

GACETA DEL GOBIERNO

ESTADO DE MÉXICO

Periódico Oficial del Gobierno del Estado Libre y Soberano de México

REGISTRO DGC NUM. 001 1021 CARACTERISTICAS 113282801

Director: Lic. Aarón Navas Alvarez

Mariano Matamoros Sur No. 308 C.P. 50130

Tomo CXCVIII

A:2023/001/02

Número de ejemplares impresos: 200

Toluca de Lerdo, Méx., lunes 15 de diciembre de 2014

No. 118

SUMARIO:

SECRETARÍA DE DESARROLLO SOCIAL

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL SEGURIDAD ALIMENTARIA DEL ESTADO DE MÉXICO.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL POR UNA INFANCIA EN GRANDE.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL POR MI COMUNIDAD.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL 4XI PARA MIGRANTES.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL DE LA MANO CON PAPÁ.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL MUJERES QUE LOGRAN EN GRANDE.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL FUTURO EN GRANDE.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL GENTE GRANDE.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL ADULTOS EN GRANDE.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL APADRINA A UN NIÑO INDÍGENA.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS MODIFICACIONES A LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL SEGURIDAD ALIMENTARIA DEL ESTADO DE MÉXICO; DE LA MANO CON PAPÁ POR UNA INFANCIA EN GRANDE PUBLICADAS EN LA "GACETA DEL GOBIERNO" EL 19 DE JUNIO DE 2014.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL SEGURIDAD ALIMENTARIA DEL ESTADO DE MÉXICO.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL POR UNA INFANCIA EN GRANDE.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL POR MI COMUNIDAD.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL 4XI PARA MIGRANTES.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL DE LA MANO CON PAPÁ.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL MUJERES QUE LOGRAN EN GRANDE.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL FUTURO EN GRANDE.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL GENTE GRANDE.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL ADULTOS EN GRANDE.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL APADRINA A UN NIÑO INDÍGENA.

TRADUCCIÓN A LA LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS MODIFICACIONES A LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL SEGURIDAD ALIMENTARIA DEL ESTADO DE MÉXICO; DE LA MANO CON PAPÁ POR UNA INFANCIA EN GRANDE PUBLICADAS EN LA "GACETA DEL GOBIERNO" EL 19 DE JUNIO DE 2014.

"2014. Año de los Tratados de Teoloyucan"

SECCION TERCERA

PODER EJECUTIVO DEL ESTADO

SECRETARÍA DE DESARROLLO SOCIAL

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

ÑANTE ELIZABETH VILCHIS PEREZ, K'U NGEJE MBEPJI KJA NE TS'IBONDO K'O MAMA NE 3 TS'IBEPJI XI, 5, 6, 10, 11, 17 TS'IBEPJI IV ÑE 18 NE JANGO GA PEPJITJO NA ZEZH KJA NE TS'IBONDO, 6 TS'IBEPJI XI, 8 TS'IBEPJI III, 19, 20, 21, Y 26 K'O NA UD'A NE TJURU JANGO GA PEPJI KJA NE TS'IBONDO ÑE 6 TS'IBEPJI VIII A MBO'O NE NGUMUBEPJI, ÑE

K'O MAMA

K'o b'epji ne jmu'u Ts'ibondo mama ngwa ra mbos'urtextjo k'o kaia kja ne mebondo ñe k'o in bedyi ngeje ra mbos'urtextjo k'o b'ub'ur añeba kja ne Ts'ibondo ngeje k'o e bepji k'o ra tsja'a.

Kja ne b'epji jango pjoxteji ngekua ra mimiji na jo'o ndeze mi tsje'e 2006, o tsjaji d'a bepji ngekua ra mimiji najo'o textjo k'o kaia añeba kja ne meb'ondo, ra unuji jñonu, ngekua ra mimi axese xoñijomu kja ne Ts'ibondo, ra t'unu d'a b'us'i jñonu, ngekua textjo ye te'e k'o kaia kja ne meb'ondo ra mimiji na jo'o.

Nza kja mama nu b'epji ko mama k'u dya ri s'odyeji maxi ja'a 2012, ko o pjonguji nu Instituto Nacional de Salud Pública, kja ne nde'e yo jñiñi ne Ts'ib'ondo a B'ondo, nu 23.7% yo te'e ko pes'i 5 kje'e dyenje na dorkijeme k'e chju'u anemia, ñe nu 8.7% yo ts'i'ti ko pes'i 5 ñe 11 kje'e ñe 5.2% yo tat'i ko pes'i 12 ñe 19 kje'e; xo yo te'e ko pes'i 20 ñe 49 tsje'e sodyeji anemia ñe 14.1% yo te'e ko pes'i 50 tje'e sodyeji.

Kja ne Ts'ib'ondo a b'ondo kaia te'e nza kja yo b'edyi ko dya ju'urmerio ko mama nu consejo a B'ondo k'u mama ja ba tsaji ñe ja ba pjos'ur yo te'e kja yo jñiñi (CONEVAL), ñe a kjanu ke ri janda yo b'epji ko ra kjaji mba dya xi ra kaia te'e k'u dya ju'urmerio, ra b'epji pa yo te'e ko kaia kja yo jñiñi a Ts'ib'ondo a B'ondo.

Nza kja mama nu (CONEVAL), nu jñaxiskuama ko o pjongu ka mama kjo dya dyenje pje ra ñonu 2012, kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo mama 6.3 miyone ko dya ju'urpje ra ñonu ñe 945 mil ko dya xi ju'urotrjo.

Ma ra pepji yo b'epji ko kjaji kja ngumu k'u pjos'ur yo te'e ra dyenje jñonu pje ra ñonu kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, nu pa'a jñite nu zana naja nu dyote dyech'a yeje tsje'e, ko o jñuns'uji kja ne Ta'xiskuama k'u chju'u "Gaseta yo jmu'u" yo tjuru ko mama a kjanu, ko mama pje ma pjos'ura kja'a pa yo te'e, xo mama yo pjenda nesta mba ra pjos'uji yo te'e.

Yo te'e ko pjons'ur yo mejñiñi ñe ko pjurü ja ba tsjaji, ra pjos'ur ko nu CAYS/PSAEM/SE-01/2014-01 ko o mama nu ot'ur b'epji ko o kjaji nu pa'a dyote, nu zana naja, nu dyote dyech'a nziyo tsje'e, o mama ke ra tsaji nza kja ko ya pojtu ñe o jñuns'ur nu jeb'i 21506 A000/RO-003/2014, nu pa'a dyote yeje nu zana naja, nu dyote dyech'a nziyo tsje'e, k'o ra mama k'o e tjuru 23 jango pepji k'o pjoxte kja ne Ts'ibondo, k'o o mamaji ngwa ra tsja'a nu mama ne xiskuama yo arkate.

Nza kja mama nu jeb'i 208F1A000/RESOL-017/2014, nu pa'a dyote nziyo nu zana naja nu kje'e 2014, nu komisio kja ne Ts'ib'ondo, nza kja mama ne tjuru mba ra kjaji na jo'o yo jñiñi a Ts'ib'ondo, ngeje o pjongu na jeb'i ko mama ja ba ra tsjaji, a kjanu ra kja'a nu ko mama a xoñi, ro juns'ur ko mama a ndub'ur.

NU K'O O MAMA K'O E NGUBEPJI K'U CHJU'U SEKRETARIA DE DESARROYO SOCIAL JANGO PJOXTEJI K'O E JÑONU KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO.

K'O MAMA NE B'EPJI DESARROYO SOCIAL JANGO RA PEPJI RA PJOXTEJI E JÑONU KJA NE TS'IBONDO

1. Textjo k'o ra tsja'a

1.1. Textjo k'o b'epji a ñeba

Ne b'epji nu desarroyo sosial k'o ra tsja'a jango ra mbox'uji e jñonu kja ne Ts'ibondo ngeje k'u dya ra tsja'a tsijmi, ngeje k'u ra mbos'ur na b'os'i jñonu.

K'urpjoxte ra tsja'a jñi'i e ñ'i'i.

- a) Ne FAO;
- b) Ra dyenje jñonu ñe
- c) Ñe jango ga tsja'a:

- c.1) K'o ra b'os'u;
- c.2) O tɔ pɛ ra zɛɛ; ñe
- c.3) K'o b'ub'uɔjo na jo'o.

1.2 K'o in tjuru ye te'e ke pepji

Yo jɔnu ñe ma dya ra zaduji.

2. K'o mama yo jña'a

Ngekua ra so'ora paɔji yo te'e:

Yo arkate a jñi, yo jmu'u a jñi ko pjos'ũ nu sekretaria de desarroyo sosial kja yo jñi a zumi, yo jñi k'u kara b'extjo a Noriente ñe yo jñi ko kara b'extjo a b'ondo a Oriente ñe ko pepji a n'año jñi, ñe nza kja'a ko b'ub'u ka pjos'ute'e mbara pepji nu desarroyo sosial ko pjos'u kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo a n'año n'ñi.

K'o ra mbos'u; ye te'e k'o kara kja ne ts'ib'ondo ñe kja yo jñi ra mbos'u jɔnu k'o mama un b'epji desarrollo sosial kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo.

B'os'i jɔnu; textjo k'o e jɔnu k'o unuji k'o e te'e k'o ka kja ne Ts'ibondo, jango go mama ne tjuru.

Yo ngumu kja unu yo jñu; kja yo jñi k'u ra mama nu Ta'ngumu k'o pepji ra mbos'u yo te'e mbara unuji yo b'os'i jɔnu.

CIEPS, nu k'o xoru ñe ngeje k'o ra janda na jo'o k'o e b'epji yo tjuru te'e.

K'o jmuu; ngeje k'u ra mama kjo ngeje k'u ra mbos'ui, ñe ra pjos'u k'u ra tsaji na joo mbara mbos'u yo jñu kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo.

K'o jmuu kja ne ngumu; ngeje k'o e te'e k'o pjezhi ri ngeje k'o ti taga ne FAO.

FAO, Ka pepji jango pjos'u nza kja mama nu Nasione Unida mba ra pepji a Juajma ñe mba ra pes'i pje ra jñu.

Yo merio, ngeje yo chopju k'u unu yo te'e ke e pjos'ui ko djenje a FAO.

K'o jyad'u ne jmu'u, ta'mbepji a zumi, ñe kja ne mebondo ngeje k'o ra janda na jo'o k'u ra tsja'a na jo'o ne bepji kja ne Ts'ibondo.

K'o ra janda k'u bepji, kja ne ngumu k'u bepji ne Sekretaria de Pjoxte ne jmu'u kja ne Ts'ib'ondo, ñe k'o jmute k'o janda k'u bepji k'u pjoxteji e jñu kja ne Ts'ibondo k'o ra tsja'a.

Ne tjuru; bepji k'o pjoxteji kja ne Ts'ibondo.

K'o jus'u ko teb'e, yo te'e ko ya jyuns'u kja ne mbos'u, ko ra pjos'u nza kja mama kja ne xiskuama ne desarroyo sosial ñe ko pjos'u jñu kja ne ts'ib'ondo a b'ondo.

Ja ra chunuji, Ngeje nu jeb'i ku ra mama kjo ngeje ra so'o ra pjongu texe ko unu.

K'o jus'u in chju'u, k'o ne'e ra juns' u in chju'u k'o ne'e ra mbos' uji k'o bepji k' u chju'u te'e k'o na nojo.

K'o jus'u in chju'u k'o ra mbos' uji, textjo k'o kara kja ne Ts'ibondo k'o ne'e e jñu ñe k'o ra jandaji.

K'o dya ju'u jñu, textjo k'o e te'e k'o dya pesi jñu ñe dya to'o napjunku e choju ngekua ra ndomu in jñu.

K'o bepji k'o pjoxteji, jñu kja ne ts'ibondo.

K'o bepji k'o pjoxte, texe yo bepji k'o kja ne jmuu ri ngeje k'o ra mbos'u.

K'u tjuru; kja ne bepji ne pjoxte k'u b'ub'u kja ne ts'ibondo.

SEDESEM, ne jmungumu bepji kja ne Ts'ibondo.

Textjo k'o tsja'a, k'o ra mbos'u ne bepji ñe k'o pjoxteji ku so'o ra pjos'ũ ra pjos'ũ ko ra unuji merio.

K'o oru; textjo ye te'e k'o mama jango in menzumu kja ne Ts'ibondo k'o o juns'u in chju'u k'o ra mbos' uji ne bepji.

Ma ra nguaruji, k'u meplastiko ngeku ra mbosu ra unuji ne jñonu ñe ra mbara k'o epsi in zakju.

Jango Pjoxte Te'e, Kja ne Diresio kja pjoxte te'e.

Ma dya ra tsja k'o e te'e so'o, ra ma mama k'u dya go mbosuji.

3. K'o ra tsja'a

3.1 Textji

Ra jogu-k'o e jñonũ k'o si'i k'o e te'e k'o dya pes'i pje ra zi'i kja ne Ts'ibondo, ra unuji ne b'usi k'o e jñonu, nuk'o ra tsjaji bepji, ra ñonuji na jo'o ñ era tsjaji pjoxteji k'o in dyiji kja in jñiñiji. O mamaji nu kje'e dyote dyech'a mba yo jñiñi a B'ondo, ñe mba ra so'o ra tomuji ko si'i textjo yo zana ñe mba ra nguaru-un kje'e, mbe nesta ra jandaji janzi chjopu-dyenje yo pjoxte.

3.2 K'o mama

3.2.1 Ne FAO

- a) Ra mbos'uji k'o b'edyi k'o b'ub'u kja ne jñiñi jango ga mama kara yo te'e kja n'año jñiñi, o mamaji nu kje'e dyote dyech'a 2010 mba yo jñiñi a B'ondo, ñe mba ra so'o ra tomuji ko si'i texto yo zana ñe mba ra nguaru-un kje'e, mbe nesta ra jandaji janzi chjopu-dyenje yo pjoxte;
- b) Ra xipjiji jango ra ziji in jñonu-k'o mi na kijimi ñe na jo'o k'o in bedyi;
- c) Ra kjaji ra pepji yo te'e, mbe ra pjons'uji ko nu komite ko pjos'u-kja yo jñiñi; ñe
- d) Ra pepji mba dya ra mizhi yo jñonu-ko jyanzpu-ri sijoime.

3.2.2 Yo jñonu-ko ra unu

- a) K'o e bedyi k'o b'ub'u kja ne jñiñi jango tsja'a tijimi ngeje k'o dya ju'u-merio ma ra unuji na b'os'i jñonu, texe jñi'i zana, extjo nu kje'e, nza kja mama yo arkate; ñe
- b) Ra mbosuji k'o e te'e ra xipjiji jango ra ñonuji na jo'o.

3.2.3 Ja ba ra pepjiji

3.2.3.1 Mo dya dyenje merio

Ra unuji na b'os'i jñonu-ko te'e ke dya mimi na jo'o ngek'ua o dyenje na dyebe, ñe mo o dya mimi na maja, ñe ra unuji yo jñonu-mo kja'a merio maxi dya kja'a.

3.2.3.2. Mo nestaji ra ñonuji na jñonu

Mba ndame ra tsjanji yo jñonu-ko te'e ko ya nda'a ñe ko s'odye na dorkejeme VIH/SIDA ñe kanser ñe mo dya xi ka'a merio, ra unuji na b'os'i jñonu-texe yo zana texto nu kje'e.

3.2.3.3 Ma pes'iji tijimi

Ra mbos'uji textjo k'o e te'e d'atjo pa'a ma pes'iji tijimi d'a b'us'i jñonu, ra mbos'uji textjo k'o e jmute k'o jñus'u in ch'u'u, ximi ra janda k'o e te'e k'o dya jñu'u chopju.

4. Jango b'ub'u-k'o ra mbos'uji

4.1 K'o te'e k'o ra mbos'uji

K'o e te'e k'o b'ub'u-kja ne Ts'ibondo

4.2 K'o e te'e k'o na jo'o ra mbos'uji

E te'e k'o dya ju'u chopju-k'o b'ub'u-kja ne ts'ibondo k'o pes'i tijimi.

4.3 K'o e te'e k'o ni pjezhi

K'o e te'e k'o dya ju'u pje ri ñonu k'o b'ub'u kja en ts'ibondo, ma pes'iji tijimi ngetjo dya, ra unuji e jñunu-nzakja nze'e, ma dya juji mpe ra ñonuji.

5. Jango ra zata

Ne bepji so'ora zata kja ne 125 jñiñi a ts'ibondo k'o xi ri mama jango unu'e chopju.

Kja ne jñiñi jango b'ub'u k'o e te'e k'o dya ju'u'e chopju tsjema k'o mama ne CIEPS, ngeje k'o ra mama jango k'u'tjur.

6. Pjoxte**6.1 K'o ra mbos'uji****6.1.1 Jango ga mama ne FAO**

- a) Ra pjoxte k'o unuji d'a b'os'i jñonu jango ga mamaji tsjema, tsjema ñe mo zana zana ra unuji dyech'a yeje b'os'i;
- b) Ra jichiji ja ba ra ñonu, ra kja ñe ra sijiyu; ñe
- c) Ra unuji yo jñonu ko nesta mbe dya ra mizhi.

6.1.2 K'o ra mbos'uji mba na kjuana ra unujñonu

K'o ra t'unuji ngeje d'a b'us'i jñonu zanma, zanma, ña iyo ma jñi'i zana, d'a tsje'e.

6.1.3 Jango ga tsja'a**6.1.3.1 Ma jaba xitsji**

Ra pjoxte k'o unuji d'a b'os'i jñonu, d'atjo pa'a ma ju'uji t'opju.

6.1.3.2 Ma tsja'a tijimi

Ra pjoxte k'o unuji d'a b'os'i jñonu zanma, zanma k'u d'a tsjee, so'o ra unudyech'a yeje b'os'i nza kja mama nu jeb'ijnu.

6.1.3.3 Nza kja mama yo te'e a jñiñi

Nu pjenda unuji ngeje na b'os'i jñonu texe yo zana, ndezde naja asta dyech'a naja b'os'i.

6.2 Jantzira unujine pjoxte

K'o pjoxte ra unutjoji textjo k'o pepji kja ne jmu'u e SEDESEM kja ts'ibondo.

Nuk'o dya go janda ne FAO, k'o e bepji k'o pepji kja nwe jñiñi ra dyoru'e chopju 30 mbexo, k'o pjoxteji ngekua ra juji, k'o ra jñus'u k'o pju'u ne mbepji.

7. Jango ra mamaji**7.1 K'o ra mbos'uji****7.1.1. Ko dya ra pedye**

Yo te'e ko ra mbosuji ko ya mi junsputju'u ra so'o ra pjons'uji mo dyenje nza kja mama yo tjurujnu.

7.1.2 Nuk'o ra pes'iji mba ra mbos'uji**7.1.2.1 K'o ra mama ne FAO, k'o ra pjos'uji yo jñonu**

- a) K'o b'ub'u kja ne jñiñi k'o dya pesiji pje ra ziji jango ga mama k'o e xiskuama jango tsja'a tijimi ñe mba ko mama FAO xo, ma ra kaja ma yo jñiñi ko dya nda kaja te'e; ñe
- b) Ra chunu'e xiskuama jango ga mama k'o o tsja'a.

Xo ri chunu'yo xiskuama ko ya o mamaji, mbe xo yo xiskuama ko kuatwa ndub'u.

- a) Ri pjongu na kopia in jmachage, jango ra mama pje ma jñiñi ngeje in nzumu. Mo dya chjeui ka i mimige ri chunu'na jeb'i ka mama ja i b'ub'uge nudya; ñe

- b) Na jeb'i ko mama texe ko nesta ra paraji kjo ngest'ke (CURP).

7.1.2.2 Jango ra tsja'a

7.1.2.2.1 Ma ra tsja'a tjiimi

- a) K'o ri b'ub'ukja ne Ts'ibondo jango o jaba e xitsji, ngekua ra sodye ye te'e; ñe
- b) Ra dyoru k'o e jmu'u (k'o b'ub'ukja ne jñiñi ma iyo k'o e jmu'u), jango ra mamaji pje o tsja'a.

7.1.2.2.2 Ma pes'i tjiimi

- a) K'o b'ub'ukja ne Ts'ibondo;
- b) Ma sodyeji ñe ma pes'iji ne VIH/SIDA o ngisejme k'upopu; ñe
- c) Ma o unuji ne xiskuama nza kja mama jango ri tsja'a.

K'o a mamaji, xo ra jizhiji textjo k'o in xiskuama:

- a) Ra jizhiji d'a xiskuama k'o ri kuantu in jmicha, jango b'ub'ukja ma dya b'ub'ukja, ra jizhi d'a xiskuama jango b'ub'ukja. Mo dya pes'i na xiskuama nza kja ko mama a xofñi so'o ri chunu-na n'año ko ra mama textetjo mbara paraji ko na kjuana;
- b) Ri chunu-na jeb'i ko ra mama kjo ngets'ke mbara paraji na jo'o ko na kjuana (CURP); ñe
- c) Ra jichi d'a xiskuama jango ri mama k'upes'i VIH/SIDA o ngisejme k'upopu.

7.1.2.2.3 K'o pes'i tjiimi

- a) Ma b'ub'ukja in chj u'u ka yo xiskuama kja ne Ts'ibondo.

Xo mo i pes'i ko ri chunu-na xofñi, xi ri chunu-na ko mama a ndub'ukja

- a) Na xiskuama ko ra opju'nu jmu'u nu jmurute'e ko i pepji;
- b) Na xiskuama ko mama pje chju'u nu jmu'u ko pjons'u-ñe na xiskuama ko na jo'o;
- c) Na xiskuama ko mama a ke ya opju'kja pjoxte a Ts'ib'ondo ñe na xiskuama ko mama ko na kjuana; ñe
- d) Yo tju'u te'e ko kara kja ne pjoxte, ngeje ko ra mimiji kja yo jñiñi a b'ondo.

Mba texe yo n'iji, yo pjenda pes'i yo te'e ra para nza kja mama nu tjuru-mba ra jyuns'ukja a xiskuama a Ts'ib'ondo, ñe nza kja yo n'año ko mama yo tjuru'nu jñonu-na jo'o ko o pjongu;

7.1.3 Jango ra unuji

7.1.3.1. Ko mama nu FAO ñe ja ba ra pjoru-na joo yo jñonu

Textjo k'o mama k'o ngumbepji, ri ngeje k'o ra mbos'uji jango ga mama ne jmuu ñe ne tjuru; k'o sodye dya ra ngos'uji, ngeje k'o pes'i tjiimi, nu k'o ra mbora kja ne ngumu-k'o pojxte:

- a) Yo te'e ko kara kja ne jñiñi ja kja'a yo n'año;
- b) Yo te'e a meb'ondo;
- c) Yo jñiñi ko kara te'e meb'ondo;
- d) Yo jñiñi ko dya mimiji na joo yo te'e, nza kja mama yo arkate; ñe
- e) Texe yo n'año ko ra mama yo pjoxte.

7.1.3.2 ja ba ra tsja'a nu pjoxte

Yo b'os'i jñonu-k'ura unu-mo dya dyenje pje ra si'i o dyenje tjiimi. Ra unuji mo kja'a merio.

Mba ra pjos'ukja ra jñonu na jo'o yo te'e, ra unu-yo te'e ko juns'ukja ne xiskuama ñe ra unu-yo ko pjenda oru-nza kja mamu-yo tjuru;

- a) Yo te'e ko dya dyenje ja ba ra pjuu-ye te'e para ra mimi na jo'o;
- b) Yo b'ejña ko ngeje jmu'u kja ne b'edyi;
- c) Yo b'ejña ko dya dyenje b'ezo;
- d) Yo b'ezo ko ngeje jmu'u kja ne b'edyi;
- e) Yo te'e ko kara kja yo jñiñi ka kja'a te'e meb'ondo; ñe
- f) Yo n'año ko ra mama yo pjoxte.

7.1.4 Ma ra jyuns'uji

Mba nu pepji FAO, ko pjuu-ye ba ra ñonu-ñe ke ra ñonu-ko dya joo ñonu; yo te'e ko ne ra pjons'uji ra kjaji na tramite ko ra mama nu pa'a ñe ja ngek'ua b'ub'u-nza kja mama nu tjuruñu.

Pa textjo yo n'iji, yo ngumu-ka in jñiñigojme, ñe ja ba kja'a ne nzumuji, yo pjoxte ngeje ko ra mama ko negeje ko o dyoru-ye pjons'uji, nza kja mama yo tjuruñu, mbe dya ra pjoxteyo yo ko o ngeje ko dya dyenje pje ra ñonu-mo o xists'i, ngeko ra pjoxte yo ngumu-ko pjos'u-texto yo te'e.

Nu ngumu-k'u-chju'u Direksio ko pjoxte textjo yo te'e ngeje k'u-ye mama ñe ra pjuu-ye jeb'i yo te'e ko nestaji ra pjons'uji.

Texte yo te'e so'o ra manda na jeb'i pa ra unu-nguenda ke ra dyoru-ye pjons'uji; dya ra kobra mbara jyoku-ye o jeb'ijnuyo mbe dya ra mama ko ra ngichio ñe.

7.1.5 K'o e xiskuama

7.1.5.1. K'o ra mama ne FAO

- a) K'u-xiskuama k'u-ri jñus'u-k'o oru;
- b) Jangua ga eje k'o unuji;
- c) K'o e te'e k'o jmuu;
- d) K'o yaxu-xiskuama ma mu jmuuji; ñe
- e) K'o ra mama k'o e te'e k'u-pjoxte.

7.1.5.2 K'o mamaji ra unu-jñonu

- a) K'o e xiskuama jango o dyoruji;
- b) Nu xiskuama ko chj u'u Dimensione ko dya ju'u-merio kja ne ts'ib'ondo a b'ondo; ñe
- c) K'o ra mama k'o e te'e k'u-pjoxte.

7.1.5.3 Ja ba ra tsja'a

7.1.5.3.1 Ma ra tsja xitsji o dya dyenje t'opju

- a) K'o e xiskuama jango oruji;
- b) K'o e xiskuama jango jñus'u-k'o ra mbos'uji kja ne ts'ib'ondo a b'ondo;
- c) K'o ra mama k'o ra pjos'u; ñe
- d) Textjo ko ra mama yo pjoxte.

7.1.5.3.2 Ma dya pes'iji pje ra ñonüji

- a) Xiskuama jango oruji;
- b) K'o ra mama k'o ra mbos'uji porka dya ju'u-chjopju; ñe
- c) K'o ra mama k'o dya te'e kjo pjoxte.

7.1.5.3.3 Ma jaba xitsji

- a) Xiskuama jango oruji;
- b) Textjo k'o pepji kja ne ngumu ko kja'a pjozte;
- c) Xiskuama jango oruji; ñe
- d) K'o ra mama k'o jmute.

7.1.6 Jango juns'u textjo k'o e chju'u

Nu pjozte kja yo jñiñi ka Zumi, yo jñiñi a B'ondo nu sona ñe yo jñiñi a B'ondo, yo mbepji ko pjozte texe yo jñiñi ko mama a xoñi, ngeje ko ra jyoku na jo'o mba ra mama kjo ngeje yo te'e ra pjons'uji, xo dya ra mama ko ra nesta yo te'e ko o kjaji chju'u nu xoñijomu; angezeji ra pjons'uji yo Pjozte yo jñiñi.

Yo ko mama ñe tjuru mbara paraji kjo ngeje yo te'e ko ra pjos'u nu Pjozte k'u pepji mba ra so'o ra mimiji na jo'o nza kja mama yo jmu'u kja ne ts'ib'ondo a B'ondo; ñe texe yo n'año tjuru ko ra tsaji nguenda kja ne pjoztejnu.

Mo ngeje un dyinji ko o tsja'a un xoñijomu; yo te'e ko ra pjos'uji ngeje ko mama yo jmuru te'eko ngeje pjozte kja in jñiñi.

7.1.7 K'o tjuru ñe k'o ra unuji pjozte

- a) K'o ra jñu'u ne xiskuama k'o pjozte jñonu;
- b) O ra jñu'u d'a b'os'i jñonu k'o mama ne bepji jango wa katuji in chju'u; ñe
- c) Dya ra zaduji, dya xi ra wenchiji ñe nza kja mama nu tjuru ko mama k'e dya xi ra zaduji.

7.1.8 K'o ra tsja'a k'o pjos'uji

- a) Ra unuji k'o jña'a k'o oruji;
- b) Ra tsjaji na jo'o jango ga mama k'u xiskuama k'u unu; dya kjo ra unu dya ra mboji, ra pespe, ra pojpu;
- c) Ma ra bezhiji ra mamaji, nu pjozte kja yo jñiñi ka in nzumuji;
- d) Ra maji ma jmuruji jango xipji jango ga tsjaa ye jñonu ñe ra para ja ba kja'a kja pjos'ujnu;
- e) Ra unu k'o e chopju k'o t'unu jango ga mama ne FAO;
- f) Jñujits'ego nwe b'os'i jñonu. Ma iyo ma sodeyeji, ra jñus'u d'a xiskuama kjanu ra yaxu nekua ra ejmeji, k'o ri ju'u ne jñonu; x ora so'o ra tsja'a a kjanu yeje kja un kje'e;
- g) Ra kja'a na jo'o yo kjo pjos'u;
- h) Ra tsjiji ja jo'o k'o mamaji ñe yo ko pjenda kjaji k'a in jñiñi; ñe
- i) ñe texe ko pjenda ne'e k'e ra kjaji yo te'e.

7.1.9 Ma dyara tsaji yo te'e nza kja o mamaji

- a) Ma ra unuji e jña'a k'o dyabejmi mba ra tsjaji nguenda;
- b) Ma dya ra majits'e ra unu kjo pjenda pjos'u;
- c) Ma dya ra ma tsjaji k'o in tsjiji, ngetjo ma a ne bepji;
- d) Mu ra mama koj ngeje un arkate ko ra mbos'uji mba ra ngeje jmu'u; ñe
- e) Ñe texe k'o ra mama k'o e te'e.

7.1.10 Mo dya xi ra unuji ne pjozte

7.1.10.1 U k'o mama ne FAO ñe yo pjoru ko ra jñonu

7.1.10.1.1 Mo dya xi ra unu ko pjos'uji

- a) Ma dya ra jñunur ne mechi k'o pjoxteti;
- b) Ma dya ra unuji k'o e chopjurjango ga mama (ne FAO);
- c) Ma dya ra mojits'e ra ma'a tu'u ne pjoxt e; ñe
- d) Ñe k'o ra mama k'o e nte'e.

K'o tunurko dya xo o ma'a tu'u yo te'e dya xi ra tunurra unur'ñaño te'e.

7.1.10.1.2 Ma dya ja ra unurko pjenda ra unurñe ra jyunku'o chju'u

- a) ma dya ra tsjaa na joo k'o unuji;
- b) Ma dya ra moji na yeje ra chjunuji kjo pjenda unuji, ñe mo dya pje ra xipji ja ba kja'a;
- c) Ma ra po'o nu b'os'i jñonurñe ra unuryo ko o unuji;
- d) Ura ra xipji indyoji ra botaji k'o e jmu'u;
- e) Ma dya ra unurk'o t'onur;
- f) Ma dya tsjaji k'o pjoxt kane ne jñiñi;
- g) Dya ribubu kja ne jñiñi;
- h) Ma ra po'tuji jango mimiji xo mo dya xi ri ne'e ra pjoxtuji; ñe
- i) Ma ra nduji k'urmbos'uji, dya xi ra unuji k'urpjoxt.

K'o ra mama ne jmute;

K'ungumurk'ura tsja'a ne bepji, ri ngeje k'u ra tsja'a ne Bepitjo.

7.1.10.2 Jango ga tsja ne bepji

7.1.10.2.1 Ma dya ra unuji ne bepji k'o jmurur'ngak'ua nesta ye jñonur

- a) Ma dya ri ma ju'ue yeje k'o pjoxt ma dya ri mama;
- b) Ma ri mama bechjene k'ura dyakuji ne Pjoxt;
- c) Ma ri tsja bepji k'o ri pjos'ur'd'a kurjyodu'ra tsja'a jmu'u;
- d) Ma dya tsja'a k'o gi orurpjoxt;
- e) Ma ra po'o nu b'os'i jñonurñe ra unuryo ko o unuji;
- f) Dya ri b'ub'urkja ne jñiñi;
- g) Ma ra po'tuji jango mimiji xo mo dya xi ri ne'e ra pjoxtuji;
- h) Mo ra ndu'u; ñe
- i) K'o ra mama k'o e jmu'u.

Jango pedye k'urpjoxt ngeje k'ura mama kjo ra mbos'uji.

7.1.10.2.2 Dya ja ra unuji k'urpjoxt jango ga mama k'o e xiskuama kjo mintjoji na jo'o

- a) K'o e jmute dya ri s'ur'in chju'u kja ne ngemujmu ñe ma dya pes'iji K'o i juxuji;
- b) Ma pezheji bechjene k'o juji in chju'u kja ne jmute;
- c) Ma ri tsja bepji k'o ri pjos'ur'd'a kurjyodu'ra tsja'a jmu'u;

d) Ma dya ra tsajiko mama ra tsjaji yo jñonu;

e) Ma rapo'o nu b'os'i jñonuñe ra unu'yo ko o unuji; ñe

f) K'o ra mama k'o e jmu'u.

K'o e ngumuk'o kja ne bepji ngeje k'o ra tsja'a ne bepji.

7.1.11 Ma mbos'u'b'ub'utsje

K'urpjos'uji ra mats'e ra ma ju'uk'u'b'os'i jñonuximi ra mama soñeje kja ne jmurujango maji jango ra ñonuji ximi ñaji jango ja unu'ne bepji k'o xo ra pjoxte kja ne jñiñi ma mat'uji.

Xi mi textjo k'o mat'urne FAO, ra unuk'o oruji, ñe yo chjopurko o mama.

K'o nad'a jango ra tsja'a ne bepji, ma dya tui ye jñonu; o ra mbos'uji ra ma'a kja ne ngumuk'uat'a'ñegekua ra dyat'a'ñi.

7.2 Ja jñandaji k'o unuji

Ra jandaji na jo'o a kjanu ra unuji ngenda ma pjoxteji na jo'o k'o dya ju'urñe ne tijimi, na bejmi ot'u-tijimi.

8. K'o pjoxte

8.1 Jango mama kjo tjuru

Kja ne ngumu'ne jmu'u nugjyo ra tsjaji ne tjuru'ne bepji k'o mama ne tjuru'ja ba ra tsjaji.

8.2 Jango ra tsja'a ne bepji

K'o e Tsingumamk'o pjoxte kja ne b'ondo ñe kja Zumi ñe k'o ngumuk'b'epji ngeje k'o ra tsja'a k'e b'epji k'o kja'a ne jñiñi.

8.3 Nu ngumu'o tsjaji

nu subsekretario ne desanoyo jñiñe kja ne vaye un zumi, tsibondo bubu nororiente ñe vaye ne bondo oriente ñe yo kordinaciones jñiñ, nge na xipji o tsjaji k'o ne pjoxte kja ne jñiñi.

8.4 K'o jmurute janda ne jñiñi (ko ne FAO)

Yo jmurute ko ra jmuruk'o ne FAO, ra b'ub'ur'yo te'e ke ra pjoxte, ngeje ko ra nesta na arkate, na sekretario ñe na boka, ngeje ko ra eñejmi yo te'e ko nesta ra pjos'uji.

Nu mu ra pes'i na kargo k'a yo Komite k'o pjoxte kja in jñiñi ngeje ko ra maja ñe ra mezhe nu kargojnu na kje'e o mo ya nguaru'nu pjoxtejnu.

Nu kordinasio yo jñiñi kja in zumu; ngeje k'ura jyoku'nu jeb'i mba ra mama kjo ngeje nu komite ko ra pjoxte kja in nzumu; kja ra mama kjo ngeje ne'e ñe kjo ngeje yo te'e ra emeji.

Mo dya xi ra unu'yo kjo pjenda unu; mo dya xi ra ne'e ra pjons'ur'yo arkate ko ngeje nu komite in jñiñi, textjo yo te'e ra so'o ra emeji na te'e ko ra pepji nza kja ko ya o pedye, mbe ra tsjaji na jeb'i k'e ra mamajnu, nujnu ra tuns'ukja ne ngumukja pjoxte kja in jñiñgozjñe.

Yo ch'opju ko ra unu'yo te'e k'ora pjos'uji, ra unu'yo jmu'u mo ra enje ra dyakuji yo b'os'i jñonu; mba ra kuat'u; mbara tsjaji ts'ib'epji kja in jñiñi yo te'e k'o pjos'uji.

Nu komite ko pjos'ukja in jñiñi ra onurteke yo te'e ko pjos'uji k'a in jmurute, pa ra onurpe ra tsjaji yo chopju ko ya dyoruji yo te'e, mba ra tsjaji ko pjenda kja in jñiñi, mbe xo nesta ra tsjaji na xiskuama mba ra ich'i un kordinasio ko kara kja in jñiñi pa ra mama ko ja'a maxi iyo.

Mbara unu'yo chopju'nu ot'u-jmu'u kja komite ko pjoxte kja in jñiñi, jnago ne tsibepji kja in jñiñi na joo un kordinasio jñiñi;

Nu ngumuk'o ra tsja'a kargo, ngeje k'o ra tsja'a nu jeb'i ko ra mama k'e dya ngeje pjoxte kja in jñiñi, kja ne ra mama kjo ngeje ko o meji.

Yo ngumuk'o pjoxte kja in jñiñi, ra pjoru'ra tsjaji ko na kjuana nestaji kja in jñiñi, n era kja in jñiñi yo b'epji ko nesta mba yo te'e ko ngeje arkate ra pepji na jo'o mba ra tsjaji nza kja mama un xiskuamajnu, ñe ra xipji yo te'e mo dya na jo'o yo pepji ko tsjaji.

Mo dya ra tsja'a a kjanu yo te'e ko pjoxta o mo dya ra pepji na jo'o yo komite ko pjoxta kja in jñiñi, dya xi ra unu-ko pjos'u-yo te'e nzi na yeje tsje'e.

Yo chopju-ko ya mi kuat'u-ja jandaji ko pepji na jo'o nu Komite ko pjoxta yo jñiñi nza kja mama yo jeb'i fiska.

8.5 K'o para k'o ra mbosuji ñe ko pju-ko

8.5.1 K'o ngeje yo pjoxta

K'o jmu-ungeje ko:

a) D'a jmu'u k'u-ungeje presidente, ra ngeje k'u-jmu'u sekretariu Sosial;

b) D'a jmuu sekretario, k'u-ri ngeje ne Direkto ne Bepji k'o pjoxtaji;

c) Jñinchjo Bokale, k'o ra ngereji:

-D'a k'u-ra ñemeji k'u-ra mboru-chopju;

-D'a k'u-ra ngeje k'uat'e;

-D'a k'u-ra ñemeji kja ne Sekretaria ka pjoxta kja in jñiñi, yo juajma ñ k'o pes'i dyoxu;

-K'o e jñi'i k'o pjizhi ne pjoxta SEDESEM;

-Nu jmu'u kja ne Ngumu-ko pjoxta kja in jñiñi nu SEDESEM; ñe

-Nu ot'u-jmu'u k'u-pjepji kja ne SEDESEM.

d) D'a k'u-ri pepji kja ne Kontralaria a mbo'o kja ne SEDESEM; ñe

e) D'a bezo k'u-ri pepji kja ne te'e o kja ne ngumu-ka xoru;

Textjojo ya emeji d'a bezo k'u-ra mbos'uji.

K'o ra ñemeji ri d'ats'e.

K'o ra ñemeji so'o ra ñaji, ximi ra pasuji in dye'e, iyo k'u-bepji kja ne Kontralaria ri negtjo k'u-ra ñaa.

K'o ra mamaji textjoji k'o o pasuji in dyeji, ma dya opes'iji textjoji in jña'a, k'u-presidente, ngek'u ra mama.

Ra jmu-jñi'i zana ma akjanu mamaji ñ era pepji mo ra nesta.

Ne Sekretariu ra mapju-k'o o xipji nu prisedente e jñi'i pa'a, ñe d'a pa'a ma ra jmuuji, ra jmutuji 24 ndajme.

Ma ra jmuuji textjoji ra ngeji k'o ri kjogu-ndeje, ximi ri b'ub'u-k'u presidente, k'u-sekretariu, ñe k'u-pju-ko ne t'opju, k'o ra yaxu;

Textjo k'o ra mama k'o jmuu; xo ra xipji k'o me bepji kja ne nguimu, k'o bezo k'o xoru; ñe k'o janda e te'e, ra ngeje k'o ra janda kjo ra tsja'a na jo'o ne bepji.

Ra tsja d'a xiskuama jango ra yaxuji textjoji. Ra opju-texe ko ne'e ra kaji yo te'e, ñ era yaxuji texe yo te'e ko mama a kjanu.

8.5.2 K'o ra tsja'a

K'o ra tsja'a k'o mama ko jmurute:

a) Ra unu-nguenda k'o xiskuama k'o t'oru; ra mamaji kjo ngeje k'o ra mbos'uji, ñe kjo ngeje k'o ra mbos'uji, ximi ra mamaji, kjo ngeje k'o ra mbos'uji. Ximi ra ñaji kjo ngeje k'o ra mbosuji, k'u-oru-k'o dya pes'iji in xiskuama, xi ne ra pjoxtaji, ngeje k'o ra mamaji;

b) K'o ra mama k'o dya ra mbosuji k'o ximi unu-pjoxtaji ñe so'o ra mama ko jyo o ja'a;

c) Ra mamaji k'o ngeje k'o ra po'tuji jango ga mama ne tjuru-ngekua jandaji na jo'o ne bepji b'u-b'ub'u-tsje'e-chju'u nad'a;

d) Ra mamaji ximi ra dyataji jango ra tsjaji ne bepji, ma mat'uji ñe ma ximi jusuji in chjuji kja ne xiskuama, ximi ra dyata k'o e bepji jango ga tsja ne bepji, ma kja matujitjo, ra ña'a, ximi ra un'u-ne xiskuama, ngekua ra tsja'a na jo'o ne bepji;

e) Ra ñemeji k'o e te'e k'o ra mboru-ne bepji ngekja k'o mbepji xoru;

f) Ra mama k'o ra tsja'a, ñe k'o dya ra tsja'a; ñe

g) K'o mama ne tjuru-ko juns'ujnu.

9. Jango ra tsja'a

9.1 Jango ra pepji

a) Ma a jizhiji k'u xiskuama k'u e Ngubepji kja ne Ts'ib'ondo, k'u ra tsja'a ne SEDESEM k'o pporu; ra juji textjo k'o e xiskuama, jango ga mama ne tjuru; ximi ra yaxu-d'a xiskuama;

b) Textjo k'o o ngejme, k'o pporu-ne bepji-ra ju'u-ne xiskuama k'o pporu-pjoxte, nuk'o dya mama jango ra tsja ne pjoxte ma b'ub'u-xitsji, k'u-ra ju'u-kja ne ngum u-pjoxte ji;

c) Ma ra unuji ne xiskuama, k'o ra janda textjo k'o e xiskuama ra jmutuji, kjanu ra tsja'a textjo k'o pporu-ne pjoxte jango ga mama ne tjuru; ra tsjaji d'a bepji kja ne, kja ne jua ja ñe kja ne T'ajñiñi, k'u-t'angubepji ra unu-k'o e xiskuama, ra tsja'a na jo'o textjo, kjanu k'o xiskuama k'o oruji jango ga mama ne tjuru; ra tsja'a na jo'o k'o t'onu; jango ga mama ne tjuru;

d) Textjo yo d'año k'u-mama ne ngumu-Bepji Pjoxte ra jizhi kja ne ngumu-Bepji k'o pjoxte, ne Ngumu-jango pjoxteji ra janda k'o e xiskuama, kjanu ra jmutuji k'o oru-ne pjoxte ma pes'iji textjo k'o o dyoruji jango ga mama ne tjuru;

e) Ma ra mama ja k'o jmute, ne ngumu-Bepji Pjoxte ra xipji k'o e mbepji k'o tsja'a ne xiskuama, ngekua ra ngich'i k'u-ra pjoxteji textjo kja ye jñiñi jango ra unuji ye tarjeta k'o pjoxteji k'o dya pes'i in jñonu; ngeje k'o ra xipji ne jmute, k'o pjoxteji;

f) Nuk'o jmute ra mama k'o ra unu; ne ngum u-nu pjoxteji, ra xipji k'o pjos'u; ra unu-ima iyo ne bepji, kjanu ra unu-ka ne ngum u-kja ne jñiñi k'o pjoxteji e jñonu; ximi ra tsja d'a bepji ne zakju; ñe ra t'unu-k'o pjoxte.

g) Nu ma k'o e te'e k'o pjoxte nza kja nu Kordinasio kja in jñiñi, ra unu-nguenda nu te'e ja ba ra pjos'u-yo te'e;

h) Nu b'os' jñonu-ra unuji yo te'e mo ya para ja ba ra unuji yo jñonu-ñe mo pes'i nu xiskuama ko mama kjo ngets'ke ko ra unuji k'o e pjoxte ma pjos'u-kja ngumu-ka unu-ko pjenda unu;

i) Yo te'e ko ra pjons'uji mo o jyeb'e xitsji o ko kjob'u-trajo, ne Direksio ko pepji ja ba pjons'u-yo te'e ra mama yo jmuru-te'e kja in jñiñi, ra mama ko na jo'o maxi iyo ñe ra ma'a tu'u ko pjons'u;

j) Nu b'epji ko pjoxte yo te'e ko dya mimi na jo'o ka in nzumu; nu Diresio nu Programa Sosial ra mama yo ngumu-k'o tsja'a pjoxte mba ra mama ko ra unu-yo pjons'uji ñe jangua ra ma'a tunji yo te'e.

Ma ra unuji k'o pjoxte, dya xi ra unuji ma poji kja politika ñe ma emeji, ñe ma ra chuji, k'o unuji ne pjoxte, jango ga tsja'a ne bepji.

9.2 Dya ja ra mbos'uji k'e e te'e

9.2.1 K'o mama ne FAO, kja ne jñonu-ñe jango pes'iji tijimi nza kja ne jñonu;

Mo dya xi ra unu-yo ko pjenda pjons'uji yo te'e porka dya ri tsjaji o mamu 7.1.10.1.2, 7.1.10.2.1 y 7.1.10.2.2. nu Kordinasio kja in jñiñi ra dyoru-kjane direksio ko tsjaji textjo yo pepji mba ra pjons'u-yo te'e ke ra unu-pjoxte nza kja mama un xiskuama.

Nu Pjoxte ko pepji ra xipji ne komite kjo nge pje ra nu pjoxte ñe ra unuji mo ya ra kich'i.

10. K'o ra janda k'o ngumpjoxteji

Texe k'o ngepjoxteji ra mama jango ra unuji ne pjoxte ngekua ra zanteji ra yepe ra mbos'uji k'o dya pjoxte ne jmu'u, dya ra tsja'a nduxte yo d'año ko pjoxte.

Ra so'o ra ñaji k'o dya bepji k'o kja'a k'o dya jmu'u kja ne B'ondo ñe kja ne jñiñi, akjanu nzakja k'o d'a ngumu-xoru-pjoxte ñe k'o ne ra mbos'uji in dyoji.

11. Jango ra tsja'a ne pjoxte mba ra pepji yo te'e

K'o e b'epji k'o ra tsja'a ra jandaji ne jmute k'o ri pjezhiji, ra tsja'a ra pepji yo te'e a in jñiñi nza kja ngeje na jmute.

Yo te'e k'o ra mbos'uji ra tsjaji bepji kja in jñiñi k'o mamaji, ximi k'o mama ne jmute, ye nguxoru-ñe ne jñiñi.

12. Ja ba ra m a m a ji

12.1 K'o jñatezima

Ra ma mamaji ne bepji jango ga mama ne tjuru; akjanu kja ne jñatezi nza kja mama nu jmurute.

Nujyo tjuru; ri ngejyo k'o ra jizhiji kja ne perioniko ne Gaseta ne jmu'u, ñe ko in xi ne SEDESEM k'u-Web.

Jango mama k'o e ts'ijña kja ne tjuru-dyech'a jñinchjo (18), textjo k'o e xiskuama k'u-mama ne bepji, ri mama ne jña'a ko kuat'a ndub'u.

"NU NE BEPJI RI TSJA'A TEXTJO YE TE'E, K'O DYA RI TAT'A KJA POLITIKA, DYA RA SO'O RA TSJA'A MA DYA NGEJE K'U-RA MBOS'U-K'U-TJIJMI, K'U-ÑANO RA ÑANTEJI ÑE RA SAD'UJI KJA NE NGUMTJURU-JANGO GA MAMA NE TJURU".

12.2 Ra m a m a ji

K'o ra jizhiji ra tsja'a kja ne Jmu'u Ts'ibondo ne SEDESEM, k'o ra mama k'o jmute, ñe ma juji e chopju.

13. Ra so'o ra jandaji

Ne SEDEMEM ri ngeje k'u-ri para kjo ngeje yo te'e k'o ra mbo's'uji, jango ba mama ne ts'ijña VIII, ne jña'a 12 ne tjuru-k'o ri nuji ñe ma ra mbara ji textjo k'o kara kja ne Ts'ibondo ñe kja ne jñiñi, ñe ra pjur-dyako ra para ko pes'i yo te'e, ñe nza kja yo tjuru-ko ña'a kjo na s'odye nza kja mama kja ne B'ondo.

14. Jango ra tsja'a

Ne ngumu-Bepji Pjoxte ngeje un ra mama ne bepji, jango ga mama k'o e jmute ñe ra mama jango jmuruji textjo k'o te'e k'o nipjzhiñi, ñe ra m a m a j a ba bepjiyo.

15. Ne t'onu

15.1 Ne t'onu-a tji'i

Ra tsjaji d'a t'onu-a tji'i, k'o ximi ri pjoxte ne CIEPS, ngekua ra tsja'a na jo'o ne pjoxte.

15.2 Ra tsja'a textjo ne t'onu

Ne ngumu-Bepji ne Pjoxte ra jizhi tsjema, tsjema kja ne CIEPS, jango ga tsja ne pjoxteje ye te'e.

16. Ra nuji, ra jandaji, ñe ra taka

K'o ra nu'u, k'o ra janda, k'o ra ndaka ne Bepji ra ngeje ne Organu Superior nu Pjikal kja ne Ts'ib'ondo, ñe se Sekretaria ne Kontraloria kja ne jmu'u kja ne Ts'ibondo ñe ne SEDESEM, k'o ra mama jango ra tsja'a ma ra unuji ne pjoxte k'o b'os'i.

17. Dya kejme na jo'o ne sad'uji

K'o dya kejme na jo'o, sopjuji ñe k'o e sante jango ga unuji ne pjoxte, so'o ra mama k'o a mbos'uji, ma iyo textjo k'o e te'e, jango ra mbaraji, nza kja mama a ndub'u.

a) Ra opjuji:

ne ts'ingumu kja ne ngumu bepji k'o pjoxteji, bubu kja ne av. Muancha tollocan 1003, col. Tsijñiñi, zumi c.p 50071 zumi bondo.

b) Ma ra ñaji k'o ña'a na je'e:

Kja ne Ngumu-Bepji k'o Pjoxteji kja ne 01 (722) 1 80 25 19; ñe kja ne Ngumu-k'o ñaji kja telopjono kja ne ngumu-jmu'u kja ne Ts'ibondo (CATGEM) kja ne lada k'u-dya ri tsjontu-01800 6 96 96 96 a mbo'o kja ne B'ondo ñe 070 a Zumi ñe kja ne T'ajñiñi.

c) Kja ne Inteme:

K'o b'ub'u kja ne correo electrónico dgprogram.asociates@edomex.gob.mx ñe kja ne www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Ri mats'e:

kja ne Kontroloria ne SEDESEM k'ub'ub'ur kja ne Av. Baja Vebedad, Paseo Tolbeca # 1003, Col. Zona Industrial, Toluca, kja ne Ts'ibondo México, C.P. 50071, telepjono: 01 (722) 1 99 70 89; ñe kja ne ngumuk'o pjozteji ye te'e, ñe kja ne ngumuk'o para kja ne Sekretaria ne Kontroloria kja ne Ts'ibondo.

Pj ra tsajenge je un sekretaria kja ne kontrolaria ne ts'ibondo

K'O E JÑA'A K'O RI B'EZHI

NAJA. Jich'iji ne k'o a tsja'a kja ne xiskuama "GASETA ne jmu'u".

YEJE. K'o ra ñ'uji ne tjuru-jango ga pepiji, ra ngich'i k' u-d'a pa'a ma ra jizhiji ne xiskuama "Gasete ne jmu'u" ximi ri b'unts'e ma dya ra tsja'a k'u-d'a bepji o mo ra nguaru nu pjoztejnu.

JÑI'I. Textjo yo tjuruju ra pedye texe mba ra paraji na jo'o.

NZYU. Yo ko pjenda unuji ko mama nu xiskuajmajnu, ra mama ja bar a tsjaji nza kja mama ko kja'a chopju-maxi iyo.

TS'ICH'A. Textjo k'o dya o nuji k'o mama ne tjuru-ra tsja'a k'o jmurte.

Mu-o unuji kja ne t'ajñiñi a Zumi ne Lerdo, k'ur in ñi'i ne ts'ibondo mi 28 ne ot'ur zana ne kje'e mi 2014.

NE JMU'U ELIZABETH VILCHIS PEREZ
SEKRETARIA DE DESARROYO SOSAL
NE JMU'U KJA NE TS'IB'ONDO

Traducido por:
Mtro. Antonio Romero Hernández
Universidad Intercultural del Estado de México

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

NU JMU'U KJA KJJIÑI NE POLITIKA, ELIZABETH VILCHIS PEREZ NU SEKRETARIA KJA PJOXTEJI NU ARKATE TS'IB'ONDO NU MAMA YO TS'IJÑA JÑI'I KJA TS'IJÑATJO XI, TS'ICH'A, ÑANTO, DYECH'A, DYECHA NAJA, DYECHA YENCHJO, KJA TS'IJÑATJO IV ÑE DYECHA JÑINCHJO, NU TJURU NU PJOXTE NU TS'IBONDO; ÑANTO TS'IJÑA XI, JÑINCHJO TS'IJÑATJO III, DYECH'A NZINCHJO, DYOTE, DYOTE NAJA ÑE DYOTE ÑANTO NU TJURU NU PJOXTE NU ARKATE TS'IB'ONDO ÑE ÑANTO TS'IJÑA XXVII NU IN TJURU A MBO O NU SEKRETARIA NE PJOXTE ÑE

K'O MAMA

Ka nu b'epji nu arkate nu ts'ib'ondo, ne k'a ra tsja'a na zakju-na jo'o nujo te'e yo b'ub'ura ts'ib'ondo, k'a ra dyarajñe ra nu k'a ra moji ga ma xoñi ngeje k'o ne'e nu ra pepiji kja ne ts'ib'ondo.

Nu sekretaria ne pjozte ju'u merio ñe ne ra nu'u jango rga ts'apju-nekua yo te'e ra ma'a ga ma xoñi yo te'e yo dya nrra ju'u merio.

Kja ts'ib'ondo b'ub'ur e te'e k'o dya b'ub'ur na jo'o, k'o e chonuk'o o jmutuk'a Consejo k'u jod'ukja Politika k'u pjozte k'a ra nu j gango rge ts'apuji ngekua ra mimiji na jo'o.

Nu Instituto (NEG Dm a ke nu kje'e 2010, jñite ñincho % yo ts'itri' yo b'ub'ura ts'ib'ondo dya p'esi na ñank'a ñe ke texe yo ts'itri' ke b'ub'ur nuba nzite % ke dya mimiji na jo'o ñe dyecha % dya pje p'esiji.

Nu B'epji k'o pjozte k'a pepji mbara yo ts'itri' k'a mazhi rga noji mazi neji k'a ra mimi na jo'o yo ts'itri' yo dya muzuji na jo'o, k'o pezi mbara b'ub'ur na jo'o mbara unuji merio mbara tsjontu; yo te'e k'o day b'ub'ur na jo'o o ma ga muzuji jñi'i ts'itri', nziyo ts'itri' o mazhi na punkju; nrezhe k'a ga muzuji asta ma'a ri peziji nziyo tje'e, k'o dya ri juji tropju.

Nu B'epji k'o pjozte k'a pepji mbara yo ts'itri k'a mazhi na nojo nu pa'a 31 naja zana nu kje'e/2012 Juhsuji nrexe k'o b'ub'u aña kja ne Xorxiskuama "Gaceta del Gobierno" ra Juhsuji nu tr'unu nu pa'a 31 naja zana ñe nu pa'a 5 dyecha yeje zana ne kje'e/2013 o mama k'o b'ub'u nza kja mama yo tjuru.

Nu arkate nu admisión ñe taka, o mama nu tr'unu CAyS/PPIG/SE-01/2014-02 ra pepji un naja pa'a, nu pa'a 20 naja zana ñe kje'e/2014, o mama nu xiskuama ñe juhs'uji 21506A000/RO-005/2014, ñe nu pa'a 22 naja zana ne kje'e/2014, t'anguxor ko pepji nu b'ub'u, k'o mama nu tr'unu/23, ngekua mama yo tjuru ne b'epji ne pjozteji mbara Ts'ibondo ngekua ro mam'a yo b'ub'u a xofi.

Nu skuam a pezhe 208F1A000/RESOL-018/2014, nu pa'a 24 naja zana ne kje'e/2014, nu Konsejo k'u taka na jo'o, k'o mama nu Ley ngekua ra taka na jo'o k'a Ts'ibondo ñe ye tr'ajñiñi ñe nujo tr'unu, o mama texto nujo o potuji yo in tjuru ra tsja'a; nujo mama axese, mama akjanu.

YO O MAMA NU SEKRETARIA NE PJOXTEJI, NGEKUA MAMA YO TJURU NE B'EPJI NE PJOXTEJI MBARA E TS'ITRI K'O RA TE'E NA NOJO:

YO IN TJURU MA RA TSJA'A NE B'EPJI KJA NE PJOXTEJI MBARA E TS'ITRI K'O RA TE'E NA NOJO

1. Nu mama textu

1.1 Nu k'o mama ne b'epji

Nu b'epji ne pjozte mbara na ts'itri k'o te'e na nojo ne k'a jokun zakuro e ts'itri nreze ma ga mus'uji asta ma'a ri pes'iji ko nziyo tsje'e, k'o ri pezhi na diskapacidad; dya jñanraji na jo'o; siji jñeche ke na mizhi o nujo o zantraji, k'a ri pes'i VHSIDA o ngisejme k'u popu o dyabete; nujo ts'itri k'u dya p'esi nana o ma ga muzuji jñi' ts'itri, nziyo ts'itri o mazhi na punkju, nrezhe k'a ga muzuji asta ma'a ri pes'iji nziyo tje'e, k'o dya ri juji tropju.

Nu b'epji k'o nuja:

- a) Ts'itrik b'ion a;
- b) Patra'serka;
- c) Chjuru nu zakuro;
- d) Te'e na jo'o; ñe
- e) Mbedyik b'ion na nojo
- f) Ramaja; ñe
- g) Nu dye'e ko nu jobi; ñe
- h) Pjuru ye nginch'i.

1.2 Yo tjuru yo a'a

Ne tjuru ka ra fionu yo te'e, ka ra ra m'ini na jo'o, ka ra ndojim ero ñe ka dya ra santeji.

2. Yo mama yo jña'a.

Mba yo tjuru yo b'ub'u, mama ga kja ba:

Yo ti'i dya te'e na jo'o, na dya mbejñe na jo'o dya te'e na jo'o, k'o ya jñabe ko texe yo te'e k'o b'ub'u jango ra tsja'a dya ngeje na te'e na jo'o.

Yo pjons'uji, yo ti'i k'o pes'i 0 a 14 kje'e/ko b'ub'u k'o texe yo te'e mbara ne b'epji kjane pjozteji mbara e ts'itri k'o ra te'e nojo.

B'os'i jñonu; ko e jñona ko unuji k'o e te'e k'o pjons'uni ne b'epji ne pjozteji mbara e Ts'itri k'o ra te'e na nojo, ko k'o e beriente.

CEPS, k'o e te'e k'o b'ub'u kja ra tsja'a t'onu ñe ra mama jango ga tsja'a ne polika kja ne B'ondo.

Nu kom ñe, k'a kom ñe ngumunu ne b'epji ne pjozteji mbara e Ts'itri k'o ra te'e na nojo.

Dya te'e na jo'o, nu nzero dya te'e na jo'o, dya o mbjeñe, k'o dya b'ub'u na jo'o dya ejñe ñe dya pepji, nge dya kja'a na jo'o tsja'a.

Jango b'ub'u yo pepji, nu yo e Subsekretaria pjozte a Zumi k'a b'ub'u a ts'ib'ondo kja p'atju B'onro nororiente ñe kja p'atju oriente nu Sekretaria ne b'epji ne pjozteji nu arkate nu ts'ib'ondo ñe yo in ngumub'epji.

Nu Instancia yo tjuru, nu Sekretaria kja ne b'epji ne pjozteji nu Arkate Ts'ibondo ñe k'a komite ngumu ne b'epji ne pjozteji mbara e ts'itri k'o ra te'e na nojo.

K'o dya janra, ka ts'itrika dya janra na jbo o dya janra.

Nu tjuru, ka in tjuru ñe ne pjoxteji nu Ts'ib'ondo.

In chju'u yo tep'e, k'o e te'e k'o o jñuzu in chju'u, k'o pezhi nrrenxe k'o oru ngekua ra pepji k'a ne b'epji ne pjoxteji mbara e Ts'itri k'o ra te'e na nojo.

Nde k'u jango ra unu, ngeje na plastiko jango ra jñanda ñ era kuantu ye te'e k'o tr'unu, ngekua ra unuji in merio.

Ts'itri, yo ti'i ko pes'i otjo ñe dyecha nziyo kje'e/

Nu ts'itri ko dya tee, k'o e ts'itri k'o kja o muzuji asta k'o pes'i nziyo tsje'e, k'o dya b'ub'u in nzero na jo'o, k'o dya o te'e na jo'o in ts'itri, k'o axke mimitjo ga kjano o k'o xi ra jogu, k'a dya jezhi k'a jeko nre ra tsja'a pama pama, k'a ra mbipi jango ga mimiji ñe k'o e te'e ko k'o b'ub'u.

Ya bo m in iyo lele, nu eje yeje o jñilele ko buntjo.

Nu ts'itri ko dya p'esi tata ñe nana, ma o bezinza ye in tata nza o nmuj.

K'e nte'e k'o tr'unu, ngeje ye nte'e k'u juns'u in chju'u k'e memunu a ts'ib'onro k'o ata ke k'os'u jango ka ne b'epji ne pjoxteji mbara e Ts'itri k'o ra te'e na nojo.

Nu k'o dya ju'u merio, ye te'e ko pepji mbe dya zas'a un k'o kjontruji mba ra tomu texe k'o nesta.

Nu b'epji, k'a ne b'epji ne pjoxteji mbara e Ts'itri k'o ra te'e na nojo.

Nu ne b'epji ne pjoxteji, yo kja yo arkate mbara ra mbos'u yo e te'e k'o tropju mbara k'o dya nda ju'u. Ka mama zheje jango ra pepji.

O **Nde'e**, yo te'e k'o ngexe nu nzero ñe k'o juns'uji yeje ñe jñii k'o 10% ko ngexe nu nzero nu nde'e, ximi dya jñada mborke o nde'e textjo yo nzero ko tsja'aji nu ndeje na paa nu sibi.

Tjuru, k'o in tjuru k'a mama jango ra pepji nu b'epji.

Nu pa xoñi, k'a tata, nana o naño te'e k'a tjuru pork'a ts'itri mbara ra dyatr'a k'o e xiskuama ñe k'a pa ju'u ko pjos'uji.

Pje ra mama nu pjoxte, ngeje ko ra mama nu pjoxte, kja ne pporu, ngeje ko ra ngotu na te'e.

SEDESEM, k'a Secretaria kja ne b'epji ne pjoxteji nu Arkate Ts'imb'ondo.

Nu ja ba tsja'a, nu tezi kja enje in chju'u yo pjons'u, ñe texe ko ra unu yo te'e.

Nu ti'i k'o ne'e, nu ti'i ñe xut'i ko juns'uji ko nu nana ñe tata mbara ra unuji nu merio ne b'epji

Tr'ezí nu mazi k'o skuama ngeje na nutr'ab'uji in chju'u mbara ja ga ra unuji ko e xiskuama ñe ka pa ju'u k'o pjos'uji.

Ra unu, un merio ra unuji k'o na plastiko k'o kjontruji ye te'e o na monedero elektroniko.

Ra dyeteji mi na jo'o, ra unuji na dyeteji mi na jo'o ko ne'e yo Ts'itri mbara b'u b'u ko pes'i na sodye na zoo.

Nu jango ra pjoxteji, kja ne Diesib kja kja i pjoxteji.

Ja ba m in i, ngeku ja ba m in i kja in jñii, ko dyenje m erio.

3. k'o ne'e ra tsjaji

3.1 k'o kja ba

Ne ra jokuji in zakuyo yo ts'itri yo dya muzuji na jo'o, k'o pes'i VIH/SIDA o dyabete, o ma ga muzuji jñii ts'itri nziyo ts'itri o mazhi na punkju, nrrezhe k'a ga mus'uji asta ma a ri pes'iji nziyo tje'e, k'o dya ri juji tropju.

3.2 Ngeja

3.2.1 Yo ts'itri k'o ñoma

K'a ra ñonu na jo'o k'o e ts'itr'i k'o dya b'ub'u na jo'o in nzero o dya o te'e na jo'o in ts'iñi, k'o dya ri juji tropju.

3.2.2 Para/serka

K'a ra ñona na jo'o k'o e ts'itr'i k'o dya janra, k'o dya ri juji tropju ñe k'a ximi ra joju k'a tropju k'a ju'u k'o in mbedyi.

3.2.3 Chjutrū-nu zakju

K'a ra ñona na jo'o yo e ts'itr'i yo pes'i VIH/SIDA o ngisejme k'upopu k'o dya ri juji tropju ñe k'a ximi ra joju k'a tropju k'a ju'u k'o in mbedyi.

3.2.4 Te'e na jo'o

K'a ra ñona na jo'o yo e ts'itr'i yo pesi Dyabete k'o dya ri juji tropju.

3.2.5 B'edyik b na noj

K'a ra ñona na jo'o yo e ts'itr'i k'o jñi'i ts'itr'i, nziyo ts'itr'i o mazi na punkju, nrezhe k'a ga muzuji asta ma a ri pes'iji nziyo tje'e, k'o dya ri juji tropju.

3.2.6. Nu b'epji ka ra tsja'a ra maja/ra maja.

Ra unu/te'e yo merio kja ne mbedyi ko dya pes'i pje ra ñonu, ñe mo b'ub'u na te'e ko na ts'it'i ñe o nde'e.

3.2.7. Nu b'epji ra matjo ko in dye'e.

Ra unu/merio yo te'e ko dya pes'i pje ra ñonu ñe mo kja'a na te'e ko na ch'ike ñe dya o te'e na jo'o.

3.2.8. Pjoru/ye nginch'i

Ra pjosuji yo mbedyi k'o dya ju'u/merio, jando naja o ma ngeje trs'ikeji ñe ma prjoru na nita, zizi o kjuarma porke dya kja b'ub'u in tata ñe in nana.

4. Nrenxe k'o at'aji

4.1 Nrenxe k'o te'e

E ts'itri k'o b'ub'u ts'imb'ondo.

4.2 ts'itri ko nestabo ra mbosuji

K'o e te'e k'o b'ub'u ts'imb'ondo ñe dya ju'u tropju.

4.3 K'o e te'e k'o ne ra mbos'uji

4.3.1 Ts'itri k'o ñioma

E ts'itri k'o dya b'ub'u na jo'o in nzero o dya o te'e na jo'o in ts'iñi, ñe k'o dya janra k'o dya ri juji tropju.

4.3.2 Eje yo ra chagu/nu yo k'o dya jyesu/ra b'ub'ujme na jo'o

Nujiyo dya na punkju/te'e k'o b'ub'u/nu k'o dya ju'u tropju/o nu k'o dya ju'u pje k'o ra si'i.

4.3.3 Eje yo mburu/ra te'e

Nujiyo dya na punkju k'o so'o VIH/SIDA o ngisejme k'upopu, nu k'o dya ju'u tropju/o nu k'o dya ju'u pje k'o ra si'i.

4.3.4 Eje ra te'e na jo'o

Nujiyo dya na punkju k'o so'o diabetes nu k'o dya ju'u tropju/o nu k'o dya ju'u pje k'o ra si'i.

4.3.5 Eje bedyi na nojo

Nujiyo dya na punkju/nu yo jñi'i, yo nziyo ñe yo kara na punkju/te'e nu k'o dya ju'u tropju/o nu k'o dya ju'u pje k'o ra si'i.

4.3.6 Eje ra ma'aji

Yo kjabá ts'it'i ko ma'a dyat'a yo ko o nde'e ñe ko dya kanja merio kja in nzumuji.

4.3.7 Eje ko ma'a nzina yeje nza kja i dye'e

Yo ts'it'i ko dya b'ub'u na jo'o kja in nzumuji ñe dya jy'u'u merio kja in nzumuji.

4.3.8 Eje p'ju'ye nginch'i

Yo ts'it'i ko prjoru na nita, zizi o kjuarma porke dya kja b'ub'u in tata ñe in nana, k'o b'ub'uji na nzumu janjo dya ju'uji merio.

5. Jango ra seje

Ne b'epji ra seje kja yo 125 t'ajñiñi nu ne b'ondo, ma ra neji nujo ju'u'tr'opju.

6. Pjos'u'

6.1 Pje k'o ra pjos'u'

Na pjos'u' ra unu na b'osi jango po'o jñonu o ra daku tropju maxi kja nu ts'it'i ra unu zana zana nza kja ra unu dyech'a yeje nza kja mama ne jmu'u.

6.1.1 Eje ts'ike ñomu'

Ne pjos'u' ra te'e nojo unu na b'osi jango po'o jñonu kja zana zana.

6.1.2 Eje yo ra chagu nuyo k'o dya jyesu ra b'ub'ujme na jo'o

Ne pjos'u' ra te'e na nojo nu ra unu na baru jango po'o jñonu kja nu ts'it'i ñe ra daku tropju \$500.00 (tsite otjo mbexo 00/100) zana zana.

6.1.3 Eje yo mburu jango pjuru ne zaku'

Ne pjos'u' ra te'e na nojo nu ra unu na b'osi jango po'o jñonu kja nu sodyeji ñe ra daku tropju \$500.00 (tsite otjo mbexo 00/100) zana zana.

6.1.4 Eje ra te'e na jo'o

Ne pjos'u' ra te'e na nojo nu ra unu na b'osi jango po'o jñonu kja nu sodyeji ñe ra daku tropju zana zana.

6.1.5 Eje bedyi na nojo

Ne pjos'u' ra te'e na nojo nu ra unu na b'osi jango po'o na punkju jñonu sodyeji ñe ra daku tropju \$500.00 (tsite otjo mbexo 00/100) zana zana.

6.1.6. B'epji ra tsja'a ra ma'a ra m'aj'

Ne pjos'u' ra te'e na nojo nu ra unu na b'osi jango po'o na punkju jñonu ñe ko ri xaja ñe ra daku tropju \$500.00 (tsite otjo mbexo 00/100) zana zana.

6.1.7. Nu b'epji ra matjo ko in dye'e

Ne pjos'u' ra te'e na nojo nu ra unu na b'osi jango po'o na punkju jñonu ñe ko ri xaja ñe ra daku tropju \$500.00 (tsite otjo mbexo 00/100) zana zana.

6.1.8 Eje p'ju'ye nginch'i

Ne pjos'u' ra te'e na nojo nu ra unu na b'osi jango po'o na punkju jñonu ñe ra daku tropju \$500.00 (tsite otjo mbexo 00/100) zana zana.

6.2 Janzi pjos'u'

Texe nu pjoxte uhu nu arkate a Ts'ibondo, ngeje SEDESEM, texe nu k'o ra uhufi pjoxte dya pje ra kjontrufi.

7. Jango ra tsja ji

7.1 K'o ra mbos'uji

7.1.1 kjo ra ngeme

Texe ye te'e k'o p'esi nu pjozte ra ngemeji akjanu, ngetrjo ke ra tunuji texe nu yo ra dyoruji.

7.1.2 K'o ra dyoruji ñe kjo ngeje k'o ra mbos'uji

7.1.2.1 K'o ts'ike k'o ñonu

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'ub'u kja ne Ts'ib'ondo;
- c) K'o ri sodyeji, o yo k'o ndezho;
- d) Ma dya ri pes'i pje ra ñonu ñe jñonu, ñe
- e) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.2.2 Eje yo ra chagu nuyo k'o dya jyesu/ra b'ub'ujme na jo'o

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'ub'u kja ne Ts'ib'ondo;
- c) Yo ngek'o ndezho;
- d) Ma dya gi so'o ra xoru, gi ma'a kja na ngunxoru, k'onge ne nu yo te'e;
- e) Ma dya ripesi pje ra ñonu ñe jñonu, ñe
- f) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.2.3 Eje yo mburu jango po'o jmu'u

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'ub'u kja ne Ts'ib'ondo;
- c) Gi so'o ne nzijeme VIH/SIDA o ngisejme k'upopu;
- d) Ma dya ri pes'i pje ra ñonu ñe jñonu, ñe
- e) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.2.4 Eje ra te'e na jo'o

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'ub'u kja ne Ts'ib'ondo;
- c) Gi so'o ne nzijeme diabetes;
- d) Ma dya ri pes'i pje ra ñonu ñe jñonu, ñe
- e) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.2.5 Eje bedye na no jo

- a) K'o e bedyi k'o pes'i jñi'i t'i'i, nziyi t'i'i ñe k'o dya t'i'i, k'o ri b'untjo ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'ub'u kja ne Ts'ib'ondo;
- c) Ma dya ri pesi pje ra ñonu ñe jñonu, ñe
- d) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.2.6 Eje bedye na majal

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'ub'u kja ne Ts'ib'ondo;
- c) Ma gi pa'a kja ata mo o nde'e ne te'e;
- d) Ma dya ri pes'i pje ra ñonu ñe jñonu, ñe
- e) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.2.7 Eje bedye nu dye'e ko natsk'e

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;

- b) B'ub'u/ kja ne Ts'ib'ondo;
- c) Dya B'ub'u/ na jo'o;
- d) Ma dya ri pes'i pje ra ñonu/ ñe jñonu/ ñe
- e) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.2.2 Eje p'p'u/ ye nginch'i

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'ub'u/ kja ne Ts'ib'ondo;
- c) Ri b'ub'u/ ko na in nita, zizi o kjuarma porke dya kja b'ub'u/ in tata ñe in nana, o in nana dya so'o ra pjuu/
- d) Ma dya ri pes'i pje ra ñonu/ ñe jñonu/
- e) Ma gi p'esi tsee/ ngekua ri ma'a xoru/, gi pa'a kja na ngunxoru/, ñe
- f) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

Texe yo eje, dya ngextjo kjo ra dyoruji k'o ri mamu/ a xeze, xe ri unu/.

- a) Na xiskuam a nu k'o mi ngextjo ne b'ejmi nu jango mi jmusu/ jnu yo ra mbos'u/ ñe ne b'ejmi;
- b) Ri jizhi nu CURP un ts'itr'i ne nu k'u ndajmu.
- c) Na xiskuam a nu k'o mi ngextjo ne bejmi nu ba e'e in jmi'i ñe ne bejmi; jango ra enje ja menzumu/ kja Ts'ibondo, ma un ts'itr'i dya b'ub'u/ ko in ndajmu ra kizhi na Constancia jango b'ub'u/ ngekua ra chejui.
- d) Na xiskuam a nu k'o mi ngextjo ne b'ejmi kja nu ra mamu/ k'o bejmi k'o mi sodye ra daku/ kja ngunate, mbara yo k'o ts'it'i ke k'o ñonu/ ñe yo ra chagu/ nuyo k'o dya jyesu/ ra b'ub'u/ ñe na jo'o;
- e) Na xiskuam a nu k'o mi ngextjo ne b'ejmi kja nu ra mama k'o gi pa'a kja nguxoru/ mbara yo k'o ts'it'i ke k'o ñonu/ ñe yo p'p'u/ ye nginch'i.
- f) Na xiskuam u/ nu k'o mi ngextjo ne bejmi ra mama jango ri nguaru/ ra unu/ na ngunate janga ra ma. Mu k'o gi pes'i ñe bejmi o VIH/SIDA o ngisejme k'u popu/, mbara yo Eje ra te'e na jo'o ñe Eje yo mburu/ jango po'o jmu/; ñe Eje ra m a'aji.
- g) Na xiskuam a nu k'o mi ngextjo ne b'ejmi ke in tata ñe ina nana o nru'u o na xiskuama k'u mama ke in nana dya so'o ra pedye kja p'p'u/ mabara un Eje p'p'u/ ye nginch'i.
- h) Na xiskuam a nu k'o mi ngextjo ne b'ejmi gi b'ub'u/ ko na in nita, zizi o kjuam a
- i) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte.

Mbara textjo nu Eje bedye, o k'o ñuns'uji k'o chju'u k'o mama nu tr'unu/ pepji na Ts'ibondo, ñe nza kja ra mama yo tjuru/ mba ra ngaraji na jo'o yo ts'it'i.

7.1.3 Kjo ngek'o ra unu/

Ra ot'u/ ra unuji nu pjons'u/ yo te'e ko ya teb'e ñe ko pes'i yo kjo pjenda oru/ nu tjuru/ jnu:

- a) Nu ko dya so'o o te'e;
- b) Nu tata o nana dya na jo'o o te'e o pes'i na VIH/SIDA o o nde'e.
- c) ko b'ub'u/ kja ne in jñiñi; ñe
- d) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.4 Chjuru/

Ne te'e ra tsja'a texe k'o ra dyotu/ kja nu pa'a ñe jango ra xipji mbara mamu ne ngub'epji ne pjoxteji.

Yo jmurte nge angeze ke ra mboru/ ñe ra jmuru/ texe ye xiskuama ke unuji ye te'e ke pjoxteji, texe ye skuama ra tunuji kja jmurte ngekua ra mamaji ja o jyi ra unuji nu pjoxte .

Yo jmurte yo jñiñi ra tsa'a yo ra jñanda ra tsaji na jo'o kja nu dyotu/ akjanu ra chaga/ ane ngub'epji ne pjoxteji.

Texe te'e so'o ra chjuru kja ne pjosu/, yo ra tsaji dya ra ngontru/ni xeri ne mbexo maxi dya mi ne'e dya kja ndumu/.

7.1.5 Nu jeb'i

- a) Ra oñu/ra ngich'i;
- b) Ra m in ija ba xpji;
- c) Na xiskuama k'u/ra mama ke dya pes'i merio ñe dya pes'i pje ra ñonu/; ñe
- d) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.6 Ra opju/ kja ne xiskomu texto k'o ba eje kja ne t'askuama

Ne b'epji ne pjoxteji opju/ in chju'u kja ne xikomu kja nu b'ub'u/yo te'e nu k'o ra mbosu/ nu k'o mi junsu/, nuk'o mi junsu/ ne tjuru/ k'o ra jandaji ñe jango ba eje texe k'o jña'a kja ne T'ibondo ñe kja ne jñiñi; yo m idyo/ ñe yo mi tsa'a mbara chjuru kja ne xiskomu jango b'ub'u/yo mbos'u/ nu yone bepji/ ne pjoxteji jmuu kja ne Ts'ibondo, nziga kja yo naño jango ra tsaji, ra pju/ ngekjua dya ra mamu pje ngek'o dyotu/ dya soó ra mamu.

7.1.7 Pje ra tsa'a ne mbos'u

- a) Ra unuji yo pjenda pjosu/, ñe
- b) Ra nuñina jo'o dya ra ante nza kja mama nu tjuru/ ko ra nuji na jo'o.

7.1.8. Yo ko nesta ra tsja'a yo nda'a te'e

- a) Ra joku/yo xiskuama mba nu b'epji;
- b) Ra jizhi nu xiskuama o jeb'i nza kja mama yo tjuru/;
- c) Ra unuji yo ko nesta ra para ñe ndame ra para;
- d) Ra tsaji na jo'o ko unuji nza kja mama yo tjuru/;
- e) Ra tsja'a nu ts'it'i ra ma'a texe yo pa'a ka ngunxoru/, nza kja ra tsja'a ko ne'e; nza kja nu Eje yo ra chagu/ nuyo k'o dya jyesu/ra b'ub'u/ ñe na jo'o ñe Eje pju/ ye nginch'i.
- f) Ra tuns'u/ in ts'it'i ka ngunat'e mba ra nuji ko na sodye o iyo, mba nza kja mama nu b'epji ko ra mimiji na jo'o yo te'e.
- g) Ra mamaji texe ko dya jo'o yo pjoxte, mo dya ra tsaji nza kja mama yo tjuru/ nu xiskuamajnu;
- h) Ra kjaji ki tsja'a kja in ts'ijñiñi mo ra ne'e a kjanu; ñe
- i) Texe ko ne'e yo jmuru/ te'e.

7.1.9 Jinga dya ra so'o ra dyaku/ ge

- a) Ma ri mama mbechine ku/ dya ra so'o ri bubu/ kja ts'i ipepi/;
- b) Ma ri jñusu/ nro ri jñusu/ naño b'epji;
- c) Ma ri z'odu/ ku/ o dyaku/ ji ngek'o ri pjosu/ ne jmute o yo jmute; ñe
- d) Nexe k'o o mama yo te'e k'o b'ub'u/ kja b'epji.

7.1.10 Ra dyeji yo te'e k'o jusu/ kja b'epji

7.1.10.1 Dya kja ra dyaku/ ji

- a) Ma ri zodu/ k'o o dyaku/ ji;
- b) Ma ri po'o, ri potu o ri uhu/ nu pjoxte ñano te'e.

- c) Ma ri potu, ri po'o, o ri ñusu ñano jña'a nu ko gi uhu/
- d) Ma rima a a nandyo ta jñiñi;
- e) Ma ri mama mbechine o ri unu/ nandyo xiskuama ngek'o ri jñus'u/ kja Ts'ipepi;
- f) Ma ri pep jingek'o ra nrojo ne arkate.
- g) Ma dya kja ri ne'e ri bunkjua;
- h) Ma ra nru'u ne te'e k'o b'ub'u/ kja b'epji, dya kja ra dyakuji.
- i) Nrexe k'o o mama yo te'e k'o b'ub'u/ kja komite.

Yo te'e k'u/ b'ub'u/ kja arkate ngejyo k'u/ ra tsja'a nrexe k'o mama kja b'epji.

7.1.11 Kjo ri tsja'a ma dyakuji

Nu nda'a te'e in bedyi ra nesta ra tsja'a na jo'o ko in merio ko ra chunuji kja in bedyi.

Nu te'e ko ra pjons'u/ra pepji kja in jñiñi mo ra xipiji a kjanu yo arkate.

Yo te'e k'o b'ub'u/ kja jyadu/ ñ'i'i ra moji kja ne ngunxoru/, jango pa'a nrexe to te'e.

Ma i b'ub'u/ kja k'u/ ra m boru/ ne zak'u/ ñe ra t'e'e na jo'o ri ma'a kja ne ngunata/ ngek'o ri dyatr'a.

7.2 Ra sotr'puji k'o ni jyodu/yo te'e, a kjanu ra mboruji ja k'o k'araji

Ra sotr'puji ngek'o ri k'ara na jo'o ma ri tsja k'o mamaba kja ne ts'ich'a kje'e.

Nu jango maja/ maja/, ra tjoru/ mo dya xi sodye nu te'e nza kja mama ne jmu'u.

Un jango p'pu/ ye nginch'i, ma ne nana b'ub'u/ a pjoru, ra tjoru/ ma ne nana ra mbedye.

8. Yo arkate k'o k'arajiba

8.1 Yo arkate k'o m am aji ja risage

Nu komite nu k'u ra mamaji pje ra tsa'aji ñe pje ma pa'a.

8.2 yo arkate ke pjoru/ texe ye pjoxte

Ñe ngub'epji ne pjoxteji ñe yo te'e k'o b'ub'u/ kja b'epji ngejio ra tsja'a yo ra mama kja b'epji ñe ra mamaji yo mama kja b'epji.

8.3 Kjo nge k'u/ ra tsja'a nu b'epji

Yo subsekretara ne pjoxte kja ne bat'u/ a Zum ine bonro kjan ne jñiñi ñe kja ba ñe ne bonro kjan ne jdye ñe yo pjoxte kja jñiñi ngejio ra tsjaji yo mama kja b'epji, kja ne jñiñiji.

8.4 Yo te'e k'o pep jingek'o ra tsja k'o m am aba

8.4.1 Yo te'e k'o k'araba

Yo te'e k'o b'uhk'ua ngeje:

- a) Na arkate, k'u/ ngeje nu ra jñand'a k'u/ ra b'ub'u/ na jo'o yo jñiñi;
- b) Na pjoxte, k'u/ ngeje nu ra pepji kja nrexe yo ts'ipepi k'u/ o pjos'u/ yo nte'e nza kja un SEDESEM.
- c) Dyech'a pjoxte, k'u/ ngeje:

Na te'e k'u/ pepji jango kja ne ch'opju;
Na te'e k'u/ pepji jango kja yo ngunat'a;

- Na te'e k'u'pepi jango kja yo ngunxoru;
- Na te'e k'u'pepi k'a ra tsja ra b'ub'u' na jo'o nrexe yo bedyi k'o mimi kja ne Ts'ib'ondo;
- Yo te'e k'o b'ub'u' kja jñi Subsekretaria k'u'pepi ngek'o ra b'ub'u' na jo'o yo jñi SEDESEM;
- Nu jmu'u ko Pjoxte yo jñi nu SEDESEM;
- Na tee k'u'pepi jango kja ne chopju SEDESEM; ñe
- Nu bocal nu arkate nu Konsejo a Ts'ib'ondo ko pepi mba ra pjons'uji yo jñi kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo;

d) D'a k'u'pepi kja ne sekretaria ne Kotraloria, k'u'ri ngeje k'u'ra janda ne SEDESEM; ñe

e) D'a b'epji k'o jmute, ne d'a k'u'xorte.

Textjojyo ri pes'iji d'a bezo k'u'ra mbos'uji.

K'o ra ñemeji ri d'ats'e.

K'o ra ñemeji so'o ra ñaji, ximi ra pasuji in dye'e; iyo k'u b'epji kja ne Kontarloia ri negtjo k'u ra ñaa.

K'o ra mamaji textjoi k'o o pasuji in dyeji, ma dya o pes'iji textjoi in jña, k'u presidente, ngek'u ra mama.

Ra jmur'u jñi zana ma akjanu mamaji.

Ne Sekretario ra mapju k'o o xipji un prisedente e jñi paa, ñe d'a paa ma ra jmuruji, ra jmutuji 24 ndajme.

Ma ra jmuruji textjoi ri ngeji k'o ri kjogu'ndeje, ximi ri b'ub'u' k'u presidente, k'u sekretariu, ñe k'u pju'ne t'opju, k'o ra yaxu.

Textjo k'o ra mama k'o jmuru; x ora xipji k'o mebepji kja ne ngujmu, k'o bezo k'o xoru, ñe k'o janda e te'e, ri negeje k'o ra janda kjo ra tsja na jo'o ne bepji.

Ra tsja d'a xiskuama jango ra yaxuji textjoi.

8.4.2 K'o so'o ra tsja'a

K'o so'o ra tsja'a ye jmute:

a) Ra nuji k'o e te'e k'o ra mbos'uji k'o te'e k'o dya kaja nrexe in xiskuama k'o mama nu pjoxte, mbero neji k'u ra mbosuji ye jmute ra mbos'yo te'e k'o dya b'ub'u' na jo'o;

b) Ra tsjapuji k'o naño xiskuama nu jango ra jnu'suji k'o dadyo te'e mara pjonkji k'o dyaja te'e, ra jñu'suji ma ra moji nu jango re b'ub'u' ye jmute k'o juhsu ñe ma ra xipiji ja'a;

c) Ra manji ja'a k'o naño jña'a, ngekua ra ngejme na jo'o a kjanu/ ra tsjapuji na jo'o nu pjoxte;

d) Ra jyusu' ñe ra ngejme na jo'o nu pjoxte, nu xiskuama k'u mama jango rga tsaji ngekua ra mbosuji e te'e ñe ra pjonkji k'u dadyo e xiskuama mbero ye te'e ra tsja'a na jo'o ngekua ra unuji nu pjoxte;

e) Ra tsjaji nu b'epji na jo'o ñe ra mama ko na jo'o nu b'epji, nu xiskuama ka juns'u' chju'u ñe ra mama ñe jyuspu' k'o naño jña'a ye jña'a k'o a gi b'ub'u'.

f) Ra us'u' na te'e ko ra tsja'a nu arkate kja ne in jñi o na ngunxoru; ñe

g) K'o mama yo dyaja nu kja xiskuama ra tsjaji na jo'o;

9. Nu b'epji na jo'o

9.1 Nu b'epji pjoxte

a) Ma a ga mama k'o b'ub'u' nu kja skuama nu ngubepji pjoxteje k'o un nu ngubepji pjoxteje SEDESEM, ñe ye k'o janda kja nejñiñi ra tsaji ye skuama nu kja jñi nu jange ra manji, ra opjuji na xiskuama nu jange ra mama jango ga mburuji ñe jango ga nguaruji;

b) Nu k'o janda kja ne jñiñi ra nre ye xiskuama k'o in tsjaja ye te'e;

c) Ma a ga jizhiji ye skuama, nu k'o janda kja ne jñiñi a ngaja ye xiskuama, ra tsapu' na jo'o ñe ra manji k'o ja'a ye xiskuama ye te'e, ye xiskuama ra mbejñe un nu ngubepji pjoxteje;

- d) Nu nu ngubepji pjozteje ra xipji nu jmute k'u ra xoru/ na jo'o ye xiskuama ngekua ra unuji nu pjozte;
- e) Ma ra mama ja un jmute nu nu ngubepji pjozteje ra xipji nu pjozte kjo ngeje k'u ra mbosufi;
- f) Nu kordinasio Regional ra mama jango rga jontruji ñe jango ra ma nruji un pjozte, a kjanu/ xipji un nu ngubepji pjozteje, a kjanu/ ra xipji un Coordinacion de Administracion y Finanzas nu SEDESEM ngekua ra unu/ nu merio ngekua ra pjotruji k'o ra ufni;
- g) Ye pjozte ra xipji nu Direccion General de Programas Sociales, nrexe k'o o tsaji ñ era unuji na xiskuama nu jange mama nrexe k'o o mbosufi, jero ra unuji ma dya b'e ra kjoju/ ts'ich'a dyech'a pa'a un zana k' u'o tsajaji; ñe
- h) Nu Direccion General de Programas Sociales ra unu/ ye xiskuama nu jange jusu/ ye te'e k'u'o mbosufi.

Ye pjozte dya ra ufni ma ra manji o ra tsaji k'o dya ga kjanu/ k'o te'e k'o b'ub'u/ a xoñi ñe ma ra xipji o ra tjaupji k'o dya ga kjanu/ ye nte'e k'o pjosufi.

9.2 Juhsufi k'o naño e te'e

Ma ra dyok'ufi k'o mama nu kja xiskuama nu pjozte ra juhsu/ k'o ra mbedye nu kja pjozte ñe ra juhsu/ na dadyo te'e, ma dya uhufi ñe dya jñusufi ma o mburu/ nu pjozte.

Nu pjozte ra xipji nu jmute jango nzi yo n'año te'e k'u'o jñusufi ngekua ra mburu/ ra unuji nu pjozte mbero ra ufni k'o ra so'o ra uhu/ un pjozte.

10. Yo jmute k'o naño

Yo jñiñi k'o ra uhji nu pjozte dya so'o ra nruji k'o e pjozte k'o ixi nget'o, ñe dya so'o ra nruji k'o naño e pjozte ma jiyo dya kja xe ra ufni.

Nu pjozte SEDESEM so'o ra mbosu k'o naño e pjozte ngekua ra tsaji na jo'o, ñe ye jmute k'o b'ub'u/ kja in jñiñi ye te'e so'o ra pjozte.

Nu SEDESEM so'o ra tsajaji na mbaxkjua k'o yo naño pjozte ngekua ra tsajaji na jo'o.

11. K'o ra tsaji k'o ye te'e

Nu ko' kja ye pjozte nge ma ye te'e jmuru/ k'o nu jmute.

Yo te'e k'o ufni ye pjozte ra pepjijyi k'o in jñiñi ma ra matruji, ñeje ra pepjijyi k'o nu arkate, ñe ye ngunxoru/ ñeje nrexe nu jñi.

12. pezhe jña'a

12.1 yo pezhe jña'a

Ma re pezhe e jña'a k'o in tsajaji ye pjozte ra tsapuji k'o mama k'u tjuru/, ñe re tsajak'ua rga xisi ye jmute.

Ye jña'a k'o b'ub'u/ kja xiskuama ra kuaruji kja in "xiskuama nu arkate" ñe nu kja in xiskuama nu nu "Gaceta del Gobierno" ñe ra so'o ra nu xiskuama kja interne kja SEDESEM.

K'o mama nu jña'a dyech'a jñincho nu kja ley, nrexe ye xiskuama k'o ra kuaruji ñe ra xoruji nu kja pjozte re mama nu jña'a.

"NUJNA B'OS'UTE DYAK'O IN TSJAJA, DYA PESK'O RA NU'U YO JMURU/ TE'E. DYA SO'O RA USAJI GUA N'AÑO B'EPJI UN JANGO DYA PJOS'UJI NTE'E K'A DYARGA JO'O RGA PEPJI NUBA B'OS'URE RA WENCHIJI ÑE RA MATR'UJI KJA ARKATE JANGO GA MAMA K'A TJURU/ JMU'U"

12.2 nu jña'a k'u matr'u/ te'e

Nu jña'a ra mama nu arkate k'u b'ub'u/ a Ts'ib'onro, ra mama nu kja nu ngub'epji pjozteje nu jango pezhaji jña'a mbero ra mama nu jmute, mbero ra tsajaji ma re b'ub'u/ merio.

13. Jango rga ñ'etse

Nu ngubepji pjozteje re tuji ye xiskuama nu jange juhsu/ ye te'e k'o ufni ye pjozte, k'o mama kja tsijña VIII ñe kja jña'a dyech'a yeje un kja Ley k'o mama ye jña'a k'o ra dyafa/ ye te'e k'o b'ub'u/ a Ts'ib'onro ñe yo jñiñi.

14. T'epi

Nu nu ngubepji pjozteje nu pjos'u/ ye te'e ra nu'u nu b'epji b'os'u/, jango ga mama k'e jña'a k'o tsa'a ngekua ra mama k'a jmute nrexe k'a ja'a ma ra jmuruji.

15. Jango ra tsajaji nguenra

15.1 Jango rga tsjaji ngenra a xes'e

So ra tsjaji ngenra zo ri ngextjo a xes'e, k'a ra nu'u k'u/ CIEPS k'a ra joku/ na jo'o k'o in b'epji nu p'oxte.

15.2 K'jaji ngenra k'o a pjonguji

Nu ngubepji p'oxteje ra mama janga ga kja'a pe gi ñe k'o nte'e k'o pjos'uji tsjema tsjema CIEPS, k'o kja munro jango ga kja'a k'e jña'a k'o oruji.

16. Nu jango k'ara ko kja ñe jña'a

Nu nu'u, ñe janra k'o unuji b'os'u/, ra mimi k'a t'angumu/ k'o p'oru/ ye chop'u/ a Ts'ib'onro, ñe nu Sekretaria ne Kontaloria nu Ts'ibomro ñe nu Organo de Kontrol Interno de la Sekretaria nu p'oxteji SEDESEM, nu jango ra nuji jango rga unuji k'o p'oxte yo nte'e.

17. Koxte ñe kjos'u

Nrexe k'odya i ne'e ra tsjajo te'e, nrexe k'o i ne'e mama k'o yo jmyte ñe k'o dya i ne'e k'u/ tsjaji yo te'e ma i dak'ujme yo apoyo, ra so'o/ mamaji d'a te'e o nrexe k'u/ b'ub'u/ k'jane jñiñi, a kjanu/.

a) Soo ra dyopju/

Jango b'ub'u/ yo jña'a k'o mama yo te'e k'u/ b'ub'u/ k'jane oficina central de la Dirección General de Programas Sociales, enzum u a Av. Baja Verdad Paseo Tolbecan núm ero 1003, Col. Zona Industrial, Toluca, C.P. 50071, Toluca, México

b) Soo ra jña'a k'o in jña'a t'ezí:

Kja ne T'angumu/ jango k'jaji ne bepji k'u/ p'oxte 01 (722) 1 80 25 19, 01 (722) 226 01 82; ñe kja ne ndetjo k'o ra dyara ne telephono kja ne Jmu'u Ts'ibondo (CATGEM) dya ra n'estaji merio 01 800 6 96 96 96 a mbo'o kja B'ondo ñe 070 mba ra Zumí ñe yo jñiñi k'u/ b'ub'u/ bextjo.

c) Soo ra dyopju/ k'jane:

Kja ne koneo elektroniko dgprogramasociales@edomex.gob.mx ñe k'o b'ub'u/ kja www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Ri mats'e :

Kja ne Kontraloria ne SEDESEM k'u/ b'ub'u/ kja ne Av. Baja Verdad, Paseo Tolbecan pezhe 1003, km 52.5, Col. Zona Industrial, Toluca, kja ne Ts'ib'ondo México, C.P. 50070, telephono: 01 (722) 1 99 70 89; ñe kja ne ngum u k'o p'oxteji ye te'e, ñe kja ne ngum u k'o para kja ne Sekretaria ne Kontroloria kja ne Ts'ibondo.

K'O E JÑA'A K'O RI B'EZHI

NAJA. Juhsuji nrexe k'o b'ub'u/ añaeba kja ne Xorxiskuama "Gaceta del Gobierno".

YEJR. Yo jña'a k'u mamaji yo jmyte ra so'o/ ngich'i ma ra kjogu/ d'a pa'a k'o juhsuji kja ne Xorxiskuama "Gaceta del Gobierno" ñe ra so'o/ p'jtuji ngich'i ma dya ra dyopjuji naño jña o ma dya kjuaru/ yo b'epji.

JÑI'I. Yo tjuruñu ra pjongu/ kja ne xiskuama mba ra paraji na jo'o.

NZMO. K'a pa'a k'a ro kjogu/ ma ra unuji k'e p'oxte ko unu/ un b'os'u/, ke na tsjaji jango ga mimi tr'apiu/.

TS'ICH'A. Texe ko dya janda nu tjuruñu, ra pepjiji nu jmurute.

Juhsu/ kja ne jñiñi kja Zumí de Lerdo, t'ajñiñi k'jane Ts'ib'ondo, da nu pa'a dyote jñincho 28, naja zana, nu kja'e/ dyote dyech'a nzjo 2014.

**JMU'U ELIZABETH VILCHIS PÉREZ
NE SEKRETARIA K'O PJOXTEJI
KJA NE TS'IB'ONDO**

Traducido por:
Lengua Mazahua:
Mtro. Antonio Romero Hernández

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

ÑANTE K'U PARA RA AT'A-YO TJURU ÑEJE NU PJORU TE'E ELIZABETH VILCHIS PEREZ, SEKRETARIA DE DESARROLLO SOCIAL KJA TS'IB'ONDO, JA GA O MAMA YO TS'IJNA 3, NDE XI, 5, 6, 7, 10, 11, 17 FRACCION IV ÑE 18 KJA TJURU O K'U AT'A-YO BOS'U K'U MBOS'U YO NTE'E KJA TS'IBONDO; 6 NDE XI, 8 NDE III, 19, 20, 21, ÑEJE 26 KA TJURU O K'U AT'A-YO BOS'U K'U MBOS'U YO NTE'E KJA TS'IBONDO ÑEJE 6 NDE VIII KJA A MBO'O TJURU KJA K'U AT'A-YO BOS'U K'U MBOS'U, ÑE

K'O MAMA

Yo nrrext'o in b'epji ne arkate kja ne Ts'ib'ondo Zumi, ne'e ra joku na jo'o nu ja kara ye meb'onrro, ra dya't'aji a kjanu ra joguji nu in jñiñiji ja karaji, ngejyo a jñus'yo ra tsja'a kja ne Ts'ibonrro.

Kja ne ts'ib'ondo, b'ub'u'e jñiñi yo dyapje te meji, a kjanu mamaji nujoy o ma'a nuji pje pes'iji, o unuji nguenrra dya pje tejmejl. A kjanu o manji pje ra tsjaji ngukua ra jogu'yo jñiñi ñe ra mbur'ra ngaraji na jo'o yo nte'e.

Kja ne ts'ibonro b'ub'u' e mbedyi k'o dya b'ub'u' k'o ra si'i je ga mama ga kjanu k'a Consejo Nacional de Evaluación de la Política de Desarrollo Social (CONEVAL), ngek'ua nestabo k'a ra mbos'uji k'o e te'e k'o dya b'ub'u' k'o ra si'i bara mbedyeji ga ma xoñi.

Nza kja mama nu Konsebo a B'ondo ko para na jo'o j ara kja ji yo in jñiñi (CONEVAL) nu kje'e 2010, kja ne 125 tajñiñi kja ne Ts'ib'ondo kja'a B'edyi ko dya pes'i pje ra siji.

Nza kja mama nu CONEVAL, kja'a nza kja 1.9 miyone yo te'e a Ts'ib'ondo ko dya pes'i pje ra siji ñe dya dyenje na nzumu' ñe 2.4 m'yoñe dya kata na jo'o.

Nu Pjoxte kja in Jñiñi pepji mbara pjons'u' te'e ka in nzungoji, ñe ra mimiji na jo'o in nzungoji, ra unu' kjo nesta mba ra jyasa in nzumu'.

Mbara ra pepji yo ra dyatra' ngumu' bara in jñiñi, ko nu pa 30 nu zana naja nu kje'e 2012 o dyu'suji kja in xiskuama yo arkate jango ra tsaji, nu jango mama k'o ra unuji ñe k'o nestabo mbara ra unuji nu pa'a 31 nu zana naja nu kje'e 2013 ko o potuji.

Nu munro ko janda ñe t'enpi k'o nu CAyS/PPMC/SE-01/01/2013 o mamamji nu o jmuruji k'a pa 20 nu zana naja nu kje'e 2014, o unu' setsji ñe o mama kja skuama 21506A000/RO-007/2013 k'o a pa'a 22 nu zana naja nu kje'e 2014, k'a Dirección General de Programas Sociales ko k'o mama kja mbezhe 23 k'a jusu' kja tjuru' nu Desarrollo Social del Estado de México o unu' set'i k'o mama ga kjaba.

Pje ja ga mama nu xiskuama k'o ne numero 208F1A000/RESOL-019/2014 k'o a pa'a 24 nu zana naja nu kje'e 2014 ne Comision Estatal ne mejora Regulatoria del Estado de México ñe yo jñiñi ñe yo tjuru; ra mbos'uji k'o e te'e k'o dya b'ub'u' k'o ra siibara mbedyeji ga ma xoñi.

NU B'EPJI KO O KJAJI K'O NU SEKRETARIA NU DESARROLLO SOCIAL KO RA POTU NE TJURU JANGO RA TSJA'A NE BE'PJI NE PJOXTEJI K'O IN JÑIÑIGO

NE TJURU JANGO RA TSJA'A NE B'EPJI NE PJOXTEJI KO K'O IN JÑIÑIGO

1. Yo mama texe

1.1 Pje b'epji ra tsjaji

Yo b'epji nujoy ra ts'aji Kja in jñiñigo ngejyo ra sjeb'iji yo b'ext'o kja jñiñi, o ch'otr'u' nuk'o e ne nu'u pje peji nujoy jñiñi kja ne Ts'ib'onrro ñe yo juentr'o nujoy nte'e kja in nzumuji. Ra unuji texe yo nte'e nujoy ni jyoduji ngekua ra jokuji in nzumuji, in z'atuji ñe in jñiñiji.

Ne b'epji jyoduji jñi'i akjaba:

a) Nats'e;

b) Jñiñi ñe

c) Text'oji.

1.2 In tsjaja k'o ra nu'u

Nu' nzumu, na jo'o nu b'ub'u'ne dya ra jysuji

2. Pje mama texe yo jña'a

Ngekwa ra so'o-ra tsja'a, so ra tendiboji nujia:

Ne Pjoxte jñiñi, ngejnu junsuji texe yo ra tsjaji kja na mb'eñpeji kja Ts'ingumb'epji, a ñunu-kja ne Z'umi, nuja nre xofi ñe a nrub'u'ñunu-B'onro ñe nujo pjosuji, ñe ja k'a'a e b'ezo k'o pjostejji yo b'epji ra tsjaji "Kja in jñiñigo" ñeje yo d'año.

Mbos'uji, Kja jñiñi ne e nte'e yo kaga kja in jñiñiji, yo ra mb'osuji e b'epji kja in jñiñigo.

Ko dya pes'i pje ra ñonu', ngeje ko mama ja ba mimi yo te'e ko dya dyenje pje ra ñonu'.

CEPS, Yo kja'a Tr'onu'ne tot'uji ja ga jmuruji.

Pjos'uji, Yo pjostejji ma kjaji yo b'epji kja in jñiñiji a kjanu jokuji kjaji yo b'ezhi k'o yo unuji yo in b'epji e Arkate.

Juanuji kja jñiñi, Yo nte'e nujo juanuji ngejyo ra nrrepji e b'epji kja in jñiñigo.

Yo ts'ijmuruj, Ngejyo pjotru' yo jña'a, yo nu'u kjo na jo'o ñe mamaji ma ra pepiji k'o yo mama yo arkate nrenxe yo in jñiñi a ts'ib'onro.

Yo d'año Jmuruji, ngejyo pjosuji ra mamaji pje b'epji ra tsjaji ñe nuji pje ngek'o o dyatr'aji, mbeñeji pje nre ra tsjaji ñe ra pjosuji k'o yo pjosu'ne arkate kja ne B'onro, yo d'año jñiñi nu in tsjaja ne Ts'ib'onro.

Mamajarga Ts'aji, Ne ngumb'epji nu ja'a e B'epji.

Yo kjaji ngekua jogu'o jokuji yo jñiñi, yo in ts'aja ne Ts'ib'onro ñe yo unu'ra ts'aji nujo b'epji "Kja in jñiñigo", yo junsu-kja xiskuama ngekua ra s'otuji ts'ike yo b'ezhi.

Tjuru', yo kjaji ngekua ra jogu-kja ne Ts'ib'onro.

Xiskuama nu junsu-yo teb'e, nujo pje oruji junsuji kja xiskuama nuk'o jmutu-kó otuji yo pjosu'in Arkategoji; Kja in jñiñigo.

Ko te'e ko ra pjons'uji, nu chju'u ko ra pjons'uji ko ngeje ko te'e ko mimi a Ts'ib'ondo a B'ondo, ko ra pjons'u-kja ne b'epji kja ne pjons'u-te'e ko b'ub'u-kja in jñiñi.

Ko dya pes'i pje ra ñonu', Ngeje ja ba mimiji yo te'e a b'ondo ñe ko dya dyenje merio mba ra unu'in b'edyi.

K'o a o mbosuji, k'o e te'e a ts'ib'onro k'o a o mbosuji mbara ra mimiji na jo'o, "Kja in jñiñigo".

Yo pjosu'yo te'e, nu arkate nu pjosu'yo te mbara ra posu/jango ga ngara yo te'e, akjanu ra mbedyeji ga ma xofi, ñe kjaji jango ga mama k' jusu/kja skuama.

Yo tjuru', yo tjuru'nu programa de desarrollo social.

SEDESEM, Ne Sekretaria k'o Pjoxte kja ne Ts'ib'ondo.

Jarga ts'aji, nujo paraji pje oruji ñe kjo ra mb'osuji.

Nu oru', ne nte'e nu jansu'in chju'u, ngekua ma ra mbedye in chju'u ra jnu'u-k'o ra mb'osuji.

Nu kja pju'pje ra tsja'a, Kja nu Ngum pjoxte ko pepji.

Yo dya mimi na jo'o, ngeje jaga mimi yo nte'e, kjontruji ts'ike kja in b'epji kja in b'epji, dya so'o ra nrromu' texe k'o mi jyodu; ñe dya so'o ra mara nujo in tsjajaji.

3. Yo ra tsjaji

3.1. Text'p yo ra tsjaji

Ra sjebiji yo jyomb'eji, yo nte'e ñe in jñiñiji, yo in tsjaja kja ne Ts'ib'onro, yo dya pje tejmeji kja in nzumuji, ra unuji k'o ni jyodu'ngeskua ra jokuji in nzumuji ñe in jñiñiji.

3.2 Jarga tsjaji b'epji

3.2.1 Jarga jokuji d'ats'e

Ra jopkuj in nzumuji yo te'e, yo a jyombeñeji na punkjue kje'e. Ra unuji yo nte'e k'o ni jyoduji ngekua ra jokuji nu ja'a karaji.

3.2.2 Jarga jokuji jñiñi

Ra jokuji yo jñiñi nujo a bi jyombeñeji, ra unuji k'o ni jyodu'ngeskua yo nte'e ra pepiji a kjanu ra jogu-tsjem a tsjem a yo jñiñi.

3.2.3 Jarga pjoxteji

Ra dyataji texe yo nte'e, nujo o ne s'omb'u'in nzumuji ña in jñiñiji, na nrrajma, dyeb'e, z'unrrajma, ngunro, ñe k'o d'año, nu ja so'o ra s'odu'in nzero o ra nru'u yo nte'e.

4. Texe yo at'aji

4.1 Nujo nte'e kja xoñijomu

Yo nte'e nujo karaji kja ne Ts'ib'onro.

4.2 Yo nte'e me s'oji

In ngum u'ñe yo te'e ñe yo jñiñi a Ts'ib'onro.

4.3 Yo nte'e ko ra pjons'uji

Nujo e nzumu kja ne ts'ib'onro, yo o jyombeñeji ku nre'e, ñe me na punkju a kjanu yo nte'e nujo dya pje tejmeji kja ne Ts'ib'onro.

5. Yo ra mb'osuji

Ra mb'osuji texe yo jñiñi kja ne ts'ib'onro (125), ra nuji k'o pezhi yo jñiñi mbara unuji je ro ra unuji ngenchjo k'o ra zho b ka merio.

Nu jara ngampaji in xiskuama yo me ni jyod'u nujo nte'e, ñe e merio yo unu texe yo tsje'e nu Arkate CIEPS, ra jogu ra xipiji jarga mb'osuji.

6. Unuji

6.1 Pje ra unuji

Yo ra unuji ngejyo ni jyodu nujo nu nte'e.

6.2 Janzi ra unuji

Nujo ra unuji dya ra ngontr'uji, ne Arkate kja ne Ts'ib'onro ra ngontr'uxe, kja ne SEDESEM, ñe dya ra kobra.

7. Jarga tsjapuji yo ra tsjaji

7.1 Yo ra mbos'uji

7.1.1 K'o ra dyoruji

7.1.1.1 Pje ra jmutuji ka re d'ats'e

a) Ngejnu ku b'ub'u kja ne ts'ib'onro; ñe

b) K'a dya ri ju'u k'o ra si'i;

K'o nu k'o mamaba ximi nestabo k'a unuji nuja:

- a) D'a xaka nu ts'ixiskuama ja juns'u in chju'u, in jñiñi ja b'ub'u nu in tsja'a ne Ts'ib'onro, nuk'u otr'u ngekua ra chjetrupu kjo ngeku;

Ma dya ngeje nu b'ub'u nu pje oru ku in xaka; ra unu d'a xiskuama ku mama ku ngeje angeze; ñe.

- b) Ra jñusu in chju'u k'e xiskuama ku ra unuji, ñe ra jñusu texe k'o onuji.

7.1.1.2 K'o ra tsjaji kja jñiñi

- a) K'a yo ntee nujyo jmuru kja d'a jñiñi ri menzumu kja ne Ts'ib'onro;
- b) K'a ra jmuruji nu jango k'a jñiñi dya nra ga jo'o o dya kjutuji ra dyatr'aji.

Ximi nestabo k'a ra unuji ye skuama ya:

- a) Da xaka k'o in skuama nu ganjo jusu in chju'u nrenxe k'o e te k'o a o jmuru ñe:
- b) Ra jñusu in chju'u k'e xiskuama ku ra unuji ñe texe k'o onuji.

7.1.1.3 Kjo ra mbos'uji ñe pje ra tsjaji

- a) Nge ku b'ub'u kja ne Ts'ib'onro; ñe
- b) Ra jizhi ku angeze dya pje tejme ñe nre jyusuji;

Nre ra unu nujyo e xiskuama ko mama a ndub'u:

- a) Xiskuama ko oru k'e Arkate kja in jñiñi, nu ku ra mama pje oru o ne'e k'a mbos'uji.

Nu ra jyusu nrenxe k'o ra mbosu ko k'o e skuama k'o ra jmutu ko k'o mama k'o in skuama k'a pjuu k'a dya k'o ra mbara k'o jusu k'o e skuama k'o o unuji a ts'ib'onro ñe k'o in jñiñi, ximi ga kjanu k'o mama k'o e skuama mbara ra mbos'uji yo e te'e a ts'ib'onro.

7.1.2 Jarga tsjaji yo me ni jyodu

7.1.2.1 K'o ra mbosuji ku d'ats'e ñe kja jñiñi

- a) Ra mbos'uji nujyo e jñiñi ñe yo nzumu kja ne Ts'ib'onro, nujyo jyombeñeji na punkju; ñe ye nte'e yo dya pje pes'iji mbara ra mñiñi na jo'o;
- b) K'a ri sodye ngekua b'ub'u k'o dya so'o jeko ra tsja'a pama pama; ñe
- c) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmuru.

7.1.2.2 K'o e jñiñi

- a) Otru ra mbosuji k'o e jñiñi k'o dya pje nra pedye ga ma xofñi nza kj amam nu CIEPS; ñe
- b) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmuru.

7.1.3 Jñusu in chju'u

Yo d'ats'e ra mbos'uji ñe e jñiñi, yo nte'e ra tsjaji yo in xiskuama nu ja oruji, yo pa'a ñe ja ngekua ra s'oguji in xiskuama, nu ja mama ra mbos'uji.

Texe yo ra mbos'uji, nujyo d'año jñiñi, angezeji ra dyatr'aji in xiskuama yo nte'e nujyo pje oruji.

Texe yo nte'e s'oo ra jñusu in chju'u nu ja ra mbosuji dya ra ngotr'uji, b'ub'u k'o dya ra so'o ra mbos'uji.

7.1.4 Xiskuama yo ra nichiji

7.1.4.1 Nujyo d'ats'e

- a) Xiskuama ja jñusu in chju'u;

- b) Xiskuama k'a mama jango ga kja yo probi a ts'ib'onro;
- c) Xiskuama nu jange jusu/k'a ra mbos'uji;
- d) Xiskuama nu jusu/k'a a o unuji; ñe
- e) Yo dya ña ra mama yo pje pjezhi;

7.1.4.2 K'a jñiñi

- a) Xiskuama yo onu/ra jñuspujiñ chiu nu o jianu/ño jñu;
- b) In chiu/te texe yo nte'e nujyo jmurux;
- c) Xiskuama nu jango ri jusu/jango rge jokuji k'a jñiñi.
- d) Xiskuama k'a mama unuji; ñe
- e) K'o nre k'o ra mama k'o jmurux;

7.1.4.3 Yo ko o dya tsjaji na jo'o yo te'e

- a) Xiskuama nu onu-ne arkate kja in jñiñi, nujyo pjosu-ne arkate a Ts'ib'onro;
- b) Xiskuama nu mama unuji; ñe
- c) K'o ne'e k'o ra mama k'o jmurux;

7.1.5. Ra jñusujixiskuama kja ra mbosuji nte'e ñe e jñiñi

Nu manji tetr'o yo b'epji, kjo ngek'o ra tsja'a ñe ra dyat'aji na jo'o e xiskuama kjo ngek'o ra mb'osuji, ñe so'o ra tsjaji tr'onu nre ra xiji k'o o tsjaji na jo'o nu k'o a mbos'uji kja ne Ts'ib'onro ñe a jñiñi yo pje mama ñe pje ra nuji ngekua ra dyatr'aji yo xiskuama kjo ngeje k'o ra mbos'uji nuk'o ra unuji kja ne Ts'ib'onro, ñe ra nuji ñaga ppxteji.

Ma kjogu zunrajma ñe sodu yo nzumu; trjesibi ndañi, ñadu; yo nte'e ñe jñiñi nujyo ra mbos'uji, ra nuji jants'i e nte'e k'o ra mbos'uji ñe yo jñiñi, ñe texe k'o ra unuji, ra jñusuji kja xiskuama, yo ra mbo'suji.

7.1.6. Yo mara nujyo ra mbos'uji

- a) Ra ngiji ñuji texe k'o ra mbos'uji k'o in tsjajaji, nuk'o mi junsu-kja xiskuama k'o o dyoruji; ñe
- b) Ra dyatrakaji na jo'o, texezgoji ri chjenkjoji yo dyaja, dya kjo ra jyuzkoji.

7.1.7 K'o ra tsjaji yo ra mbos'uji

- a) Ra nduruji texe k'o ra dyonuji;
- b) Ra unuji zheje texe k'o ra unuji;
- c) Ra mboruji texe k'o ra unuji;
- d) Ra pjoxteji kja in jñiñi k'o b'epji ma ra tsjaji; ñe
- e) K'o nre k'o ra mama k'o jmurux;

7.1.8 Ma dya ra ngotr'ujñi

- a) Ma ra mama k'o dya kjuana nuko onuji;
- b) Dya ra mats'e ma ra chaduji k'o ra mbos'uji;
- c) Dya ra tuji ra pjoxteji k'u ne'e pje ra mbezhi, nuko ra mbos'uji; ñe

d) K'o nre k'o ra mama k'o jmurux;

7.1.9 Guapufi yo pjos'ufi

a) Ma dya mbos'ufi ra pepiji ma ra ngosufi dya ra so'o o dya ra ne'e, k'o pjos'u' dyako xi ra unux; ñe

b) K'o nre k'o ra mama k'o jmurux;

7.1.10 K'o ra unu'k'u o mbos'ufi

Nu k'a ra mbosufi ra unu'k'u pjoxta kja ne jñiñi ma ra matruji.

7.2 Ra sotr'puji k'o ni jyodu'yo nte'e

Ma ra sot'u'ra unuji ma ra ndegi k'u skuama.

8. K'o ra pjoxta

8.1 K'o ra pjoxta ñe jarga tsjaji

Nujyo pje pjezhi ngejyo ra manji jarga pjoxtaji ñe jraga peji ñe ra janda ke ra tsjaji na jo'o yo b'epji nza kja mama ne tjuru/.

8.2 k'o ra Jyoku' Pjoxta

Nu dñesib Generalde Programas Sociales, ne responsable k'o ra tsjaji ko ne programa.

8.3 K'o ra mama ma ra tsjaji

Yo d'año Ts'ingub'epji kja d'a jñiñi ne SEDESEM a kjanu nujyo ra mbosufi d'año jñiñi, ngejyo ra mburufi e b'epji kja jñiñi nujyo ra pjoxtaji.

8.4 Yo pjezhingejyo ra nrepiji

8.4.1 Jmu'u'ji

Nujyo pje ra mb'ezhi:

a) Nuku ra ñespe a ñi'i, ngeje nu kja'a yo xiskuama yo e b'epji;

b) Nu ra tsja'a texe yo xiskuama, ngeje nu mama texe nujyo b'epji ne SEDESEM;

c) Jñiñcho yo ra pjoxtajingejyo:

-D'a k'u ra ñemeji k'u pepjikja ne Sekretaria ne Finanza;

-D'a k'u ra ñemeji k'u pepji kja ne Sekretaria Jango jabaji ngumu/;

-D'a k'u ra ñemeji k'u pepji kja ne Sekretaria nu ndeje ñe ko jyoku/in nzumu/in jñiñi;

-K'o jmu'u k'o e jñi'i ngumsekretaria ne Desarrollo kja ne juajja a kja

ne SEDESEM;

-Nu jmu'u ko kjaji Pjoxta yo te'e kja ne SEDESEM; ñe

-K'e jmu'u k'u pju'u'ye chopju' kja ne SEDESEM;

d) D'aja ku pepji nu ja pezheji e merio SEDESEM; ñe

e) D'aja ku pepji kja ngumb'epji kja jñiñi.

Texe nujyo pje pjezhi ra jyoduji ku d'aja ku ra mbos'u/.

Nujyo pje pjezhiji ra jmurufi kja d'a xiskuama nu ra jñanrraji.

Texe yo pje pjezhi ra so'o ra ñaji ñe ra juajnuji, yo pepiji nu jango ra tsjaji na joo yo b'epji, ngetr'o ra ñaji, k'o ra mb'eñeji ni jyodu' texe k'o ra jmurufi ra manji ja'a, ma nu jyaji ñe ra nchtru'kui yo pezhe. Ma ra potufi yo pje pjezhi, texe yo pje pjezhiji ra jmurufi kja ra mbeñeji kjo ngek'o d'adyo ra ngenji.

Nu kom ñe ra matufi yo mbepji nzi na jñi'i zana mbo ra nesta ra pepiji mba ra tsjaji na jo'o.

K'a sekretario ngeje k'a mama jango rge mamaji k'o ngeje k'o ra ma a xoñi, nujnu ra mama k'o mama k'o e arkate k'o mazhi b'ub'u'a xoñi, ra mamaji jñi'i pa ante k'a ra tsja'a k'o ra tsjaji, ñe k'a xi ra mezheji njeje dyote nziyo ora.

Mba ra baliji k'o ra mezhe k'o e jmuru/, nestabo k'a ra mimi k'o nre nte'e ñe k'a xi ra jñusu/ k'a naja, ñe k'a nu ra jmurui ra mimi k'a arkate, k'a sekretario ñe k'o naño k'o jeko pjezhi nu mbara ra tsja'a.

Ma ra unu/sets'i k'o te k'o jmuru/ ra so'o ra xipiji ra ma'a k'o e te'e yo jek'o pjezhi, yo e xopute ñe nrenxe k'o e te'e k'o ra ne ra ma'a. K'o ra so'o ra mbosu/mazhi ra jokui na jo'o k'o mamaji ra tsjaji.

Nrenxe k'o e pa'a k'o ra jmurui ra jyokui da xiskuama nu ra jñusu/ k'o ra mamaji k'o ra tsjaji, k'o ra unu/sets'i, juna ra xonu/nrenxe ko e te'e k'o ra jmuru/.

8.4.2 K'o so'o tsjaji

Ngejyo so'o ra tsja'a nu tapka'a ñi yo pje pjezhi:

- a) Ra nchurpuji yo pje oru/, ra manji ja'a texe k'o ra jñuspuji kja xiskuama ñe k'o ra nrrepeji, ra ñui, juanui k'o ra mbos'ui k'o me xad'aji. Ra nuji kjo ra otr'u; nuko dya ra jmutuji texe k'o otuji, ma me ni jyoduji nujiyo pje pjezhi ra mbos'u k'o nte'e, ra jñuspuji in chju'u k'o ra mbos'ui;
- b) Ra mamaji kjo ngek'o d'adyo k'o ra jñuspuji in chju'u, nu ja ra jnupkuji in chju'u kja xiskuama, ma ra mbos'ui e nte'e yo b'epji;
- c) Ra manji ja'a ma ra potuji jarga pepji, akjanu ra tsjaji na jo'o ko ra tsjaji ñe ra mbaraji texeji ñe k'o ra nrrepi ko ra peji;
- d) Ra juanui kwpje ra mbezhi kja yo nte'e ñe kja ngunxoru/;
- e) Ra potruji texe k'o ra tsjaji kja ts'ingumb'epji; ñe
- f) Ñe yodyaja nujiyo junsu/jarga tsjaji.

9. Jarga tsjaji yo B'epji

9.1 Jarga Pepji

a) Ma a mbeñeji nu xiskuama jara jmurui nu Ngumb'epji kja Ts'ib'onro SEDESEM, nu ja mamaji texe yo b'epji nujiyo ra tsjaji, ne d'año Ts'ingumb'epji nu ra ngaja texe xiskuama yo pje oruji nujiyo jñiñi, ra dyatr'aji xiskuama nu kjuarui;

b) Ma mbatr'aji yo xiskuama nu oruji ra mbosui, nu ra manji, ra tsjaji, ra nejmeji yo xiskuama, ra tsjaji ku d'adyo nu ja ra jñuspuji in chju'u nujiyo o mam a yo pezhe, yenko 7.1.1. ñe 7.1.4 nu ja junsu/jarga peji kja ra mb'eñeji kja Ts'ingumb'epji jargakjaji;

c) Nu ja manji jarga pepji, ra nejmeji texe yo xiskuama kjo sojitejine ja manji texe yo nre oruji, ñe ra nu'u nujiyo pje pjezhi, ngekua ra juajnuji nu k'o otr'u mbos'ui;

d) Ma ra mama ja nujiyo pja Pjezhi yo oruji, nu ja mam a jarga tsjaji Pjos'ui ja rga mbosui, ñe ra mbeñeji jña'a dya ra kjogudych'a pa'a e b'epji; ñe

e) Ma ra unu/sets'i nujiyo pjoxteji, nu ja mam a ja rga tsjaji e b'epji, ngekua ra dyatr'aji d'adyo xiskuama kjo ra mbos'ui.

Nu k'o o tsja'a ne z'unrajma, tr'adyebe, ndare, dyompa, se'e ñe k'o dyaja, ra ngajaji k'o xiskuama nu k'o oruji kja e jñiñi, nujiyo ra pjosu/ texeji, a kjanu ra jñunsi jarga peji.

Dya ra so'o ra unu/sets'i nu k'o ra pjoxteji, ma ra guampaji nu k'o oru/ra mbos'ui ngekua ra tsjaji Arkate, kja e jñiñi o Ts'ib'onro, a kjanu ra ñejeji nu k'o ro unu/sets'i. Texe yo b'epji ñe yo pjoxte dya pje ra dyotuji.

9.2 Potruji in chju'u yora mbos'ui

Ma ra jñukuji in chju'u, ngeje ma dya tsja'a na jo'o k'o xipiji, nujiyo pjoxte d'año jñiñi ra jnupku/ in kja ra mbo'su; ra jñuspu/ in chju'u k'a d'año nte'e k'o ra mbos'ui, k'o dya mi junsu/ in chjuji kja xiskuama nujiyo teb'eji.

Nujiyo D'año jñiñi yo pjosu/ b'epji, ra ngosu/ nu ja manji texe ja rga tsjaji yo b'epji kja jñiñi, k'a d'año xiskuama k'o o jñukuji in chjuji ñe ra mburui ra unu/sets'i k'o ra mbos'ui.

10. Ra pjoxteji nujiyo d'año

Textr'o yo ra pjoxteji ra jyoduji ja rgats'i ngekua ra mbedye na jo'o, dya kjo ra mama iyo, dya ra yepeji k'o d'año b'epji kjo ra mbos'uji ne arkate e jñiñi.

Nu SEDESEM nujyo mamaji jingua ra tsjaji yo b'epji, nujyo pje pjezhi kja e jñiñi, ja rga pjoxteji.

Nu SEDESEM so'o ra manji jarga pjosuji kja ngumb'epji nu ts'ib'onrro ñe yo d'año jñiñi, ngunxoruj ñe k'o dyaja k'o ra pjoxteji.

11. Jarga peji kja e jñiñi

Ma ra mbururaj peji ñe ra tsjaji yo b'epji, tebeji ra pjoxte yo nte'e kja nujyo jñiñi ñe yo pje pjezhi.

Texeji ra pjoxteji yo b'epji nujyo ra tsjaji kja in jñiñi.

12. Ra Kostej

12.1 Ja rga mamaji mbara ra mbara yo te'e.

Yo ra ngos'uyo nte'e kja e jñiñi ra tsjaji ja ga jñus'ukja xiskuama nu ja mama jingua ra mbururaj ne ra nguaruj ñe k'o ra pjoxteji.

Nu jarga tsjaji, ra pjonguji kja xiskuama nu mama texe yo b'epji ne arkate "Gaceta de Gobierno", ñe ñu juns'ukja xors'ukja nu ngumb'epji kja nu arkate ne Ts'ib'onrro SEDESEM.

Nu mama jarga ts'aji ne dyech'a jñincho tjuru (art.18) ne jña'a arkate, texe yo xiskuama k'o ñi jyonkuji k'o juns'ukja pje ra tsjaji kja ne b'epji, ra mama a kjabá:

"NE B'EPJI NGEJE TEXTR'O, DYA RI PJOS'U YO PJE NE RA MBEZHI. DYA SO'O RA DYORUJI PJE RI PJONS'UJI, YO B'EPJI RA MBOS'U NTE'E ÑE JÑIÑI. NU KU PJE RA DYORU RA NGOSPUJI YO, PJE PJEZHI A KJANU RA NGOTR'UJI KJA PJORU O RA ÑETS'PEJI NU JA GA MAMA NU IN XISKUAMA E ARKATE".

12.2 Nu jeb'i k'u' koxkurja ba kja'a

Ne xiskuama nu koxkurja pjonguraj ne Arkate kja Ts'ib'onrro, ra pjosujmeji ne Ngumb'epji kja ne Ts'ib'onrro ne SEDESEM, nu jarga mama nujyo pje pjezhi, nu janzi e merio k'o a unuji.

13. Kjaji na jo'o

Ne ngumb'epji kja ne Ts'ib'onrro nu SEDESEM ra mama kjo ngeje nu te'e xiskuama nu juns'ukja in chj'uj nujyo ra mbos'uji, ne tsja'a kja nu juns'ukja nu ne'e VIII, nu jña'a dyech'a yeje (art.12), nu jña'a arkate kjaji na jo'o, so'o ra nunji kja b'ub'uj yo xiskuama ko xoruj kja ne Ts'ib'onrro a B'onrro ñe yo jñiñi.

14. Nrenpiji

Nu mama texe yo b'epji yo ra tsjaji, ra nrenpiji texe k'o ra tsjaji e b'epji, nu janraj peji, yo pje pjezhi, ra manji texe k'o kjaji ma ra jmuruj.

15. Yo tsjaji

15.1 Yo b'epji nujyo a tsjaji

Ra so'o ra tsjaji o nujji yo b'epji nujyo o tsjaji, ra mbosuji ne CIEPS, nu ra so'o ra jokurja jo'o nu b'epji.

15.2 Ra nujji k'o o tsjaji

Nu mama texe yo b'epji nujyo kjaji, tenxi ra jñusuj kja xiskuama k'o o tsjaji pje nre mbos'uji nujyo e nte'e ka CIEPS.

16. Nenji kjo kjaji na jo'o texe e b'epji

Ra nenji, kjo kjaji na jo'o texe e b'epji k'o kja ne ngumb'epji nu pjoxte, ra tsja'a yo nte'e a xofi yo nu ra tsjaji na jo'o kja ne ts'ib'onrro, nu ja nejmeji kjo kjaji na jo'o nu nenji kjo kjaji na jo'o yo b'epji kja ne ts'ib'onrro, ñe nujyo pjoxteji nujji kja kjaji na jo'o texe k'o b'epji, yo b'extr'o pepijji k'o ne arkate SEDESEM, ra mbeñeji ñe ra manji ja rgatsjaji yo b'epji ngekua ra nenji jarga unuji k'o ra mbonsuji.

17. Kjubuji ñe ngos'uji

Yo dya neji kjubuji nujyo b'epji yo kjaji ñe nujyo un'uyo pjoruj, ra mbat'aji nujyo nte'e yo ra ngosuji ñe texe e ñiñi a kjabá:

a) Ra jñusují kja xiskuama:

Kja ngumb'epji nu ja manji texe yo bepji kja jñiñi je b'ub'urkja ndañi ts'ike ri nzhonu'in mbutezhi, xinch'i nzodu'pezhe Av. Baja Velocidad Paseo Tollocan número 1003, Col. Zona Industrial, a Zumi, C.P. 50071, Zumi, B'ondo.

b) So'o ra ña'a k'o in jñat'ezí:

Ne ngunb'epji nu textjo b'epji kja jñiñi 01 (722) 180 25 19 ñe 226 01 82; jango jara in ngunb'epji ne jmu'u kja ne Ts'ib'ondo (CATGEM), xo so'o ra jñaji jango dya ra ngontuji 01 800 696 96 96 a mbo kja ne b'ondo, kja ne Zumi ra ñaji kja ne mbezhe 070.

c) So'o ra dyopju'kjane:

K'o b'ub'urkja ne komeo elektroniko comprogramasociales@edomex.gob.mx ñe kja ne jñiñi www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Ri mats'e

Kja ne Kontraloria ne SEDESEM k'ub'ub'ur kja ne Av. Baja Velocidad, Paseo Tollocan número 1003, Col. Zona Industrial, Toluca, kja ne Ts'ib'ondo México, C.P. 50071, telephone 01 (722) 199 70 89, ñe kja ne ngumuk'o pjozteji ye te'e, ñe kja ne ngumuk'o para kja ne Kontraloria kja ne Ts'ib'ondo, xo ra para kja ne ngumpjozte kja yo in jñiñi ko pjozte, ñe ko ra para pje kja'a nu Kontraloria.

K'O E JÑA'A K'O RI B'EZHÍ

NAJA. Junsuji texe k'o b'ub'urañeba kja ne xiskuama "Gaceta del Gobierno".

YEJE. Yo jñiñi'a k'u mamaji yo jmute ra so'o' ngich'i ma ra kjogu'd'a pa'a k'o junsuji kja ne xiskuama "Gaceta del Gobierno" ñe ra so'o' pjuuji ngich'i ma dya ra dyopjuji n'año jña'a o ma dya kjuaruy'o b'epji.

JÑI'I. Yo tjuru'nu ra pjongu'na xiskuama textjojo mba ra paraji na jo'o.

NZIVO. Ma yo te'e ra dak'ujme yo pjozte ra tsja'a ma nu jmute mo p'esi na punkju'chopju.

TS'ICH'A. Texe k'o dya b'ub'urañeba ra janda yo te'e k'ub'ub'urkja b'epji.

Junsuji kja ne jñiñi kja Zumi de Lerdo, t'ajñiñi kjane Ts'ib'ondo a B'ondo, da nu pa'a dyote jñincho 28 nu zana naja nu kje'e' dyote dyech'a nziyo 2014.

JMU'U ELIZABETH VILCHIS PEREZ
SECRETARIA DE DESARROLLO SOCIAL
KJA NE TS'IB'ONDO

Traducido por:
Lengua Mazahua:
Mtro. Antonio Romero Hernández

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

NU JMU'U KJA KJIJÑI NE YO POLITIKA ELIZABETH VILCHIS PEREZ NU SEKRETARIA KJA PJOXTEJI NU ARKATE TS'IB'ONDO NU MAMA YO TS'IJÑA JÑI'I KJA TS'IJÑATJO XI, TS'ICH'A, ÑANTO, DYECHA, DYECHA NAJA, DYECHA YENCHO, KJA TS'IJÑATJO IV ÑE DYECHA JÑINCHO, NU TJURU'NU PJOXTE NU TS'IB'ONDO; ÑANTO TS'IJÑA XI, JÑINCHO TS'IJÑATJO III, DYECH'A NZINCHO, DYOTE, DYOTE NAJA ÑE DYOTE ÑANTO NU TJURU'NU PJOXTE NU ARKATE TS'IB'ONDO ÑE ÑANTO XXVII NU IN TJURU'A MBO O NU SEKRETARIA NE PJOXTE ÑE

K'O MAMA

Ka nu bepji nu arkate nu ts'ib'ondo, ne'e ra tsja'a nu zakju'na jo'o nujyo te'e ko b'ub'ura ts'ib'ondo, k'a ra dyaraji ñe mo ra mimiji na jo'o ngeje k'o ne'e ko pepjiji kja ne ts'ib'ondo.

Nza kja mama nu Consejo nu Tab'ondo a b'ondo ko pporu te'e k'u-chju'u (CONAPO), mo ra paraji ja nzi te'e pedye na je'e k'a B'ondo-K'u chju'u Estados Unidos nu kje'e 2010, ne 1.5% yo ngumu kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ra ma tsjanja merio k'o manda yo bedyi ko kara a na je'e jñiñi, a kjanu, yo jmu'u a Ts'ib'ondo a B'ondo, ñe nu Sekretaria nu k'o pjozte te'e, ra pjongu na jeb'i ko mama k'e ra pjozte yo te'e ko kara kja mi b'ub'u yo meb'ondo, ñe ra participa na jo'o yo pjozte, yo te'e ñe ko ra ne'e ra pjons'uji.

Na b'epji ko o tsjaji mba ra pepji na jo'o kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo 2011-2017, ra tsja'a nguenda mba ra pjons'uji yo te'e ko pedye na je'e ñe yo o b'edyi.

Nu sekreteria desarroyo sosia ngeje ko ra pepji mbar a jandaji ko ngeje ko nestaji yo te'e nza kja chopju, mba ra jod'u ra mimiji na jo'o yo te'e kja in jñiñi.

Yo arkate kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ra tsja'a nguenda yo b'epji ko poji na je'e a tji'i nu B'ondo, yo arkatejnu ra kjaji b'epji kja nu jñiñi yo mbepji, mbar ara kjaji ra kja'a b'epji, ñe mbara pepji yo arkate a n'año jñiñi a Ts'ib'ondo, yo jmurü te'e ko poji na je'e, yo ngumümbepji ñe yo te'e.

Nu b'epji nu k'u chju'u 4x1 mba yo te'e ko poji na je'e dyenje na b'epji mba ra kjaji na kjuana nu b'epji ko ra tsjaji kja yo jñiñi ko b'ub'u yo te'e ko poji na je'e a pepji.

Nu b'epji nu k'u chju'u 4x1 tsja'a nguenda yo te'e ko poji na je'e, nu pa'a 30 nu zana naja nu kje'e 2013, o pjongu nu xiskuama k'u chju'u "Gaceta nu arkate" yo tjurü ko mama pje ko ra unü yo te'e mbe ñe jo nesta mba ra unüji yo pjons'ü.

Nu komite k'u janda ja ba pëpji, ngeje nu b'epji, CAyS/P4PM/SE-01/2014/02 k'u o b'epji na ot'ü b'epji, nu pa'a 20 nu zana naja nu kje'e 2014, nu ko o mama ke na jo'o ñe nu mama nu xiskuama nu mbezhe 21506A000/RO-006/2014, nu pa'a 22 nu naja zana nu kje'e 2014, nu ngumü nu k'u pjozte te'e yo jñiñi, nza kja mama nu tjurü 23 nu xiskuama tjurü ko pjozte te'e kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ngeje ko o mama ken a jo'oyo.

Nza kja mama nu jeb'i 208F1A000/RESOL-021/2014, nu pa'a 24 nu zana naja nu kje'e 2014, nu komisio a Ts'ib'ondo ke kja'a na jo'o, nza kja mama nu tjurü mba ra kjaji na jo'o kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ñe kja yo jñiñ inza kja mama yo tjurü, ngeje ko yo tjurü ko ra kja mba a kb b'ub'u a xñiñi, ra mama ko b'ub'u a ndub'u.

YO O MAMA NU SEKRETARIA NE PJOXTEJI, NGEKUA MAMA YO TJURÜ NE B'EPJI NE PJOXTEJI MBARA PJONS'UJI YO TE'E 4X1 YO KO O PEDYE NA JE'E.

YO N TJURÜ MA RA TSJA'A NE B'EPJI KJA NE PJOXTEJI MBARA 4X1 YO KO O PEDYE NA JE'E

4. Textjo ko ra mama

4.1 Nu k'o mama ne b'epji

Nu b'epji ko tsja'a pjozte k'u chju'u 4 x1 mba yo te'e ko pedye na je'e ngeje na b'epji ko o kja'a yo d'año jmu'u nza kja'a ko b'ub'u a ts'ib'ondo nza kja ko enje a in jñiñi, yo ko pjenda poji, ñe yo te'e ko dyenje na je'e, ngeje ko ra kjont'u ko nestaji, yo ko nesta kja in jñiñi, ñe ja ba ña'a kja in jñiñi yo te'e ko pedye na je'e.

4.2 Yo tjurü te'e ko at'a'

Mba ra kja'a na jñiñi na jo'o ñe dya ri tsja'a na s'o'o yo d'año te'e.

5. Pje mama yo jñi'a.

Nza kja mama yo tjurü ko jyunspukja ne xiskuajmajnu, mama ga ba kja ba:

Yo pjons'uji kja in jñiñi, yo ko pepjika in jñiñi pjozte ñe mo nzina pepjiko nu subsekretaria ko pjozte textjo yo jñiñi Zumi, ñe textjo yo jñiñi ko pepji ko pjozte a b'ondo kja Nororient ñe yo jñiñi a b'ondo kja orient ñe yo ko pepji a d'año jñiñi, ko ra mburu ra pepji ko chju'u 4 x 1 ko te'e ko pedye na je'e.

Yo te'e ko ra pjons'uji, kja yo mejñiñi ñe yo te'e ko ra pjons'uji ñe textjo ko o junspuji in chju'u ko pjons'uji kja ne b'epji ko chju'u 4 x 1 ko te'e ko pedye na je'e.

CIEPS, k'o e te'e k'o b'ub'u kja ra tsja'a t'onu ñe ra mama jango ga tsja'a ne politika kja in jñiñi.

Nu komite, k'a komite ñe nu b'epji k'u pjozte te'e ko pepji a b'epji ko chju'u 4 x 1 ko te'e ko pedye na je'e.

Ja b'ub'u yo te'e a in jñiñi, kja texe yo d'año jñiñi ñe ka b'ub'u yo te'e ñe ka na jo'o ka pepji yo te'e. Nu jñiñijnu ra para ñ era jyunspuñia chju'u nza kja mama yo tjurü o ma xi nza kja mama yo te'e a in jñiñi.

Jango b'ub'u'yo pepji, a yo b'epji ko pepji nza kja ko tsja'a t'onu; ra ña'a ñe ra pepji nza kja'a mama yo jmu'u a B'ondo ñe yo d'año ngumpjoxte, ñe textjo yo jñiñi ko kja'a a Ts'ib'ondo a B'ondo.

Nu ko ra pepji o ra tsja'a, a textjo yo jñiñi, yo ngich'a ko dyenje merio, yo te'e ko pepji, yo jmuru-te'e ñe yo te'e ko ra pjons'uji ko yo b'epji ko kajai.

Nu ko pepji nza kja mama nu Normativa, nu k'a komite ko para ko te'e ra pjons'uji un b'epji ko chju'u 4 x 1 yo te'e ko pedye na je'e, nza ka mama yo kjo pjenda kja'yo.

Nu tjuru, k'a in tjuru ñe ne pjoxteji nu Ts'ib'ondo a B'ondo.

In chju'u ko teb'e, k'o e te'e k'o o jñuzur in chju'u, k'o pezhi nrrenxe k'o oru ngekua ra pepji k'a ne b'epji ne pjoxteji ko chju'u 4 x 1 yo te'e ko pedye na je'e.

Yo te'e ko ra pjons'uji, Yo tju'u ko ra pjons'uji ñe ko te'e ko b'ub'u'kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ko ra pjons'uru b'epji ko chju'u 4 x 1 yo te'e ko pedye na je'e.

Nu b'epji, k'a ne b'epji nu pjos'ü te'e a jñiñi 4 x 1 yo te'e ko pedye na je'e.

Nu b'epji ne pjoxteji, yo kja'a yo arkate mbara ra mbosu'yo e te'e k'o tropju mbara k'o dya nda juu; ra so'o ra unu na chopju; nza kja mama nu b'epijnu ko ra pjons'ur.

Nu b'epji a B'ondo, nu xiskuama ko mama ja ba kja'a, pe gi kja'a, ñe pje kja'a o tsja'a, yo pezhe yo te'e ko pjons'uji, kjo ngeje, ja nzi, pje ra unu'yo te'e, nu pa'a mo ra mburu ñe mo ra nguaru; kjo ngeje ra tsja'ajnu, ñe b'epji ko ra pju'ra tsan'a texe ko nesta ma ra pedye a yo jñiñi.

Yo tjuru, k'o in tjuru k'a mama jango rge pepji nu b'epijnu.

SEDESEM, k'a Secretaria kja ne b'epji ne pjoxteji nza kja nu Arkate Ts'ib'ondo a B'ondo.

Nu ko mama nu sistema, ngeje ko mama yo t'ezinudya ka jyuns'ur yo te'e ko ne'e ra pjons'uji, o ko ngeje ko ya pjons'uji ñe yo kjo pjenda ch'unu'yo te'e.

Nu ko oru, k'a te'e k'a jusu in chju'u, mbar amo ra mama a kjanu, ra ngeje ra mbosuji nza kja jyuns'ü nu b'epijnu.

Nu ko ra kja jinguenda, nu ngumü kja pjos'ü te'e kja ne Ts'ib'ondo.

3. k'o ne ra tsja'i

3.1 Texe

Ra pjons'uji ko tsja'a yo te'e ko pedye na je'e ko mi mimi a Ts'ib'ondo, ra pjons'uji ra nzhubu kja in jñiñi ko o te'e ñe ra pjons'ur yo arkate a i jñiñi ñe a ts'ib'ondo, xo ra pjons'ur yo te'e ko pes'i merio, yo jmuru-te'e ko ne'e ra mimiji xo na jo'o kja yo d'año jñiñi.

3.2 Yo d'año ko ra tsja'a

Ra pjons'uji ra pepji nzi na texeji yo d'año arkate, yo arkate a jñiñi, yo pes'i merio, yo jmuru-te'e ñe yo jmuru-te'e ko pedye na je'e, ngeje ko ra tsja'a yo b'epji ma ra pes'i ko nesta kja yo tajñiñi, ñe ra pes'i textjo ko nesta kja ne jñiñi yo te'e ko pedye na je'e, mba dva ra jyombeñe texe ko mi kja'a ka in nzumu'yo te'e ko o pedye na je'e.

4. Texe k'o at'aji

4.1 Texe k'o te'e

Yo te'e k'o b'ub'u'a Ts'ib'ondo a B'ondo.

4.2 Te'e ko nesta ra mbosuji

K'o e te'e k'o b'ub'u'a Ts'ib'ondo a B'ondo ñe ja mi mimi yo te'e ko pedye na je'e.

4.3 K'o te'e k'o ne'e ra mbosuji

Yo te'e ko b'ub'u'a jñiñi ko pedye na je'e kja ne Ts'ib'ondo ko nza ma dya mimi na jo'o ndezde in jñiñi ñe ja ba ñaji.

5. Ja ngekua ra sa'a

Nu b'epijinu ra pepji texe yo jñiñi ka mi b'ub'u-yo te'e ko pedye na je'e kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, kja dya kja na punkju ko pjenda nesta mba ra mimiji na jo'o, texe ko nesta yo in jñiñi ñe ko t'ezi ko ña'a ko pedye jmich'a, nza kja ko ~~yur~~yo pjozte.

Yo jñiñikja mi b'ub'u-yo te'e ko pedye na je'e kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo nza kja ne'e yo ke chju'u CIEPS, ngeje ko ra tsja'a ra para yo te'e ko b'ub'u-kja in jñiñi.

6. Pjosu

6.1 Pje k'o ra pjosu

Nu ko ra unu-yo te'e ngeje yo chopju-mba ra tsjaji yo b'epji ko nesta kja in nzumu; ñe textjo ko nesta kja in jñiñi nza kja yo t'ezi ko pedye jmicha ñe ko ña'a na je'e.

Yo chopju ko ra unu-ngeje ko ra pepji yo ko nesta yo d'año b'epji nza kja: xoru; mba dya ri s'odye, yo eñe, yo ndeje ko si'i, ka pedye ko dya jo'o, yo sibi, yo dyinji, ñe mba ra tsjaji na jo'o k'a in jñiñi.

6.2 Janzi ra pjos'u

Nu chopju k ora kjontu-nde ma naja b'epji ngeje un arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, yo arkate a jñiñi, yo d'año b'epji, ñe yo jmurute'e ko pedye na je'e, nzi n ara kjontu-yo.

Nu chopju ko ra unu-yo arkate kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ra unu-nde ma naja dya ra tsobu 300,000.00, xo mo na kjuana ra nesta o ra mama yo pjozte ko ra so'o ra ch'unu-a kjanu nu komite.

Numero ko ra unu-nu arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo ra dyaku-mo nu arkate a jñiñi, yo d'año b'epji, yo jmurute'e, yo te'e ko pedye na je'e, ra unu-ko ne'e. A kjanu ra pjons'uji na jo'o yo jñiñi ko nestaji ra pjons'u; ra pjons'u-yo te'e jmuruk ko pedye na je'e ñeje yo ko ne'e ra unu-yo te'e ko b'ub'u-kja yo jñiñi.

Nu pjons'u ko ra tsjaji kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ngeje ko dya xi ra oru; ñe ngeje ko ra kjontu-nu SEDESEM, ñe k'u-dya ra oruch'opju-yo te'e ko ra pjons'uji.

7. Jango ra tsjaji

7.1 Yo te'e k'o ra mbos'uji

7.1.1 K'o ra dyoruji ñe pje nesta yo te'e k'o ra mbos'uji

a) ra b'ub'u kja na jñiñi ko mi b'ub'u-a Ts'ibondo a B'ondo;

b) Ra nesta na kjuana yo ko pjenda pes'i kja in nzumuji, nza kja kjo nesta mba ra b'ub'u-na jo'o kja mimi, ñe t'ezi ka pedye jmicha;

c) Ra jyoku-nu jeb'i ko pjozte yo te'e ko pedye na je'e kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ko b'ub'u-a na jñiñi je'e;

d) Ra i'chi nu b'epji ko ne'e; ñe

e) Ra pes'i texe yo jeb'i ko nesta, ñe ko mama ko ra so'o ra pepji na b'epji nza kja mama yo arkate ko pjozte.

Ñe xo ra i'chi yo jeb'i ko mama a ndub'u;

a) Nu jeb'i ko mama k'e ngeje na b'epji ko jmurute'e ko pedye na je'e, ngeje ko mama ja ba dyenie yo te'e kja na jñiñi a Ts'ib'ondo a B'ondo ñe, xo ra nestaji na jeb'i origina mba ra janda-jiko na kjuana;

b) Ra tuns'u-na jeb'i ko mama kjo ngeje ñe ja ngeje in nzumu-nu arkate nu b'epji yo te'e ko pedye na je'e ñe na jeb'i ko mama ko na kjuana na jeb'i origina; ñe

c) Ra nizhi yo jeb'i ko mama ja ba ra tsja'a nza kja mama yo tjuruju.

Yo kjo pjenda nesta ra paraji dya ra mamaji ñ era pju-nza kja mama yo tjuru-ko o kjaji kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo; ñe nza kja mama yo tjuru-ko mama a kjanu.

7.1.2 Ko mama ko ngeje ra ot'u-ra pjons'uji

a) Ra ot'u-ra pjons'uji yo te'e ko xo b'ub'u-kjana jñiñi ko b'ub'u-na je'e, ñe ko pepji textjo o ko tsja'a jmuru;

b) Yo b'epji ko dya nda dyoru chopju ñe ra oru ko xo kja'a kja nu jñiñi yo te'e nza kja'a t'ezi ko pedye jmicha; ñe

c) Yo b'epji ko ra kjaji kja yo jñiñi ko b'ub'u kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ñe kja yo jñiñi ka pedye na punkju yo te'e ra ma'a na je'e, nza kja mama nu CIEPS.

Mo ra nguaniyo kjo pjenda unu nza kja merio ñe ra kjaji b'epji ko na jotjo ra pepiji nza kja mama yo tjuru ñe mo ra dyus'uji ka xiskuama, ra xipji k'e ra teb'e.

7.1.3 Ma ra jyuns'uji ko ne'e ra pepji

Yo te'e ko pedye na je'e ra tsjaji yo jeb'i mba ra jyuns'uji in chju'u, ñe nu pa'a ñe kja jñiñi ko nesta nza kja mama yo pjoxte.

Textjo yo te'e ko jmuru ko pedye na je'e ra so'o ra jyuns'uji kja ne xiskuama, nu jeb'i ko ra jyoku dya ra kjontu mbe dya mama ko ra unu o iyo.

Yo te'e ko pedye na je'e ñe ko jmuru mba ra pepji xo ra so'o ra pepji o ra jyoku nu jeb'ijnu kja ne pjoxte nu Ts'ib'ondo a B'ondo k'u b'ub'u kja Houston, Texas, ko ra manda kja ne SEDESEM ñe ra pjons'u yo pjoxte na je'e, mba ra mama ko ra pjons'u maxi iyo.

7.1.4 Yo jeb'i ko ra jyoku

f) Na xiskuama jango ra nizhi;

g) Na xiskuama jango ra mama pje ra tsja'a;

h) Nu jeb'i ka mama ko ra unuji;

i) Nu jeb'i ko ra mama ra ch'unu pjons'uji;

j) Nu jeb'i ka mama k'u ya unuji na jo'o; ñe

k) Textjo ko ra nesta ra jyoku nza kja mama nu komite.

7.1.5 Ra opju mba ra unu ko ra pjons'uji

Nu Pjoxte ko pjons'u te'e ngeje ko ra jyoku texe yo te'e ko ra kich'i o ra pedye textjo yo kje'e, nza kja mama nu tjuru ko so'o ra jyandaji ñe ra mama ja ba kjaji kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ñe texe yo jñiñi; yo kjo pjenda nuji mba ra kichi o ra pedye na te'e nza kja mama yo pjoxte ko pjons'u te'e kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo; ñe texe ko mama nu tjuru mba ra pjons'u.

Yo te'e ko ra pjons'uji ngeje ko b'ub'u kja ne d'año jñiñi ko saja pjoxte, ñe ja nzi b'epji ra so'o ra tsjaji, xo, ja nzi te'e ra pjons'uji.

7.1.6 Yo tjuru yo te'e ko ra pjons'uji

a) Ra tsjanka yo merio ko unu mba ra pepji nza kja mama nu tjuru nu jeb'ijnu, nza kja mama nu jeb'i ko chunu nu pjoxte; ñe

b) Ra ñaji na jo'o dya so'o ra mama nujo ra tsja'a ra ue'e nu te'e, nza kja mama nu tjuru ko dya ra tsjaji na s'o'o.

7.1.7 Pje ra tsja'a ne mbos'u

a) Ra unu texe o ne'e ra para na kjana;

b) Ra ppo na jo'o yo b'epji ko kjaji ka in jñiñi;

c) Ra kjaji na jo'o yo chopju ko o pjons'uji;

d) Ra pepji kja ne jñiñi nu te'e mo ra xipji a kjanu; ñe

e) Textjo ko ra mama nu komite.

7.1.8 ko ra tsja'a nu ngumu kjo pjons'u te'e

a) Ra unu kjo nesta yo pa'a ñe ja ba ra unu yo jeb'i;

b) Ra kjaji nu b'epji nza kja mama nu xiskuama ko mama ke ra pjons'u te'e;

c) Ra ma ma ja ba ya pepji, ñe mo ya nguaruji; ñe

d) Texe ko ra ma ma nu kom ite.

7.1.9 Pje ra kjaji yo te'e ko dya o pepji na jo'o

e) Ra usa yo o ch'onu mba dya ra kjaji na jo'o nza kja mama yo arkate a B'ondo;

f) Mo dya ra tsjaji na jo'o ko unuji yo te'e o dya ra nguaruji nza kja mama nu xiskuamajnu;

g) Mo ra pepjiji ko na politiko ñe ra usaji yo pjons'uji ma ra ndonjo; ñe

h) Texe ko ra ma ma nu kom ite.

7.1.10 Mo dya ra tsja'a na jo'o nu pjoxte

7.1.10.1 Dya xi ra pepji nzi na pa'a

a) Mo dya ra pepjiji na jo'o nza kja mama yo arkate, yo pjoxte dya xi ra dyaku ko texe ko mi unuji ñe, ra xitsiji k'e ra nzhogu texe ko ya dyakuji; ñe

b) Texe ko ra ma ma ne kom ite.

7.1.10.2 Mo dya xira unu ñe ra pjongu nu pjos'u

a) Ra usa yo o ch'onu mba dya ra kjaji na jo'o nza kja mama yo arkate a B'ondo;

b) Mo dya ra tsjaji na jo'o nza kja mama nu xiskuamajnu; ñe

c) Texe ko ra ma ma ne kom ite.

7.1.11 Ja ba ra pjons'uji yo te'e

Ra ma'a participa kja ne b'epji, nza kja mama yo jeb'i ma ra b'untjo, ñe nza kja yo b'epji ko mama yo pjoxte ra tsjaji kja in jñi.

7.2 Mo ya unu ko ra pjons'u te'e

Nu mo ya o unu ko nesta ya ra kara na jo'o ngeje mo ya unu nza kja mama nu jeb'ijnu yo jmuru te'e.

8. Yo pjoxte k'o ra pjons'uji te'e

8.1 Nu pjos'u te'e

Nu kom ite ngeje ko ra pja'ra kjaji na jo'o nu b'epijnu ñe ra para pje mama yo tjurujnu.

8.2 Yo arkate k b m am a ji ja ri tsja ge

Ne ngumb'epji ne pjoxteji, ngeje k'u mama pje ra so'o ra tsjaji

8.3 Kjo nge k'u ra tsja'a nu b'epji

Textjo yo arkate a jñi ñe yo te'e ko jmuru ko pedye na je'e ra so'o ra jyunspuji kja ne xiskuama.

Nu kordinasio kja yo d'año tajñi ngeje k'u ra mama ra jyodu kjo ngeje ko ne'e ra pepji; ñe ra jyod'u yo b'epji ko na jo'o a tji'i a B'ondi, ngeje ko ra nuji ko yo jeb'i na jotjo nza kja mama nu tjuru ñe ra manda kja ne pjoxte.

8.4 Yo te'e k'o pepji ngek'o ra tsja'a k'o mamaba

8.4.1 Yo te'e k'o k'graba ko kjaji pjoxte

Yo te e k b b unku a nu kom ite ngeje:

e) Na arkate, k'u ngeje nu secretario ko pjos'u te'e yo jñi;

f) Na sekretari, k'ungeje nu ra pepjka ne SEDESEM ;

g) Dyeche'a naja pjoxta, k'ungeje ra tsja'a:

- Na te'e k'upepji jango kja ne chopju;
- Na te'e k'upepji jango kja yo ngunxoru;
- Na te'e k'upepji jango kja ne chopju'ne ra tsaji na jo'o;
- Na te'e ko pepji kja sekretaria nu ndeje ne b'epji kja jñiñi;
- Na te'e ko pepji kja kja pjoxta ka yo jñiñi ko dya b'ub'u'a B'ondo;
- Na te'e k'upepji k'a ra tsja ra b'ub'u'na jo'o texe yo b'edyi k'o mimi kja ne Ts'ib'ondo;
- Yo te'e k'o b'ub'u'kja jñi Subsekretaria k'upepji ngek'o ra b'ub'u'na jo'o yo jñiñi SEDESEM;
- Na te'e k'upepji kja nu jñiñi kjo pjoxta te'e nu SEDESEM; ne
- Na te'e k'upepji jango kja'a ne chopju-SEDESEM;

h) Na te'e k'upepji kja ne sekretaria ne Kotraloria, k'ura ngeje k'ura janda ne SEDESEM ;

i) Na te'e mbepji k'o jmute;

j) Na te'e ko pepji kja ne jmurute'e kja in jñiñi; ne

k) Na te'e ko pepji kja ne jmurute'e ko pedye na je'e.

Mba yo jña'a ko jyuns'u'e), f) y g), ra usu'nu arkate, ne nza kja nu te'e ko pepji kja yo jñiñi ka mi b'ub'u'yo te'e ko pedye na je'e.

Textjo yo te'e ko pepji pjoxta ra usu'na te'e ko ra pjons'u'. Nu b'epji ko ra tsja'a kja mbo'o nu komite ra chju'u onorifiko.

Yo te'e ko pepji ra so'o ra ña'a, xo dya ra so'o yo pepji kja ne sekretaria kontraloria, yo jmurute'e, yo jmute kja ne jñiñi ne yo jmurute'e ko pedye na je'e, kjo ngextjo ra ña'a.

Yo ko ra mama nu komite ra kja'um o ra mama textjo, mo dya ngeje textjo, ra mama pje ra tsajinu arkate.

Nu komite ra mama jangua ra pepji nzi na jñi'i zana mo ra ne'e a kjanu.

Nu sekretario ra tsama na jeb'i ko mama nu arkate, xo ra ich'i nu jeb'i ñi'i pa'a ante k'e ra pepji ne mba ra ndame ra pepji nesta ra mamaji dyote nziyo 24 ora ante k'e ra pepji.

Mba yo pa'a k'e ra pepji ne ko ndame ra pepji ra kja'a kjanu nesta k'e ra ngara nde'e ne naja te'e, ne xo nesta ra ma'a nu arkate, nu sekretario y nu pepji kja ne sekretaria nu kontraloria o yo te'e ko pjons'uji ra pepji.

Mo ra ne'e yo te'e ko ngeje komite, ra so'o ra ma'a yo te'e ko pepji, yo te'e ko xoru'o yo te'e ko pepji, ne ko nesta ra mamaji ko mbeñe mba ra tsaji na jo'o yo pepji.

Ra tsajiji na jeb'i texe yo pa'a k'e ra pepji, ra opju'texe ko o mamaji ra tsaji, ne ra dyaxuteze yo te'e ko pepji o yo komite.

8.4.2 K'o so'o ra tsja'a

K'o so'o ra tsja'a yo jmute:

- a) Ra mama pke ma b'epji na jo'o, ne yo b'epji ko ra teb'e ne yo jñiñi ko ra pjons'uji, ne pje ra unuji mbara ngichi ko teb'e ne, mi na jo'o, ra ngich'i ra pjons'uji. Ngeje ko dyabe ngichi yo ko dya dyenje texe ko oru'yo arkate, mbe angezeji nestaji nu ko unu, mbe ngextjo nu komite ko ra mama kjo ra unuji maxi iyo; }
- b) Ra unu, ne ra jyoku'nu jeb'i ja ba dyenje yo b'epji ne ra nuji ko na jo'o, ko kja'a chopju, mbe ra nuji ko xo kja'a merio, ne, ra mama yo ngun'u'ko pjons'ute'e ko na jo'o ra unu'na iyo.
- c) Ra jyoku'in jeb'i yo b'epji mo ra nuji k'u'yo chopju'yo jmurute'e ra unu'ko ne'e, mbe mo ra ngeje nza kja mama nu b'epji ne mo ra tunji o ra nesta ko ra unuji ne ra jandaji ko ra tsaji na jo'o;
- d) Ra mama k'e na jo'o ra pepji yo dadyo b'epji mo ya mi kja'a b'epji ko dya xi mi pepji;
- e) Ra mama k'u'na jo'o yo ko o potu'nu tjuru, ma ra pepji na jo'o ra tsaji na jo'o ne ra jandaji na jo'o;

- f) Ra mama ja ba ra tsjaji ñe ra pepji nza kja mama nu b'epji ko ra kjaji nu te'e ko ra pjons'uji nza kja mama nu jeb'i, yo xiskuama, ko ra kichi ñe yo te'e ko dadyo ra pjons'uji, ñe nza kja mama nu tjuru ko ra kjaji;
- g) Ra pjongu ñe ra potu yo tjuru nu b'epji nu; ñe
- h) Texe ko mama kja ne tjuru nu.

9. Ja ba kjaji nu b'epji

9.1 Ja ba tsjaji nu b'epji pjozte

- i) Mo ya pjongunu jeb'i ko mama nu b'epji ko ra pjons'uji yo arkate kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ñe nu SEDESEM, nu pjozte ko b'ub'u na je'e ra tsja'a ra pjongu nu b'epji pa ra janda yo te'e ko o pedye na je'e kja yo jñiñi a tji'i B'ondo ñe ra teb'e yo jeb'i ra jyokuji yo te'e; ñe ja ba yo jmute te'e ko kja'a ka in jñiñi ra tsjaji mba ra unuji yo dadyo jeb'i kja ra mamaji jango ra unu;
- j) Mo ya ich'i nu jeb'i, nu Pjozte ko b'ub'u a tji'i B'ondo ra nu'u ko na jo'o yo jeb'i nza kja mama yo tjuru ñe ra nada kja yo ngumpjozte ko kjaji yo b'epjiyo;
- k) Nu ngumpjozte k'o kja'a nu b'epji nu ra nu'u ko na jo'o ko jyuns'u kja ne jeb'i yo te'e nza kja mama yo tjuru;
- l) Mo ya mama nu Pjozte ko ya jñanda yo jeb'i, ra unu yo xiskuama yo ngumu pjozte o ngumu xoru mbara xoruyo, ñe ra mamam kjo na jo'o maxi dya na jo'o;
- m) Yo b'epji kja ne b'ondo ko ya o xoruji, ra yepe ra nu'u nu komite mbar ara mama ko ra ngichio iyo;
- f) Mo ya mama na komite ke ra ngichi yo b'epji a B'ondo, nu Ngumpjozte ra mama yo te'e mbara unuji yo merio, ngekua ra jyod'uji ja ngekua ra unuji yo ch'unu merio mbara tsjaji nu b'epji nu;
- g) Nu b'epji ko ra pjons'uji, ra jyokuji jeb'i texe yo pjozte mba ra pjons'uji textjoji ra unu merio yo arkate a jñiñi, yo jmurte, yo d'año mbepji ko kara nza kja ko pedye na je'e;
- h) Yo tjuru ko o usu nu xiskuamajnu ra dyopuji ante k'e ra pepji yo b'epji k'o kjaji, ra mama, pje ma ngumpjozte ra pjons'u; ñe pje ra unu texe yo te'e ko ne'e ra pjons'uji ñe texe k'o ra tsja'a yo te'e;
- i) Nu ngumpjozte ra xipji yo te'e ke ya mama k era unu yo ko unu mba ra kja; nu b'epji nu, a kjanu ra jyodu na cuenta ka banko nzina texeji, negeje ka banko j ara ch'uniji merio texe yo te'e ñe ra mamaji yo pjozte, jñntjo jñi'i pa'a mo ya ra ch'uniji;
- Texe, nu ngum pjozte ra unu yo merio, ngekua nu b'epji ra kjaji nza kja o mama;
- j) Nu ngumpjozte k'o mama ja ba kja'a ra jyoku na jeb'i k'a ra mama kjo ngeje yo ra nu'u ko ya unu texe in merio kja yo te'e. nu arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, nu SEDESEM, ra unu ko ch'unu;
- k) Nu Ngumpjozte k'o pjons'u yo te'e, ngeje k'o ra dyoru pje ndomuji yo te'e o pje k'o o nesta, nu komite ra mama ko na jo'o;
- l) Nu ngumpjozte, ngeje k'o ra unu yo te'e k'u ra nestaji;
- m) Nuk o ra nu'u ko pepji o iyo ngeje nu responsable, ngeje ku ra mama ko kjaji na jo'o o iyo;
- n) Yo merio ko dya o pepji o dya o usajim o o mama k era nestaji, o mo dya o nestjim o o pepji nza kja o mama aji, ñe yo kjo penda o unu dya o usaji ra nzhobuji ko o unuji;
- o) Nu ko mama a xoñi, nu komite ra so'o ra yepe ra unu yo te'e ko nestaji; ñe
- p) Nu komite dya ra onu k'o b'ub'u yo jmurte k'o pedye na je'e o maxi iyo; ngeje nu konsulado B'ondo k'o ra pjons'uji ra nu'u k'o b'ub'u maxi iyo, xo ra pjons'u yo jmurte kjo chju'u Federasio yo te'e ko pedye na je'e, ngeje yo ngumpjozte k'o ra jyoku na jeb'i ko ra mama ko b'ub'u yo te'e mbe jentjo mo pes'i nu jeb'i kjo chju'u (Toma de Nota) nu konsulado B'ondo.

9.2 Kja opju yo b'epji ko kjaji

9.2.1 Yo ko ya pepji - ko chopju ko ya unu

Yo ngumpjoxte k'o pepji ngeje ko ra mama kja yo Diresio kja Tangumu ko pjozte ante k'e ra kjobu ts'ich'a pa'a texe yo zana ñe texe k'o ra pepji nu b'epji, mo dya ra mama pje kjaji -yo chopju; ra para k'e dya jo' pepji.

9.2.2 Mo ya ra tsotu nu b'epji

Yo ngumpjoxte, ra ich'i yo direzio kjo kjakji pjozte nu informe textjo yo kje'e mo ya nguaru ko kjaji ngeje na jeb'i k ara o pjujnu, a k'anu ra tsjaji na xiskuama texe yo te'e k'o o pjons'uji ko ra mama ja ba kja'a nu b'epji. Ñe texe ko mama pje nestaji yo te'e ñe ja ba ra nu'u ko na kjuana nza kja mama nu tjurujnu.

9.2.3 Nu jeb'i ko mama ra unu tsjanka

Texe yo b'epji ko ra tsjaji yo ngumpjoxte, ra tsjaji na jeb'i ko mama ko o unu pjons'ute'e ñe ko o tsjanka nu te'e, ngeje k'a ra kara nu ko o jyokunu b'epji ñe yo te'e ko ra pjons'uji.

9.3. K'a opju yo jmurute'e ñe yo jmurte ko pedye na je'e

Mba ra jyandaji na jo'o pje nge ko kja'a yo te'e mba ra pepji, nu pjozte ko b'ub'u'a tji'i B'ondo ra kjaji k'e yo te'e ko pedye na je'e ra usu in chju'u kja na jeb'i elektroniko yo jmurute'e ñe yo te'e ko kara na je'e ko mi mimi a B'ondo, kja ne direzio: <http://www.megob.mx/directorioorganizaciones>.

9.4 Yo b'epji ko ra potu

Nu komite ra so'o ra tsja'a nguenda dadyo b'epji ngek'ua ra ngichiji porka kja'a ko dya xi ra pjons'uji, ngeje yo b'epji ko mi teb'e ñe mi dyaxu kja jeb'i ko mi teb'e ra tsjaji nguenda.

10. Yo d'año pjozte

Yo d'año ngunpjozte k'u pjons'ura para ja ba ra tsja'a mbara pepjipi texe yo ngumpjoxte na jo'o o xo ra janda k'u dya ra pjons'uji yeje o jñi'i b'epji natjo te'e.

Nu SEDESEM ra so'o ra pepji ko arkate a yo jñi'i mba ra tsjaji yo b'epji, ñe ra so'o ra pepji ko yo ngumpjoxte kja yo ts'ib'ondo a B'ondo.

Nu SEDESEM ra so'o ra pepji o d'año te'e, ngekua ra pepjiji nza kja o mamaji.

11. K'o ra tsjaji yo te'e

Yo te'e ko pjons'uji ra pepjiji kja in jñi'i ñe k'utexe yo te'e kja in jñi'i mba ra karaji na jo'o kja in jñi'i yo te'e.

Ngekua ra pepjiji na jo'o yo d'año jñi'i ko o pjons'uji, yo o ch'unu yo te'e ko pedye na je'e, yo ngumpjoxte o jmurute'e, ra so'o ra dyorunzi na d'año.

12. pezhe jña'a

12.1 yo pezhe jña'a

Ma re pezhe e jña'a k'o in tsjaja ye pjozte ra tsapuji k'o mama k'utjuru; ñe re tsjak'u kua rga xitsi ye jmute.

Jo jña'a k'o b'ub'u kja xiskuama ra katuji kja in "xiskuama nu arkate" ñe nu kja in xiskuama nu ngubepji pjozte SEDESEM ñe k'a pjozte a tji'i B'ondo.

K'o mama nu jña'a dyech'a jñincho nu kja tjuri; Texe ye xiskuama k'o ra katuji ñe ra xoruji nu kja pjozte ra mama yo jña'a k'ukatu'a ndub'u.

"NUJNA B'OS'UTE DYAK'O IN TSJAJA, DYA PESK'O RA NU'U YO JMURU TE'E. DYA SO'O RA USAJI GUA N'AÑO B'EPJI NU JANGO DYA PJOS'UJI TE'E. K'A DYARGA JO'O RGA PEPJI NUBA B'OS'U RA WENCHIJI ÑE RA MATR'UJI KJA ARKATE JANGO GA MAMA K'A TJURU JMU'U"

12.2 nu jña'a k'u mat'ute'e

Nu jña'a ra mama nu arkate k'u b'ub'u a Ts'ib'ondo ra pjons'ura nu SEDESEM, ra mama nu komite, ñe kja ne web <http://portal2.edomex.gob.mx/cai/>.

13. Jango rga ñ'etse

Nu nu ngubepji pjozteje k'ur'chju'u SEDESEM re tuji ye xiskuama nu jange junsu ye te'e k'o ujni ye pjozte, k'o mama kja ts'ijña VIII ñe kja jña'a dyech'a yeje nu kja Tjuruk'o mama ye jña'a k'o ra dyafa/ye te'e k'o b'ub'ur'a Ts'ib'ondo ñe yo jñi.

14. T'epi

Nu ngunb'epji pjozteji nu pjos'ur'yo te'e ra nu'u nu b'epji, jango ga mama k'e jña'a k'o tsja'a ngekua ra mama k'a jmute texe k'a ja'a ma ra jmuruji.

15. Jango ra tsjaji nguenda

15.1 Jango rga tsjaji nguenda a tji'i

So'o ra tsjaji nguenda zo ri ngextjo a tji'i, k'a ra nu'u k'ur CIEPS, k'a ra jokuna jo'o k'o in b'epji nu pjozte.

15.2 Kjaji nguenda k'o ya pjonguji

Nu ngunb'epji pjozteji ra mama janga ga kja'a pepiji ñe k'o te'e k'o pjos'uji tsjema tsjema CIEPS, nza kja y nu'u ja ba kja'a.

16. Nu jango kara ko kja'a ñe jña'a yo pjurur

Nu nu'u, ñe janra k'o unuji pjozte, ra mimi k'a t'angumu k'o pjonguji yo chopjur'a Ts'ib'ondo, ñe nu Sekretaria ne Kontraloria nu Ts'ib'ondo ñe nu Organo de Kontrol Interno de la Sekretaria nu pjozteji SEDESEM, nu jango ra nuji jango rga unuji k'o pjozte yo te'e, ra janda na jo'o ko unupjozte o maxi iyo yo te'e k'o nesta.

17. Koxte ñe kjos'ur

Texe k'o dya i ne'e ra tsja'a yo te'e, texe k'o i ne'e mama k'o yo jmute ñe k'o dya i ne'e k'ur tsjaji yo te'e ma i dak'ujme yo apoyo, ra so'o' mamaji na te'e o texe k'ur b'ub'ur' kjane jñiñi, a kjanu:

b) So'o ra dyopjuji:

Kja ne ofisina nu Dirección General de Programas Sociales, k'ur b'ub'ur' kja ne Av. Baja Velocidad Paseo Tollocan número 1003, Col. Zona Industrial, Toluca, C.P. 50070, a Zumi, B'ondo.

b) So'o ra ña'a k'o in jñat'ez:

Kja ne T'angumu jango kjaji ne b'epji k'ur pjozte 01 (722) 1 80 25 19 ñe 226 01 82; ñe kja ne ndetjo k'o ra dyafa/ ne telephono kja ne Jmu'u Ts'ib'ondo (CATGEM) dya ra nestaji merio 01 800 696 96 96 a mbo'o kja B'ondo ñe 070 mba ra Zumi ñe yo jñiñi k'ur bextjo b'ub'ur'.

c) So'o ra dyopjur'kjane:

K'o b'ub'ur' kja ne komite elektronik dgprogramasociales@edomex.gob.mx ñe kja ne jñiñi www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Ri mats'e:

Kja ne Kontraloria ne SEDESEM k'ur b'ub'ur' kja ne Av. Baja Velocidad, Paseo Tollocan número 1003, km 52.5, Col. Zona Industrial, Toluca, kja ne Ts'ib'ondo México, C.P. 50070, telephono 01 (722) 199 70 89, ñe kja ne ngumu k'o pjozteji ye te'e, ñe kja ne ngumu k'o para kja ne Kontraloria kja ne Ts'ib'ondo, xo ra para kja ne ngumpjozte kja yo in jñiñi ko pjozte, ñe ko ra para pje kja'a nu Kontraloria a mbo'o nu SEDESEM.

K'O E JÑA'A K'O RI B'EZH

NAJA. Junsuji texe k'o b'ub'ur'añeba kja ne xiskuama "Gaceta del Gobierno".

YEJJI. Yo jña'a k'u mamaji yo jmute ra so'o' ngich'i ma ra kjogu'd'a pa'a k'o junsuji kja ne xiskuama "Gaceta del Gobierno" ñe ra so'o' pjuruji ngich'i ma dya ra dyopjuji n'año jña'a o ma dya kjaru'yo b'epji.

JÑI'I. Yo tjunu ra pjonguji mba ra paraji na jo'o.

NZIYO. Ma yo te'e ra dak'ujme yo pjozte ra tsja'a ma nu jmute mo p'esi na punkjur'chopjur.

TS'ICH'A. Texe k'o dya b'ub'ur'añeba ra janda yo te'e k'ur b'ub'ur' kja b'epji ko yo komite.

Junsuji kja ne jñiñi kja Zumi de Lerdo, t'ajñiñi kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, da nu pa'a jñite nu zana naja nu kje'e dyote dyech'a nziyo.

**JMU'U. ELIZABETH VILCHIS PÉREZ
NE SEKRETARIA K'O PJOXTEJI KJA NE TS'IBONDO
A B'ONDO**

Traducido por:
Lengua Mazahua:
Mtro. Antonio Romero Hernández

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

NU JMU'U KJA KJIJÑI NE YO POLITIKA ELIZABETH VILCHIS PEREZ NU SEKRETARIA KJA PJOXTEJI NU ARKATE TS'IB'ONDO NU MAMA YO TS'IJÑA JÑI' KJA TS'IJÑATJO XI, TS'ICH'A, ÑANTO, DYECHA, DYECHA NAJA, DYECHA YENCHO, KJA TS'IJÑATJO IV ÑE DYECHA JÑINCHO, NU TJURU'U NU PJOXTE NU TS'IB'ONDO; ÑANTO TS'IJÑA XI, JÑINCHO TS'IJÑATJO III, DYECH'A NZINCHO, DYOTE, DYOTE NAJA ÑE DYOTE ÑANTO NU TJURU'U NU PJOXTE NU ARKATE TS'IB'ONDO ÑE ÑANTO XXVII NU IN TJURU'U A MBOO NU SEKRETARIA NE PJOXTE, ÑE

K'O MAMA

Ka nu b'epji nu arkate nu Ts'ib'ondo, ne'e ra tsja'a nu zakju'na jo'o nujoy te'e ko b'ub'u'a Ts'ib'ondo, k'a ra dyaraji ñe mo ra mimiji na jo'o ngeje k'o ne'e ko pepjiji kja ne Ts'ib'ondo.

Nu sekretaria desamoyo sosa ngeje ko ra pepjimbara jandaji ko ngeje ko nestaji yo te'e nza kja chopju, mba ra jod'u ra mimiji na jo'o yo te'e kja in jñiñi.

Kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo kja'a te'e ko dyabe mimiji na jo'o, nza kja mamaji yo te'e ko xoruji nu consejo kja xoruji yo te'e a yo in jñiñi, ngeje a kjanu yo arkate ñe yo pjos' u te'e ra pepjiji mba ra mimiji na jo'o textjo yo te'e ko dya pes'i pje ra si'i.

Nza kja mamaji nu ko xoruji yo te'e ko chju'u INEGI 2010, kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo kja'a 113,697 b'ezo ko dyenje 15 kje'e ñe 59 kje'e ko dya xi b'ub'u'ko in b'ejña, 41,472 ko ya o jyesi in ndana ñe 26,879 ko ya o ndu'u o xita. Ñe a kjanu kja'a 21.22% yo b'ezo a Ts'ib'ondo, ko pes'i yo kje'e a kjanu ko dya ju'u'pje ra ñonuji.

Na b'epji ko o tsjaji mba ra pepji na jo'o k'u'chju'u De la mano con Papá ne'e ra pjons'u'pje ra ju'u'ra ñonu kja yo h'ngum'u kja jentjo kja'a na b'ezo kjo ngeje ko manda ñe ko dya ju'u' chopju.

Nu b'epji nu k'u'chju'u De la Mano con Papá, nu pa'a ts'ich'a nu zana dyech'a yeje nu kje'e dyote dyech'a jñi'i, o pjongu'jnu xiskuama k'u'chju'u "Gaceta nu arkate" yo tjuru'ko mama pje ko ra unü yo te'e mbe ñe jo nesta mba ra unuji yo pjons'u'.

Nu komite k'u'janda ja ba p'epji, ngeje nu b'epji, CAys/P4PM/SE-01/2014/02 k'u'o b'epji na ot'ü b'epji, nu pa'a 20 nu zana naja nu kje'e 2014, nu ko o mama ke na jo'o ñe nu mama nu xiskuama nu mbezhe 21506A000/RO-007/2014, nu pa'a 22 nu naja zana nu kje'e 2014, nu ngum'u nu k'u'pjoxta te'e yo jñiñi, nza kja mama nu tjuru' 23 nu xiskuama tjuru'ko pjoxta te'e kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ngeje ko o mama ke na joyo.

Nza kja mama nu jeb'i 208F1A000/RESOL-020/2014, nu pa'a 24 nu zana naja nu kje'e 2014, nu komisio a Ts'ib'ondo ke kja'a na jo'o, nza kja mama nu tjuru' mba ra kja'i na jo'o kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ñe kja yo jñiñi nza kja mamaji yo tjuru'ju, ngeje ko yo tjuru' ko ra kja'i; mamaji ko b'ub'u' a xofñi, ra mamaji ko b'ub'u' a ndub'u'.

YO O MAMA NU SEKRETARIA NE PJOXTEJI, NGEKUA MAMA YO TJURU'U NE B'EPJI NE PJOXTEJI MBARA PJONS'U'U YO TE'E RI MA'A KO IN JYO'O.

YO IN TJURU'U MA RA TSJA'A NE B'EPJI KJA NE PJOXTEJI MBARA RI MA'A KO IN JYO'O

6. Textjo ko ra mamaji

6.1 **Nu k'o mama ne b'epji**

Nu b'epji ko tsja'a pjoxta k'u'chju'u Ko ri ma'a i jyo'o, ngeje na b'epji ko o kja'a ñe ra pjons'u'ra dyenje pje ra si'i yo in b'edyi ko jentjo kja na b'ezo ko manda ñe kjo dya ju'u'pje ra ñonu.

6.2 Yo tjuru te'e ko at'a

Yo tjuru ñe ko dya ri tsja'a na s'o'o yo d'año te'e.

7. Pje mama yo jia'a.

Nza kja mama yo tjuru ko jyunsu-kja ne xiskuajmajnu, mama ga ba kja:

Yo te'e ko ra pjons'uji, kja yo mejñiñi ñe yo te'e ra pes'iji 18 ñe 59 kje'e ko ra pjons'uji ñe textjo ko o junspuji in chju'u ko pjons'uji kja ne b'epji ko ri ma'a ko in jyo'o.

Jñon**u'b'os'i**, ngeje yo jñonko ra unuji yo te'e ko ra pjons'ukja ne b'epjiinu k'u-chju'u ri ma'a ko in jyo'o.

CIEPS, k'o e te'e k'o b'ub'ukja ra tsja'a t'onuñe ra mama jango ga tsja'a ne politika kja in jñiñi.

Nu komite, k'a komite ñe nu b'epji k'upjoxteji te'e ko pepji a b'epji ko chju'u Ri ma'a ko in Jyo'o.

Nu ngum **uka jentjo b'ub'unu b'ezo**, ngeje ko jentjo kja'a na jyo'o ñe naja o d'año t'i'i ko pes'i 0 a 14 kje'e.

Jango b'ub'u yo pepji, a yo b'epji ko pepji nza kja nu yo sekretaria ko b'ub'ura Zumi, ñe B'ondo ñe yo d'año ngumpjoxte, ñe textjo yo jñiñi kja'a a Ts'ib'ondo a B'ondo.

Nu ko pepji nza kja mama nu Normativa, nu k'a komite ko para ko te'e ra pjons'uji nu b'epji ko chju'u Ri ma'a ko in jyo'o, nza kamama.

Nu tjuru, k'a in tjuru ñe ne pjoxteji nu Ts'ib'ondo a B'ondo.

In chju'u ko teb'e, k'o e te'e k'o o jñuzuin chju'u, k'o pezhi nrrenxe k'o oru ngekua ra pepji k'a ne b'epji ne pjoxteji ko chju'u Ri ma'a ko in Jyo'o.

Ja ba ra unuji kjo pjenda pjons'uk, ngeje naja jeb'i k'u, ra nu'u nu te'e, ra so'o ra pjonguin merio.

Yo te'e ko ra pjons'uji, Yo tjuru ko ra pjons'uji ñe ko te'e ko b'ub'ukja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ko ra pjons'unu b'epji ko chju'u Ri ma'a Ko in Jyo'o.

Mo dya **ju'uchopju**, Ja ba mimi yo te'e ko dya ju'umerio mba ra mimi ñe ko dya para ko so'o ra tsja'a.

Nu b'epji, k'a ne b'epji nu pjons'ute'e a jñiñi Ri ma'a Ko in Jyo'o.

Nu b'epji ne pjoxteji, yo kja'a yo arkate mbara ra mbosu-yo te'e k'o tropju-mbara k'o dya nda **ju'u**, ra so'o ra ununa chopju, nza kja mama nu b'epjiinu ko ra pjons'uk.

Yo tjuru, k'o in tjuru k'a mama jango rge pepji nu b'epjiinu.

SEDESEM, k'a Secretaria kja ne b'epji ne pjoxteji nza kja nu Arkate Ts'ib'ondo a B'ondo.

Nu ko mama nu sistema, ngeje ko mama yo t'ezinudya ka jyuns'uyo te'e ko ne'e ra pjons'uji, o ko ngeje ko ya pjons'uji ñe yo kjo pjenda ch'unu-yo te'e.

Nu ko oru, k'a te'e k'a **jus** in chju'u, mbara mo ra mama a kjanu, ra ngeje ra mbosuji nza kja jyuns'unu b'epjiinu.

Nu t'ezi, Ngeje nu t'ezi ko so'o ra pjonguna jeb'i ka mama ko o pjons'uji.

Ja ra chunuji, ngeje nu chopju ko nu'yo te'e, ngeje na jeb'i ko kuaturmerio.

Nu ko ra kja jinguenda, nu ngumukja pjons'ute'e kja ne Ts'ib'ondo.

Ko dya pes'i pje ra ñonu, Ngeje ja ba b'ub'uyo te'e nza kja ko ju'uchopju ja ba mimi ñe ko dya s'odye.

3. k'o ne ra tsjajj

3.1 Textjo

Ra pjons'uji yo b'edyi ko jentjo b'ub'una b'ezo ñe dya ju'upje ra ñonutexe in b'edyi.

3.2 Yo d'año ko ra tsja'a

a) Ra chunu yo merio mba ra mimiji na jo'o yo in b'edyi yo te'e; ñe

b) Ra kjaji na jo'o mba ra dyenje jñonu yo b'edyi ko kja'a na b'ezo ñe ko dyenje pje ra ñonu.

4. Texe k'o at'aji

4.1 Texe k'o te'e

Yo b'ezo k'o b'ub'u'a Ts'ib'ondo a B'ondo.

4.2 Te'e ko nesta ra mbonsuji

K'o b'ezo k'o pes'i dyecha jñinchjo kje'e 18 ñe ts'ite jñinchjo kje'e 59 ko b'ub'u'a Ts'ib'ondo a B'ondo ko dya ju'urpje ra jñonu.

4.3 K'o te'e k'o ne'e ra mbosuji

K'o b'ezo k'o pes'i dyecha jñinchjo kje'e 18 ñe ts'ite jñinchjo kje'e 59 ko b'ub'u'a Ts'ib'ondo a B'ondo ko dya ju'urpje ra jñonu ñe ko ngeje yo jmu'u kja in b'edyi.

5. Ja ngokua ra sa'a

Nu b'epji ra pjons'u yo dyete dyote ts'ich'a 125 tajñiñi ko b'ub'u'kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo.

6. Pjosu'

6.1 Pje k'o ra pjosu'

Nu ko ra unu yo te'e ngeje naja b'os'i jñonu textjo yo zana ñe ra unuji merio \$500 (ts'ich'a dyete 00/100 M.N.), yo chopju ra unuji ra kuatui, ngeje naja ñe ts'ich'a yepe ra unuji.

6.2 Janzi ra pjos'u'

Nu pjons'u ra unuji dya ra kobra, ra kjontu textjoyo nu arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, yo arkate a jñiñi, yo d'año b'epji, mbe ngeje nu SEDESEM ñe dya kjo ra kjontu mba ra unu yo pjons'u.

7. Jango ra ts'a'i

7.1 Yo te'e k'o ra mbos'uji

7.1.1 Ja ba ra untjo textjo yo pjons'u'

Yo te'e ko ra pjons'uji ko dya o jyuns'uji o chju'u kja ne xiskuama dya xi ra pjonguji, mbe nesta ra dyenje texe ko mama yo tjuru ko kuatuba.

7.1.2 K'o ra dyoruji ñe pje nesta yo te'e k'o ra mbons'uji

a) Ra ngeje na b'ezo ko dyenje 18 o 59 kje'e;

b) Ra b'ub'u'kja na jñiñi ka Ts'ib'ondo a B'ondo;

c) Ra nesta na kjuana yo ko pjenda pes'i kja in nzumuji nza kja kjo nesta mba ra b'ub'u'na jo'o kja mimi.

d) Ngeje nu b'ezo ko pjoru yo in b'edyi o dyojui, ñe ko dyenje na t'i'i ko pes'i 0 a 14 kje'e; ñe

e) Texe ko na mama nu kom ite.

Ra pes'i texe yo jeb'i ko nesta, ñe xo ra l'chi yo jeb'i ko mama a ndub'u.

a) Nu jeb'i ko mama k'o ngeje (CURP);

b) Nu jeb'i ko mama k'o ngeje, ngeje ko mama ja ba dyenje yo te'e kja na jñiñi a Ts'ib'ondo a B'ondo ñe, xo ra nestaji na jeb'i origina mba ra jyandajiko na kjuana. Mo dya na kjuana ke mimi kja nu jñiñinu ko ne ra pjons'uji, ra so'o ra ichi na jeb'i ko ra jyoku yo arkate in jñiñi nu b'ezo mbe ngeje na kopia ñe nu origina mba ra jyandaji ko na kjuana;

c) Ra tuns'u yo jeb'i ko mama kjo ngeje yo in ch'i'i ko pes'i 0 a 14 kje'e ñe na jeb'i ko mama ko na kjuana na jeb'i origina; ñe

d) Na jeb'i ko ra mama ke ngeje nu b'ezo ko pjuv'in b'edyi o uin dyojui; ñe

e) Ñe texe ko ra mama nu Komite.

Yo kjo pjenda nesta ra paraji dya ra mamaji ñe ra pjuv'nza kja mama yo tjuru'ko o kjaji kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ñe nza kja mama yo tjuru'ko mama a kjanu.

7.1.3 Ko mama ko ngeje ra ot'ura pjons'uji

Ra ot'ura unu'yo ko pjenda pjons'uji kja ne b'epijnu yo te'e ko ya o jyuns'ur'in chju'u kja ne jeb'i ñe ko ya pes'i yo jeb'i ko nestaji ra ichi nza kja mama yo tjuru'nu, nza kja mama:

a) Mo dyenje jñi'i ñe xo mo dyenje 0 a 14 kje'e;

b) Mo yo in ch'i'i yo b'ezo s'odye o dyenje na ndorkujeme;

c) Ko b'ub'ur kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ñe kja yo jñi'i; ñe

d) Texe ko ra mama nu Komite.

7.1.4 Ma ra jyuns'uji

Yo te'e b'ezo ko nesta ra tsjaji yo jeb'i mba ra jyuns'uji in chju'u, ñe nu pa'a ñe kja jñi'i ko nesta nza kja mama yo pjoxte.

Textjo yo te'e ko jmur'ko kjaji Pjoxte ra so'o ra jyuns'uji kja ne xiskuama, nu jeb'i ko ra jyokur'dya ra kjontu'mbe dya mama ko ra unu'o iyo, ra tunsuji yo jeb'i kja kjaji pjoxte mba ra jyanda ko na jo'o maxi iyo.

Yo Ngumu'ka kjaji Pjoxte, ra so'o ra, jyuns'ur'in chju'u kja ne jeb'i ko mama ko ra unu'pjos'ur.

Texe yo te'e ra so'o ra jyuns'ur'in chju'u kja ne B'epijnu, nu b'epijnu dya ra kjont'uji mbe dya ra mama ko ra pjons'ujiya.

7.1.5 Yo jeb'i ko ra jyokur

l) Na xiskuama jango ra nizi;

m) Na xiskuama jango ra mama pje nesta nu B'ezo ñe ko mama ke dya dyenje pje ra si'i nu te'e ko mimi kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo;

n) Textjo ko ra nesta ra jyokur'nza kja mama nu komite.

7.1.6 Ra opju' mba ra unu'ko ra pjons'uji

Nu Pjoxte ko pjons'ur te'e ngeje ko ra jyokur'texe yo te'e ko ra kich'i o ra pedye textjo yo kje'e, nza kja mama nu tjuru'ko so'o ra jyandaji ñe ra mama ja ba kjaji kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ñe texe yo jñi'i; yo kjo pjenda nuji mba ra kichi o ra pedye na te'e nza kja mama yo pjoxte ko pjons'ur te'e kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo; ñe texe ko mama nu tjuru' mba ra pjons'ur.

7.1.7 Yo tjuru'yo te'e ko ra pjons'uji

a) Ra tsjanka nu b'os'i jñon'ne nu jeb'i mba ra pjongu'merio; ñe

b) Ra ñaji na jo'o dya so'o ra mama nujo ra tsja'a ra ue'e nu te'e, nza kja mama nu tjuru'ko dya ra tsjaji na s'o'o.

7.1.8 Pje ra tsja'a ne mbos'ur

f) Ra unu'texe o ne'e pa ra para ke na kjuana;

g) Ra kjaji na jo'o yo chopju'ko o pjons'uji;

h) Ra mama mo o b'ezhi nu jeb'i ko mama ko ra unu'kja ne Koordinasio ko kjaji Pjoxte;

i) Ra pjuv'na jo'o yo b'epji ko kjaji ka in jñi'i;

j) Ra pjuv'ur kja ne jñi'i nu te'e mo ra xipji a kjanu; ñe

k) Textjo ko ra mama nu komite.

7.1.9 Pje ra kjaji yo te'e ko dya o pepji na jo'o

- i) Ra tsja'im bech'unu'mba ra unuji kjo pjenda pjos'u'yo te'e;
- j) Ra usa yo o ch'unu'mba dya ra kjaji na jo'o nza kja mama yo arkate a B'ondo;
- k) Mo dya ra tsjaji na jo'o ñe dya ra ma'a nu B'ezo ko nesta ñe mo dya ra mama ko dya ra so'o ra ma'a;
- l) Mo ra pepjiji ko na politiko ñe ra usaji yo pjons'uji ma ra ndonjo; ñe
- m) Texe ko ra ma'a nu kom te.

7.1.10 Mo dya ra tsja'a na jo'o nu pjoxta

7.1.10.1 Dya xi ra pepji nzi na pa'a

Mo dya ra jizhi nu jeb'i Ko mama k era unuji pjons'u'nza kja mama nu B'epijinu;

7.1.10.2 Mo dya xira unu'ne ra pjongu'nu pjos'u'

- a) Ra usa yo o ch'onu'mba dya ra kjaji na jo'o nza kja mama yo arkate a B'ondo;
- b) Ra tsja'im bech'unu'mba ra unuji kjo pjenda pjos'u'yo te'e;
- c) Ra po'o, ra chana, ra pespe, ra unu'yo kjo pjenda unu'yo Pjoxte;
- d) Ra unu' ra po'o, ra pespe, ra chana, ra potu'nza kja unuji yo chunu;
- e) Mo ra pepjiji ko na politiko ñe ra usaji yo pjons'uji ma ra ndonjo;
- f) Ra potu'jango mi mimiji ñe ra ma'a a tji'i Nu Ts'ib'ondo a B'ondo;
- g) Mo dya xi ra nets era pjons'u';
- h) Mo ra ndu'u; ñe
- i) Texe ko ra ma'a ne kom te.

Nu Ngumu'kja kjaji nu B'epji ngeje ko ra pepji na jo'o.

7.1.11 Ja ba ra pjons'uji yo te'e

Ra ma'a nu B'ezo participa kja ne b'epji nza kja mama yo jeb'i ma ra b'untjo, ñe nza kja yo b'epji ko mama yo pjoxta ra tsja'i kja n jiji.

7.2 Mo ya unu'ko ra pjons'ute'e

Nu mo ya o unu'ko nesta ya ra kara na jo'o ngeje mo ya unu'nza kja mama nu jeb'ijnu yo jmurute'e ñe dya xi ra nesta o ya pes'i ko ra jionu.

8. Yo pjoxta k'o ra pjons'uji te'e

8.1 Nu pjos'ute'e, nu normativa

Nu kom te ngeje ko ra pjos'u'ra kjaji na jo'o nu b'epijinu ñe ra para pje mama yo tjurujnu.

8.2 Yo adkato ko mamaji ja ritsjage

Ne Ngumb'epji ne Pjoxteji, ngeje k'u'mama pje ra so'o ra tsjaji ñe ra pjos'u'ra Tsaji na kjuana texe ko kjaji yo te'e.

8.3 Kjo nge k'u'ra tsja'a nu b'epji

Yo Subsekretaria kja Ppjoxtaji B'epji nu SEDESEM, ñe nu Kordinasio kja yo d'año tajñiñi ngeje k'u'ra mama ra jyodu kjo ngeje ko ne'e ra pepji.

8.4 Yo te'e k'o pepji ngek'o ra tsja'a k'o mamaba

8.4.1 Yo te'e k'o k'araba ko kjaji pjozte

Yo te'e k'o b'unkua nu komite ngeje:

- l) Na arkate, k'ungeje nu Sekretario ko pjos'u-te'e yo jñiñi;
- m) Na sekretario, k'ungeje nu ra pepji k'a ne SEDESEM;

n) Jñinchj pjozte, k'ungeje ra tsja'a:

- Na te'e k'upepji jango k'a ne chopju;
- Na te'e ko pepji k'a ne Ngumuk ara b'ub'una jo'o;
- Na te'e ko pepji k'a sekretaria nu ndeje ñe b'epji k'a jñiñi;
- Yo te'e k'o b'ub'una k'a jñi'i Subsekretaria k'upepji ngek'o ra b'ub'una jo'o yo jñiñi SEDESEM;
- Na te'e k'upepji k'a nu jñiñi kjo pjozte te'e nu SEDESEM; ñe
- Na te'e k'upepji jango k'a'a ne chopju SEDESEM;

o) Na te'e k'upepji k'a ne sekretaria ne Kotraloria, k'ura ngeje k'ura janda ne SEDESEM; ñe

p) Na te'e mbepji k'o jmute o na Ngunxoru;

Nzi na te'e ko pepji Pjozte ra jyodu'naja ko ra pjos'u-mo dya ra b'ub'una.

Nu b'epji ko o chunuji ra ngeje ononko.

Yo te'e ko pepji ra so'o ra ña'a, xo dya ra so'o yo pepji k'a ne sekretaria kontraloria, yo jmuru-te'e, yo jmute k'a ne jñiñi ñe yo jmuru-te'e ko pedye na je'e, kjo ngextjo ra ña'a.

Yo ko ra mama nu komite ra k'a jñiñi o ra mama textjo, mo dya ngeje textjo, ra mama pje ra tsja jñiñi arkate.

Nu komite ra mama jangua ra pepji nzi na jñi'i zana mo ra ne'e a kjanu.

Nu sekretario ra tsama na jeb'i ko mama nu arkate, xo ra ich'i nu jeb'i ñi'i pa'a ante k'e ra pepji ñe mba ra ndame ra pepji nesta ra mamaji dyote nziyo 24 ora ante k'e ra pepji.

Mba yo pa'a k'e ra pepji ñe ko ndame ra pepji ra kjaji a kjanu nesta k'e ra ngara nde'e ñe naja te'e, ñe xo nesta ra ma'a nu arkate, nu sekretario y nu pepji k'a ne sekretaria nu kontraloria o yo te'e ko pjos'uji ra pepji.

Mo ra ne'e yo te'e ko ngeje komite, ra so'o ra ma'a yo te'e ko pepji, yo te'e ko xoru'o yo te'e ko pepji, ñe ko nesta ra mamaji ko mbeñe mba ra tsjaji na jo'o yo pepji.

Ra tsajiji na jeb'i texe yo pa'a k'e ra pepji, ra opju-texe ko o mamaji ra tsjaji, ñe ra dyaxu-teze yo te'e ko pepji o yo komite.

8.4.2 K'o so'o ra tsja'a

K'o so'o ra tsja'a komite:

i) Ra mama pje ma b'epji na jo'o, ñe yo b'epji ko ra teb'e ñe yo jñiñi ko ra pjos'uji, ñe pje ra unuji mbara ngichi ko teb'e ñe, mo na jo'o, ra ngich'i ra pjos'uji. Ngeje ko dyabe ngichi yo ko dya dyenje texe ko oru-yo arkate, mbe angezeji nestaji nu ko unu; mbe ngextjo nu komite ko ra mama kjo ra unuji maxi iyo;

j) Ra mama k'una jo'o yo ko o potu-nu tjuru; ma ra pepji na jo'o ra tsjaji na jo'o ñe ra jandaji na jo'o;

k) Ra mama ja ba ra tsjaji ñe ra pepji nza k'a mama nu b'epji ko ra kjaji nu te'e ko ra pjos'uji nza k'a mama nu jeb'i, yo xiskuama, ko ra kichi ñe yo te'e ko dadyo ra pjos'uji, ñe nza k'a mama nu tjuru-ko ra k'a jñiñi;

l) Ra dyus'una te'e kjo ngeje ko ra pjos'u-yo te'e a i jñiñi o k'a Ngunxoru;

m) Ra pjongu-ñe ra potu-yo tjuru-nu b'epji nu; ñe

n) Texe ko mama k'a ne tjurujnu.

9. Ja ba kjaji nu b'epji**9.1 Ja ba tsjaji nu b'epji pjozte**

n) Mo ya pjongunu jeb'i ko mama nu b'epji ko ra pjons'uji yo arkate kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ñe nu SEDESEM, nu pjozte ko b'ub'u na je'e ra tsja'a ra pjongunu b'epji pa ra janda yo te'e ko o pedye na je'e kja yo jñiñi a tji'i B'ondo ñe ra teb'e yo jeb'i ra jyokuji yo te'e mo jango ra pjuru ñe jango ra nguaruji;

o) Nu kordinasio kja yo in jñiñi ra nu'u yo jeb'i ko o jyoku yo te'e ko ne'e;

p) Mo ya ich'i nu jeb'i, nu Pjozte ko b'ub'u a tji'i B'ondo ra nu'u ko na jo'o yo jeb'i nza kja mama yo tjuru ñe ra nada kja yo ngum pjozte ko kjaji yo b'epjiyo;

q) Nu Ngumpjoxte k'o kja'a nu b'epijnu ra ichi nu Komite ngekua ra nu'u ko na jo'o ko jyuns'u kja ne jeb'i yo te'e mba ra mama ko so'o ra kichi;

r) Mo ya mama nu Komite ko ya jñanda yo jeb'i, ra unu yo xiskuama yo ngumu pjozte o ngumu xoru mbara xoruyo, ñe ra mama kjo na jo'o maxi dya na jo'o;

s) Yo b'epji kja ne B'ondo ko ya o xoruji, ra mama ja a ra unu nu chopju;

g) Nu ngumpjoxte ra xipji yo te'e ke ya mama ke ra unu yo ko unu mba ra kjaji nu b'epijnu, a kjanu ra mama nu Ngumpjoxte mo dya ra kjaji na jo'o nu b'epijnu o mo dya o unuji na jo'o; ñe

h) Nu ngum pjozte ra jyokuna jeb'i jango ra mama kjo ngeje yo te'e ko pjons'uji

Yo kjo pñenda chunuji yo te'e dya xi ra yepe ra chunuji mo jentjo o usaji mba ra pjons'uji na te'e ko politiko ñe mo dya ra pjons'uji textjo ko pjons'u ñe mo ra tsjajo s'o'o yo te'e ko pjozte.

9.2 Mo ya ra tsotu nu pjons'u

Mo dya xi ra pjons'uji nza kja mama nu tjuru yo ñe nza kja mama nu b'epijnu, nu Ngumpjoxte ra tsja'a ra potu yo te'e ante ke ra pjuru nu b'epijnu, ñe ra so'o ra kichi na b'ezo ko ya o teb'e ñe ke ya o jyunsu chju'u.

Yo ngumpjoxte ra ijchi nu komite yo te'e ko ya pojtu ñe ra unu ya chopju yo te'e ko ya ngichi.

10. Yo d'año pjozte

Yo d'año ngumpjoxte k'u pjons'u ra para ja ba ra tsja'a mbara pepipji texe yo ngumpjoxte na jo'o o xo ra janda k'u dya ra pjons'uji yeje o jñi'i b'epji natjo te'e.

Nu SEDESEM ra so'o ra pepji ko arkate a yo jñiñi mba ra tsjaji yo b'epji, ñe ra so'o ra pepji ko yo ngumpjoxte kja yo ts'ib'ondo a B'ondo.

Nu SEDESEM ra so'o ra pepji o d'año te'e, ngekua ra pepiji nza kja o mamaji ñe mba ra yo te'e ra so'o ra dyenje textjo ko nesta nza kja'a ngumpjoxte, b'epji, ñe ra so'o ra pjons'uji.

11. K'o ra tsjaji yo te'e

Yo te'e ko pjons'uji ra pepiji kja in jñiñi ñe k'u texe yo te'e kja in jñiñi mba ra karaji na jo'o kja in jñiñi yo te'e ñe nza ka mi ngeje nu komite.

Yo te'e ko pjons'uji ra pepji kja o jñiñi mo ra mama yo arkate kja in jñiñi, ñe ra pjons'uji yo jmurte, yo ngunxoru, yo nguneñe, ñe yo te'e a in jñiñi.

12. Pezhe jña'a

12.1 Yo pezhe jña'a

Ma ra pezhe e jña'a k'o in tsjaja ye pjozte ra tsapuji k'o mama k'u tjuru; ñe re tsjak'u ga xitsi ye jmute ko chju'u komite.

Yo jña'a k'o b'ub'u kja xiskuama ra katuji kja in "xiskuama nu arkate" ñe nu kja in xiskuama nu ngubepji pjozteje SEDESEM.

K'o mama nu jña'a dyech'a jñincho nu kja tjuru; texe ye xiskuama k'o ra katuji ñe ra xoruji nu kja pjozte ra mama yo jña'a k'u katu a ndub'u.

"NUJNA B'OS'UTE DYAK'O IN TSJAJA, DYA PESK'O RA NU'U YO JMU'U TE'E. DYA SO'O RA USAJI GUA N'AÑO B'EPJI NU JANGO DYA PJOS'UJI TE'E. K'A DYARGA JO'O RGA PEPJI NUBA B'OS'U RA WENCHIJI ÑE RA MATR'UJI KJA ARKATE JANGO GA MAMA K'A TJURU JMU'U"

12.2 Nu jña'a k'u mat'urte'e

Nu jña'a ra mama nu arkate k'u b'ub'ur a Ts'ib'ondo ra pjons'ur nu SEDESEM, ñe nza kja mama nu komite, mo kja'a chopjur kja ne ngumpjoxte.

13. Jango rga ñ'etse

Nu nu ngubepji pjozteje k'ur'chju'u Diresio kjo Pjoxteji yo Te'e re tuji ye xiskuama nu jange junsu'ye te'e k'o ujni ye pjozte, k'o mama kja ts'ijña VIII ñe kja jña'a dyech'a yeje 12 nu kja Tjurur k'o mama ye jña'a k'o ra dyata' ye te'e k'o b'ub'ur a Ts'ib'ondo ñe yo jñiñi, ñe ra pjuruji dyako ra usa yo kjo pjenda o junsuji yo te'e kja yo jeb'i ko o nestaji.

14. T'epi

Nu Ngumb'epji pjozteji nu pjos'ur yo te'e ra nu'u nu b'epji, jango ga mama k'e jña'a k'o tsja'a ngekua ra mama k'a jmute texe k'a ja'a ma ra jmuruji.

15. Jango ra tsjaji nguenda**15.1 Jango rga tsjaji nguenda a tji'i**

So'o ra tsjaji nguenda naja zo ri ngextjo a tji'i, k'a ra nu'u k'ur CIEPS, k'a ra jokurna jo'o k'o in b'epji nu pjozte.

15.2 Kjaji nguenda k'o ya pjonguji

Nu Ngumb'epji pjozteji ra mama janga ga kja'a pepjiji ñe k'o te'e k'o pjos'uji tsjema tsjema CIEPS, nza kja i nu'u ja ba kja'a.

16. Nu jango kara ko kja'a ñe jña'a yo pjurur

Nu nu'u, ñe janra k'o unuji pjozte, ra mimi k'a t'angumur k'o pjonguji yo chopjur a Ts'ib'ondo, ñe nu Sekretaria ne Kontraloria nu Ts'ib'ondo ñe nu Organo de Kontrol Interno de la Sekretaria nu pjozteji SEDESEM, nu jango ra nuji jango rga unuji k'o pjozte yo te'e, ra janda na jo'o ko unurpjozte o maxi iyo yo te'e k'o nesta.

17. Koxte ñe kjos'ur

Texe k'o dya i ne'e ra tjsa'a yo te'e, texe k'o i ne'e mama k'o yo jmute ñe k'o dya i ne'e k'ur tsjaji yo te'e ma i dak'ujme yo apoyo, ra so'o mamaji na te'e o texe k'ur b'ub'ur kja ne jñiñi, a kjanu:

a) So'o ra dyopjuji:

Kja ne ofisina nu Dirección General de Programas Sociales, k'ur b'ub'ur kja ne Av. Baja Velocidad Paseo Tollocan número 1003, Col. Zona Industrial, Toluca, C.P. 50071, a Zumí, B'ondo.

b) So'o ra ña'a k'o in jñat'ezí:

Kja ne T'angumur jango kjaji ne be'pji k'ur pjozte 01 (722) 1 80 25 19, 01 (722) 226 01 82 ñe kja ne ndetjo k'o ra dyata' ne telephono kja ne Jmu'u Ts'ib'ondo (CATGEM) dya ra nestaji merio 01 800 696 96 96 a mbo'o kja B'ondo ñe 070 mba ra Zumí ñe yo jñiñi k'ur bextjo b'ub'ur.

c) So'o ra dyopjurkjane:

K'o b'ub'ur kja ne koneo elektroniko deprogramasociales@edomex.gob.mx ñe kja ne jñiñi www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Ri majts'e:

Kja ne Kontraloria ne SEDESEM k'ur b'ub'ur kja ne Av. Baja Velocidad, Paseo Tollocan número 1003, km 52.5, Col. Zona Industrial, Toluca, kja ne Ts'ib'ondo México, C.P. 50070, telephono 01 (722) 199 70 89, ñe kja ne ngumur k'o pjozteji ye te'e, ñe kja ne ngumur k'o para kja ne Kontraloria kja ne Ts'ib'ondo, xo ra para kja ne ngumpjoxte kja yo in jñiñi ko pjozte kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo.

K'O E JÑA'A K'O RI B'EZHI

NAJA. Junsuji texe k'o b'ub'ur añeba kja ne xiskuama "Gaceta del Gobierno".

YEJE. Yo jña'a k'u mamaji yo jmute ra so'o ngich'i ma ra kjogu'd'a pa'a k'o junsuji kja ne xiskuama "Gaceta del Gobierno" ñe ra so'o pjuruji ngich'i ma dya ra dyopjuji n'año jña'a o ma dya kjuarur yo b'epji.

YO JÑA'A JANGO GA PEPJI NU B'OS'U/JANGO GA KJA YO B'EJÑA RA NOKU/O TE'E

1. Jango ga kja'a

1.1 Pje ngeje nu b'ejji

Nu mbos'u/ kja jñiñi jango ga kja yo B'ejña ra pepji na nojo ne'e ra pjons'u/ na jo'o yo b'ejña k'u/ dya jyu/ merio yo b'ejña ko dyenje dyech'a jñinchjo kje'e 18 ñe ts'ite nzinchjo kje'e 59 ko b'ub'u/ kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ra unuji yo chopju/yo te'e ko ra pjons'uji.

1.2 Nuk'u/ ra dyat'a/ yo b'ejña

K'u/ unu/ jñonu/, xoru/, ko ra dyat'a/ ñe dya ra sad'u/.

2. Ye jña'a yo mama jeko ne ra mama nziga

Mbara ra dyat'a/ na jo'o ye jña'a, ra tendiboji ga kja:

K'o ra ch'unu/, nu yo chopju/ ko ra unuji yo b'ejña ko ra pjons'uji.

Yo b'ejña ko ra pjons'uji, ngeje nu b'ejña ko mimiji a yo jñiñi ko mama ra pjons'uji nu B'epji yo B'ejña ko ra pepji na jo'o.

CEMYBS, k'a konsejabo nu B'ejña ñe na jo'o kja yo in Jñiñi.

Nunu k'a unuji chopju/, ye nu'u k'u/ xipjiru ne CEMYBS mbara ra zoguji ñe unuji chopju/.

CEPS, ne konsejabo mbara ra pepji ñe nu'u na jo'o k'a in jñab'epji kja jñiñi.

Jmuru/ arkate, nu jmuru/ arkate k'u/ dyaku/ sjetsi ñe k'u/ tepi nu b'os'u/ jango rga Pepji yo B'ejña na jo'o.

T'angunxoru/ k'u/ unuji ye jña'a, nu jmuru/ arkate k'u/ dyaku/ sjetsi ñe k'u/ tepi nu b'os'u/ jango rga pepji mba ra pjons'uji texe yo te'e ka in jñiñi.

T'angunxoru/ k'u/ tsja'a nu b'epji, nujnu k'a b'ub'u/ na jo'o ngara nte'e mba yo B'ejña nu CEMYBS.

Nu ngumu/ kja Pjons'u/ te'e, nu komite ko mama kjo ngeje ra ngichi ñe ra pju/ ra pepji na jo'o nu b'epji nu yo B'ejña ko ra pepji na jo'o.

Tjuru/, nu tjuru/ jango ga kja'a yo nre'e a Ts'ib'ondo a B'ondo.

Te'e k'u/ teb'e, nrexe ye nte'e k'u/ o opju/ kja jmuru/, ke tsja'a yo pepji k'u/ ne'e ye jña'a mbara b'epji nu b'os'u/ jango rga pjons'u/yo B'ejña ko pepji na jo'o.

Ja ba ra unuji, nu bixti ko ra mama kjo ngeje ñe ra juns'u/ in chju'u ñe ra so'o ra tu'u in chopju/ ko nu bixtijnu.

Jango rga jñunsuji in chju'u, nu jango ra mama k'a b'os'u/ ne mbara ra saja/ k'o ne'e nu k'a b'os'u/ jango rga ngara ko ra ngichi yo B'ejña ko pepji na jo'o.

K'e nte'e k'o ch'unu/, Ngeje ye nte'e k'u/ juns'u/ in chju'u k'e menzum/ a Ts'ib'ondo k'o ata/ ke k'os'u/ Jnago rga ngara na jo'o yo B'ejña ko ra pepji na jo'o.

Ko B'ezhi texe pje ra si'i, ngeje mbara yo nte'e ko dya ga punkju/ nge ts'ike k'u/ nestaji mbara ngont'u/ k'u/ yo nestaji ñe ra pes'i k'a sat'a/ in ndecho kja'a nte'e.

Mbos'u/, nu mbos'u/ jango rga pjons'u/yo B'ejña ko ra pepji na jo'o ñe a nokuji.

Mbos'u/ jango rga ngara nte'e, nu in b'epji nu arkate ke mama ra potpu/ ne jango rga yo nte'e ngek'ua ra unu/ chopju/, je mama ra a tr'unu/ ga kja ye jña'a ke pepji.

Ko dyenje zaku/, ngeje mo ra jzhiñ ñidyemba ra para ko ngeje nu tejnu o iyo ñe ra para na jo'o ko ngeje k'u/ ra pjons'uji.

tjuru/, Yo tjuru/ ko ra mama ja ba ra pepji.

Ja rga kja'a, jango rga pepji nu t'ezí ko ra nesta ka ra mama texe in chju'u yo te'e ko ra unuji nu chopju/ ñe texe ko ra unuji.

K'u' oru, k'a nte'e k'a ju's'u'in chju'u ma ra mbezhe ra tr'unu/ k'o unu/ k'a b'os'u/.

Jango ga kja'a, k'o b'ub'u/ kja tr'ezi k'o nutr'b'u/ in chju'u k'o tr'unu/ b'os'u/.

Ja ra unuji, ngeje nu chopju/ ko ra unuji yo b'ejña ko nesta, ngeje na jeb'i ko nesta mba ra pjongu/ yo chopju/ ko rachunuji.

K'a dyakja tejme, Nu zaku/ k'u/ ye nte'e, yo t'onu/ juaru/, jango ga ngara nte'e, pes'i merio ñe nzero, ke pes'i d'a nte'e.

3. k'o nte'e ra tsja'a

3.1 K'o kjaaba texe ko mama

Ra pjons'u/ ra chetaji ra dyenje texe ko nesta yo B'ejña kja in nzunji mba ra mimiji na jo'o ñe dya ra bextjo pje ra siji yo te'e.

3.2 Ngeja

Ra unuji texe yo b'ejña ko dyakjo dyenje ra ñonu/, ko te'e ko dya pes'i no nesta mba ra mimiji na jo'o ka o nzunji, ñe mba ra pjoxte ke unu/ b'ub'u/ na jo'o ñe na jo'o in jñoñu/.

4. Nrexe k'o ra dyara/

4.1 Nrexe yo nte'e

Nrixu o B'ejña k'o kara a Ts'ib'ondo a B'ondo.

4.2 K'o nte'e k'o ra t'unu/

Yo B'ejña k'o pes'i dyech'a jñinchjo tsje'e 18 ñe ts'ite nzinchjo 59 kje'e k'o kara a Ts'ib'ondo a B'ondo.

4.3 Yo xa k'o ra t'unu/

Yo B'ejña k'o pes'i dyech'a jñinchjo tsje'e 18 ñe ts'ite nzinchjo 59 kje'e k'o kara a Ts'ib'ondo a B'ondo ñe ko dya pes'i pje ra ñonuji ñe pje ra unu/ in b'edyi ra si'i.

5. K'o ra t'unu/

K'a mbos'u/ ra unu/ nrexe yo dyete dyote ts'ich'a (125) jñiñi a Ts'ib'ondo, ra pjons'u/ yo te'e ko ra nestaji nza kja mama yo tjuruñu.

K'e jñiñi k'o ra tr'unu/ ra zopju/ k'e te'e jango ga mama nu CIEPS, mbara ra tsjaji nza kja mama nu tjuru/ jmu'u.

6. Pjoxte

6.1 K'e ra pjons'u/

Nu ko ra unuji ngeje ra chunu/ chopju/, naja xo ts'ich'a ko ra unu/, texe yo b'ejña ko ra pjons'uji, a kjanu ra jizhi ja ra tsaji yo ndixu ko ra nestaji o ko ra oru/ ra jizhiji.

6.2 Janzi k'a ra ch'unuji

K'o ra tr'unu/ dyak'o ra tsontr'u/ ñe ra unu/ yo Arkate a Ts'ib'onro ñe k'o nu CEMYBS, ngeje ko ra chunu/ yo chopju/ nzi na naja ñe ts'ich'a yepe ra unu/ ñe dya ra tsont'u/ ne ni naja mbexo.

Nu chopju/ ko ra unuji yo b'ejña ko nesta ngeje \$550.00 (ts'ich'a dyete ts'ite mbexo 00/100 M.N.)

7. Jango rga tsjaji

7.1 K'o nte'e k'o ra t'unu/

7.1.1 K'o oruji ñe jango rga juajnuji yo nte'e

a) Nge na b'ejña ko dyenje dyech'a jñinchjo tsje'e 18 ñe ts'ite nzinchjo tsje'e 59;

b) Ngeje yo B'ejña ko dya dyenje pje ra ñonu/ ñe dya ra pes'i pje ra unu/ ra si'i in b'edyi; ñe

c) Ri menzum' a Ts'ib'ondo a B'ondo.

Ko k'a oruji ñe ra unuji ye xiskuama:

a) Xaka' in skuama k'a tr'us'u' pje ma pa'a gi mimi ñe k'o ra kjuana ngek'ua ra chjechpiji;

b) Xaka' k'a kuatr'u' in jm'cha, ngextjo edyi mazi dyech'a jñincho tsje'e;

c) Xaka'skuama (CURP)

d) Na kopia nu ko na jeb'i ko mama ja ba i mimi ka ngek'ua in jñiñi ko i b'ub'u' ñe na origina mba ra jyanda ko na kjuana; ñe

e) K'o nre'e k'o ra mama k'e Komite.

Nrenxe k'e chju'u' k'o ra jmutuji ra jichi yo n'año nte'e yo kara a Ts'ib'ondo ñe kja jñiñi, nzi ga kja'a k'o ra tsja'a.

7.1.2 K'o ne jyod'u' ra tsjaji

Ra unuji nu mbos'u' yo oruji ya juns'u' ñe unuji k'o ne'e ñe mama nu yo ts'ijña, mbeñe k'e:

a) Ka nu ndixu o B'ejña ngeje nu tata kja ngumu;

b) Ko dya dyenje na nzumu'ja rga mimi;

c) Ko kara kja na nzumu' ko mimi yeje b'edyi o jmuru'te'e; ñe

d) Texe nre'e k'e mama ne nzahxiñu.

7.1.3 Juns'u' chju'u'

Nu b'ejña ko oru' ra pjons'uji nesta ke ra ma jñuns'u' in chju'u' ra mats'ej nu ra junsuji k'e chju'u' kja ne ngub'epji, ra tuns'u' yo jeb'i ñe xiskuama ko nesta nza kja mama yo tjurujnu ñe a kjanu ra jñunspu' in chju'u' kja ne t'ezi jango mama ke ra pjons'uji.

Ma nge mbes'i nrense k'e chju'u' k'e nte'e k'o oru' ch'unu' k'o a unu' k'e yo nrixu k'a ra mbos'uji i ra unuji na skuama nu juns'u' in chju'u' ko na pezhe, ngejna ra mama na k'a a gi juns'u' in chju'u'.

Texe yo te'e so'o ra juns'uji in chju'u' ngekua ra unu' mbos'u' k'o dya ra ts'ontr'u' je ra dya n'ets'e kja ra paje k'e chju'u'.

7.1.4 Ke xiskuama k'o ra juns'u'

a) Skuama k'a rge oru' ñe jara nu'u ja ngekua i b'ub'u';

b) Skuama k'a rge juns'uji in chju'u';

c) Skuama ko mama dya b'ub'u' na jo'o nu Ts'ibondo a B'ondo;

d) Jeb'i k'o ne nduñu' ko i ne'e;

e) Skuama nuba i ne'e ra jizhi, mo ri ne'e a kjanu; ñe

f) Texe ko ra mama k'e komite jango rga kja'a.

7.1.5 Jango rga juns'u'

Nu CEMYBS ra jmut'u' yo ndixu k'e tr'unru' jango ga juns'uji in chju'u' jango ga mama yo tjur'u' mu mama k'o na kjuana nu jango jana saja ra mbaraji texe k'a kja'a nu Ts'ib'ondo ñe yo jñiñi; k'e jña'a ñe jango rga juajnuji ñe ra jmutuji yo kisi in chju'u' ne ra mbos'uji nu arkate a Ts'ib'onro ne k'o mama jña'a k'o ra mamaji ne b'epji.

7.1.6 K'o ra mbes'i yo ndixu yo ra mbons'uji

a) Ra resibiji k'a ts'iskuama;

b) Ra unuji nu chopju'ku' ra pjons'uji;

c) Ra xoru/ ja ra tsjaji, mo ra ne'e a kjanu yo ndixu; ñe

c) Ra zopju/ na jo'o, ra chjetri jango ga mamaji nu dya so'o re sad'u/ na nte'e.

7.1.7 K'o ra tsja'a yo nrixu k'o ra mbos'u/

a) Ra usaji na jo'o k'a ts'iskuama dya be kjobu/ k'a dya so'o ra unu/, mbo'd/, ñes'e, potu/, juatr'u/ a ra s'od'u/;

b) Ra mapju/ ma ra b'ezhi nu ts'iskuama k'a CEMYBS nu jango unuji k'a mbos'u/ o un jange potr'u/;

c) Ra ma'a kja yo ts'ib'epji ko ja ga mama tsja'a in nte'e ñe yo ts'ixoru/ k'e mama ja go tsja'a ne b'epji jango ra so ji;

d) Ra ma'a ra jizhi kjo ngeje mo ra ne'e a kjanu;

e) Ra moji nu ra matr'u/ kja ne jñiñi; ñe

g) Ra usaji na jo'o k'o mbos'u/ k'o ra nruji.

7.1.8 K'o dya xi ra so'o rge mbos'u/ jiyo ndixu

a) Ma ra mamaji k'o dya b'ejmi mba so'o ra ngichiji nu kja b'os'u/;

b) Dya ra ma ichikp ngestke m axi iyo;

c) Mo ra jyoku/ nzi na yeje mba ra unuji kompjons' u/ o ra ne'e ra ngichi yeje pa'a;

d) Ma dya na jo'o nge tsjapu/ k'a skuama ñe ra pjons'u/ na politiko; ñe

e) K'o ne'e ra mama k'a munro arkate.

7.1.9 Ma ra wench'iji yo ndixu

7.1.9.1 Dyakja ra unuji k'a na nrajme:

a) Ma ra yepeji k'o ri unuji o ri yeje in chju'u yo nrixu, ma ga kja dyakja ra unuji k'e mbos'u/ asta ma ra jokuji k'e skuama;

b) Mo dya ra ma'a ra tsjapuji ko ngeje nu te'ejnu; ñe

b) Ma ra mama k'a munro arkate.

7.1.9.2 Dya kja ra unuji nu pjons'u/

a) Ma ra mama dyabe b'echijne ngek'ua ra ngich'i nu kja mbos'u/;

b) Ma dya na jo'o nge tsjapu/ k'a skuama ñe ra pjons'u/ na politiko;

c) Ma dyarga jo'o rga uso ngaja k'a ts'iskuama;

d) Ma ra mbedye ra ma mimi na n'año jñiñi a tji'i a Ts'ib'ondo;

e) Mo dya xi ra ne'e;

f) Mo ra ndu'u nu te'e ko pjons'u/; ñe

g) Texe k'o ne'e ra mama nu Komite.

Nu Ngumpjoxte ko pepji mba ra mbos'u/ te'e ngeje ko ra pjuu/ ra tsjaji na jo'o.

7.1.10 k'o ra tsja'a k'a pjons'u/

Yo ndixu k'o pjons'u/ ra pjoxante ma ra matr'u/ k'a yo ts'ib'epji k'o ja ga mama tsja'a in nte'e ñe yo ts'ixoru/ k'e mama ja go tsja'a ne bepji jango ra so'o moji ka in jñiñi.

7.2 Ma dyakja ra mbos'u' yo ndixu

Ma ra jonguji ya kjuaru'ñe dya xi na nesta nu te'e ko pjons'u'nza kja mama nu 6.1 yo tjuru'nu xiskuamajnu.

8. K'o ra pjoxte**8.1 K'a ra mama jango ga kja'a k'o pjoxte**

K'a munro arkate ngek'a ra jñanra jango rga pepji ñe ra mama jeko ne jyod'u' o tsja'a nza kja mama ye tjuru'nu.

8.2 Ka ra pepji

K'a ra munro arkate nu pjos'u'nu b'ejña nu CEMYBS, ngejnu ra mandabo ra pepji nu b'epijnu.

8.3 Munro arkate k'a us'u' chju'u' ñe tēpi**8.3.1 Munro**

K'a munro arkate ko chju'u' komite ngeje yo:

- a) Na arkate, k'a ra mbezhi mbepji nu ra mbos'uji yo nte'e ngeje nu Sekretario;
- b) Na mbepjitrjo, k'a mbezhi nragxinuji kja CEMYBS;
- c) Ts'ich'a mbepjitrjo, k'o ra ngeje:
 - Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro merio;
 - Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro na jo'o dya s'odye;
 - Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro b'epji;
 - Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro chopju' ñe
 - Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro k'a nu'u jango ga mimi nu b'edyi a Ts'ib'onro;
- d) Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro k'a un'u' kjo pepji na jo'o, k'a ngej. k'a na nte'e k'u' b'ub'u' a mbo'o nu CEMYBS;
- e) Na nte'e k'a rge ñ'eje kja yo nte'e o kja ngunxoru' ñe
- f) K'a t'ama ñe mama jango rga s'od'u' nu merio nu kja Arkate munro k'o pjos'u' yo nte'e kja ts'ib'onro.

Nziga na nte'e ra jñuns'u' in mbaxante.

Na ra jñuns'uji a mbo'o kja Arkate munro ra nahbaji in chju'u.

K'o ri b'ub'u' nu kja munro ra nru'uji ñe ra juajnuji pero k'a rge ñ'eje kja arkate munro k'u' nu'u ko pepji ngextrjo ka ra k'a ra ña'a.

Ka ra tsja'a k'a munro ngek'o ra mama texeji ma ra paraji nre'e, k'a arkate munro ngek'a me ra juanuk'a.

K'a munro arkate ra zoji nzi go jñi' zana ma rge jyod'u' ñe ra yepi ra pepji mo ra nesta.

K'a mbepjitrjo ra un'u' mapju' k'o mama k'a arkate, jñinpa a ante k'e ra chjeji para zoji d'a pa'a, ñe mo ra nesta ra ñuji, ra mapju'dyote nziyo ora ante ke ra pepji.

Mbara so'o ra baleji in jña'a yo nte'e yo b'ub'u' kja munro ri b'ub'u' k'o para' a nre'e nte'e ne d'aja in nzha'xinuji, ngextrjo ma ni b'ub'u' anreyo k'a arkate kja mbo'o ante, k'a nte'e k'a ne ñ'eje kja arkate munro k'a nu'u k'a pepji na jo'o o k'e peñe angezeji.

Ante k'e ra mamaji ja ye nte'e yo b'ub'u' kja munro, so'o ra mbitaji, ra jmuruji ye nte'e yo pebi nu arkate xopute o nte'e yo ne ñante kja jñi' ma ne jyod'u' k'a ra ñaji ñe ra mbaraji ngek'ua ra tsjaji nu jo'o yo b'epji ra b'ub'u' nu arkate nu sekretario nu kontraloria o yo te'e kjo pjons'uji texeyo.

Ra yas'u na skuama nrexe k'o kjaji ñe k'e munro nu jango ra dyopjuji nrexe k'o o mamaji, ñe k'o kja ra mamaji, ra dyexe nrexe k'e nte'e k'o b'ub'u/ nu k'a munro.

8.3.2 Ra xosuji

a) Ra mamaji ñe ra mbos'uji k'a munro ndixu k'a o dyus'u/ in chju'u ñe ra mamaji kjo ngek'o so ra unuji k'o dya ka ñe nrexe k'o unuji. K'o ra jyeziji ra ngichi ga kjatr'k'ua ngek'o dya ri ka ñe nrexe k'o ri otuji mbara ngichi na ra mbos'uji jero ne jyod'u/ na ra mbos'uji mbara dya ra b'ezhiji k'o ra ziji. Ngeje k'a arkate munro k'a ra mama k'o ra unuji pjozte k'a ndixu k'a dya ka ñe nrexe in syens'e;

b) Ra mama kjo kja ra ngichi k'o d'adyo ndixu k'o ne'e ra mbons'uji k'o ra sopuji k'o dyakja ra mbons'uji ma rga mbofu/ k'a mbons'u/;

c) Ra mamaji ñe ra ne'e ra potr'peji yo tjuru/ jango rge pepjiji ngek'ua ra jogu/ na jo'o k'a b'epji ñe ra ñ'ets'e k'o kjaji ñe k'a b'epji;

d) Ra mamaji ñe ra nuji jango rga kja'a ma ra mapju/ so jñuns'u/ baleji jmuruj ñe ra dyatraji na jo'o k'e skuama k'a kis'i in chju'u k'o pjons'uji ñe k'a ra tsjaji jango ga mamaji nu xiskuamajnu/;

e) Ra pjongu/ ñe ra potpu/ yo jña'a ko kuat'u/ kja nu xiskuamajnu/;

f) Ra dyus'u/ na te'e ko ra ngeje nu te'e ko ra pjuu/ ra tsjaji na jo'o kja in jñiñi o kan a ngumxoru/ ñe

g) K'o texe b'ub'u/ nu n'año jña'a ñe tjuruñnu.

9 Jango rga tsja'a

9.1 Jango rga pepji nu pjozte

a) Nu jango mamaji ñe ra unuji pjozte Nu arkate ts'ib'ondo ra mapju/ ko na CEMYBS;

b) Yo ndixu ra ma jñuns'u/ in chju'u nu jango ra mimi k'a konsejabo k'e pjos'u/ ye nzhixu jango ra mimi, jango ra ngana nrexe k'e skuama k'o oruji o ra mamaji. Ra tsjaji na jeb'i ko ya o jyok u/ nu jeb'i ko nesta, xo na jeb'i ke ya nguaru/ o jyoku/;

c) Nu ngumxoru/ ne pjons'u/ jango rga ngara na jo'o ñe nzhixu, ra nu'u k'e skuama k'o ra unu/ ye ndixu ra ja'a ñe ngeje nrexe k'o pjutuji ma ga mapjuji.

d) K'a munro ra mama kjo ngek'o ra trunu/ pjozte nza kja mama nu tjuruñnu/;

e) K'a munro arkate k'a nu'u kjo pepji ngek'a ra jizhi k'o ngek'o o ngich'i kja pjozte ñe ra ngos'u/ yo ndixu yo o ngich'i kja pjozte. K'o dya o ndixu in pjozte ra ngejinet'o kja skuama k'o ra nreb'e.

f) Nu jaba ra unuji yo merio ne pje ma pa'a ra chun uji nu chopj u/ jentjo ra mama nu ngumpjozte ko kjaji nu b'epijnu/;

g) Ra chunu/ ko pjenda ra unuji yo b'ejña/;

h) K'a munro arkate k'a nu'u jango gua pepjiji ngek'ua ra jizhi jango rga pepjiji ra mbo'o, jango ga juajnuji ñe jeko b'ezhiji ngek'ua ra ngichiji nu kja mbos'u/ ñe

i) K'a munro k'a pepji ra jmutu/ k'a munro yo ndixu ko ra pjons'uji.

Dyakja ra unuji pjozte ma dya ra dyatraji k'a mamaji k'a unu/ n'ako jmuru/ nte'e ye pjozte o ma n'año k'o ri kjaji ka yo nte'e yo resibo pjozte nza kja ra pjons'u/ yo politiko.

9.2 Ma ra potu/ yo ndixu

Ma ra mbedye pork'e mama na skuama k'a munro arkate ngekua ra potr'pu/ yo chju'u nu jango ra jñasb'e in chju'u yo ndixu yo teb'etjo k'a nre'e nu mbos'u/ ñe jñuns'u/ nzi na ndixu k'u dya pes'i nu mbos'u/.

K'a arkate mama k'a pepji ra xipji k'a munro nte'e k'o a potr'puji ñe ra unuji na pjoztje nreze ma ra ngichiji nu kja mbos'u/ jango ga mindya k'a merio.

10. Nu jango ga mama yo munro

Nrexe k'e munro ñe yo ngumpjoxte k'o ra pepji na jo'o ñe ra unuji k'o ne jyod'u/ ngek'ua dya ra pomu/ k'o kja'ji s'od'u/ o ra jyas'a/ ka k'o n'año b'epji k'o ximi pjos'u/ji k'o nte'e kja jñiñi o k'o kja'a nu arkate.

Ra so'o ra dyedyi yo b'epji k'o yo pepji kja jñiñi ngek'ua ra pjos'u/ji ra pepji nu ra unuji mbos'u/, nzi ga kja'a k'o mama jango s'od'u/ji merio ñe ye t'angunxoru/ ne k'o n'año nzumu/, ngekua ra dyataji na jo'o ye skuama k'o nu mbos'u/ ye nte'e yo pjos'u/ji ñe ra jmuruji yo nte'e mbara jichi jeko ra tsjabi kja jñiñi.

Nu munro CEMYBS ñe ko te'e ko pjos'u/ji so'o ra kaxante k'o mamaji ma jmuruji ngek'ua ra tsjaji k'o mama k'a munro k'a pjons'u/ na nrixu nza kja mama nu xiskuamajnu.

11. Jango rga ngichiji yo nte'e

Ma ra pepji ñe jango rga pjepji nu kja mbons'u/ teb'eji k'a munro k'o me yo nte'e k'o nreri menzumu/ nu kja munro arkate.

K'e nte'e b'ejña ñe nrixu ko ra tr'unu/ pjoxte, ra pjoxanteji kja jñiñi ma ra matr'u/ji ñe yo n'año munro k'o ne ñ'eje kja ngunxoru/ ñe jñiñi.

12. Jango rga mama

12.1 K'o d'año jango ra mama

Ra mama ja ba ra pepji nu b'epji nu jango ga kja nu mbos'u/ jango ga mama nu tjuru/ jmu'u ñe jango rga mama k'a munro nte'e.

K'e jña'a o tjuru/ k'o mama jango rga pepji je ra mbedye kja t'askuama nu ña'a k'a arkate "Gaseta nu arkate" k'e kja jeb'i k'u'chju'u Web nu munro k'o pjons'u/ nte'e ñe k'o ja ju/ nzixu k'e pjons'u/ nu CEMYBS, texe a kjanu.

Jango ga mama k'e jña'a k'o kis'i kja ts'ijña dyech'a jñincho 18 nu tjuru/nu, texe k'e xiskuama k'o rga jyod'u/ji mbara ra mamaji k'o kja nu pjons'u/ o nte'e, ra mama ye jñaya:

"NUJNA B'OS'UTE DYAK'O IN TSJAJA, DYA PESK'O RA NU'U YO JMURU/ TE'E. DYA SO'O RA USAJI N'AÑO B'EPJI NU JANGO DYA PJOS'U/JI NTE'E K'A DYARGA JO'O RGA PEPJI NUBA B'OS'URE RA WENCHIJI ÑE RA MATR'U/JI KJA ARKATE JANGO GA MAMA K'A TJURU/ JMU'U"

12.2 Matr'u/ nte'e

Nu matr'u/ nte'e ra unu/ k'a arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo ngeje nu CEMYBS, ra mama nza kja ra mama yo munro te'e o nu kom ñe.

13. Jango rga ñ'etse

Nu munro CEMYBS nu pjons'u/ nzixu ra ngaja k'a xiskuama nu kis'i in chju'u/ yo ra mbos'u/ji jango ga mama ko kis'i kja xiskuama ts'ijña VIII dyech'a yeje 12 tjuru/ jmu'u nu mama jango ga pepji ne jango rga mbaraji k'o tsja'a a ts'ib'onro ñe yo o jñiñi.

14. T'epi

Nu munro pjos'u/ nzixu ra nu'u nu b'epji mbons'u/, jango ga mama k'e jña'a k'o tsja'a ngekua ra mama k'a munro nrexe k'a ja'a ma ra jmuruji.

15. Jango ra tsjaji nguenra

15.1 Jango rga tsjaji nguenra a tji'i

So ra tsjaji nguenra zo ri ngextjo natjo na kje'e k'a ra nu'u k'u/ CIEPS k'a ra joku/ na jo'o ra tsjaji ra b'epji k'o mbons'u/.

15.2 Kjapuji nguenra k'o a pjonguji

K'a munro CEMYBS k'a pjos'u/ji nzixu ra mama ja ga kja'a k'a a pe gi ñe k'o nte'e k'o pjos'u/ji tsjema tsjema k'o kja munro nu CIEPS.

16 Nu'u, janga kja k'a ra tsja'a ñe ko taka

Nu nu'u, ja ga kja'a k'a ra tsja'a ñe janra k'o unuji mbons'u, ra mimi k'a Organo nojo k'u/ ra nu'u a Ts'ib'onro a B'ondo, k'a arkate munro nu sekretaria k'a ne ñeje a ts'ib'onro a B'ondo ñe k'a nu'u kjo pepiji ñe jmutu/ CEMYBS, yo nre'e a mbo'o na munro nu pjons'uji ye nzhixu nu jango ra nuji jango rga unuji k'o pjoxta yo nte'e yo ra tr'unu/.

17. Mapju/ ñe mama k'o dya jo'o kjak'uji

K'o dya neji, mamaji k'a dya ga ja'a k'o tsja'a, nu unuji pjoxta ñe jango ga unuji ye pjoxta, so'o ra nu'u k'e nte'e b'ejña k'o unuji pjoxta o k'e nte'e kjo jñiñi, ga kjabá:

a) Ra dyopjuji k'o neji:

Nu jana katr'b'aji jeb'i k'a pjos'u/ nzhixu/ k'a CEMYBS.

b) Kja ña'a na je'e :

Kja munro CEMYBS pjos'u/ nzhixu kja pezhe 01 (722) 2 13 89 15 ext. 229, ñe kja nengumu/ k'a arkate Ts'ib'ondo (CATGEM), nu jango dya ra ts'ontr'u/ 01 800 696 96 96 a mbo'o nu Tab'ondoynu ñe a nre 070 a Zumi ñe kja yo jñiñu.

c) Kja dyopju/ t'ezi:

K'o b'ub'ukja ne komeo elektroniko mujeres.lengrande@edomex.gob.mx, ñe www.secoqem.gob.mx/SAM.

d) Mori Mats'e

K'a munro mbo'o nu CEMYBS, ñe k'o ngunarkate k'o nu'u kjo pepiji kja jñiñi ñe k'a enbi in b'epji k'a munro k'a ne ñeje merio kja Ts'ib'ondo a B'ondo.

K'O E JÑA'A K'O RI B'EZHI

NAJA. Jizhiji nu xiskuama ja rga pepiji kja in t'axiskuama nu arkate "Gaseta yo Arkate".

YEJE. Ye jñaya ra tsjajiya k'a na yeje na pa'a ma ra jizhiji nu kja in taxiskuama "Gaseta yo Arkate" ñe ra mintr'inu ma dyak'o ra potr'puji nu jango ra unuji pjoxta.

JÑI'P. Ra pjongu/ na xiskuama ko ra mama yo jña'a ko kuatuba mba ra paraji na jo'o pje ra tsja'i.

NZYO. Mo ra unu/ yo pjenda pjons'uji ra unu/ ngextjo mo kja'a merio kja b'epji o kja yo Ngumpjoxta.

TS'ICH'A. Textjo ko dya mama nu xiskuamajnu ra so'o ra mama ja ba ra tsja'a nu Komite.

A Jñiñi Zumi Lerdo, nrajñiñi, Ts'ib'ondo a B'ondo k'a be 28 ne pa'a, ne naja zana ne kje'e/ 2014.

**JMU'U C.P. MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA
NU BOKAL KJA NE NGUMU/NDIXU K'O PJOXTE**

Traducido por:
Lengua Mazahua:
Mtro. Antonio Romero Hernández

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

MBEZHE M'ARA MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA, NRAGXINU K'A KONSEJABO NU NRIXU ÑE NA JO'O KJA JÑIÑI, K'O MAMA KJA JÑA'A 3 TS'IJÑATJO XI, 5,6,10,11,17 TS'IJÑATJO IV ÑE 18 TJURU/ JMU JANGO GA KJA YO NTE'E KJA TS'IB'ONRO; 8 TS'IJÑATJO III, 19, 20, 21, ÑE 26 MAMA TJURU/ JMU'U JANGO GA KJA YO NTE'E A TS'IB'ONRO; 14 TS'IJÑATJO XIV, KJA JÑA'A JMU'U A TS'IB'ONRO NU JANGO O DYATR'AJI NA MUNRO NU NE CHJU'U: KONSEJO TS'IMUNRO NU NRIXU ÑE NA JO'O RGA MIMI ÑE 10 TS'IJÑATJO VIII JÑA'A A MBO'O, ÑE

K'O MAMA

K'a in jñab'epji kja jñiñi nu arkate kja ts'ib'onro ne'e ra tsjapu/ na jo'o in zak'u/ yo chante, yo bejña ñe yo b'ezo, texe nujna dyata/ ñe jango ga kja yo nte'e, ngara/ ngejyo b'ub'u/ kja xiskuama ts'ib'onro.

k'a konsejabo nu nrixu ñe Ts'ibondo ri ne'e ne jango ra tsja'a, k'o ngiji o pepjiji, jango ra kja'a ñe k'o na pepji ñe jango ra pepji mbara ne nrixu ñe yo chante, mba ra b'ub'u/ na jo'o, yo jña'a jango ga pepji nu b'os'u/ jango ra kja dya be kjobu/ na nojo, ra unuji texe yo xa dyakjo mazi dyote tsje'e (20), ke na ndunteji yo nana k'u/ tsiji naja o mazi ch'i'i, yo pjoxta ke unu/ b'ub'u/ na jo'o ñe na jo'o in jñonu/ dya b'ub'u/ na jo'o, ra unuji na B'os'u/ nu jñonu, unu/ mazi ne in mboru/ k'o yo ts'ib'epji k'o ja ga mama tsja'a in nte'e, mbara texe yo te'e mbara b'ub'u/ na jo'o.

k'u/ arkate mbara mbos'u/ kja jñiñi ri ne'e k'o ra b'ub'u/ mbara k'o texe yo te'e k'o b'ub'u/ na jo'o jñiñi, ne 2006 tsje'e ra onu/ na ts'ib'epji ju's'i pje ro ñonu/ uji, k'u/ dya kja'a te'e dya ñonu/ ts'ike k'a jñiñi, ra onu/ B'os'u/ jñonu/ mbara yo te'e ra b'ub'u/ na jo'o ka jñi.

Ximi mamaji k'o e pezhe ne INEGI ne tsje'e 2010 kja ne Ts'ib'ondo yench'o ge dyech'a ndixo k'o pes'i dyech'a ts'ich'a tsje'e ñe k'o dya, nu k'o a mus'uji d'a t'i'i k'o b'uh'tjo 12% k'o nda mi xut'itjo k'o pes'i 15 a 19 tsje'e a go ndunteji, ngeje nu 57.9 % ndixo k'o pes'i 20 ñe 29 tsje'e, ne 88% k'o pes'iji 30 ñe 49 ñe k'o 94.1% k'o pes'i ts'ite 50 kje'e.

Ga pepji nu mbos'u/ jango ga kja dya be kjobu/ na nojo, nu pa'a 30 ne naja nzana ne 2012, ra opju/ na xiskuama ne Ts'ib'ondo jango rga pepji nu b'os'u/, nu pa'a 31 ne naja zana ne 2013 ma re nge na tr'unu/ kja pjos'u/ ma re unu/ yo ra dyotr'k'uji,

Nu konsejabo o mamaji nu tr'unu/ CAYSPFG/2013/001/E/001, o pepji naja pa'a nu pa'a 20, naja zana ñe 2014 kje'e/ ra mama ja'a mbara opju/ ñe juns'uji 21506A000/RO-009/2014 nu pa'a 23, naja zana nu kje'e/ 2014, nu arkate mbara pepji texe yo te'e, o mamaji nu tr'unu/ Jango ga kja'a k'o a mama nu ts'ijña 23 ñe kje'e/ 2014 in jña nu tjuru/ jango ga kja yo nte'e a ts'ib'onro, Arkate nrex'e nu mbos'u/ yo te'e ko nu xiskuama.

K'a ne ts'ijña 208F1A000/RESOL-024/2014, da nu pa'a 24 naja zana ñe 2014, ñe nu Comisión Estatal de Mejora Regulatoria, ko yo mama ka nu tjuru/ mbara un ts'ib'onro ñe yo jñiñi, ngejkua mama kjo b'ub'u/ and'ub'u/.

NRAJXIÑU K'A B'OKAL NU NRIXU MUNRO, ÑE NA JO'O KJA JÑIÑI NGEK'UA UNUJI YE JÑA'A JANGO GA PEPJI NU B'OS'U/ JANGO GA KJA DYAB'E KJOBU/ NA NOJO.

YO JÑA'A JANGO GA PEPJI NU B'OS'U/ JANGO GA KJA DYA BE KJOBU/ NA NOKU/YO TE'E**1. Jango ga kja'a****1.2 Pje nge nu b'ejji**

Nu mbos'u/ kja jñiñi jango ga kja dya be kjobu/ na nojo (T'andant'u) ne'e ra uñijjiyo na jo'o yo xa na ndunteji yo nana k'u/ tsiji naja o mazi ch'i'i, k'o dyak'o pes'i jeko ra ziji ngekua ra unuji yo kanasta jñonu/ ñe k'u/ para/ ji b'ub'u/ nats'e.

1.2 Nuk'u/ ra dyata/ yo xa

K'u/ unu/ jñonu/ ñe dya ra sad'u/.

2. Ye jña'a yo mama jeko ne ra mama nziga

Mbara ra dyata/ na jo'o ye jña'a, ra tendibojga kjab'a:

K'o ra tr'unu/ nujna nrixo k'o kara/ nukja jñiñi nu pepji nu mbos'u/ jango rga ngara/ dya be kjobu/ na nojo.

B'os'i jñonu/ nrex'e ye jñonu/ mbara ra unuji texe yo k'o ra truhu/ nu b'os'i jango rga ngara/ dya be kjobu/ na nojo.

B'os'i k'o unuji ye ndunte, Textjo k'o tjuru/ mama ngua ra mbos'uji k'o e ch'i'i.

CEMYBS, k'a konsejabo nu nrixu ñe na jo'o kja jñiñi.

Nunu k'a unuji, ye nu'u k'u/ xipjino ne CEMYBS mbara ra zoguji ñe unuji k'a b'os'i jñonu/ nrex'e yo xa. CEPS, ne konsejabo mbara/ ra pepji ñe nu'u na jo'o k'a in jñab'epji kja jñiñi.

Jmuru/ arkate, nu jmuru/ arkate k'u/ dyaku/ sjetsi ñe k'u/ tepi nu b'os'u/ jango rga ngara/ dya be kjobu/ na nojo.

T'angunxoru/ k'u/ tsja'a nu b'epji, nujnu k'a b'ub'u/ na jo'o ngara nte'e mbara yo chante k'a CEMYBS.

T'angunxoru/ k'u/ unuji ye jña'a, nu jmuru/ arkate k'u/ dyaku/ sjetsi ñe k'u/ tepi nu b'os'u/ jango rga ngara dya be kjobu/ na nojo.

Tjuru/ nu tjuru/ jango ga kja'a yo nre'e a Ts'ib'onro.

Jmuru/ k'u/ teb'e, nrexe ye nte'e k'u/ o opjuji kja jmuru/, ke tsja'a yo pepji k'u/ ne'e ye jña'a mbara b'epji nu b'os'u/ jango rga ngara dya be kjobu/ na nojo t'andant'u/.

Ja ba ra unuji, nu b'itiko ra ra ama kjo ngeje ñe ra juns'u/ in chju'u ñe ra so'o ra tu'u in b'os'i ko nu bixtijnu.

Jango rga jñunsuji in chju'u, nu jango ra mama k'a b'os'u/ ne mbara ra saja/ k'o ne'e un k'a b'os'u/ jango rga ngara dya be kjobu/ na nojo.

K'e nte'e k'o tr'unu/, Ngeje ye nte'e k'u/ juns'u/ in chju'u k'e memunu a ts'ib'onro k'o ara/ ke k'os'u/ Jnago rga ngara na jo'o dya be kjobu/ na nojo.

B'ezhi texe pje ra si'i, ngeje mbara yo nte'e ra dya ga punkju/ nge ts'ike k'u/ nestaji mbara ngont'u/ k'u/ yo nestaji ñe pes'i k'a sat'a/ in ndecho kja'a nte'e.

Mbos'u/, nu mbos'u/ jango rga ngara dya be kjobu/ na nojo.

Mbos'u/ jango rga ngara nte'e, nu in b'epji nu arkate ke mama ra potpu/ ne jango rga yo nte'e ngek'ua ra unu/ d'aja ke na jo'o, je mama ra a tr'unu/ ga kja'a ye jña'a ke pepji.

Programa, k'a b'os'u/ jango rga ngara dya be kjobu/ na nojo.

Nu te'e pjoxta, nu te'e ko o us'u/, mba ra ma'a tu'u in pjoxta, ñe mba ra tsja'a texe ko nesta ra tsja'a.

saku/, mbara naja yo ndiku.

tjuru/, Yo tjuru/ ko ra mama ja ba ra pepiji.

Ja rga kja'a, jango rga pepji nu t'ezzi ko ra nesta ka ra mama texe in chju'u.

K'u/ oru/, k'a nte'e k'a jus'u/ in chju'u ma ra mbezhe ra tr'unu/ k'o unu/ k'a b'os'u/.

Jango ga kja'a, k'o b'ub'u/ kja tr'ezzi k'o nutr'b'u/ in chju'u k'o tr'unu/ b'os'u/.

K'a dyakja tejme, Nu zaku/ k'u/ ye nte'e, yo t'onu/ juaru/, jango ga ngara nte'e, pes'i merio ñe nzero, ke pes'i d'a nte'e.

3. k'o ne'e ra tsja'a

3.1 K'o kja'a texe ko mama

Ra uiñiji na jo'o ye xa, dyakja mazi dyote tsje'e/, ke na ndunteji yo nana k'u/ tsiji naja o mazi ch'i'i kja mimiji kja ts'ibondo ra unuji da b'os'u/ kjo ñonu/.

3.2 Ngeja

a) Ra unuji texe yo xa dyakjo mazi dyote tsje'e/, ke na ndunteji yo nana k'u/ tsiji naja o mazi ch'i'i, yo pjoxta ke unu/ b'ub'u/ na jo'o ñe na jo'o in jñoñu/.

b) Mamu/ ñe unu/ mazi ne in mboru/ k'o yo ts'ib'epji k'o ja ga mama tsja'a in nte'e; ñe

c) Pjoxta yo nte'e k'o tr'unu/ k'a mbos'u/ k'o ts'ixoru/ k'e mama ja go tsja'a ne b'epji.

4. Nrexe k'o ra dyara/

4.1 Nrexe yo nte'e

Nrixu k'u/ na ndunte o yo nana k'o kara a Ts'ib'onro.

4.2 K'o nte'e k'o ra t'unu'

Nu nnrixu k'o pes'i dyote tsje'e ñe ximi k'u' na ndunte o yo nana yo nana k'u' tsiji naja o mazi ch'i'i, k'u' nge na juejme, k'o kaia a Ts'ib'onro.

4.3 Yo xa k'o ra t'unu'

Nrixu dyakjo mazi dyote tsje'e, k'e na ndunteji yo nana k'u' tsiji naja o mazi ch'i'i, k'u' nge na juejme na punkju' o dyakja si'i, k'o kaia a Ts'ib'onro.

5. K'o ra t'unu'

K'a mbos'u' ra unu' nrexe yo jñiñi a ts'ib'onro ra juajmuji ye jñiñi nu kaia yo xa, k'e na ndunteji yo nana k'u' tsiji naja o mazi ch'i'i, k'e me b'ezhe na punkju' k'o ra zi'i.

K'e jñiñi k'o ra t'unu' ra zopju' k'e pale jango ga mama nu CIEPS mbara nu tjuru' jmu'u.

6. Pjoxte**6.2 K'e ra pjons'u'**

a) K'o ra mbos'uji d'a b'os'u' k'a unuji ngeje nu kanasta nu ki'i k'o ra si'i, je ga mamamu skuama, nrre nz'icho zana;

b) D'atjo b'us'i ra unuji;

c) Manuji ja ga tsja'a in nte'e ñe xipji mbara tsja'a ne b'epji; ñe

d) Manuji ja ga tsja'a in nte'e ñe xipji mbara tsja'a ne b'epji.

6.2 Janzi ja'a k'a ra tr'unu'

K'o ra tr'unu' dyak'o ra tsontr'u' ra unu' nu arkate a ts'ib'onro ñe k'o nu CEMYBS.

7. Jango rga tsjaji**7.1 k'o nte'e k'o ra t'unu'****7.1.1 K'o oruji ñe jango rga juajnuji yo nte'e**

Ma ra nge na tr'unu' kja pjos'u' ma ra unu' yo ra dyotr'k'uji nesta yo:

a) Nge na xa dyakjo mazi dyote tsje'e, k'e na ndunteji o yo nana k'u' siji naja o mazi ch'i'i;

b) Ri b'ets'i na punkju', dya k'o ra juejme ñe dyakja si'i, xohku' ñe na punkju' nte'e; ñe

c) Ri menzum'u' a Ts'ib'onro.

Ko k'a oruji ñe ra unuji ye xiskuama:

a) Xaka' in skuama k'a tr'us'u' pje ma pa'a gi mimi ñe k'o ra kjuana ngek'ua ra chjechpiji;

b) Xaka' skuama (CURP)

c) Xaka' k'a skuama nu gi menzum'u' ñe k'a na kjuana ngek'ua ra chjechpiji;

d) Xaka' k'a kuatr'u' in jm'cha, ngextjo edyi mazi dyech'a jñincho tsje'e;

e) Skuama k'u' mama in ndunte kjo nge oru', skuama k'e mama jango o mus'u' yo in ch'i'i; ñe

f) K'o nre'e k'o ra mama k'e nzha'xiñu.

Nrenxe k'o chi'u k'o ra jmutuji ra jichi yo n'año nte'e yo kaia a ts'ib'onro ñe kja jñiñi, nzi ga kja'a k'o ra tsja'a.

7.1.2 K'o ne jyod'u' ra tsjaji

Ra unuji nu mbos'u' yo oruji ya juns'u' ñe unuji k'o ne'e ñe mama nu yo ts'ijña mbeñe k'e:

- e) K'e b'ub'u/ na jo'o nge na sodye mbara ne nana o in ch'ige;
- f) Ka nu ndixu ngeje nu tata kja ngumu/.
- g) K'e dya pes'i na b'epji jango ra ma'a oru/ nu mbos'u/ ñe
- h) Texe nre'e k'e mama ne nzhagxiñu.

7.1.3 Juns'u/ chju'u

K'o ra ma jñuns'u/ in chju'u ra mats'eji nu ra junsuji k'e chju'u kja ne ngub'epji.

Ma ri sodye k'a nte'e, k'o ra ma jñuns'u/ in chju'u i dya so'o ra mats'e so ra xipji k'a n'año nte'e k'a ra nre'e nu jebi k'o na skuama nu mama ngedya k'a nte'e k'e so'o ra ma'a k'o in chju'u, ko ra ñ'eje na skuama k'a nge ñ'eje kja arkate nu ri ma jinga dya so'o ra mats'e.

Ma nge mbes'i nrense k'e chju'u k'e nte'e k'o oru/ ch'unu/ k'o a unu/ k'e yo nrixu k'a ra mbos'uji i ra unuji na skuama nu juns'u/ in chju'u ko na pezhe, ngejna ra mama na k'a a gi juns'u/ in chju'u.

Nrexe yo nte'e so'o ra juns'uji in chju'u ngekua ra unu/ mbos'u/ k'o ra ts'ontr'u/ je ra dya n'ets'e kja ra paje k'e chju'u.

7.1.4 Ke xiskuama k'o ra juns'u/

- g) Skuama k'a rge oru/
- h) Skuama ko mama dya b'ub'u/ na jo'o nu Ts'ibondo
- i) Skuama k'a rge juns'uji in chju'u;
- j) Skuama nuba eñe nu pezhe nu mama k'o na kjuana;
- k) Jeb' k'o ne nduñu/ ñe
- l) Nrexe ra mama k'e arkate jango rga kja'a.

7.1.5 Jango rga juns'u/

Nu CEMYBS ra jmut'u/ yo ndixu k'e tr'unru/ jango ga juns'uji in chju'u jango ga mama tjur'u/ mu mama k'o na kjuana nu jango jana sa'a ra mbaraji texe k'a kja'a un ts'ib'onro ñe yo jñiñi k'e jña'a ñe jango rga juajnuji ñe ra jmutuji yo kisi in chju'u no ra mb'os'uji nu arkate a ts'ib'onro ne k'o mama jña'a k'o ra mamaji ne b'epji.

7.1.6 K'o ra mbes'i yo ndixu yo ra mbons'uji

- a) Ra resibiji k'a ts'iskuama
- b) Ra unuji na pjons'u/ ñe
- c) Ra zopjuji na jo'o, ra chjetri jango ga mamaji nu dya so'o re sad'u/ na nte'e.

7.1.7 K'o ra tsja'a yo nrixu k'o ra mbos'uji

- a) Ra usaji na jo'o k'a ts'iskuama dya be kjobu/ k'a dya so'o ra unu/ mbo'a/ ñes'e, potu/ juatr'u/ a ra s'od'u/
- b) Ra mapju/ ma ra b'ezhi nu ts'iskuama k'a CEMYBS nu jango unuji k'a mbos'u/ o un jange potr'uji;
- c) Ra ma'a kja yo ts'ib'epji k'o ja ga mama tsja'a in nte'e ñe yo ts'ixoru/ k'e mama ja go tsja'a ne b'epji jango ra soji;
- d) Ra resibidoji zoje na b'os'i k'o ra si'i ma dya ra so'o pork'e dya so'o k'a yo ndixu o sodye so ra nraja/ k'a n'año nte'e ko na skuama nu ra dyopju/ ko nrixu;
- e) Ra usaji na jo'o k'o mbos'u/ k'o ra nruji
- f) Ra moji nu ra matr'uji kja ne jñiñi ñe

g) K'o nre'e ra mama k'a munro arkate.

7.1.8 K'o dya xi ra so'o rge mbos'uji yo ndixu

d) Ma dya ra ma tuji k'o pjos'uji ma na jotrii ñe ma dya sodyeji;

e) Ma ra mamaji k'o dya b'ejmi mba so'o ra ngichiji nu kja b'os'u/;

f) Ma dya ra usa na jo'o k'o ra unuji o ra potr'pu/ k'o unuji;

d) Ma dya na jo'o nge tsjapu/ k'a skuama dya be kjobu/ na nojo (t'andant'u/); ñe

e) K'o nre'e ra mama k'a munro arkate.

7.1.9 Ma ra wench'iji yo ndixu

7.1.9.1 Dyakja ra unuji k'a na nrajme:

a) Ma ra yepeji k'o ri unuji o ri yeje in chju'u/ yo nrixu, ma ga kja dyakja ra unuji k'e mbos'u/ asta ma ra jokufi k'e skuama; ñe mara mama k'a munro arkate; ñe

b) Ma ra mama k'a munro arkate.

7.1.9.3 Dya kja ra unuji:

a) Ma dya ra zi'i ka ra unuji

b) Ma dya ra ma'a tu'u/ k'o unu/ k'a b'os'u/ k'o jñ'i/ k'o ra chahba/ o nziyo k'o ra jyombu/ i dya ra mama jeko dya be ma tu'u/ k'o pjos'uji;

c) Ma ra mama dyabe b'echijne ngek'ua ra ngich'i nu kja mbos'u/;

d) Ma dya ra zi'i ka ra unuji (ra mbo'o/, unu/ o n'año k'o ra tsjapu/);

e) Ma dyarga jo'o rga uso ngaja k'a ts'iskuama;

f) Ma ra mama k'a unuji nu jango jmur'u/ nte'e;

g) Ma ra mbedye ra ma mimi na n'año o ra jyes'i zeje; ñe

h) K'o ne'e ra mama k'a mama arkate.

i) Ma ra nru'u k'a ndixu k'a pjos'uji, dyak'o xira mbos'uji, dya ja xi ra mbos'uji; ñe

j) K'o munro mama jango ga kja k'a tsja'a, ngek'a ra mama jango ga kjaja k'a ra tsja'a.

Nu tangumu/ra ts'apju/nguenda.

7.1.10 k'o ra tsja'a k'a pjons'uji

Yo ndixu k'a pjos'uji ra pjongu/ zanma zanma in kanasta ñe ra pjoxante ma ra matr'uji k'a yo ts'ib'epji k'o ja ga mama tsja'a in nte'e ñe yo ts'ixoru/ k'e mama ja go tsja'a ne bepji jango ra so'o moji.

7.2 Ma dyakja ra mbos'u/ yo ndixu

Ma ra jonguji ya kjuaru/ ñe dya xi na pobri nu te'e ko pjons'u/ ñe nzinchjo zana o kjuaruji ro uniji o b'os'u/.

8. K'o ra pjoxte

8.1 K'a ra mama jango ga kja'a k'o pjoxte

K'a munro arkate ngek'a ra jñanra jango rga pepjiji ñe ra mama jeko ne jyod'u/, o tsja'a.

8.2 KA RA PEPJI

K'a ra munro arkate nu pjos'u/ yo pale, CEMYBS ngejnu ra mandabo.

8.3 Munro arkate k'a us'u' chju'u ñe tepi

8.3.1 Munro

K'a munro arkate ngeje yo:

d) Na arkate, k'a ra mbezhi mbepji nu ra mbos'uji yo nte'e;

e) Na mbepjitrjo, k'a mbezhi nragxinuji kja CEMYBS;

f) Ts'ch'a mbepjitrjo, k'o ri ngeje:

- Na nte'e k'a rge ñeje kja Arkate munro merio;
- Na nte'e k'a rge ñeje kja Arkate munro na jo'o dya sodye;
- Na nte'e k'a rge ñeje kja Arkate munro b'epji;
- Na nte'e k'a rge ñeje kja Arkate munro chopju, ñe
- Na nte'e k'a rge ñeje kja Arkate munro k'a nu'u jango ga mimi nu b'edyi a Ts'ib'onro.

d) Na nte'e k'a rge ñeje kja Arkate munro k'a un'u' kjo pepji na jo'o, k'a ngeje k'a na nte'e k'u' b'ub'u' a mbo'o nu CEMYBS;

e) Na nte'e k'a rge ñeje kja yo nte'e o kja ngunxoru, ñe

f) K'a t'ama ñe mama jango rga s'od'u' nu merio nu kja Arkate munro k'o pjos'u' yo nte'e kja ts'ib'onro.

Nziga na nte'e ra jñuns'u' in mbaxante.

Na ra jñuns'uji a mbo'o kja Arkate munro ra nahbaji in chju'u.

K'o ri b'ub'u' nu kja munro ra nru'uji ñe ra juajnuji pero k'a rge ñeje kja arkate munro k'u' nu'u ko pepji ngextrjo ka ra k'a ra ña'a.

Ka ra tsja'a k'a munro ngek'o ra mama texeji ma ra paraji nre'e, k'a arkate munro ngek'a me ra juanuk'a.

K'a munro arkate ra zoji nzi go jñi'i zana ma rge jyod'u'.

K'a mbepjitrjo ra unu' mapju' k'o mama k'a arkate. jñinpa a ante k'e ra chjeji para zoji d'a pa'a.

Mbara so'o ra baleji in jña'a yo nte'e yo b'u' kja munro ri b'ub'u' k'o para' a nre'e nte'e ne d'aja in nzhagxinuji, ngextrjo ma ni b'ub'u' anreyo k'a arkate kja mbo'o ante, k'a nte'e k'a ne ñeje kja arkate munro k'a nu'u k'a pepji na jo'o o k'e peñe angezeji.

Ante k'e ra mamaji ja ye nte'e yo b'ub'u' kja munro, so'o ra mbitaji, ra jmuruji ye nte'e yo pebi nu arkate xopute o nte'e yo ne ñante kja jñi'i ma ne jyod'u' k'a ra ñaji ñe ra mbaraji ngek'ua ra tsjaji nu jo'o yo b'epji.

Ra yas'u' na skuama nrexe k'o kjaji ñe k'e munro nu jango ra dyopuji nrexe k'o o mamaji, ñe k'o kja ra mamaji, ra dyexe nrexe k'e nte'e k'o b'ub'u' nu k'a munro.

8.3.2 Ra xosuji

Ra xosu' k'a munro arkate:

a) Ra dyaraji k'a oru' pjoxte, ra mamaji ja ra mbos'uji k'a munro ndixu k'a o dyus'u' in chju'u ñe ra mamaji kjo ngek'o so ra unuji k'o dya kaja nrexe k'o unuji. K'o ra jyezi ra ngichi ga kjatr'k'ua ngek'o dya ri kañ nrexe k'o ri otuji mbara ngichi na ra mbos'uji jero ne jyod'u' na ra mbos'uji mbara dya ra b'ezhiji k'o ra ziji. Ngeje k'a arkate munro k'a ra mama k'o ra unuji pjoxte k'a ndixu k'a dya kañ nrexe in siyens'e;

b) Ra mama kjo kja ra ngichi k'o d'adyo ndixu k'o ne'e ra mbons'uji k'o ra sopuji k'o dyakja ra mbons'uji ma rga mbatu' k'a mbons'u'.

c) Ra mamañi ña ma ra ne'e ra potr'peji jango rge pepji ngek'ua ra jogu' na jo'o k'a b'epji ñe ra ñets'e k'o kjaji ñe k'a b'epji;

d) Ra mamaji ñe ra nuji jango rga kja'a ma ra mapju' so jñuns'u' baleji jmurui ñe ra dyatraji na jo'o k'e skuama k'a kis'i in chju'u' k'o pjons'ui ñe k'a ra tsaji jango ga mamaji;

e) Ra mamaji ñe k'o pepji o jñiñi;

f) Ra jokui yo tjuru' k'o b'ub'u' a mbo'o; ñe

g) K'o nre'e b'ub'u' nu n'año jña'a.

9 Jango rga tsja'a

9.2 Jango rga pepji nu pjoxta

a) Nu jango mamañi ña ñe ra unuji pjoxta. Nu arkate ts'ib'onro ra mapju' ko na CEMYBS;

b) Yo ndixu ra ma jñuns'u' in chju'i nu jango ra mimi k'a konsejabo k'e pjos'u' ye nzhixu a CEMYBS jango ra ma ñe jango ra ngana nrexe k'e skuama k'o oruji o ra mamaji k'o ngeje k'a ra unuji k'o ra ma tuji ma ri sozi yeje o dya ri so'o ra moji ra ma kobraj jero nestabo ra ñus'u' skuama k'o j'eimi k'o mama o ra ma dyaru' na skuama kjo ngunte ma ri zodye ra yas'u' nu skuama jango ra pepji jango ra kjuaru'.

c) Nu ngunxoru' ne pjons'u' jango rga ngara na jo'o ñe nzhixu, ra nu'u k'e skuama k'o ra unu' ye ndixu ra ja'a ñe ngeje nrexe k'o pjuruji ma ga mapjuji.

d) Ma ra ma nuji kja in nzumu' ye xa o ndixu o dya o mama na jo'o, k'o ra ma nutr'b'u' in nzumu' ngek'o nu'u kja pepji na jo'o texe yo nte'e yo pepji p'as'u' nu jango ra mama yo ndixu.

e) K'a munro arkate k'a nu'u jango gua pepji ngek'ua ra jizhi jango rga pepji ra mbo'o, jango ga juajnuji ñe jeko b'ezhiji ngek'ua ra ngichiji nu kja mbos'u'.

f) K'a munro ra mama kjo ngek'o ra trunu' pjoxta;

g) K'a munro arkate k'a nu'u kjo pepji ngek'a ra jizhi k'o ngek'o o ngich'i kja pjoxta ñe ra ngos'u' yo ndixu yo o ngich'i kja pjoxta. K'o dya o ndixu in pjoxta ra ngejinet'o kja skuama k'o ra nreb'e.

h) Nu ndixu k'a ra ngich'i nu kja pjoxta ra unuji k'a skuama dya be kjobu' na nojo (t'andant'u'), ra unuji nu jango ba unuji o un jango ra ma na k'a munro arkate k'a nuk'o pepji yo nte'e, nu ra ma kats'aji k'a skuama ñe ra nganaji k'a skuamaji nu kis'i k'o pezhe ne in skuamaji nu kuatr'u' in jnichaji, k'o jñi'i zana k'o ra nreb'aji a ro xipiji kjo o ngich'iji o iyo.

Ma dya ra so'o ra ma'a pork'e na sodye ka arkate munro ra ma sokuji kja in nzumu' k'a ts'iskuama dya be kjobu' na nojo (t'andant'u').

i) Nu b'os'i ra unu' k'o ndunte d'a mbos'u' k'a b'ub'u' k'o ra si'i ra unuji ma ra jizhiji k'a skuama dya be kjobu' na nojo (t'andant'u') ñe skuama nu ba ñe in jñicha k'a na nru kja ra unuji, nu jango mama k'a arkate munro k'a unu' kjaji na jo'o; ñe

j) K'a munro k'a pepji ra jmutu' k'a munro yo ndixu.

Dyakja ra unuji pjoxta ma ra dyatraji k'a mamaji k'a unu' n'ako jmuru' nte'e ye pjoxta o ma naño k'o ri kjaji ka yo nte'e yo resibo pjoxta.

Ma dya so'o ra ma tu'u' k'o ra unuji k'a ndixu so'o ra xos'u' nu skuama nu ra mama kjo ngeje k'a ra ma tu'u' k'o ra unuji. Ra jizhi k'a ts'iskuama k'u' nu kuatr'u' in jñicha angeze. Jñitro k'a so'o ra ma dyatraji in chju'u' k'a ndixu o nziyo k'o ra jyod'u' k'a munro k'a nu'u kja pepji ngek'ua ra nu'u ñe skuama na jñi'i nu nziyo.

Ma ra b'ezhiji k'a ts'iskuama dya be kjobu' na nojo (t'andant'u') k'a menskuama ra mama nu jango unuji ye ts'iskuama nu konsejabo k'e pjons'ui nu nrixu, ngekua ra unuji k'a xi d'aja CEMYBS.

9.2 Ma ra potu' yo ndixu

Ma ra mbedye pork'e mama na skuama k'a munro arkate ngekua ra potr'pu' yo chju'u' nu jango ra jñasb'e in chju'u' yo ndixu yo teb'etrio k'a nre'e nu mbos'u' ñe jñuns'u' nzi na ndixu k'u dya pes'i nu mbos'u'.

K'a arkate mama k'a pepji ra xipji k'a munro nte'e k'o a potr'puji ñe ra unuji na pjoxta nreze ma ra ngichiji nu kja mbos'u', jango ga mindya k'a merio.

10. Nu jango ga mama yo munro

Nrexe k'e munro k'o ra pepji na jo'o ñe ra unuji k'o ne jyod'u/ ngek'ua dya ra pomu/ k'o kjaji s'od'u/ o ra jyas'a/ ka k'o n'año b'epji k'o ximi pjos'u/ k'o nte'e kja jñiñi o k'o kja'a nu arkate.

Nu munro CEMYBS nu konsejabo ñe pjos'u/ nu nrixu so'o ra dyedyi yo b'epji k'o yo pepji kja jñiñi ngek'ua ra pjos'u/ ra pepji nu ra unuji mbos'u/ nzi ga kja'a k'o mama jango s'od'u/ merio ñe ye t'angunxoru/ ne k'o n'año nzumu/ ngekua ra dyataji na jo'o ye skuama k'o nu mbos'u/ ye nte'e yo pjos'u/ ñe ra jmuruji yo nte'e mbara jchi jeko ra tsabi kja jñiñi.

Nu munro CEMYBS nu konsejabo nu nrixu ñe pjos'u/ so'o ra kaxante k'o mamaji ma jmuruji ngek'ua ra tsaji k'o mama k'a munro k'a pjons'u/ na nrixu.

11. Jango rga ngichiji yo nte'e

Ma ra pepji ñe jango rga pjepeji nu kja mbons'u/ teb'eji k'a munro k'o me yo nte'e k'o nreri menzumu/ nu kja munro arkate.

K'e nte'e ra tr'unu/ pjoxte, ra pjoxanteji kja jñiñi ma ra matr'u/ ñe yo n'año munro k'o ne ñ'eje kja ngunxoru/ ñe jñiñi.

12. Jango rga mama

12.1 K'o d'año jango ra mama

Ra pjotr'u/ jango ga kja nu mbos'u/ jango ga mama nu tjuru/ jmu'u ñe jango rga ma mama k'a munro nte'e.

K'e jña'a o tjuru/ k'o mama jango rga pepji je ra mbedye kja t'askuama nu ña'a k'a arkate k'e kja jeb'i nu munro k'o pjons'u/ nte'e ñe k'o ja ju/ nzixu k'e pjons'u/ nu CEMYBS.

Jango ga mama k'e jña'a k'o kis'i kja ts'ijña dyech'a jñincho (18) tjuru/ ji, texe k'e, xiskuama k'o rga jyod'u/ mbara ra mamaji k'o kjaja nu pjons'u/ o nte'e, ra mama ye jñaya:

"NUJNA B'OS'UTE DYAK'O IN TSJAJA, DYA PESK'O RA NU'U YO JMURU/ TE'E. DYA SO'O RA USAJI N'AÑO B'EPJI NU JANGO DYA PJOS'U/ NTE'E K'A DYARGA JO'O RGA PEPJI NUBA B'OS'URE RA WENCHIJI ÑE RA MATR'U/ KJA ARKATE JANGO GA MAMA K'A TJURU/ JMU'U"

12.2 Matr'u/ nte'e

Nu matr'u/ nte'e ra unu/ k'a arkate a ts'ib'onro, ko k'a pjons'u/ ye nzixu ñe k'e munro k'o ra nadda/ nu munro arkate jango ga kja'a k'a merio.

13. Jango rga ñ'etse

Nu munro CEMYBS nu pjons'u/ nzixu ra ngaja k'a xiskuama nu kis'i in chju'u/ yo ra mbos'u/ jango ga mama ko kis'i kja xiskuama ts'ijña VIII dyech'a yeje (12) tjuru/ jmu'u nu mama jango ga pepji ne jango rga mbaraji k'o tsja'a a ts'ib'onro ñe yo jñiñi.

14. T'epi

Nu munro pjos'u/ nzixu ra nu'u nu b'epji mbons'u/ jango ga mama k'e jña'a k'o tsja'a ngekua ra mama k'a munro nrexe k'a ja'a ma ra jmuruji.

15. Jango ra tsaji ngenrra

15.1 Jango rga tsaji ngenrra a tji'i

So ra tsaji ngenrra zo ri ngextjo a xes'e, k'a ra nu'u k'u/ CIEPS k'a ra joku/ na jo'o ra tsaji ra b'epji k'o mbons'u/.

15.2 Kjapuji ngenrra k'o a pjonguji

K'a munro CEMYBS k'a pjos'u/ nzixu ra mama ja ga kja'a k'a a pe gi ñe k'o nte'e k'o pjos'u/ tsjema tsjema k'o kja munro nu CIEPS.

16 Nu'u, jango kja k'a ra tsja'a ñe taka

Nu nu'u, ja ga kja'a k'a ra tsja'a ñe janra k'o unuji mbons'u, ra mimi k'a Organo nojo k'u ra nu'u a ts'ib'onro, k'a arkate munro k'a ne ñeje a ts'ib'onro k'a nu'u kjo pepjiji ñe jmutu/CEMYBS. Yo nre'e a mbo'o na munro nu pjons'uji ye nzhixu nu jango ra nuji jango rga unuji k'o pjoxta yo nte'e yo ra tr'unu.

17. Mapju ñe mama k'o dya jo'o kjak'uji

K'o dya neji, mamaji k'a dya ga ja'a k'o tsja'a, nu unuji pjoxta ñe jango ga unuji ye pjoxta, so'o ra nu'u k'e nte'e k'o unuji pjoxta o k'e nte kjo jñiñi ga kja'a:

e) Ra dyopju k'o neji:

Nu jana ka tr'b'aji jeb'i nu ra pjotr'uji pjoxta o nu ra mimi in ngunb'e gi k'a munro k'a pjos'u nzhixu/k'a CEMYBS.

f) Kja ña'a na j'e :

Kja munro CEMYBS pjos'u nzhixu kja pezhe 01 800 823 8580, ñe kja nengumu/k' arkate ts'ib'onro (CATGEM), nu jango dya ra ts'otr'u 01 800 696 96 96 a nre a B'ondo o 070 a Zumi.

g) Kja dyopju t'ez:

K'o b'ub'u kja ne koreo elektroniko futurogrande@edomex.gob.mx, ñe www.secoqem.gob.mx/SAM.

h) Mats'e

K'a munro mbo'o nu CEMYBS, ñe k'o ngunarkate k'o nu'u kjo pepjiji kja jñiñi ñe k'a enbi in b'epji k'a munro k'a ne ñeje merio kja ts'ib'onro.

K'O E JÑA'A K'O RI B'EZHI

NAJA. Jizhiji nu xiskuama ja rga pepjiji kja in t'axiskuama nu arkate "Gaceta de Gobierno".

YEJE. Ye jñaya ra tsjajiya k'a na yeje na pa'a ma ra jizhiji nu kja in taxiskuama "Gaceta de Gobierno" k'a arkate ñe ra mintr'inu ma dyak'o ra potr'puji nu jango ra unuji pjoxta.

JÑI'I. Ra pjongu na xiskuama ko ra mama yo jña'a ko kuatuba kja ne "Gaceta de Gobierno"

NZYO. Mo ra unu yo pjenda pjons'uji ra unu ngextjo mo kja'a merio kja b'epji.

TS'ICH'A. Textjo ko dya mama nu xiskuamajnu ra so'o ra mama ja ba ra tsja'a nu munro

A Jñiñi Zumi Lerdo, nrajñiñi, ts'ib'onro k'a be 28 ne pa'a, ne daja zana ne kje'e 2014.

**JMU'U MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA
NU BOKAL KJA NE NGUMU'NDIXU K'O PJOXTA**

Traducido por:
Lengua Mazahua:
Mtro. Antonio Romero Hernández

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

MBEZHE M'ARA MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA, NRAGXINU K'A KONSEJABO NU NRIXU ÑE NA JO'O KJA JÑIÑI, K'O MAMA KJA JÑA'A 3 TS'IJÑATJO XI, 5,6,10,11,17 TS'IJÑATJO NRE'E IV ÑE 18 TJURU JMU JANGO GA KJA YO NTE'E KJA TS'IB'ONRO; 8 TS'IJÑATJO III, 19, 20, 21 ÑE 26 MAMA TJURU JMU JANGO GA KJA YO NTE'E A TS'IB'ONRO; 14 TS'IJÑATJO XIV, KJA JÑA JMU A TS'IB'ONRO NU JANGO O DYATR'AJI NA MUNRO NU NE CHJU'U: KONSEJO TS'IMUNRO NU NRIXU ÑE NA JO'O RGA MIMI ÑE 10 TS'IJÑATJO VIII JÑA'A A MBO'O, ÑE

K'O MAMA

K'a in jñab'epji kja jñiñi nu arkate kja Ts'ib'onro ne'e ra tsjapu' na jo'o in zak'u' yo nte'e yo a pale, nrixu ñe b'ezo k'o kjañi ñe jango ga ngaraji, ngejyo b'ub'u'kja xiskuama ts'ib'onro.

Nu Secretaría kja Desarrollo Social ne ra ts'ja'a ñe ra jmutu' ngekua ra so'o ra mimi na jo'o 'o e te'e k'o dya k'o nrra pesi. Nekua nrezhe mi 2006 o dyatraji napunkju'e jmuru' k'o unu'jeko ra ñona yo e te'e ngekua ra jeb'i yo e te'e yo me probi k'a ts'ib'onro. Nu jmuru'kja'a k'a yo e te'e yo probi ra ma ga ma xofi ñe k'a rga j b rge nujiyo naño te'e.

Nuyo e cha'a mazhi ga mimi gango ga kjogu yo e pa'a, nujiyo kja'a k'a yo e te'e, yo e mbedy, yo e jñiñi ñe n nrexe yo e arkate ra mbara yo ts'a kb yo e cha'a. Nuka kja'a ka yo e te'e ra pale ngeje yo e kje'e, gango ga kijñiji ñe ko yo te'e yo m in iji ñe chejipama pama kb kja'a ka rga tsezhima ga zhodyeji ngekua dya kja xi ra sob kb ra tsaji.

Nu ja o mama mi 2010 nu Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática (INEGI) nu 7.5 % yo e te'e a Ts'ib'onro p'esi 60 tsje'e/ o k'o edyi mazi na punkju' tsje'e/.

Nu consejabo nrixu kja ts'ib'onro jango ga ja'a ñe jango ga mimi, jmuru' pepji ñe jango rga kja'a yo jña'a ñe yo b'os'u' mbara yo nzhixu ñe mbara yo pale yo edyi 60 tsje'e/ o k'o edyi mazi na punkju' tsje'e/. K'o dya pes'i jeko ra zi'i na punkju', un jango ra unuji kanasta jñonu', un ra unuji k'o ra ziji, xabo k'o rge xib'iji pedyeji ñe k'o rge xajaji.

Mbara ra tsja'a yo e jmuru' mbara ra mimi na jo'o yo e te'e yo na nojo, mi 30 nu zana naja nu 2012, o jyunspuji kja in xiskuama yo e arkate gango rge tsjaji k'o ra tsjaji "Gaceta del Gobierno", nu jango mama k'o unu', ñe ganjo rge so'o ra unuji yo e te'e.

K'a Comité de Administración y Seguimiento, o mamaji ko nu CAySPGG/2014/001/E/02 nu o mburu' mi 20 nu naja zana nu 2014, o unu' sets'i yo e b'oru' ñe k'o nu xiskuama mbezhe 21506A000/RO-010/2014 ko nu pa'a 23 nu zana naja nu 2013 nu Dirección General de Programas Sociales k'o o dyusuji nu kja ts'ijña 23 nu in jña'a nu tjuru' de Desarrollo Social kja ne Ts'ib'onro a B'onro o unu' sets'i nujna. K'o otrura mama nujia:

XISK'O O MAMAJI K'U-BOKAL MBEPJI NE KONSEJU TS'IB'ONDO NE NDIXU, ÑE K'O B'UB'UJITJO, NGEKUA JIZHIJI NE TJURU' JANGO RA TSJA'A NE B'EPJI NE PJOXTEJI K'O E TE'E K'O NA NDA'A

NE TJURU' JANGO RA TSJA'A NE B'EPJI NE PJOXTEJI K'O E TE'E K'O NA NDA'A

1. Jango rga kja'a texe

1.1 K'o b'epji

Nu b'os'u' kja jñiñi ye pale ne'e ra unu' ñijiyo na jo'o yo edyi ñante tsje'e/ o mazi na punkju' k'o dyak'o pes'i jeko ra ziji ngek'ua ra unuji b'os'i jñonu' ne k'o rge xib'iji na k'o rge xajaji.

K'a b'os'u' yeje k'o ne pepji ga kjaba:

a) Pale k'o edyi ñante o mazi na punkju' tsje'e/, ñe

b) Pale k'o edyi yente tsje'e/.

1.2 Nuk'u' ra dyat'a' yo pale

K'u' so'o ra ñona jñonu' ñe dya ra zopjuji.

2. Ye jña'a yo mama jeko ne ra mama nziga jña'a

Mbara ra dyatraji na jo'o ye jña'a, ra tendiboji ga kjaba:

Pale, ngejyo b'ezo ñe nzhixu yo a sotu' ñante tsje'e/.

K'o ra tr'unu', k'e pale k'o kara nukja jñiñi nu pepji nu B'os'u' Jango rga ngara yo pale.

B'os'i jñonu', nrexe ko ra si'i ñe k'e xabo k'o rge pedye ñe rge ko ra unuji k'o b'ub'u' k'a b'os'u' jango rga ngara yo nte'e kja jñipab.

CEMYBS, Nu Consejabo jts'imunro nrixu ñe jango ga ngaraji.

Jango xokufi, ke jñiñi nu ra mama k'a pjos'u/yo pale, nu CEMYBS nu jango unuji b'os'i k'o s'is'i yo pale.

C E P S , K'o nu'u ñe mama jango ga kja'a yo nte'e.

M unro, k'o munro k'a juns'u/chju'u ñe tepi nu b'os'i jango ga kja'a yo pale.

Yo dya jmuruk'o yo jñiñi, nu Diresio kja kjaji na jo'o ra kara yo te'e ko na Nojo.

Nu jango m am a ji, nu k'o juajnu ñe tepi nu b'os'u/jango rga ngara yo te'e ko na Nojo.

Tjuruk, nu in tjuruk/jmu'u jango ga kja'a yo pale a ts'ib'ondo.

Xiskuama nu kis'i in chju'u k'o teb'e, nu k'o teb'e k'o a jñus'uji in chju'u jango ga mama k'o tjuruk/B'os'u/Jango rga ngara yo pale.

Ja ba ra unuji, nu jeb'i o nu bixti ko ra nu'u ñe ra mama kjo nge nu te'e ko ra pjons'uji, ra so'o ra unu/ nu b'os'i jñonu/.

Ngumu chju'u, k'o mama ne CEMYBS ra ju'u/k'o B'epji ra Pjoxte na nojo.

Xiskuama nu kis'i in chju'u, textjo k'o kara kja ne ts'ibondo. K'o ra unujid'a pjons'u/yo te'e na nojo.

K'o dya ju'u k'o ra jñonu, m a dya u'u k'o ra jñonu, ñe dya pes'i tjuruk ko ra pjons'u/.

K'o Bepji, k'u mama kijjñi na nojo, k'o e te'e na nojo.

K'o bepji K'o mama k'o ra tsja ne jmu'u. k'o ra tsjane jmu'u k'o ra mbos'u/k'o dya ju'u, ngekua ra unuji d'a juajnu, ma iyo ra unuji ye chopju/ngekua ra jandaji, jago ra tsja'a k'u/tjuruk/mbuh/.

Ne tjuruk, ne tjuruk/ne b'epji.

K'o ra janda texto ye te'e, ye te'e k'u/ra ñemeji nuk'u/ra mbos'uji ra unu/ d'a xiskuama k'u/yaxu/, ngekua ra ma ju'u k'o pjoxteji.

K'o ra tsjaji, Textjo k'o tezi k'o ra ña'a, k'o ra mbos'u/ra tsja'a ne mbepji, k'o in chju'u k'o oru/ pjoxte, ñe k'o ra mbos'uji ne b'epji.

K'o o oru, k'u te'e k'u/o juns'u/in chju'u, ma ra dyemeji, ra ju'u k'o unu/ne b'epji.

Ne tergete ne te'e nojo, Ne plastiko k'u ri ngeje ne cha'a ne bezo, ri ngeje un nra unuji ne b'us'i jñonu/.

M a dya jñi, ma pezhe bechjene ye te'e, k'o pjos'uji, ñe ma dya juji chopju/, ñe ma dya ja na jo'o, jango b'ub'u/d'a te'e.

3. K'o ne'e ra tsja'a

3.1 Ga kjaba texe yo b'epjiinu

Ra uiñiji na jo'o ye nte'e k'o edyi ñante tsje'e/ o xi na punkju/ra mbos'uji k'o jñonu/ ko mimi kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ra unuji b'os'i.

3.2. Ko ngexlöp

3.2.1 K'o mama k'o e ndante k'o pes'i 60 a 69 tsje'e

Ra unuji k'o e te'e k'o na nojo k'o pes'iji 60 a 69 tsje'e pjoxte k'o ndomuji jñonu ñe ñechje.

3.2.2 k'o mama k'o e ndante k'o pes'i 70 tsje'e

Ra unuji k'o e te'e k'o na nojo k'o pes'iji 70 tsje'e ximi k'o pes'iji na punkju/ tsje'e pjoxte k'o ndomuji jñonu/ ñe k'o nestaboji mbara dya rga poxuji.

4. Jango b'ub'u k'o ra mbos'uji

4.1 Nrexe k'o nte'e

K'e pale k'o kaga kja ts'ib'onro.

4.2 K'o nte'e k'o ra tr'unu'

Nrenxe ye pale yo dyak'o tejme yo kaga a ts'ib'onro.

4.3 k'o pale k'o ra tr'unu'

Pale k'o edyi nante tsje'e/ o mazi na punkju/k'o me b'ezhi k'o ra zi'i k'o kaga kja ts'ib'onro.

5. K'o ra tr'unu'

K'a b'os'u/ ra unu/ nrenxe ye jñiñi o ts'ib'onro 125, ra juajnuji jñiñi nu kaga ye pale yo me b'ezhi na punkju/k'o ra zi'i ñe merio, ñe k'o jus'u kja ne jmu'u kja ne Ts'ibondo.

K'e jñiñi k'o ra tr'unu/ ra zopju/k'e pale jango ga mama nu tr'unu/jmu ne CIEPS, ra ngeje k'o mama ne tjuru/.

6. B'os'u'

6.1 k'o ra unu'

K'a b'os'u/ k'a unuji ngejme nu kanasta nu ki'i k'o ra s'i'i, je ga mama nu skuama ra unuji texe yo zana, nza kja mama yo tjuru/jnu.

6.1.1 K'o ra tr'unu/ yo pale yo edyi nante o na punkju/asta ma ra sotuji k'o nante nzhinte tsje'e/.

D'a b'os' k'a unuji, ki'i ngextrjo k'o ra s'i'i.

6.1.2 K'o ra tr'unu/ yo pale yo edyi yente tsje'e/

D'a b'os' k'a unuji, ñe k'o ki'i k'o ra s'i'i, xabo k'o rge xaja ñe k'o rge pedye o ra xib'i.

6.2 Ja rga kja'a k'o ra tr'unu'

K'o ra tr'unu/ dyak'o ra ts'otr'uji ra unu/ nu arkate a ts'ib'onro ñe nu CEMYBS kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo.

7. Jango rga tsja'i

7.1 K'o nte'e k'o ra tr'unu'

7.1.1 K'o oruji ñe jango rga juajnuji yo te'e

K'o te'e k'o ra mbosuji k'o a gi junsu'in chju'u, xi ra jñustoji nu gando poji ma ra mamaji ñe ra unuji nrenxe k'o e xiskuama ko nestabo.

7.1.2 K'o ne jyod'u/ra tsja'i

K'o ra mbos'u/ kja b'os'u/ ngeje ye pale yo jus'u/ in chju'u ñe kajaji nrenxe k'e skuama k'o oruji nzi ga kja k'o:

a) A sotu/ nante tsje'e/ o xi na punkju/;

b) Ka dya niuko ra si/;

c) K'a ri mimi o ri b'ub'u/ a ts'ib'onro;

Ñe ra unu/ yo e xiskuama ya:

a) In kopia in akta k'a original ñe a kopia;

b) Nu xiskuama ko jyuns'u/nu (KURP);

c) K'a na kopia ñe original k'a recibo a lus o a nreje;

d) Na kopia ñe original in kredensial;
ñe

e) Ñe k'o nre k'o ra mama k'o jmurux;

Nrenxe k'o ri mama k'o e xiskuama k'o ra jmuruxdyo k'o ra unuji kja ne Ts'b'ondo a B'ondo, nza kja mama nu tjurux.

7.1.3 K'o ot'ura ma

Onchi ra unuji k'o e pale k'o a ri jusu in chju'u nu kja skuama jero k'o dyape unuji ñe kaji o a unuji nrenxe k'o e xiskuama k'o mama nu jmurux ñe k'o:

- a) K'o e pale k'o pjosuji k'o edyi 60 a 69 kje'e, k'o sotu 70 ma ra sotuji k'o kje'e ma a o mburuxyo pjosuji, nujo ra nrrep'e k'a ra jyuspuji in chju'u nu jango b'ub'u nu k'o e pale kb edyi 70;
- b) K'a ri b'ub'u k'o ne chu k'o dya so'o ra tsaji;
- c) K'a dya kja risiji in paleji o in mahji;
- d) K'a dya ri tuji in nzhumuji;
- e) K'a dya kja xiriso b ra pepji; ñe
- f) Ñe k'o nre k'o ra mama k'o jmurux;

7.1.4 Ma ra jyunsuji

K'o e pale nestabo k'a ra ma jyusuji sejeji in chju'u nu jango ra mamaji ra jyusuji.

Ma sodye k'o e pale o b'ub'u k'a jeko dya so'o ra tsaji, so'o ra xipji k'a naja in mb'edyi k'a ra ma jyuspuji, k'a in mb'edyi ra ngana k'a na skuama k'a ne chju'u carta-poder ñe da skuama k'a ra dyatra k'a na ate mbara ra so'o ra ne'meji k'a pejimi sodye k'a pale.

Ma k'o e te'e k'o atra k'o e skuama ra jyusu k'o jusu k'o e skuama k'o o unu k'a pale ñe ra unuji k'a na skuama nu jango jusu nrenxe k'o oruji a gi so'o ra nejmeji k'a in chju'u mbara ra mbosuji.

Nrenxe k'o e pale so'o ra jyusuji in chjuji, dya ra ngotraji jero dya ximi soji ra mamaji k'a a ra ngotraji ko nuka.

7.1.5 K'o e skuama k'o ra jñusuji.

- a) Skuama k'a ne chju'u solisitud.
- b) Skuama k'a mama jango ga kja yo probia ts'bonro.
- c) Skuama nu jango jusu nrenxe k'o pjexi k'a pale.
- d) Skuama k'a kjapu ra bale k'a in chju'u.
- e) Skuama k'a jusu k'a neji ra mbosuji k'a pale.
- f) Ñe k'o nre k'o ra mama k'o jmurux;

7.1.6 K'o ra mbes'i yo pale yo ra mbosuji

Nu CEMYBS ra jyusu nrenxe k'o ra mbosuko k'o e skuama k'o ra jmutu ko k'o mama k'o in skuama k'a pjuu k'a dya kb ra mbara ko jusu k'o e skuama k'o o unuji a ts'bonro ñe k'o in jñijiji, ximi ga kjanu k'o mama k'o e skuama bara ra bosuji yo e te'e a ts'bonro.

7.1.7 K'o ra tsja'a k'e pale, k'o rambosuji

- a) K'a ra unuji k'a ra dyotuji mbara ra so'o ra ngotraji;
- b) K'a ra unuji k'a xipji ra mbosuji, ñe;
- c) K'a rga jo'o rga zopjuji ñe k'a nre ri dabe kjatroji k'o yo nre te'e.

7.1.8 K'o nestabo ra tsja'a mbara ra mb'os'uji yo pale

- a) K'a ra mamaji k'o b'ejmi ñe ra unuji k'o otuji;
- b) K'a ra tsjapuji na jo'o ka skuama k'a ra unuji, k'a dya ra unuji k'o naño te'e, dya ra mboji ne ra peseji;
- c) ra mamaji ma ra pezhiji k'a in skuama k'o k'a ne unuji k'o pjosuji ma dya kja xi ga jo'o, ra ma mama nu kja CEMYBS o nu jango unuji;
- d) K'o e pale ya ma tuts'ejji k'o pjosuji, ma sodyeji ñe b'ub'u jeko dya so ra tsaji so'o ra dyatraji k'a na skuama nu jango ra jyuspuji in chju'u k'a da te k'a ra unuji.

- e) K'a ra tsapuji na jo'o k'o ra mbosuji.
- f) Ka ra p'oxantejma rge nestabo k'a n j'ini;
- g) Ñe k'o nre k'o ra mama k'o jmuru;

7.1.9 K'o dya ra so'o rge mb'os'uji yo pale

- a) Ma dya ra ma tuji k'o pjosuji ma na jotriji ñe ma dya sodyeji;
- b) Ma ra mamaji k'o dya b'ejmi mba so'o ra ngech'iji nu kja b'os'u;
- c) Ma dya ra usa na jo'o k'o ra unuji o ra pot'pu/k'o unuji;
- d) Ma dya ga jo'o rgetsjapu/ k'a ts'iskuama chante;
- e) Ma te mama k'a d'ak'uji nu jango jmuru'nte'e yo p'oxk'uji; ñe
- f) K'o ne'e ra mama k'a munro arkate.

7.1.10 Ma ra wench'iji ye pale

7.1.10.1 Dya kja ra unuji k'a ra nrajme

- a) K'a rge yeje k'a dya ra ma tuji k'o pjos'uji o rge j'ni'i ma dya ra mamaji k'a dya ra soji ra ma tuji.
- b) K'o ne'e ra mama k'a munro arkate.

7.1.10.2 Dya kja ra unuji:

- a) Ma dya ra ma tu'u k'o unu/ k'o b'os'u/ k'o j'ni'i k'o ra chahba/ o nziyo k'o ra jyonbu/i dya ra mama jeko dya be ma tu'u k'o pjos'uje;
- b) Ma ra mama dyabe b'echijime ngek'ua ra ngich'i nu kja b'os'u;
- c) Ma dya ra zi'i k'o ra unuji ra mbo'o, unu/o n'año k'o ra tsjapu/;
- d) Ma dya rga jo'o rga usa, ngaja k'o ts'iskuama chante;
- e) Ma ra mama k'a unuji nu jango jmuru'nte'e;
- f) Ma ra mbedye ra mimi nu n'año o ra jyezi zeje;
- g) K'o ne'e ra mama k'a munro arkate.
- h) dya xi ra ne'e;
- i) Mo ra ndu'u; ñe
- j) texe ko ra ma ma nu kom ite.

K'a munro k'a mama jango ga kja k'a ts'aa, ngek'a ra mama jango ga kja'a k'o ra tsja'a.

7.1.11 K'o ra tsja'a ka pjos'uji

K'a te'e k'a pjosuji ra pjongu/ zanma in b'os'i ñe ra p'oxante ma ra matr'uji.

7.2 Ma dya kja ra pjosuji

7.2.1 K'o pale k'o edyi 60 a 69 tsje e

K'a pale ngema ma ra sotu/ k'o 70 tsje'e o ma ra j'namraji k'o dyak'o xi ne jyodu/ o dya ri b'ezhi k'o ra zi'i.

7.2.2 Yo pale yo edyi70 tsje

Ra tsja'a ma a si pes'i k'o ra si'i k'a pale

8. K'o ra pjoxante

8.1 K'a ra mama jango ga kja'a k'o ra tsja'a

K'a munro arkate ngek'o ra jñana jango nga pepjiñe ra mama jeko ne d
jyod'u, o tsja'a.

8.2 K'a ra pepji

K'a munro Arkate nu pjos'u'ye pale, ngejnu ra mandabo nu CEMYBS b'os'u.

8.3 Munro Arkate k'a usu'chju'u ñe tenpi

8.3.1 Munro

K'a munro arkate ngeje:

- a) Na Arkate, k'a ra mbezhi mbepji nu ra mbos'uji yo nte'e;
- b) Na mbepjitjo, k'a ra mbezhi nragxinjnu kja CEMYBS;
- c) Ts'ich'a mbepjitjo, ko ri ngeje:
 - Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro merio;
 - Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro na jo'o dya sodye;
 - Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro b'epji;
 - Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro xoru', ñe
 - Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro k'a nu'u jango ga mimi nu b'edyi;
- d) Na nte'e k'a rge ñ'eje kja Arkate munro k'a unu'kjo pepji na jo'o, k'a
na nte'e k'u'b'u'bu'a nu mbo'o CEMYBS.
- e) Na nte'e k'a rge ñ'eje kja yo nte'e o kja ngunxoru', ñe
- f) K'a kam'a ñe mama jango rga s'od'uji nu merio ro k'o pjos'u' kja Arkate munro k'o pjos'u' yo nte'e kja ts'ib'onro.

Ziga na nte'e ra jnus'u'in mboxante.

K'u ra ñemeji dya ra ngontuji.

K'a ra jnus'uji a mbo'o kja Arkate munro ra nahbaji in chjuk'o ri b'ub'u' nu kja munro ra nru'ufi ñe ra juanjnuji, ye ro k'a rge
ñ'eje kja arkate munro k'u'nu'u ko pepji ngextrjo k'a ra ña'a.

K'o ra tsja'a k'a munro ngek'o ra mama texeji ma ra para'ji a nre'e, k'a arkate ngek'a nre ra juanuk'a.

K'a munro arkate ra zoji nzi ga jñizana ra tsjaji akjanu marge jod'u.

K'a mbepjitro ra unu' mapju' k'o mama k'a arkate, xopute o nte'e yo ne ñ'eje kja jñiñi ma ne jyod'u' k'a ra ñaji ñe ra mbaraji
ngek'ua ra tsjaji na jo'o yo b'epji ra mama ra pepji jñi'i pa'a ante, ñe dyote nziyo pa'a ante k'e ra pepji mba na n'año b'epji.

Mba ra pepji yo pa'a ke pepji yo te'e ñe ko dya pepji mbe nesta ra pepji, ra dyenje ra pepji xi na ngeje nu nde'e yo te'e ko
munro, mbe xo nesta ra b'ub'u' nu arkate, nu pjons'u' nu arkate ñe nu mbepji ka chunuji merio.

Mbara so'o ra b'aleji in jña'a yo nte'e yo b'u' kja munro ri b'ub'u' k'o para' a nre'e nte'e ñe d'aja in nzha'xnuji, ngextrjo ma ri
b'ub'u' a nre yo k'a arkate, mboxante, k'a nte'e k'a ne ñ'eje kja arkate munro k'a un'u'k'o pepji na jo'o o k'o pejñe ang eze ji.

Ra xos'u' na skuama nrenxe k'o kjaji ñe k'e munro un jango ra dyopjuji nrenxe k'o o mamaji, ñe k'o kja ra mamaji, ra dyexe
nrenxe k'e nte'e k'o kja ra mamaji.

8.3.2. Ra xos'uji

Ra xos'u/k'a munro Arkate:

- a) Ra dyat'aji k'o oru/pjoxte, ra mamaji jara mbos'uji k'a munro pale k'o o dyus'u in chju'u ñe ra mamaji kjo ngek'o so'o ra unuji k'o dya kja nrenxe k'o oruji, k'o ra jyeziji ra ngek'o dya ri kaja nrenxe k'o oruji. K'o ra jyeziji ra na ich'i ga kjatr'k'ua ngek'o ra mbos'uji mbara dya ra b'ezhiji k'o ra ziji. Ngeje k'a arkate munro ra mama k'o ra unuji pjoxte k'a pale k'a dya kaja;
- b) Ra ma kjo kja ra ngich'i k'o dadyo pale k'o ne'e ra mbos'uji k'o ra poruji k'o dyakja ra mbos'uji ma rge mbutu/k'a bos'u;
- c) Ra mamaji ja ma ra ne'e ra potr'puji jango rga pepiji ngek'ua ra na jo'o k'a b'epji ñe ra ñeste k'o kjaji ñema ra sigido k'a b'epji;
- d) Ra mamaji ñe ra a nuji jango rga kja'a ma ra mapju/, ra jñus'u/, baleji, jmuruji ñe ra dyatr'aji na jo'o k'e skuama k'o kis'i in chju'u k'o pjos'uji ñe k'a tsjaji jango ga mamaji;
- e) Ra mamaji ñe ra jokuji k'o b'ub'u/a mbo'o o ngunxoru/;
- f) Ra jñus'u/ na nragxiñu kja k'a pjos'u/yo nte'e ; ñe
- g) K'o ne'e b'ub'u/ nu n'año jña'a.

9. Jango ga tsja'a

9.1 Jango rga pepjinu pjoxte

- a) Nu jango mamaji ja'a ñe ra unuji pjoxte. Nu arkate ts'ib'onro ra mapju/k'o nu CEMYBS;
- b) Nzi ga d'aja k'a mama ja rga pjoxanteji, yo pale ra ma jñus'u/ in chjuji nu jango ra mimi k'a Konsejabo, ñe pjos'u/ye nzhixu a jango ra mimi jango ra ngana nrenxe k'e skuama k'o uruji o ra mamaji k'o ngeje k'a ra unuji k'o ra ma tuji mar i sodyeji o dya ri so'o ra moji ra ma kobrajji jero nestabo ra xos'u/ skuama k'a b'ejmi k'o mama o ra ma dyorna skuama kja ngunate ma ri sodye. Ra tsjaji na jeb'i ko mama jangua o mbutu/ ñe jangua o nguaru/;
- c) K'a konsejabo ne pjos'u/ jango rga ngara na jo'o ñe nzhixu, ra un'u/ k'e skuama k'o ra unu/ye pale ra jo'o ñe ngeje nrenxe k'o uhuiji ma ga mapjuji;
- d) Ma ra nuji kja in nzumu/ye pale ngema dya o mama na jo'o. K'o ra ma nutr'b'u/ in nzumu/ nu pale jango gua mama k'a pale;
- e) K'a munro arkate k'a nu'u jango ga pepji ngek'a ra rizhi jango rga pepiji a mbo'o, jango gua juajnuji ñe jeko b'ezhiji ngek'ua ra ngich'iji nu kja b'os'u/;
- f) K'a munro ra mama kjo ngek'o ra tr'unu/ pjoxte jango gua mamaji ñe kjo b'ub'u/ merio;
- g) K'a munro arkate k'a un'u/ kjo pepiji ngek'ua ra jizhi k'o ngek'o o ngich'i kja pjoxte ñe ra ngos'u/yo pale yo o ngich'i kja pjoxte. K'o dya o peje in pjoxte, ra ngejmetrjo kja skuama k'o ra nreb'e;
- h) K'a nte'e k'a ra ngich'i nu kja pjoxte ra unuji un jango ba uhuiji o nu jango ra mama k'a munro arkate k'a unu/ k'o pepji yo nte'e nu ra ma kats'ejji k'a skuama ñe ra nganaji k'a skuamaji nu kis'i k'o pezhe;
Ne nu skuamaji nu kuatr'u/ in jmichaji, m'o jñi'i zana k'o na nreb'eji a ro xipiji kjo o ngich'iji o iyo;
- i) Ma dya ra so'o/ra ma'a pork'a sodye k'a pale k'a arkate munro ra ma zopukujji kja in nzumu/k'a pale k'a skuama chante;
- j) K'a b'os'i k'a b'ub'u/k'o ra si'i ra unuji ma ra jizhiji k'a skuama chante ñe skuama nu ba eje in jmicha k'o ra nu'u k'o ra unuji ni jango mama k'a arkate munro k'a unu/ kjo pepji na jo'o; ñe
- k) K'a munro k'a pepji ra jmutu/k'a munro pale.

Dya kja ra uhuiji pjoxte ma ra dyat'aji k'a mamaji k'a unu/ n'año jmuru/ te'e yo pjoxte o ma n'año k'o ra kjaji k'o yo nte'e yo resbilo pjoxte.

Ma dya so'o ra ma tu'u k'o ra unuji k'a pale so'd'ra xos'u/na skuama nu ra mama kja ngeje k'a ran.a tu'u k'o ra unuji. Ra jizhi k'a ts'ibonro Chante ñe in skuama nu kuatr'u/ in jmicha angeze. Jñitejo k'o so'o ra ma dyatr'aji in chju'u k'a pale o nziyo k'o ra jyad'u/ k'a munro Arkate k'a un'u/ kjo pepiji ngek'a ra nu'u ye skuama na yeje.

Ma ra b'ezhiji k'a ts'iskuama chante, k'a pale k'a menskuama ra mama nu jango unuji ye ts'ikuama nu ñe pjos'u/ nu nrixu ngekua ra unuji k'a xi d'aja.

9.2 Ma ra potu'yo te'e

Nzi ga yeje nu b'os'u/ ma ra mbedye k'a na pale pork'a jango ga mama nu skuama, k'o munro arkate ngek'a ro potr'pu/yo chju'u nu jango ra jñusb'u/ in chju'u yo pale yo teb'etrjo.

K'a arkate munro k'a pepji ra xipji k'a munro nte'e k'o a potr'pu/ ra uhuji k'a pjoxte nreze ma ra ngich'iji nu kja b'os'u/ jango ga mimdy'a k'a merio.

10. Nu jango ga mama yo munro

Nrenxe k'e munro k'o ra pepji na jo'o ñe ra unuji k'o ne jyod'u/ ngek'ua dya ra pomu/ k'o kjaji s'od'u/ o ra jyas'a/ k'o n'año b'epji k'o ximi pjos'u/yo nte'e kja jñiñi o k'o kja'a nu arkate.

Nu e CEMYBS ra munro nu konsejabo ñe pjos'u/ nu nrixu so'o ra dyedyi yo b'epji k'o yo pepji kja jñiñi ngek'ua ra pjos'u/ ra pepji nu ra unuji b'os'u/, nzi ga kja'a k'o mama jango s'od'u/ merio.

Ne CEMYBS ye tangunxoru ñe k'o n'año nzumu/, ngek'ua ra dyatr'aji na jo'o ye mbara jichiji ke jo ra tsjabi kja jñiñi.

11. Jango rga ngich'i yo nte'e

Ma ra pepji ñe jango rga pepji nu kja b'os'u/ teb'iji k'a munro k'a eme yo nte'e k'a nre ri menzumu/ nu kja munru kja jñiñi.

K'o ra mbos'u/ ra tsja'a pjoxte kja ne jñiñi k'o ra xipiji, ra pepji kjo pjoxte ye te'e, jango jizhiji, ñe ne jñiñi.

12. Jango rga potr'pu/ nu pjoxte

12.1 K'o ra mama jango rga potr'pu/ nu pjoxte

Ra potr'pu/ jango ga kja nu b'os'u/ jango ga mama nu tjuru/jmu'u, ñe jango rga mama k'o munro nte'e.

K'e jña'a k'o mama jango rga pepji je ra mbedye kja taxiskuama nu ña'a k'a arkate ñe kja opju/ tr'ezi, k'o pjos'u/ nte'e ñe k'o zopju/ nzhixu ñe pjos'u/ ñe ne CEMYBS.

Jango ga mama k'e jña'a k'o kis'i kja ts'ijña dyech'a jñincho tjuru/jmu, texe k'e skuama k'o rge jyod'u/ mbara ra mamaji k'o kjajaji nu pjos'u/yo nte'e, ra mama ye jñaya:

"NUJNA B'OS'U/ DYAK'O IN TSJAJA, DYA PESK'A RA NU'U YO JMURU/ TE'E. DYA SO'O RA USAJ K'UA N'AÑO B'EPJI NU JANGO DYA SO'O RA USAJ K'UA N'AÑO B'EPJI NU JANGO DYA PJOS'U/ NTE'E K'A DYARGA JO'O RGA PEPJI NUBA B'OS'UTE, RA WENCH'IJI ÑE RA MATR'U/ KJA ARKATE JANGO GA MAMA K'A TJURU/ JMU'U."

12.2 Matr'u/ nte'e

Nu matr'u/ nte'e ra unu/ k'a arkate a ts'ib'onro, ko k'a pjos'u/ ye nzhixu CEMYBS ñe k'e munro k'o ra nad'a/ nu munro arkate, jango ga kja'a k'a merio k'a b'ub'u/.

13. Jango rga ñ'etse

Nu CEMYBS munro nu pjos'u/ ra ngaja k'a xiskuama nu kis'i in chju'u yo ra mb'os'u/ jango ga mama k'o kis'i kja xiskuama ts'ijña dyech'a yeje tjuru/jmu'u nu mama jango ga pepji ñe jango rga mbaraji k'o tsja'a a ts'ib'onro ñe yo jñiñi.

14. T'enpi

Nu munro nu pjos'u/ ra unu/ nu b'epji b'os'u/, jango ga mama k'e jña'a k'o ra tsja'a ngek'ua ra mama k'a munro nrenxe k'o kja'a ma ra jmuruji.

15. Jango ra tsjajnguenra

15.1 Jango rga tsjaji nguenra a tji'i

So ra tsjaji nguenra zo ri gextrjo a xes'e, k'a ra un'u/ k'u/ CIEPS, k'a ra joku/ na jo'o na jo'o k'o ra tsjaji b'epji k'a b'osu/.

15.2 Kjapuji nguenra k'o o pjonguji

Ne CEMYBS ra munro k'a pjos'u/ nzhixu ra mama ja ga kja'a k'o a pepji ñe k'o nte'e k'o pjos'u/ tsjema tjema ne kje CIEPS.

16. Nu'u ja ga kja k'a ra tsja'a ñe janra

Nu nu'u ja ga kja k'a ra tsja'a ñe janra k'o unuji b'os'u/, ra mimi k'a ra nu'u a ts'ib'onro k'a arkate munro k'a ne ñeje a ts'ib'onro k'a nu'u kjo pepji ñe jmutu/yo nte'e a mbo'o nu munro nu pjos'u/ ye nzhixu nu jango ra nuji jango ra a unuji k'o pjoxte yo nte'e yo ra tr'un'u/.

17. Mapju'ñe mama k'o kjak'uji

K'o dya neji, mamaji k'o dya ga jo'o k'o tsja'a nu unuji pjoxta ñe jango ga unuji ye pjoxta, so'o ra nu'u k'e nte'e k'o unuji pjoxta o k'e nte kja jñiga kja:

a) **Ra dyopjuji k'o dya neji:**

Nu jango katrbaji jebi nu ra pjotruji kje ne CEMYBS.

b) **Kja ña:**

Ne CEMYBS 01800 823 8580 Kja Munro pjos'u/nzhixu nu jango ra dyara k'a arkate ts'ib'onro (CATGEM) nu jango dya ra ts'otr'u/01800 696 96 96 o nre a B'onro ñe 070 o a Zumi.

c) **Kja dyopju/t'ez:**

Kja jeb'i nu munro nu pjos'u/ye nzhixu; gente grande 50.70@edomex.gob.mx ñe kja a ne www.secoem.gob.mx/SAM.

d) **Mats'e:**

Ne Kontraloria a mbo'o ne CEMYBS ra munro mbo'o ñe k'o ngunarkate kja ne Kontraloria Sosial y ñe ne Direksion k'o pjonu ne Sekretaria ne Kontraloria ne Ts'ib'epji.

K'O E JÑA'A K'O RI B'EZHI

NAJA. Jizhij nu skuama kja ña pepji kja in taxiskuama nu'u arkate "Gaceta de Gobierno".

YEJE. Ye jñaya ra tsjajiyo k'a na yeje nu pa'a ma ra jizhiji nu kja in Taxiskuama k'a arkate "Gaceta de Gobierno" ñe ra mezhe asta ra potr'puji o ra nguaru.

JÑI'I. Yo mamaba ra jñusufi nrenxe mbara yo te e ra mbara mazina jo.

NZIYO. Mbara ra pepji nu b'os'u/ra nuji k'o in chju'u k'e pale k'o o dyus'u/ in chju'u kja skuama k'o uhui in jñonuji.

TS'ICH'A. K'a ra mbos'u/k'a ya unuji yo e pale ra mamaji ma ra nejmeji k'o merio k'o b'ub'u.

O unuji ajñiñi Zumi, Lerdo, Nrajñiñi Ts'ib'onro, k'a be 28 pabi ne zana naja ne 2014 tsje'e.

**JMU'U MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA
NU BOKAL K'U KJA NE NGUMU'NDIXO K'O PJOXTE**

Traducido por:
Lengua Mazahua
Mtro. Antonio Romero Hernández

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

NU JMU'U PEZHE T'OPJ U, MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA TS'IJMU KJA CONSEJO ESTATAL KJA NE NRRIXU ÑE RA B'UB'U NA JO'O NU MAMA YO TS'IJÑA JÑI' KJA TS'IJÑATJO XI, TS'ICH'A, ÑANTO, DYECH'A, DYECHA NAJA, DYECHA YENCHJO, KJA TS'IJÑATJO M ÑE DYECHA JÑNCHJO, NU TJURU NU PJOXTE NU TS'IMBONDO; JÑINCHO TS'IJÑATJO III, DYECH'A NZINCHJO, DYOTE, DYOTE NAJA ÑE DYOTE ÑANTO NU TJURU NU PJOXTE NU ARKATE TS'IB'ONDO; DYECHA NZIO TS'IJÑATJO XIV KJA DECRETO TS'IBONDO JANGO O TS'AJI NA JMU'U KE O CHJU'U CONSEJO A TS'IBONDO NRRIXU ÑE RI B'UB'U NA JO'O ÑE DYECHA TS'IJÑATRJO VIII KJA TRJURU, ÑE

K'O MAMA

Ka nu b'epji nu arkate nu ts'ib'onro, ne k'a ra tsja'a na zakju na jo'o nujo pale, bézo ne nrrixu, k'a ra dyara jñe ra nu k'a ra moji ga ma xofí ngeje k'o ne'e nu ra pepji kja ne ts'ib'onro.

Nu Instituto jango pezhaji ye te'e (INEGI) ñe ku nu Consejo k'u pjozte k'a ra nuji gango rge ts'apuji ngekua ra mimiji na jo'o (CONEVAL) 39.5% nze texe ye te'e ke na juejme, jango ye te'e ko ngeje ts'ita ñetse ku 7.5 % nze texeji mama ku 36% dya mimiji na jo'o ñe 7.4 % me juentrio.

Ka ye te'e ku juejme kja ne Ts'ibondo, ñetse 7.8 % nze texe ñe kja ne CONEVAL mama ku 35,700 ye te'e ko ngeje ts'ita dya b'ub'uji na jo'o.

Ka ye te'e yo b'ub'ura ts'ib'ondo ku p'esi nunju kje'e/ kja 2012, o ñetse 17,600 te'e, nujoy ngeje, 60% yo te'e ko ngeje ts'ita ku juejme k'o ndonjo merio.

Nu B'epji k'o pjozte k'a pepji mbara yo Te'e ku a na Nojo mazhi rga noji nu pa'a 7 nanto zana nu kje'e/2013 Juhsuji nrexe k'o b'ub'urañeba kja ne Xorxiskuama "Gaceta del Gobierno" ra Juhsuji nu tr'unu nu pa'a 31 naja zana ñe nu pa'a 5 dyecha yeje zana ne kje'e/2013 o mama kbub'ura kja mama yo tjuru-jango mama pje ma pjozte ra unuji, ñe texe nu ko nestao ngekua ri ts'eme kja un pjozte.

Nu arkate nu admisión ñe taka, o mama nu tr'unu/ CAySPAG/2014/001/E/002 ra pepji un naja pa'a, nu pa'a 20 naja zana ñe kje'e/2014, o mama nu xiskuama ñe juhsuji 21506A000/RO-011/2014 ñe nu pa'a 22 naja zana ne kje'e/2014, t'anguxoru/ ko pepji nu b'ub'ura, k'o mama nu tr'unu/23, ngekua mama yo tjuru-ne b'epji ne pjozteji mbara Ts'ibondo ngekua ro mam'a yo b'ub'ura xoñi.

Nu skuama pezhe 208F1A000/RESOL-025/2014, nu pa'a 24 naja zana ne kje'e/2014, nu Komisio k'u taka na jo'o, k'o mama nu Ley ngekua ra taka na jo'o k'a Ts'ibondo ñe ye tr'ajñiñi ñe nujoy tr'unu, o mama texto nujoy o potuji yo in tjuru ra tsja'a; nujoy mama axese, mama akjanu.

YO O MAMA NU TS'IJMU NE PJOXTEJI YE NRRIXU ÑE RA B'UB'U NA JO'O, NGEKUA RA POTU UN MAMA YO TJURU-NE B'EPJI NE PJOXTEJI MBARA YO TE'E KO NGEJE TS'ITA K'A NOJO.

YO N TJURU MA RA TSJA'A NE B'EPJI KJA NE PJOXTEJI MBARA YO TE'E KO NGEJE TS'ITA K'A NOJO

8. Nu mama textjo

8.1 Nu k'o mama ne b'epji

Nu b'epji ne pjozte mbara yo te'e ko ngeje ts'ita k'a ne ra joku-ra paha/a xoñi yo te'e ko ngeje ts'ita ku pes'iji ko ñante kje'e/ nudya ku xi so'o ra pepji ra jichiji pje ra ts'aji ngekua ra ndonjo merio.

8.2 Ñana ka kaja te'e yo kja pu/nguenrra.

B'epji ñe s'ote.

9. Yo mama ye jña'a

Mba texe un ko mama nuba, ga kjab'a:

Te'e ko ngeje ts'ita, yo te'e ku p'esi ñante kje'e/.

Yo pjons'uji, nujoy te'e ko ngeje ts'ita ke b'ub'ura kja jñiñi jango unuji nu pjozte mbara ne b'epji yo Te'e ko Ngeje Ts'ita k'a Nojo.

Xoru/ts'ike kja jich'i, nu jichi unuji yo te'e ku ngeje ts'ita, ngekua ra ts'aji na ts'ib'epji.

CEMYS, un Consejo consejo a ts'ibondo nrrixu ñe ri b'ub'ura na jo'o.

CEIPS, k'o e te'e k'o b'ub'ura kja ra tsja'a t'onu ñe ra mama jango ga tsja'a ne polika kja ne B'ondo

Nu komite, ka komite ngumunu ne b'epji ne pjozteji mbara yo Te'e ko Ngeje ts'ita k'a Nojo.

Jango b'ub'ura yo pepji, nu nzumu arkate ne b'epji ne pjozteji mbara ye Te'e ko Ngeje ts'ita k'a Nojo.

Nu Instancia yo tjuru, nu k'a komite ka ne b'epji ne pjozteji mbara ye Te'e ko Ngeje ts'ita k'a Nojo.

Nu tjuru, ka in tjuru nu ne pjozteji nu Ts'ib'ondo.

In chju'u yo tep'e, k'o e te'e k'o o jñuzur in chju'u, k'o pezhir nrenxe k'o oru ngekua ra pepji k'a ne b'epji ne pjozteji mbara ye Te'e ko Ngeje ts'ita k'a Nojo.

Pje ra pjeppi, texe ko nesta mbar a pepji, ra unuji nujyo yo pjons'uji ma ra nguar uji ra jichiji.

Jango ra xoru in chju'u, ngeje na ngumu/ke ra mama nu instancia, jango o nzhotuji in chju'u ngekua ri kich'i kja ts'ib'epji ne pjoxteji mbara ye Te'e ko Ngeje ts'ita k'a Nojo.

K'e nte'e k'o tr'unu, ngeje ye nte'e k'u/ juns'u in chju'u k'e menzumu a ts'ib'onro k'o ara/ ke k'os'u/ jango ka ne b'epji ne pjoxteji mbara Yo Te'e ku ngeje Ts'ita ka nojo.

Nu k'o dya ju'u merio, ye te'e ko pepji mbe dya za's'a/ un k'o kjontruji mba ra tomu/ texe k'o nesta.

Nu b'epji, k'a ne b'epji ne pjoxteji mbara Yo Te'e ku ngeje Ts'ita.

Nu ne b'epji ne pjoxteji, yo kja yo arkate mbara ra mbos'u/yo e te'e k'o tropju/ mbara k'o dya nda ju'u. K'a mama zheje jango ra pepji.

Tjuru, k'o in tjuru k'a mama jango ra pepji nu b'epji.

Nu ja ba tsja'a, nu tezi kja enje in chju'u yo pjons'u; ñe texe ko ra unu/yo te'e.

Nu ts'ita k'o ne'e, ye ts'ita ñe ye ts'ina ko juns'uji in chju'u ngekua ra unujim erio.

Zob'u, ma ñano te'e zob'u, ma di gi p'esi merio, nza kja texe nujyo b'ezhi na te'e.

10. k'o ne'e ra tsjaji

10.1 k'o kjabá

Ne ra pjeppi in zakuyo yo te'e ko ngeje Ts'ita, primero ra unuji na ts'ik'e xoru/ ngekua ra mimiji na jo'o ñe mba ra pepji ngekua ra ndonjo merio ñe akjanu dya ra bezhi pje ra nonuji.

3.2 Ngeja

a) Unuji yo te'e ko ngeje Ts'ita ts'ik'e xoru/

b) ra tee un pjeppi; ñe

c) ra mimiji na jo'o ñe era ndonjo merio.

11. Nrenxe k'o at'aji

4.1 Nrenxe k'o te'e

Yo te'e ko ngeje Ts'ita k'o b'ub'u/ a ts'imb'ondo.

4.2 ts'itri ko nestabo ra mbosuji

Yo te'e ko ngeje Ts'ita ku dya ju'u tropju/ ku b'ub'u/ a ts'ib'ondo.

4.3 K'o e te'e k'o ne ra mbos'uji

Yo te'e ko ngeje Ts'ita ku juejme o b'ub'u/ kja jñiñi jango dya na jo'o ku b'ub'u/ a ts'imb'ondo.

5. Jango ra seje

Ne b'epji ra seje kja yo 125 t'ajñiñi nu ne b'ondo, ra jñandaji un ko kjaji kja jñiñi.

Un ye jñiñi ku otru/ ra kjob'u/ nge nujyo ra mama un CIEPS, ngekua ra pana axoñi un ko mama un tjuru/.

6. Pjos'u

6.1 Pje k'o ra pjos'u

a) ts'ik'e xoru/ ngekua ra jichiji ja ra pepji.

b) Ra unuji texe nu ko nesta ma ra xoruji; ñe

c) ra unuji texe in ts'inguru ko nesta negeua ra pepjitse.

6.2 Ja nzi pjos'u'

Texe nu pjoxtex uhu/ nu arkate a Ts'ibondo, ra unuji kja CEMYBS texe nu k'o ra uhuji pjoxtex dya pje ra kjontruji.

7. Jango ra ts'aji

7.1 K'o ra mbos'uji

7.1.1 K'o ra dyoruji ñe kjo ngeje k'o ra mbos'uji

a) Ri pes'iji ñante kje'e/.

b) Ma dya ri pes'i pje re ñonu/ o jñonu/ ñe dya ri ju'u/; ñe

c) B'ub'u/ kja ne Ts'ib'ondo.

Texe nujyo mama axese ro chunu/, mbe nre ri chunu/ nujyo mama nuba:

a) Na xiskuama nu k'o mi ngextjo ne b'ejmi nu jango mi jmusujinu yo ra mbos'u/ ñe ne b'ejmi, jango junsu/ in chu'u/, pje ma kje'e/ gi mimi.

b) Ri jizhi na clave ku nextjo nusk'e toka (CURP);

c) Na xiskuama jango ra mama ña ngeje in jñim ba ra janda ko na kjiana;

d) Na xiskuama nu k'o jango ra enje ja menzum/ kja Ts'ibondo; ñe

e) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte.

Texe ye xiskuajma ke ri unu/ xi texe un ko ri mama dya kjo ra para porke nu tjuru/ ku pjuu/ in xiskuajma kja Ts'ibondo, dya pje ra mama.

7.1.2 Kjo ngek'o ra unu'

Ra ot'u/ ra unuji nu pjons'u/ yo te'e ko ya teb'e ñe ko pes'i yo kjo pjenda oru/ nu tjuru/ nu:

a) Nu ko dya so'o o te'e;

b) Nu ko dya b'ezhi in male o in pale o ma b'ub'utse

c) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.3 Chjuru'

Ne te'e ra tsja'a texe k'o ra dyotu/, ra matse ra ma dyonu/ kja nu pa'a ñe jango ra xipji mbara mamu ne ngub'epji ne pjoxtexi.

Yo jmurte nge angeze ke ra mboru/ ñe ra jmuru/ texe ye xiskuama, ra dyusuji in chju'u/ kja na lista ko texe un ke unuji kjanu ra dyakuji na pjolio ke pjoxtexi mbara ri unuji nguenrra ke b'ejmi gi reistrabo.

Texe te'e so'o ra chjuru kja ne pjosu/, yo ra tsaji dya ra ngontru/ ni xeri ne mbexo maxi dya mi ne'e dya kja ndumu/.

7.1.4 Nu jeb'i

a) Ra ot'u/ ra ngich'i;

b) Na xiskuajma jango va enje pje ma jñiñi na juejma o dya pes'i pje ra ñonu/ kja Ts'ibondo;

c) Na xiskuajma jango ri dyopju/;

d) Na xiskuajma k era mama ke ja in chunu/ texe un ko o dyoruji

e) Ñe k'o bezhi k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.5 Ra opju/ kja ne xiskomu texto k'o ba eje kja ne t'askuama

Ne b'epji ne pjoxtexi opju/ in chju'u/ kja ne xiskomu kja nu b'ub'u/ yo te'e nu k'o ra mbosu/ nu k'o mi junsu/, nuk'o mi junsu/ ne tjuru/ k'o ra jandaji ñe jango ba eje texe k'o jña'a kja ne Ts'ibondo ñe kja ne jñiñi; yo m idyotu/ ñe yo mi tsa'a mbara chjuru kja

ne xiskom u jango b'ub'u/yo mbos'u/nu yone bepji ne pjoxteljimu kja ne Ts'ibondo, nziga kja yo naño jango ra tsaji, ra pjuu/ ngekua dya ra mamu pje ngek'o dyotu/ dya soó ra mamu.

7.1.6 Pje ra tsa'a ne mbos'u/

- a) Ra unuji tsi'k'e xoru/ ngekua ra jichiji ja ra pepiji.
- b) Ra unuji texe nu ko nesta ma ra xoruji; ñe
- c) Ra unuji texe in ts'inguru ko nesta negeua ra pepjitse
- d) Ra nuji na jo'o dya ra zante nza kja mama nu tjuru/ ko ra nuji na jo'o ko in dyojui.

7.1.7. Yo ko nesta ra tsja'a yo nda'a te'e

- a) Ra joku/yo xiskuama mba nu b'epji, dya ri mama b'echine;
- b) Ra jizhi nu xiskuama o jeb'i nza kja mama yo tjuru/ ngekua ra dyakuji tsi'k'e xoru/ ngekua ra jichiji ja ra pepji
- c) Ra tsaji na jo'o ko unuji nza kja mama yo tjuru/
- d) Ri rechilo te yo ke nestao ma a ra nguaru/nu tsi'k'e xoru/
- e) Ra kjaji ko tsja'a kja in ts'ijñiñi mo ra ne'e a kjanu, ri pjosu/ in dyojui; ñe
- f) Texe ko ne'e yo jmuru/ te'e.

7.1.8 Jinga dya ra so'o ra dyakuge

- a) Dya ripatse a tsi'k'e xoru/ ngekua ra jichiji ja ra pepji
- b) Ma ri mama mbechine ku/ dya ra so'o ri bubu/ kja tsi'ipeji;
- c) Ma ri z'odu/ un ku/ o dyakuji ñano ts'inguru.
- d) Ma ri pjosu/ ne jmute o yo jmute un ko d'akuji; ñe
- e) Texe ko ne'e yo jmuru/ te'e.

7.1.9 Ra dyeji yo te'e k'o jusu/ kja b'epji

Dya kja ra dyakuji

- a) Ma ri zodu/ k'o o dyakuji;
- b) Ma ri po'o, ri potu o ri uhu/nu pjoxta ñano te'e.
- c) Ma dya ri pa'a xoru/ jñi'i pa'a, ñe dya ri mama porke dia gi so'o gi pa'a.
- d) Ma ri mama mbechine o ri unu/ nandyo xiskuama ngek'o ri jñus'u/ kja Ts'ipeji;
- e) Ma ri pepjinge ko ra nro p ne arkate;
- f) Ma ri ma'a mimi kja ñano jñiñi ku dya kja kja ne Ts'ibondo.
- g) Ma dya kja ri ne'e un pjoxta.
- h) Ma ri nru'u; ne
- i) Nrexe k'o o mama yo te'e k'o b'ub'u/ kja komite.

Yo te'e k'u/ b'ub'u/ kja arkate ngejyo k'u/ ra tsja'a nrexe k'o mama kja b'epji.

7.1.10 Kjo ri tsja'a ma dyakuji

Texe yo te'e k'o unuji nu pjoxta nestao ra ma tsi'k'e xoru/ ngekua ra jichiji ja ra pepji.

7.2 Ra sotr'puji k'o ni jyodu/yo te'e, a kjanu ra mboruji ja k'o k'araji

Ra sotr'puji ma ra nguaru/ tsi'k'e xoru/ ngekua ra jichiji ja ra pepji ñe ma ra unu/ texe in ts'inguru.

8. Yo arkate k'o k'arajiba

8.1 Yo arkate k'o mamaji ri tsjage

Nu komite un k'u ra mamaji pje ra tsa'aji ñe pje ma pa'a.

8.2 Kjo nge k'w'ra tsja'a nu b'epji

Nu Diresio ne pjozte mba ye T'e ku Ngeje Ts'ita un ku ngejio ra tsjaji yo mama kja b'epji, kja ne jñiñi.

8.3 Yo te'e k'o pepjinge k'o ra tsja k'o mamba

8.3.1 Yo te'e k'o k'araba

Yo te'e k'o b'uhk'ua ngeje:

- a) Na arkate, k'u ngeje nu ra jñand'a k'u'ra b'ub'u'na jo'o yo jñiñi;
- b) Na pjozte, k'u ngeje ra ngeje na vocal un ku CEMYBS;
- c) Ts'icha pjozte, k'u ngeje:
 - Na te'e k'u'pepi jango kja ne ch'opju;
 - Na te'e k'u'pepi jango kja yo nguna'a;
 - Na te'e k'u'pepi jango kja sekretaria B'epji,
 - Na te'e k'u'pepi jango kja yo ngunxoru; ñe
 - Na te'e k'u'pepi k'a ra tsja ra b'ub'u'na jo'o nrexe yo bedyi k'o mimi kja ne Ts'ib'ondo;
- d) D'a k'u'pjezhi kja ne sekretaria ne Kotraloria, k'u'ri ngeje k'u'ra janda ne CEMYBS;
- e) D'a b'epji k'o jmute, ne d'a k'u'xorte;
- f) Ñe na Coordinador de Administración y Finanzas de la Secretaría de Desarrollo Social.

Textjojojo ri pes'iji d'a bezo k'u'ra mbos'uji.

K'o ra ñemeji ri d'ats'e.

K'o ra ñemeji so'o ra ñaji, ximi ra pasuji in dye'e; jyo k'u b'epji kja ne Kontarloria ri negtjo k'u'ra ñaa.

K'o ra mamaji textjoji k'o o pasuji in dyeji, ma dya o pes'iji textjoji in jña, k'u'presidente, ngek'u ra mama.

Ra jmur'u'jñi' zana ma akjanu mamaji o ma nesta ra jmur'uji.

Ne Sekretario ra mapju'k'o o xipji un prisidente e jñi'i paa, ñe d'a paa ma ra jmur'uji, ra jmutuji 24 ndajme.

Ma ra jmur'uji textjoji ri ngeji k'o ri kjogu'ndeje, ximi ri b'ub'u'k'u presidente, k'u sekretariu, ñe k'u pjo'u'ne t'opju, k'o ra yaxu.

Textjo k'o ra mama k'o jmuru; x ora xipji k'o mebepeji kja ne ngujmu, k'o bezo k'o xoru; ñe k'o janda e te'e, ri negeje k'o ra janda kjo ra tsja na jo'o ne bepi.

Ra tsja d'a xiskuama jango ra yaxuji textjoji, nza kja o mamaji texe yo pjozte ñe yo te'e kja in jñiñi.

8.3.2 K'o so'o re tsja'a

K'o so'o ra tsja'a ye jmute:

- a) Ra nuji k'o e te'e k'o ra mbos'uji k'o te'e k'o dya kaja nrexe in xiskuama k'o mama nu pjozte, ra juanuji texe ye xiskuajma ke dya pje bezhi ngeua ra mamaji kjo ja o jyo ra unuji un pjozte mbero ma nuju oru' nu pjozte bezhi na xiskuajma neji k'u ra mbos'uji ye jmute ra mbosu'yo te'e k'o dya b'ub'u'na jo'o mbar a unuji un pjozte.
- b) Ra tsjapuji k'o naño xiskuama nu jango ra jnu'uju k'o dadyo te'e mara pjonkji k'o dyaja te'e, ra jñu'uju ma ra moji nu jango re b'ub'u'ye jmute k'o juhsu'ñe ma ra xipjiji ja'a;
- c) Ra manji kjo pa'a na jo'o un pjozte, nu xiskuama k'u mama jango rga tsaji ngekua ra mbos'uji e te'e ñe ra pjonkji k'u dadyo e xiskuama mbero ye te'e ra tsja'a na jo'o ngekua ra unuji nu pjozte;
- d) Ra us'u'na te'e ko ra tsja'a nu arkate kja ne in jñiñi o na ngunxoru;
- e) K'o mama yo dyaja nu kja xiskuama ra tsjaji na jo'o; ñe
- f) Texe ko ra mama nu tsjaju.

9. Nu b'epji na jo'o

9.1 Nu b'epji pjozte

a) Nu Arkate kja Ts'ibondo a ndeje kja CEMYBS, ra pana na xiskuajma jango ra mama ja ba ñunsuji in chu'u nu ko ne nu pjozte;

b) Yo te'e ku ngeje ts'ita ra ma ñunsuji in chu'u ma a ga mama k'o b'ub'u/ nu kja skuama nu ngubepji pjozteje k'o un ngubepji pjozteje, ñe ye k'o janda kja ne jñiñi ra tsaji ye skuama nu kja jñiji nu jange ra manji, ra opuji na xiskuama nu jange ra mama jango ga mbu'uji ñe jango ga nguaruji;

c) Un ngubepji pjozteje ra jñanda texe ye xiskuajma ke o chunu/ ye ts'ita kjo na jo'o o xi b'ezhi;

d) Nu nu ngubepji pjozteje ra xipjini ja ute k'u ra xoru/ na jo'o ye xiskuama ngekua ra unuji nu pjozte;

e) Ma ra mama ja un jmute nu nu ngubepji pjozteje ra xipji nu pjozte kjo ngeje k'u ra mbosuji;

f) Nu ngubepji pjozteje nge ku ra unu/ texe nu ko nesta ye ts'ita.

g) Nu ngubepji ra kja na xiskuama nu jange jusu/ ye te'e k'u/ o mbosuji.

Ye pjozte dya ra ujni ma ra manji o ra tsaji k'o dya ga kjan'u/ k'o te'e k'o b'ub'u/ a xoñi ñe ma ra xipiji o ra tjaupji k'o dya ga kjanu/ ye nte'e k'o pjosuji.

10. Yo jmute k'o naño

Yo jñiñi k'o ra uhji nu pjozte dya so'o ra nruji k'o e pjozte k'o ixi nget'o, ñe dya so'o ra nruji k'o naño e pjozte ma jiyo dya kja xe ra ujni.

Nu CEMYBS so'o ra mbosu k'o naño e pjozte ngekua ra tsaji na jo'o, ñe ye jmute k'o b'ub'u/ kja in jñiñi ye te'e so'o ra pjozte.

Nu CEMYBS so'o ra tsaji na mbaxkua k'o yo naño pjozte ngekua ra tsaji na jo'o.

11. K'o ra tsaji k'o ye te'e

Nu ko' kja ye pjozte nge ma ye te'e jmuru/ k'o nu jmute.

Yo te'e k'o ujni ye pjozte ra pepijiyi k'o in jñiñi ma ra matruji, ñeje ra pepijiyi k'o nu arkate, ñe ye ngunxoru/ ñeje nrexe nu jñi.

12. pezhe jña'a

12.1 yo pezhe jña'a

Ma re pezhe e jña'a k'o in tsaja ye pjozte ra tsapuji k'o mama k'u tjuru/ ñe re tsjak'u/ kua rga xisi ye ja ute.

Ye jña'a k'o b'ub'u/ kja xiskuama ra kuaruji kja in "xiskuama nu arkate" ñe nu kja in xiskuama nu nu "Gaceta del Gobierno" ñe ra so'o ra nu xiskuama kja interne kja pjozte ne kja CEMYBS.

K'o mama nu jña'a dyech'a jñincho nu kja ley, nrexe ye xiskuama k'o ra kuaruji ñe ra xoruji nu kja pjozte re mama nu jña'a.

"NUJNA B'OS'UTE DYAK'O IN TSJAJA, DYA PESK'O RA NU'U YO JMURU/ TE'E. DYA SO'O RA USAJI GUA N'AÑO B'EPJI UN JANGO DYA PJOS'UJI NTE'E K'A DYARGA JO'O RGA PEPJI NUBA B'OS'URE RA W ENCHIJI ÑE RA MATR'UJI KJA ARKATE JANGO GA MAMA K'A TJURU/ JMU'U"

12.2 nu jña'a k'u matr'u/ te'e

Nu jña'a ra mama nu arkate k'u b'ub'u/ a Ts'ib'onro, ra mama nu kja nu ngub'epji pjozteje CEMYBS nu jango pezhaji jña'a m bero ra ma nu ja ute.

13. Jango rga ñ'etse

Nu ngubepji pjozteje CEMYBS re tuji ye xiskuama nu jange juhsu/ ye te'e k'o ujni ye pjozte, k'o mama kja tsijña VIII ñe kja jña'a dyech'a yeje un kja Ley k'o mama ye jña'a k'o ra dyara/ ye te'e k'o b'ub'u/ a Ts'ib'onro ñe yo tr'ajñiñi.

14. T'epi

Nu nu ngubepji pjoxtete nu pjos'u/ ye te'e ra nu'u nu b'epji b'os'u/, jango ga mama k'e jña'a k'o tsa'a ngekua ra mama k'a jmute nrexe k'a ja'a ma ra jmuruji.

15. Jango ra tsajji ngenra

15.1 Jango rga tsajji ngenra a xes'e

So ra tsajji ngenra zo ri ngextjo a xes'e, k'a ra nu'u k'u/ CIEPS k'a ra joku/ na jo'o k'o in b'epji nu pjoxtete.

15.2 Kjaji ngenra k'o a pjonguji

Nu ngubepji pjoxtete CEMYBS ra mama janga ga kja'a pe gi ñe k'o nte'e k'o pjos'uji tsjema tsjema CIEPS, k'o kja munro jango ga kja'a k'e jña'a k'o oruji.

16. Nu jango k'ara ko kja ñe jña'a

Nu nu'u, ñe janra k'o unuji b'os'u/, ra mimi k'a t'angumu/ k'o pjuu/ ye chopu/ a Ts'ib'onro, ñe nu Sekretaria ne Kontaloria nu Ts'ibomro ñe nu Organo de Kontrol Interno de la Sekretaria nu pjoxtete, nu jango ra nuji jango rga unuji k'o pjoxtete yo nte'e.

17. Koxte ñe kjos'u

Nrexe k'odya i ne'e ra tsjajo te'e, nrexe k'o i ne'e mama k'o yo jmute ñe k'o dya i ne'e k'u/ tsajji yo te'e ma i dak'ujme yo apoyo, ra so'o/ mamaji d'a te'e o nrexe k'u/ b'ub'u/ k'jane jñiñi, a kjanu/.

a) Soo ra dyopju

Jango b'ub'u/yo jña'a k'o mama yo te'e k'u/ b'ub'u/ k'jane oficina central un ko CEMYBS.

b) Soo ra jña'a k'o in jña'a t'ezi:

Kja ne T'angumu/ CEMYBS jango kjaji ne bepji k'u/ pjoxtete kja 01 800 823 8580 ñe kja ne ndetjo k'o ra dyara ne telephono kja ne Jmu'u Ts'ibondo (CATGEM) dya ra n'estaji merio 01 800 6 96 96 96 a mbo'o kja B'ondo ñe 070 mba ra Zumi ñe yo jñiñi k'u/ b'ub'u/ bextjo.

b) Soo ra dyopju/ k'jane:

Kja ne komeo elektroniko ñe K'o b'ub'u/ kja www.secogem.gob.mx/SAM ; ñe

d) Ri mats'e:

Kja ne Kontraloria ne CEMYBS jango b'ub'u/ in nu Delegasio Regiona nu ku Kontraloria ñe kja ne ngum'u/ k'o pjoxtete ye te'e, ñe kja ne ngum'u/ k'o para kja ne Sekretaria ne Kontroloria kja ne Ts'ibondo.

K'O E JÑA'A K'O RI B'EZHI

NAJA. Juhsuji nrexe k'o b'ub'u/ añeba kja ne Xorxiskuama "Gaceta del Gobierno".

YEJE. Yo jña'a k'u mamaji yo jmute ra so'o/ ngich'i ma ra kjogu/ d'a pa'a k'o juhsuji kja ne Xorxiskuama "Gaceta del Gobierno" ñe ra so'o/ pjuu/ ngich'i ma dya ra dyopju/ ñaño jña o ma dya kjuaru/ yo b'epji.

JÑI'. Yo tjurujnu ra pjongu/ kja ne xiskuama mba ra paraji na jo'o.

NZIYO. K'a pa'a k'a ro kjogu/ ma ra unuji k'e pjoxtete ko unu/ un b'os'u/, ke na tsajji jango ga mimi tr'apju/.

TS'ICH'A. Texe ko dya janda nu tjurujnu, ra pepiji nu jmurute.

Juhsu/ kja ne jñiñi kja Zumi de Lerdo, t'ajñiñi k'jane Ts'ib'ondo, da nu pa'a dyote jñincho 28, naja zana, nu kje/ e/ dyote dyech'a nziyo 2014.

JMU'U MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA
TS'IJMU KJA KONSEJO ESTATAL
KJA NE NRRIXU ÑE RA B'UB'U/ NA JO'O.

Traducido por:
Mtro. Antonio Romero Hernández

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

JMU'U RAFAEL DÍAZ BERMÚDEZ, K'U'NGEJE K'U'B'EPJA VOKAL K'U'O ÑEMEJE KJE NE KONSEJU NGEKWA RA PEPJII TEXTJO K'O E TE'E K'O KARA KJA NE TS'IMB'ONDO, K'O MAMA NE 3 TS'IBEPJI XI, 5, 6, 10, 11, 17 TS'IB'EPJI IV ÑE 18 NE JANGO GA PEPJIIJTJO NA ZEZH KJA NE TS'IB'ONDO, TS'IB'EPJI XI, 8 TS'IBEPJI III, 19, 20, 21, Y 26 K'O NAD'A NE TJURU JANGO GA PEPJII KJA NE TS'IB'ONDO; 12 TS'IB'EPJI XXVIII TJURU K'O O ÑOMEJI K'U'CHJU'U KONSEJU ESTATAL PARA EL DESARROLLO INTEGRAL K'O OT'U'E JÑIÑI KJA NE TS'IB'ONDO ÑE 10 TS'IB'EPJI XIII K'U'NAD'A A MBO'O, ÑE

K'O MAMA

Ka nu b'epji nu atkate nu Ts'ib'ondo, ne k'a ra tsja'a na zakju'na jo'o nujo tee yo b'ub'ura ts'imbondo, k'a ra dyaraji ñe ra nu k'a ra moji ga ma xoñi ngege k'o ne'e nu ra pepjii kja ne ts'ib'ondo.

Ngwa ne tsje'e/2007, ne jmute k'o b'ub'urkja ne Ts'ibondo, k'ura tsja'a ne Consejo Estatal ngekwa ra pjoxteti texe k'o jñiñi k'o b'ub'urkja ne Ts'ib'ondo, o tsjaji d'a b'epji k'ur'chju'pjoxtet d'a ts'it'i jñatjo, ngeje k'ura mboxu'e jñonu'e ts'it'i ñe e ts'ixut'i jñatjo ñe hñähñu k'o pes'i ts'ich'a ñe dyech'a ts'ich'a kje'e k'o ot'urorui kja nguxoru ne Ts'ibondo, ra unuji d'a b'os'i e jñonu, ñe textjo k'o ra jnu'u ngekwa zo'o ra xorui, ñe e chopju'e bitu, k'ur'ngeje k'o ra mbosteti, ngeje k'o nad'a ne xiskuama.

K'ur'Ts'ibondo mama kja in nzumuk'o b'ub'urk'ura mboxu'e jñonu'o mama ne Consejo Nacional de Evaluación de la Política de Desarrollo Social (CONEVAL), ra pepi mbara dya tjoru'e jñonu'texe yo te'e.

K'ur'mama kja in nzumuk'o pjoxtet ts'it'i K'ur'chju'pjoxtet Fondo nu Nasio Unida (UNICEF), ngwa ye ts'ixut'i, ye ts'it'i jñatjo hñähñu ñe yo xo na najo Ngeje yo dya pes'i in b'epji ñe pje ra ñoñuji ñe dya tsjaji na jo'o ko in tjurujo.

K'ur'nu mama nu Instituto Nacional de Estadística y Geografía (INEGI), nu 20.3% yo ts'it'i ke pes'i 3 a 15 tsje'e kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo dya pa'a kja ngunxoru'ne 36 % yo ts'it'i k'ur'pes'i 6 ñe 14 kje'e pepjii.

Nu b'epji k'ur'mama ja nzi te'e b'ub'urka in nzumuk'o 2010 k'u o pjongu'nu INEGI, kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo mama k'e kara 23,322 ts'it'i k'u pes'i 3 ñe 14 kje'e ko ñaji na jña'a ko dya ngeje jñangicha, ngeje 0.7% texe yo t'i'i ko in menzumukja ne Ts'ib'ondo, ñe 546 ko dya ñaji jñangicha.

K'ur'd'a k'o ra tsja'a ne b'epji ri ngeje k'ur'ra xorui, ngekwa ra mbaraji na jo'o k'o ra jichiji, ngekwa ra mbaraji textjo k'o jizhiji kja ne ngunxoru, ximi dya ra mbedyeji kja ne ngunxoru, ngekwa ra mimi na jo'o.

Ma ra tsja'a na jo'o ne b'epji pjoxtet d'a ts'it'i jñatjo hñähñu, k'o o mburu'ni dyote d'a zana k'ur'mi kje'e/2009 k'o o pjos'ui kja ne xiskuama k'ur'chju'pjoxtet Gaseta Ne jmu'u k'o mama textjo k'o ra tsja'a, k'o o pjos'ui mi jñite d'a pa'a k'ur'mi zana naja k'ur'mi tsje'e/2013 k'ur'ne xiskuama, k'o o ñomuji, jango mi mama k'o pjoxteti, ñe k'o mi mama kjo ngeje k'o ra mbos'ui.

K'o ra mama kjo ngeje ñe k'o ra jñanda, k'a o ñaji CAS/APADRINA/SE/001/2014/02 k'o o mamaji ma mu jmurui mi ot'ur'epji ma mu jmurui, ku nu pa'a dyote pa'a nu naja zana 2014, o mamaji k'o o nguji k'o zo'o o kuat'ui kja ne xiskuama 21506A000/RO-008/2014, k'ur'mi jingua 22 nu ot'ur'zana 2014, ne T'ab'epji k'ur'chju'pjoxtet Direkion textjo ne B'epji k'o mama ne jmu'u k'o nad'a ne k'o jango ga pjoxteti kja ne Ts'ib'ondo, ngeje nu tjuru 23 nu ko o mama ro pjoxteti kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ngeje ko mama ra pjos'ui.

Nza kja mama nu jeb'i 208F1A000/RESOL-026/2014, nu pa'a 24 nu zana naja nu kje'e 2014, nu komisio kja ne Ts'ib'ondo k'ur'pjos'ui, nza kja mama nu tjuru, ñe nu tjuru ko o kja jo jmu'u a Ts'ib'ondo a B'ondo ñe yo d'año jñiñi mba ra nu tjuru, ngeje nu xiskua ko ma ma ko ma ma pje ñesta; ngeje kjanu k'e ro dyus'urko kuat'ur ndub'u.

NU K'O O MAMAJI K'O E JMU'U K'U'KJA O ÑEMEJE NE KONSEJO ESTATAL K'U'RA PEPJI TEXTJO YE JÑIÑI KJA NE TS'IBONDO, NGEKWA RO ÑOMUJME NE TJURU'NE K'U'MAMA PJOXTET TS'IT'I JÑATJO.

K'O MAMA NE B'EPJI JANGO RA PEPJII RA PJOXTETI NAJA TS'IT'I JÑATJO

3. Textjo k'o ra tsja'a

1.1 Textjo k'o h'epji

Ne b'epji k'o ra tsja'a jango ra mbons'ui d'a ts'it'i jñatjo k'ur'ngeje k'ur'ra ñonu na punkju'k'o ne ts'it'i ñe e ts'ixut'i k'o pes'i ts'ich'a ñe dyech'a ts'ich'a tsje'e k'o poji kja ne ngunxoru'ne Ts'ib'ondo k'o ra unuji d'a b'us'i e jñonu, k'o jango ra yaxu'in xiskuama ñe e chopju'k'o ra ndomuji in bit'u xoru.

Ne b'epji so'ora tsja'a pjozte k'o pepji kja ne ts'ibondo ñe k'o pepji kja ne jñiñi, k'o pjezhi, k'o janda jango ga ñemeji ye jmu'u kja ne Ts'ibondo, ngekwa ye ts'ixut'i ñe ye ts'it'i jñatjo so'ora mimiji na jo'o, xo soji ra xoruji ngekwa ra ngaraji na jo'o.

1.2 So'ora tsja'a

K'o ra pes'iji e jñonu; ra xoruji ñe dya kjo ra zad'u

2. k'o mama yo jña'a

Ngekwa ra so'ora tsja'a yo tjuru; ñe ra dyaraji:

Pje ra mbos'uji, texe ko ra unu ñe yo merio ko ra mandaji yo te'e ko nesta kja ne b'epji ko kjaji pjozte ko chju'u Pjons'u na ts'it'i jñatjo.

K'o ra mbos'uji, Ngeje yo ts't'i ñe yo ts'ixut'i ko kara kja yo in jñiñi jñatjo ñe k'o pjons'u nu B'epji ko pjozte kja in jñiñi ngekua ra pjos'u na t'i'i k'u jñatjo jña'a.

B'us'i jñonu, textjo k'o e jñonu k'o unuji k'o e t'i'i k'o bepji Pjozte d'a ts'it'i jñatjo.

CEDPEM ñe Konsejo a Ts'ib'ondo k'ura pepji textjo ye jñiñi kja ne Ts'ibondo a B'ondo.

CIEPS, k'o ni pjezhi jod'u ñe k'o kja'a t'onu jango ga mimi na jo'o ye te'e.

K'o pezhi nu komite, k'o pezhi kjo ngeje ñe k'o ra janda kjo b'ejmi ra tsja'a ne b'epji ñe Pjozte d'a ts'it'i jñatjo.

Nu konsejo, nu konsejo nu ko kjaji nu b'epji nu ka kjaji nu b'epji ra pjons'u nu Ts'it'i jñatjo.

K'o ra tsja'a ne b'epji, k'o pepji kja ne Konsejo k'o nu jñiñi kja ne Ts'ibondo a B'ondo.

Jango ra nu'u k'o ra tsja'a, nu komite ko pjozu ñe ko ra jñanda k'o b'epji Pjozte d'a ts'it'i jñatjo.

Ne tjuru, nu tjuru ko b'epji ko tsja'a pjozte kja ne Ts'ibondo.

K'o jus'u in chju'u, k'o ne'e ra juns'u in chju'u k'o ne'e ra mbos'uji k'o b'epji k'o mama k'u chju'u te'e k'o na nojo pjozte d'a ts'it'i jñatjo.

K'u ndakjimi, ngeje k'o e te'e k'o Pepji kja Ts'ibondo jango kjaji ñante ñe kja ne jñiñi k'o ne'e ra mbos'u ye te'e ñe e te'e k'o ju'u e chopju ñe k'o ne'e ra mbos'u k'o e chopju k'o xi ju'u.

Nu k'o ra mbons'uji, textjo k'o e te'e k'o ra mbos'uji k'o b'ub'u kja ne ts'ib'ondo k'ura eje kja ne b'epji pjozte d'a ts'it'i jñatjo.

K'o dya pes'i pje ra ñonu, k'o dya pes'i b'epji, k'o dya xi pes'i e chopju k'o ra ndomu d'a b'us'i jñonu ñe dya kjaji na jo'o nza kja mama ne tjuru.

K'o a b'epji, k'o bepji k'o mama Pjozte d'a ts'it'i jñatjo.

Bepji jango ga pepji, k'o b'epji k'o ra tsja'a ne jmu'u ngekua ra ju'u ñe ra unuji textjoji, ngekua ra unu ñe ra mbos'uji e chopju; ngeje k'o ra dyaraji nza kja mama yo tjuru.

Yo tjuru, k'o mama yo tjuru nu b'epji nu.

Jango ga tsja'a, k'o b'epji k'o mamaji ngekua ra mboruji textjo k'o unu ñe b'epji.

K'o oru, k'o ra unuji ne ts'ixut'i ma iyo ne ts'it'i k'o e te'e k'o o juns'u in chju'u k'u in nana, in tata, ngekua ma ra ñemeji ri ngeje k'o ra ju'u k'o e chopju.

Ja ra unu nu merio, yo merio ke ra unuji yo te'e ko nestaji na kjuana, ngeje na jeb'i ko ra unu mba ra pjongu merio.

K'u pjozu ne ts'it'i, ye te'e k'o pjozu ye ts'it'i na dya b'ub'u k'u in tata o nana.

Mu na kjuana dya mimi na jo'o, ma dya mimi na jo'o yo te'e o mo ya xi na b'ub'u nza kja mama yo tjuru nu.

3. k'o ra tsja'a

3.1 textjo

Ra jogu k'o ñonu ñe ra maji kja ne ngunxoru k'o e ts'it'i ñe ts'ixut'i jñatjo k'o pa'a kja ne ot'u ñe kja na yeje ngunxoru k'o b'ub'u a B'ondo k'o dya juji e chopju; k'o dya xi ju'u pje ra ñonuji, ngeje k'o ra unuji e b'us'i e jñonu; k'o ra yaxu in xiskuama ñe e chopju.

3.2 K'o mama

- a) Ra unuji d'a b'us'i jñonu-zanma, zanma k'o e ch'i'i k'o mama ne b'epji, mba ra pes'iji jñonu-texe yo pa'a.
- b) Ra unuji k'urra yaxu-ye ch'i'i ma ra mburu-ne xoru;
- c) Ra unuji k'o e ch'i'i textjo k'o e chopju-ngekwa ra ndomuji e b'itu ngekwa ra so'o-ra ma'a kja ne ngunxoru-ñe xi ri ch'etaji;
- d) Ra mboruji textjo k'o o tsja'a kja in jñiñiji, ñe ra pjoxteji texe k'o e te'e jñatjo, ra pepiji textjoji k'o pepji kja ne jmu'u kja ne ts'ib'ondo, a jñiñi ñe k'o te'e k'o ximi ju'u-e chopju; ñe
- e) Ra xipji textjo k'o pporu-ñe k'o in tata k'o e t'i'i k'o ra unuji kja ne xoru.

4. Ja ngekwa ra pjoxteji.

4.1 K'o e te'e

E ts'ixut'i ñe e ts'it'i jñatjo k'o b'ub'u-kja ne Ts'ib'ondo.

4.2 K'o e te'e k'o ra mbos'uji

E ts'ixut'i ñe e ts'it'i jñatjo k'o dya ju'u; k'o dya xi mi pes'iji pje ra ñonu; k'o ximi xoruji dya kja ne ot'u-ñe yeje ngunxoru-kja ne ts'ib'ondo.

4.3 Textjo k'o e te'e

Ts'ixut'i ñe ts'it'i jñatjo k'o pes'i 5 ñe 15 tsje'e, k'o dya ju'u-pje ra ñonuji na punkju-ma iyo e jñonu; k'o xoruji kja ne ngunxoru-ko ot'u-ñe k'o na yeje kja ne Ts'ib'ondo.

5. Ja ngekwa sa'a

Ne b'epji ra mbos'u k'o e ts'ixut'i ñe e ts'it'i jñatjo, k'o dya ju'u-pje ra ñonuji k'o b'ub'uji na je'e o jñiñi ko bextjo b'ub'u-kja ne ts'ib'ondo ngeje yo 43 jñiñi kja kja d'año jña'a ko ra pjons'uji, k'o ra mama ne b'epji ñe tjuru-kja ne ts'ib'ondo a B'ondo, mbe ra nu'u ko kja'a merio ñe kjo ngeje yo te'e ko so'o ra dyaku.

K'o e jñiñi jango ra za'a-ne b'epji, ngene textjo k'o o tsja'a ne CIEPS, ra so'o-ra mama kjo ngeje k'o ra mbos'uji, jango ga mama ne tjuru.

6. Pjoxteji

6.1 K'o ra pjoxteji

K'o ra pjoxte k'o mama ne b'epji, ra unujitjo ñe dya ra kobra yo te'e ñe ra unu-nza kja:

6.1.1 K'o unuji

- a) D'a b'us'i jñonu-texe yo zana;
- b) D'a b'us'i na ni ngwara ne kje'e-ne zana dyech'a yeje, jango ga mama ne tsje'e, nza kja kja'a o dya kja'a merio; ñe
- c) Ra unuji tsjema textjo k'o jango ra yaxuji, k'o ra unu-ma ni mburu-ne tsjexoru.

6.1.2. K'o e chopju

K'o e chopju k'o ra unuji ngeje ra unu-na jeb'i ko ra pjongu-merio, ngeje k'o ra ndomuji e b'itu.

6.2 Ja nzi k'o ra unuji

Nu k'o e chopju ra unu-ne jmu'u ne Ts'ib'ondo, ra ngeje ne CEDIPIEM, k'u-ngeje nu ra unu-nde'e k'o e chopju-50%, nu k'u dya nde'e ra unu-ne ndakjimi 50% k'o e chopju-ngeje k'o toji.

K'o e chopju k'o ra unu-ne jmu'u ne Ts'ib'ondo ra ngeje k'o unuji tsjema, tsejma.

K'o ra unu-ye ndakjimi ra ngeje k'o ri toji ma nde'e zana k'o pepji kja ne ts'ib'ondo, kja ne jñiñi, ñe k'o unu-k'o dya e te'e tsejma, tsejma. Ne CEDIPIEM ra so'o-ra tsjap'ura yaxuji d'a xiskuama jango ri mama jango ra unuji k'o e chopju.

K'o e chopju k'o ra t'unu k'o e te'e k'o ra ndomuji el b'itu ri ngeje 1,200.00 (ra jya d'uji ra nde'e) nu k'ut'orra ngeje 750.00 ma ra mburura xoruji, nu k'ura bezhi 450.00 kja ra unuji k' u na jñi'i zana mo kja'a xoru;

7. Jango ga unuji

7.1 K'o te'e ra mbos'uji

7.1.1 Ñe k'o ri ba e'eljo

K'o ra mbos'uji k'o ya b'ub'urkja ne b'epji ri b'untjo a mbo'o, k'o ri ngeje textjo k'o mama k'e tjuru;

7.1.2 Kjo ra ngeje ñe k'o ra jyo d'ur

- a) D'a ts'ixut'i ma iyo d'a ts'it'i jñatjo k'o ri pes'i ts'ich'a 5 a iyo dyech'a tsje'e 15, k'o dya ri juji pje ra ñonuji;
- b) Ri xoruji kja d'a ot'urma iyo kja na yeje nguxorukja ne Ts'ibondo;
- c) K'o in tata ma iyo k'o ri pjurura yaxuji d'a xiskuama jango rim ama k'ura pjoxteji;
- d) Ri ngextjo k'o k'o ra tsja'a k'o e b'epji ngelja k'o in nanaji, in tataji, ma iyo k'o pjuruk'o e ts'it'i; ñe
- e) Ñe k'o ra mama k'o pjurune b'epji.

Ximi ra jizhiji k'o in xiskuama:

- a) K'o in xiskuama k'o unuji kja ne ngunxoru;
- b) K'o in xiskuama jango juns'ur in chju'u;
- c) K'o in xiskuama ne CURP, k'o ot'ur xiskuama;
- d) D'a jmicha k'o ts'ike;
- e) K'o in xiskuama jango b'ub'uji; ñe
- f) K'o in xiskuama k'o in tataji, in nanaji, ma iyo k'o te'e pjurui.

K'ur b'epji ra mbos'ur d'a ts'ixut'i, ma iyo d'a ts'it'i jñatjo k'ur b'ub'urkja ne ngumu; ma ra mama k'o pjezhi ra so'o ra mbos'ur e yeje t'i'i.

Texe k'o mama ne xiskuama ra jandaji ñe ra zopjuji jango ga mama ne tje'e, kjanu ra jizhiji textjo k'o e te'e k'o pepji kja ne jmu'u ts'ib'ondo, jñiñi, ñe k'o mama ye xiskuama jango ga ngaraji.

7.1.3 Kjo ngeje k'o ra mbos'uji

Ot'ura mbos'uji k'o e ts'ixut'i ñe e ts'it'i jñatjo k'o ot'ur o juns'ur in chju'u, ñe k'o mama ne tjuru; k'o ri mama:

- a) K'o dya ri pes'i in tata, in nana, ma iyo nza yeje;
- b) K'o pes'i e yeje kjuarma;
- c) K'o b'ub'uji kja ne jñiñi (43) jango d'a jara e ngumuk'o na jo'o, nza kja mama nu tjuru yo jñatjo kja ne Ts'ib'ondo;
- d) k'o ra mama k'o nu komite;

7.1.4 Jingwama ra juns'uji in chju'u

K'ur nana, ne tata, ma iyo k'ur pjurune t'i'i, ra jizhiji jango o mbedye k'ur b'epji k'o pjoxte e te'e ñe kja ne mama nu komite, nza kja mama yo tjuru;

K'o mama ne tjuru ma a ngwaruji o jmutuji k'o e xiskuama k'o unu k'o in tataji, nanaji o nu te'e ko pjurune ma ra mamaji, ja kuatur k'o in b'epji jango juns'ur in chju'u ye ts'it'i.

Textjo k'o e te'e k'o o dyorune pjozte, dya ra ngontju; dya ximi ra unuji k'o e pjozte.

7.1.5 K'o e xiskuama k'o ra yaxuji

- a) K'o e xiskuama jango ra yaxuji in chju'u;
- b) K'o e xiskuama k'o te'e k'o ra unu ye chopjurkja ne s'ib'ondo a B'ondo;
- c) K'o e xiskuama jango ri mama ra junkuji k'o e chopju;
- d) K'o xiskuama ko mama ra so'o ra pjons'uji texe yo te'e;
- e) K'o xiskuama k'o mama ra mbos'uji; ñe
- f) K'o ra mama texe k'o e jmute.

7.1.6 jango ba e e k'o e chju'u

Ne CEDPIEM ngeje k'u ra tsja'a ne xiskuama jango ri juns'u k'o e chju'u, jango ga mama k'u tjuru k'o ra jizhiji ñe ra ñetjeji k'o b'ub'ukja ne ts'ib'ondo, ne jñiñi, ñe k'o mama k'o d'a xiskuama k'o jmub'epji kja ne ts'ib'ondo; ñe texe k'o tjuru k'o o jizhiji kja ne b'epji.

7.1.7 K'o ra mbes'iji k'o ra mbos'uji

- a) Zanma, zanma ra unuji d'a b'us'i jñonu;
- b) Ra mbos'uji k'o ra yaxuji kja in xiskuama ma ra mburu ne xoru;
- c) Ra unuji e chopju ma mburu ne xoru textjo ne jñi'i zana mbara tomuji yo b'itu ko nesta;
- d) Ra juji d'a b'us'i ma zana dyech'a yeje zana, jango ga mama ne tjuru; ñe
- e) Ra jñandaji na jo'o ye ts'it'i jango ga mama ne tjuru;

7.1.8. K'o ra tsja'a k'o ra mbos'uji

- a) A ma'a kja ne ngunxoru textjo yo pa'a;
- b) Ra mboru k'o unuji nza kja ne b'itu; ñe
- c) Dya ra jyeziji k'u ngunxoru;

7.1.9 k'o ra tsja'a ne nana, ne tata ma iyo k'u pjuu

- a) Ra tsja'a ne t'onu ne b'epji pjozte;
- b) Ra jñhi k'o e xiskuama nza kja mama ne tjuru;
- c) Ra unu k'o e jña'a ma oruji me na kjuana ko ra xitsi;
- d) Ra ma tsjanja yo ko unuji ñe ra yaxu k'o e xiskuama ma ra unuji k'o pjozte;
- e) Ra ndomuji textjo k'o ni jyodunza kja mama ne pjozte ñe nu tjurujnu;
- f) Ra jnusp'u in chju'u k'o e ts'it'i kja ne ngunxoru; ñe ra pjuu k era matjo a xoru ñe ra tsja'a ne b'epji ke ra jyesu;
- g) Ra xipji, k'o e jmu'u ma dya unuji k'o pjozte, xo ra mama kjo na jo'o nza kja mama ne tjuru;
- h) Ra tsja'a texe ko kjaji kja ne ngunxoru kja pa'a xoru nu xorte;
- i) Ra xipji k'o e ts'it'i k'o unuji k'o pjozte ra xama k'o in jña'a, kijñi, ngekwa ra neji k'o in jñaji k'o ñaji kja ne ts'ib'ondo ñe ne b'ondo;
- j) Ra unu kja ne ngumujmu ma zana nzincho, d'a xiskuama jango juns'u k'o xoru ne ts'it'i, jango ri mama pje kich'i k'u t'i'i; ñe
- k) Ñe k'o mama ye komite.

7.1.10 K'o ra tsja'a ne ndakjimi

- a) Ra yaxu'd'a xiskuama jango ra mama k'ura pjoxté;
- b) Ra unu-na jo'o k'uchopju-k'upjoxté;
- c) Ts'igi unu-k'o pjoxté e chopju-e ts'it'i nza kja ya mi mama jagua ra unuji, nza kja mama nu xiskuama yo b'epji ne tsje'e;
- d) Ra ma zoguk'o e xiskuama zanma, zanma, jango ri mama k'o pjoxté;
- e) Ra jyanda yo i ch'i'i ko o jizhi, ngek'ua ra paraji ja ba kja'a in jñiñi ñe ra pjorují ra xoru-na jo'o; ñe
- f) K'o ra mama k'o e jmu'u.

7.1.11 Ma dya unuji

- a) Ma k'o mamaji dya bejmi mba ra unuji;
- b) Ma dya ra tsjaji k'o mama nu pezhe 7.1.8 ñe 7.1.9. k'o tjuru;
- c) Ma b'ub'u-e yeje pjoxté, ñe ma dya ra mama k'o in tata, in nana , ma iyo k'upjoru;
- d) Ma dya ra ndomuji k'o mama kja pjoxté, ñe ma jandaji d'a partido;
- e) Ma dya ja mimi kja in menzumu-ñe ra pjons'uji ra tonjo na partido politiko ko yo o pjons'u; ñe
- f) K'o ra mama nu komite.

7.1.12 Ra zad'uji k'o pjoxtéji**7.1.12.1 Dya ja ra mbos'uji nanzi pa'a:**

- a) Ngeje k'o mama ne c), d) ñe e) ne pezhe 7.1.9; a kjanu k'o juns'u-c) nu pezhe 7.1.11, dya ra unu-k'o pjoxté, ma kja ra tsja'a t'onu; ñe
- b) K'o ra mama k'o e jmu'u.

7.1.12.2 Ma dya xira unuji

- a) K'o mama kja k'o juns'u-kja ne c) k' u-pezhe 7.1.8 a kjanu ny jña'a a) nu pezhe 7.1.11 dya xi ra unu-pjons'u; ñe
- b) Ra usa yo pjons'u-ngekua dya o unu-a kjanu;
- c) Ra po'o, ra chembe, ra unu-yo ko pjenda o unuji;
- d) Mo ra ma'a ra jyesi un ngumu-ra ma'a na je'e nu Ts'ib'ondo;
- e) Dya xi ra ne'e ra pjons'uji;
- f) ra ndu'u; ñe
- g) k'o ra mama k'o e jmu'u.

K' u-ngumujmu ngeje k'ura mama.

7.1.13 k'o t'ot'u-k'u-ra mbos'uji, nana, tata o te'e ko ra pjos'u

K'upjons'uji ra ma'a kja ne ngunxoru; ra b'ub'ujnu ma kja ra ngwaru;

Nu in nana ñe in tata xo so'o na b'ezo ko pjoru-nu t'i'i ra tsjaji ko nesta mba nu t'i'i ra ma'a kja ngunxoru-ñe ra unuji ñoñu-na jo'o.

7.2 Ra jñandaji k'upjos'uji

Ra jñandaji ñe ra unuji asta ma ya ra ngwaru ra xoruji.

8. K'o ngumujmu k'o ploxte

8.1 K'o ngumujmu jango ra tsja'a

K'o e jmu'u ngeje k'o ra mama jango ga dya't'aji ne b'epji.

8.2 K'o ngumujmu k'o ra tsja'a

Ne ngumu ne CEDIPIEM ngeje nu ra tsja'a ne b'epji.

8.3 Textjo k'o e jmu'u

Ngekwa ra tsja'a ne ploxte ra ngeje ye jmute k'o ra jña'a ne b'epji ngejyo ra mama jango ga tsja'a ne b'epji ñe ra mama ja ba ra tsjaji ko ne merio nu b'epji.

8.3.1 k'o jmuruji

K'o e jmu'u ra ngeje yo:

a) D'a t'ajmu, k'u presidente, k'u ri ngeje k'u ra mbedye kja ne Sekretaria kja ne Ngumukjo ploxte;

b) D'a ts'ijmu nu sekretario, k'u ri ngeje k'u jmu'u kja ne CEDIPIEM;

c) E ts'ich'a k'o ra jñanda, k'o ri ngejeji:

- D'a b'ezo k'u r'i b'ub'ukja ne Sekretaria de Desarrollo Social;
- K'u ra para jango junru k'o e chopju kja ne komite;
- K'u ra para jango xoruji kja ne komite;
- Nu jmu'u nu b'epji nu CEDIPIEM; ñe
- D'a k'u ri pezhi k'u ngunjizhiji;

d) K'u ri pezhi kja ne Sekretaria ne Kontralaria k'o e jmu'u.

Textjo k'o ri pjezhi ra tsja'a d'a xiskuama, kjo ngeje nu te'e k'o ra mbos'u ma d'a ra b'ub'u. Nu b'epji ra ngeje onorifiko.

Textjo k'o jmurura dyemeji jango ra ñeji k'o o mama k'o e jña'a a xoñi.

Textjoji k'o pjezhi ra jmuruji na jñi'i zana, ma ñaji. Ma b'ub'uji textjoji k'u t'ajmu, k'u pa'a kja ne Kontralaria, ñe k'o pjezhi, k'o ra mamaji ngeje k'o ra pas'uji in dye'e; ma dya ra ngemeji na jo'o ra ngeje k'u t'ajmu nge k'u ra mama.

8.3.2 K'o so'o ra tsjaji

K'o so'o tsja'a k'o jmurute'e ra ngeje:

a) Ra mama k'o ngeje k'o ra mbos'uji ñe ra tsja'a k'o e chopju ko nesta;

b) Ra mamaji k'o tjuru ñe ra mamaji jango ga ndomuji k'o unuji kja ne B'epji;

c) Ra mamaji jango ga unuji k'o ploxte mba ra tsjaji na jo'o e ploxte;

d) Ra tsjaji d'a b'epji jango ga unu k'o e chopju, nza kja ya kja'a chopju;

e) Ri ngeje k'o ra mama ja nzi e chopju k'o ra unuji textjo yo b'epji tsjema tsjema;

f) Ra mbaraji ja nzi e chopju unuji tsejma, ñe ra tsjaji k'o ra mbaraji;

- g) Ra tsjaji jingwama ra unuji k'o e chopju;
- h) Ngeje k'o ra mama ja nzi e chopju ra ch'unu;
- i) Ra dyus'una te'e ko ra pjons'u; ñe
- j) Ñe k'o mama k'o dya xiskuama, yo tjuru ñe ko ra mama yo jmu'u.

Textjo k'o jmurui kja ne b'epji k'o ña'a ñe k'o pas'u in dye'e; k'o e t'ajmu ra ngetjo k'o in jña'a. Nu sekretario ñe nu jmu'u ra so'o ra ma ma i. Textjo jña'a ma a jipje ra tsja'i.

Nu k'uts'ijmu ra ngeje k'u ri t'unu d'a xiskuama ma ra jmurui, ñe ra jizhi kja d'a xiskuama jizhi, ma iyo kja ne xi web jango ra jñandaji ngakja ne CEDIPEIM, ñe ngakja ne xiskuama k'o jizhi.

K'o mamaji k'o o jmuru ra ngeje k'o ra tsja'a k'e mbepji ne CEDIPEIM, ma iyo k'u ra ñemeji.

8.4 K'o e jmu'u k'o ra jñanda ne b'epji ñe t'enpi

8.4.1 k'o ri jmurui

Ne kom ite ra ngeje j:

a) D'a presidente, k'u ra ngeje k'u Sekretario ne Desarrollo Sosial kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo;

b) D'a Ts'ijmu, k'u ra ngeje k'u mbepji ne CEDIPEIM;

c) E ñanto mbepji, k'o ra ngejeji:

- K'u mbepji jango pedye k'o e chopju;
- K'u mbepji jango pedye jango ra xorui;
- K'u mbepji k'u pepji Sekretaria ne Desarrollo Sosial kja ne Ts'ib'ondo;
- D'a te'e k'u b'ub'ukja ne jñiñi jñatjo, o na ngunxoru;
- E yeje e te'e k'o mbepji k'o unu pepji.

d) D'a mbepji k'u pepji kja ne Sekretaria ne Kontraloria; ñe

e) ñe e nziyo te'e k'o ra ngejeji:

- Na te'e jango at'aji;
- Na t'e k'o pjoxteji ye b'edyi; ñe
- E yeje e te'e jñatjo.

Nu k'o e te'e ximi ra xipji d'a te'e k'o ra mbos'u. K'u pjezhi ra ngetjo k'u Textjoji ra ñaji ñe ra pas'ui in dye'e; k'o dya ngetjo in jña'a ra pes'iji.

Yo te'e nu komite ra so'o ra pas'u p dyeji, mbe nu jmu'u nu sekretaria kja pporuji pje ra tsja'a dya ra so'o, nge k'u ngextjo ra ma ma.

Textjo k'o ra mamaji ra ngeje k'o ra tsjaji, ma iyo, k'u t'ajmu ngek'u ra mama k'u.

Nu Komite ra jmurui ma jñi'i zana, xo ra xipji textjoji k'o ra tsja'a ma b'extjo, jango ga mama k'o e xiskuama.

Nu sekretario ra pjongu nu b'epji nza kja o mama nu arkate, ngeje jñi'l pa'a ante k era pjongu ñe dyote yeje zunu ante ke ra pjongu.

Mbara yo pa'a ko pepiji ñe yo pa'a ko nesta ra pepiji nu komite, ra so'o ra pepiji mora karaji nzi na ndetjo yo te'e, mbe nesta ra b'ub'u nu arkate, nu sekretario, ñe nu jmu'u ka pporuji b'epji ñe ko pjos'u.

Mo ra mama yo te'e yo komite, ra so'o ra mama ra pepiji yo pjos'ute'e, yo te'e ko xoru ñe texe yo te'e ko kara a jinni, ngeku ra so'o ra pepiji na jo'o nu b'epijnu.

Ra tsja'a d'a xiskuama ma ra jmurui, jango ra juns'ui k'o mamaji, xo ra yaxui textjoji.

8.4.2 k'o ra tsja'a

Ra ngeje k'o ra mama k'o e jmu'u:

a) Ra jñandaji k'o oru-pjoxte, ra mama ja k'o oru-pjoxte, ñe ra mama kjo ngeje k'o ra ndeb'e, ngeje k'o ra mama kjo ngek'ura mbos'ui.
Ra mbaraji kjo ngek'o oru-pjoxte, ñe k'o dya ra mbos'ui, ñe so'o ra mbos'ui, ra ngeje k'o ra mama textjo k'o jmurukja ne jmu'u;

b) Ra mbaraji kjo ngek'o dya ra mbos'ui ñe kjo ngeje ko ra mbos'ui ñe ra jandaji kjo ngeje ko dya xi ra unuji mbos'ui;

c) Ra mama k'o ngeje k'ura po'tui ne tjuru, ngekua ra jñandaji na jo'o ne b'epji;

d) Ra tsjaji d'a bepji k'ura jñandaji jango ga tsja'a ne pjoxte, ñe ra mamaji k'o bejmi o tsja'a maxi iyo;

e) Ra ñemeji d'a te'e k'ub'ub'ukja ne jñiñi, jñatjo, ma iyo k'o jizhi in kji;

f) Ximi ra po'tuma dya na jo'o k'o e b'epji; ñe

g) Ñe k'o ra mama ye tjuru.

9 Jango ga tsja'a ne b'epji

9.1 Jango ra pepiji

a) Jango ra ngemeji ñe ma junji e chopju ne ts'ib'ondo e jizhiji d'a xiskuama ne CEDIPIM;

b) Ra unuji k'o e xiskuama, jango ra juns'ui k'o in chju'u, textjo ye jñi, jango ra mburu ñe jango ra ngwaru;

c) K'o ngumu jango ra tsja'a ye xiskuama ra jñanda na jo'o k'o e xiskuama, kjo bejmi k'o mama k'o e tjuru;

d) K'o jmu'u ra mama k'o e xiskuama k'o ra ngich'i k'o mama ne tjuru, ñe k'o e chopju k'o junji;

e) Nu k'upa'a jingwama ra unuji k'ur-pjoxte ngeje k'o e jmu'u k'o ra mama; ñe

f) Ximi ngeje k'o jmu'u ra mama kjo ngeje k'o ra pjoxte.

Dya ra t'unu k'o pjoxte ma tsja'a emeji k'o jmu'u, ngekwa dya ra tsja'a e chju'u ye te'e ñe ra kueñe ne b'epji.

9.2 Ma ra potu k'o pjoxteji

Ma ra potu k'o pjos'ui jango ga mama, k'o e jmu'u k'o para kjo ra mbos'ui, ximi ngeje k'o ra mama k'o ngeje k'o d'adyo pjoxte, k'o ra ngeje k'o dya ju'u e chopju, ximi ngeje k'o a juns'ui in chju'u.

K'o e ngumu ra xipji k'o e jmu'u k'o a po'tui k'o e te'e k'o pjos'ui, ngekua ra mburu ra t'unu ne pjoxte, ma ra mburu ra unuji k'o e pjoxte, ma ximi junji e chopju.

10. Jango ga mboxte ye ngumu b'epji

Textjo yo pjozte ngeje yo ra mama jango ga unuji ye pjozte ye te'e, ngekwa dya ra yepe ra mbos'uji ye te'e.

Ne CEDPIEM so'o ra tsja'a bepji kja ne jñiñi ngekua ra tsja na jo'o ne bepji, ximi ra ngos'uji k'o dya ngumur nzakja k'o ngujizhiji.

Ne CEDPIEM so'o ra tsja'a ye yaxur k'o para kjo ngeje k'o pjozte ngekua ra mburujji ne b'epji.

11. Jango ra tsja'a ye pjozte mba yo te'e

Ma jango ra tsja'a ne pjozte xo ra xipji k'o e te'e k'o para pje b'ezhi kja ne jñiñi.

Texe k'o te'e k'o pjons'uji, ximi ngeje k'o ra tsja'a b'epji kja ne jñiñi, jango ximi pepji k'o dya ngupjozte, nza kja k'o ngunjizhio ñe jñiñi.

12. Ya jizhiji ne b'epji

12.1 Textjo k'o jizhi ne b'epji

Ma ra Jizhiji ne b'epji jango ga ma na ne tjuru, ñe k'o ra mama ne jmu'u.

K'o tjuru ra jizhiji kja ne kuat'ujña, ne Gaseta ne jmu'u, kja xiskuama web ne Sekretaria k'o pjozte y ne CEDPIEM, textjoynu.

Jango ga mama ne ts'itjuru 18 ne tjuru, textjo ne xiskuama jango jizhiji ne b'epji k'o ri mama:

"NE B'EPJI NGEJE IN TSJAJA YE TE'E, DYA KJO RA TAT'A-NGAKJA YE PARTIDO, DYA SO'O-RA TSJA'A K'O DYA B'EPJI, K'O RA TSJA'A NAÑO PJOXTE, SO'O-RA ZAD'UJI JANGO JA MAMA NE TJURU".

12.2 K'o ra jizhiji ra juns'ur in chju'u

K'o ra jizhiji ri ngeje k'o e ngujmu kja ne ts'ib'ondo, ñe ne CEDPIEM, k'o ra mama k'o e jmu'u, ma ju'u e chopj u.

13. K'o ri ñetje

Ne CEDPIEM ra ngeje k'u ra para textjo kjo ngeje k'o ra mbos'uji, jango ga mama VIII ne tjuru 12 ñe ma ra nuji textjo k'o m'ara nu ts'ib'ondo textjo nu jñiñi.

14. K'o ra nuji

Ne Ngumur pjozte ra jñanda kjo tsja'a na jo'o ne b'epji ne pjozte ximi ra mama kjo kjaji na jo'o ne b'epji, ñe ra mama mo ra jmurur yo jmu'u.

15. Ne t'onur

15.1 T'onur a tji'i

So'o ra tsja'a d'a t'onur a tji'i k'o ra jñanda ne CIEPS, ngekua ra tsja'a na jo'o ne b'epji.

15.2 Ra tsjaji ne t'onur

Ne CEDPIEM ngeje nu ra mama jango ga tsja'a ne b'epji, ra xipji tsejma ne CIEPS.

16. K'o ra jñanda, ra nu'u ñe ra takæ ne b'epji

K'o ra jñanda, nu'u ñe takæ ne b'epji ra ngeje k'u para jango ga tsja'a kja ne Organo Superior de fiskalisación kja ne Ts'ib'ondo, ne Sekretaria Ne Kontratoria kja ne Ts'ib'ondo ñe k'o in tjuru ne CEDPIEM, ra ngeje k'o ra mama k'o ngeje k'o ra mbos'uji.

17. Ra m am a jim a dya pjozteji

K'o e te'e k'o ne'e ra mama jango ga tsja'a ne pjozte, ma dya neji ra mbos'uji, nu nana ñe tata nu jyokjimi so'o ra xipjiji ye te'e k'o kara kja ne jñiñi, nza kja mama a ndub'u.

a) Ra tsjaji d'a xiskuama:

Jango ra dyaraji, ma iyo k'ur mbepji kja ne CEDPIEM.

b) So'o ra jñaji k'o ña'a na je'e:

Kja ne ngumu-jango paraji nzakja 01 (722) 2 12 89 85 ñe 2 12 90 72; ñe kja ne ngumu-ne ts'ibondo jango dya ri tsjont'u-e chopju (CAGTEM) ñe ma dya ri tsjont'u-01 800 696 96 96 ñe kja ne SAMTEL 01800 720 02 02, 01800 711 58 78 ñe 01 800 honesto (466 3786) a mbo'o kja ne b'ondo ñe a zumi 01 (722) 2 75 67 90; 01 (722) 2 75 67 96 ñe 01 (722) 2 75 67 00 ra ma 6581 ñe 6616 kja ne Sekretara ne Kontabria.

c) So'o ra dyopju-kjane:

K'o b'ub'ukja ne koneo e'lektroniko apadrina@edom.ex.gob.mx ñe kja ne www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Ma mats'e:

Kja ne Kontraloria ne CEDIPIEM, k'u'b'ub'ukja ne Nigromante k'upezhe 305 kja ne Merced, a Zumi a ts'ib'ondo C.P. 50080, ñe kja ne ña'a na je'e 01 (722) 2 13 58 93 kja ne 95, ñe kja ne ngumu-ne Kontraloria kja ne ts'ib'ondo.

K'O E JÑA'A K'O RI B'EZH

NAJA .Jich'iji ne k'o a tsja'a kja ne xiskuama GASETA ne jmu'u.

YEJE .K'o ra ñ'ui ne tjuru-jango ga pepjiji, ra ngich'i k'u'd'a pa'a ma ra jizhiji ne xiskuama GASETA ne jmu'u ximi ri b'unts'e ma dya ra tsja'a k'u'd'a b'epji.

JÑI'I. Yo tjuru ra jizhiji texe ngekua ra mbara.

NZYO .Ma ra unuji ne pjoxte, ra tsjaji ma ra ju'u chopju.

TS'ICH'A. Textjo k'o dya o mama ne tjuru, ra tsja'a k'o jmute.

O mamaji kja ne t'ajñiñi a Zumi ne Lerdo, a nde'e ne Ts'ibondo a B'ondo, k'o 28 pa'a nu ot'uzana, ne tsje'e-2014.

NE JMU'U RAFAEL DÍAZ BERMÚDEZ

K'UMBEPJI K'U'B'EPJA NE KONSEJO ESTATAL JANGO GA PJOS'U-YE TE'E K'O KARA KJA NE TS'IB'ONDO

Traducido por:
Mtro. Antonio Romero Hernández

I. PJOXTEJI E JÑONU-YO KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO (SEGURIDAD ALIMENTARIA)

ÑANTE ARTURO OSORNIO SÁNCHEZ, K'U NGEJE MBEPJI KJA NE TS'IBONDO K'O MAMA NE 3 TS'IB'EPJI XI, 6, 10, 11 TS'IB'EPJI IV ÑE 18 NE JANGO GA PEPJITJO NA ZEZH KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO; 6 TS'IBEPJI XI, ÑE 21 TS'IBEPJI KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO ÑE GA PEPJILI KJA NE TS'IBONDO ÑE 6 TS'IBEPJI VIII A MBO'O NE NGUMUBEPJI, ÑE

K'O MAMA

K'o b'epji ne jmu'u Ts'ibondo mama ngwa ra mbos'u-textjo k'o kara kja ne mebondon ñe k'o in bedyi ngeje ra mbos'u-textjo k'o b'ub'u aheba kja ne Ts'ibondo ngeje k'o e bepji k'o ra tsja'a, ngekua o kjaji yo b'epji ko ra pjuu-ra ñon u-na jo'o ngekua dya xi ra kja'a te'e ko dya pes'i pje ra ñonu-kja ne ts'ib'ondo a B'ondo, ngekura unu-na b'os'i jñonu; mbara yo te'e ra mimi na jo'o.

Kja ne b'epji jango pjoxteji ngekua ra tsjaja pje ra ñonu-na jo'o kja Ts'ib'ondo, nu jñite pa'a nu zana naja nu tsje'e-2012, o tsjaji d'a bepji ngekua o pjong u-kja "Gaceta nu arkate" yo tjur u-ko ra mama pje ri kja'a ñe yo pa'a 30 nu zana naja nu kje'e 2014 ñe ra pot u-texe ko ne'e, ñe ko ra mama pje ra un uji, ñe pje ra nesta yo te'e mba ra pjons'uji.

Ngekua yo te'e ko ndame chanaji ñe potuji, ngeje ko ra kjaji na jo'o ñe ra pjuu-nu kjo ngeje yo te'e ko pjons'uji, ñe nesta ra potuji ko mama nu jña'a a) nu pezhe 7.1.2.1; a) nu pezhe 7.1.2.2.2; b) nu pezhe 7.1.2.2.3; ñe h) nu pezhe 9.1, yo tjuru-ko o pjongu-nu pa'a 30 nu zana naja nu kje'e 2014.

Ma ra pjons'u-nu nu ko te'e ko ra unu-nu b'epjiñu, ma ndame ra unuji nu b'os'i, ke ko d'año pjenda kjaji ñe mo dya kja'a merio kja unu-pjons'u; dya ra so'o ra unuji ko pjons'u-te'e, ra dyus'u-na jña'a nu h) nu pezhe 9.1 nu ko tjuru-ko mama pje ra

nesta, ngeje ko ra so'o ra mama pje ra tsja'a nu Ngumu kja kjaji Pjoxte nu ko B'epji ko pjons'u te'e nza kja na Ngumu ko ngeje o b'epji, mba ra joku mba ra unuji na jo'o no ko nestaji yo te'e jñatjo, mba dya ra jyes'i nu b'epjiyo.

Yo te'e ko pjons'u yo mejñiñi ñe ko pjonu ja ba tsjaji, ra pjons'u ko nu CAyS/PSAEM/SE-04/2014/01 ko o mama nu Nziyo b'epji ko o kjaji nu pa'a dyote, nu zana naja, nu dyote dyech'a nziyo tsje'e, o mama ke ra tsaji nza kja ko ya pojtu ñe o jñons'u nu jeb'i 21506 A000/RO 003/2014, nu pa'a dyote yeje nu zana naja, nu dyote dyech'a nziyo tsje'e, k'o ra mama k'o e tjuru 23 jango pepiji k'o pjoxte kja ne Ts'ibondo, k'o o mamaji ngwa ra tsja'a nu mama ne xiskuama yo arkate.

Nza kja mama nu jeb'i 208F1A000/RESOL-076/2014, nu pa'a dyech'a nzinchjo nu zana naja nu kje'e 2014, nu komisio kja ne Ts'ibondo ko ra noku, nza kja mama ne tjuru mba ra kjaji na jo'o yo jñiñi a Ts'ibondo, ngeje o pjongu na jeb'i ko mama ja ba ra tsjaji, a kjanu ra kja'a nu ko mama a xoñi, ro juns'u ko mama a ndub'u.

NU K'O O MAMA K'O E NGUMBEPJI K'U CHJU'U SEKRETARDO DE DESARROYO SOCIAL JANGO PJOXTEJI K'O E JÑONU KJA NE TS'IBONDO A B'ONDO, MBA RA KEJME NZA KJA A NDUB'U.

K'O MAMA NE B'EPJI DESARROYO SOCIAL JANGO RA PEPJIJI RA PJOXTEJI E JÑONU KJA NE TS'IBONDO A B'ONDO

1 A 7.1.2...

7.1.2.1...

a) a b)...

a) Na kopia xiskuama jango mama kjo ngestke, jango ra mama ja ba mimi nudya nu ko or u ra pjons' uji ñe ra tuns' uji nu origina mba ra jyandaji ko na kjuana. Mo dya ngje nu nzum uji nu te'e ko or u; ra nesta ra un u na kopia nu jeb'i ka mama jango ra mama ko b'ub'u ñe na origina mba ra jyanda ko na kjuana; ñe

b)...

7.1.2.2 a 7.1.2.2.1...

7.1.2.2.2...

a) a c)...

a) Na kopia nu jeb'i jango mama kjo ngestke, jango ra mama ja ba mimi nudya nu ko or u ra pjons' uji ñe ra tuns' uji nu origina mba ra jyandaji ko na kjuana. Mo dya ngje nu nzum uji nu te'e ko or u; ra nesta ra un u na kopia nu jeb'i ka mama jango ra mama ko b'ub'u ñe na origina mba ra jyanda ko na kjuana; ñe

b)...

c)...

7.1.2.2.3...

a)...

a)...

b) Na kopia nu jeb'i jango mama kjo ngeje nu te'e ko ra pjor u nu ko jñatjo, ra tuns' uji nu origina mba ra jyandaji ko na kjuana

c)...

d)...

7.1.3 a 9..

9.1...

a) a g)...

h) nu b'os'i jñonu ra unuji yo te'e jñatjo b'epja ra mamaji ja ba ra unuji ñe mo ya ra unu nu jeb'i ka mama kjo ngeje nu te'e ko ra unuji kja yo nzum uji ko pjoxte.

Mo yo te'e ko pjons' uji dya so'o ra ma'a kja ngumu ka unu yo b'os'i jñonu; Nu ko te'e ko kjaji Pjoxte ra mama ja ba ra unuji nu ko b'os'i jñonu.

i)...

j)...

9.2 a 17...

K'O E JÑA'A K'O B'EZH

NAJA. Jich'iji ne k'o a tsja'a kja ne xiskuama "Gasete ne jmu'u".

YEJE. K'o ra ñ'uji ne tjuru jango ga pepiji, ra ngich'i k' u d'a pa'a ma ra jizhiji ne xiskuama "Gasete ne jmu'u" ximi ri b'unts'e ma dya ra tsja'a k' u d'a bepji o mo ra nguaru nu pjoxtejnu.

JÑI'I. Texjto yo tjuru ko dya mama a nuba, ra m am a pje ra tsjajnu kom ite.

O pepji kja ne Zumi, kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, yo dyech'a jñinchjo pa'a nu zana ñanto nu kje'e 2014.

NE JMU'U ARTURO OSORNIO SÁNCHEZ
SEKRETARIO DE DESARROYO SOCIAL
NE JMU'U KJA NE TS'IB'ONDO

"Nu b'epijnu ngeje so'o ra kichi texe yo te'e, dya ngeje yo politiko ko pjons'uji te'e. Dya so'o ra usaji yo merio mo dya ngeje ko ra pjoxteti te'e jñatjo. Mo b'ub'u na te'e ko dya jo'o usa nu meriojnu so'o ra kotuji t'ezi ñe a mamaji nu ko pjoru te'e mba ra tsjajña kja m am a ne tjuru".

II. RA PJOXTEJI E TS'IT'I KO RA NOKU (POR UNA INFANCIA EN GRANDE)

ÑANTE ARTURO OSORNIO SÁNCHEZ, K'U NGEJE MBEPJI KJA NE TS'IBONDO K'O MAMA NE 3 TS'IB'EPJI XI, 6, 10, 11 TS'IB'EPJI IV ÑE 18 NE JANGO GA PEPJITJO NA ZEZH KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO; 6 TS'IBEPJI XI, ÑE 21 TS'IBEPJI KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO ÑE GA PEPJIKJA NE TS'IBONDO; ÑE 6 TS'IBEPJI VIII A MBO'O NE NGUMUBEPJI, ÑE

K'O MAMA

K'o b'epji ne jmu'u Ts'ibondo mama ngwa ra mbos'u textjo k'o kara kja ne mebondo ñe k'o in bedyi ngeje ra mbos'u textjo k'o b'ub'u añeba kja ne Ts'ibondo ngeje k'o e bepji k'o ra tsja'a, ngekua o kjaji yo b'epji ko ra pjoru ra ñonu na jo'o. Ngekua dya xi ra kja'a te'e ko dya pes'i pje ra ñonu kja ne ts'ib'ondo a B'ondo, ngeku ra unu jñonu, mbara yo te'e ra mimi na jo'o mba ra unu yo b'os'i jñonu.

Ngeje nu B'epijnu ko pjoxteti jñatjo ra pjons' u Nu ts'it'i ra nojo, ngeje ko ra ne'e ra pjons' u nu merio ko dya tu'u nu b'edyi jñatjo ko dya jyu'u merio ñe mo kja na B'edyi kja'a na te'e ko s'odye ko pes'i dyech'a ts'ich'a kje'e, o mo nu t'ijnu ma kja dyat'a, o mo ngeje tele ko o jmus'uji yeje, jñi'i o nziyo ts'ilele.

Kja ne b'epji jango pjoxteti ngekua ra tsjaja Na ts'it'i ko na Noku na jo'o, nu jñite pa'a nu zana naja nu tsje'e 2012, o tsjaji d'a bepji ngekua o pjongu kja "Gasetu nu arkate" yo tjuru ko ra mama pje ri kja'a ñe yo pa'a 30 nu zana naja nu kje'e 2014 ñe ra potu texe ko ne'e, ñe ko ra mama pje ra unuji, ñe pje ra nesta yo te'e mba ra pjons'uji.

Ma ra pjons'u nu ko te'e ko ra unu nu b'epijnu, ma ndame ra unuji nu b'os'i jñonu, ke ko d'año pjenda kjaji ñe mo dya kja'a merio kja unu pjons'u, dya ra so'o ra unuji ko pjons'u te'e, ra dyus'u na jña'a nu g) nu pezhe 9.1 nu ko tjuru ko mama pje ra nesta, ngeje ko ra so'o ra mama pje ra tsja'a nu Ngumu kja kjaji Pjoxteti nu ko B'epji ko pjons'u te'e nza kja na Ngumu ko ngeje o b'epji, mba ra joku mba ra unuji na jo'o no ko nestaji yo te'e jñatjo, mba dya ra jyes'i nu b'epjiyo.

Yo te'e ko pjons'u yo mejñiñi ñe ko pjoru ja ba tsjaji, ra pjos'u ko nu CAyS/PPIG/SE-04/2014/01 ko o mama nu Nziyo b'epji ko o kjaji nu pa'a dyech'a jñinchjo, nu zana ñanto, nu dyote dyech'a nziyo tsje'e, o mama ke ra tsaji nza kja ko ya pojtu ñe o jñons'u nu jeb'i 21506A000/RO-046/2014, nu pa'a dyech'a jñinchjo nu zana ñanto, nu dyote dyech'a nziyo tsje'e, k'o ra mama k'o e tjuru 23 jango pepji k'o pjoxteti kja ne Ts'ibondo, k'o o mamaji ngwa ra tsja'a nu mama ne xiskuama yo arkate.

Nza kja mama nu jeb'i 208F1A000/RESOL-075/2014, nu pa'a dyech'a nzinchjo nu zana naja nu kje'e 2014, nu komisio kja ne Ts'ib'ondo ko ra noku, nza kja mama ne tjuru mba ra kjaji na jo'o yo jñiñi a Ts'ib'ondo, ngeje o pjongu na jeb'i ko mama ja ba ra tsjaji, a kjanu ra kja'a nu ko mama a xoñi, ro juns'u ko mama a ndub'u.

NU K'O O MAMA K'O E NGUMBEPJI K'U CHJU'U SEKRETARIO DE DESARROYO SOCIAL JANGO PJOXTEJI K'O TS'IT'I KO RA NOKU KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO, MBA RA KEJME NZA KJA A NDUB'U:

K'O MAMA NE B'EPJI DESARROYO SOCIAL JANGO RA PEPJIKJA RA PJOXTEJI E TS'IT'I KO RA NOKU

1 a 9...
9.1...
a) a f)...

g) Nu ngumb'epji ko kja'a nu B'epji ra nu'u ke nu te'e ko pjoxteti ra ma'a ra tu'u nu ko b'os'i jñonu ñ era mama ka Nugm u ka kjaji Pjoxteti ñe ra mama texe ko dya so'o ra tsja'a mo ra unuji nu b'os'i jñonu;

Mo nu te'e ko pjos' u nu te'e ko nesta dya ra so'o ra ma'a tu'u nu b'os'i jñonu, nu Ngumu Pjoxteti te'e ra so'o ra mama ja ba ra unuji nu ko pjenda ch'unuji; ñe

h)...
...
9.2 a 17...

K'O E JÑA'A K'O B'EZHI

NAJA. Jich'i'ji ne k'o a tsja'a kja ne xiskuama "Gaseta ne jmu'u".

YEJE. K'o ra ñ'ui ne tjuru'jango ga pepiji, ra ngich'i k'ud'a pa'a ma ra jizhiji ne xiskuama "Gaseta ne jmu'u" ximi ri b'unts'e ma dya ra tsja'a k'ud'a bepji o mo ra nguaru'nu pjoxtenu.

JÑI'I. Texjto yo tjuru'ko dya mama a nuba, ra m a m a pje ra tsjajinu kom ite.

O pepiji kja ne Zumi, kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, yo dyech'a jñinchjo pa'a nu zana ñanto nu kje'e 2014.

NE JMU'U ARTURO OSORNIO SÁNCHEZ
SEKRETARIO DE DESARROYO SOCIAL
NE JMU'U KJA NE TS'IB'ONDO

"Nu b'epijnu ngeje so'o ra kichi texe yo te'e, dya ngeje yo politiko ko pjons'ui te'e. Dya so'o ra usaji yo merio mo dya ngeje ko ra pjoxteti te'e jñatjo. Mo b'ub'u'na te'e ko dya jo'o usa nu meriojnu so'o ra kotuji t'ezi ñe a mamaji nu ko pju'ra te'e mba ra tsjajinza kja mama ne tjuru".

III. MA'A IN DYE'E IN JYO'O (DE LA MANO CON PAPÁ)

ÑANTE ARTURO OSORNIO SÁNCHEZ, K'U NGEJE MBEPJI KJA NE TS'IBONDO K'O MAMA NE 3 TS'IB'EPJI XI, 6, 10, 11 TS'IB'EPJI IV ÑE 18 NE JANGO GA PEPJITJO NA ZEZH KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO; 6 TS'IB'EPJI XI, ÑE 21 TS'IB'EPJI KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO ÑE GA PEPJIJI KJA NE TS'IBONDO; ÑE 6 TS'IB'EPJI VIII A MBO'O NE NGUMUBEPJI, ÑE

K'O MAMA

K'o b'epji ne jmu'u Ts'ibondo mama nga ra mbos'u' textjo k'o kam kja ne mebond ñe k'o in bedyi ngeje ra mbos'u' textjo k'o b'ub'u' añeba kja ne Ts'ibondo ngeje k'o e bepji k'o ra tsja'a, ngekua o kjaji yo b'epji ko ra pju'ra ñonu na jo'o. Ngekua dya xi ra kja'a te'e ko dya pes'i pje ra ñonu kja ne ts'ib'ondo a B'ondo, ngeku'ra unu'jñonu, mbara yo te'e ra mimi na jo'o mba ra unu'yo b'os'i jñonu.

Nu b'epijnu ko Pjoxte nu te'e a B'ondo ko chju'u Nu Dye'e ko nu Jyo'o, ngeje ma ra pjos'u'yo b'edyi ko jentjo kja'a na jyo'o, mba ra mimi na jo'o nza kja'a ko mimi na jo'o.

Kja ne b'epji jango pjoxteti ngekua ra tsjaja Nuk o ma'a ko i dye'e nu Jyo'o na jo'o, nu ts'ich' a pa'a nu zana dyech'a yeje nu tsje'e 2013, o tsjaji d'a bepji ngekua o pjongu'kja "Gaseta nu arkate" yo tjuru'ko ra mama pje ri kja'a ñe yo pa'a 30 nu zana naja nu kje'e 2014 ñe ra potu'texe ko ne'e, ñe ko ra mama pje ra unuji, ñe pje ra nesta yo te'e mba ra pjons'ui.

Ma ra pjons'u'nu ko te'e ko ra unu'nu b'epijnu, ma ndame ra unuji nu b'os'i jñonu, ke ko d'año pjenda kjaji ñe mo dya kja'a merio kja unu'pjons'u', dya ra so'o ra unuji ko pjons'u' te'e, ra dyus'u'na jña'a nu g) nu pezhe 9.1 nu ko tjuru'ko mama pje ra nesta, ngeje ko ra so'o ra mama pje ra tsja'a nu Ngumu'kja kjaji Pjoxte nu ko B'epji ko pjons'u' te'e nza kja na Ngumu'ko ngeje o b'epji, mba ra joku'mba ra unuji na jo'o no ko nestaji yo te'e jñatjo, mba dya ra jyes'i nu b'epjiyo.

Yo te'e ko pjons'u'yo mejñiñi ñe ko pju'ra ba tsjaji, ra pjos'u'ko nu CAYs/PDMP/SE-03/2014/01 ko o mama nu Nziyo b'epji ko o kjaji nu pa'a dyech'a jñinchjo, nu zana ñanto, nu dyote dyech'a nziyo tsje'e, o mama ke ra tsaji nza kja ko ya pojtu' ñe o jñuns'u' nu jeb'i 21506A000/RO-047/2014, nu pa'a dyech'a jñinchjo nu zana ñanto, nu dyote dyech'a nziyo tsje'e, k'o ra mama k'o e tjuru'23 jango pepiji k'o pjoxteti kja ne Ts'ibondo, k'o o mamaji ja ra tsja'a nu mama ne xiskuama yo arkate.

Nza kja mama nu jeb'i 208F1A000/RESOL-074/2014, nu pa'a dyech'a nzinchjo nu zana ñanto nu kje'e 2014, nu komisic kja ne Ts'ib'ondo ko ra noku, nza kja mama ne tjuru'mba ra kjaji na jo'o yo jñiñi a Ts'ib'ondo, ngeje o pjongu'na jeb'i ko mama ja ba ra tsjaji, a kjanu ra kja'a nu ko mama a xofi, ro juns'u'ko mama a ndub'u'.

NU K'O O MAMA K'O E NGUMBEPJI K'U CHJU'U SEKRETARIO DE DESARROYO SOCIAL JANGO PJOXTEJI K'O TS'IT'I KO RA NOKU'KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO, MBA RA KEJME NZA KJA A NDUB'U:

**K'O MAMA NE B'EPJI DESARROYO SOCIAL JANGO RA PEPJIJI RA PJOXTEJI E
KO MA'A KO DYE'E IN JYO'O**

g) ...

Mo yo te'e ko pjons' uji dya ra so'o ra ma'a tu'u in b'os'i jñonu nu Pjoxte te'e ra so'o ra mama ja ba ra ma'a tu'u ko unuji; ñe h) 9.2 a 17...

K'O E JÑA'A K'O B'EZH

NAJA. Jich'iiji ne k'o a tsja'a kja ne xiskuama "Gasete ne jmu'u".

YEJE. K'o ra ñ'uji ne tjuru-jango ga pepiji, ra ngich'i k'u'd'a pa'a ma ra jizhiji ne xiskuama "Gasete ne jmu'u" ximi ri b'unts'e ma dya ra tsja'a k'u'd'a bepji o mo ra nguaru nu pjoxtejnu.

JÑI'I. Texjto yo tjuru-ko dya mama a nuba, ra mama pje ra tsjaji nu komite.

O pepiji kja ne Zumi, kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, yo dyech'a jñinchjo pa'a nu zana ñanto nu kje'e 2014.

NE JMU'U ARTURO OSORNIO SÁNCHEZ
SEKRETAR D DE DESARROYO SOSAL
NE JMU'U KJA NE TS'IB'ONDO

"Nu b'epijnu ngeje so'o ra kichi texe yo te'e, dya ngeje yo politiko ko pjons'uji te'e. Dya so'o ra usaji yo merio mo dya ngeje ko ra pjoxteji te'e jñatjo. Mo b'ub'urna te'e ko dya jo'o usa nu meriojnu so'o ra kotuji t'ezí ñe a mamaji nu ko pporute'e mba ra tsjaji nza kja mama ne tjuru".

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

NDÄ N'AYA PÄDIHA DINU YA TSITS'INZAYA NE HA DIHANDIYA NTHOKIHMUNTSI, ELIZABETH VILCHES PEREZ, RA MFATSINTE GATHO JÄIRA NZAYA HA RA XENIHNNIMONDA, NE NUÄ HA THUTSIHA RA XENI TOTI HNÜ 3 NE XENIXI, 5, 6, 10, 11, 17 NXENIM NE 18 HA RA HMÄNDA NTE MUINGATHO YA JÄIHA RA XENIHNNI MONDA; 6 XENIXI 8 XENIM, 19, 20, 21 NE 26 HA YA NTHUTSIRA HMÄNDA HA RA HMUNTSINTE GATHO JÄIHA RA XENIHNNIMONDA NE 6 XENIVHRA THUTSIMBO RA HMUNTSINTE GATHO JÄINE

KONGEHA

Ge konge ra nuä ra befigatho jaira Xenihnnimonda, ge petsida jam asu nu ha habu ha ra hnnia, gatho ya jainu u mu m bo u, ne gatho nuu da thoki n'a ra hogä nte nuä ya thändi befiha ya tutsihem ixa m'a ra nzaya hm untsim bohö ä.

Ra ndä nzaya n'yo t'ipa dinte ya hnnige xim 'eniha ditsoniya tsotse u te benipa da hoki, ya nzayao ne ya ndä nzayo u nfxtehu, pa dim 'uixa nhö ya nzakiya jaiu da ñ'u xa m'a nu ra pa ne ya n'elä 2006 xa m boninuna ra hem 'im 'a da di thändö ya jaiu hnte petsiua hngim pefine xijarm 'edira boä pa dim 'uixa nhö ra nzakika ya xenihnniha m'ui.

Konge ya m'ede xa hokira mpe m'ui xa nhö ra nzaki 2012, binjika ra ndä nguu nzaya ngatho haim 'onda, ge ka ra xeni Hnnim engu M'anda ge xa hm ä ya m pede un xa ge xö 23.7 % ya chub batsidige ra 5 n'jeya ge xa tsu ra xihu, ne nu ra 8.7 % m'ui ka ya hnige 5 ya cub jaii n'jeya ne ra 5.2 % ge atho ya ndänga jai ge petst12 ne ta 19 n'jeya; ge xixa ngu di ge ya ta jai20 ne ta 49 n'jeya dixihm ä pa dim 'äpu ne xö ya 14.1 % ya jaiu to petsi xö 50 n'jeya u m'etho digeh'a.

Nu ka ra Xenihaim 'onda m'uiya m enguu u to xijarm 'edi ua tsa ra thuhu: ge xim 'uixa ra xeniya m enguu, ge nuya ge xi dinhñu ra za ya m'ui ge rihñänsu ya nzaya m'ui ka hnnixa thutsika ya m'äya nzaya dinu ya nte ya m'uiya jai (CONEVAL), ge kongen 'a xa nhñu ya thogine digem pu dithändiha dinfatsiya m'ui ngatho ya m engu.

Ge un ha xkim bädiko ra m'ee xa hokira (CONEVAL) dige ä xa m'a ge xim 'uixa ngu ya jaiu xij m'ediya thogiun ra 2012, ya m'uiya m engu u m'ui ka ra Xenihnnim 'onda, ge xixa n'uge xö 6.3 ya m'o jaim 'uixa ra haixenim 'onda u to xijarm 'ediya thogige xixa ngu em bige xö 945 m'o u to tsurthogiya m'ui.

Nu pa yut'innu ra m'efim fetsida nte ngatho jaihandine petsida m pefira za, ne n'äbu nuä m'a ge da nja masu ra nzaki ya jai ne que n'a ra hogä n'apa ngu n'apa ä. Nehe ge nu to buira hñä, ne nuu hngipetsite zi, otho bira befige da thumbi ra m'fetsi, n'äbu nuä ra pa ra 30 ra n'a nzänä ra j'eya 2012, bi thokine binjiki ka ra "Gaceta del gobierno" nuna ra ya m'ontsipa da uninuä m'fetsire xidiyut'ira pa 31 ra n'a nzänä 2013

Ngu xa hm ä ne xa tsutsi, pa dinfatsiya jai, ngu xa hm ä pa te dit'opiya to dinfatsidigenyu.

Ge ra hm untsinzaya un ha dithokine ha dim 'apu ya thoki, ya m 'efiyu xihm ä ne xixa ngohu ka ra CAYS/PSAEM/SE-01/2014-02 ne habu ra hm ända ge da tete nuya ya noya, da nte ngatho jai pa ra 20 ra n'a nzana ra jeya 2014, ne ha xa hm untsipa dim fatsine ya ngatho jaingu nuä ra hem ira 21506A000/RO_003/2014, ra pa n'a 22 ra nzana n'a 2014, nupu ha bipgibithutsinuna ra hm ända pa dinte ya m 'uiya hninika ra xenihnnim 'onda, ne xihm ä binjigidigensena.

Ge konge ra m 'ede ya hem 'ixa thutsi208F1A000/RESOL-017/2014, ra pa 24 dige ra n'a nzana 2014, ra nda nzaya h'u ha dithokira nhö ra m 'efidigen'a, xa jukika ra hninixeniM 'onda ne ka ya Ta hningu xa hm ä ka hm ända, pa xin'u ne di mpotim u jarm 'edipa dim 'efi; ngu xa tsutsim 'etho, ge n'apu xa boninuya pa dithandi:

NUÄ XA HNEN'A RA HMUNTSIMFATSIDA NTE GATHO RA JÄINUÄ XA THUTSINUYA YA NTODE THÄNDIKO NUNA RA HMUNTSIMFATSIDA NTE NJAMASU NE DA THUNIRA HNUNIHA RA XENIHNNIM 'ONDA.

RA THÄNDIHA DA NJAPIDA THOKIDE HMUNTSIMFATSIDA NTE NGATHO JÄIGE NJAMASU NE NUÄ RA NTHUNI HNUNIHA RA XENIHNNIM 'ONDA

1. Ya thändigatho

1.1 'e diboni nun'a ra nigua hmuntsi mfatsi

Ra Nguu Hm untsim fatsingatho jaine nuä da su nepu da hñuni n'a ra hogä hñuni ha ra xenihnnim 'onda ne ge nuna petsi da ... ngelipa ya hinda nja to xija ya hiba, ha ra xenia habu ya ya jaiy, ha nuya da thum abiy n'a ra mfatsige ra thuhu botase m f... ida nja ra hñunira nhö.

Ra m untsim fatsihña pa hñu ya thändiä:

- a) FAO;
- b) Ge xida nhö ya hñuni; ne
- c) Ha di jipipa dithoki:

- c.1) Kon ge ya Hm untsiu xija ya hiba.
- c.2) Kon ge ra tat'intsut; ne
- c.3) Ko nge ra hm ekute.

1.2 Nu u ya m 'etsigatho ya m uika hñinine dithandi
Ya hñunine hñidi tutsa.

2. Nuya ya Hñä tem 'ä

Nuya ya hñä xa thokipa ge ya hem 'infatsi, ge difadipa genyu:

Ka Ta Nguu HñiniNzaya, nuä ra m efim ahonida mpe ra zo, ne nya ya thihm untsida nte ha m uiu, ha ra bathä Nzuni, ne ha ra bathä xeniM 'onda, nu ha ra hiora ngu hädine haha bu nuä ra bathä ponira hñö ma hñä ra hñadi, gatho nuu to m pehuu, ha ya xenipa da nja ra hm untsim fatsida nte ngatho m uiaide nja m asu nuä ra nñanim fatsihñuniha ra xenihnnim 'onda ha j gatho nuu ma ra u.

To ä da thunira m fatsi, nuu ya jaito hñininun 'am fatsige da händira nigua hm untsim fatsida nte gatho m uinjaine da nja m asu nuä ha ra xenihnnim 'onda.

Ra m 'otse m fatsi thuni hñuni, nu ya thuni botase m fatsida hñunida thum abiy toho da thähä nun'a mfatsi, nepu ha ra nigua hm untsim fatsi da nte nehe da nja masu nun'a hñuni ntsi ra zo ha ra xenihnnim 'onda, dige u dim 'utpu.

Nupu ha thunira n fatsi, ya nguu nzayo ngatho ya m 'efiha tünira ya m 'otse hñunipa ge u to thunira n fatsi.

CEPS, ra ntsonte uni ya tsofo ha nuä ja ra nt'ani ha ha ya hmuntsi mboho m fatsigatho jaim ui.

Ra. n untr m pote, honiya m efibtsim pefiha ra hñixenihnnim 'onda.

To hm untsi honira m fatsi, to hanira m fatsiua nuä ra hm untsim fatsida nte gatho m ui ne nja n'a ra hogä nsu ne da hñuni ra za ha ra Xenihnnim 'onda ua goho ya thändinua hne FAO.

FOA, nuna ra m 'a ge xixa thikingu xa fi'u kongothoya nda nzayo m 'uingotho ka ra xin haipa diun ya m 'efika ya jahine te ditzige xixa m 'a n'apu ra nhö ntsi.

Ra boja, nu ra boja ä xa m bonipa dige ya n fatsige xidit 'uniya to n fatsidige ä ra FAO.

Ya hm untsi to unira m fātsi, nuā ra Ta nigua Hm untsiM fātsida Nte ngatho m uī jāi, ne ra Nguu Hm untsiNgatho Muige ha ra XeniHniniM 'onda, ne ko ya m fāste toho da m pefine da um babira befīha ra nigua hm untsim uigatho jāiha nehe da nā masu nuā ra hñuniha ra XeniHniniM 'onda, ko ngatho te hñepu.

Ra hm untsi ha ra nsū m fātsi, nuu to xa hñuniha thuhu ne toho xa fūxa ya thuhu ha ra nthuxa thuhu, ne toho xa hñuni gatho ya hem ingu nuā t'adi, ngu nuā xa m 'a ha ra thāndinigua hm untsiua ge da nten ngatho ya m uī jāine da nā masu n'a ra hogā hñuniha ra XeniHniniM 'onda

Ra hm ānda, Nu ra Hm ānda da Nte Ngatho M uī Jāiha ra XeniHniniM 'onda.

Pu ha thutsi ra thuhu r'om 'i, hampu m 'uiya thux thuhu pa dihuat'iya jāiu to odira thutsinfōtsinte pa ya ntsika ra XeniHniniM 'onda.

Ha ga thunira nfātsi, ge da thuhu ha te da kuati, u te da thuhu u ya xa thāndi, ge kongehu pa dithunira nfōtsintzi.

Hampu da thutsiya thuhu, nuu habu xa tutsine xa betsiya thuhu ge nuu to buiha ra XeniHniniM 'onda, ne geu um bi nun'a befīra nigua hm untsim fātsida nte ngatho m uī jāine da nā masu n'a ra hogā hñuni ha ra XeniHniniM 'onda

Hem 'ite thuni, nuna ra hem 'ite thunige dithux ya thuhu ya jāiu to da nfōtsinu u m 'uika ra XeniHniniM dinte ya jāika ra xenu hniniM 'onda.

Ra to xi jarm 'edi, uā ra nigua hm untsim fātsida nte ngatho ya m uīya jāi, da nā masu ne nābyu da nā n'a ra hogā hñuniha ra XeniHniniM 'onda.

Hem 'i ha di thoki, nuu ya Ntsofo hm ānda da Nte nu ra Hm untsiM fātsigatho ya m uīya jāiha ra XeniHniniM 'onda.

Hem 'ipa di nte ya m uīya hnini, nu ya m 'efinu ya hm untsige xixa nhō pa ge ngotho ya jāipa dithnira bojā pa te di doi, u te jarm 'edika ya m 'uixa thokinuya pa dinfōtsi nuya ta thoki.

Ko ha te di thoki, nuna ra ta hm ānda ge pa dinte ya m 'uīya jāika ra xeniHniniM 'onda.

SEDESEM, Ra Ta Nguu Nzaya nu ra Nte ya Jāiha ra XeniHniniM 'onda.

Bojā ko te di thoki, konge ra bojā nt'ot'idihñutsiya thuhu u t'adi, pa dithuhu ra nfōtsitsipa dinte ngatho ya m uīya jāiu da thuni.

To adi, ya jāiu xa uniya hem ingu nuā t'adi, ngu nuā xa m 'a ha ra thāndinigua hm untsiua ge da nte ngatho ya jāiu to thunira nfātsi.

Digātsi, dinu habu xa tutsine xa betsiya thuhu ge nuu to buiha ra um binun'a befīra hm untsim fātsi.

Ra nguu nzayo jarm asū, ra ndā nguu nzayo un ngatho ya m 'efim uika ya hnini.

Ya jāito xi jarm 'ediya m 'ui, mu xitsur thogitsutbi, ka ya hnini, hñte hā ra bojā, ne ua hinginxotho ra jāi, ge ra jāiā to thhā.

3. Ya tsotse

3.1 Haxiditsotse

Ge xiditsotse pa ya ntzinu: ya jāito xiya zihbā, neto diotho b iza zi, ha nehe hñte dipetsira bojā, ne ge xiotuā bira beding nuā de hñepabiu pa da nte ngatho ya m uī jāiha ra XeniHnini, pa xidim uira nhō ya nzakige dinfātsiko ya hñuni, ngu ya nātsipa ngatho thunika ya hnini pa m uīpa genu ya jāito xi jarm 'edi.

3.2 Hanjapi

3.2.1 Nuyi FAO

a) Gedinfātsiya m engu nu u m uī nuā ra nigua, hm untsim fātsida nte ngatho ya m uīya jāi, u xa m 'āa ne xa thutsipu m ka ra 2010 ka ra xeniHniniM 'onda, da nā masu ne nābyu da nā n'a ra hogā hñuniha ge da thunira bojā pa u to xi jarm 'ediuanena ge di thidizudin'a nzānā nā ra m 'otse hnuni ta zin'a njēya;

b) Dim fātsi ha nābyu, da uni ya ntsinun'a pe m et'ō da hm untsinuya ya hem i

ngum a da hma meā, pa dithunira hñunine ntsi;

c) Xidite ya múiya ñikonge hñ ya m fāsim ukua da thuniya to un; Ne

d) Ge xidithoninuya ya nñotsipa ngotho ya ñidithuniu to xiñarm 'edi.

3.2.2 Mupū ka ya hnñixidarnhio ra nñatsi.

a) Da fātsigatho ya ñaika ya hnñiua nuu to da zudin'ā ra tso thogihaby buiū, nuu to da zudi n'ā ra tsopa, n'ā nñeya, ne nuu to zudira thogira xñ ahi, ha nuya da tsonga, ra nte, ra m u; ne

b) Dihnu ne dithāndinuā m fñe ye ne ge da thogipa da fādigeā ra m et'igatho n'ā ngu n'ā ya ñiū te da zi.

3.2.3 Ya thāndiha di thokinuya

3.2.3.1 Ge dige u to xiñarm 'edi.

Da fātsigatho ya ñi, nuu to da zudin'ā ra tso thogihaby buiū, nuu to da zudin'ā ra tsopa, ne nuu to zudira thogira xñ ahi, ha nuya da tsonga, ra nte, ra m u; ne nuu pagenyu to xizudira thogi.

3.2.3.2 Ge konge xihioya ne xixa ntsut'i

Da nñotsiya ñi, hense n'ā ra nñotsiho, num u hñte petsite da zixiñarm 'edi, VH/SDA o ghip'otiy u ñanikonge n'ā botse te ditsithogira ha nuya da tsonga ra m uñ'ā nzānā ne ta dizudingū 12 ya 'yopitūni.

3.2.3.3 Gen'apū m uise ka ra hnñi

Da fātsiya nigua hm untsihnekiho, nuu to xa fñuxa ra thuhu ha ra nthutsim u; ñi XeniHñni, ne geu difaxā ya ñito dipetsi n'ā ra thogi, nigua nuā m 'ā ra bñsi, boñ pageu dinñatsiū ate dithogidig e ya nzakiya ñiū to xiñarm 'edi.

4. Hangatho da tsoni

4.1 Ngatho ñi

Gathonu u ya ñi m uñha ra XeniHñniM 'onda.

4.2 To ya hñia ñi

Gathonu ya ñige dibuñ'ā ra hñba ge diotho de ta zi, ua ge dibuiha ra XeniHñniM 'onda, dige u to xiñarm 'ediya m u; i

4.3 Tsotse hnñi

Gathonu ya ñito xidipetsindunthira hñia, ne to hindipetsida zi, num u xiñarm 'edine hñte pa diko ya m engu, u ge nehe dibuiha ra XeniHñniM 'onda.

5. Nxoge

Ra nguu hmuntsi da 'yo ha gatho ya 125 dige ya ta Hñni m uika ra XeniHñniM 'onda, pa da fādhangu ra boñ dibñsi pageu.

Nu habu tñnira nñde ne tñnira m fñsinñya ha ra CEPS, ha ne nuu geu da m 'ā ne da hñudiha nñpide tote pa da tñni n'ā ra m fñsingu nuā m angā ra Hm ānda.

6. Ra M fātsi

6.1 Tem 'ā m fātsiā

6.1.1 N'apū FAO

a) Nu ā ra m fñsida tñni n'ā m 'otse ntsipa ge dā thunin'ā ngu n'ā ra nzānā dige ra 12 ya zānā ngu xa m 'āā ra hm ānda xa thuxpu;

b) Dā tñtiko te gotho da zi, ne ha dihokingotho u te dā ziu xidixñiya nzaki; ne

c) U te dā doidige ya nzine ge xidijam a zū nuu dida iem biki arm 'edi.

6.1.2 Digen 'a diñ 'u ra nhio ya tsi

Nuā ra m tsitūnige n'ā botse pa n'ā ra hogā hñuni ua hñu nzānā ngu nuā xa hm 'a pa xō goho yopi.

6.1.3 Nu ha dithoki

6.1.3.1 Kongenu to n'ū ya hñātho

Ge un ra n tsisige hense ditūnin 'a tho ra m , 'otse ntsi.

6.1.3.2 U to jam 'edi ra hñunixin fāditho

Nu ra n tsisiditūnige n'ā ra m 'otse nt'nutsiya ntsige ditūnin 'a nzānā ngu n'ā nzānā ga thogine ta dizudixō 12 ya yopi digenu xi arm 'edi.

6.1.3.3 Pa genū to xi arm 'ediya m 'uika ya hnini

Nu ra n tsisiditūnige n'ā ra m 'otse nt'nutsiya ntsige ditūnin 'a nzānā ngu n'ā nzānā ga thogine ta dizudixō 12 ya yopi.

6.2 Tengu ditūnira n tsi

Ge hite digut'ira bo ā, nu to ā xidigut'ira bo ā ge ra Ndā Nzaya m 'uika ra XeniHniniM 'onda, ra SEDESEM , nu ā to n tsisi ge fādige hite da gut'i.

Nu pa ge ra m fxte FAO , ya to tūnira n tsisira bo ā ge \$30.00 (n'ote ma retā m bexū 00/100 M N. nuā to da hñāninuā ra m tsisi, ne da tūm babiā, ne nuā da hādisge ne da su ra bo ā, n āby ā.

7. Da thāndidingot'i

7.1 Tou di n tsi

7.1.1 Tou hinda thaki

Ya to xixā n tsisige hndā thākidigen 'ā ra n tsisira tūni, pege xidida ngatho u m 'e dit'apidigen 'ā ra m 'e fin fxte.

7.1.2 Te t'pine han ā pa to dithaki

7.1.2.1 Ra FAO ge xinhio diñ 'u ha ditūnira ntzi

a) Nuū to dibuiha ya hniniua ge ha ra XeniHniniM 'onda, di ā ngāt'ira m uim a detho, ne nuū toho dipetsin 'ā ra hñā m uingu nuā m angā ra thāndixa hm 'ā ne FAO nuū to diotho bite da zi, ne xidipetsindunthira hñā, ne diotho bira hñuningū nuā xa m 'ā nuya u; ne

b) Ge dida ngatho hem 'iū dit'api.

Nuū ya hem it'adi, nehe da hne ra k'oirā ge t'em baihabu hutsira thuhu ne habu hutsin 'ā ra bede se:

a) Da unira hem 'ikuatā hm i, unim 'āā hampum 'uiun ā to odira n tsisi. Num u hngim 'āā ra hem 'ipu ha m 'uige da bdiñ 'ā ra hem 'i pu ha m 'uinup 'ā, ne da unin 'ā ra hem 'ipu m 'āā ha m upu; ne

b) Da unin 'ā ra hem 'ia ra huxthuhum 'uidihehuiā ra hem 'ipoxthuhu (CURP).

7.1.2.2 Thāndiha dithoki.

7.1.2.2.1 Pa di n tsisiya Hñātho

a) Darn engu ka ra XeniHniniM 'onda nupu ha xitho ya thogidige ra xih ā, te ā ra hnini, ua ya āi, ne ua xiua ine ua ya hnini hñātho; ne

b) Pa ge ya āiū to hite ha ua ya hñātho, ge tsa di ādinuna ra n tsisipu ha m 'ui (dit'ode han ā ya m 'ui, ne ua ya hñātho ngum 'ā ra Dānga nzayo), ge xcidim 'ā han ā ga tho ya thogine ua ndū ya hñātho pa ditūnira n fxte.

7.1.2.2.2 ge xijarm 'e ya ntsi

- a) Dim 'uika ra XenihniM 'onda;
- b) Ge dim 'uidothikonge ra hniVH/SDA o ghip'otiyu jani;ne
- c) Da dotiya hem 'inupu ha m 'uidigeu.

Nema ra ya hem 'ite t'opingu jaya, ge xidat'ira to adiya hem 'iya:

- a) K'oiru tub hem 'im a habu m 'ui, habu m 'uinuā ra jaito adira nfatsine pa din'u. num u hngihehuipu ha m 'uin'an'yo pu ha m 'uige, tsa di'apin'a hem 'ira ndā nzayo dim 'a ham pu m 'ui ge xidida ā ra ndā hem 'ipa dithāndi.
- b) Ge diunin'a ra hem 'iha kuat'ira chub hm ine dinhekikonge ra hem 'thuxthuhu m 'uira (CURP);Ne
- c) N'a ra nk'oiru hem 'im a hangu m bo bonida thum pu ka ra nguu nt'othe m apetsi VH/SDA o ghip'otiyu jani.

7.1.2.2.3 To jarm 'edi

- a) Dihuxa ra thuhu ya nguu ha thokiya he m 'ithuhu haiXeniM 'onda.

Nema ra ya hem 'ite t'opingu jaya, ge xidat'ira to adiya hem 'iya:

- a) Hem 'ink'oim 'a ha ra m engu, ne m 'a ham pu m 'uidida ra ndā hem 'ipa dithāndi, m ā te odidihux ra tūn t'ā 'ye dige ra m pote to u nu ha dithokim a janipa dithāndi.
- b) N'a ra nk'oidige ra hem 'im a ha m 'uidige ā ra m pote ne ra nduipa dinu ha geā ra hem 'i (CURP);ne
- c) N'a ra nk'oim ā ge ya hñuxa ra thuhu ra nguu nzaya bhabu thokiya hem 'i thuhu ne pa dihanjapu darnhio ra nzaki, ha dim 'a ge hñe petsira VH/SDA ne ua ra tsedihni.

7.1.2.2.3 Pa dithāndira nhio ka ya hni

- a) Ge xixthñuusiya thuhu ne dira 'yo ya thuxthuhu ka hnihaixenihniM 'onda.

Nema ra ya hem 'ite t'opingu jaya, ge xidat'ira to adiya hem 'iya:

- a) Hem 'i xtiut'ira 'ye ra ndā nzayo tsutbixa hokinuya ya m 'efinfatsitsutbi;
- b) Ra hem 'ink'oim a ha m engu ge dida pa din'u m a janipa m 'uipege dida ne pa dithāndi;
- c) Ra nk'oiha ham pu he xa nyut'ika ra thuxthuhu nfatsi; ge xida da ne pa dithāndi;ne
- d) Ya danga hnihibu hm untsihangu ngotho ya hni, ne ngum ā da thokira za; M 'uika ra XenihniM 'onda.

Ge dithunipa gotho ya jaiu to da olinuna ra nfatsi, nu u m ā hangu ya jaida nu nguu m ā ra hm ānda to u nu dithokira za ne pa da unidanga hni nungu m a ya hem 'ida thokinjapu ā din'u ya jaiya nzakixa m 'a ya jaika ra nguu nt'othe:

7.1.3. Ya thāndihanjapiu

7.1.3.1 Hanja dihiadiya FAO ne ha dihokinra nhio ya ntzi

Ge dit'andito ā dit'uni ya m fatsibotse ntunihñunige njabu tem abiu da tūningu nuā x am a ne da thāndira boja hangu ja ne dit'uniā:

- a) Ya m engu ge dim 'upu ka hñhine xi jarm 'edipa da hñuningu hm ā;
- b) Ge u to hngipetsiya nfatsint'othe;
- c) Darm engu hñātho;

d) Ya hñixidihñātho;

e) Ya Ta hñinine di^{arm} 'ediya m 'uika ya hñine ya ñi, ge geny dñfātsingu xa m 'a ra nzaya; ne

ñ Ne ma ra ngu xa m 'ā ra ndā nzayo hm untsi.

7.1.3.2 ha dithokinuyy

Ya m 'otse ntsiditūnige xid^{ho} u tūnidiya pa gemp'ua, pa ya ñiñātho m 'uika ya hñini, ge xir'oikonge ya boñ ā xa m 'enipa geña.

Nu pa ge hanja ditūnira nñatsiya ñixa thokira thādited a to tue, ne ha nñpidim au, pa nñby da ma xa hñi nu ya m fātsi tūniā, ne ngu nuā xa m 'a pa ca ma ra zo ngu nuā gatho ney ñi, pa ngotho ya ñiu to hñte petsite da zi, ge u da nu ra nda nzaya thuniā:

a) Pa geny ya ñixitho ya thogika hñiniha m 'ui;

b) Ya m 'ehñā ndā ka ya ngu;

c) Ya m 'ehñā hñiya;

d) Ya n'ohō ndā ka ya ngu;

e) Ya ñiu to m 'uika ya hñinihñātho; ne

ñ Ne ma ra u dim 'ā ra ndā nzayo hm nuntsi.

7.1.4 Thutsi

Pa ra thutsi FAO, pa ha din'ura nhō ra tūnintsine ha dinñpipa dithokira nhō, ya to xa ñadinu ra pa ā m itūnira m fātsi ka ra ngu nupuiha bira ndā.

Ngotho ya ñi to tūnira nñaxte, ya ngu ngatho nzaya m upu ka ya hñini, ge petsida thunipa diyut'iha notsira tsi, ge petsi ra ntestidā ñodine hñte dā gut'ira boñ pa dinyut'ika ra nñotsipa gense, ge xidihñā ra nñaxte ka ya ngu ngatho nzaya ge ya ntsedidihuninuya.

Ra ndā ngu ndā nzaya ña m a sū pa diñpidithogine dikuatinya hem 'iya to xa ñadinuna ra nñatsi.

Gatho ya ñida za hñuxa da thuhu ne da yut'iha nun'ā m fātsi, ne nñby ra ntādim fātsihñte da Gutim u xā tūnidigen'ā.

7.1.5 Temā hem i

7.1.5.1 Ra thāndi FAO

a) Ra tñadithux hem 'i;

b) Hem 'i ha diññutsiya thuhu ne xidim 'āā xi^{arm} 'edi ra ntsim fātsika ra xenihñiniM 'onda.

c) Dihm untsi ra ndā nzayo nu ya m 'efipa ya ñiika ya hñini;

d) M 'efipa ka ya hñini; ne

e) Ne ma ra u xa m 'ā ra nzaya hm untsi.

7.1.5.2 Thāntihanja pā darnhio ya ntsi

a) Hem 'i thutsira ntādi;

b) Hem 'i ha xti thutsiā xi^{arm} ña m 'ediga m 'uira ña m 'uika ra xenihñiniM 'onda; ne

c) Ne ma ra u xa m 'ā ra nzaya hm untsi.

7.1.5.3 Thāndiha dithoki

7.1.5.3.1 Ya to nu ya m 'ui ya hñiātho

- a) T'adihem 'i;
- b) Hem 'i ha xt'ihfutsira ndata nu ra nfatsi, digen 'a ra nfatsiha ga hogira m 'efi;
- c) Hem ige ne ra m fatsi; ne
- d) Nema ra u xa m 'a ra nzaya hm untsi.

7.1.5.3.2 Ya to xi jarm 'edite bda zi

- a) Ra t'adithuxhem 'i;
- b) Hem 'iha dihfutsiya thuhu ne xidim 'aa xi jarm 'edira ntsim fatsika ra xenihnim 'onda.
- c) Nema ra u xa m 'a ra nzaya hm untsi.

7.1.5.3.3 Ge to un ya m 'uiya hnini

- a) T'adihem 'i;
- b) Hem 'iha dim 'a to u ne ha ga nfatsiya jai ka ya hnini;
- c) Hem 'ipa da thunira fatsi; ne
- d) Nema ra u xa m 'a ra nzaya hm untsi.

7.1.6 Da yu ti ha betsiya thuhu

Ra ta nguu hm untsi a m asu xa njat'ine xa thokin 'ayo ya thuxnfxte, konge u xa thutsika ra hm anda ha xo m 'ra nhio pa di badingatho ya jai ka ra ngatho hnini xeniM 'onda ne ka ya ta hnini; ha nja pa di thokine dithokiya to da uat'ipan una ra hem + 'infatsipa dim podidinut'ira rayo to difatsipa xidinte ya m 'uika ya hniningu ne ra nda nzayo m 'uika ra xenie hnini m 'onda; ngu jai ma ra ya hm anda u xithokira nhio diya nfxta nuya.

Pa ge ngatho nu ya jaida m etsin'a ra thogi ha ra hnini petsida tum babira m fatsi, da ya jai t'umbabinun'a ra mfatsi, nuu ya jai petsin'ahmuntsipa da matsi ra zongea ha ra bojako ra nzya ha ra xeni hnini M'onda, nepunun'a da mahabu di m'a ra boja n'ingun'a ya nema ra, ya thuxthu fatsi.

Numu m'a jai dithokinuya ya nfatsipa ya jai hinte petsiya m 'uixithogira thogi, ge xidim 'uin'a ra hm upa da nu ne di nfoxhu dithokipa dinte ya jaim 'uiya hnini pa dit'uinuya ya ha xa thokidige ya hm untsi tsutika ya hnini.

7.1.7 Nuã dihfepiya jaito hanira m fatsi

- a) Da hñani n'a ra hem ipa da hñanira boja ua ge ra nja m asu ra nte hñuni;
- b) Da hñanira m fatsi botse hñuni ngu di hñehe, ha nun'a da uni ra hmuntsi mfatsingu nuã m angua, nepu ge njabu m'a nun'a tot'i; ne
- c) Da tumbi ra t'ekai ngu di hñehe, da nja ra nzaki ne ra pahã nubu da zoni n'a ra jai da jai n'a ra mfatsi, ne hinto da tsutso.

7.1.8 Nuã da iote to hanira m fatsi

- a) Da t'umabi ra noya ngu di hñehe ne majuani ä;
- b) Da hña ra zo, un ra hem im fatsige jibu ra boja, hingitsa da hñum baba, hingiza da pa, hingitsa da pa, hingitsa da hm i, ne hinte hñeki;
- c) Nubu da bedida hm a ra nigua hm untsim fatsi pa da tumbabi ma n'a, habu ya xa xpabi u;
- d) Da hm a pa da hñandira nte, habu ya xa xpabi u, ha ra nguu hm untsim fatsinehabu da t'uni ra mfadi pa thoki n'a ra hogã mu;
- e) Da m'a u ha ya hm untsi, habu ditudite gitsipa gipetsi n'a ra hogã mu, ne gi m'a habu t'udi ya hogã (mfadi FOA);

f) Dihā ra n̄atsidigenseāra botse m̄ f̄atsihmuninupu h̄ingitsa giehe se p̄etsi gi hoki n'a ra hem ine gih̄nem babige da m'a p̄agee ne da h̄iātsi ri hem ipa da h̄iudige h̄ingitsa gi m'a,ra ndā nzayo m̄ upu ka ya h̄aihn̄iniM'ōnda ha un ya thogi ya j̄idira nh̄ib nzakaiu t'uni.

g) Ge x̄izi ra nh̄ib ya n̄atsiy xa t'uni;

h) Ge x̄idim 'efika ra hn̄inim̄ xtā t'āpiram 'efipa ka ra hn̄ini;ne

i) Nema ra u xam 'ā ra nzaya hm untsi.

7.1.9. Nubu hinda p̄the nuā xa hm a

a) Num̄ u hinda m'ā m̄ ajanira nt'anipa diyut'ika ra n̄f̄axte;

b) Num̄ u dim 'āse dā hāā ra n̄f̄axte ne hinda m'ā te j̄;

c) Dizira nh̄ib ya te xa t'uni;

d) Hinda m'oxn'a ra t'ex̄nzaya tsists dige konge ra f̄axte;ne

e) Nema ra u xam 'ā ra nzaya hm untsi.

7.1.10 Dā thākira n̄f̄atsipa ge u ya n'apu ne u j̄apā ra m'ēdi

7.1.10.1 N̄tentsiFAO to hanira m̄ f̄atsi

7.1.10.1.1 Mu hinda bonira n̄f̄atsi.

a) Num̄ u hinda h̄iudira m̄ f̄atsihem in̄jam asu ra h̄iuni;

b) Num̄ u hinda uni nuā t'apabi ā, nu mfaste da hini ra be f̄ih̄n̄ini (thāndiFAO);

c) Num̄ u hinda m'ā dā hāse ra m̄ f̄atsine h̄inte m'ā te j̄;ne

d) Nema ra u xam 'ā ra nzaya hm untsi.

Nu koge ra m̄ f̄atsi ya h̄ingi tsa tha t'umbabi man'aki ngeā nubū da thākuabige j̄ā bo p̄te ko nun'a ra nguū hm untsi m̄f̄atsi.

7.1.10.1.2 Dā thākira n̄f̄atsi

a) Hinda yopida h̄iā ra n̄f̄atsi;

b) Mu da m'ō te thunida ziua da potiko ra;

c) Num̄ u du hokipa ge u ya j̄ih̄n̄ida tsotse da nzaya konge ra n̄f̄atsi;

d) Da m'ō ua da pot'i,ne ua to diunira m̄ f̄atsiā xa t'uni;

e) Num̄ u hinda hokite p̄etsidige nā ra n̄f̄atsi;

f) Num̄ u dā potihabu m'ūim a m'ā ra Xenih̄n̄iniM'ōnda;ne

g) Ne u ma ra mā ya j̄ito ote.

h) Da bonse dige ra n̄f̄axte;ne

i) ua didu.

Nema ra u xam 'ā ra nzaya hm untsi.

Num̄ u dā ra j̄ito thunira n̄f̄atsi, dā thāki, ra ndā nzaya p̄etsida nu ha da j̄apinuā ra n̄f̄atsi.

7.1.10.2 Thāndite da t̄otue ā

7.1.10.2.1 Da thākuabito f̄atsi j̄aige tem babiya hm untsi j̄ainekitho

- a) Nubu ra hm untsi jam pefida m faste neki o |hindipetsira nthuxa hm untsiha ra xeni hnningu nuä hm angua ra fatsi;
- b) Nubu nu ya hem ixa hñudihngä m ajuaniä, ne nuu ya jaihngi fatsiya jaingu di ge ya nfaxte;
- c) Num u da m atsim a ra ya jaida hñkiya hm untsipa da thähä da nzaya u, ne nubu da um babira boja pa da thähä ä xa t'uni;
- d) Num u hinda ngu di hñehe nu m fatsi, ne nubu da nkuam ba, da m angä ya noya hngä m ajuanidige faxte;
- e) Da m 'o ua da pot'i, ne ua to diunira m fatsiä xa t'uni;
- f) Dipotira nguu pu ha m 'u dige ka ra xeni hñni m 'onda.
- g) Da bonse dige ra nfaxte;

h) ua didu; ne

i) Ne m a ra u xa m 'ä ra nzaya hm untsi.

Ra nguu nzaya ge ä petsida nu ha da japi.

7.1.10.2.2 M u hinda bonira nfatsinu ja dithokiya thuninfotsika Hñini

- a) Nu ä ra hm untsi jam pefida m faste neki o |hindipetsira nthuxa hm untsiha ra xeni hnningu nuä hm angua ra fatsim upi;
- b) Num u hinda m 'ä m ajuaniä, ne nuu ya jaihngi fatsiya jaingu dige ya nfaxte;
- c) Num u da m atsim a ra ya jaida hñkiya hm untsipa da thähä da nzaya u, ne nubu da um babira boja pa da thähä ä xa t'uni;
- d) Num u hinda ngu di hñehe nu m fatsi, ne nubu da nkuam ba, da m angä ya noya hngä m ajuanidige faxte; ne
- e) Da m 'o ua da pot'i, ne ua to diunira m fatsiä xa t'uni;

f) Ne m a ra u xa m 'ä ra nzaya hm untsi.

Ra nguu nzaya ge ä petsida nu ha da japi.

7.1.11 M u da hm pira nfatsi.

Nuu to xa t'unira m fatsida za zoho da hñänira m fatsi, tem babira botse hñuni, de za da hm a habu t'uni ra ntsote ha hm a ha njapida hñuni, ha njapida zukite da tsipa nja ne m etsiu, n'a ra hogä m ui, pa ya jaiu xa tsan'ine xa nguatikonge ya m 'efim u ya bitäpi.

N jabu nehe ra FAO sa da hñandipa da tote nuya xa hma nju xa t'ena ra mudi.

Ge pa dinhu ra n'äpu ge dihuu hangu u ya thogi, ra to nfatsige dim ä ka ra nguu ha dinfatsira nt'otho.

7.2 To da zoninuä hanira m fatsi

Nubu nun'a hani ra mfatsida nekige xi i |the da zi, ngu tem babige ra hñä, ne xite diotho bite hñe, ne diotho bira befiha nehe diotho da tainuä ra hogä hñuniya jaiu to xa jadinuna ra nfaxte.

8. Nguu habu da thoki n'a t'i befi

8.1 Nguu habu m a te da thokira za

Ra mfaste geä jamasu nuä xa tha thoki, ne da hiandi da ma xa hñio nun'a befihm untsi, ne nuu xa thändiha da thokiu.

8.2 Ra m faste de hñandine da yentsida m 'a ra za ä

Ra ndā nzaya hm untsim fatsi, nu ha dinjapipa xidihogira nhō ra m'efi, ne ha dim apu m'ayegira gatho m'efipa ya jai.

8.3 Ya to hokiya m'efi faxte

Ya ndā nzayo itipa dine ya m'uiya hnnika ra haixenihnni zuni, dige nzunin'angdine ka ra haixenihnni ringuengua ka ya nguu hm untsinzayo ka ya hnni, gehu xitsa m'a su diun ya m'efipa ya ta hnnine m'a ra u tsa dinu ko ya tse di.

8.4 Ya m'faxte to faxte nuu ya to honira befiha ya hnni (thāndiFAO)

Nu n'a nguu n'a ya hm untsi jaida hāndiya jaida hm atsi, FAO da hñem babite da m'efi, da su ya jaine da hñutuabiha njapi da m'etsi n'a hogā, da hñutuabi ha njapi da igte ya befinuā ngu dihñehe, da gutsira bojā ne da tote nuā hne da thoki, ne njabu da njā masu, gatho ko nigua hm untsim fatsidige xixangu.

Nu ya m'efiya hm untsinzaya nu ya pa ha dinfatsiya hnnige dinjitiya m'efi ngu ta zidin'a jeya u ata digātsira m'efi dima nfaxte.

Ra ndā nzaya ya hm untsim upu ka ya hnnige ra tse di, ne xidihokira hem' idige ya uat'inzaya hm untsinu ha di thokiya m'efipa ge ya hnni, pa ha ditākine ditetsiya kohm hu nzaya.

Ge num u dibonise ra nzaya, ne ua di thakika ra m'efi faxte ka ya hnni, nzaya diñ'etima ra ya jai pa dim podidigeā xa tākidige ya pa u xa m'edi, ge xidinjitsin'a ra nt'otihem' iha dim'ā ra m'pote, ne digem pu dinjātsika ndā nguu nzaya nu ngatho ya m'efi tūniya jai ka ya hnnipu ha m'ui.

Nu pa dinjiti-ua digutiya to xa tūnira nfaxsi, ge xiditūnika nguu ha tūniya nfaxsi, ra pa ā ditūnira m'otse diho ya ntzi, nu ra bojā ā diguti ge xidijati p'am a ra nfaxsim' efijarm' edine pa dinte ya m'uiya hnni.

Ra hm untsiya jainzaya ge tsa da m'pefihanjā dibotsira nzaya di honiha di japi pa didiniya jiu xi arm' ediya m'ui pa di thuniya thuniya tsi, nu ya m'faste da m'etsine da hñā xa hñō ra bojā, ne nuu xa ge di hokiya hem' ine da hm untsipa da bdo ya tsi ge xi artse dinunu da ha da njā ra tādika ya nguu hm untsira nguu hm untsim fatsi, gatho nuya da fenine da thāndi.

Nu u ya bojā di hm untsi ge pa di 'yo di honi xa nhio ra nfotsi ge tsa ka di māpu a ra bojā ne pa di doi u te jar m'edi u ne n'a ra hemi ne m'a ha njapi p'a ra befim fatsi, gatho nuya ya m'fatsi.

Ra faxte ge di hioki n'a ra hemi ne m'a ha njapi p'a ra befim fatsi, gatho nuya ya m'fatsi ne nuu to xa hñkix añō gatho nuya ya hm untsi befi, ne nuu xa tum babiya m'fatsige xidithutsika ra hem'inzaya, ge gense u ya nzaya dim'ehniya hem'ika ya nggu nzaya pa dim upu ngotho pu ha m'uiya hm untsim pote nzaya.

Ya faxte ge di hioki n'a ra hemi ne m'a ha njapi p'a ra befim fatsi, gatho nuya ya m'fatsi ne nuu to xa hñkix añō gatho nuya ya hm untsi befi, ne nuu xa tum babiya m'fatsige xidithutsika ra hem'inzaya, ge gense u ya nzaya dim'ehniya hem'ika ya nggu nzaya pa dim upu ngotho pu ha m'uiya jai pa ge u diguti ge da hāndiya jaida hm atsi, da hñem babite da m'efi, da su ya jaine da hñutuabiha njapi da m'etsi n'a hogā u xa m'i.

Num u hñda hokiha nhō nuna ra m'efidige ra nfaxsi, ge xitsa dā tākidigen'ā ra m'efi tūnika ya hnni, ne ge xiditākira thuhub ka ra thux hem'i.

Ya bojā u diyu'tige tsa ditūnira ndā hm untsi nu ya m'efo pa ka ya hnninu u nzaya dige ra hñānsū.

8.5 Ra m'faste ha njapixa thokine da theni

8.5.1 Ntentsiyut'i.

Ra m'fatsigeu buiya jai:

- Ra hñāsundā, geā da jam asu ra hm untsinte gatho m'ui jai;
- N'a ra t'i m'faxte, geā da hāndigatho ya hm untsim fatsigatho m'ui jai ra SEDESEM;
- Hñāto m'faxte, geu da:

-N'a ra jai ha ja ra nigua Hmuntsi da thāndi bojā;

-N'a ra jai ha ja ra nigua Hmuntsige dim uixa hñō;

-N'a ra ndā nzoya nt'ot'inu ra m'efipa dinte ya m'efizue;

-Nuu ya jaigeu hñu ya t'inigua hm untsida nte m bo ha ra SEDESEM ;

-Nuä ra jaixa thonim ayegine da thändinuu ya boä betsiha ra SEDESEM .Ne

-N'e ra ndä m pote n'ýot'idihandiya boä ha te do r'aira SEDESEM .

d) Ra jaigeä da hñäxu, ne ga da ja masu ra boä, geu da händinehe ha njapim pefiya jaim bo, ha ra SEDESEM ; ne

e) N'a ra jaim pote ya hñine ua ka ya nguu nxadi.

N'a ngu n'ayu ge xidihoniya m pote.

Didähä konge ra m'efiä dim pefige xidijunt'idige u dim pefo xa hm ä.

Ya m'efim bo u, da za hñä ne da hñuxa ya noya, ha nuu ya t'i hñäxu hingi tsa da hm untsine da händiya boä, ge se da hñä ä.

Nuu to da thähä ge dipetsindunthu ya jai geä da hñen'a geä da m'pefi, ha nubu da nja n'a ra mät'i noya, ra hñäxu nzya go geä da m'a ra mefi noya.

Ra hñäxu nzaya ge m'pefiha ra nguu hm untsim fatsida hñunine da xpabiya ja inuä xa m'efi, njabu da nja nuya ya m'efiä.

Nuhu da benida hokira hm anda ge tsa da hokine da xifiya to thunira n'otsipa da ne dit'etsira nda ne ra ka n'otsige tsa da m'a te da m'a.

Ra t'i hñäxu mfatsi nzaya da iot'i n'a ra hñem ihabu dihutsira thuhu ra hñäxu nzaya tsu bige su ra nguu hm untsim fatsi, pa da hoki, n'a ra hmuntsi, ge da m'a hñupa de betho ne nuu ya m bongi hm untsinate m a goho ya hora m'etho da m'a.

Nubu nu ya hmuntsi ra hñäxi mfaste da nja majuani, da za da zipabi m'a ra jai to p'etsira befi ha ma n'a nigua hmuntsi mfatsi, ne ge dibupu gatho nu ya ja idim pepu ha ra nguu hmuntsi, ne da m'a nehe toho uni ne su ra boä, ne gatho nuu xa tsonipa da nja ra hm untsi.

Da ma n'a dui ra hñäxu m'faste ge da xpabiya m'faste, ne da zihñem babinehe to m'pefiko ra nzaya ha ra Xonihñiniä, ne to honiya m'fadiya ja, ne to nxadiu, ne gatho ya ja ito dine da yotse ra hmuntsi, ha nuya ya jai da m'a ha njpai da thoki x año ya befi pa go hñouigatho ya Nigua hm untsim fatsi.

8.5.2 Ya thändiu

Nuu ya thändi ya mfaste xa m'a u:

a) Mahoniya m'fatsihem i, ne da ma tu unira m'fatsipa da uninuna n'fatsihe nepu da dom ida zoho ä, ne m'efä da mu ge bizoho ra m'fatsipa da fadi. Nubu hñu da uniya m'fatsihem ida m'a ne da hñena ge n'a ra m'fatsida thändite da to ue, pa da tum bioh hñ'a , ha ra m'faste da hñanipa da bahdihubu da thum bira m'fatsinuna ja, ne nuna ra faste da xpabiä;

b) Da ma difadito da tum babim 'a ra ya ra 'yo m'fatsi, ne da to da bunida bahdi, ne fiutuitoho uninuna m'fatsine da xpabingatho m a ra pa da fadite ja ha nuna ngu m'fatsi;

c) Da hñen'a ge njabu ya hm anda xa hm a pa ge da thogiya befi, da neki x año, ne nun'a nigua hm untsim fatsida hogipa da hñanix año ja ingu nuä dihñepabi;

d) Da thutsiya nthokibefi, ne da hm ate da befiha ra nigua hm untsim fatsi, na da hm a hamu da ma ge da t'uni ra mfatsi, hamu da thuxa ya thuhu, hamu da t'uni ä, ne habu da thuxa ya thuhu, ne to da hñani nun'a mfatsi, ne to da m'efine da to te nu ya ja;

e) Da m'a ne hñena hamu da bat'i nuä xa hma ä;

f) Da tutsi n'a ra jai to m'pefiha nigua hm untsige m'peu ha m'fatsinxadi; ne

g) Nuä ra ngu nuä da m'a ra mfaste.

9. Ha njapida 'yo nuna

9.1. Ha njapida n'yo

a) Ya nubu da xa hñuniya hemi ha T'a Nu Hmuntsi Xeni M'onda, konge ra SEDESEM, Mui gatho njai, gatho ya jai mbo ha t'uni ra mfatsine geu xa hñaniya hem i ngu nuā xa hm a, ne habu da thāniy pa da jot'i u; dijutsin'ara hem'im u ya binduine digātsira m'efi;

b) Ya thāndihabu ya ziduiya nguu ne habu ja duntiya nthundiya nguu ra nguu hm untsi m fātsim bo da hñaniya hem inuu ya jai hñatho m'uiika ya hniniy ngu xa hm ā ne dik'ātsiya hem'ika ya nguu nzaypo un ngatho ya m'efika ya hnini;

c) Nuā da thāndite da thokigatho u, ra hemi nuā iot'i petsida yapira nzya nuāu bupu ha ra hnini, thāndi, m faste ua ge ra nzaya nehe ha nubu da api n'a ra hem itode dipetsihm untsim faste neki tho, ra hem ida neke ge xim ajaniā nubu ya xa hñudiya hem iya thāndi, habu ja ziduiya nguu ne habu ndunthiya nguu, ra nguu hm untsi nuā iya ya hem ida hñaninubu, ya ga gatho ya hemi nuā t'api toho da tumbi ra mfatsi, ne betsihabu ja thuhu u ha m'efa nuya u da, ha nuy da da jidiy ko n'a ra hem ira Ngu Hm untsiG atho M fātsim uijai;

d) Pa ge un to xi thāndi xa m'a, ra gatho Hmuntsi mfatsiy, da hñuniko ra m fāte nuy ya thuhu ya jai to adira m fātsi, pa da fadihangu u, ha ge njaby xa thāndi ne xa m'a, ne geu da yut'i pa da tumbi u ra m fātsi, ha ge nehe nuy ya thāndige njaby xa m'a, nepu m'efa da zipabira hñaxu m fāte toho da hñanine toho da tum babi u nuy ya m fātsi;

e) Pa ngotho ya thāndida hm untsim bo da hñuninuā ra hem i t'uni mfatsihñuni, ne m'efa da thāndi nuā n'a ra hogā nte, ne m'efa da t'uni nun'a mfatsi, ne ge xiditsifiya ndā nzayo dige ya to ha ra n fāte u tūni;

f) Nuā ra thāndine ha njapica thokiya befira hm untsira ya jineki tho, ne ra Hñaxu Hm untsiNgatho ya Mui Jai da ma ha n'a ra hem ihabu di hutsi, ge hani n'a ra nt'adi mfatsi, ne ge ne ra Hm untsiM bo ngu nuy nepabi u pa njaby t'uni nun'a mfatsi;

g) Nu u to nu habu tsedin'ampu da datira ra tub hem'ipa da thunite da zi, da hokipa ge u da thunine ha dizira nzaki;

h) Nuā ra n'apu to japā ra m'edi, ra ndā nguu nzaya un gotho u ya nfātsidā nu ha da japira thuni;

i) Nuā n'apu da poto habu m'ui, da ndā nguu nzaya, unira nfātsida xifiko n'a ra hem' i habu m'ā da thunite adipa dā m'ā dā ha ra nfātsi; ne

j) Nu u hite xa thutsi ge ne da nthokidige ra n fāte hanga dihokiya ntōte ka ya hnini, ra ndā nzaya ha ra ntso dige ra nfātsige tso da, hāndiha di btejarm'edine ha di oñiya u to ne da jut'ipa di bdira nfātsiy dit'uni.

Ya nt'uni mfātsida thakiy nubu nuā ra jaihanira m fātsi, ge da matsi n'a ra jai to honi n'a beñha ra xeninzaya ha nubu da tute n'a ra ntso m uige otuā bira ntso m uira Nguu Hm untsiM fātsi.

9.2. Nthakim fātsi

9.2.1 Nuā ra n'ampu FAO, ya chyb hnini, ya ta hnini dā nu te japā ra m'edipa dā zi

Nu u nuna ra jaidithakuinuna m fātsira nguu hm untsi ka ya 7.1.10.1.2, 7.1.10.2.1 y 7.1.10.2.2., go da hñakine da hñinim a n'a ra jai to otua ra bedinua ya xa hñuxa thuhu pa da thāndida tum babim'efa ne da zipabiā, dige u xa tūni.

Ra ndā nguu nzaya unira fātsidipetsigotho u ya hem'im ā te odine ya thuhu ngotho ya jai xa ote n'a ra hem'ipa da thuni ra nfātsi.

10. Hm untsiNgatho ya Nguu Hm untsinzaya

Nuy ya hm untsim fātsige adira m fātsiy da hāndigatho nuy ya nthokibefixim ahñiniy, ge njaby ne u hinda za da hm untsi ngeā n'a ngu n'a u mpefingu nuy xa hāndira m udiy to bihokinua ra hm untsi, pa njaby da n'a rante ha gatho ya jai m u, ne de hñia ra ndā nzaya m'uiika ra xeni hñiniM'onda.

Nehe da da za ya hm untsim fātsiy da hokiya hem iu pa da hm untsine na m axā ya jai u, ne nuā ra boja da hñā xa fio nuā ha jara t' hnini ne ha ra XeniHñini, ne nuy ya hm untsinguunxadi, ne nuy m a ra nguu hm untsida ne unira m fātsi.

11. Ndunthiya ntote ne da nja ra m faste ya m uijai

Nuā ra ntentsine da theniya hm untsim fātsi ge t'imbabi u ge da unira m faste ko nu ya hm untsim fātsineki thoge da tetsinu ra m fāte.

To da hñaninuya m fātsipetsida mpeñha ra hnini nuā da zipa biā, nehe da mpeñiya hm untsim fātsineki tho, ha ya nguu nxadi ne ka hnini.

12. Da ntode yabu

12.1 Nu u to ote da ntode yabu

Da nja nuya ya hm untsim fatsida ntode yabu, ne ngu nuä m angä ra hm ända, ne konge ya hanja pa di thoki ya m 'e ya hm untsinzaya.

Nu u ya befida thokida tutsiha ra hem ibefi ra nzaya xeni hnini M'onda, ne ha ya nxi boni ka "Gaceta del gobierno" ka ra web ha hm untsira SEDESEM.

Ne ngu nuä ha m angä ra hem ira hm ända ka ra xeni18 dige ra hm ända, ne kon gatho ya hem 'i ha hñä pa da nte ya m 'efi ngu xa hñä ra hm ända m 'uim a ñui.

"NUN'A HMUNTSI MFATSIRA M ET'I RA NZAYA, HINTO RA METI, NUBU NSIRA NZEKIRA NZAYA DA ZA NTETAIRA FADINGEÄ NJABU RA HMÄNDA, DDE NUA DIXIÄ I, NUBU HIN'A YA GI PADI TE JI J'A, HA OH HIN'A".

12.2 Nthutsi

Nun'a tutsi da hm a ra nzaya to hm ända ha ra xeni hnini M'onda, ne ko ra hm untsim fatsi ra thuhu SEDESEM, ne nuä da m'a ra m faste, ne nja nuä da nja.

13. Nekitho

Ra SEDESEM da m etsitho ra tsedipa da m etsiya nthuxa thuhu ha ra nguu hm untsim fatsi, ngu nuä m anga ra xeni tot'i VIII ne ha ra xeni hm ända 12 ne ha ra hm ända neki tho ne ha da yu'i tho ne ha ra zo, ha ra xeni hnini M'onda ne ya ta hnini, ge gidihandihanja ga thokira m 'efine ha dinu ra nhö pa ya tüdiya ñi, ngu xa thutsika ra m 'efipa ngatho ya ñika ya hai M'onda pa dim 'uira nhö ya nzakingu xa hm ä.

14. Nthenitho

Ra Ta Ngatho Hm untsim fatsi Gatho ya MuiJäi, ne nu u ya thändi nuä ya xa ma ra mfaste handi nun'a nthuni mfatsi, ne m efa da ma hangu ra boja xa gu, da xpabiya ta hm u ä.

15. Thändite xa thoki

15.1 Thändite xa thokim ote

Nun'a da hioki pa da badi te xa thoki ne te betho da thokim ote ä, ha nun'a da hogi ra befingeä da xpabira CIEPS, te m e da jam asu.

15.2 Hanja ga hnu u xa thogi.

Gatho ya MuiJäi, ne nu u ya thändi nuä ya xa ma ra mfaste handi nun'a nthuni mfatsi, ne m efa da ma hangu ra boja xa gu, da xpabiya ta hm u CIEPS. ngu xa thutsinkingopu digen ä.

16. Da nja ra bedo boja, ne da nja m asu ä, ne da su ä

Ra Ta Ngatho Hm untsim fatsi Gatho ya MuiJäi, ne to da ra nguu hm untsim fatsi ä, da händira Organo Superior de Fiscalización nja bu tembabiä, ne ra nguu hm untsi thändi boja ha ra xeni hnini M'onda, ra nguu hm untsim fatsi su ra ya mahni hem iha ra xeni hnini M'onda, ne jam asu m bo thändi xpabi SEDESEM, ne nuya ge handiha nja pida totuc ne da japia pa da thuni nun'a mfatsi xta mahny.

17. Ngoxte ne da

Nu u hingiha nja pimpefinu ya ñiunira m fatsi, da sa da m anse n'a, nubu gatho ya ñipa nja bu da totuä bincaso, ne da sa da m'a ha nuä ma ga m'a ngat'i nubye ä händixa:

a) Diñutsi:

Ka ya nguu ngatho nzaya ha nu ya m 'efipa ya hnini uika ra Av. Baja Velocidad Paseo Tolbecan m 'ede 1003, Col. Zona Industrial, Zuhm 'i, C.P. 50071, Zuhm 'i, M'onda.

b) Degantoxgu:

Ra Ta Ngatho Hm untsim fatsi Gatho ya MuiJäi ha ra 01 (722) 1 80 25 19; Ne ha ma de tho händine gihña ha ra nt oxgu ra xeni hnini M'onda (CATGEM), lada hinte gi jut'i 01 800 6 96 96 96 ne ha mote ha ma xeni hnini hune 070 ginzote ha nzyunine habu ja ra ta hniniä.

c) Koranjabu tem babaä:

Ha ramenni tot'i ha ra: programasocial@edomex.gob.mx, www.secogem.gob.mx/SAM

d) Gishhe, ä ha ra:

Nuä handira boja mbo ha ra SEDESEM ge ja ha ra hñu Av.Baja Velocidad, Paseo Tolbecan ra m'ede 1003, Col.Zona industrial Nizuni, Xeni hnini M'onda, C.P. 50071, ntogxu: 01 (722) 1-99-70-89; ne ha ja tsutimbo ha bede ya jaine habu da t'ai ramfatsigihñani, ne ha ra Ta HmuntsiThanditho u, ne nuya u ya m'efa ä ha ra HmuntsiNtentsiua ge ra XeniHnini M'onda.

YA THOGI

N'A.Nu habu xa tutsira hem in fadira nzaya nguu nuu xa mä "Gaceta del Gobierno".

YOHO. Gatho nu ya befi, ra nzaya tha tutsipa da fadite pefi, nepu da tutsiha ra hemira nzaya tsutbi, "Gaceta del Gobierno" ne ja da njabu u, m'efa da thändi te xa thoki, ne da hma ä ne hinto da put'i nu ya tutsi noya thoki befi, njabu geä.

HñU. Xa thokinuna ra m'efi hm ända ne xa njikingatho pa difadira nhö.

GOHO. Nu ra t'uni n'atsidigen ä ra thokinfatsi, ge da n'u tengu dit'u ra boja dige ä xa m hm ä.

KUT'A. Ngatho u jarm'edinixa n'u ge xidinu ra hmuntsinzayo n'fatsi.

Ja ra HniniNizuniLerdo, ra Hñaxu ra XeniHniniM'onda, ra pa 28 ra pa n'a zänä ra j'eya 2014.

NDÄ NZAYA NÄNTE ELIZABETH VILCHES PEREZ
NZAYA M'AXTE PA DANTE YA HNINI
DIGE RA NDÄ NZAYA XENIM 'ONDA

Traducido por:
M. en C. Peta Benítez Navarrete
Lengua Otmä:

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

NÄNTE M'ADIHMUNTS 'IJÄINE YA NZAYO TO NU RA HND YA HNINIELIZABETH VILCHES PEREZ, NGUU NZAYA NU NGATHO YA YA M'UINTE YA HNINIKI RA XENI HNINI M'ONDA NGU MÄ RA XENI3 HEKE XI5, 6, 10, 11, 17, HEKE IV NE 18 DIGE RA HMÄNDA NTE YA HNINI XENI M'ONDA, 6 HEKE XI, 8 HEKE III 19, 20, 21 NE 26 MÄ RA HMÄNDA NTE YA HNINIXENI M'ONDA NE 6 HEKE VIINGU MÄ RA GEMIRA NGUU NTE YA HNININE.

NGUJAYA

Ge konge ra nzayo dihkira ndä Tsutbi ka ra Xeni Hnini M'onda petsida tsonipa ra hoga m'ui ya ma m'onda, geä ote gatho pa dinte ngotho ya m'uiya jaika ra nxidiXeniHnini M'onda.

Ra ngu nzayo n'yot'iun ha di nte ya hnini ge xipetsida tsoni te da t'uni pa da m'uiraza nuu hingiä ra ngotho Xeni Nxidi Hnini M'onda.

Ka ra Xeni Hnini M'onda m'ura ya hmuntsihñätho, xa fi'u xa thändine xa m'ede ra dä nzayo honira n'aditsutbika Hnini, ge kongehä ge tsa dithonipa dinu ha diäkipa ko te dithokipa dithänbiya tyhogigä m'ui.

Ge konge ya m'ede ra nzayo ha m'ge ya jaika ngu tengu m'uiika Hnini (NEG I) m'ä ge pa ra n'j'eya 2010, 38% m'ä ge em bi nuya bätsi m'uiika ra XeniHniniM'onda ne em bihinginiä u ya m'uiika ya hnini, ge em bixitsu xo 40% u xithorthogiya m'ui ne 10% u em bixixantsedigam'ui.

Ge nu ra t'uninfatsi pa di nte ya hnini ya t'ulo bätsi da nte, da nu pa da m'uiraza, tou petsiua hinte dipetsiya thogi, di genu m'uiika ya nguu dipetsi15 n'j'eya, ne ua m'a ra neu to thor thogihinginxotho ya nzaki, neu to xitsudin'ä ra hninine pa bin'otho dige ra nt'edihñi, ne ua ya hoyo ya m'uiya bätsi, ua xa ngoho ne m'a ra ya m'uiya bätsi.

Nuna ra hanpa dithokira n'otsipa dinte ya m'uiya hnnim ge xa m'a ra gatsira xenira pa ra 30 ra zana ra jeya 2012, xa mbonira hem'i dige ra hm'anda nte ra xeni hai M'onda ra ka ra "Gaceta del Gobierno" Ndä nzayo gotho ya thoki nte ya hnini, ngu xa thutsika ra hem'ira pa ra 5 ra zana ret'a m'a n'a dige ra 2013 ra pa a bonira nxadihem'ixa hnutsiya nda nzaya pa dithuniya jaiu to petsi, dik'aha ya hem'iu dit'adipa dithunira n'atsidigehy.

Ge nu a ra hm'untsine handiya n'atsi, ge m'a ra gatsira xenira pa ra CAYS/PPG/SE-01/2014, xa mbonira hem'i pa di m'aa hamu nda ja ra hm'untsibibonira pa ra 20 ra n'a 'yo zana ra je'ya 2014, dige ra hm'anda nte ra xeni hai M'onda ra "Ndä nzayo gotho ya thok'i nte ya hnini, ngu ra hemi m'ede 21506A000/RO-005/2014, ra pa 22 n'a ra zana 2014, di pen'i da thoginuyu ya hem'i ma; di ge, ngu m'eto, ra za m'a i ge kongeha m'etho xa m'a, didigempu xa thutsira m'a ka ra xeni23 gira hm'anda pa ha dite ya m'uiya Hnnika ra XenihaIM'onda, ge xa ngu ya nt'adipa dit'unira n'atsidigensena.

Ge konge ra hem'im'ede 208F1A000/RESOL-018/2014, dige ra pa 24 ra jeya ra 2014, ra nda nzaya nu ha dihogira nhb ya n'atsi, ngu xa thutsika ra Hm'anda ha dihogira nhb ya n'atsika xeniHnnim'onda ne ka ya Ta Hnnine konge ya hm'anda, ge ha xibiguke ne ya hem'o nt'a ra bipatinuya ya hm'a n'afte; nu gehia xa nyiki, ge xihm'a ge xidit'adinuya:

KONGE BIGOHBIM'Ä RA NGUU NZAYA NU HA DINTE YA HNNI,Ä BIBONIKA YA HNNHA DI THOKIRA MFATSI HA DINTE YA M'UIYA TA BÄTSI, GE XIKOHINUYA:

MÄ HA DITHOKIYA MFATSI PA YA T'ULO BÄTSIPA HA DINTE YA M'UL

1. Gatho da thoki

1.1 te dibonira thoki

Ra m'atsipa da nte ya hnnipa ya batsida nte petsi da nu da m'uiraza ya t'ub batsi petsio ne 14 n'eya, dipetsi na ra m'ui hingi tso da m'uiraza, ne dipetsi VHSDA, ghip'otiyu jani ua y'oke; hñu batsi ne ua ta goho ne ma ra nunu m'a ra m'atsi thoki fiamp'u -numu xihbya ya hñe fi'eha ra me ne ra xin'u ya thogitsuubi; ne ua xixo hñu ya n'oui, ua goho ne ua xangupu.

Nuna ra nte n'atsige xixa thutsixo hñato ya m'a:

- a) Chulo n'ani;
- b) Xeki ya jut'i;
- c) Njuniä ra nzaki;
- d) Nte ra nhb;
- e) Mengu ra nte.
- f) Ge xidithede;
- g) Ge diñ'oui; ne
- h) Mañbiya ti.

1.2 Petsi da t'uni ote

Ya ntsine hinda utsa.

2. Te ya hñä te m'a

Pa da thokiya hem'i f'atsige xi m'a ha dithokinuna ra n'atsi, dit'ode ge:

N'arntsedihnni, n'arta tsediñ'ehni

, ya hem'i ha dithokira nhb, ra rangutho ra m'uiya nzakine xinegiha ga m'uingu ha yopiya nzana.

U to da t'uni, Nu u ya chub batsiu ja rim'ui 0 ne ta ge u petsixo 14 n'eya nu u xa t'uniya n'atsidigen'a m'aa ra nzayo u ya jaim'ui ka ra hnniya nte batsi

M'otse ntsi, geu kongotho ya hñuni, xa thoki pa da t'uni ra mfatsi pa n'a ra nte batsi.

CEPS, ra ntsuito honi ne da un te dibuniya nte ya hnini.

Mpote, ya jaito ote ne teniya m fatsida nte ya hnipa ya nte batsi.

U to tsurthogi, Pa ngotho ya jaiu to tsurthogiu hingitsa da n'õ ra za, ua hingiã ne neu to hinte tsa te da m'efi, ge hingi tso da hñira bojã pa dim'upu ka ra hnini.

Nguu nzaya m'ã da thoki, nuu ya nguu nzaya m fatsida nte ya hnini ra hniniNzuni, M'onda ñangu ya m'ui ya danga hnini dije ra nzaya pa dinte ya hnini xeni hai M'onda neu to nuu habu tsegi.

Ngu nzaya hoka hem'ida thoki, nguu nzaya ou di nte ya hnini ra xeni hai M'onda neu ya jai to ote ne tenipa ya batsinte.

To hinginadi, ra t'ub batsihingihandua xa m'ediya da.

Hm anda, ra hm anda hokida nte ya hnini xeni hai M'onda.

Tom'a thux thuhu; tou huxa ya thuhu, tou petsigatho ya hem'i ngu mã ra hem'i pa da t'uni ra mfatsida nte ya batsi.

Hanja pa dit'uni, ra naib ne pa xidiãdine xinãdipa gen'ũ to xit'unira nfatsi, ge kongeha xidit'unira nfaxe.

T'ub batsi, geu ya t'ub batsipetsi0 ne ta 14 njeya.

T'ulo batsi hingi m'uira za, ya jai0 ta 14 jeya tou dipetsi n'a ra thogi ra ndoy'o ñã, bi m'ui njap'u, ge hingitsa da te da hoki ya m'efipa ra nzakihaxm u, pa hinda tsa da m'pefi.

M'uxa nguu ya batsi, pa gen'ũ ya nana to onihũu ua goho ya batsi;

M'use, num u ya xa ndu ya ta.

Thuxthuhu nfatsi, ra hem'ina xixa thutsiya thuhu ya jaiu to xim'otsiya m'uka ra XeniHniniM'onda, nuu to xim fatsi konge ra m'efinfatsika ya hnini thuhu ra ta t'ub batsixira nhõ ra nte.

Xixa ntgedira thogi, pa genu ya jaito xiãrm'edira bojã pa digut'ingatho te ne dã daine hingipetsihamu diyutika ya hnini pa diha ra bojã.

Ha dithoki, hem'imã ha dithokira m fatsipa dinte ya batsi.

Ra ha di fatsika ra Hnini, gea hoki ra nda nzaya pageu da patipa hinda utso pa da t'uni na ra mfatsingu m'ã ya hem'idi thoki.

Tsat'i, pa gen'ũ to xitsat'ika ya ndo'yo ua tsat'ixixa ngu ra ntest'ige xidin'ũ pa diuke ndã u xixa nzedira tsat'ine ndã u hintsu npat'lige ta 10° do ge ra ndo'yo u xa nzat'ichsustho ne neu to xixa bzat'Ira hm i, ya'ye ya ua ne m'a ra ge ta ge u to ne dithote kongem'a ra ya bojã.

Ha xa thoki, nuna ra m fatsi pa da nte ya batsi.

Mpote ra ta, ra me ua to pote nua ra butsi pa da thoki na da nu ha di t'uni ra mfatsi.

Xa hokira tsutbi, nu u xa m'ã ra ndã tsutbi, nu ya jaito thor'yo faditsutbi, ge xa m'ã ge dã thegidã boninfadi.

SEDESEM, Ranguu nzaya pa da nte ya hniniya xeni hai M'onda.

Te dithoki, gea hoki ra nda nzaya pageu da patipa hinda utso pa da t'uni na ra mfatsingu m'ã ya hem'idi thoki.

To adira m fatsi, geã huxa ra thuhu num'u da boni, da t'unira m fatsi.

Gãtsi, pa gen'ũ ya jaiu t'unira hem'ibojã pa diodira bojã ua di gukira bojã
Ra t'uninfatsi.

Ge to didati, ge ya nfatsiu xa t'uni, ra bojã a t'unidi iukikonge n'a ra chub hem'injuka bojã.

Ra n'ũ ra nzakiya jaxipatho, ra ndã nzaya xa benixa hokinuna ra hem'ipa diun ya jaiha hingidothi.

Nguu ha ja m asũ ra n'ũ, ya nguu nzayo ha n'ũ ngatho ya m'efinfaxe ka ya hnini.

To xitsurthogiboja, ya jaiu to xitsurthogitsubi, ka hnini, ne ua koge ra jai, digen ar jainika ra hnini

3. Habyda tsoni

3.1 Gotho

Ge xidinatsiya jaiika ya nguu nuu hinte ha ra boja ua xijarm edipa te dihokira za pa ra nzakinuu ya t'ulo batsi te hingi tsa te da hokine dipetsi VIH/SIDA ua y'oke ua hnu batsi; goho batsi ne ma ra di m'vine hinte petsite da zi, ne ua xinu ya tata, ya hi, ua ya jadä, ne ua ya xixa ndu ya ta ua ya xandu ra me ua ra tage xihokira thogitsubi.

3.2 Nguu

3.2.1 N'am'u t'ulo n'ani

Ge xidinatsiya jaiika ya nguu nuu hinte ha ra boja ua xijarm edige xidim otsingu n'a ra m engu digeha nuä ra chub jai.

3.2.2 N'ampu xeki jot'i

Ge xidinatsiya jaiika ya nguu nuu hinte ha ra boja ua xijarm edi da nu ra za ya hñuni ya batsi hingi handi ne m'ui ne hingipetsi te da zi, njap'u ne hingitaha ra boja ya m engu.

3.2.3 N'ampu njunira nzaki

Da hokiraza ya hñuniya batsipetsi VIH/SIDA o gñip'otiyu jani ne hinte ha ne te da zi, ne hinge täha n'au ya mengu.

3.2.4 N'ampu nte ra za

Ge xidinatsiya jaiika ya nguu nuu hinte ha ra boja ua xijarm edige xidim otsingu n'a ra m engu digen am u petsi diabete.

3.2.5 N'ampu mengu da nte

Ge xidinatsiya jaiika ya nguu nuu hinte ha ra boja ua xijarm edige xidim otsingu n'a ra m engu digen am u ngu hñu ua goho batsi ne ma ra.

3.2.6 Gen'a xidithede ya batsi

Ge xidinatsiya jaiika ya nguu nuu hinte ha ra boja ua xijarm edine ngotho ya m engu dim uira nhö ya nzaki ne dim otsi n'a a to xixa nzat'i.

3.2.7 Gen'a xigipeui

Ge xidinatsiya jaiika ya nguu nuu hinte ha ra boja ua xijarm edine ngotho n'archub batsidigen u tsurthogira m ui.

3.2.8 Mäthiya t'i

Ge xidinatsiya jaiika ya nguu nuu hinte ha ra boja ua xijarm edi, digen a ya m engu am etho ne hinte ha ra boja pa diun ya tau a tata, ya hine ua ya jadä ge xinuyu ge nu ra me ua ra ta ya xandu ya hingim vine ua thorthogitsubi.

4. Habu da ote

4.1 Hninida ote

T'ulo batsi m'uija ra xenihai M'onda.

4.2 Tutsa hnini

Yu t'ulo batsi m'uija re xenihai M'onda m'vine hinte ha ne te da zi.

4.3 hninihabu da tsoni

4.3.1 Batsitsu thogi, ne hingihandi

Ne di m'uihinte ha te da zi, ne fi'ehe n'arbatsia xitsurthogira m ui, am upu ka ra nguu ra m engu ne xihartsedira m etsi.

4.3.2. Nam p'u xeki j'u'i

Bätsi hingi handi m'uine hingihandiraza ne hinte petsite da zige xi j'arm 'edidige ä ra fiätho ga m 'ui.

4.3.3 N'ampu njunirinzaki

Geu ya bäsipetsi VH/SDA ua hingididithizudin ä ra hniniä ya hidä däsine ua xi 'othe tho ge xi j'arm 'edira m 'uira bojä.

4.3.4 N'ampu nte ra nhio

Bätsi to xa y'oke ä m'uiko ya m engu ne hinte hä ra bojä pa didaite dizixi j'arm 'edira m 'uira bojä.

4.3.5 N'amp'u m engu da nte

Bätsi bi m'ui hñu, goho va ma ra ne hinte hä ne te da zi, ge xi j'arm 'edira bojä ga m 'ui.

4.3.6 Gen'ä xidithede ya bäsiti

Chub bäsiti xi j'arm 'edidigen ä ra nñtsipa di j'u'tine ngotho ya m engu dim 'uira nhio ya nzakiu to xixa nzä'ti ne ge xi j'arm 'edira bojä ga m 'ui.

4.3.7 Gen'ä xigipeui

Ya chub bäsiti xi j'arm 'edipa da n'u u m upu ka ya nguu u xi ya m 'ekute xi j'arm 'edira bojä ga m 'ui.

4.3.8 Gen'ä xidithede ya bäsiti

Chub bäsiti xi j'arm 'edidigen ä ra nñtsipa di j'u'tine ngotho ya m engu dim 'uira nhio ya nzakiu to xixa nzä'ti, ä m upu ka ra nguu ra m engu ne xihartsedihokiya j'arm 'edine ya thogo tsutbi ne ge xi j'arm 'edira bojä ga m 'ui.

5. Habu ote

Ra m fätsida un ya 125 dänga hniniä xeni hai M'onda ngu bi gohi dige ra bojä m'ui.

6. M fätsi

6.1 Nda u ya m fätsi

Ra n fätsi'uni ge n'a ra m'otse ya ntsi' ua ra bojä, ngu n'amp'u di thunine ya xabo pa dinpenine diñ'i, ne ko ra bojä, dige ä xa ziñi, ne ta 12 ya thuni, ngu xa hm 'ä xa hem 'iha xa thutsira ya nñtsidigeu xa tñniya m pote.

6.1.1 Chulo n'ani

Nuä ra n fätsi tñnige xixo n'a ra botse ya ntsiga tñnine ua ya te me u tñnipa n'a nzänä.

6.1.2 Xeki ya j'u'ti

Ra n fätsi ge n'a ra m'otse di tñniha diho ya ntsine konge ya bojä ä di tñnine ge di\$ 500.00 (ku'ä nthebe bexu 00/100 M N) ra nzänä.

6.1.3 Njunija ra nzaki

Ra n fätsi ge n'a ra m'otse di tñniha diho ya ntsine konge ya bojä ä di tñnine ge di\$ 500.00 (ku'ä nthebe bexu 00/100 M N) ra nzänä.

6.1.4 Nte ra nhio

Ra n fätsi di tñnige diñ'ä ra m'otsiha diho ya ntsixixithänipa n'a nzänä.

6.1.5 Mengu ra nte

Ra n fätsi ge n'a ra m'otse di tñniha diho ya ntsine konge ya bojä ä di tñnine ge di\$ 500.00 (ku'ä nthebe bexu 00/100 M N) ra nzänä.

6.1.6 Gexidithede

Ra nfatsi ge n'a ra m'otse dit'uniha diho ya ntsine konge ya boǃ ǃ di t'wine ge di\$ 500.00 (ku't'a nthebe bexu 00/100 M N) ra nzāna.

6.1.7 Gediñ'oui

Ra nfatsi ge n'a ra m'otse dit'uniha diho ya ntsine konge ya boǃ ǃ di t'wine ge di\$ 500.00 (ku't'a nthebe bexu 00/100 M N) ra nzāna.

6.1.8 Mäbhiya t'i

Ra nfatsi ge n'a ra m'otse dit'uniha diho ya ntsine konge ya boǃ ǃ di t'wine ge di\$ 100.00 (ku't'a nthebe bexu 00/100 M N) ra nzāna.

6.2 ngotho ra nfatsi

Ra nfatsi ǃ di t'wine xihinte dā jūt'i, ge xi di jūt'ingotho ra ndā nzayo m'uika ra xeniHnini M'onda, ne konge ra SEDESSEM ge ya hinte dā jūt'i ǃ ra nfatsi.

7. Ha di japida m engi

7.1 Tou t'uni ra mfatsi

7.1.1 zām u dit'uni

Ya to xizām u xidituni ra nfatsi, ge u xixa dā ngatho te xa t'adine xixa ǃ m au dige ra nfatsi.

7.1.2 U te t'adine ha di thākiya nt'adi

7.1.2.1 N'amp'u t'ulo ñ'ani

- a) Dipetsio ta 14 nǃya;
- b) Di m'uiǃ ra xenihai M'onda;
- c) Dipetsi n'a ra thogi, ua ge xi di goda ne dige m a n' a ra thini;
- d) Di m'uihinte dihä ne dā zi; ne
- e) Ma ra u dim ǃ ra hm untsinzaya.

7.1.2.2 N'amp'u xeki jot'i

- a) Dipetsio ta 14 nǃya;
- b) Di m'uiǃ ra xenihai M'onda;
- c) Hndihandi;
- d) Num u di kut'i ka nguu nxadi, ge xitsa dim 'ǃ n' a ka ra nxadim etise, ya nguu nxadim uika ra xeniHnini M'onda ne ya m use;
- e) Di m'uihinte dihä ne hinte dipetsite dā zi; ne
- f) Ma ra u dim ǃ ra hm untsinzaya.

7.1.2.3 N'omp u njininzaki

- a) Dipetsita 14 nǃya;
- b) Di m'uiǃ ra xenihai M'onda;
- c) Di m'uiko VHSIDA o ghip'otiyu j'ani;
- d) Hinte di ha ne di m'uihinte petsite dā zi; ne

e) Ma ra u dim ä ra hm untsinzaya.

7.1.2.4 N'ampu da nte raza

a) Dipetsio ta 14 njeya;

b) Di m'uija ra xeniha M'onda;

c) Di m'ui ko hñeni y'oke;

d) Di m'ui ne hinte dipetsite da zi;ne

e) Ma ra u dim ä ra hm untsinzaya.

7.1.2.5 N'ompu m engu nte

a) Mengu to m'uihñu, goho ya bātsi ne ua xidixangu, dim uñho, dipetsio ne ta 14 njeya;

b) Di m'uija ra xeniha M'onda;

c) Di m'ui hinte diha ne hinte dipetsite da zi;ne

d) Ma ra u dim ä ra hm untsinzaya.

7.1.2.6 Gen á xidithede ya bātsi

a) Dipetsio ta 14 njey;

b) Dim úika ra xeniññiM 'onda;

c) Gen um u xa nzat'i;

d) Ge su hinte ha ra boja xe xi ja ra ntsedira m 'etsi;ne

e) Ma ra u dim ä ra hm untsinzaya.

7.1.2.7 Gen á xigipeui

a) Dipetsio ta 14 njeya;

b) Dim úika ra xeniññiM 'onda;

c) Dim úiko ra thogi;

d) Ge su hinte ha ra boja xe xi ja ra ntsedira m 'etsi;ne

e) Ma ra u dim ä ra hm untsinzaya.

7.1.2.8 Ge u xim ābiya t'i

a) Dipetsio ta 14 njeya;

b) Dim úika ra xeniññiM 'onda;

c) Num u dim uhuikonge ya tñā, ya hñ u a ya jiādā, ge num u ya hinte ñ 'eñe ya ta ne ua xinu ya thogi tñbi;

d) Ra ge xit surthogiboja;

e) Num u di kut'i ka nguu nxadi, ge xitsa dim á n'a ka ra nxadim etse;ne

f) Ma ra u dim ä ra hm untsinzaya.

Pa ngatho ya xa hm ā, ne konge u xit'adi, ne xidida nuya ya hem 'i:

a) Nk'oi ra hemi mā ra thuhu m'ui ya bātsipa da nu to ā;

b) Nk'oi ra t'ub hem im ā habu m'ui ne ra ndui ha njap'u;

c) Hem 'im ā ha ra m engu, dā m ā hamp'u m 'uika ra xeni hni m 'onda pa din 'u m a jani. Num u hingi hehuipu ha m 'ui, ge xidā ipin ā ra hem 'ira ndā nzayo dim ā hamp'u m 'uipa din 'u;

d) Nk'oi hem'i di mā ge xi tsu n'ā tsedithogige hingingo ra ndo 'yo xa unira nguu nt'othē, ya nguu nzaya m 'uika ya hni nine ua ya m 'uise, ya t'ub bātsi, gifi 'ouixi xeki p'ti.

e) Nk'oi ra hem'i te bi boni dige ra nguu nt'othē ha m ā petsira hñeni, ghip'otiy u ħai page ya n'amp'u nte rāza ne njnira nzaki, ya t'ub bātsi, gifi 'ouixixeki p'ti.

f) Nk'oi ra hem'i te bi boni dige ra nguu nt'othē ha m ā petsira hñeni VIH SIDA o ghip'otiy u ħani page ya n'amp'u nte rāza ne njnira nzaki; pa ya t'ub bātsite te ra nhb, tenira nzakine xitsagirede, digen 'u;

g) nk'oi ā ha dim ā ua xa thutsi ā m ā ge xipetsira tse di, ā xpa thunika ra nguu nt'othē, pa dithudipu ha t'opi, digem pu dinfotsira m foxte diñ 'ouipa ge ya m atbiya t'i.

h) Hem 'iha dim ā ge xihandiya tita ya t'ub bātsi, ya hi, ne ua ya jādā, ge xididipin ā ra ndā nzaoya nupu ha m 'uidi ħāpu nuya te thogira bātsi, digen ā ra nu m atbiya t'i; ne

i) Ma ra u dim ā ra hm untsinzaya.

Nu ngotho u to nōtsige tsa da, da do ngotho ya hem 'ine dā m ā ngotho habu m 'uim ā ra hm ānda ne ge dar za da una ueda dige ra xeni hai M'onda ne dānga hñni: ya hem'i mā hangu di ma ra za pa di t'uni dige ya mfatsipa da nte ya hñni ħa xeni hai M'onda nguu ja di n'u ne ha di nt'othē ngu xa m ā ra hem 'iā xa thoki.

7.1.3 Dit'untho

Ya nfatsiu da thuniya xa thutsine ya m upu ka ra t'othē nōtsizām u, pa dithuninu u to ya xixa do ngotho ya hem 'iu t'odi ngu xa thutsika ra hanja dithuni:

a) Diudin ā ra ħiā Thorthogi;

b) N'ā ra m engu ā to dā do ra pa da m ā ge xitsu n'arthogiā hingingo da npefine xidothidige ra, VIH SIDA ua m 'uige xi xa nzāt'ina nzakine xixa zīt'ra nzat'i.

c) Dim 'uika hñni Hñātho

d) Ne ma u dim ā ra ndā nzaya.

7.1.4 Hem'i ħuti

Ra m pote petsi ge da un hadi odi pa da bādi ya pa ne hamp'u, habu da m ā ra nzaya gatho to t'uni ra m fātsingotho ka ya hñni.

Ya nguu to nuu ya dā dangu hñnineu to da n'u pa da hmuntsi ya hem'i to bi ādingu bigohiya hem im ā hanja da thoki, ne da m ehni ħa nguu nzaya pa dinte ya hñni pa dithuni.

Ra m pote petsige da un hadi odipa da bādi ya pa ne hamp'u, habu da m ā ra nzaya gatho to t'uni ra mfatsi.

Gotho ya ħaipetsida ħu'ti, hinte da njo'ti ne hingi tso dā gut'i m u xtā yu'tinuna.

7.1.5 Ya thux hem 'i

a) Hem im ā te ādi;

b) Hem im ā da hoki;

c) Hem 'ixaxt'ithutsiä xijam 'edira boä dige karXeniHnniM 'onda;ne

d) Nema u dim 'a randä nzaya.

7.1.6 Thux hem 'ingotho ya jai.

Randä nguu nzaya di gena da nte ya hnini ya hemi gotho to t'uni ra mfatsingu m im ä ya hem'i, ngu bi gohi mä ra hmända negira za ne da una ueda dige ra xeniha M'onda ne danga hnini: ya hem'i mä hangu di ma ra za pa di t'uni dige ya mfatsi pa da nte ya hniniä xeni hai M'onda: n'apu ne ma ra ya hem'i pa di thoki, ne da un te mä dige u ya jain'pune ya hem'i M'onda nguu nt'otho biboni.

7.1.7 U petsiu to nfotsi.

a) Dithunira nfotsidige ä xa thuni;ne

b) Ge xidi thändira za, ne hnda t'utso, dithändirangutho ge petsihnda t'utsa.

7.1.8 To da hokiya m pote

a) Da hokingotho ya hem 'iu di t'adidige ra m fatsi;

b) Dida ngotho ya hem 'iu t'adingu m 'a ra hem 'im fatsi;

c) Dä m 'a da häse ra nfatsiä t'uni;

d) Ge xidigukse ra t'uninfatsiä to da t'unira nfatsine xiditunt'ira 'yem uxtä hñä ra nfatsi;

e) Ge di thändige ra chub pätsige xizäm u dim 'a ka ra nguu nxadi, ka ya nguu nxadim 'uika ya hnini ne ua ya nguu nxadim us, pa ya xixeki'pkine ua ya m atbiya t'i;

f) Xidizatsidä othe ka nguu t'otho ra m 'etho bātsi, dige ra nfotsim 'a m 'uira nzatho nzaki, xite xa nhö ne xithede zäm u

g) Xida m 'a num u hngin'apu u te t'unika ra nzaya nfotsi, num u hinte da t'unira nfatsingu m 'a nuna ra hem 'infotsi;

h) Ne di hokiya m 'efika ra hnini ge xidim 'otsiya jainum u xta m 'a ra m 'efi;ne

i) Nema ra u dim 'a ra ndänzaya.

7.1.9 Num u hinda hokiu tem 'a

a) Hinda m 'a m 'ethipa dithunira nfotsi;

b) Mu to da uniun u t'unidige ra nfatsi;

c) Mu da m 'otsiya nzayo t'etsine ua xidiñ 'äkin 'a digenu;ne

d) Nema ra u dim 'a ra ndänzaya.

7.1.10 Dantsui to t'uni ra mfatsi

7.1.10.1 To di Hñäkidige ra nfatsi

a) Mu to diuniu xa thunidige ra nfatsi;

b) Dä m 'o, dä pot'ine ua to diuniya m 'otsiu xa t'unidige ra nfatsi;

c) Dä poti, dä m 'one ua dä hm hi di ge ra nfatsiä xa t'uni;

d) Mu xtm podipu ha m 'uika ra XeniHnniM 'onda;

e) Num u hm a janiya hem 'idida pa dinyut'ika ra nfatsi;

f) Mu da m 'otsiya nzayo t'etsine ua xidiñ 'äkin 'a digen u.

g) Ponise.

h) Didu;ne

i) Nema ra u dim 'a ra nda nzaya.

Ge hense ra nda nzaya tso da hokinuna ra thaki.

7.1.11 Mu da hm ipikonge ra mpote ya nfatsi

Ra mpote nzayo ge ra tediga hokira nhio ha dit'unira nfatsipa ya m engu.

Nu to thunira nfatsige xipadige xiza ne ge xim 'uira za pa dim 'a da hokira m 'efika hnini u xta m 'a.

U to ha ra nfate ge xipatsedida na ra foxte ne diun ra za pa da n'u ge xiza ra nfatsipa dim 'uira nhio ya nzakiya ai.

Pa digenu to thunira nfatsi tsotse ra nzaki, ge xite ne xim 'uira nhio ra nzakine ge xiembixithede, ga m uine ga m 'a ka ya nguu nxadi, ge xithunira nhio ra tothe.

7.2 Nda a to t'uni ra mfatsi

To a to da thunira nfoxte ge ge u to petsi 15 njeya.

Pa ge ra nfoxte nu a m 'a ge xithede, ge xidithunipageu ya nfoxte un ra jeya a dim upu ge hinda thogin 'anjeya tho.

Pa gira nfatsixim ahiya ti, ge num u ya hingim 'uira ta ne ua xim 'use ne xin u ya thogitsubi, ge xin u num u ya xtiboni dige thogine ya xti thegi.

8. Nguu nzaya nfatsi

8.1 Nguu nu ha dijapi

Ra hm untsinda nzaya gatho ra m fatsinte ney ai tu ote ge u da nu ha dithokira m fatsine tem a nuy u ya hem'i.

8.2 Nguu nzaya m 'a da thoki

Ra nguu nda nzaya ngatho m 'uika ya hnini, nu ha diha dijapine ha dithokira nfatsi.

8.3 Ya nguu nzaya to un ha dithokira nfatsi

Ra nguu danga nzaya m fatsim 'uika ya hnini N zuni, M'onda ne n'angun'au nu ya danga hnini m 'uim 'onda petsige u da nu ha diha dijapine ha dithokira nfatsi.

8.4 Mpote nduine un ha dim 'apu ra m fatsi

8.4.1 ai to kohm i

Ya hm untsinzaya dim 'uiko:

- a) N'a ra nda, ge a ra mfate n'u ha di nte ya hnini;
- b) N'a ra nzaya nt'otim pote dinu dim 'ap'u ya thogidira SEDESEM;
- c) Ret'a, ya ai da gohi;

- N'a ra mpote dige ra nzaya nu ra boja;

- N'a ra mpote dige ra nzaya nt'othe;

- N'a ra mpote dige ra nzaya nu ra nxadi;

- N'a ra nzoya mpote m 'uini hangu dite ya m 'uira m engu m upu ka Xeni Hnini M'onda;

- Ya mpote nzoya m upu dinu dim 'ap'u ya thogidira SEDESEM

- Ra nzaya dige u hnu ya m fte to ote ai ya danga hnini SEDESEM; ne

- Ra nzaya to nu gotho hanja ra m uine da nu ra boja pa da tsonidige a ra SEDESEM ;ne

- Ra nda nzayo tsu bim uika ra XeniHniniM 'onda ge ra nzayo nu ra nte ya Hnini.

d) N'a ra mpote m faxte nu ha thokiraza, ge a to un ha thokiraza m bo ra SEDESEM ;ne

e) N'a ra jai dige ya jai dige ya hnini ne to padi ra nxadi.

N'a ngu n'a u dihm nakiya m pote.

Nu ya m efidim pefidigehi a ge didinjitidige u dim pefi.

Ya hm untsige xidipetsira tsedidifi etsine dit'etsipa da nzayo ne, pege nu ra nda nzayo ne ra nzayo nt'atige hingitsada nzaya, ge hense tsa da fi'etsira nzaya.

Pa di hokiya m efira m pote nzayo ge xitsa di nakiu xa m ede dige ra tetsi, num u xixa fi'ehui, ra nda ge tsada naki to a da nzayo.

Ra nda nzayo ge ndim 'a har u dinja ra m 'a tipa dihm untsidige xa m 'a ra nda nzaya, ge ditsaninhu pa dige ra pa a da hm nutsine num u xidi ja m ajanige xidi apidihm nutsi 24 ora pa dinja ra hm nutsi.

Pa di jar hmuntsi ge xi di mhmati konge ra nda nzayo, m'efa da thogi dige ya jai to ote, tso da xifida ehe, to m pefika ya ngu nzaya, to padidige ya nxadi, gatho ya hnini, nda nzaya, nzaya nt'one na ra m pote to un ra boja ne ya m pote pa da hogiraza te hokinuu m arau.

Diduiya hm untsipa dida xifida ehe, ya xam pate ne m a ra u to padidige ya hm untsidige u di fadine farm edipa dihogi raza, hnini pa da hogiraza te hokineu m arau.

Da njutsi n'a ra hem'i di gatho, habu da hutsite gatho bi gohi da thoki, ne da huxa ya ntuntye ya jato ote ya jaim 'a ya hm untsin nzayo.

8.4.2 Te da hoki

Ge ra m efira nda nzayo.

a) Di thokira thux thuhu pa ge to xixa tunira n'fatsi, ne xidin'u ha dinjapiha di thoki thuxthuhu ne, u diyu'ti daa uba n'nmfri ya hemi t'adi, ne da nu to da t'uni ra mfatsi, njap'u ne da un to da t'uni, nuu to hnda hokiraza te t'api, pege japa ra m'edi, ge da ma ya jai to ote to do t'uni;

b) Da nu tou da t'unidigeu m ara ya jaito ne ra m fatsi num'u da gai n'a ne to da t'uni xa m'a ya hmuntsi nzaya digenseu.

c) Da thogiya m padihem'i, pa da un ha di thoki raza, negiraza da tenira m fatsi;

d) Da nu ha da japipa di teniya m fatsi, num u ya bibonira hem im a to da adi, da un tou da hut'i ne tou da t'uni, njopu ne to hokirazu t'uni;

e) Di thakin'a ra m pote ta hniniua to padidige ra nxadi;

f) Di pot'ine digu kiya hm anda pa gense u;ne

g) Ne m a ya thutsidigen 'a ra hm anda pa genseu.

9. Ha di thoki

9.1 ha di thokira m fatsi

a) Num'u ya biboni ra hem im a ra nguu nzaya m uika ra XeniHniniM 'onda, ne koge ra SEDESEM , m faxte nte ya hnini konge ra nguu nzaya nu gatho habu tsegihokine pehniya hm ito adine habu da m'a da thoki, ne da njutsi n'a ra hemi di m a ra nduine ra gatsi;

b) To un ya hnini habu tsegida nte ya hnini da pehniya hem ito u adi.

c) Da tiya hem im a to adi, ne da un ne da thogiya hem'i n'angun'au, ne da m ehni ja ra nguu nzaya dige nu nya nte ya hnini ge ya tsedia;

d) Ra nguu nzaya dige ra m fatsinte ya hnnida datidige ya ai to ote pa da un tu da t'uni ra mfats'i;

e) Num u ya da to da t'uni digeu to adi, ra nguu nzaya un pa da t'umi ya mfatsi da xifi tou mä ta da t'uni.

f) Tou un habu tsegine ote da ndui dati ra njuti ne ya m'otse ntsi, habu da tsifi, ne da una ueda ja ra ndä nzaya dige ra m fatsinte ya hnni, pa da odi ra nzaya to nu ra bojä t'uni n'angun'au ya n'amp'u.

g) Ra nguu nzaya da m ehniya hem'i pa ya m'otse ntsi, hinda thogireta m a kut'a ya pa mefidigeä; ne.

h) Ra ndä nzaya un da nte ya hnnida kuatiya hem'i tou t'unira m fatsi.

Pa da t'unira m fatsi hinda t'uni num'u te da thogipageu to honida tsonida nzaya pageu to t'uni ra mfatsi.

9.2 Mpadito t'unim fatsi

Num u to da thäkikonge m ä ya hem 'i, da m ä to dim podida thogidim uira nfatsine da thunim ä n'a to biadi, hmbithunine dihuu ra thuhu ditom 'i.

Ra nguu nzaya m ä ted ä thokida xifiya ai to ote ne da datira nfatsidig e ra pa da jut'ipa da thunira nfatsi.

10. Nu u ya nguu nzaya nfatsi

Ya ndä nzayo ko kuat'ikonge ra nzayo nu ra nfatsira nguu nzaya m ä ted ä thokida xifiya ai to ote ne da datira nfatsidig e ra pa da jut'ipa da thunira nfatsi, da nu ko ngeu ne da yopikongeu m a ra ya nfatsipa dinte ya hnnine m 'efindä nzaya.

Ra SEDESEM ge xitsa din'u ha diäpine ha dihokiya m 'e nguu nzaya tsa da hokiya m 'efikonge u m a nzaya m uika ya dam ga hnnipa da nu, njapu ne ya to nu thokira za pa ya hnni.

Ra SEDESEM tsa da hokiha da api ja ra m 'edipa da za da hokira za ya nfatsi.

11. Ha dihokipa dā nfatsiya hnni

Pa da thokine dā tenira nfatsida nu ya hnningu n'a ra ai to da ote nehe.

To ha ra nfatsipetsige da nu te hokira hnniuada t'apipa da nfatsikonge to hokiya m 'efi, nguu nxadi, n'énine ya m uiya hnni.

12. Udi

12.1 Habu diudi

Ra ha diudira nfatsithuningu m ä ra hm ända, apu ne habu udida m ä ya m pote nzaya.

Nuyu ya hem 'ida bonika ra ta hem'i "Gaceta del Gobierno" ne ja ya web ra SEDESEM.

Ngu ja m ä ra Xenil8 ra hm ända, gotho ya hem 'ipa da nt'ot'ine da udidigena ra nfatsidim ä nuna ra hñändä:

"NUNA RA NFATSIPA GOTHO, N'Ä YO PA YA HMUNTSIJÄIHONIHNG ITSÄ PA DA TSANIRA NZAYA PA DA NTE YA HNNILNU TO DA HOKIDIGE RA NFATSIRA NTSUTBINE DA NTSUIKONGE u YA NZAYA NGU MÄ RA HMÄNDA DI GEN'Ä"

12.2 Hem 'iponim ä to ne ra nfatsi

Ra hem 'iponim ä to ne adira nfatsiko ra ndä nzaya haiXenim 'onda, konge ra SEDESEM, nu ha dinäpapa di thokiya m 'efingu xa m ä ra hm utsi.

13. Negira za

Ra nguu nzaya gotho ya nfatsihnni petsida thunira nfatsi, ngu bigohingu m ä ra heke VIII ra Xenil2 ra hm ända negira za ne da unira uenda ra XenihaiM 'onda ne ya danga hnni, ne da nu te m ä dige ya ai, njapune ya hem 'im 'onda t'othe bi thokipa ge u.

14. Dithandäpu

Ra ndä nguu nzaya digenä ra nfatsinte ya hnnida tenikonge u thokipa ge u ya ai to ote ne da una ra uenda num u ya bi hm untsi.

15. Te diboni

15.1 Te diboninthe

Tsa da hokina ra hem 'ipa da nu te diboni, kongea CEPS, pa da hogira za ra natsi.

15.2 Te dibonibithoki

Ra nguu un gotho ya nte ya hni, da datin a ra uenda ta habu bitsonite utida nte ya hnine ya jeyaya mu ra CEPS.

16. Nu ra za, handine fadi

Nuraza, handine fadidige na ra natsida nu to handihangu tsonira boja dige ra Xenihaim 'onda, ne ko ra faxte nu ra za ra nda nzaya Xenihaim 'onda, ne u to nu m bo ra nguu nzaya SEDESEM, pa din u ha dijapine ha dihokiya nte ya hni, da nu ha dijapipa da thuniya natsi.

17. Ngoxte nentsuthi

Nuu to hingiphu, ngaxte tsuthipa da datiya natsida nthudikongeu to ha ya natsine gotho ya hnikongeha;

a) Ko ra hem 'intoti:

Habu gikoti ya hem 'ima te gibenidige u ya natsipa da nu ya nzaya pa dinte ya hni.

b) Ntozu:

Ja randa nguu nzaya ya nfaxte pa da hna ya hni 01 (722) 1 80 25 19, 01 (722) 226 01 82 ne ka ra m 'uite ra toxu dige ra nzaya Xenihaim 'onda. (CATGEM) hda hinte pti 01 800 6 96 96 96 ne nthira nda haim 'onda ra 070 ua Nzuni ne ya ta danga hni.

c) Nu intemet:

Mpen a hna tsibidgprogram asociates@ edom exgob m x ne ka ra xi www.secogem gob m x/SAM.

d) Rase ai:

To nu da thokira za ko dige ra SEDESEM, m 'ui Av. Baja Veicidad. Paseo Tolcan numero 1003 KM 52.5 Col. Zana Industrial Nzuni Xenihaim 'onda C.P. 50070 nt'oxu 01 (722) 1 99 70 89; ne ja ya nguu tsuthi, m 'uinu nte ya hnine ote ya jaine ja ra nguu nzaya, nu ya gatsidige ra nguu nzaya da za ja ra Xenihaim 'onda.

YA THOGI

N'A, Da boninuna ra hem 'inguu bigohira ta hem 'i "Gaceta del Gobierno"

YOHO, Nuyi ya hem 'ima hanga da thokidiboni ja ra ta hem 'i "Gaceta del Gobierno" ne da m 'uita dipotine m u da juadida natsi.

HNU, Ra natsi hem 'ige xinjukingotho ngu xa thutsipa xidinadira m 'ui.

GOHO, Pa dithunira natsige dithuninga xam 'a ne hanga juadingu thunira boja

KUT A, gotho te hingima dige n'a ra hem 'ige da un ra nzaya unira natsi.

Ja ra Hni Nzuni Lerdo, ra Hnaxu ra Xenihaim 'onda, ra pa 28 n'a nzana ra jeyaya 2014.

NANTE ELIZABETH VILCHIS PEREZ
NGUU NFASTE NTE YA HNI
DIGE RA NDA XENIHAIM 'ONDA

Traducido por:
Universidad Intercultural del Estado de México
Lengua O tom i:
M. en C. Peta Benítez Navarrete

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

NDÄ NZAYA PÄDIHA DINU YA TSITS'INZAYA NE HA DIHANDIYA NTHOKIHMUNTSITSUTBI, ELIZABETH VILCHIS PEREZ, MFAXTE PA GERANTE GERATSUTBIRANZAYA GERAXENIHNNIM'ONDA, KONGERAGE XENI3 HEKE XI, 5, 6, 10, 11, 17 KO RA HEKE IV NE 18 DIGE RA HMÄNDA UN HA DINTE YA M'UIYA XENIHNNIM'ONDA; 6 KO RA HEKE XI, 8 HEKE III, 19, 20, 21 NE 26 RA HEMINUNA PA DINTE YA M'UIYA XENIHNNIM'ONDA NE VIIIXA THUTSIKA RA HEM'ITHMÄNDA PA DINZAYOSE YANTE YA HNNINE

KONGEHA

Ge konge ha ra tsutabira Xenihnnim'onda, ge nja ra m'a pa damu'ixaho nuu ya m'engu M'onda, pa da händinuna embi tē mu'igatho jige bihñtsbu ra hemige ra xenihnni.

Ge ra nzaya ntōtīge tē mu'i, he etē pa da ūdiu ya methoma, nuu he utē ne ra manda pa xaho ra hongamu'ige ra hñihinge nja ra bojā pa gatho ra Xenihnni.

Gaxa hma ya ntōtīge ya ndā to un ha ga thogiya nzayao tsutbine ya tēx nzaya pa dinte ya m'ui (CONEVAL), dige ra jēya, kongotho ka ya Hñniu m'ui ka ra xenihnnim'onda, ehu dinu ya hñniha xi jarm'edipa te diziya jaiyu m'ui ka hñni.

Kama hñnige xi tenida zotse ge xida nte ne hñe tsu da nja ra hbya ka ya ngu ra mengu ge xinfenige xira za, (CONEVAL) dige ra jēya 2010, ka ya 125 ya ta hñni dithuniya m'eu pa doiu te ya zi.

Ge dina CONEVAL, GE XIM'UI Xangu ya 1.9 m'ō ya jaim'engu ka xenihnnim'onda ge xitho ya thogipu ha m'ui ka ya ngu 2.4 m'ō ya jaihñte pestixa nhb ya ngu.

Panuā ma hñnine nja pa da uadiu ya bya jainubu ya hñnine ntiya hmuntsimpede m'etō ge ja ra Xenihnnim'onda, hñjābu ra bya jainubu ra ngu, pa da tñnira m'fatsine ya te japu, pa nuu gotho ya jaira hñnipa damu'ixa ō ge n'a e ngu ne pa da badiro nñ mu'i.

Ge ka ra Xenihnnim'onda nu ra ge um'uiya hñniha bi theke kongen u xi ja ya m'edida m'fatsi ha ya tse dimade xantsedi konge ra pa 30 n'a nzānā dige ra jēya ra 2012 u xixa ntsedi, n'a ra m'a, nuā ra m'fatsige tē mu'igatho ya jai ka ya hñni bibonira pa 31 ra n'a nzānā ra jēya 2013 dige bimpoti ya te ja dithoki, ya n'fatsi, pa dim'ui ra nhb ya hñnidigense u.

Ge ra hmuntsiā nu ha dim'apu, ra CAYS/PPMC/SE-01/2014 pa dā gohinuu ya hem injāya ra xeni20 ra zānā n'a njēya ra 2014, ge na ra man ge ra manda ge ra tē mu'igatho ya jige ra Xenihnnim'onda, pa nuā ra Metho ngu xadi gotho ra m'fatsi hñni, pa nuā ra hem im'edhe 21506A000/RO-004/2014 ge ra pa 22 dige ra zānā 2014 ā, biboninuna ra hem'ige ā ra m'a ā ra nzaya ntōtīge tē mu'igatho ya jaim'ui ka ra xenihnnim'onda, xa njukidigense u.

Ge konge ra m'ede hem'1208F1A000/RESOL-019/2014, ra pa nuā 24 ra zānā n'a ra 2014 ma hñnine nja pa da uadiu ya bya jainubu ya hñnine ntiya hmuntsimpede m'etō ge ja ra Xenihnnim'onda, hñjābu ra bya jainubu ra ngu, pa da tñnira m'fatsine ya te japu, pa nuu gotho ya jaira hñnipa damu'ixa ō ge n'a e ngu ne pa da badiro nñ mu'i; dige hñā xa hmā ge xidin'ū nuya:

HA NJAPU RA HMANDA GERAYONIYA MFATSIPA DN TE YA M'UIYA HNNI, GERAMETHO ŪTE RA MU'TPA NUĀ MA HNNIGE KOHINGU NUYA:

GE NUNA RA HEM'INT'OT'IGEM'Ā, HANJA YA XATHOKINUNA PA DIMFATSINGATHO YA M'UIYA JĀI JA YA MA HNNI

1. Nuugatho xam'a

1.1 Ra thuhu ra m'fatsi

Ra m'fatsige ra tē mu'igatho ya jainuā ma hñni ha ampōho da huadira 'yoya jainubu ya hñnio habu tza dā medhe tō u m'upu m'udige ra xenihnnim'onda, habu ra n'yoya m'ultim'ensibalnubu, num u dā tñnira m'fatsine ra ntōtē pa damu'ixa nho ne ā ra hñni.

Ra m'fatsige ditō nuya xo hñu kongehu:

- a) Nu tze;
- b) Gatho ra hnini; ne
- c) Ra 'yo ãi.

1.2 Nu ya m 'etsika ya Hninipa di nhu

Nguu, hoga xin ha ne hinda tsutsa.

2. Ya hñä te m 'ä

Pa xidithokinuya ya m 'efin fäsi, ge xidit'ode digehia:

Ta hnini n'aya, ge u ra faxte nzaya ge ra nguu tütabige m fotsiä ra n'ayo nguu ge nuna ra t'e xeninzuni, ge ra m 'aye ra Monda rin genga ne ra m 'aye ra M 'onda ne rigenu ne nuu din 'yohm ira xeni, ya m pehui xeni pa da nuä ra m fätsige ra t'e m u 'igatho ya ãinuä m a hnini ge pu m a n 'ä 'yo ra m a.

To ditünira m fäsi, nuu ya hnini ne u ya ãige m uyu gatho ra hnini da ütünuna ra m fätsige t'e m u 'igatho ra ãinuä m a hnini.

Jarm 'edika ra hnini, pa ha dinhñu ne dinädindä u ya ãixi jarm 'ediya m 'ui.

CIEPS, Nu ä em bira nzaya nu ra n'adiahä ga thogiu xa ne ge ra hm untsa m bohö.

Hm untsi, nuu ra hm untsige ra kuti ne t'enige na ra m fätsira t'e m u 'ige gatho ra ãige nuä m ihni.

Hm untsika tulo Hnini, nuu ya nguu ra m fäste gatho pa da m a nuä m beni, nuä da gohine da m faxte pa da t'othu u m a a nzaya ge ya ha rim ä nzaya, ge n'ä ä n'ä ya xeni hnini ge nuä da heniä ra haige gotho ra xeni hnini.

Ntentsika hnini, nuu ya chub nzaya ge ra t'e xeni hnini nuu m a 'ye nzuni, ra m a 'ye Monda zona noxoriante ne ra m a 'ye M 'onda rin gen u ne u ya m faxte Xeni hnini ge ra ge ra t'e m u 'igotho ra hnini ge ra nzaya xeni hnini M 'onda.

Ntentsika ya hnini, nuä ra m etho nguu nxadigotho ge ra m fätsim uigotho ya ãige ra Secretariä ge t'e m u 'igatho ra hnini ge ra tütabigo nzaya) ge ra xeni hnini M 'onda ne ä ra hm untsige ra kutine t'enige ra m fätsira t'e m u 'igotho ya ãinuä m a hnini, nuu ra m poho ntam i.

Ya nguu nzayo, ya nzayo u xahnin 'ane m a ra ya ãi, ngatho to m pahu ne ua ya fi 'ohu, digenu m uhu ka ya nguu.

Nzaya m pote: Ra ndä nzaya pa ngotho ya hnini pa dinte ya hnini ka ya xeni hnini M 'onda ge nu ra hm untsim pat'e ge xidi nu ya n'otsihanä ditünira n'otsiya ãika ya hnini xidinte ya m 'ui, digenu ya m 'uinzedi.

Nguu nzayo ha nhnu nuya, ra hm untsin zayo to ur ha dithokine ha dim 'äpu ya thokira n'atsinte pa ya hnini dige m a hnini.

Hm ända, Nuä ra Hm ända ge ra t'e m u 'igotho ra ãige ra xeni hnini Monda.

Hem 'i thutsi r'om 'i, nuu ya ãie odira m fätsinuu bihñutsira thuhu pa nuu bipt'e gotho ä m a na ra hem ige ra ãinim fäsi ge ra t'e m u 'igotho ya ãinuä m a hnini.

Hem 'i thuhu pa ra m fäsi, ge kua d'ä hñutsa u ya ãiditünira m fätsine u ya ãie m ukua ra xeni hnini M 'onda, da nu u m fätsige t'e m u 'igotho ya ãige nuä m a hnini.

M fätsiu lo xi jarm 'edi, nu ra m efige ra nguu nzaya ge di ãinipa da hñokine d'ä nu m u ya hinga n'ä e gu n'ä m u 'igotho ya ãine pa da ntünin 'ä ra m fätsi ne pa da tünira boä, nuna ra hem ie m 'a nuu ya m a pa da m efiya ho.

Dithoki, ya ha dithokipa dinte ra hnini.

Hanä dithokipa dinte ya hnini, Nu u rangutho gin thunipa ya nxadi, nhö, ne m a ra u jarm 'edi, ka ya nguu ne ka ya nguu.

Ha dithoki, nuna ra m fätsi t'e m u 'igotho ya ãinuä m a hnini.

SEDESEM, nua ra nguu m etho ge ra t'e m u 'ige ra nzaya ra xeni hnini Monda.

Thokiko boja, konge ra thokiko boja dijathiya ntudiya jaito adira n^{tsi}, dige ra n^{tsi}ipa ya jaiu to tⁿⁱya n^{tsi}.

To adi, nu^a ra jaid^a h^{tsi}sira thuhu, pa num u da m 'a huani, pa da h^{tsi}anira m tsi.

Ge ra tsedidin 'u ra nguu nzayo, ge ra nd^a nguu nzayo un ngatho ya m 'efin^{tsi}sika ya hnini.

To jarm 'edira boja, d^a h^{tsi}utsikon m m p^o, tsu^{tsi}him u 'igotho ya jai, boja o f^{tsi}sico, nubu tso n^a tⁿⁱm u n 'a ra jai.

3. Tzotse

3.1 Gotho zotse

Dik'am iu ya m a ge hinte ha o nu^a kohim u 'iya jainubuya hninige ra xeni^{tsi}hniniM onda pa nuu ra h^{tsi}o 'ya jaiu xixa ya nguu, konge a ra ditⁿⁱnira m tsisine ya tem 'e u.

3.2 Tsotse nuya

3.2.1 Konge a rase

Dihokiu ya m u 'ira jai ge e n^{tsi}te ja, nu^a kogim u 'igotho ya jai o nu^a h^{tsi}o 'ya jaim ultim ensional, pa da tⁿⁱnira m tsisine u ra ho.

3.2.2 Nu^a xa thandiha ra hnini

Dinhokiu hinte ha ua nuu kohim u 'igotho ya jai ge ya hnini, pa da ntⁿⁱun 'a ra m tsisipa da nhogabiro m u 'igotho ya jai konge ya tem 'e u ditⁿⁱuni.

3.2.3 Nu^a xa thandinuu ya Hm untsi

Hense n'atho ditⁿⁱnira n^{tsi}sipa ngatho ya jai ka ya hnini, un u to xixa thogin 'a thogidira tsedixa thogika xim hai, ua te xa ja, ua xa xanira nguu dige ra daiye ne ua m a ra te xa ja, ge xit^a ya m 'etsipa dihokiu te jarm 'efi.

4. Xhahide

4.1 Hninit^{tsi}de

Ya hninka ra xeni^{tsi}hniniM 'onda.

4.2 Ha ja nu^a ra Hnini^a

Ya nguu ne ha m 'uika ra xeni^{tsi}hniniM onda.

4.3 Hnininu^a da nt^{tsi}te

Ya nguu xim 'u konge te jarm 'edinuu ya hnini^atho m upu ka ya hnini^athor thogi, ne nuu m upu ka ya hnini^aha xinte ja ra m 'etsipa dinte ya m 'uika ra xeni^{tsi}hniniM onda.

5. D^a nkohm i

Ra m tsisida kohm inuu ya hnini, 125 ne u ya m u 'ige ra xeni^{tsi}hniniM onda, ge e kogiro m uigotho ya jai o nuu huanto te ha made, xa etsine m a n 'a xa etsi, e hapu pa nuu ya jai ge huanto te m a boja e ha m ultim ensional, e kom a n^{tsi} kon a m i m anbira boja.

Ya ha m upu ge giyut^a guenda m etho u bim a ne u bih^{tsi}utsin 'eya nu n 'eya pa nu^a ra C IEPS, d^a h^{tsi}onipa da denira n^{tsi}m i teng^{tsi} bigohina ra hn^{tsi}anda.

6. M tsi

6.1. Tem a m tsi

Ra m tsisidi^{tsi}tⁿⁱnige konge ya tem tsidiu ditⁿⁱnipa dihokiu te jarm 'edi, ge n'atho ditⁿⁱuni.

6.2 Tengu ditⁿⁱnira m tsi

Nu^a ra m tsisidi^{tsi}tⁿⁱ, ge hinte d^a gut^{tsi}, ge xi di unigotho ya nd^a nzayom 'uika ra xeni^{tsi}hniniM 'onda, ne konge ra SEDESEM, ne ge hinte din^{tsi}tⁿⁱixi n 'a ra boja ra a to d^a n^{tsi}.

8. Hanja dithokingatho yu

7.1 Nu u to nt'ünira m fätsi

7.1.1 Te dida ya nt'adine hanja dithakipa ra nfätsi.

7.1.1.1 Kongense n'atho.

a) Dimu'ika ra xenihihiM'onda;ne

b) Pa ge u ya äito hnta ha ra boä ge xijarm 'ediya m 'uidige ra boä.

Dige ya nt'adihem 'ingu xa m 'äm 'etho,ge xitsa didoya ma ra xa thuxkua ya hem 'inuya:

a) N'a ra nk'oi hem i m 'ä ham pu ra m engu ne ham pu m u 'i, nup'a un ka ra xenihihiM 'onda ra äia to a ra nt'adidida ä ra ndä hem 'ipa dithandi.

Numu hindinyehuiä m 'ä hä m 'uira äia to adira nfätsi,ge tsa da ädin'a ra hem 'ira ndä nzaya pu hä m 'uira ndä hem 'ipa din u;ne

b) Ge didädiya hem 'iu t'adingu xa thutsi ka ra hem 'infätsi.

7.1.1.2 Ge kon ge ya hñini

a) Dim uikonge n'a ra hm untsi äika ra xenihihiM 'onda;ne

b) Ge xidi'opu ka ya nguu m upu ka ya hñini ha ya xa yot'e ua ngu xithokika ya hñiniM 'onda.

Ngu ya hem 'it'adim 'etho xa thutsi,ge xidinda nuya ya hem 'ixa thikua.

a)Nk'oirä hem 'im 'ä ham pu m 'uiya to xo adira nfätsikongatho ya hm untsi hu ya hem 'iorigina pa dihiu ha hiehu;ne

c) Ne xididädiya hem 'it'adika ra m 'efinuna nu pa ha dinte ya m 'uiya hñini.

7.1.1.3 Ge konge ya ranguthohu

a) Dimu'ika ra xenihihiM 'onda;ne

b) Pa ge u ya äito hnta ha ra boä ge xijarm 'ediya m 'uidige ra boä.

Dige ya nt'adihem 'ingu xa m 'äm 'etho,ge xitsa didoya ma ra xa thuxkua ya hem 'inuya:

a) Ra nt'adihem 'idi adira ndä nzaya ka ra hñini (nuä ma yam u, tsem ira nzaya),nupu ha m 'uira ndä nzaya) dä ma me dinjä ä ra contingencia o nu ra m poho ya dyzkipa da 'yodira m fätsi.

Nuu yo hem iya äige pa da ñüni,dä nu pa da badim e bigohikon nä ra m anda ge dä ñüni ne ä ra hñu ge ra m fadigotho ya äige ra xenihihiM'onda ne ra nguu nzaya (nguu tsut'abi) ne nuä ra ma;han n'apu ra m poho ra za.

7.1.2 Ra m fadi ge ra xidingut'a

7.1.2.1 Ge kon gehu nuä n'ase ne gotho hñini

a) Hm untsiya äige ra hñinige ra xenihihiM'onda ge made,etsine ma n'a etsi ge nt'e m eä ha o nuä e kohim u 'igotho ya äi.

b) Nu u to xidothin'a ra thogi,hngiode ua hingitso da n'yo ge xidinu hanja dinfotsira m 'uira nzakingotho ya pa;ne

c) Ne ma ra u xa m ä ra hm untsinzaya.

7.1.2.2 Ne konge u

a) Ya nfätsim upu pa ya äiut'o nuut'adinuu bihñutsidä ne da tüninuu ya hem iba ep'u,ka ya ta hñini,ha pa dim 'uiya nte ya äi ngu xa hñutsidige ra CIEPS;ne

b) Ne ma ra u xa m ä ra hm untsinzaya.

7.1.2.3 Dá hñutsinu ua

Pa nuu ya lhutsinuā n'ase n era hnini, nuu bi pdira m fātsitseto da hñutsibu ra hem inubu da m a ham u ne hap'ú da m a va hñutsim epu dinja ne hapu dinja ra nguu m etho.

7.1.3 Thutsi

Ya thutsinuā n'ase n era hnini, nuu bi pdira m fātsitseto da hñutsibu ra hem inubu da m a ham u ne hap'ú da m a va hñutsi m epu dinja ne hapu dinja ra nguu m etho pa xidituniya nñotsi.

Pa gotho u ya verientes, ya hm untsexenihnnigepu dinja, geu ra m etho jaida nñuniya hem inuu bi yodira m fātsige da deniā ra m poho ge nuu bi hñutsinup'ige ram a.

Gotho ya jai ha ra m poho pa da hñutsim thuhu nubu ra m fātsi, nuā ra ot'ige ā e odira m fātsi ne huan to t'e jindine hinga ne da m a ge e hoā n'a pa da tso dā yuni.

7.1.4 Nt'ot'e pa da hñni

7.1.4.1 Ge kongehu xinuā n'ase

- a) Hem ipa da hñutsbi;
- b) Hem 'idim 'a ge xi jarm 'ediga m 'uige hinte hā ra boja garm 'uika ra xenihnnim 'onda;
- c) Hem int'adi pa diyut'ika ra n fātsi;
- d) Dihñā m u xā tūnira n fātsi; ne
- e) Ne m a ra u da m 'a ra hm untzin zaya.

7.1.4.2 Ya thāndiya Hnini

- a) Hem int'adipa diyut'ika ra n fātsidige ra m pote hm untsi.
- b) Thuxthuhu hem 'idige ya xa nguatiya hm untsa jai;
- c) Hem iha m 'ā dinte nupu ha m 'uika ra hnini;
- d) Dihñā m u xā tūnira n fātsi; ne
- e) Ne m a ra u da m 'a ra hm untzin zaya.

7.1.4.3 Ya thāndiya Hm untsiu

- a) Hem int'adipa diyut'ika ra n fātsidige ra m pote hm untsi.
- b) Dihñā m u xā tūnira n fātsi; ne
- c) Ne m a ra u da m 'a ra hm untzin zaya.

7.1.5 Da yut'i ha ya hm untsi hem i

Nuā ra m 'etho nguu nxadige gotho ge ra m fātsim u'igotho ya jai gena dim et'o pa dikut'ine dā hokim a n'ayo hem ipa nuu bintūnira m fātsi, pa da m a ge hinga hā ge ā m a a hm ānda ne ra hokā nt'ot'e ne pa da 'yut'inupu ha jā ra hem ipa gipadi gotho ge ra xenihnnim onda ne u ya nguu nzaya; nuu xa m 'a ne u ma n'a pa da hñutsine da hokim a n'ayo ge ra hem ige nuu bitūnira m fātsige ra m fātsit'e m u'igotho ya jai ge ra nzaya ka ra Xeni Hnnim Onda; ne u ma ra ngu xa m 'ā ha di nja pa da hoki.

Pa nuā ra m fātsige ra 'ye da tzōnira dāhi, nuu ra dā 'ye ge e tsonigotho ya hnine ro m u'ín'a ya jai, nuā ra hem ige bi ntūnira m fātsi he hapu u ya hem a m ubu ya hnine pu ya cobnās ge da nu, ne t'o habu ya m edhe pa di tūniya m fātsi n'a gu n'a, nepu nja na hem inubu e utsiu ya nja ra m fātsi.

7.1.6 Ra nt'edige nuu bitūnira m fātsi

- a) Dā hñānira m fātsige da hoki, njato ge ā e uho netho pa da badihapu he ga ā

ra m fātsi; ne

b) Hañho da tēspi, n'ā ēgu gotho, ne tō pa da bādiu ro hoga m uine pa hinda num antzo.

7.1.7 Tzeto da pte u bintūnira m fātsi

a) Dim 'ā majanira nt'anihñā ā dit'adi;

b) Dā hñase u ya n fātsi u ditūni;

c) Ge xihokira nhō ya n fātsi pa digen u xa m 'ā ne xa tūni;

d) Ge xidim pefira m 'ēfi ā di'apipa ka ra hnini u xta jarm 'edine.

e) Nema ra u da m 'ā ra hm untsinzaya.

7.1.8 Gemu nuā hinda ide ā dā m a

a) Genum u dā m 'ēthidige ra nt'adihñā pa dinyutika ra n fātsi;

b) Gemu hinda m 'aa tse ā ra jñe ne ā ra m fātsige hinda m a n'ā hñim a;

c) Dā pte n'ā ra m pōdipa da fāte ā n'ā ra jñe ne dinzaya ra hm untsa m bohō kon n a ra m fātsie jua; ne

d) Nema ra u da m 'ā ra hm untsinzaya.

7.1.9 Me dā m 'ā m a n'āpiu ya jñe ra m fātsi

a) Gemu n'ā ā dā pte ge n'ā geā, nuna ra nguu uekabihuanto da hñe dintūnira m fātsige ro m etim a n'ā ne, num u da pte se ē nua ra hem i; ne

b) Nema ra u dim 'ā ra hm untsinzaya.

7.1.10 Num u bitūnira m fātsipa da m fadito ā

Nuā bitūnira m fātsitseto dinha n'ā ro m pefinubu ro hnini u ditzifidā pte ra m efi.

7.2 Dinxadipa di tūnira m fātsi

Nuā ra uarxadidā tūnini u biuadixanho ra nhem inuā e bitūnira m fātsi.

8. Ya nguu nzayo to kuat'i

8.1 Nguu ha nu ra thoki

Ra hm untsinzayo ge ra tse dipa dā un ha dithokine ha di'apira m 'ēfin fātsi.

8.2 Nguu nzaya ge ra tse dida nu ha dithokira m 'ēfi

Ra ndā nguu nzaya nu ngatho ya nte ya hñi, ge xira tse didinu ra nhō, ha dithokine ha dim 'āpu pa dithokira m 'ēfin fātsi.

8.3 Nguu nzaya un ha thokira n fāte

Nuu ya chinguu m eto ge ra tē xeni hñi ge ra SEDESEM, ne u ya m fāste xeni hñi, ge u ya e di'oniā ra m fātsi, nubu ra nguu nzaya o nubu e teni.

8.4 Hm untsinzaya handiha ga thogira m 'ēfi

8.4.1 Ya hm untsi

Nu ra m pte nzaya ge diat'inuyu:

a) N'ā ra Ndā nzaya, nuna ge na ra jñida pte m 'ēfira nte m uigatho ya jñi;

b) N'ā ra jñida pte, dige ra ndā nzaya ngatho ya flu m 'ēfika ya hñi konge ra SEDESEM;

c) Hñato ya m pote nzayo, ge digeh 'a:

- N 'a jaida m faxte ge ra m et'o nguu ge ra boja;
- N 'a jaida m faxte ge ra m et'o nguu nu ra te ya hnina nhb;
- Ya nda nzaya dihuu nzaya dige ra nt'at'ipa dinte ya m uiya hninihnine konge ra SEDESEM m upu;
- Nu u ya m et'o hñu ra nguu m et'o chim et'o nguu ge ra te xeni hninege ra SEDESEM ;ne
- Nu a ra m et'o ge ra hm untsiadm istracón ne ra bōja ge ra SEDESEM ;
- N 'a ra nda nzaya m upu ka ra tan zaya ha hnu ya boja dige ra SEDESEM .

d) N 'a ra jige da m etho nguu ge ra m ethe, to a ra kutim bō ge ra SEDESEM ;ne

e) N 'a ra jihem upu ra hnincivilo n 'a ra nguu nxatsi, ne u dituninup 'a.

N'angun'au da nu to da pote num'u hinde m'uirapetsidige ya jai to ote da t'uni.

Nxoge petsihña ne da m a, nu a ra nzaya m pote, honse tsa do ña.

Nu u te da m a ya jaito ote da m a ditho m ade, digeu m'ui num'u di rangutho, nda nzaya da m a to da gohi.

Ya jaito ote da hokiya hm untsiditsu hñu nzana nem'u ja ra m'edi.

Ra m faxte nda da hokira hem'i to da adine bigohi, hñupa pa ditsonida hm untsine n 'a pa ne naxu num u da thoki n'itho da hoki.

Page da thokiya hm untsi ya jaito ote ra m fetsi, dipetsi di m'ui gatho ua di tho made ne n'au ya j to m fetsi, ne di m'ulla nda nzaya, ra m faxte, ra m pote ra m fetsito nu ra 24 thokirazanau to pote num'u hingi m'ui, ngu m ipetsi.

M'efa da thogidige ya jai to ote, tso da xifida ehe, to m pefika ya ngu nzaya, to padidige ya nxadi, gatho ya hnini, nda nzaya, nzaya ntó t'ine ná ra m pote to un ra boja ne ya m pote pa da hogiraza te hokinuu m arau.

Diduiya hm untsipa dida xifida ehe, ya xam pate ne m a ra u to padidige ya hnm untsidige u difadine jarm edipa dihogi raza, hnini, pa da hogiraza te hokineu m arau.

Da njutsi n'a ra hem'i di gatho u, hapu xa hutsigatho ne ha bigohipa te di thoki, ne da huxa ya ntuntye ya j to ote ya hm untsinzaya.

8.4.2 Ya thandi u

Nu u ya thandi ya m faxte xa m'a u:

a) Ma hñniya m fetsihem ine da m a tu unira m fetsipa da uninuna n fetsihe nepu da dom ida zoho a, ne m efa da m u ge bizoho ra m fetsipa da fidi. Nu u hintu da uniya m fetsihem ida m 'a ne da hñena ge n 'a ra m fetsida thandite da t'uni, pa da tum biot hñ 'a, ha ra m faste da hñanipa da bahdihubu da thum bira m fetsinuna jai, ne nuna ra faste da xpabiä;

b) Da m a difadito da tum babim 'a ra ya ra 'yo m fetsi, ne da to da bunida bahdi, ne fñutitoho uninuna m fetsine da xpabingatho m a ra pa da fadite jai ha nuna ngu m fetsi;

c) Da thutsiya nthokibe fi, ne da hm ate da befihha ra nigua hm untsim fetsi, na da hm a ham u da ma ge da t'uni ra m fetsi, ham u da thuxa ya thuhuh, ham u da t'uni a, ne habu da thuxa ya thuhuh, ne to da hñani nun'a m fetsi, ne to da m ofine da ote nu ya jai;

d) Da tutsi n'a ra jai to m pefiha nigua hm untsige m peu ha m fetsinxadi;

e) Dinjine dim podiya hm aida pa genseu ne

f) Ne m a ra ngu u m ukua ka ra hem 'inuna ra n faxte.

9. Ha dinjapipa dithokira m efinfetsi

9.1 Hanjapiga thokira m'efinfatsi

- a) Ya nubu da xa hñuniya hemi ge xa hioki ra SEDESEM T'a Nu Hmuntsi Xenimui gatho njai, gatho ya jai mbo ha t'uni ra mfatsine geu xa hñaniya hem i ngu nuã xa hm'a, ne habu da thaniu pa da jot'i u;
- b) Ya nubu xa t'uni ra hem inuã habuadira m'fatsi, ra ngu hm untsintentsida händinua ra hem ida hñuni, da hñunine da thändinuya u, ngu ha hutsiha ya bede 7.1.1 ne 7.1.4 ha nuã m'a da m'a ha tsote ne da hñuni ha ha hm untsithändihem i;
- c) Ra ngu hm untsida händige xa thokira zo ngu nuu ge dipetsigatho nuu ya hem i nuã xa t'adi ne da beninua ra hem ik ora m'faste pa da händia, ngu nuã xa m'a ha njapida zuki;
- d) Numu nuã ra nzaya thogiya hem i, to dinua ngum'etho, njabu ra t'uni ra ntsote noya pa da uniu ya m'fatsi, nubu ya da tut'i ra mfatsi, njabu da t'uni ra ntsote, ntsetho da m'a nubu da njabu tsogiuadine da tentsi, tsetgho da xipabinum u ra ret'a ma kut'a di betho a da zoho ra pa; ne
- e) Numu bi t'uni a ra mfatsi ra ngu hmuntsi tsote da da hoki n'a ra hem ihabu da thuxa thuhu u.

Nubu nuu xa thändiu ne xa m'a u, ne nubu ya da hñanira m'fatsi ne da m'a ra nzaya ge xa t'umbabi a, ra ngu hmuntsi tsote da xipabiko ya ngu hm untsintentsiua ge njabu da t'uni ra mfatsi, ua ge da da zipi ge da badi ra mfaxe ge da m'a nuã xa zipabiã.

Ya thunim fatsi da thakui to hani nun'a mfatsinubu nuã ra fatsi n'a mboho honira befide nzaya ne nuhu ya t'etsi nzaya, ne nubu da m'etsin'a ra ntso m'inehe da thakui, ne nubu hinda ide ngu m'angã ra ngu hm untsim fatsi.

9.2 Da thakidigen'a ra m'fatsi

Numu to di thakidige m'fatsi ya da kuabi ra mfaste da hm'a, ne numu ya hinga njapu nuã ote ngu nuã mangua ha nun'a hemi nt'ot'i, ne nun'a da tumbabi ma n'a ra jai to di otua ra bedi, ne ya dihuja ra thuhu ha ra hem im fatsima m'etho xa thutsige ditumbabiã, ge njapu xa hm'a ne njapu da tothe ra thuxthuhu rom'i.

Nuã to jamasu nun'a ngu hmuntsi mfatsiha m'bo xenia, ne ha gatho hm untsim fatsingatho jai, da thuni ne da thani nun'a hem ipa m'efi da nja zuki ne thandi to da thumbi nun'a mfatsinjabu ge a.

10. Ndã nzayo ne konge ngatho m'a ra

Ha ya ngu hm untsim fatsida händito ote xa ño ra m'fatsibefi, ne geã da hiandi ne m'a njapi da totue ha, ha njabu hinda nja n'a ra ntso muha ya befi, ne hinda tsoki ma'ra ya ngu hmuntsi mfsatsi ne da lothe ya befinuã dihnepiã, ne njabu da nja n'a ra hogã ra befira danga nzaya

Ra SEDESEM ge xipabi thim fatsinuu fatsi ge ma nja n'a ra befipa da bädide ya iote u a, ne nuu m'pefide m'bo u, ne da bädira thinzaya buiha ra thihnimbo xeni Monda, ha nun'a ngu hmuntsi mfatsi.

Ra SEDESEM tsa da thokira ya m'fatsihem iko m'a ra ya hm untsinfatsi, ne ngu nuu jamasu ra boja, ne toho petsiu, ngu ha ra xenihihi Monda ne ha m'bo ra thixenihihihi, ne da za nehe da thädira m'fatsiha ya ta nguunxadinubu hin'a da thoni habu tsu ra m'fatsi pa mfaste ngu nuu nuu nuã ne nun'a hmuntsi mfatsi.

11. Hanja ga thokiya m'efiya kuat'ijaiika ya Hñini

Ra nu hanja ga m'pefine da theninua hm untsi, m'fatsine da m'faste ngatho jaito nekiho u, ne nuã hñaxu m'fasia de nun'a ra hm untsi.

Nuu ya jaiha buiha ra hñine nuu ya m'fatsida thum ababipetsida m'faste ha ra hñinehe, da m'faste ha befim ayegipa da nte ra hñiniã t'adi.

12 Thudi

12.1 Hha dñthudi

Ne numu da m'etsin'a ra ntso m'inehe da thakui, ne nubu hinda ide ngu m'angã ra ngu hm untsiya nzaya.

Nuu bupu ya thändinoya ha njapida thoki u, da thatsine ne da tutsi ha ra "Gaceta del gobierno" ne ha ra nxi web, njabu t'embabi a ne SEDESEM.

Ne ngu nuā ha m angā ra xeni tot'i hmānda re't'a ma hñāto 18 ha ra hmānda geā nja masu ā, gatho nu ya hem ida hñā, petsi di hutsi ngu nuā maga mhmangā njat'i ā, pa njabu hinte da nja ne hinda m bokue ya nzaya ngeā hinto ra m et'i ā ge ra m etho gatho ya j̄a u to bum u m bo nxenixa m ahñu:

"NUNA HMUNTSI HEM I, HINTO RA METIN 'A RA MBOHO NZAYA. HINGITSA TO DA HÑĀ NUNA NU RANTE M UIYA HNINI NUMU TO DA HÑĀ GE DINZEKINUNA PA DA M Ā FADINE DA THAMBIRA BOJA KO YA NZAYA NGU NUĀ MANGA KA RA HMĀNDĀ".

12.2 Dihmuntsi

Nu ra nzaya tsutbiga da ham u da thuniya hemi pa da thuni n'a ra mfatsiha ra xeni hnini Monda ko ra SEDESEM , ne nuā da hiandi ne de da m'a ra mfaste, ne ge di di fadi ge di j ara bojā manxotho ā.

13 Xinegitho

Ra SEDESEM da m etsinuā ra m etsi ya hem ito adi nun'a mfatsiha ra nguu hm untsim fatsi, ne da thangu ngu nuā hutsiha ra xeni V III ha ra xeni tot'i re't'a ma yoho 12, nuā ha ra hmānda neki tho, ne nuā da yut'i ha hmuntsi ya hem ibupu ha ra xeni hnini ne ya ta hnini tho ā.

14. Ha dim 'apu

Ha ra hñaxu gatho ra hm untsim fatsipa gatho ya m ui j̄a da deni nun'a hmuntsi mfatsi, ne ngu mangua ha nun'a hemi tot'i, njabu ra m fante da m pefi ra zo ā, ne da m'a mefihanji.

15. Ha dithogi

15.1 T ū diu xa thogi

Da za da nja pa da thāndite m ā befi xa thoki, ne nun'a da nja mote ā, ha nun'a da lote ra C EPS njabu t'embabi ā, ha njabu da hoginuu ya befiya j̄a ito m pepu m boha nuā ra nguu hm untsim fatsi.

15.2 Nu hanja dithoki

Ra hñaxu gatho hm untsim fatsin j̄a tho m ui j̄a da hñudiya hem ihabu dihutsite xa lote u, pa njabu da nte nu ya m uingatho j̄a i ne nu ya j̄a i da hñutui t'āt'ā j̄e ya ra C EPS, ngu xa thutsidige hñā thuxkua.

16. To nu ha ga tsanira bojā, ne ko ra thāndihogira m 'efi

To handiu da nja n'a ra hogā befi, ne habu di ja n'a ra zo ra befi ne habu di jam asu u ha nun'a nguu hmuntsi mfatsige da hñandi to gatho ra bojā ra xeni hnini Monda, ne ra nguu hñaxu hm untsi jam asu ra bojā ko ra xeni hnini Monda, ne to ote ra befi m bo ha ra SEDESEM , ne njabu da thāndinuā ya xa m'a pa da fadi to t'umbabi ra mfatsine to ha haninu ya m fatsi.

17. Ngaxte nem 'ā

Nuu to hingiho nuā tote, ne habu da m'a pa thāndi te da tote ā to m pefi ha n'a ra nguu hmuntsi mfatsi, ne nuu to huni, ne to m pefi ha nun'a mfatsi, da sa da m a se, ne da sa da m'a gatho ya j̄a i, ko nun'a ma thā ma ngat'i:

a) Pa dint'ot'i:

Ka ya nguu Hmuntsin ū ngatho ya m 'efi t'ūnipa dinte ya m ūiya Hnini, m ūika Av. Baja Velocidad Paseo Tolcan m 'ede 1003, Col. Zona Industrial, Zuni, C.P. 50071, Zuni, M'onda.

b) Dige ra ntogxu:

Ha gatho ra hñaxu ra hm untsim fatsim uigatho j̄a i 01 (722) 180 25 19 ne 226 01 82; ne ha m a detho j̄a bu ntogxu ra xeni hnini Monda (CATGEM), ha hinte gi jut'i ā 01800 69696 96 ne ha mote ra xeni hnini 070 ha nu Nzunine ha ra ta hnini ā.

c) Dige ka ra m 'ehniyap ū:

Ne ka ra m 'ehni hem ū yapu gen ā dgprogram asociates edom ex.gob m x ne ka ra xiwww .secogem .gob m x/SAM .

d) Genseu:

Ka ra nguu nzaya m bo ra SEDESEM , mupu k ara Av. Baja Velocidad paseo Tolcan numero 1003, col. Zona Industrial, Nzuni, Xeni Hnini Monda, C.P. 50071 naxgu 01 (722) 199 70 89; ne ka ya nguu nzaya ha hnu ha ga thuni ne ha ga tlogira bojā thuniya j̄a i ka ra hnini dige ra ndā nzaya ka ra Xeni hnini Monda.

THO G TPU

N 'A. Dinikununa ra hem im 'efi nzaya n'fasi ka ra "Gaceta del Gobierno"

YOHO .NU nuby ya hogā noya da yut'ipa da thutsin'a da m'á ha ra hemi "Gaceta del Gobierno" ra nzaya ne ja da n'abu hinto da za da hñakinuu xa thusiā.

HñU .Ra r'faste da su ra boja ne da um babira hñu nepu da hñudim a de'ho ko ret'a ne kut'a ya pa, pa m'efa da hm a ku nuā xa hm a n' xa gohira kohi.

GOHO .Y n'etsim 'efipa da nja ra m'atsinuby m u ya bihm untsim fatsida m a ne nja feninuā da hñā boja.

KUT'A .Nu a da nja ha hixa hñdira faxe da thāndiha n'apida hñokinua ra ntsu m'uihoki.

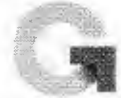
Ja ra Hñi N'zuniLerdo, ra hñaxu ra XeniHñiniM'onda, ra pa 28 n'á nzānā j'eya 2014.

ÑANTE.ELZABETH VILCHES PEREZ
NZAYA MFAXTE PA DA NTE YA HNNI
DIGE RA NDĀ NZAYA XENI M'ONDĀ

Traducido por:
M .en C .Petra Benítez Navamete
Lengua O tom í.

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

CONSEJO TRABAJO Y LUGAR
EN GRANDE

ÑANTE PADIHA DINU YA TSITS 'INZAYA NE HA DIHANDIYA NTHOKIHMUNTSITSUTBI, ELZABETH VILCHES PEREZ, MFAXTE NU PA GE DINTE GE RA TSUTBIRA NZAYA KA RA XENIHNINIM 'ONDA, KON GE RA GE Ā MAK'KA RA XENI3 DIGE RA HEKE 5, 6, 10, 11, 17 HEKE 18 DIGE RA HMĀNDA HEM 'INTE PA YA HNNIJA RA XENIHNINIM 'ONDA; 6 XENIUEKE XI, 8 HEKE III, 19, 20, 21, NE 26 DIGE RA NDĀ HMĀNDA PA DINTE YA M'UIYA JĀIKA RA XENIHNINIM 'ONDA NE RA 6 HEKE VIIDIGE RA HEM 'INDĀ HMĀNDA MBO RA NDĀ NZAYO N'OT'IPA DINTE YA HNNI, NE

KONGEHTA

Ge ra m'efira Ndā Nzaya m'ui ka Xeni Hñini M'onda pets'i ge da nu ha da japi pa da m'ui ra za ya nzaki gotha to m'ui ka ra xeni hai Monda, da nu ya nte gonho ya hñini u m'uingu xa hm ā ka xñihñiniM'onda.

Ge nu xa m'ā ra nzayo m'ede m'uinga'ho ka ya hñini (CONAPO) ge ya xixa ngu ya jaiu to ponipa yapu nuyy m'ui ka ra xeniHñiniM'onda ge enbira j'eya ra 2010, ra 1.5% ge nuyy ya m'engu ge xin'ū ne xinfotsiya m'ui, ra tan nzaya ka ra xeni hñini, ge xixifi ra nzaya nt'ot'idiunira n'otsi, ge nu ha di'apipa diunira n'otsinuyy ya jaiu to panipa xiyapu, ne m'a ra ya nzaya u n'otsikongen'a ra n'otsi u m'upu ka ra hñinuu xihñāse ya nsū.

Ge nu da dñthkiya m'efiya ha dñtsotse ya nte ya m'uiya hñnika ra xeniHñiniM'onda 2011_ 2017 pa dñfotso ya jaiu panipa yapu ne xo ya m'engu.

Ge nu ra ndā nzayo n'ot'im'ui ka ra xeniHñiniM'onda dige fñu tsa da hoki ha di japi pa di faya ya jai m'ui ka ya hñiniM'onda u to xijā masu ka ra hñim'onda.

Ge n'ū ra Ndā Nzayo m'ui ka ra Xeni Hñini M'onda xa m'boni xa ma bi m'ep'ū ka n'af'ō hñini digekua M'onda da un ra mfotsi ka ra bujā, petsi ya nzaya pa da un pa da hoki habu m'ui te petsi ne da m'epi pa hinda buni da ma yap'ū ya jai, nuu ya Nda nzaya xeni hai M'onda, dāngu hñini neu to petsi ya m'efi ya hmuntsi jai m'ū ka ya hñini.

Nuna ra m'efi nu ha di'othokira nte ya hñini4 X 1 pa ya jaiu to xiponiyapu dige ka ya hñinige xipetsidintsotse ya thoka m'efipa di'othokira nhō u hñingogine pa dim'utho ra nhō ya nguu m'ui ka ya Hñiniha m'uiya jai'poniyapu.

Ge nu ra hemi mā ya m'efi thoki petsi da nu te japi m'edi ya hñini 4x1 pa da japi da nte ya m'uiya jai'ponipa yapu, ra pa ra 30 ra n'á nzānā 2013, diboni ka ra "Gaceta del Gobierno" ā m'ā hanja te di m'otsi ra hoga nzaki yu ya jai.

Ra hm untsinzayo to nu ha dim 'äa, dige u xa hm ä, ra CAYS/P4PM/SE-01/2014/02 dige ä ibonira hem 'ika ra n'a hm untsi, ra pa ra 20 n'a nzänä ra 2014, injikinuna ra hem 'ine npodira ya hñä ngu za hm ä ka ra hem 'i21506A000/RO -006/2014, di ge ra pa 22 n'a nzänä 2014, ka ra Ndä nguunzayo un ya nte ya hnini, ngu xa thutsika ra xeni23 dige ra hem 'ihm ä te ha di nte ya m 'uiya hnini uika ra XeniHniniM 'onda, ge biük'äseyu.

Ge konge ra hem 'im 'ede xa thutsira 208F1A000/RESOL-021/2014, dige ra pa 24 ra n'a nzänä ra 2014 di ra hm untsindä nzayo m 'uika ra hnini pa diun ha dinte ya m 'uiya hnini, ngu xa thutsiya hnini pa diniya nte ya äim u ika ra hniniM 'onda ne ka ya Ta hniniya hem 'ixa n'iki, dige h'a xa thutsine ua xa m podi; ge nuyaxa bonige xitsa di, ge xidin'i u nuya:

NGU XA NGOHIXA M 'Ä RA MFAXTE NU HA DINTE, GE XA NU YA MPODIDIGETHA YA M 'E XA THOKIUN HA DI NTE YA M 'UIYA HNINI 4 X 1 PA GE U YA JÄ IPO NI PA YAP'U.

MA HANJA DITHOKIKONGEN 'Ä RA M 'E FI PA DI NTE YA HNINI 4 X 1 DA GE U YA JÄ IPO NI YAP'U.

1.- Te gatho m'ä.

1.1.- Them oä ra m fatsi.

Nuna ra mfatsi pa di nte ya hnini 4x1 pageu ya jä poni pa yap'u geu peui konge te hoki ra Ndä Nzaya Xeni hai M'onda, Dänga hnini, tou petsi ya m'efi, neu ya hinmtsi jäi pageu ya jäi poni pa yap'u, geu to fatsi ko ra bojä pa di un raza, te petsi, te da hoki pageu te gotho japar m'edi dige ya hnini habu m'ui ya jäi poni pa yap'u.

1.2 Ge petsi pa ya jä ote

Himha ra za ne hinda utsa

2. Te di boni ya hñä

Pa da thoki ngu mä xa t'ot'i, pa gehiu:

Ndä Nzaya dänga hnini, nuu ya hinuutsi to un ya hem'i te thoki dige ra danga hnini da mfgtsi konge ra to un gatho ra m'atho mnzuhni, M'onda, mañä ne n'angdi gu n'ongdi neu to m'efi ku ya Nzaya pa da nte ya hnini 4x1 pa ya jäi poni pa ya p'u.

To u t'uni; nuu ya hni ne ya jäi da t'uni digeä ra mfatsi pa da nte ya hnini 4x1 pageu ya jäi poni pa yap'u.

CIEPS, ra Nts'ui Hini un te di boni te beni da hoki pa di nte ya hnini.

Hm untsi, xa tetsi pa da tsixa ne da teni ya mfatsi pa da nte ya hnini 4x1 pa ya jäi poni pa yap'u.

Ka ya hnini, gatha ya hnini habu t'uni pageu ya jäi ya hnini nuua da fädi ko n'a ra thuhu da mä ra thot'ua te huthiya jäi.

To m'efip'u habu tsegi, nuu ya ngu nzaya tou da mä, ne un te de boni da gohi ne da m'atsi pa da hoki ya m'efi ya Ndä Nzaya n'angun'au hab'utsegi da ote ra xeni hai M'onda.

Ngu nzaya nu da thokiya dänga hnini, to u pets'a m'efi ya hm untsi nu ya m'efi, ne u to t'uni ra mfatsi.

Ngu Nzaya ha hokira ham 'idi thoki; Nuä ra Ngu Ndä Nzaya digeä t'uni ra Mfatsi pa di nte ya hnini dige ra Ndä Nzaya ra Xeni Hai M'onda neu to xa t'etsi to t'uni ne teni un pa da nte ya hnini 4x1 para migrantes, kongeu te padi ha da japi.

Hm ända, ä da thoki pa di nte ya hnini ka ra Xeni hai M'onda.

Thuhu t'om'i, da t'uni to gotho xa ädi ne t'oma ra thuhu m'ui ka ra Xeni Hai M'onda ote ra mfatsi pa di nte 4x1 ya jäi poni yap'u.

To u ya xa t'uni ra mfatsi, nuu to gotho ya xa t'uni neu ya jäi m'ui ka ra Xeni hai M'onda bi ote pa da nte 4x1 pa ya jäi poni yap'u.

Thoki, di nte ya hnini, 4x1 pa ya jäi poni yap'u.

Te benida thokipa dinte, nuä ra hem'i habu mä te ra hu, habu tsoni, mä hangu, ne tengu ya jäi t'uni habu m'ui tengu, te da uni te t'uni, hamu di ndui ne ra gätsi, tou un dige ra mfatsi ne un ha hogi raza te thoki te petsi, te jai m'edi ya hnini neu to ñäkite thogipa dā ädi.

Hokira za ra nzaya, ge dihokixa nhö ya hem 'iha da hñutsi, ra tsotse, ha dinja ne ha dim 'ede u te da thunise ge hense ä da thunira nfötsi, ge xidi ädiua hm ä ge dirnito u dinfötsi, ne da hm ä ham u dinduine digätsi, ra pa ra nfötsig, hense da boninuu to handinuna ra m 'efixa thokipa ya äika ya hnini ata Ta hnini upu ne xidihm ä pa dinädinuya.

Thoki ra za, nuu mä ha di thoki ra mfatsi.

SEDESEM, nuã ra Ngu Nzaya un pa di nte ya hnini Xeni Hai M'onda.

Hangu hoki par m'ui nuu ya m'ui pa di thoki n'itho pa di hoki ya hem'i raza ya hem'i to t'uni ra mfats'i t'un'i.

To adi gathu ya jai hmuntsi num'u da t'uni, digeu ya mfatsi.

N'a nguu nzayo hokira nhio. Ra nda nguu nu ya ntem 'uihnini.

3. Haby da tsuni

3.1. Gotho

Da dut'si ra tse di nuu ya jai ra Xeni hai M'onda pa yapu pa da nza da badi dige ya hnini habu ra mengu, ne ko ra mfats'i ko ya nzaya Xeni M'onda Danga hnini neu ya hmunts'i pa di m'ui raza ya nzaki digeu ya hnini.

3.2 Gehiu

Japidarnzadida hokira n'fatsikonge ya nzaya ka ra xenihaIM 'onda, hmuntsi jato ote ya jai ka ya hnini pa ya jaiu to poni pa ya pu pa da thokiya m'efim 'ui nu u ya hingiza ge jarm 'edipa ge u ya jai ponipa yapu ka ya hnini, pa dinekiyapu ya mengu ne hangu ya m'uin 'agdiu ya jaine habu difi'ehe.

4. Haby da ote

4.1 Ya hnini habu da ote Gotho ya XenihaIM 'onda

4.2 T'utsingo gotho ya hnini Ya jaim 'ui ka ya hnini habu difi'ehe nu ya mengu ka ra XeniHniniM 'onda.

4.3 Haby da tsona ya jai Ya jaim 'ui ka ya hnini habu m'uiya mengu ge xiponiyapu ya jaidige ka ra XeniHniniHaIM 'onda, habu xa ngohine m a ge a te japa ra m'edi.

5. Ta ham pu da tsoni Nu a ra m'efi n'fatsida t'uniya hniniham pu m'uiya mengu ya jai poniyapu dige ka ya XeniHaIM 'onda ge xixa ngohingu te petsi, te hingiza te ja n'arm 'edidige te odipage u xa ngohine ra boja m'ui page u. Ya hnini habu mengu ya jai ponipa yapu ja ra xeni hnini dige M'onda, hokinj'eya m u ra CIEPS, pa da nu ha dinja da ote pa dinfatsi.

6. Nfatsi

6.1 Te dinfatsi

Ra n'fatsida t'unipa di hokine ua te jarm 'edika ra hnini pa dinte.
Ko ra n'fatsi.

Ya n'fatsida t'unige tsa pa di händine di hoki u hingit sa te di hoki, ua hinte ha te di jut'ingu ra nguu, nxadi, ra nguu nt'otho, n'eni, dehe, ne dim 'a ya tsotse tsi bi, fi'u da n'u ne u ma ra.

6.2 Tengu t'uni

Tengu ra boja xo a da thunira jainpa dia ra m'efi ne da thokida gut'ira nda nzaya xenihaIM 'onda ra danga nzaya ra to petsira m'efim untsa jaida unim ahlegi.

Ra boja pa da unira nda nzaya ja ra xeni hnini HaIM 'onda tsa da t'unim a n'a ngu n'a benida hokige hindä thogia \$300,000.00 (hñu nthebe bexu 00/100 M N ge m u hin'a ngu da una ra uenda nu u ya jai xa tetsida nu ra m'efida thoki.

Ra boja da unira nda nzaya ka ra XeniHniniM 'onda da dathim u ya bigatho da gaxu ya m'efi, pa ge da nu n'a ngu n'a u ya hnini to bit'uniya n'fatsi, da uniya m'efiten guyu ya jai ponipa yapu ne dizote ko boja da te da m'etsida t'unida ge da hm untsidige u ya hnini.

Ra n'fatsi ya nzaya m'ui ka ra XeniHniniHaIM 'onda hinte da n'otbiga da uninu a ra SEDESEM, dinune pa dikotsira n'fatsi.

7. Nu hanja di thoki

7.1 To u da tūni

7.1.1 Ya hem 'ipa dithunira nfatsi

- a) Darm engu ka ra hnni xenihnniM 'onda ne digen 'u ya hnniponipa yapu;
- b) Ge xiditsudin 'arthogidige ā ribonipa xiyapu ngu m 'efa xa hm ā, pa dinfatsika ya hnniū dihm ā;
- c) Dihokin 'a ra hem 'Int'adikonge ya 'āinu digehiā m upu karXeniHnniM 'onda, ne ua ra m 'uika ra HnniN zubi;
- d) Ge ditūdiū hanā dithoki;ne
- e) Ditūnira thogi, nzekipa din 'ye boā ā da unira ndā nzaya dige to fexte nuya.

Kongehiā ya hem 'it'odige xixa thutsi, ge ya to da nfatsige da da ya hem 'ithuxkua:

- a) Ra hem 'ihux thuhu diidika ra nguū tsutbiha dithutsige ra 'aipanipa yapu, xt'ithutsu harm engu, ne darm engu ka ra XeniHnniM 'onda ne, xidiunidihehu nu u rase hem 'i.
- b) Dithux thuhu ka ra hem 'ihux thuhu diidika ra nguū tsutbiha dithutsige ra 'ai panipa yapu, xt'ithutsu harm engu xidiunidihehu nu u rase hem 'i;ne
- c) Dihūtsika ra hem 'iu xa t'odipa ditūnira fexte.

Nu ya hñā t'odiha ra m engu ge xida hm ā ngu xa m 'ā ra hm ānda pa hinda tsonine xidarza u da hm ā ne ge darm engu ka xenihnniM 'onda; dige ha xa thutsira hm ānda.

7.1.2 Hangu dithoki

- a) Nuū ya 'āira m 'uiyapu ge xixa benira hm untsinzaya 'āipa yapu, da n 'u ge xixo xa hm untsim a ra ya nzaya.
 - b) Ge xidithuniya m 'efika ya hnni, pa xidim 'uira za ne xidinā nuya ya hñā, pa ka ya ta hnni, ne u m a ra te 'arm 'edika hnni;ne
 - c) Ge xixa thokiya hem 'infatsipa ya 'aiponipa yapu u m upu ka ya hnniyapu ponidige ka ra xenihnniM 'onda, ge xim 'ui xangu ya 'aipon opa yapu, ngu m 'ā ra CEPS.
- Num u da thege ne hindiuadira boā pa dinfatsiya 'āiu to pa yapu, ge xida xifiya 'āige dithutsiya thuhu ka hem 'irom 'i.

7.1.3 Thux thuhu

Ya 'āim 'uika ya hnnige xida un da idinuna ra fexte ponipa yapu ka ya ngu nzaya ra pa ā da boninuna ra fatsingu xa m 'ā ya nzaya.

Ngotho ya hnnipetsida tū nira boā xo ā da thunira 'āinpa diā ra m 'efi ne da thokidā gut'ira ndā nzaya xenihaiM 'onda ra dānga nzaya ra to petsira m 'efim untsa 'āida unim agense u ya 'ai.

Ya hnnige pestidin'fotsinu u ya 'āiu xiponipa yapu ne ge xidiodira nfotsika ra ndā nzaya m 'uika ra XeniHnniM 'onda ge xixa benige dinfatsiu ya 'āira Houston, Texas, geu da un xa m 'ā ra SEDESEM ge din 'u xa ya, nzaya tu nu ya 'āiyapu m 'ui, pa dithandiya m 'uinb.

7.1.4 Hem 'ipa ditūni

- a) Hem 'ithux thuhu;
- b) Nt'adihem 'i;
- c) Hem 'iha tūnira nfatsi;
- d) Ra hem 'iha tūnira nfatsi;ne
- e) Hem 'iu ha te tūni;ne
- f) Ne ma ra u dim 'ā ra hm untsinzaya.

7.1.5 Hem 'idithutsiū da nfatsi

Ra ndā nzaya dithunira nfatsi, ge tso diodiha thunira nfatsipu ka ra nguū nzaya ngu xa m 'ā ra hm ānda dige ā xidithuni ra nhb ne diboniū te ditūninu u m 'uika ra xenihnniM 'onda ne ka ya Ta hnni; ngu xa hm ā ha xa t'utsiya ndā nzaya u xa ngukipa dinte ya m 'uiya hnnika ra xenihnniM 'onda; ne ngu 'ā u m a ra u xa thutsika hem 'idigehiā. Pa ge dito tsu n'ardothiū hingitso te diidi, nuna ra nfotsigetso da hñe ra mpote, digatsin 'ā hem 'itunt'ā 'ye, ne ma n 'ā ra hem 'ipa ya nguū nzaya pu ha thunige xixithutsinuya te t'odi.

7.1.6 Petsige dā thuni

a) Dihñāu ditúnidige ra nda nzaya ra boñ ngu ya xa tñutsi ka ra hem íha tódi ne digempu dithunira hem íha odira nfótsi,ge kongen'am á xa xa thux ra thunu nt'odi;ne

b) Ge xidinhñu ra za,ne hinda tsutso ge xidithándira za.

7.1.7 Dihokiu to túnira nfótsi.

a) Da lúni ngatho ya nt'apipa dithokiya m'efi;

b) Dinura nhó ya m'efi dithokika ya hnini;

c) Da thunira nfátsingu xa m'á dige á dithini;

d) Diníatsiya m'efi á ka ra hnini;ne

e) Nema ra u dim á ra ndá nzaya.

7.1.8 Mu dá tháki

a) Mu hinda m'á ma jianipa di da adira nfátsige hinda túnira nfátsi;

b) Ne nubu da unga ya hem inuá hinga ma jianipa da yut'i ha nun'a nthuni mfátsi á;

c) Nubu to da íte ra ntetsi nan'yo honi ne da matsi n'a ra mbóho ge honida m'pefi ha ra tsúbixeni;ne

d) Nema ra u dim á ra ndá nzaya.

7.1.9 Da tháku itoho hinda íde nu ra m'fátsi

Ge xida m'á na jianu da tónipa ditúnira nfótsi;

a) Hinda m'á da ha ra nfótsim unu hite hokira za u t'opi;

e) Dihokinzaya tsibipara n'a ra t'ex nzaya ne hinda m'ótsi;ne

d) Nema ra u dim á ra ndá nzaya.

7.1.10 Da Tsahnim u da hm ihu tñni

7.1.10.1 Ge hinda thegidá m'pefichu tho m pa

a) Num u hinda hokira zo ra nfótsitñni,ge xida thákbira nfóts,ua da yopida bdim a n'agira nfótsidigen'á;ne.

b) Nema ra u da m'á ra nzaya.

7.1.10.2 Dithákine ya hnditúnira nfátsi

a) Num u hndihokira nhó ra r.fátsiá xa tñni;

b) Mu da tsanidihoki u xa tñnidige ra m'átsidige ra ndá nzayo;ne

c) Nema ra u da m'á ra nzaya.

7.1.11 hm ípira nfótsi

Dikuatíra m'efim u ya bitúnira nfótsi,digen'ú ne te dá thokine din'ú ya m'etsi,ne ngu ma ra u da thokidige u t'odi.

7.2 Hangu ditúnira nfátsi

Ia ngu ditúnira nfátsige xida hm á ham u dithándipa da thunira nfátsiu ya ílponipa yapu.

8. Nguu ha n~~fa~~xte.

8.1 Nguu habu thokira nhio.

Ya hm untsinzayo geu tsa da hanja dithokira m'efidige ra thutsihm andä.

8.2 Ya hm untsinzaya u to nu ha dim ä

Ra ngu ndä nzaya da hokira nhio pa dinu ya m'ui~~ra~~ za ya hnini, pa geä xa thokipetsida nu ha diäpidithoki.

8.3 Jäiote ne tenidithoki.

Ya ta nzaya u to un nuya ya m'efika ya hniniyapu m'ui ge xinu ha diäpipa dihogira za ra m'efipa gen'ungu M'onda ne ta yapu ya m'uihnini, ngu xa hm ä ka ra thokinuna ra m'efixa thuxkua.

Ra ndä nzaya nu ya thogi ngho ka ra xin hai dithunira n~~tsi~~, ge tso diodiha thunira n~~tsi~~; ipu ka ra ngu nzaya ngu xa m'ä ra hm andä dige ä xidithunira nhio ne diboniu te dituninu u m'ui~~ka~~ ra xenihnniM'onda ne ka ya Ta hnini; ngu xa hm ä ha xa tutsiya ndä nzaya u xa ngukipa dinte ya m'uiya hnini~~ka~~ ra xenihnni M'onda; ne ngu ja u m a ra u xa thutsika hem 'dige~~h~~ia

8.4 Hm untsit'om 'ine un ja dim 'äpu

8.4.1 Ha dingohm i

Ya m~~fa~~xte dige:

a) N'a dä ndä, ge ä ra ndä nzayo ätiya hem 'i pa da nte gatho ya hnini;

b) N'a ra ndä hñux hem 'i, ra nzaya digen'ä ra thoka m'efika hnini~~ra~~ SEDESEM ;

c) Ret'ä m a n'ä ya npote nzaya, geu da m'ä :

-N'ä m pote hñänsu nt'oti bojä;

-N'ä ra m pote hñänsu nt'otinu ra nxadi;

-N'ä ra m pote hñänsu nu ra m'efipa dinte ra bojä;

-N'ä ra m pote hñänsu nu ha diya m'efika hnini;

-N'ä a m pote hñänsu nu ya m'efipa ngotho ya xin hoi;

-N'ä ra m pote hñänsu ka ya Ta hnini digen'ü poni xiyapu;

-Ya m pote xa hñu hñänsu nt'oti m'ui~~ka~~ ya xenihnnidige ra SEDESEM ;

-El ndä nzaya un dinte ya hnini~~dige~~ ra SEDESEM ;ne

-N'ä ra m pote diun ngotho ya m'efidiya nzaya pa dinu ra bojä dige ra SEDESEM ;

d) N'a ra jäi geä da su ra hmuntsi bojä, neä da hioki ra zo mbo ha ra CEDESEM;

e) N'ä ra m pote dige ngotho ya hm untsihäse ra nsü;

f) N'a ra jäi geä da su ra hmuntsi jäi xotho ne hm untsinxam pate u;ne

g) N'ä ra jäi di mpote ngotho ya jäi poni pa yapu;

Pa dige ya hñä e), f) ne g) ge dit'unira ndä nzaya, ne ngu ya m pote hñänsu k a ta hnini~~dige~~ ya jäi~~u~~ ponipa yapu.

Da t'etsi n'ä ra n~~fa~~xte darm pote, ne pa dinjut'ige da jukiya hem 'im podiboja pa da ngot'idige hense tengu da m pefi.

Ra m faste hñäxu da una ra uonda hñu nzan'ä ne ma hñu nzan'ä man'aki ä, ha nub~~u~~ hante da i~~t~~'ä ra bedida nja ra hm untsi, ne kongotho ya hm untsa jäi~~u~~ ponipa yapu, ge xitsa da nñä ne da n'etsiya hñänsu ne.

Pa dim uhu rangutho u te hm ä dige ya nzaya ge rangutho xtibenira thoki, m unu da rangutho ya thäkinzaya pa dim pote, ra ndä nzaya ge da m 'a toa da nzaya.

Ra m pote nzaya da t'etsine herse dihnänsu ngu hñu ya nzaya m u ya da hm untsim u ya bihm ä.

N'u ra ndä nzaya dä iadi ra hem'i pa di nja ra m'äfi, di m'et'ä hñupa da di nja ra hmuntsi pa di nja n'a ra mfätsi, da iot'i ha n'a ra hemi nuä ma da hm'a ra 24 pa di nja ra hmuntsi ne thoki ya m'efi.

Pa di nja ra hmuntsi ge ra ndä nzaya mpote da hñän'a hä ya hñäxu m fäste, ne da xpabira da ehe da ntsonde ne da ide nuä fenida tote nuu ya nzaya m efiha ra tsutbi, xam pote, nuä m pefi neki tho, pa da m 'a ne da hiandi ha njapi pan nun'a befi m fätsipa ya jäi, da m 'a n'a ra m pote, ham u da nja ra hm untsi.

Pa da nja ra hm untsibefi, m etto da nja ra nzekinuu ya dänga nzaya, ne da nja bu nuby da nja ra hm untsinehe petsida soho nuu ya jäida p de nuä m a hm ä, ne dibupu ra hñäxu m fäste, ra thihñäxu, ne toho ra hñäxu toho hm untsira bojä, ne ko ya thim efinehe da zoho, gatho nuya ge nja bu da nja r'a hmuntsi.

Da thoki ra tofi ha da tutsi ha n'a ra hem inuä da hm a ha nuä ra hm untsida nja, ne ha da tutsinuu ya noya, ne ya thänginuu da m angä ya noya nuu ya jäi, nepu da ungä ntunt'äye gatho nuä ya jäihotse nuä hm untsi.

8.4.2 Ha te dithoki

Da händinda u dihkira m pote nzaya:

- Mahoniya m fätsihem i, ne da m a tu unira m fätsipa da uninuna n fätsihe nepu da domida zoho ä, ne m efa da m u ge bizoho ra m fätsipa da fädi. Nuby hintu da uniya m fätsihem ida m 'a ne da hñena ge n'a ra m fätsida thändite da tote, pa da tum biöh hñä, ha ra m fäste da hñanipa da bahdihuby da thum bira m fätsinuna jäi, ne nuna ra faxte pa dinjiti;
- Dit'uni, dijä m a su ne do boniä ditum babim 'a ra ya ra 'yo m fätsi, ne da to da bunida hñädi, dige ra m 'efi jupu pa di n'u ra ne ntutito ho uninuna m fätsine da xpabingatho m a ra pa da fädite ja ha nuna ngu m fätsi;
- Ge dihm ä pa dit'uniham u ra nfoxe ä xa hm a pa ge da thogiya befi, dige ya jäiu xipa yapu, ngu xa hm ä un ya hm untsim fätsida hogipa da hñänix año jäingu nuä dihnepabi u ge num u xixa thokikongeh'a xa thutsika m 'ede hem 'ine tüdi;
- Da thutsiya nthokibefi, ne da hm ate da befiha ra nigua hm untsim fätsi, na da hm a ham u da ma ge da t'uni ra mfätsi, ham u da thuxa ya thuhuh, ham u da t'uni ä, ne habu da thuxa ya thuhu, ne to da hñäni nun'a mfätsi, ne to da m efine da pte nu ya jäi;
- Da hm'a ne hñena ham u da bat'i nuä xa hma ä;
- Ge xidän'u ha dik'apioa dithokira za ya m 'efiu da holkim uxta hm untsira m 'äfime 'fi, ne ha dithokira m 'efi, ne ha di tutsi nja ya thuhu ya jäi to m pefiha nigua hm untsipa dizotse ya m 'efiu xa benida hoki;
- Num u järm é dige da potire dihnux m a ra u te da järm 'odi; ne
- Ne u ma ra dā nu ra nzaya.

9. Hanjapida 'yo nuna

9.1 Hanjapida n'yo

- Da järm asu nuya hem ihm äfira hm untsidige ra ndä nzaya ka ra XeniHniniM 'oda, ne konge ra SEDESEM, ne ko n'a ra jäi mpote di ya ya jäi poni pa xi yapu da m'a toho da tumbabi ya nuu ya m fätsi, ne dom ipa da um babi to tum babi nun'a ra mfätsi, ne da händiham u dithunira pa ä xa hm ä;
- Ge dixiudira hem 'int'odi, ge dihändi ya jäim pote u ya jäito xipa yapu ngu xa hm ä digen'ä ra hem 'itohom a ra otuä ra befi ne nuä ma ra ya ra'yo nuu to adira m fätsi;
- Un ham pu m 'uira nguu nzaya ha thändinuna ra nfotsine ha m 'uiya hem 'iu pa diidira nfotsi nuä ngu difiehe pa da hma xa hñä nun'a hmuntsi pa da ra zo, ne da nja ra ntekei ha nun'a nguu hmuntsi mfätsipa dithuninguthä;
- Num u ya xa hm a ge xixa thogi nuna nfotsidige ra ndä, ra nguu nfotsiun ya jäixipa yapu dixidim 'ä, ngu ra pa da di zotse ra 20 ya m pa;

e) Pa dinu nuya ya m'efidige ra hm untsim pote ge^{da} hñutira hñaxim faxte pa da hm a nunbu nñabu nuã tote, ngu nuã xa hm a ne nja ra kohinjapida tote nuya m fatsine ha nñapida thuniu ne da badi ra ngu hm untsim fatsiun ya jaiu xi pono yapu;

f) Ra hñaxu m faxte m boho da m'a toho umbi ra mfatsingu nuu xa zopabiya hem i m fatsi, ne nuu xa m'a ne xa nja ra kahi, ne hangu adi nfotsi ya jai xi poni pa yapu;

g) N'u ra nguu hmuntsi mfatsida m ato da um babira m fatsi, ge xida m 'a ham u dituni nuna ra nfotsiya jaito xiponipa yapu ge da tunira nfoxte;

h) Pa ditunira nfoxte, ge xida benige ka dituningu ra hñu ra pa, ge xidijukbira hem injit'iboja pa ha dinjit'ingotho u te da tunine ngotho u to nfatsi, ngu xa m 'a ra nzaya xa njikinuna ra nfoxte, diya hñu pa xa hm a pa xidithokinuya.

i) Ra nguu hm untsine ntontsine ha lutsiya thuhu to adira m fatsi.

j) Nu ra m fatsi to tum babinuby hinda su ne nuby nun'a jai to hani nun'a mfatsi da matsi n'a ra mboho nzaya da thakua bi bestho nun'a mfatsingeã hinga nñabu nuã Konge te dituni.

k) Nu u ya boja u hinda tsoniua hinda tunipu ha xa m feni, ya to nuya ge xida kitsiya nda nzaya digeh'a;

l) Ngu xa m 'a ra heke m'etho, ge ra nda nzaya ge tso da nu ha diunira boja nfotsi; ne

m) Konge ra un ne ra thandiha di thoki ya m'efira nda nzayo un ha ga thokiya ntot'ihem i, ge xitunine ya do ha xa tsani ya boja;

n) Ya boja dituninum u hindaã tsaniua hinditsanipu ha xa nfeningathi u xa tñni, ne uañena hñte xa hokira m'efia xa hm, ne ya te m'eu xa tunine ya boja, ge xitsa digotsira ngutho;

o) Digen u ra nhakim'etho xa thutsi, ge ra nda ge xitsa da uniya boja; ne

p) Ra hm untsa nzaya ge xida nu manhi nuna ra m fatsi pa ya jaiu to xiponipa yapu, ne hiodinuna ra nfatsida, pe m'etho da hñutsi ha n'a ra hem i habu di hen'a ge umbabi ra nzekida hñanira m fatsi, ne hñum babira hem idihñepu nte, ne ra hem i habu hutsi ra thuhu n'era k'oi, ha nun'a mfatsise tse pa hñu hm ikine goho hm ki; nepu m'efa ra nguu hm untsida hñaninuby ximajianunã mangã nuã ra jai pa ya jai panixipa yapu (xida hñutsiya ntotiu hm a) dige xa xithoningothoka ya hñni Hai M'onda ngu hm a;

9.2 Thutsi u te tñni

9.2.1 Ha ga thandiha ga thogiya boja

Ya hñansu u te hoki u te tunige xida ka ra nda nzaya m fatsipa ngotho dige ra hñu nte ra pa ra 5 m pa ra pa a da thoki nuya ya m'efi, ngeã ngu m'a ha nun'a ntot' ngu ma mudi bi ma, num u hinda hokinuya xa hm a ge ya da nupu.

9.2.2 D npt'ira thoki

Ra nguu hm untsim fatsi da xipi ra faste pa da badi, ne nun'a da hñen'a ge tumbabi ma n'a ra jai, ne yut'i ha nun'a nthuni m fatsi, ne da thandihangu ra boja ja tho, ngu nu a m a ha ra betsa boja, nuby pongo da thuni, nuby da thom ingeã xa hm a ra pa dim utho.

9.2.3 Hem 'iha tñtsi u te xa tñni-tñni

Pa n'a ngu n'a ya m'efi u xa nfenipa di thokinuya hm untsindã nzaya, ge xitsa da hokiya hem 'inu u xkih m untsine da do, nupu ha dim 'a ham pu m' u a ra m'efihokidige ka hñnine to u xitunira nfotsi.

9.3 Thux thuhu ya jaiu to xiponipa yapu

pa ge xidinegiu te ditunidige ra m'efinfotsi, ge nu ya hm untsim pote nzaya nu ya jai xipa yapu ge xitsa da un pa di hm untsingocho u to nu nuya ya m'efidigehã ne ge dixifine ya hm untsim upu ka ya hñningotho Hai M'onda ne u m'ui ma n'angdi di ge ra hñni M'onda pa di nuya, nu ka ra m'ehni hem 'i yapu: <http://www.megob.mx/directorioorganizaciones>.

9.4 Mu da m potbidige ra m fatsi

Nu ra nda nzayo ge xitsa da hñakira m fatsiua da potito ditunira m'efia xa thoki ge ngu m a ya hem 'ixa thoki, ka ra nguu nzaya m a da thokida potito thunira m fatsi, ne da thunim a n'a ra jai to adinuna ra nfotsine a ge xidihñuxa ra thuhu ne da d'om ita ham u.

10. Nguu nzaya ngotho ya ñ'u

Ra nzaya m'a te thokixa nhio pa diün'a nguenda u ya ñigte ne xidihogixa nhio ya m'efipa hindin'an'yo u dithokidige ra m'efi m'fatsipa diyut'i, ngu xa hm ä dige m a ra ya m'efin'fatsipa dinte ya hnnidiya m'efi u hokira nda nzaya.

Ra SEDESEM ge tsa da hokiya m'efi konge ya ta Hnnipa din'fahyu ne xidihogiya m'efi, ne gonge m a ra ya ngu u nzayo u m upu ka ra xidihnniM 'onda ne ka ya hnniXeniM 'onda.

Ra SEDESEMGE ge xitsa da hokiya hm ä m'efi ngu xi ñarm 'edi, pa ditsotse ya m'feniya m'efika ya hnni.

11. Ha dithoki to kuat'ika ra m'efi

To thunira m'fatsipetsida m'fakte ka ra hnnite t'adi, konge u ya ñika ra hnni, ne ko pa xidinte ya m'efika ya hnni.

Ge pa xiditsotse ya m'efi u xa nfenige xitsa xidihm ä ya tsedika ya hnni u to din'fatsi, pa di ñtsiranguntho ya bo ña pa te di hokiya ñiponipa yapu, ya ngu u m'efi u to xihä ra bo ña ne u am a ra ya hm untis m'efi, ge xitsa dit'uniira bo ña pa d n'fatsi ne ua dit'uniya hñuni.

12. Nthudi

12.1 Habu nthudi

Pa ra nthudira m'fatsida thokingu m ä hm ända, ne u ne da m ä ya ñito ote.

Nu ya hem'im ä ponija ra "Gaceta del Gobierno" ka ya xi hem'i mä web di ge ra SEDESEM ne ra ngu u nzaya ha ponira n'fatsi ñiponipa yapu.

Ngu xa m ä ka ra xeni18 dige ra hm ända, gatho ya hem'ipa te dit'uniua te di thokidige m ä hm ända.

"NUNA RA THOKA MFATSIPA GATHO YA HNNI, N'AN'YO DIGE U YA HMUNTSIJÄIHONIRA T'ETSINGU RA NZAYA. HNG ITSA PA GE U TO DA THUNIRA MFATSITSA DA THOKA TSUTBINGU MÄ JA RA HMÄNDA DIGE RA MFATSI"

12.2 Hem'im ät'ira hm untisi

Ra hem'im ä m'ät'ira hm untisige xihokira nda nzaya ña ra XeniM 'onda ne konge ra SEDESEM, ngu da m ä ya ñigte, dige ä ra bo ña m'fatsi, ka ra thuxhem'im 'ehniyapu, web <http://portal2.edom.ex.gob.mx/cai/>.

13. Negithokira za

Ra SEDESEM ge petsiya thuhu gatho to thunira m'fatsi, ngu m ä ka ra heke VIII dige ra xeni12 dige ra hm ända negithoki pehnira hñä ka ra XeniM 'onda ne ka ya Ta Hnni.

14. Ra tenithoki

Ra nda nzaya ha poniya m'efipa ya hnnige xida n'u ha dit'enira m'fatsi, ngu m ä u ya hem'ibithokine da una ra uenda ña ya hm untisim u xä ña ra, hm untisa m'efi.

15. Nu ha bihogi

15.1 Nu ha bihoginhi

Tsa da thokin'a pa da nu ha bihogikonge ra CEPS, pa da ntsa da hokira za da m'fatsi.

15.2 Nu tengu bihogi

Ra nda nzaya nu ya m'efiya hnnige da datira uenda ne habu pa te hokingu m ä dinte ya hnnin'jeyam u ña ra CEPS, u xi xa hogidige ra m'efi.

16. Fadi, thandine fadi

Ra fadi, thandine fadidige ä ra m'fatsinu ra bo ña ña ra XeniM 'onda, ra ngu u nzaya fadidige ra nzaya XeniM 'onda, ne u to nu digenpu ka ra SEDESEM, ne m a ra ya hm untisa nzaya ka ya Ta Hnni, ge tsa da nu ha da ñapine da nu ra za da datiya m'fatsi u to thuni.

17. Ngoxte ne tsutbi

Nu u hngi phä te thoki, ge xitsä da ngoxte ua tsutbine da tsunidi thokipa da unira nfätsi, tsa da udikonge ngotho ya hnini, u to thunira nfätsi, ko nge hä:

a) Ko ra hem 'intat'i:

Ja ra nguu nzaya ha hm ä thokiya m 'efipa dinte ya hnini, m 'uika ra Av. Bañ Vebcidad Paseo Tolcan m 'ede 1003, Col. Zona Industrial, Nzuni, C.P. 50070, Nzuni, M 'onda.

b) Ra ntogzu:

Ja ra m 'uihabu thunira nfätsida nä 01 (722) 180 25 19 ne 226 01 82; ne ja ra m 'uihabu ote ra nzaya Xenim 'onda (CATGEM), ka ra äda hntä pt'i 01 800 696 96 96 ne ka ra nthira hnini M 'onda ne 070 pa dige Nzunine ka ya Ta Hnini.

c) Ja ra nitemet:

Ja ra m pehnihem 'iyapu dgprogram asociales@edomex.gob.mx en la página www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Rase jäi:

To nu ha xa thokira za mbo ja ra SEDESEM, m upu Av. Bañ Vebcidad Paseo Tolcan m 'ede 1003, Col. Zona Industrial, Nzuni, Xenihnnim 'onda, C.P. 50070, nt'oxgu 01 (722) 199 70 89, ne ja ya thoka tsutbidige to nu ha thokira za pa ya hnini, habuote ya jäira nguu nzaya da nu ra nfäxte ha thokira za ra nzaya Xenihai M 'onda ngu xa n'ü ra ndä nzaya u to nuya ya m 'efine un ka ya Ta Hnini, ge xidim 'ä dihandiya jäinu xixa nhö ra boja dige ra SEDESEM.

YA THOGL

N Ä. Da bonika ra hem'i ra hnu "Gaceta del Gobierno".

YOHO. Nunu ya hem 'ipotingum ä da thokida yutira yoho ra pa bibonika ra lahäm'i "Gaceta del Gobierno" ndä nzaya ne da m 'uita hnda potine ta dihege ra nfätsi.

HNU. Ya nzaya ge diyutira 15 ra pa digen nä ibonira hem 'inä ha dithokida bonigatho pa da nu ra za ya m 'efi.

GOHO. Pa da thuniya nfätsida nu tengu ra boja m 'uipa dithuni.

KUT Ä. Gotho u hngim 'ä ge ja ra hem 'ida thoki, da nu ha dihokiya jäote.

Ja ra Hnni Nzuni Lerdo, ra hñaxu ra Xenihnnim 'onda, ra pa 28 n'ä nzänä jäya 2014.

NÄNTE. ELIZABETH VILCHIS PEREZ
NZAYA MFAKTE PA DA NTE YA HNINI
DI GE RA NDÄ NZAYA XENIM 'ONDA

Traducido por:
M. en C. Petra Benítez Navarrete
Lengua Otmí

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

NDÄ NZAYA PÄDIHA DINU YA TSITS'INZAYA NE HA DIHANDIYA NTHOKIHMUNTSITSUTBI, ELIZABETH VILCHIS PEREZ, MFAKTE PA GERANTE GERA TSUTBIRA NZAYA GERA XENIHNNIM 'ONDA, KONGERA GE XENI3 HEKE XI, 5, 6, 10, 11, 17 KO RA HEKE IV NE 18 DIGE RA HMÄNDA UN HA DINTE YA M 'UIYA XENIHNNI M 'ONDA; 6 KO RA HEKE XI, 8 HEKE III, 19, 20, 21 NE 26 RA HEMINUNA PA DINTE YA M 'U IYA XENIHNNI M 'ONDA NE VIIIXA THUTSIKA RA HEM 'IHMÄNDA PA DINZAYOSE YA NTE YA HNINI NE

KONGEHA

Ge konge ra hñānsū ra Ndā nzayo ka ra XenihñiniM 'onda, ge petsiditsotse pa diha dim 'uira nhio ya nzakiya ñi m 'ui ka ra hñim engu XenihñiniM 'onda, gehu xidithāndipa dinte ya hñini yu xa hm ā ka ya hem 'ipa dithokipa ngatho ya hñiniM 'upu.

Ge konge ra hñānsu ra nzaya nt'otinu ha dinte ya m 'uiya hñinige petsiditsotse ya m 'efipa ha diñpiu xiñarm 'edidi thoki, pa xidim 'uira nhio ya hñiniu tsarm 'ediyu m 'uika ra hñinihaim 'onda.

Ge nu ka ya XenihñiniM 'onda m 'uiya ñixithorthogiya m 'ui, ge xa hm ā konge ra m fādira thon'a nñadiha ga thogira ndā nzayo ka ya hñini, u xa m b'eripa dithokiha dinñapiya m 'efidigeh 'a ya xihñā ya hñiātho xa hm ā.

Ge ngu ka hm ā ka ra m 'ede ya ndā nzayo pede ya nguu ka ya hñini2010 dige ra Ndā Nguu M 'ede ya Haihñini (NEG I), ka ra XenihñiniM 'onda ge xim 'uixō 113,697 ya ñ'ohō nenu ya 15 ne 59 nñeya ge xim 'use, 41,472 ne nu ya to xixa nhñuiya ndo ua ya m 'ehñā ge xō divorñados y 26,879 ya ram ene ge ma ra, ge xa m 'ede, ge xitsudixō 21.22% nu ya ñ'ohō ka ra haiXenihñiniM 'anda, digenu petsiya j'eya gēnu xiñarm 'ediya thogiga m 'ui.

Ge ra m 'efira ha dinu ra nte ya Hñinipeuira 'ye rita petsige xiditsotse pa dinu hanga dim 'otsiya m 'uika ya nguu ya datā tada u to xiñarm 'ediya thogim 'ui.

Ge un pa dithokira m 'einu ha dinte ya m 'uiya Hñinipeuira 'ye rita, dige ra pa ra 5 ra zānā reñām a yoho dige 2013, bi nñiki ka ra "Gaceta del Gobierno" nuya ya m 'efipa xidinu ha nñapā pa xidinte ya m 'uiya hñini, ha pa dinñikira m fñexte, ne xidinu te ditapipa dinyutira m fñsidigen'a.

Ge ra hm untsiā nu ha dim 'apu, ne ha dithokira CAYS/PDMC/SE-01/2014/02 ge xi gohinuu ya hem inñaya ra xeni20 ra zānā n'a nñeya ra 2014, biñhogine binñikinuna ra hm ānda dige ka ra m 'ede hem 'i21506A000/RO-007/2014 ge ra pa 22 dige ra zānā 2014 ā, ra Ndā nzayo un ngatho ya m 'efi ha dinte ya m 'uiya hñini, ngu xa thutsika ra xeni23 dige ra hm ām da ra n'u ha dinte ya m 'uiya xenihñiniM 'onda, dige ra nñikixa thogidigensen'a.

Ge konge ra m 'ede hem 'i208F1A000/RESOL-020/2014, ra pa nu ā 24 ra zānā n'a ra 2014 m a hñinine nñā pa da uadiu ya ñya ñinubu ya hñinine nñiya hm untsim pede m et'o ge ña ra XenihñiniM 'onda, ne ka ya Ta Hñini hinñabu ra ñya ñinubu ra nguu, pa da tñinira m fñsine ya te ñpu, pa nuu gotho ya ñira hñinipa da m u'ixa o ge n'a e ngu ne pa da badiro nñ m u'i; dige hñā xa hm ā ge xidin u nuya:

HA NJAPU XA M 'A RA NDĀ NZAYO N'OTINU PA PA DN TE YA M 'UIYA HNNIGE XINU PA HA DIMPATIYA M 'EFIPA DINTE YA M 'UIYA HNNIPEUIRA 'YE RA TA, GE XIDIGOHIU PAPU:

GE NUNA RA M 'EFINU HA DINTE YA M 'UIYA HNNIPEUIRA 'YE KO RA TA

2. Nuñ gatho xa m 'a

1.1 Ra thuhu ra m fñtsi

Ra nñāsinu ha dinte ya m 'uiya hñiniPeuira 'ye ko ra Ta, petsige xiditsotse pa dinu hanga dim 'otsiya m 'uika ya nguu ya datā tada u to xiñarm 'ediya thogim 'ui.

1.2 Ya te petsika ya Hñinipa ko te ditñini

Ko ra fñnime hñā tsutsa.

2. Ya hñā tem 'a

Ge pa dithokinuna ra m 'efinñtsi, ge xixa fñdige:

To ditñinira m fñtsi, pa gen'u ya ñ'ohō petsi18 ne 29 nñeya, nuu to xitñinira nñāsim 'upu ka hñininu koge ra m 'efi ha di nte ya m 'uiya hñiniPeuira 'ye konge ra ra Ta.

M 'otsē pa ya ntsi, kongotho u te diho ka ra m 'otsē pa dintsi ge dige xiditñinito xa tākipa gen'a ra nñāsinu ra nte ya hñiniPeuira 'ye konge ra ra Ta.

CEPS, Nu ā embira Nzaya nu ra nñadihā ga thogiya m 'efi tsāsinzaya ka ya hñini.

Hm untisi, nuu ra hm untsinzaya ge nu ha ga njukine t'enira nfatsinu ra nte ya hnniPeuira 'ye konge ra ra Ta.

Ra nguu ha m 'uira ta ne ko ya batsiñ 'oho, ge m 'uira ta ne ma n'a ua ma ra ya batsiu m uhu ngu petsi0 ne ta 14 nj'eya.

Nguu Nzayo ha nuya, ge a ra nfatsinzayo nt'ot'inu ra ha dinte ya hnnika xinhaika xenihnniZuni, ka ra xenihnni M 'onda rigenua ne ka ra m 'a 'ye m a duidige ra nfatsinzayo nt'ot'inu ha dinte ya m 'uiya hnnixa m 'a ra dangá nzayo ka ra xenihnniM 'onda ne konge u ya nzayo to nfaxhu m 'upu ka ya hnni.

Nzaya ha n'u, nuu ra hm untsinzaya ge nu ha ga njukine t'enira nfatsinu ra nte ya hnniPeuira 'ye konge ra ra Ta.

Hm anda, Nuá ra Hm anda nu ra nte gotho ya hnnika ra xenihnni Monda.

Hem 'i thutsi r'om 'i, nuu ya áie odira m fatsinu bihñutsira thuhu pa nuu bipt'e, gotho a m a na ra hem ipa dinte ya m 'uiya hnniPeuira 'ye konge ra ra Ta.

Hanjá pa ha ditúnira nfatsi, ge konge ya n'áb, ne konge m a ra pa dithándine dirangutho u t'uni, pa tsa dihá ra fatsi.

Hem 'i tñux thuhu m fatsi, ge a ra hem 'inzayo ha dithutsiya thuhu ya áiu to xinfatsingotho u m 'uika ra XeniHnni M 'onda, nuá nu ha dinte ya m 'uiya HnniPeuira 'ye konge ra ra Ta.

To xiárm 'edira bojá, nu pa ditúnira nfatsiya áinu pa ge un to hñte há ra bojá ne xin'an'yo ga m 'uika ya hnni.

Dithoki, ra m 'efinu ha dinte ya m 'uiya HnniPeuira 'ye konge ra ra Ta.

Hanjá dithokipa dinte ya hnni, ge xira m 'efira Danga nzayo pa dipot'íha dinjá pa ya hñdin'am pu dim 'uika ya hnni ya áiu to xiárm 'ede ra bojá ne pa ditúniya nfatsiu m 'a pa dinfatsi, ge nuna ge ditúnira pa a dinjúkira m 'efinu ha dinte ya m 'uiya ái.

Dithoki, ya ha dithokipa dinte ra hnni.

SEDESEM , ge a ra nzayo nt'ot'inu ra nte ya m 'uiya hnni konge ra Danga Nzayo M 'uika ra XeniHnniM 'onda.

Thokiko bojá , konge ra thokiko bojá dijañbiya ntúdiya áito adira nfatsi, dige ra nfatsipa ya áiu to túniya nfatsi.

To ádi, nuá ra Ta ge dá hñutsira thuhu pa dá bdira nfatsi, ge num u dithaki, pa ditúnira nfatsi.

Gátsi, ge konge ra thokiko bojá a dihokipa dida u xa túnidige ra nfatsi.

Pa ditúni, ge pa ditúnira fatsi ge dijúkira bojá koge ra chub hem 'injúkibojá.

Ge ra tsedidin'ú ra nguu nzayo, ge ra ndá nguu nzayo un ngatho ya m 'efinfatsika ya hnni.

To árm 'edira bojá, dá hñutsikon rom pö, tsutbim u 'igotho ya ái, bojá o fñico, nubú tso nñ tñm u n'a ra ái.

4. Tzotse

3.1 Gotho zotse

Ge dinfatsipa te diziya mengu to hñe n'ehé ra ta n'oho ne hñte há ra bojá ga m 'ui.

3.2 Tsotse nuya

a) Ge pa ditúnira bojá pa dim fatsite didaipa ya mengu dige ra nzaya; ne

b) Diá m a zú pa ditúniya ntsika ya mengu to hñe n'ehé ra ta n'oho ne hñte há ra bojá ga m 'ui.

4. Xñait'ode

4.1 Hnnit'ode

Ya áiu m 'uika ra XeniHnniM 'onda.

4.2 Hniniixixan zedi

Ya fi'oho petsi18 ne ta 59 njeya u m'uka ra XeniHniniM'onda ne xitsurthogira boja.

4.3 Hniniixitsotse

Ya fi'oho petsi18 ne ta 59 njeya, u to xi'arm'edira boja ne ua hñätho m'uka ra XeniHniniM'onda ne n'uka ra nguu ha m'ukonge ya bätisxoge ya fi'oho.

5. Dä kohm i

Ra m'fatsidikohm ixo ya hnini, 125 m'uka ra xeniHniniM'onda,

7. M'fatsi

6.1. Temam'fatsi

Nu ra n'fatsiä ditünige din'a ra m'otse xti'yo ya ntsipa dizin'a nzana ne ge xiditünira boja pa didaiu te ja m'edige di tünis \$ 500.00 ya bexu 00/100 (M.N.), konge ra chub hem'ipa di'ukiboja, di'ukingu ta k'utä yopi.

6.2 Tengu ditünira m'fatsi

Nuä ra m'fatsi di tünis, ge hinte dä guti, ge xidi uningotho ya ndä nzayom'uka ra xeniHniniM'onda, ne konge ra SEDESEM, ne ge hinte din'ptinixin'a ra boja ra ä to dä n'fatsi.

9. Hanja dithokingatho yu

7.1 Nu u to ntünira m'fatsi

7.1.1 Zämu ditüntho

Ya n'fatsi ditünis ya m'uka ra m'efige xidim'upu m'bo digen'u pa ditünis ya ja, pe ge xizämu dida u te dit'apipa di tsotse ya n'fatsi m'efin'faxe.

7.1.2 Te dit'adine ha dithäki

a) G' dar fi'oho dipetsi18 ne ta 59 njeya;

b) Dim'uka ra XeniHniniM'onda;

c) Ge xidi ngingu hinte hä ra boja ne xitsurthogira m'ui;

d) Ge m'use ka ra nguu konge ya bätisi fi'oho, ne ya chub bätisi petsu 0 ne ta 14 njeya; ne

e) Ne ma ra dim'a ra ndä nzayom'pote.

Pa din'u ha dä thogiya hem'it'adige xidinduidihmä, ge di udine dida ya hem'it'adidigehi'a:

a) Rank'oi tub hem'im a ra thuhune hapu m'ui (CURP);

b) Rank'oi ra hem'idi'opira ndä nzayo ha m'ui ha di'ä ge m'upu ka hnini dige ka ra XeniHniniM'onda ge xidida ra ndä hem'ipa dithändi, num'u ya hingim'upu ka ra hnini ge tsadidi'adipu ha m'up'a, ge dida ra ndä hem'ine ra nk'oi pa di thändi;

c) Ra hem'ira bätisim'ä ham'uu nu u petsi 0 ne ta 14 njeya ge dida ra nk'oi pa din'u;

d) Hem'idi m'ä ge xin'u ya fi'oho m'uka ra nguu; ne

e) Ne ma ra dim'a ra ndä nzayom'pote.

Ya ntúdidige ya jau xa t^ádige xin'ú ngu xa m'á ra hm ánda dige ra thándiya ntúdiya jaika ra XeniHniniM'ónda, ngu xa m'á ma ra digen'á ra m'édí.

7.1.3 Dan'ú ha ditútsinuyu

Ditúniu to t^{om} 'ipa ditúnira n^{atsi}u to xixa b^{dine} xa thutsiya thuhu ra hem 'ir'om 'ine xixsa da ngotho ya hem 'iu xa t^{api}, pa diyut'i, digen'á ra t^{uni}:

- a) Di ñ éhe hñu u am a ra dipetsi0 ne ta 14 njéya;
- b) Num u n'á ra bátsi ua ra u dipetsin'á ra tsedihnininditsa di'yo ne ua didar tseditho;
- c) Dim 'uika ya Hniniha ñátho ya ja;ne
- d) Ne ma ra dim'á ra ndá nzayo m pote.

7.1.4 Thuxthuhu

Ya to adira n^{faxte} ge xitsa di hokiya hem 'int^{adira} pa ne nupu ha m 'uira nguu da ya hem 'ira ndá to digáhá ya hem 'i.

Ya nda m pote m 'uika ya hnini ge n'ú xi'áya tsedipa dihm untsiya hem 'iu to adira n^{faxte} digen'á ra m'édí, ne digem pu din^{atsika} ra nguu ndá pa di thándiya hem 'int^{adi}.

Ra ndá nzayo n'ú ya faxte, ge xitsa di hokiko ra ndá, di hñutsine dihm untsingothono ya hem 'iya to xa adira n^{faxte}.

Ngotho ya japetsida b^{dine} da hñutsira thuhu pa ra ditúnira n^{faxt}, ge hinte da gut'ipa diyut'ika ra n^{faxte} digenseya.

7.1.5 Hem 'ipa te di thutsi

- a) Hem 'ipa yut'i;
- b) Hem 'idim'á ge xi'á m'édiga m 'uige hinte há ra bo'á garm 'uika ra xeniHniniM'ónda;ne
- c) Ne ma ra dim'á ra ndá nzayo m pote.

7.1.6 Da yut'i ha ya hmuntsi hem i

Ra ndá nzaya ge xi'á ra tsedidihm untsi ne dipot'ira hem 'iha di tsutsipa diyut'iya jaito din^{atsingu} xa m'á ra hm ánda ha xithándira nhó ra m'édíne ha xidin^{adi}ha ga thokira m'éditúnika ra haiXeniHniniM'ónda ne ka ya ta Hnini; ya ha di n^{ja} pa di hokine ha din^{ja}pipa di yut'í ja ra hm nuntsine ha dim pot'iya hem 'iha di thutsipa diyut'miya to t^{uninuna} ra n^{atsi}ge xidirase ra n^{faxte} nuna ra m'édíne ya nte ya m'úiya hnini ra Danga nzayo M 'uika ra XeniHniniM'ónda;ne ngu ma ra ya hm ánda dige u thokinhu jaya.

7.1.7 Hanja petsiu te ditúni

- a) Dihñá ra m'otse xidiho te dizine ra chub hem 'injika bo'á;ne
- b) Xithándira nhó, ge hindá tsutso ne xidinu diranguthono'á ngu n'á ra jaige petsihindá tsam 'i.

7.1.8 Te di hokidige ra n^{atsi}

- f) Dim'á m'ajanira nt^{ani}hñá á dit^{adi};
- g) Ge xihokira nhó ya n^{atsi}pa digen'ú xa m'á ne xa t^{uni};
- h) Ge num u da m'édira nyukin^{faxte} ua xtixegige xiditúnira n^{atsi}ge hinda nkombika ra nguu Ndá nzayo m'upu ha t^{uni}.
- i) Ge dipa din^{ase} ra m'faxte;

j) Dihokiya m'efika ra Hniniu dit'apimu xta m'á, ne

k) Nema ra dim'á ra ndā nzayo m'pote.

7.1.9 Numu hindā hokinuya

a) Numu da manga m'ethipa diyutika n'faxe;

b) Ge xidizira nhb ra n'fatsixa tūnige hnto diuni;

c) Numu nda m'ase pa dihfā ra n'fatsine hinda m'á hanja;

d) Ge hinda m'otsin'á ra t'etsine da ranzayo dim'á xa nm'isikoge ra faxe; ne

e) Nema ra dim'á ra ndā nzayo m'pote.

7.1.10 Ditsudiya to tūnira n'faxe

7.1.10.1 Dithākira ya pa

Numu hindā ra tem'e ā pa ditūnira faxe;

7.1.10.2 Hindibonine dithākira fatsi

a) Ge xidizira nhb ra n'fatsixa tūnige hnto diuni;

b) Hinda da ya hem'iu hima janipa diyutika ra n'fatsi;

c) Dim'ó dipot'ui, ua to diunira n'fatsi xa tūnidige ra faxe;

d) To diuni, dim'ó, dihm'pi, dim'pot'āui, dipoti, dikotsima ra digeny tūni;

e) Dihokiya dim'otsin'á ra t'etsine da ranzayo dim'á xa nm'isikoge ra faxe;

f) Dim'pot'pu ha m'uidige ka ra XeniHniniM'onda;

g) Dibon'be dige ra n'fatsi;

h) Ua didu; ne

i) Nema ra dim'á ra ndā nzayo m'pote.

Ra ndā nzayo nguu ge xira t'edidinuya pa dithoki.

7.1.11 To dihm'pira n'fatsi

Ra to xa tūnira n'fatsige xi'ā ra t'edidim'pefika ra hnini numu xta t'apira m'efi.

7.2 Ra tengu ditūnidige ra faxe

Ge didin'hamu ha dim'podiva hindim'podinu hanja ga tūnira n'fatsiya to xi'arm'ediya m'uiya βi, ne ua un'ngu ra za ā tūnidige ra faxe.

8. Yanguu to faxe

8.1 Yanguu ha xinu ya thoki

Ra Hm un'cinzayo ge xira t'edidinu ha dihogira nhb ya m'efine ha dibādidihokinuna ra m'efi.

8.2 Ko ha ga hokira ndä nzayo nuya

Ra ndä nguu nzayonu ngotho ya m'efipa dinte ya m'uiya Hnni, ge ra btsedine ra m'efidinuya, dinu ha diäpine ha di m'äpu pa di thokira nhio ra m'efina.

8.3 Ra nguu nzaya ha thokiya m'efi

Ra Dänga nzayo ntótira nte ya m'uihaidige ra SEDESEM, ne ngu ya kohm ihu nzayo ka ra haipu ha m'uiige xiä ya tsedidinuna ra m'efi, ka ya Ta Hnni.

8.4 Mpote ha dinhu ne he dim'äpu

8.4.1 Dihmuntsi

Ra zayo ge xidihm untsikonge:

- a) N'ä ra Ndä nzaya, ge n'ä ra äim'efinu ra nte ya m'uiya hnni;
- b) N'ä ra äiä ra npti, dige ra ndä nzaya ngatho ya nü m'efika ya hnnikonge ra SEDESEM;
- c) Hñäto ya mpote nzayo, ge digeh'ä:
 - N'ä äida m'fäxte dinguu ha n'ra boä;
 - N'ä äida m'fäxte dige ra nguu nu ra nhio ra nzaki;
 - N'ä äida m'fäxte dige ra nguu ha xihu ra m'efi;
 - Ya ndä nzaya dihnü nzaya dige ra ntätipa dinte ya m'uiya hnnihnnine konge ra SEDESEM;
 - Ra ndä nzayo un ngotho ya ha dinä pa nte ya m'uiya hnnine dige ra SEDESEM;
 - N'ä ra ndä nzaya m'upu ka ra tan zaya ha hnu ya boä dige ra SEDESEM.
- d) N'ä ra äige da m'etho nguu ge ra m'ethe, toä ra kutim bö ge ra SEDESEM; ne
- e) N'ä ra äim'fätsika nguu tsutbiua ka nguu nxadi.

N'ä ngun'ä ya mpote dihnin'ä ra n'fätsi.

Ra m'efiditünika ra mpote ge xidin'it'ingu ä dim'pefi.

Ya hm untsidige ra n'fäxte nzayo ge xipetsitsa diñä ne ne diñ'etsiya nzaya, pege nu ä ra mpote ra nzayo ntó t'in'ü ha ga tsanira boä, ge hense dañä.

Ya te dim'ä dige ya hm untsinzayo ge di thäkidigeu xangu xkithäki, num u dihkui, ra ndä mpote ge dim'ä to ä dinzaya.

Ra mpote nzaya xidim'ätira hm untsingu m'ü ya bihnün zänä, dixifi hñu m'etho pa dibädi, ne num u ngu xiäm'ä dige da hm nuntsi.

Ra nzayo ntótidi ädiä m'ätihm nuntsingu xa m'ä ra ndä nzayo, ngu hñupa digen'ä diä ra hm nuntsine num u xiäm'ä m'edira hm untsige dixifi 24 ora ä dinä.

Pa dinä ra hm untsiya pa xa m'ä ne ua xiäm'ä edidi thokin'ä ra hm untsidi thokikonge ra tsedira ndä, ge di thokira hm untsikonge ma de ne n'ä ra äi, pege xidi'öpyu ra ndä, ra nzaya ntóti, ra ndä nzaya un ha ga tsanira boä ne ra npote, ge xithäkira nhio.

Dindupa di thoginuya ne konge ya m'potehu, ge xitsa dim'ätiya m'a ra ya nzaya m'uika ya hnni, ya xam pate ne m'a ra ya ngatho tsutbi, pa diñätsidihokiya m'efidige u ngu di thokikonge ya boä, ne u am'a ra u di hokira nhio ya juat'ä hem'i.

Di njutsin'a ra hem 'ipa gatho ne n'a ngu n'a ya hm untsi, ha di thutsin'a ngu n'a ya u xa ngohu di thoki, ne di thogin'apu, ne digempu dintun'ye ya jito xa hm untsi ya nzaya.

8.4.2 Ya thandi

Ko ra tsedira mpote nzaya di hoki:

a) Dithogira thuxthuhu r'om 'ine ra hem 'iha thutsiya to m'fatsi, ne din'apu nepa dinhu 'a di thokine ha di hgiya to xidi t'unine, pa ha xidarm engu, dim 'a ha da yut'i nu ma ra din'u nu u ha da nyutua h'a ka ya n'fatsi, pe ge thandige h'ite ha ra boja ngu xi'arm 'edi, pa gen'a ge hense ra nda nzayo tsa dim 'a ha da yut'i;

b) Dim 'a dim podiya m'edifatsi, ge pa xidithokira nhio ra m'efna, di thandi'ndira nhio ne xithokira nhio dim 'apu;

c) Xidin'u ha thokira nhio ra m'efi, ngu ha ga m'at'i, m'u ya bi thux ya thuhu, xa boni, ga yut'ine ha ga m'padipa di yut'ia to xin'fatsi, ne ngu ha ga nzo tse u xa m'benira m'efidigen'a;

d) Dithakira nda nzaya tsutbiua nzaya nguu nxadi;

e) Digukine dipot'ia hm andase ga nzayo; ne

f) Nemara ya n'adixa thutsika ra m'efin'a.

12. Ha din'apipa di thokira m'efinfatsi

12.1 Ha n'apiga thokira m'efinfatsi

a) Ngu ra pa a binjira hem 'ihm untsidige ra Danga nzaya ka ra Xenihniim 'onda, ne konge ra SEDESEM, ya nguu to nu ya m'efika ra haihniim 'onda di h'oniham pu dim 'uira nguu nzaya ha di t'unira n'fatsipa dintsedia, ge xidi jutsira hem 'ingu dindugine dijadi;

b) Ra nda nzaya n'u ngotho ya nguu nzaya m'upu ka ra hninige digaha ya hem 'int'adingatsi;

c) Dinda ya hem 'int'adi, nda nzaya n'u ngotho ya nguu nzaya m'upu ka ra hninipa din'u ya hem 'ine dihm untsikongotho dige u ranguthohu, nuya ge xidigatsika ra Nda nguu nzaya m'a su ra m'efidigehia pa di thogi.

d) Ra nda nguu nzaya m'a su u'dinde ra mpote nzaya ya hem 'it'adipa di uadidihokira t'adin'fatsi;

e) Diuadida m'a nda u di thogidige ya nt'adi, ra nda nguu nzaya ge ra tsudidinuya ne dixifira nda nzaya pa di t'unine ra t'adin'fatsira jia;

f) Ra nda nguu nzaya m'upu ka xidihaidiunipa ha di jira njit'i;

g) Ra nda nguu nzaya n'u ha ga hogira nhio ra m'efipa ge u to t'unira n'fatsige xitsa di n'a ne dim 'a ka nda nguu nzaya ge ya xa t'unipa h'ite da n'a ne di yopu ra pa a da t'unira n'fatsi, ne

h) Ra nda nguu nzaya m'upu ce xipetsim a su hm untsira hem 'int'adi.

Ra ha ga t'unira m'fatsi di thakui to honi nun'a mfatsinum u'fatsi n'a m'ohohonira befide nzaya ne nu u ya t'etsi nzaya ne, ne nupu da m'etsin'a ra ntso m'inehe da thaki, ne num u hinda bode ngu m'anga ra nguu hm untsim'fatsi.

9.2 Da thakidigen'a ra m'fatsi

Num u to di thakidige m'fatsi ya da kuabi ra mfaste da hm'a, ne num u ya hinga n'apu nu'a ote ngu nu'a mangua ha nun'a hemi nt'ot'i, ne nun'a da tumbabi ma n'a ra jai to di otua ra bedi, ne ya di huxa ra thuhu ha ra hem im'fatsim a m'etho xa thutsige ditumbabi, ge n'apu xa hm a ne n'apu da tothe ra thuxthuhu r'om 'i.

Nua ra nguu nda nguu nzaya j'a m'a su ge dixifira mpote nzaya ya m'efixa thokine dida ya n'fate dige ra pa a ra yut'ia jika ra n'fate.

13. Ndā nzayo ne konge ngatho m a ra

Ha ya nguu hm untsim fātsida hāndito ote xa nō ra m fātsibefi, ne geā da hiandi ne m'a njapida totue hā, ha njabu hinda nja n'a ra ntso muiha ya befi, ne hinda tsoki ma'ra ya nguu hmuntsi mfsatsi ne da iothe ya befinuā dihñepiā, ne njabu da nja n'a ra hogā ra befira dānga nzaya

Ra SEDESEM ge xipabithim fātsinuu fātsi ge ma nja n'a ra befipa da bādide ya pte u ā, ne nuu mpefide m bo u, ne da bādira thinzaya buiha ra thihnnim bo xeni Monda, ha nun'a nguu hmuntsi mfātsi.

Ra SEDESEM tsa dā thokira ya m fātsihem iko m a ra ya hm untsin fātsi, ne ngu nuu ja m asu ra boja, ne toho petsiu, ngu ha ra xeni hnnim onda ne ha m bo ra thixeni hnniā, ne da za nehe da thādira m fātsiha ya ta nguunxadinubu hin'a da thoni habu tsu ra m fātsi pa mfaxte nguu nu nguu nuā ne nun'a hmuntsi mfātsi.

14. Hanja ga thokiya m 'efiya kuat'ijāika ya Hnni.

Ra nu hanja ga mpefine ha ga tenira m 'efinfaxte, ha xifikuat'ipa ra nfātsira nzaya tsutbika ra hnningu ra faxtehu ga nzaya.

Ya nfātsi faxte hokiya m 'efika ya hnnige m u ya bim 'āt'i, ge xikuat'ipa dinfaxte ngu ya tsutbihm untsi, nguu nxadi, n'eni m 'āthā, ya n'ēine ka hnni.

12 Thudi

12.1 Hha dinthudi

Nu ra ntūdidi ge ra m 'efinfaxte ge xidithokingu xa m 'ā ra hm ānda, ngu ha ga nādine un ka nādithāndingu xa m 'ā ya hm untsi.

Nuna ra hem 'infātsige dinjukika ra hem 'i "Gaceta del Gobierno" ne di bonine ka ra xihem 'iweb dige ra SEDESEM .

Nguu xa thutsika ra xeni 18 dige ra Xeni, ge ngotho hem 'iu xa thokipa gehā ge xiditūdipa dinfādige dinjukine xidi thutsinuya ra nā xa thuxkua ka ra hm ānda n'ā:

"NUNA HMUNTSIHEMI, HNTO RA METIN 'A RA MBOHO NZAYA. HNG ITSA TO DA HÑĀ NUNA NU RA NTE M 'UIYA HNNI NUMU TO DA HÑĀ GE DINZEKINUNA PA DA M 'Ā FADINE DA THAMBIRA BOJA KO YA NZAYA NGU NUĀ MANGA KA RA HMĀNDĀ".

12.2 Dihm untsi

Ra hm untsa hem 'ige di jnkira Dānda m zaya m 'uika ra xeni hnnim 'onda, ne konge ra SEDESEM , ngu dim 'ā ya ndā nzaya, ne hangum 'uira boja pa n' u tengu dinjuki.

13 Xinegiho

Ra Ndā nguu ngatho nu ya m 'efiha dinte ya m 'uiya hnnige xik'āhā ra thuxthuhu to tūnira nfātsi, u xa m 'ā konge ya fātsihu ngu m 'ā ka ra heke VIII dige ra xeni 12 ha xa thutsika ra Hm ānda negixa nhō y pa dinjut'ira nādika ra Xeni hnni M 'onda ne ka ya Ta hnni, ha thāndine jatita ntūdiha m 'uiya jai.

14. Ha dim 'āpu

Ra Ndā nguu ngatho nu ya m 'efige ra tsedidin' u ha di'āpipa dihogira nhō ra m 'efine dida uenda u hokikonge ra nzaya m u ya bihm untsihu.

15. Ha dithogi

15.1 T'ūdiu xa thogi

Ge xitsa dithokin' a ra tūdiu xa thogi, ngu nu ra CEPS , ge xihandiha ga hogira nhō ra m 'efinfātsi.

15.2 Nu hanja xa thoki

Ra Ndā nguū ngātho nu ya m'ēfige ra tsedidida uenda u hoki njēya m u konge ra CIEPS, ngu ha ga m u ya bihm untshu.

16. To nu ha ga tsanira boja, ne ko ra thāndihogira m'ēfi

To nu ha ga tsanira boja, ne ko ra thāndihogira m'ēfidige ra m'ēfinu ha dinte ya m'uiya hnhige xijasū ra Ta ndā tsutbi ka ra XeniHniniM'onda, ne ra nzaya nu ha ga tsanira boja m'uiya ra XeniHniniM'onda ne ra hm untsi pagense yu nu ra SEDESEM, ge xidinu ha dijipipa dithokiu xijarm'edipa dinu ha ditūniya nfatsiya jaito hā ra nfatsi.

17. Ngaxte ne m'ā

Num u hngi jpu, ge dā ngaxte ne ua m'ā dige u hngihogira nhio num u ya bitūnira fatsi, ge xitsa ditūdiya to tūnira naxte ne ua ko ngātho ya hnhinuya ya ha tsā pa dingaxte:

a) Pa dintot'i:

Ka ya nguū Hm untsin'ū ngātho ya m'ēfitūnipa dinte ya m'uiya Hnini, m'uiya Av. Bañ Vebcidad Paseo Tolbecan m'ēde 1003, Col.Zona Industrial, Zuni, C.P. 50071, Zuni, M'onda.

a) Dige ra ntōxgu:

Ka ya nguū Hm untsin'ū ngātho ya m'ēfitūnipa dinte ya m'uiya Hnini 01 (722) 1 80 25 19, 01 (722) 226 01 82 ne ka ha tōde ya to ngaxte ka ra ntōxgu ka ra XeniHniniM'onda (CATGEM) hnte dā gūt'io 1 800 6 96 96 96 ne pa ntho ge Ngātho M'onda ge 070 pa ngātho Zunine ko ya hnini.

b) Dige ka ra m'ehniyap'ū:

Ne ka ra m'ehnihem'iyapu gen'ā dgprogram asociates@edom.exgob.mx ne ka ra xiwww.secogem.gob.mx/SAM.

d) Dinsg:

Ka ra nguū nzaya nu ra boja m'upu mbo dige ra SEDESEM, mupu ka ra Av. Bañ Vebcidad paseo Tolbecan m'ēde 1003, km. 52.5 Col.Zona Industrial, N. Zuni, XeniHniniM'onda, C.P. 50071 T'ōxgu 01 (722) 1 99 70 89; ka ya nguū nzaya ha nu ha ga thuni ne ha ga thogira boja tūniya jaika ra hnini ne ua ka ra ndā nguū ngotho nu ya nzaya ge ra tsedidinuyu ka ra XeniHniniM'onda.

THOGIPU

N'Ā. Dintjkinuna ra hem irangutho xa ngohu pa ya m'ēfi ra nānzū p'ia ka ra "Gaceta del Gobierno".

YOHO. Pa dimpodiya m'ēfinuna ra hem'ige diyutim pa ā dibonira ra hem'iya pa u dinzaya nu ka ra "Gaceta del Gobierno" ne xi di mutpu u xa thutsine ta dimpodinuya m'xtim'ā u ata digatsira m'ēfi ra ndā nzaya.

HNU. Ya m'ēfinu ha g ante ya m'uiya hnhige xidibonikongatho u xa thokipa dinādira nhio.

GOHO. Pa do tūnira nātsidigen'ā ra m'ēfinu ha nte ya m'uiya hnini, ge ditūnihangu jā ra boja ā xa nāt'i.

KUT'Ā. Ngātho u hixa thuxkua ka ra hem'in'ā, ge xidihokira ndā hm untsin zaya.

Ja ra Hnini N. Zuni Lerdo, ra hñaxu ra XeniHniniM'onda, ra pa 28 n'ā nzāna jēya 2014.

ÑANTE. ELIZABETH VILCHIS PEREZ
NZAYA MFASTE PA NU HA GANTE YA HNINI
DI GE RA NDĀ NZAYA XENIM'ONDA

Traducido por:
M. en C. Petra Benítez Navarrete
Lengua O tom í.

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

RA M EDE UENDA MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA, MFAXTE THOKINTSUIXENIM ONDA YA M EHÑA
M UIRA ZA NGU MA RA XENI3 HEKIXI5, 6, 10, 11, 17 HEKIV NE 18 RA HMÁNDA NTE YA HNNIRA XENIHAI
M ONDA; HEKI8 HEKI19, 20, 21, NE 26 DGE RA HEM IMÁ HMÁNDA NTE YA HNNIM ONDA; 14 HEKIXV BI
BONINE M UIRA HU NTSUIPA YA M EHNA PA DA M UIRA ZA YA JÁINE 10 HEKE VIIMÁ RA HEM IM UIMBO, NE

KONGEHA

Ge á nu á ra m éfira za ra nzaya ra Xenihnnim ónda, petsida tsonida nu ra nhó ya m úine ya nzakiya m éhñá nu u to
petsi18 ne 59 njeya, ge xidithándira nhó ha ga ngatho ra nzayo nu ha dinte ya m úiya hnnige xixa hm á ko ra m éfika
ra Xenihnnim ónda.

Ge á ra ntsuipede ngatho ra xim ha m óndage ra m éfinu ra (ENOE) údipa dinfádira ka ra Xenihnnim ónda, ra n'yoho ra
hñu nzáná 2010, ya m éfiya nana ge binte ra bojá ngu ra 14 ne dim ápu ya jeya ge ngu hñte biéhe xagu ya bátsiu m i
m útho ra 42.8 %; ge nuna ra m éde ge atho xibinte ra 70.5% dige ya me u to hñte ñ'ehé ra ndo ne ngu ra 47.6% nu u bi
hñe ya ndo (m use bihñe uira ndo ne ua bidu ya ndo).

Ge konge ya m éfiu te pefi, dihñu ne retá ya m éhñá u to mpefine ñ'ehé ya bátsi
(29.4%) ge mpo, ne nu u made ge ra (28.4%) ge xim pefise konge ya m éfi petse ne ngu xo ra (15.4%) mpefika ya m éfi
fabrika ne ua hokiya nzatho m éfi thokika ya hñni. ne ma ra dige kutá (19.5%) ngu mpefixo 45 ora dige ya pa ne ngu
xohñu dige ra (67.7) hñte pete ne ua hñgipádipa dim á ka nguu tsuñipa dithunira nthothe, ge njápu ge ya m éfi hñte
thuniha dim á pa dintóthe ge ya m éfse ge hñto mpehu ra za m éfi.

Ge ra ndá nzaya nu ra nte ya hñnige petsida nu xa za padin'ú, ha dithoniá diápi ne ha dithogine ha dim ótsipa di
m úixa nhó ya ta m éhñá, pa dim úira nhó; ge njápu, ra m éfinuna nu ra nte ya m éhñá ka ya hñnipa xiditsotse ya
nñenipa dite ge ngu xiditsotse dinu ya m éhñá petsingu dige 18 ne ta 59 njeya nu u to xitsurthogigá m úige xiditúni
ra bojá ngu t'em biñts; ge njápu ga m úika ya hñnige xidizipó rangutho te á ka ya hñnige xiéne ra m éfinuna.

Ge nu pa dithokine pa ndiyutínuna ra nñatsinte ka ra hñnipa ya m éhñá to xitsotse ra nte, ge binduira pa ra 30 n'á
nzáná ra 2012, bibonira ka ra hñm u hem'i "Gaceta del gobierno" nu ra hem íha dithunu ra nñatsi, ha m áá te dithunira
nñatsi, biyutíra pa ra 1 ra retá m a n'á ra nzáná ra jeya 2013 ne ge xibim podira digehá, ha xa thutsiya ko te dinfatsi
to xitúnira fñxte digenseya.

Ge ngu ra nzaya hm untsin'ú ha dim áápu, dige á ha xa thutsika ra CASPD SMLG/SE/01/2014/001 bim áá ka nduim untsi
ra pa ra 20 ra n'á ra záná dige ra jeya 2014, ngum á ra hem ínt'ofó 21506A000/RO-012/2014, ra pa 23 n'á nzáná ra jeya
2014, biñhogine biboningu m á ra nduira xeni23 xa thutsu dige ra hm ánda pa dinte ya m úiya hñnika ra Xenihnni
M ónda, biñhogine biboningu m á ra nduidipetsida thokinuya:

Ge konge ra m éde hem í208F1A000/RESOL-023/2014, dige ra pa 24 n'á nzáná jeya 2014, ra ndá nzaya nu ha dinte ya
m úiya ái, ngu xa tñtsika ra m éfi hm ánda pa xidinte ya m úiya hñnika ra xenihnnim ónda ne ka ya Ta hñnixa hm á
ya hm ánda, bihm á ka ra á m im podira m éfinu ha nte ya hñni, digenya ya xa thutsi, ge hñto da doninuya, ge xixtá hutsi
nuya:

GENGU XA M Á RA NDÁ NZAYA KA RA XENIHNNIM ÓNDA NU YA M ÚIYA M EHÑÁ KA YA HNNIGE KONGEÑ
XIZA MPADIRA M EFINU HA GA NTE YA M ÚIYA HNNIYA M EHÑÁ NU HA XIGA Ñ ÉTSIYA NTE.

HANJA GA THOKIRA M EFINU HA GA NTE YA M ÚIYA HNNI
YA M EHÑÁ NU HA XIGA Ñ ÉTSIYA NTE.

1. Gatho te hm á

1.1 Te da thoki

Ra m éfi thokipa dinu ha ga nte ya m úiya hñniya m éhñá nu ha xiga ñ'etsiya nte ge xitsotse dipa ya hñte tsu diáar
m édiya m úi ya m éhñá nu u ngu petsixo 18 ne ta 59 njeya u m úika ra xenihnnim ónda, ge ditúnira nñatsira bojá.

1.2 Ya m'etsitem 'uika ya hninipa dit'uni
Nzi, nxadi, nt'otha ne hindā tsutsa.

2. Temā ya hñā

Ge pa dithokiya m'efinuya, ge xixa nñadige:

Nfatsi, ge xidit'uniya boḗ ya to petsira nñatsi.

To t'uniya nñatsi, ra m'ehñā ā xa nguatiika ya hm untsifatsira m'efiun ha ga nte ya m'uiya hninira m'ehñā nu ha gixa
ñ'etsinente ya m'ui.

CEMYBS, ra nzayo m'uiika ra xeniHnniM 'onda nu ya m'ehñā ne to nu ra nte ra hnni.

Nguu ha dijut'i, dim 'uira ngu ha dijut'ingu xa m'ā ra CEMYBS.

CEPS, ra ndā nzayo ā xihonira nñadine nu ha ga thogiya m'efiya tsitsinzayo m'uiika ya hnni.

Hm untsinzaya, ra hm untsinzaya nu ne handiha ga thogira nhō ā dim 'apu ra nñatsinte ya m'ehñā xinu ha gā ñ'etsiya
nte.

Nguu nzayo Mupu ka hnni, ngatho ya ngu nzaya u to nñaxhu nu ne hokinuya ya m'efikonge ya ndā nzayo ka ya xeni
hningatho M'onda nu u m'uiika xeniHnni.

To Jamasu ha ga thokira m'efi, Ra ta ngu nzaya nu ha ga m'uiira nhō ya m'ehñā xinu ha gā ñ'etsiya nte dige ra
CEMYBS.

Ngu nzaya m'a ha dithoki, ra hm untsinzayo nu ha m'ā ra m'efinuna ra m'efiha nu ha gā nte ya m'uiya hnninu ne ya
m'ehñā ha ga ñ'etsine ha ga nte.

Hm ānda, Ra Hm ānda nu ra m'efiha ga nte ya m'uiya Hnnika ra XeniHnniM 'onda.

Ya thuxthuhu t'om 'i, ra thuxthuhu to xa adika ra nt'adi, ge xidigāhā ya nt'adiy te nhe ngu xa thutsika ra hem 'im 'efinuna
nu ha gā nte ya m'uiya hnnine nu ne ya m'ehñā ha ga ñ'etsine ha ga nte.

Ha ngu u dithuni, ge xidithuni ne xtint'in ā ra ñ'āib ne xithutsbira thunu, ā to nñatsipa dithunira ā ra m'otsi.

Hapu dithutsi, ra ngu ā xa ñākira ndā nzayo digen ā ra m'efna ne digāhā ya hem 'int'adipa diyut'ika ra nñatsinu ha di
te ya m'uiya hnnide ge ya m'ehñā nu ha gā ñ'etsine gā nte.

To u da t'uni, ge ā ra hem 'idiboniha xithuttsiya thuhu ne ge dim 'ā ge m'uiika ra xeniHnniM 'onda, ge xixa nu ha dite
ya m'uiya hnnide ge ya m'ehñā nu ha gā ñ'etsine gā nte.

To xijarm 'ediga m'ui, pa genu ya ãitixijarm 'edira m'uib ge hinte hā ra boḗ pa te didaiy te ãarm 'edine hingitsa di
honipa dñatsiya te ãa ka ya hnni.

Thoki, ra m'efinu ra nte ya m'uiya Hnnine nu ne ya m'ehñā nu ha gā ñ'etsine gā nte.

Thokipa dinte ya hnni, nu u ya ngu nzaya ne ya ndā nzaya ge potiḡ hingirangutho da unite ne ua n'ā ra m'padito da
t'uniya m'ats'ingum ā ra hem 'ihanḡ dithoki.

Ge xidinhnu ra nzaki, ge xidinhnu konge ra nk'oi 'ye ne pa xidim fadira nhō m'uinzakingatho ya ãito xa t'uniya nñatsi
nuna.

Te hoki, ya ha gā thokinuya ya m'efi.

T'ot'e boḗ, ko ra t'ot'e boḗ pa ha dithuttsiya t'udiyo adira nñatsi, ne to t'uinuna ra nñatsina nuu ya xa t'uni.

To adi, ya ãixa hñuttsiya thuhu pa ge, ha di t'uni, ra nñaxte digen ā ra nñatsi.

Gātsi, ra hem 'iā xa t'uniya nñkika ra boḗ ngu embige ā ra m'unedero boḗ ne ua ra tarḡta debito.

Ha dipoti, ra boḗ ā xa t'unige xidiḡkikonge ra ā ra m'unedero boḗ ne ua ra tarḡta debito.

Japa ra m'edi, ra te thogira ãingu ra tsuḡbi, ka ra hnni, ne ua xijarm 'edira boḗ ne ua ngu hingitsa da m'pefi, ge m'uiya
ñinḡua.

3. Hapu da tsotse

3.1. Gatho

Din~~f~~atsikonge ra t~~u~~nibo~~h~~ ya m 'eh~~n~~ā pa xidim 'uira n~~h~~o ya thogia xi~~j~~arm 'ediya bo~~h~~.

3.2. Ngu~~j~~aya

Gā n~~f~~atsipa ya te m 'e~~j~~arm 'ediya m 'uika ya nguu ya ~~j~~inu u xi~~j~~arm 'edi, ne ngu pa dinte te di thokiya to xo xa t~~u~~nira n~~f~~atsi u to xa ~~j~~idinuna ra n~~f~~atsi.

4. Q~~u~~te gatho

4.1. Gatho ya hnini

Ya m 'eh~~n~~ā m 'uika ra XeniHniniM 'onda.

4.2. T~~u~~otse hnini

Ya m 'eh~~n~~ā u p~~e~~tsil8 ne ta 59 n~~j~~'eya nu u m 'uika ra XeniHniniM 'onda.

4.3. Ham pu ta tsoniya hnini

Ya m 'eh~~n~~ā u p~~e~~tsil8 ne ta 59 n~~j~~'eya nu u m 'uika ra XeniHniniM 'onda u to hinte hā ra bo~~h~~ ge xi~~j~~arm 'edigā m 'ui.

5. Ha tsegi

Nuna ra thokige xinu gatho ya 125 dānga Hnini ra XeniHniniM 'onda, ge xinu ha gā m 'uira n~~h~~o ya hnini.

Ya hniniham pu ~~j~~ā ra m 'edige xu t~~u~~ni, ne ngu kut~~u~~n~~j~~'eya m 'u ko ra C EPS, pa dit~~u~~nira n~~f~~atsi ngu xa m 'ā ra hm ānda.

6. M~~f~~atsi6.1. Ya te m a m~~f~~atsidit~~u~~ni

ra n~~f~~atsidit~~u~~nige ngu ge ra m podibo~~h~~, ge xidit~~u~~nixā kut~~u~~ā yopi, n'ā ngu n'ā ya to xa t~~u~~nira n~~f~~atsi, ne xidin~~x~~ahnine ya ~~j~~ito xidi~~h~~di.

6.2. Tengu ra m~~f~~atsi

Ra m~~f~~atsi ā dit~~u~~nihnte da ngo~~b~~ige di~~j~~itingatho ra ndā nzaya m 'uika ra XenihaIM 'onda, ne konge ra CEMYBS, ge un ra n~~f~~ā ge dit~~u~~nira m podibo~~h~~ dīn 'yopixo kut~~u~~ā ne hinte dā gut~~u~~ira bo~~h~~ ā to xa t~~u~~ninuna ra n~~f~~atsi.

Ra n~~f~~atsibo~~h~~ ā dit~~u~~nige xo \$ 550.00 (xo kut~~u~~ā n~~h~~ebe ne gudm 'i 00/100 M N.).

7. Hangu dim 'ot~~u~~7.1. Tou da t~~u~~ni7.1.1. Te t~~u~~apine han~~j~~ā dit~~u~~ni

a) Di~~p~~etsil8 ne ta 59 n~~j~~'eya;

b) Ge hinte hā ra bo~~h~~ xi~~j~~arm 'edi; ne

c) Dim 'uika ra XeniHniniM 'onda.

Neu m a ra ya hem 'iu da t~~u~~api, ne ge dida nuya t~~u~~api.

a) Ra hem 'im 'ā ra m 'uine n'ā nk'oi~~p~~a din~~n~~u;

b) Nk'oi~~m~~ ā ham pu m 'uipa din~~n~~adine din~~n~~u;

c) Nk'oi~~r~~a t~~u~~b hem 'im 'ā ra thuhu ne habu m 'ui (CURP);

d) Nk'oi ra tūb hem 'i kua tīa hni m e m a habu m 'uipa dinū; ne

e) Ne u ma ra da m 'a ra nzaya.

Ya nt'adin hem 'iu xti'apige xidinu ngu m 'a ra hm anda pa dim a biya tūdiha m 'uika ra XeniHniniM 'onda, ne ngu m 'a ra hm anda nuna ra m 'efi.

7.1.2 Te da hnu pa da tūni.

U to da thunira n'atsige nu u to xa yut'ika ra n'otsi, ne ge di thuntho ge ndā thākbi ra n'atsingu xa m 'a ka ya hem 'iha xa m bonira thokin'atsi.

a) Ge dar me ka ra nguu;

b) Ge hntē dipetsira nguu;

c) Ge dim 'u hu ka ra nguu ha m 'u ingatho ya m engu ngu xa xang; ne

d) Ne u ma ra da m 'a ra nzaya.

7.1.3 Ma da huxa ya thuhu

Ra to xi'adira n'atsige da m 'a digāzse ya hem 'ika ra thuxthuhu, nupu ha m 'ui, ge diūdiya hem 'iu t'adingu xa m 'a ra m 'efinuna ne ge xidithutsika ra bo'ā petsiya nzayo pa gen'ā ra n'atsi.

Num u ya biuadibih'utsira thuhu ka ra cedula thuxthuhu konge ra m 'ede ntenifib, ra to adira n'atsige xidit'untira 'ye ne ua, dikotsiko ra nk'oi 'ye, ge pa xiuniuendā ge xa hokira nt'adi.

Ngatho ya 'āipetsige da tūnira n'atsi, ge da 'ādige hinte da gut'ira bo'ā pa diyut'ika ra n'atsi.

7.1.4 Hem 'iha di thuxthuhu

a) Hem 'iha adipa diyut'ine ra kōkis ha m 'uipa dir'ni;

b) Hem 'ipa ha di ut'i

c) Hem 'iha m 'a ge xi'arm 'edira thogika XeniHniniM 'onda;

d) Hem 'iha xa thutsige hā xa yut'i;

e) Hem 'iha adipa dinxahni, num u xi'arm 'edi; ne

f) Ne u ma ra da m 'a ra nzaya.

7.1.5 Hem 'i huxa thuhu

Ra CEMYBS dihmuntsine dipotiya thuxthuhu u to xa thunira n'atsinuna ngu xa thutsika ra hm anda ge xim a m a janipa to tsa da ut'iya 'āim 'u ika ra XeniHniniM 'onda ne ka ya ta hni; nu 'ā din'ā pa diuat'ine dim podi ra thuxthuhu ya to n'atsine ya thuxm 'efige xidirase ra m 'uipa dinte ya Hnixa hokira ndā Nzayo ka ra XeniHniniM 'onda, ne m a ra ya hm anda u da hm ā dā thokipa 'ājehiā.

7.1.6 Te petsito tūnira m 'ats'i

a) Dihñā mede ra n'ut'i;

b) Dihñā ra n'ut'ibo'ā;

c) Dihñā ra nxadi, num u xa 'adi; ne

d) Xidinū ra nhb, diranguntho ne nixidā tūtso.

7.1.7 Te petsida hokito tūnira m 'ats'i

f) Dā m 'a m a janira hñā dā t'ani;

g) Num u dā m 'edira hem 'ina 'ib ne ua ya xtixenige 'dingaxte pa dit'unim a n'ā ne dixifne pa dibādira CEMYBS nidi n'yo ra hem 'i.

h) Ge xidixifto xi^{ar}tsedidige ya m 'efite hokine ua potidige ra m 'efinuna.

d) Ge xidipa dinu ha m 'uira nhō ra nzakinum u xtā m 'āt'i;

e) Ge xidim 'ā ka ya xahni^u xa 'ādi;ne

f) Xidinu ra nhō ya te me u xa t'unidigen 'ā ra n'fatsi.

7.1.8 Num u hndā hokira nhō

a) Num u hndā m ā m ājuānipa dit'unira m 'fats'i;

b) Num u hndā m 'ā dā nu ha m 'uira nhō ra nzaki

c) Num u ngu diyopidihñutsira thuhu pa diyut'ira ngaxte;

d) Num u dihokira m 'efine ua dim 'otsin 'ā ra t'etsinzayo ne ngu dihñāpidigen 'ā ya n'fatsi;ne

e) Ne u ma ra dā m 'ā ra nzaya.

7.1.9 Ditapiuendā ya m 'ehñā

7.1.9.1 Dithāki ra ya pa

a) Num u thuts'iyopira t'adin'fatsixtir'nika ra thuxthuhu;ngu nuna, ge xidit'ākira n'fatsidige ya pa ngu dinu ra to unira n'fatsige ngu ta dihokira nhō m ā n'agira thogiā;

b) Num u hndā m 'ā dā nu ha m 'uira nhō ra nzaki;ne

c) Ne ma ra u dim 'ā ra Ndā Nzayo.

7.1.9.2 Dithāki dige ra n'fatsi

a) Num u hndā m ā m ājuānipa dit'unira m 'fats'i;

b) Num u dihokira m 'efine ua dim 'otsin 'ā ra t'etsinzayo ne ngu dihñāpidigen 'ā ya n'fatsi;

c) Num u hndā hokira nhō digen 'ā ra n'fatsi;

d) Num u di m potiha m 'uine ua dibonidige ka ra XeniHnnim 'ōnda;

e) Dibonise dige ra n'fatsi;

f) M u dā du;ne

g) Ne ma ra u dim 'ā ra Ndā Nzayo.

Ra ndā nzayo nu digen 'ā ra m 'efige ra ntsū dihokinuna.

7.1.10 Dim pefira to t'unira n'fatsi.

Ra m 'ehñā ge dihokiya m 'efika ra hnnim u xtā tsifi.

7.2 Da nda to t'unira m 'fats'i

Ra gātsinxadiya n'fatsi^ādige num uxta uadiya nxadige di thuniya n'fatsingu xa thutsira m 'ede 6.1 digen 'ā ra m 'efi.

8. Nguu m 'fats'i

8.1 Nguu ha nu hanja ga thoki.

Ra hm untsinzayo ge ra tsedidinu nuna ra m 'efine dibadidimpote ra m 'efi

8.2 Nguu nzaya japida hoki.

Ra nguundā nzaya nte m'uiira za pageu ya m'ehñā ra CEM YBS; ge petsida nu ha dijapidi thokinuna ra m'efi.

8.3 Hm untsinzaya ote ha didenira m'efi.

8.3.1. Hm untsi

Ra hm untsinzayo ge dikuat'inyu:

a) N'ā ra ndā, ge ā to dim fets'ipa din'yo tidige ra m'efinu ra nte ya m'uiya hnini;

b) N'ā ra nāxte diñot'ige pa di fets'ira CEM YBS;

c) Kuta ya m'fexte, digenhā:

-N'ā ra m'pote ra ndā to nu ra bojā tūni;

-N'ā ra m'pote ra ndā nu ya nguun'ot'he;

-N'ā ra m'pote ra ndā nu ya m'efi;

-N'ā ra m'pote ra ndā n'ot'inu ra nte ra bojā ne.

-N'ā ra m'pote dige ra nzayo nu ya nte ya m'engu;

d) N'ā ra m'pote ra ndā ra nguunzaya nu ha dim a ra bojā ā tūnine ra CEM YBS;

e) N'ā ra m'pote nzayo tsutbine ua ra m'pote nguunxadi; ne

f) Ra ndā nzayo ote ra nhio ra tūni bojā konge ra nzayo nt'at'inu ra nte ya m'uiya hnini.

N'ā ngu n'ā u da hionin'ā ra m'pote.

Ra m'efida tūni m'bo dige u ya jaito ote darnhio.

Ya jai to ote peti da t'ode ne da etsi, honse ra m'pote ra ndā to nu thoki ra za thoki ko ra bojā t'uni hose tsa da ñā.

Nu u te hmā ya hm untsinzayo ote da numu to mā di geu ya jai thogi mā ge etsi, numu da mayegi ra ndā peti ge da mā to da gohin a n'agi.

Ya ko te dihm ā dige ra hm untsi nzayo ge xidarnguto dim'otsi, numu diranguduige ra ndā nzayo dim'ā to ā dinzayo.

Ra ndā nzayo dihm unts'ingu numu ya biññu nāñā ngu ya xa m'ā ne ua numu ngu jarm'edige xidim'at'in'it'ho ra pa ā jarm'edi.

Ra nzayo n'ot'ige xidi jukira hem'Thm at'ingu ya xa m'badira ndā nzaya, hñupa dige ra pa, ā da nja ra hm untsi, ngu 24 ora m'et'ho dim'ā.

Nu ngu xa hm ā kon gatho ya hm untsinzayo, ge xitsa dinzan'ika ya hm untsim'efi ya ndā nzayo m'pefika ya nguunzayo, ya xam pate ne ya hm untsim'pefise ya m'efi, ge numu ngu xi jarm'edi diñ'opu pa gidithokira nhio ra m'efi, ha di thokiya hem'im'efine ua m'a ra m'efi.

Da n'jutsin'ā ra hem'ixa thuts'iu xa hmā ne te bi hogi te bi hmā ja ra ya hm untsi ne xa t'ot'i ne xa ntunt'iny'e ne u ya jaito ngatho xa hm untsi.

8.3.2 Te peti da hoki

a) Dithogira hem'ithuxthuhu, ne ra thuxthuhu to xa tūnira n'etsi, ge ha xa thutsiya ra hem'ihanja ga tūnira n'etsinum u xi jarm'edidinhu ne, pa dithogi, ne pa xidinthoki to xa juti, ge xidim'adige xi jarm'edi, numu to xi adige hñe xa da ngatho ya ntadihem'idige ra m'fexte, pege xi jarm'edira n'etsi, ge xidinu ra ndā pa dim'ā ha dā yuti.

b) Da nu to u diñ'yo di yuti dim'pote u to ya xixa thakidige ya pa u ngu ya tūnira n'etsidigen'ā ra m',efige xidithogi kongen'ā;

- c) Da nu pa da uni ma ra u ya jā ito biadira m fāsi, pa dibadine dihogira nhō, ra n fāsidige u xa thoki;
- d) Da thogine da pati ya hem 'hngin'apupa da hogira zapa da hegira za ge da teniha thoki;
- e) Da hokine da patinuumā te hoki di geu; ne
- f) Dit'etsira ndā nzayo dim pote ya to petsiya m 'efse ne ua ka ya nguu nzayo nxadi; ne
- g) Ma ra ya m'ā hanja di thoki nuna ra m'efi.

9. Hanja dithoki

9.1 Hanja gā thokiyu

- a) Ra ndā Nzaya M 'uika ra XeniHniniM 'onda da iukira hem 'i hm ātipa to ne da da ŋut'ūnuna ge iuki kongea ra CEMYBS;
- b) Ra to xiadira n fātsige dā m 'ā digāzse ya hem 'ika ra thuxthuhu nupu ha m 'uira hm ā ra ndā nzayo, ge xidiūdiya hem 'i u t'adingu xa m 'a ra m 'efinuna, ge xidim 'uipu ra hm unts'ā hem 'i. Ne digāsidithokira hem 'iha di thutsira nduine ra gātsira m 'fidigen'ā
- c) Ra ndā nguu Nzayo di hokin'ā ra hem 'iha di thokinuna ra m 'efidiūti ra ndā nzayo ya hm unts'hu di thokika boja pa di thogi, ngu xa thutsipa dithākine dithoginuya, ne pa dinhu ha dit'ūnira n fātsi;
- d) Ra hm untsindā nzayo dā nu ngatho ya hem 'int'adindā u diyut'idigen'ā ra n fātsi;
- e) Ra ndā nzaya di iukiya m 'ede ya hem 'it'adinuyu to xa thakine dixifige hā ra xa t'ūnira n fāxte. Digen'ā. Nu u ya hem 'i nt'adiu to hixa t'ūnige dit'ēke ne dithokim a n'ā ra hem 'ir'om 'ip ata ham u dit'ūnira n fātsi;
- f) Nu pa ha dit'ūnira n fāxte ne ham u dit'ūnira boja ge xim 'ā ne di hūtsira pa ra ndā nzayo;
- g) Ge xidit'ūniya n fātsi;
- h) Ra ndā Nzayo nuna ra m 'efige xidida n'ā ra hem 'i ha xti thutsingatho ya m 'efixahniya to xa t'ūnira n fāxte digeu to xa iadira xadi; ne
- i) Ra ndā nzayo di hm untsine di iukira thuxthuhu ngatho u to xa t'ūnira n fāxte.

Nu ha dithākira n fāxte ya m 'ehfā to t'ūni re n fātsi num u xta n fādige ngu ātho fātsiya t'ex nzayo ne ua ngu hngithokira nhō ra ra n fātsinuna ne ua ya m 'ehfā to t'ūninuna ra n fāxte ngu hnginu ra nhō ra n fātsi.

9.2 To dim patidige ra n fāxte

Num u to dā t'akidigen'ā ra n fāxte ngu xa hm 'ā ka ra heke nt'at'ithāki, ra ndā nzayo dige to u dim pote dige u to dit'ākinu ya pa u dinhu nuya, ge xidithokira nhō diyut'ira hem 'to adira fātsidit'ākika ra thuxthuhu heem 'ir'om 'i.

Ra nzayo hm untsinu nuna ra m 'efige xidiunaendā ya ndā nzayo to un nuna ra m 'efiā to xa yut'idigen'ā ra n fātsine di nji'tira boja ra pa ā diyut'ika ra n fāxte nuna, ngu xa thutsiha ta tsonira boja.

10. Ngu nzayo fāxte

Ya ndā nzayo to n fāxhu ge xidinu ha di'apipa di hm unts'hu ne dinhu u xi'arm 'edipa di hogira nhō ra m 'efipa rangutho dipādi, ne pa hndit'ūningu yoho ya n fātsinu ha dite ya m 'uiya jāika ya hniniyu ūnira ndā nzayo.

Ge xitsa dithokiya m 'efingatho ya hm untsingu ya ta hniniye ya ndā nzayo m 'uika ya hniniya xidin fātsidinu ha dithoki, ne konge ha ga thokhu ya m 'efiya ndā nzayo m 'uim 'onda ne ya ndā nzayo m 'uika ya xeniHnini M 'onda ne konge ya nguu nzayo ta nxadin xadine m a ra nguu nzaayo.

11. Ha dithokira m fātsinte.

Pa da nu ha dim 'ā ne ha din'apira m 'efin fātsige dithāndikonge u to n fāxhu ngu ya nzayo nuse ya m 'efingu ge xa nguat'i dige ra hm untsinā

Nu u to t'ūnira m fātsi da m fātsi ja ra Hniniye thokinu m u xta tapi, konge ra n fātsira nzayo nuse ya m 'efi, ne ya ngu nxadi ne ra hnini.

12. Nāki

12.1. Hapu da nāki

Pa da nākingu ha di thokira m' efnā ge dā thokingu m' ā ra hm ānda, ne ngu ha ne dihm' ā ya nākingu dim' ā ya nzayo Hmuntsi.

Nuna ra m' efinu ha dinte ya m' uiya hnini ge xa iki ka ra "Gaceta del Gobierno", ne ja ra web di ge ra nda nguu nzayo nt'ot'inunte ya hnini konge ra CEMYBS, hm' ā.

Ngu m' ā ja ra xenithot'i18 ra hm ānda, ne gatho ya hem 'ipa da hokine da udinuna ra thokida m' ā nuna ra hm ānda.

"NUNA GE RA NGATHO M' EFL GE HIYA M' ETITA TSXZAYO. GE HINTO DĀ NEMBITA M' EFIYA TSXZAYO NE DA M' Ā GE PA DITE YA HNNINE GE HNGI HOKIRA NHD DĒEN' Ā RA M' EFL GE DINGAXTE PA DITSUIYA NZAYO NGU XA T' Ā T'KA RA HMĀNDĀ PA GEN' Ā RA M' EFL"

12.2 M' ati

Ra hem 'im' ati ge digukira ndā nzayo m' ui ka ra Xenihni m' onda konge ā ra CEMYBS, guu dim' ā ra nzayo hmuntsi.

13. Negira za.

Ra CEMYBS Ge xim' etsira thuxthuhu dige ya to xa tūnira n'atsidigen' ā ra m' efin'ā, ngu m' ā ka ra heke VIII dige ra Xeni12 ka ra hm ānda negira nhoba hm' ā ne ha adira hm' ā te ja ka hnini m' ui ka ra Xenihni m' onda ne konge ya ta hnini.

14. Yanteni

Ra ndā nzayo nu ne teniha di hogira nhob' ā ra m' efige di hokin' ā ra hem 'iha una uenda ya m' efihokin u ya bihmuntshu.

15. Nu hangu gā thogiya m' efi.

15.1 Nu hanja gā thogintheta m' efi.

Tsa da nnu ha gā thogiya m' efinthin u ya biho n' ā njeya, di hokikonge ra CEPS, pa da nu hangu di thokira za.

15.2 Hangu bibonine bihoki

Ra CEMYBS di hokine di datin' ā ra hem 'tha di umba uenda dige ya m' efihokin njeya m' u ra CEPS, ngu xa hm' ā ne xa thutsika ra hem 'inuna.

16. Thandi, nu ne adi

Ra thandi za, nu ra adidige te thoki, petsige da nu ra nzayo xa hñ'etsito nu hangu ga tsanira boja ka ra Xenihni m' onda, ra nda nzayo m' ui ra Xenihni m' onda, ne u to nu dige ra CEMYBS, petsige da nu ha da apipa di datira m' fatsi nu u to tūnira n'atsipa da m' ui ra nhob'.

17. Nāki ne nngaxte

Num u hngi apu u thoki, ge tsadih nāki ne dingaxte ngu ha hngi apu ga tūniya boja ya to n'atsine num u hngi ja ndum u ge tsa dingaxte ra hnini nu ne handidigen' ā agatsi, ge dingaxte nup u ha m' uhā:

a) Ko ra xenint'oti:

Ka ra ndā nguu nzayo dige ra CEMYBS.

b) Ko ra ntoxgu:

Ka ra CEMYBS dige ra 01 (722) 2 13 89 15 ext. 229, ne ka ra ndā thandint'oxgu dige ra ndā nzayo m' ui ka Xenihni m' onda (CATGEM), ra ada hngi pti 01 800 696 96 96 ne nu nthidige m' onda 070 nu pa Nzunine ka ya hnini.

c) Ka ra ntemet:

Ka ra M'ehnihem 'iyapu m'ehñā .len grande@ edom ex.gob.m x ne ka ra xihem'i "http://www.secogem.gob.mx/SAM".

d) Rase ñi:

Ya to nu ha gā thokira nhō nthidige ra CEM YBS nep'ū ka ya ngu hoka tsutbiha m'ūigatho nep'ū ha nu ha hokira za ra m'efi ka ra nguu nzaya gatho petsida nu dige ra nda nzaya m'ūika ra XeniHniniM'ōnda

YA THOGI

N'Ā .Dinujkinuna ra hem'ingu xa hmā ka ra ūki thogi nfādi "Gaceta del Gobierno".

YOHO .Nu pa dimpodinuna ra hmānda xa niki ka ra "Gaceta del Gobierno" ge hingi tsa da mpodita digātsiya pau xa thutsidigensen'ā ra hem'i.

HÑU .Nuna ra hem'infātsige da njikingatho ū xa thutsipa xinfādira nhō.

GOHO .Pa dithunira m'fāts'iya ñi ge dithuninga xa hmā ka ya hem'infātsine ta ha bitsonira boñā m'ūipagen'ā.

KUT'Ā Gotho ū hixa n'ū digen'ā ra hem'infātsine xidinu ra nzaya hm'untsi.

Ka NzuniLerdo, XeniHnini M'ōnda, ra pa 28 dige ra n'ā zana jēya 2014.

C.P. MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA
M'FAXTE DGE RA NTSUINZAYO M'UIM'ONDA
YA M'EHÑĀ PA DI MUIRA NHĀ

Traducido por:
M. en C. Petra Benitez Navanete
Lengua O tom ū:

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

NDĀ NZAYA MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA, N'FAXTE MBO DIGE RA NTSUINZAYO KA RA XENI HNNIDIGE YA NHĀ M'UUYA M'EHÑĀ KA YA HNNINGU XA THUTSIKA RA 3 XENIXI, 5, 6, 10, 11, 17 RA HEKE IV NE 18 DIGE RA HMĀNDA PA DINTE RA XENIHNNIM'ONDA; 8 HEKE III, 19, 20, 21 NE 26 KA RA HMĀNDA XENI HNNIM'ONDA; 14 HEKE XIV Ā XA NJUKIRA NDA NZAYA KA RA XENIXA M'UIPA DINUYA HANJA DIM'ĀTSIYA M'EHÑĀ PA DIYA M'UINUYU NE RA 10 HEKE VIII MĀ RA HEM'IMU MBO, NE

KONGEHA

Ge konge ra Nzayo ra Ndā Tsutbi ka ra XeniHniniM'ōnda, ne ha kon metō da m'etsin'ā ra hoka m'ūipa nu ū ya nxutsige hinga te ra n'ōte njēya, num ū ge nja tūniua ya nxutsira n'ā m'ā n'ā ya bātsi, giim babira tādine ra nte m'ūika ra kuti hubu ra tzu'k'ua pa da űu ū ya m'engu nhu xa thutsika ra thuxthuhu XeniHniM'ōnda.

Nu ā ra ndā nzaya dige ya m'ūiya m'ehñā ne ya nhō m'ūige xipetsi ge da n'ū ya m'ūiā ha pa da nu ū ya hñutsiā ra hem'i, hm'untsit'ōtē, pa da fādine pa da hiegira hm'untsihñānfō ne ra m'fātsipa nu ū ya nxutsiu petsi20 njēya ne ū ya dāñāi, pa da bādiha bu nja ra fihoga m'ūipa ra ngey, nuā ra m'fātsige tē a m'ūirifepu ra fihō, pa ra njēya ā dihokiu yo hñuniu ya bātsi, ge ū m'ūinuna ra n'ānyo ya otho tē dā tsi, dithunira m'ōtse hñunine da thum babi ra nxādipa da badi ne dā p'tē, ne pu dā thubira m'pefi, gotho ya ñāidihm'untsipa dinxādihā ge n'ā m'ēfā da tōte ngu ā ra ndā nun'ā hm'untsi.

Ge ra ndā nzaya m'ūika ra xeniHniniM'ōnda petsixida nu ra za ha dā ñāpidinu, ha dithunira boñā a xa hm'āmpu ka ra hnini Ge bihokira 2006 bitōte nuya ya hem'i ha hmā dithokiua dithunira nñotsiu xixa nfādigē xiñā ra m'ēdira boñā pa dim'ūika ra hnini pu ha m'ūidige ka ra xeni, ne pa dithunira m'ōtse u k'ū ya nts, dige ya ñāiu m'upū ka ya hnini xidi dithunirangutho ya thāndika ya hnini.

Ge xidibontho ya m'ē de ū xa nu ra za ra ndā Nzaya Pede ka ya Nguu 2010, ka ra XeniHniniM'ōnda 7 dige m'tā 10 ya m'ehñā u petsi15 njēya ū tshiya bātsim'utho; 12% ya tsuntū nuu petsi15 ne ta ra 19 jēya xa mey, ne ge n'pu ne ko ra 57.9% dige ya m'ehñā ge 20 ne 29 jēya, 88% nuu xa hnune ra 30 ne 49 ne, kon ge 94.1% digey petsi50 ne ya jēya.

Nu ä ha dithokixa nhö ra nfatsitunipa dinte ya m'uiya hninira thuhu nte diñ'epu, dige ra pa 30 n'a pa n'a nzana dige ra j'eya 2013, ge xibibonika re hem'i poni hiamu hmä "Gaceta del Gobierno" bi boni ngotho ya te xa thoki pa di nfatsiya j'ai, ge hense da do ya hem 'iu te dit'adipa gen'u te dit'uni.

Ge ra n'ä nzaya hm untsisa ra nfatsingu xathusida unine da n'u ha dim 'apu, dige ä ra CAYSPFG/2014/001/E/002 nu u xa hm a ka nduihm untsira pa 20 ra n'a nzänä de ge ra 2014, bibonira m podigigen ä ra hem 'infatsika ra hem 'im 'ede 21506A/000/RO-009/2014, ra pa 23 n'a nzänä, bine bi2014, ne ha xa tutsi, ha ra 23 ne toho xa futsi, ne xa thändiha ra hm ända da nte ngatho j'ainu ha ra Xenihnnim 'onda, ra nguu hm untsingatho befi, muij'aha ra bedem 'uika ya hminzeki nubye ne thändint'ode tentsi, njäbu da njä ge ne m anga m 'efa. Xta m a pa hm a nuä m angä npt'i:

Ge konge ra hem 'ithutsim 'ede 208F1A000/RESOL-024/2014, de ra pa 24 ra n'a nzänä ra 2014, ra hm untsinzayo m 'uika ra Xenihnnim 'onda xi un ra nhö, nuna ra hm a hm ända pa xidihñu ka ra Hnnim 'onda ne ka ya Ta hnnidigen ä ra hm ända, ge xibigukinuna ya hm ä nzayo pa dim upu ne xidithokira nhö, ngu m 'etho xa hm ä digehia:

NUÄ XA HMA RA FAXTE HMUNTSIXEHNIHNNIYA THÄNDIHNTETSIRA XOGIHMUNTSIPA DIRA NTE M 'UIYA JÄINE NUÄ DIHÑEPU DA NTE DA NDÄNGIGATHO YA JÄIMAH EGINJAPU XA MHÄ KA RA NFAXTE PA DINTE YA HNNIXIDAR N'OHÖ DIÑ EPU.

XA THOKINE HANJA PA DINTE HNNIPA XIDAR N'OHÖ YA N' EPU.

1. Nuä xa hm a gatho u

1.1 Tem e m ä nuna hm untsi

Ra hm untsida hokira nte m 'uij'ainuu to diñ'epu ne da fenige nuä te thokipa hoginuna hm untsisihñuni, nuu ya behñä toho peisin'a ra nj'eya 20 ne te j'ä hñu ne to dipeisin'a ua yoho ya notsi, ne toho dibuira fionä ne m a ra u, ne nuya da thum binä ra m fatsihñunine da t'ut'ipa da nte sehe ä.

1.2 Nuä p'etsipa dithändäbi

Hñuni, m 'efine nixiditsutobi

2. Te ngatho hm ä

Pa diñ'epu nuya ya m 'efige xidi, t'ode geh'ä:

1. To t'unira m fatsi, gatho ya behñä ge to ua ha ra hm untsitem babiä hm untsinte m uij'ainuä diñ'epu pa da nte.

2. Motse ha dija te da tsine da hñuni, gatho nuu ya hñunida uninuna m fatsipa da nte ra m uine da nte u.

3. Motse pa ya bät'si, ngotho u te diho dige ra m otse pa diuniya bät'siya nfatsi j'iu te dithuni.

4. CEMYBS, ra hm untsi Xenihnnibehñä ne da njä n'a ra hogä m 'ui.

5. Nguu pu ha t'uni, ha m engu m 'uiy ne da händira CEMYBS ne habu da thuninuya, ya botse hñunipa da tsi toho da hñäninuna m fatsi.

6. CEPS, ra dänzaya ä xihonira nñädi ye dihandigag a thogira nzaya tsits'i.

7. Ra hm untsi, ra faxte da um babinu ra befinuna hm untsinte m uinj'aine da nte dim apu.

8. Nguu ha t'uni, ra ngu hm untsim fatsipa n'a ra hogä ya j'ai to da hñäninuna m fatsinuu to ya dängä j'aine ko ra CEMYBS.

9. Nguu ha nhnu, ra ngu hm untsim fatsida m faxte ya faxte njäbu tem babiü.

10. Hm ända, nuä da m anga ra hm ända ne ngatho da nte ya j'ijä ra Xenihnnim 'onda.

11. Hem 'i thuhu tom 'i, Toho tom 'ira m fatsida dom ira ya pa, pa da thändinuby da tum babiä, ne da fadige bihñunigatho ya hem 'iu, ne ngu nuä xa m 'a ne xa hñutsira nguu hm untsipa da njä ra nte gatho j'aine ge nte ne da benipa ya ta j'ai.

12. Dit'uni ko te diho ki, ya te ko ngatho dit'unipa te diho kiya m 'efine ua za ko te diho kira m 'efidit'uninum u xta gax ra xadiä t'ut'i.

13. Hangu u dit'uni, dige ya n'äib u, ha xa thutsira thuhu ra to t'unira nfatsinum u ya biut'ika ra t'uninfats, ra m 'otse tsi hñuni.

14. Hapu di thutsiya thuhu, habu da ma ya m fakte u ne da xpabiya jaige da ma, ne ha ra CEM YBS ne da hñanin'a ra hem'ine da zipabiu ha nɔpida ɔtu a pa di hñaninun'a ra m fatsige ra tuhu ra nte m uijaige nɔ n'a ra enira dangiã.

15. Hem'iha thutsira m fatsi, habu di hutsiya thuhu ya behñã to da hñaninun'a ra m fatsi, ne ge dibuiha ra Xenihnni M'onda u, ge da hãndira nguu m fatsi, ne da nɔ n'a ra hogã m uipa gatho ya jaine da hãndira nguu m fatsinte m uijainuã difi'epu ne da nte.

16. U to xi jarm'edi, un u to xidiotho te zi, ne nuu hngipetsira boɔ da ɔte ra ntãhi, pa nɔbu da nɔ nuã hñepiu pa ngatho m uiya jai.

17. Thoki, xa thokipa xidinte ya hnnine xidarñ'etsidiñ'epu.

18. Thokipa dinte ya hnni, ra nzaya handi, ne, ne da badite ja ha ra Xenihnnipa da um bira m fatsiya jai, de hñen'a ge da unira boɔ. Hanu ra m udida hñena ga da nɔ nun'a m fatsi, ne nuu da hñe ã, ngeã hnge da nɔ ra hɔã ha ra Xenihnni ã.

19. Ha dithogiya nzaki, ã ya thãndi ha nun'a ra nguu hm untsim fatsi

20. Ko te dithoki, konge te dithokiya m'efi.

21. Mpote, nuã ra jaida tetsida m fakte, ne da tum bin'a ra hem'ida ena ge da ɔte ra zo ra befinuã bitum babine da unixa hño ra befiko ya jaine da hñuxa ra duhu ra nguu hm untsiya thuhu.

22. Ko te dithokiko boɔ, ya boɔ ra yo da hɔkiya bebsim fadinoya, ne to da hãndida hokinuã ya hem'ine da nxadiã, ne da badi to adiya m fatsine to tum biu ra m fatsiu.

23. To adira m fatsi, nuã ra behñã di hñu ne to dipetsiya tãtsiua ya uene, ne ya tu, da hñuxa ra thuhu, ha nubu da tãhã da tum babinun'a ra hm untsim fatsi.

24. Gãtsi, nuna ge da baɔ thokinɔbu them babiã, ha nuna ge na da ɔtuã ra bedi, pa da tum babi ra botse hñunintsipa m'efa da tum babiu.

25. To xi jarm'edi, nuu ya xa thogiha ya tsuɔbi, ya m uingatho m ui, boɔ, ne nuu neki, pa m'efa da tsudine da thonin'a ra jainu ã pãdi.

3. Tsotse

3.1 Ngatho

Da hoginuu te tsine hñuniya beñã to ã u petsin'ote 20 nɔɔya, ngeã nuna u ya di hñu, nuu ya m'ehñã ya notsi, nubu hñ'a ya uene, ne nubu xidibuiñ'a hɔã u, ne nuu hngipetsite da zi,

3.2 Nuu m ahɔni

a) Da tum babiu toho petsinate nɔɔya 20, to hã ya di hñu, ne to hã ya, me ne di petsiya notsi, ha nuna hm untsim fatsipa da hogira nte hñuni, ne da m uira za ngu tem babidim uira za ra nzaki;

b) Da nɔ n'a ra ntsoɔe, ne da hm a pa da thokira nɔde noya, ha nɔpida nsu n'a u ko ngatho ya jaito haninuna ra m fatsi; ne

c) Dim'otsipa dithunira fatsiboɔ pe ge dinduiditũtiha di hokiya m'efi.

4. Ngatho nɔ m asu u

4.1 M uiinɔingatho

Nuu ya behñã to di hñu ne dipetsiya notsi, ya uene ne dibuiha ra Xenihnni M'onda.

4.2 Ngatho jaint'entsi

Ya m'ehñã to petsin'ote 20 nɔɔya pa ngãti, ne di hñu ha dibu n'a ra hɔã, ne dipetsin'a ua yoho ya notsi, ne hñte dipetsi da hñuni ne da zi, ha dibuiha Xenihnni M'onda.

4.3 Hñnitsotse

Nu y behña ne dipetsin'ote njeya 20 pa ngätine dihñu, ne dipetsin'á ua yoho ya notsi, ne dibuin'á ra hñä ntsetho ne otho te da ziha dibuiha ra XenihnniM'onda.

5. Nxogi

Ra m'fatsixidi ya 125 ta hnini uika XenihnniM'onda, ngu xa hm ä nuna ra thokihem 'infotsipa ditsotse, ne ge xi fadidi gehiä xa thuts.

Nuä xim a hñidihonira m'fatsi, ne habu da ja ra thuhu njeya ra CEPS, da hñen'á ge m'ahonida thandinuya ya behña bui njabu, ne ngu nuä m'anga ra hm ända.

6. Ra m'fatsi

6.1 Temam fatsiä

a) Ditünin'á ra botse hñunim u ya binzänata diziguto nzänä;

b) N'á ra botse dik'á ya m'itu n'atho dätüni.

c) Xiditütira nhö;ne

d) Ditütira m',efi, ne ditüniko te dihokiya m'efinum u ya xtigätsidigen'ä.

6.2 Tengu boja da thuni

Nuna ra m'fatsida thunitho ä, ha nun'á unira nzaya tsuñi XenihnniM'onda, ge ra befira CEMYBS ne hñte digut'idi gen'ä ra nfatsi.

7. Ha dänjapidithokinuya ya m'efi

7.1 To dätünira nfatsi

7.1.1 Te dida ne hanja dithäki

a) Ra m'ehñä ä ne dra notsiho ha dipetsinate 20 njeya ha dihñu ä, ne ya dra me ne diñ'ehe ya bātsi;

b) Geldim ui nguu hñte de petsiha ra boja;ne

c) Dim uika ra xenihnniM'onda.

Ne diüdinuya ya hem 'itädingu xa hm ä, ge xidida nuya ya hem 'ya:

a) N'á ra hem ihapu m'a hamu bim ui, ha nun'a ge xi maiuani da üdi;

b) N'á ra hem 'iä m'ä npu ra m'engu (CURP);

c) N'á ra njuki k'oi ha thutsi ra hmi pa di thändi.

d) N'á ra hem 'iha dithutsiha ra m'engu, num u ya petsi18 njeya, ne ra nduihem 'ipa dithändi;

e) Ya hem 'i u haxtihutsige ra m'ehñä ge ñ'u, pa ditünira nfatsidiunira hem ihapu m'a hamu bim ui

f) Ne m'a ra u dim 'ä ra ndä Nzayo.

Nuä ya hem ida thäni, da thändingu nuä ha ra hm ända hñekitho, ne ha ra ntsonihem ingatho ja ha ra xenihnniM'onda ne ha ya thihñiñu ne nuä m'a ha njapida thokiñu, ne habu hutsiha njapida m'a ko ra hñu ä ne nuä nekiho ä.

7.1.2 Thändiha njapida thokinuya

Da tum babito adi nun'a mfatsine to tem ida se ra thuhu pa da hñani nun'a mfatsine toho dipetsigatho nuu ya hemi da t'adi ä ne da ja ngu nuä mangä nun'a ntot'i, njabu ä:

a) Ge num u dididothingu ä ra bātsine ra me;

b) Ge xidarm ese ka ra nguñ;

- c) Ge h^{nte} dipetsin'a ra m' ^efira pa diadira n^fatsi; ne
- d) Nema ra nu u dim 'a ra f^xte.

7.1.3 Thutsim f^atsi

Nu u to d^a adinuna ra n^fatsige da m' ^a da adida g^atsiya hem 'i, ge da g^atsiya hem 'i u t^adine d^a, da m' ^ase konge ya j^aika ra nguu n^fhutsi.

Nubu to ne ra m' f^atsi hinda za da m' ^a da hⁿembi n' ^a ra m^ui ge da m' ^a, ha m^etho da hioki n' ^a ra h^em i habu di en' ^a ge hingi tsa m' ^a pa da b^adi to da uni nun' ^a m^fatsi, ne ha di p' ^a n' ^a ra h^emi hmuntsi th^andi he hingi tsa da m' ^a ^a, ne ha di m' ^a ge pate hingi tsa da m' ^a ^a.

Nubu ya nguu hm untsim f^atsi ya da hⁿ^a ra duhu da hi^andi to da umbi nun' ^a m^fatsi, ne m' ^efa da umbi n' ^a ra folio ge^a m^efa da i^uwa ra b^edi, ha nun' ^a hinda b^edige xida su ^a pa hinda b^edi.

Gatho ya j^aida za da i^udi nun' ^a m^fatsi, nubu ma majuani nu^a m' ^a, ha nun' ^a thuni ha hingi uni ra boja, pe m^efa da zuki to da th^ah^a nun' ^a m^fatsi, ge da b^adine hinda m' b^okue nubu hinda tum b^abi^a, n^jabu nun' ^a tot' ⁱ ge ma ra nguu hmuntsi m^fatsi.

7.1.4 Nu u ya h^em i

- a) Ra h^em i t^adipa diyu^ti;
- b) N' ^a ra h^em i hapu di hⁿtsige xi j^arm 'e^dira m' ^uika ra hnini X^eniM 'onda;
- c) H^em i ha d^a thutsi;
- d) H^em i habu di hutsim a j^aani;
- e) H^em 'im 'ehni; ne
- f) Nu u ma u dihm 'a ra nd^a nzaya.

7.1.5 Diuat'ingotho ya thuxthuhu

Ra da hm untsinguu nzayo di uat' ^u ge di hⁿ^ani nun' ^a m^fatsi, ne nu^a ya h^em i ya j^aixa hm untsi^a, ne da thokingu nu^a m' ang^a ra hm ^anda, ne habu hnekine kut' ⁱ ra zo ^a, ha ra thunine fadinuya ya m' f^atsi u, ha ra x^enihniniM onda, ne ya thihni; ha nuya da thunine da hm ^a ha n^japida thonitoho xihoninuya ya m' f^atsi, ne nu u ha thaniya ngu hm untsim f^atsi, da nte gatho ne da nja n' ^a ra hog^a m^ui j^aiha ra x^enihniniM onda; ne ha m' ^a rau da za da thudinuya u, ne ha m' ^a ra ya n^ode th^andipa da f^adi^a.

7.1.6 U to petsinuna ra n^fatsi

- a) Da hⁿ^a ^a d^a t^uni;
- b) Da hⁿ^a ra n^fatsi; ne
- c) Di th^andira za, ne ngu rangutho ya j^aine hinda t^utsa.

7.1.7 Nu^a da i^ute nu^a da tum babira m' f^atsi

- a) Dim 'a xim a j^aaninga^atho u di t^ani;
- b) Nubu da b^edida hm ^a, nu ra h^em i da nte ne nd^abgiu nu^a di hⁿiepu, ha ra CEM YBS o habu thuinuya u;
- c) Da m' ^a ha ya ntudim fadinubu da z^apabi^a, pa da b^adiha n^japida m' ^etsi n' ^a ra hog^a m' ^uine da b^adida m' p^efingu diⁿehe, ne nguu padinehe ^a;
- d) Da hⁿ^anise ra m' f^atsi b^otse pa da hⁿunira zo ^a, nubu nun' ^a j^ai tumbabi ra m' f^atsi hingi tsa da m' ^a da xipabi ma n' ^a ra j^ai, pe da ma ha n' ^a ra tot' ⁱ hanja hingi tsa da hⁿ^ani s^e ra m' f^atsi^a;
- e) Da hⁿ^a ra za nu ra m' f^atsi^a da t^uni;
- f) Di kuat'ine di m^pe^fiya m' 'e^fika ya ka hnⁱninum u x^t^a hm ^a; ne

g) Ne ma ra u da m 'a ra nzaya.

7.1.8 Num u hinda i te nuā xa zipabi

a) Num u hinda m 'ase da adira n f a t s i g e h i n d ā t u n i m u h i n t e d ā g ā t s i r a h e m ' i u e n d ā ;

b) Ne num u da unga ya hem inuā hin a m a j a n i p a d a y u t ' i h a n u n ' a n t h u n i m f a t s i ;

c) Num u hinda hñā ra za n u n ' a r a m f a t s i , n e n u b u d a u m b a b i t o h i n g o r a m e t ' i ;

d) Nub u t o d a i t e r a n t e t s i n a n ' y o h o n i n e d a m a t s i n ' a r a m b o h o g e h o n i d a m p e f i h a r a t s u b i x e n i ; n e

e) Ne ma ra ngu xa m 'a ra ndā nzayo.

7.1.9 Da thākidige ra m f a t s i

7.1.9.1 Da thākira ya pa:

a) Ge d i a n t o d e h e m i h a n u ā r a m f a t s i , n e h a x a h ñ u t s i r a t h u h u , h a n u n ' a g e n ' a , d a t h a k u i b i n ' a b e n ' a p a d a h i o k i r a z o n u y a h e m i n g u d i ñ e h e , h a m e f a ; n e

b) Nu ma ra ngu d ā m ' a r a f a x t e .

7.1.9.2 Nu to d ā thāki:

a) Num u t o d ā u n i r a n f a t s i n e h i n g t s i s e u x a t u n i d i g e r a m f a t s i ;

b) Num u hinda gukinu ra m f a t s i n g e ā y a d a t h o g i y a p a n u ā b i t u m b a b i n u n ' a r a m f a t s i , n e n u m u d a z o n i , g o h o z ā n a , n e n u m u h i n d a u d i r a h e m i h a b u m ' a g e h i m b i z a n d ā m ' a ;

c) Num u h i n g i m ' a r a n h i b n e h i n g i d a r a n h i b y a h e m ' i p a d i y u t ' i k a r a n f a t s i ;

d) D a m ' o , d ā p o t i , u a t o d a u n i n e u a d a d a k a y a n g u u u n u y a t s i x a t u n i ;

e) D a ũ n i D a m ' a , d ā h m h i , u a d a m p o t h u i , d a t e d a u a n t s i n e u a t e d i y u t s i t e m ' e m a r a m u y a b i t u n i ;

f) Num u b i m a t s i t o n e d a m b o h o n z a y a k o n u n ' a r a m f a t s i h a n i h a n u n ' a n e d a m a t s i n t s e t h o ;

g) Num u d ā b o n i h a r a X e n i h n i m ' o n d a ,

h) Ne num u d ā b o n i s e ;

i) Ne u a d ā d u ; n e

j) Ne ma ra u d a m ' a r a n d ā n z a y o h m u n t s i .

Ra ngu m f a t s i n t o n t s i , d a h ā n d i n e d a h n e k i t e y a b e f i u n e h a n j a p i t h o k i ā .

7.1.10 N'an'yo m f a t s i t h o

Nuā to han ra m f a t s i p e t s i d a h ñ a n i n u n ' a r a m f a t s i b o t s e h ñ u n i , n g u j a n e d a m a h a b e f i h a t u t u ā b i d a m p e f i r a z a , n e d a m u i r a z a , n g u n u ā t e p ā d i t h o .

7.2 Ham u d a u a d i n u n ' a r a m f a t s i

Nu han j a d i t u n i n u n a r a m f a t s i g e x i d i z u d i x o g o h o y a t u n i

8. Nguu h a n f a x t e .

8.1 Nguu h a b u t h o k i r a n h i b .

Ra h m u n t s i g e ā x i h ā m a s u p a d i h o k i r a n h i b r a n f a x t e n e x i d i n u h a d i h o k i r a n h i b .

8.2 Nguu ha hāndira n_faxte

Ra ngu u hm untsi habu da n'a ra hogā hmuntsi pa gatho ya ta jaiha ra CEMYBS, geñ'ā ra tsedida hokira nhib ra m'efina.

8.3 Ya hm untsinzaya u to nu ha dim ā ra thoki

8.3.1 Nguat'i

Ra hm untsige dijat'i:

a) N'a ra ndā nzayo it'i hem 'i, pa da nte gatho ya hnini;

b) N'a ra ndā hñux hem 'i, ra nzaya ka ra CEMYBS;

c) Ku't'a ya npote nzaya, geu da m'ā:

-N'ā m pote hñānsu ntatiboja;

-N'ā ra m pote hñānsu nt'otinu ra nt'othe;

-N'ā ra m pote hñānsu nu ra m'efi;

-N'ā ra m pote hñānsu nu ra boja; ne

-N'ā a m pote hñānsu nu ra nt'otipa dinte ya m engu ka ra Xenihnim'onda.

d) N'a ra jai geā da nu ra hmuntsi boja, neā da hioki ra zo mbo ha ra CEMYBS;

e) N'a ra jai geā da su ra hmuntsi jai xotho ne hm untsinxam pate u; ne

f) N'a ra jai nuu su ra boja ha ra hm untsim fetsida nte nubu hin'a da ndangi, ha gatho ra muijai.

N'ā ngu n'ā to da m fante dihnito dim poteui.

Ra N fante ā to dā nzayo da njutidige yu dim petho.

Ya m fante hm untsida za da hñā, ne da hñunga ra noya, ha ra nuā m petho se da sā da hñātho ge njabu xa hm ā ne xa thāngige hense diza da nyu.

Ya m'ā ya hm untsige xidi hñākiu to dipetsixangu ya m'ede, num u xidi t'okuiho konge ra ndā ge xiditsa dā m'ā to ā dā nzayo.

Ra m fante ngu xi di hñānsu hñu nzan'ā ne ma hñu nzan'ā man'aki ā, nu hamu xi jarm'edi.

Nu ra nzayo io'i ha da tutsi ha n'a ra hem inuā da hm a ha nuā ra hm untsida njā, ne ha da tutsinu ya noya, ne ya thāngi nuu da m angā ya noya nuu ya jai, ne dihm untsim u ya bi24 ora ā dim ā.

Nu ra ndā pa dinzahnira hm nuntsinzayo hutsiya m'efi mfaste da m'a ko ra nzeki ra hñāxi mfaste, ge da njā n'a ra mfatsi, da io'i ha n'a ra hemi nuā ma da hm'a ne nuā ma da njā, nepu da m'a n'apa ua yopa pa da zoni gatho nuā āni nun'a ra m fetsi ne de m'ā nuā hne ā, ya hora di betho pa fadira zo ā.

Da njā ra hm untsibefi, m etho da njā ra nzekinu ya dānga nzaya, ne da njabu nubu da njā ra hm untsinehe petsida soho nuu ya jaida i de nuā ma hm ā, ne dibupu ra hñāxu m faste, ra thihñāxu, ne toho ra hñāxu toho hm untsira boja, ne ko ya thim efinehe da zoho, gatho nuya ge njabu da njā r'a hmuntsi.

Nu ra nzayo io'i ha da tutsi ha n'a ra hem inuā da hm a ha nuā ra hm untsida njā, ne ha da tutsinu ya noya, ne ya thāngi nuu da m angā ya noya nuu ya jai, nepu da ungā ntunt'āye gatho nuā ya jai hñtse nuā hm untsi.

8.3.2 Nt'entsitho

Ge xidinu ra ndā nzayo hm untsi:

a) Dinjikirā thuxthuhu hem 'ine ra hem i, ne da ma tu unira m fetsipa da uninuna nfatsihe nepu da dom ida zoho ā, ne m efa da m u ge bizoho ra m fetsipa da fadi Nubu hintu da uniya m fetsihem ida m'ā ne da hñena ge n'a ra m fetsida

thāndite da totue, pa da tum biōh hñ'a , ha ra m fāste da hñanipa da bahdihubū da thum bira m fātsinuna jai, pa diyuti ka ra n fātsi.

b) Dihm a ham u diyutiya ra 'yo n fātsine ua to diyhākidiḡe ra n fāxte ya pa u dim 'ātidi 'yopu pa di'tūninuna ra n fāxte di gense u;

c) Digukine dipati ya hm anda xa hm a pa ge da thogiya befi, da nekix aŋio, ne nun'a nigua hmuntsi m fātsi;

d) Da thutsiya nthokibefi, ne da hm ate da befiha ra nigua hm untsim fātsi, na da hm a ham u da ma ge da t'unira m fātsi, ham u da thuxa ya thuhū, ham u da t'uni ā,

e) Di'tesin'a ra m pote diḡe ya hm untsika ya hninine ua n'ā ra nguu nxadi;

f) Dā njikine da m padiya hm āndāse; ne

g) Ne ma ra u xa thutsika ra hem 'inuna.

9. Hanjapida 'yo nuna

9.1 Hanjapida n'yo

a) Ra ndā nzayo ka ra xenihniM 'onda da jukira hm āt'ihm untsikonge ra CEM YBS;

b) Ya M 'ehñā to da tāhā nun'a m fātsi da tumbabi n'a ra hem iko ngeā da sa hñāira bojā, ne m efa da hm ā o da zipabige da hñāxa ra hem ihutsira fōb, ne dipetsi 18 hñudihabū dihutsira thuhū, ne habū di neki ra k'oi, da tōmi 90 ya pa, pa da tumbabi nun'a ra m fātsi.

c) Ra hñaxu m fāxte m boho da m'a toho umbi ra mfatsingu nuu xa zopabiya hem i m fātsi, ne nuu xa m'a ne xa nja ra kōhi, ne hangū ra bojā ja;

d) Da hñutsine da ma te da totue nuā toho hngim pefira zo ha nuā m bo ra befi nguu, ne da hñōkā ya hem ihabū da ge ma nja n'a ra m fātsi, ne ha nñapida thuni ā, da t'ena ha, ku'ti ne da thoki ngatho ya pa. Nepu gatho nuay da nja ra zo, pa njabū hinda nja ra ntsom u, ha ra hm untsim fātsi;

e) Nu ra guu hm untsida yentsixa hñō ra befi, ne da fiutuiira hñāxim fāste pa da hm a nurbū njabū nuā tote, ngu nuā xa hm ā ne nja ra kohinjapida totue nuya m fātsine ha nñapida thuniu ne da bādira ngu hm untsim fātsi;

f) Ra nzayo ge diḡātsidā m 'ā ha xidim fāxte m boho da m'a toho umbi ra mfatsingu nuu xa zopabiya hem i;

g) Nu pa nguu hm untsim fātsida m ato da um babira m fātsi, ne unga ra fōb, ne hñutuiya jaitōho da tāhā. Nu toho hinda tum babitho da dom ingeā m efiŋseca da thum babiu. Nehe m efa nuā m fātsi;

h) Ra m 'ehñā to da tāhā nun'a m fātsi da tumbabi n'a ra hem iko ngeā da tsa da thāndiha di thokira nhō ra n fātsi, ne xidi jūt'ingotho ya jādidiuatāpu ne xidit'ūnin'a ra m 'ede pa di thunira bojā, ne m efa da hm ā o da zipabige da hñāxa ra hem ihutsira fōb, ne dipetsi 18 hñudihabū dihutsira thuhū, ne habū di neki ra k'oi, da tōm i 90 ya pa, pa da tum babi nuna ra m fātsi.

Nu m u hngitsite da hokim u xidothine ga xixa nñādira nguu nzaya diunira hem 'ibojā ka ra nguu;

i) Ra botse m fātsihñuni, m efa nuā ra hem i t'embabi da nte nuā di hñepabi, ne hñudira hem ihabū di hutsi ra thuhū ne di neki ra k'oi, ne nuu to petsiret'a ma hñāto njeva, da hñāniha thuniya hm untsi ntentsi; ne

j) Ra nguu hm untsine ntentsine ha tutsiya thuhū to ādira m fātsi.

Nu ra m fātsi to tum babi nubū hinda su ne nubū nun'a jai to hani nun'a m fātsi da matsi n'a ra mboho nzaya da thakua bi bestho nun'a m fātsingeā hinga njabū nuā ote.

Nu m u ra m fātsida hñenio nubū hndibuyira zo, da se di xipabi ma n'a ra jai da hñā botse m fātsi, pe m etho da hñutsi ha n'a ra hem ihabū di hen'a ge umbabi ra nzekida hñānira m fātsi; ne hñum babira hem idihñepu nte, ne ra hem ihabū hutsira thuhū n era k'oi, ha nun'a m fātsise tse pa hñū hm ikine goho hm iki; nepu m efa ra nguu hm untsida hñāninubū xim ajuani nuā m angā nuā ra jai, pa da jam friā.

Nu u da bedinu ra hem idihnepu da nte, nuä tum babira m fatsida m a, ha ya nguu m fatsihm untsiha ra, pa da tum babim a n'a ra ra'yo pa di geä.

9.2 Nubu da thäkuabira m fatsi

Nubu ya thäki n'a ra mfatsi ngeä ngu m'a ha nun'a ntot'i ngu ma mudi bi ma, ra nguu hmuntsi da hñäki, ne da thumbabi m'a n'a ra jäi nuä di otua ra bedi, ngeä ya huxa ra thuhu ge ne ra m fatsi, n'äbu da thäku bi n'a ne da thumbabi man'a.

Ra nguu hm untsim fatsi da xipi ra faste pa da bädi, ne nun'a da hñen'a ge tumbabi ma n'a ra jäi, ne yut'i ha nun'a nthuni m fatsi, ne da thändihangu ra bojä ja tho, ngu nu ä m a ha ra betsä bojä, nubu pongo da thuni, nubu da thom ingeä m efa da za da zoo ra bojä ä.

10. Ya hm untsika ya nguu tsutbi

Ya nguu tsutbige xida bädige nuu to adi n'a ra mfatsida ädige hñte petsim ara ya m fatsinuä hungä ra nzaya, pa n'äbu hinda nja tso bede de n'a ra hmuntsi ko ma rau, n'äbu ngeä buira ya äige adi ne n'äbu hinda dege ra bojä ra nzaya.

Ra CEM YBS da apira m fatsiya thihnnipa hñto da m etsiyoho ya thunim fatsi, ne da bädige gatho to m pefiko ya nzaya tsutbi, ne ha ya tanguunxadine m a rau, pa m efa da thokim a ra hogä befipa nja m a su gatho äiha ra xeni hnini, ne nja n'a ra hogä m uiha gatho ya nguu m fatsi.

Ra CEM YBS da za da pte ya hm untsa hem 'iko m a ra nua da ne, ne ko nuya da hne ya thändihm untsingu ditsotse ya m 'efi.

11. Ha dint'ote ne ha diuatipa dinte ra m uiya hnini

Ra ntentsim a otho, ne da teniya hm untsim fatsine da pte ne da m atsiya äitoho xa hm untsi.

To da hñaniya m fatsida m faste ha ya befira hnini, ne ha ya nguu nxadi, ne ya hm untsine kitho u, ne ha ra hnini.

12. Thändi

12.1 U thändiyabu

Da nja nuya ya hm untsim fatsida ntode yabu, ne ngu nuä m angä ra hm ända, ne xa hm ä pa dinjä ra hm untsi.

Nuu ya befida thokida tutsiha ra hem ibefi ra nzaya "Gaceta del Gobierno", ne ha ya nxi web ha hmuntsi nte ngatho jäi, ne CEM YBS, n'äbu ne ä.

Ne ngu nuä ha m angä ra hem ira hm ända ge xa tutsixe hm a, nubu da hñä pa da nto de yabu ge manga ha hmända ret'a ne hñäto 18 n'äua xa thutsika ra hm ända:

"NUNA HMUNTSI MFATSIRA METIRA NZAYA, HNTTO RA METI, NUBU NZIRA NZEKIRA NZAYA DA NTE. ZA NTETAI RA FADLNGEÄ NJABU RA HMÄNDA, DDE NUA DIXIÄ I, NUBU HIN'A YA GI PADI TE GI J'A, HA UA HIN'A"

12.2 HMÄT'I

Nun'a tutsi da ma ra nzaya to hm ända ha ra xenihnnim onda, ne ko ra hm untsim fatsi ra thuhu CEMYBS, ne nuä da m'a ra m fäxte, ne n'äbu nuä da n'äb.

13. Nekitho

Ra CEM YBS da m etsi tho ra tsedipa da m etsiya nthuxa thuhu ha ra nguu hm untsim fatsi, ngu nuä m angä ra xeni to'i VIII ne ha ra xenihm ända 12 ne ha ra hm ända neki tho ne ha da yut'i tho ne ha ra zo, ha ra Xenihnnim 'onda ne ya Ta hnni.

14. Nthenitho

Ra ndä hm untsim fatsi di händiham u dim 'ät'ira m 'äfipa dida te xa thokidige ra m 'efiya pa u xa nja ra hm untsi.

15. Thändite xa thoki

15.1 Thändite xa thokita m bo

Tsa dihñu te xa thokitambo, dige ra CIEPS, pa xidihogira nhio ra m 'efine xiyapu ditsoni.

15.2 Hnu ha dithogiya m 'efi

Ra CEM YBS diudira hem 'iu xa thokine dim 'ä j'eyam u ya toki ka ra CIEPS, ngu xa thutsika ra hm ända xa ngopy.

16. Da nja ra m 'ede bojä, ne xida nja m asu ra thändi

Nuu to da m ede ne to da bädihanju ra bojä ja, ne to da ra nguu hm untsim fatsiä, da händira ra ndä nzaya nuä ha dithoki ya pede n'äbu tembabiä, ne ra nguu hm untsi thändibojä ha ra Xenihnnim 'onda, ra nguu hm untsim fatsi su ra'ya mahini hem iha ra Xeni hnini M'onda, ne jam asu m bo thändizipabi CEMYBS, ne nuya ge handiha n'äpida to we ne da äpä pa da thuni nun'a mfatsio xta m ahñu.

17. Ngoxte ne kot 'i

Nuu hĩngiha n̄pimpefinu ya ǎiunira m f̄atsi, da sa da m anse n'ha, nub̄u gatho ya ǎipa n̄b̄u da t̄uā bincaso, ne da sa da m'a ha nuā ma ga m'a ngaf̄i nub̄ye ā h̄andixa:

a) Gexidithutsi:

Da tutsira ya th̄int̄ent̄ih̄em ihab̄u dihutsira rino ya ge hĩngiho ha n̄pimpefiya ǎito raira m f̄atsi, ha nuya da n̄a ha m a detho ya CEM YBS.

b) Nt̄oxgu:

Ha ra CEM YBS ha 01 800 823 8580; ne ha m a detho h̄andine gih̄ña ha ra nt̄oxgu ra x̄enih̄n̄im 'onda (CATGEM), h̄da hinte gi gut̄i 01 800 696 96 96 ne ha ngotho x̄enih̄n̄im 'onda ne 070 pa ge n̄zunine ka ya ta h̄n̄i.

c) Ka ram 'eh̄nih̄em 'iyap̄u:

Ka ram eh̄nih̄em 'iyap̄u diñ'ep̄u grande@ edom ex.gob.mx ne ka ra xi www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Giiyosepu:

Ra hm̄untsi ha m bo ha ra CEM YBS; ne hab̄u ha ǎ hm̄untsint̄ode pa othe da nt̄othe toho hĩngiho nuu ya ǎim̄pefiha m bo ya hm̄untsim̄ f̄atsi, hm̄untsith̄angigatho ǎi, hm̄untsingatho ǎim̄asu ha ra hm̄untsih̄andira X̄eni h̄n̄i M'onda.

DITHOGI

N'Ā. Juk̄inuna ra hem̄ 'i ngu xa hm̄ ā ka ra hem̄ ih̄x̄m̄u "Gaceta del Gobierno".

YOHO. Nu ya m̄podigigen ā ra hem̄ 'ixa th̄utsine dibonira pa ā ra h̄ix̄ ā binyut̄i ra hem̄ 'i "Gaceta del Gobierno" ge di genpu h̄inda podita gem̄u dihm̄ ā da m̄pot̄iñ'ena ya hm̄ ā ha di thokinuya.

H̄N̄U. Nuna ra hem̄ 'iha th̄okira n̄f̄tsige xidā nj̄kingotho pa xidin̄f̄adixa nh̄b̄.

GOHO. Ya th̄unim̄ f̄atsida th̄unim̄u ya da n̄a ra boǎ, ne num̄u ya da th̄onipa da th̄uniā, n̄ap̄u ya m̄ 'efinu ra nzaya.

KUT̄Ā. Ngotho u h̄ixa n'ū digen ā ra hem̄ 'inf̄atsi, ge xida nu ne dā h̄okira nzaya

Ja ra h̄n̄i n̄zun̄i Lerdo, ra h̄ñāxu ra X̄enih̄n̄im̄ 'onda, ra pa 28 n'ā zānā ra nj̄eya 2014.

C P MARIA MERCEDES COLIN GUADARRAMA
M FAXTE DGERA NTSUIM 'ONDA
DGE YA M EH̄NĀ RAZĀ PA GATHOU

Traducido por:
Universidad Intercultural del Estado de México
Lengua Otom̄i:
M. en C. Petra Benítez Navarrete

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

RA M̄ EDE UENDA MARÍA MERCEDES COLIN GUADARRAMA, M FAXTE THOKINTSUIX̄ENIM 'ONDA YA M̄ EH̄NĀ M̄ UIRA ZĀ NGU MA RA X̄ENI3 HEKIXI5, 6, 10, 11, 17 HEKIM̄ NE 18 RA HM̄ANDA NTE YA H̄NNIRA X̄ENIH̄AI M̄ 'ONDA; HEKI8 HEKIM̄ 19, 20, 21, NE 26 DGE RA H̄EM̄ 'IM̄Ā HM̄ANDA NTE YA H̄NNIM̄ 'ONDA; 14 HEKIXIV BI B̄ONINEM̄ UIRA HU NTSUIPA YA M̄ EH̄NA PA DA M̄ UIRA ZĀ YA JĀTNE 10 HEKEVIII M̄Ā RA H̄EM̄ 'IM̄ UIMBO, NE

KONGEHTĀ

Geā nu ā ya m̄ feniraza ra nzaya ra X̄enih̄aim̄ 'onda, p̄etsida t̄sonida nu da m̄ 'uira zan̄u u ya ta ǎi, m̄ 'eh̄ñā ne ya ndo da nu pa d̄inte, geu ne m̄ 'uika ya h̄n̄nige xidith̄am̄biya nte ha ga m̄ 'uika ya h̄n̄nigeh̄ 'ā xixa th̄uhu ka th̄uxm̄ 'efipa n'ū ya ngotho h̄aim̄ 'onda.

Ge ra ndā nzaya nu ra nte ya hñiŋe petsida nu xa za padin'ú, dithoniŋa diŋapi ye ha dim 'otsida dim 'uíxa nhó ya hnini m 'uíka ra xeni, ge nuya binfenira 2006 num u ya binxía ra xim haige xixa ntse di ra m uíya ŋaika ya nguu, ya hnini ya m engu. Da nu ha dim uinuya ya ŋaine dihu ko ya ŋinŋadipa ge yato da nut'uíya m uíya ŋai, ra haipu ha m uípa dithoki nŋa te xidithunu ra nŋotsine din'ú rangutho ya m 'uíka ra hnini.

Ge nu ra nŋatsige xiga tsoxhu ngotho ya ŋaim 'úi, ngiŋho ka ya nguu ge xim 'uíra nŋatsi ŋai, ka ya nguu, ka hnini, ka ya hñansu. Ge nu ra nŋatsige xiga tsoxhu ngotho ya ŋaim u ya ga tsoxhu ge xiŋarm 'edira tse dira nzaki ya hñigiso te ga pehu ya nzakiya hñarnzedi.

Ge a ra ntsui a xa nŋadira 2010 ra ndā nguu nzaya pede ya ŋaika ra Xeni ngotho M 'onda u pede, (NEG I) ra 7.5% dige ka ra xeni hnini M 'onda m uíya ta ŋaiu petsixo 60 nŋeva ne ta m a ra dim 'apu. .

Ge a ra ntsuim 'uíka ra xenidige ya m 'ehñā da m 'uíra za pets'ida benida ot'ite da hokitoŋu da nu ha diŋpine da nu te di bonira za page u ya m 'ehñā neu ya ta ŋai pa ngotho pa da nu hanŋa dim 'uíra za de petsite da ziya ta ŋaipets'160 ŋeva m 'uínu ne dirangutho, ngu ŋana ra thokipa da tūnira m ŋats'í, pa ge u ya ŋaixithorthogine xiditūnin'a ra m 'otse diho ya tzine konge ya m 'etsipa dinxaha ne dim peniya ŋai.

Ge pa ndiyutūnuna ra nŋatsinte ka ra hnini pa ya ta ŋai, ge binduira pa ra 30 n'a nzānā ra 2012, bibonira ka ra hām u hem'í "Gaceta del gobierno" nu ra hem 'íha dithunu ra nŋatsi, ha m 'aā te dithunira nŋatsi, biyut'ira pa ra 31 ra n'a nzānā ra ŋeva 2013 ne ya hem 'íu te dido pa dithunira nŋatsipá gen'uhū.

Ge ngu ra nzaya hm untsin'ú ha dim 'aāpu, dige a xa thutsika ra CAySPGG /2014/001/E/002 bim 'aā ka nduihm untsira pa ra 20 ra n'a ra zānā dige ra ŋeva 2014, ngu m ā ra hem 'int'ofó 21506A000/RO-010/2014, ra pa 23 n'a nzānā ra ŋeva 2013, bihogine biboningu m ā ra nduira xeni23 xa thutsu dige ra hm ānda pa dinte ya m 'uíya hnini ka ra Xeni hnini M 'onda, bihogine biboningu m ā ra nduidipetsida thokinuya:

Ge konge ra m 'ede hem 'i208F1A000/RESOL-022/2014, dige ra pa 24 n'a nzānā ra ŋeva 2014, ra ndā nzaya nu ha dinte ya m 'uíya ŋai, ngu xa tūtsika ra m 'efihm ānda pa xidinte ya m 'uíya hnini ka ra xeni hnini M 'onda ne ka ya Ta hnini xa hm ā ya hm ānda, bihm ā ka ra ā m impodira m 'efinu ha nte ya hnini, do genya ya xa thutsi, ge xidibeniūnhu ya m 'edib nuya t'adingu m ukuan xa boni:

XA M 'UÍ RA NGUTHO KO RA NDĀ NZAYO NU JA DIM 'UÍRA XA NHÓ YA M 'EHÑĀ, NE XA NGUKU NUNA YA HEM 'Í PA DINFATSIYA NTE YA TA ŋAI

HAGU BIGOHIRA M FAXTE RA NTSUIM 'ONDA RA M 'EHÑĀ M 'UÍRA ZA PAGE Ā BITHOKIHA DUAPIDA NTE PAGEU YA TA ŋAI

2. Gatho hm ā

2.1 Te da thoki

Nuna ra nŋatsim 'efithokipa dinte ta ŋaipets'ige da hogira za ne di hñte petsite da ziya ŋai nu u pets'160 ŋeva un u ya m eite ŋaipa da tūnite da zipa da n'ote ya ta ŋaidige to xiŋarm 'edine thñātho, ge xiditūnin'a ra m 'otse diho ya ntzine ya m 'etsipa dim paxine m peniua din xaha

Nuna ra m ŋats'ida thokikongeya yoho:

a) Ya ta ŋaipetsi60 ne ta ge 69 ŋeva; ne

b) Ya ta ŋaipetsi70 ya ŋeva

1.2 Petsinte da ote

Petsida tūnite da zine ge hinda utsa

2. Tem ā ya hñā

Pa da thokite m a ya hem im 'efi, ge t'ode ngu hm a:

Ta ŋai, ya ŋaiu to diŋpetsi60 ŋeva.

Te da tūni, nu u ya ta ŋaim 'uíote kongena ra thokiya ta ŋaipa dim 'uíra za ya ta ŋai.

Ra m 'otse ntzi, ya ntzine u pa da nŋote ya ŋai, to da tūniya ntzipa da nte ya ta ya m 'uíya ŋaingu xa hm ā ka ra m 'efi nŋaxte pa dinte ya m 'uí ya hnini dige ya ta ŋai.

CEMYBS, nu á ra ntsuim úika ra Xenim'onda ne ra m'ehña m'úira za.

Habu t'uni, habu dam á da túnira CEMYBS pa da hem'ine da datite da zitou t'uni.

CEPS, nu á ra ntsuuhonine nu ha bibonira za dígeu ya ñihm untsiñákpa gatho ya nte.

Hm untsinzaya, ra hm untsinzaya un ne handiha dihogixa nhó á dim'ápu ra nfátsinte pa ya ta ñi.

To Jam asu da hoki, Ra ta ngu nzaya da nte ya hninipa gerya ta jáidíge á ra CEMYBS.

Ngu nzaya m a ha dithoki, nu ra ngu nzaya pehniya hem'ine t'eniha dithokida nte ya ta ñi.

Hm ánda, Ra Hm ánda ñapida nte dígeá ra Xenihaim'onda.

Hem'ithuxthuhu t'om'í, habu huxa ya thuhu gathou odine t'om'ida bonigeu to bida te t'adi xa thuxpu pa da t'uniya m'fátsi ñi.

Hangu u dithuni, ge xidithuni ne xitunt'ín á ra ñ'áib ne xitithutsbira thunu, á to nfátsipa dithunira m'otse ntsi.

Habu dithutsi, gemp'ú habu dam á ra pa da gáha ya hem'íya jáito me da ñutída thokida nte ya ta ñi.

Tou da t'uni, geu ya thuhu to da t'unigey'ú ya jáim'úira Xenim'onda otenuna ra thaka nfátsinte pa ya ta ñi.

Hinte p'etsite da zi, hangu m'úiya jáihnte táha ra boá pa da dáite da zine atho hingingu ra boá á táha digenu te ñar m'édika ra hnini.

Thoki, ra thoki hem'í pa dinfátsi ya m'úiya ta ñi.

Thokipa dinte ya hnini, nu u ya ngu nzaya ya nda nzaya da patiu hingirangutho da unite ne ua n'á ra m'padito da t'uni ra m'fáts'ingu m á ra hem'íhaná dithoki.

Tsan nzaki, nu pa m u ya bithorthogir'ohnine dinu ya kóhi'ye ne dim'á m'ajanipa dinfátsi.

Ha thoki, ra thoki hem'í pa dinfátsi ya m'úiya ta ñi.

Mpote, gea ra jáito xa mehnikonge n'á ra hem'ípa da ote, ne pa da túnira m'fáts'ídígeá ba hehe ra thuhu.

Ko te díte kohiko boá, nu u hingim ahégida ñutída nxadi, neu m'ara ya m'fátsipa da m'úira za, díge fátsiá t'uni.

To ádi, ya jáito adipagem'ú da t'uni, da hñá da túnipa da m'úira za.

Gátsi, ra t'óte boá á pádid'hñá ya ñige dithuniya ñira m'otse tsi.

Japa ra m'édi, te da thogine da ntsutbiua hñditsa te da m'efin'á ra ñi.

3. Habu da tsoni

3.1. Gatho

Da nu xa nhub te tsira ñipetsi60 j'eya ua m'ara m'úine hñte há ua te ziá ra Xenihaim'onda kongé á didatite da zi.

3.2. Ngufaya

3.2.1 Ya ta ñipetsi60 ne ge ta 69 j'eya.

Da t'uniya ta ñipetsi60 ne ge ta 69 j'eya da túnira m'fáts'ípa da m'úixanhó.

3.2.2 Ya ta ñipetsi70 j'eya.

Da t'uniya ta ñipetsi70 j'eya ne dim'ápu ge da ya m'fáts'ída túnira m'fáts'ípa da m'úixanhó.

4. Ote gatho

4.1 Gatho ya hnini

Ya ta ǃaim ǃuiǃa ra XenihaiM ʼonda.

4.2 Tʼotsa hnini

Ya ta ǃaihte hā ra boǃa ge xiǃarm ʼedipa ga m ǃuiǃa ra XenihaiM ʼonda.

4.3 Habu tsunihnni

Ya ta ǃipetsi60 ǃeya ne diǃempuua hinte hā xangu te da zim ǃuira XenihaiM ʼonda

5. Ha tsegi

Nuna ra thokida nu gatho ya 125 dānga Hnnira XeniHnniM ʼonda habu m ǃuiya ta ǃaihte hā te da zingu m ǃuixa tʼepi pageu.

Ya hnnihabu ǃaram ʼeditʼuniǃeya m ʼuko ra CEPS pageu ngu ra m ā hm ānda.

6. M fatsi

6.1 Ya m fatsim ǃui

Ra m fatsi ditʼunige nʼa ra m ʼots ʼe pa da zira nzānā hangu ra m ǃuine ge ditʼunixo retʼā m a yoho nhu xa m ʼā, diǃen ʼu di.

6.1.1 Ya ta ǃipetsi60 ta 69 ǃeya.

Nʼa ra m ʼots ʼe ha ho ya tsige xi xotho.

6.1.2 Ya ta ǃipetsi70 ǃeya.

Nʼa m ʼots ʼe xidiho ngo tho yantsi, ne m a ra pa de dipte ra ǃaine dim uine pa te dim pāxi.

6.2 Tengu ra m fatsi

Ra m fatsitʼunihinte da ngo thige ǃutira ndā nzaya ra XenihaiM ʼonda konge ra CEMYBS ge ya xa m ʼā ge hinte da ǃitʼinixi nʼarbexu diǃeu din fatsi.

7.-Hangu dim ʼotʼi

7.1 Tou da tʼuni

7.1.1 Te tʼapine hanǃa ditʼuni

Pa da tʼunidiyohou ya ǃeya petsiya ta ǃai, to adipetsite da tʼapingu xa thutsika ra hem ʼi, pe ge xido ya hem ʼiu te xa tʼodi.

7.1.2 Te ditʼapine hanǃa din ʼu pa da tʼuni.

a) Dipetsi60 ǃeya ua m ara;

b) Dim ǃuihabu hinte ǃa ya m ʼetsineu hinte hā te da zine ǃapa ra m ʼedi; ne

c) Dim ǃuiǃa ra XenihnniM ʼonda.

Neu m a ra da tʼapira u ya hem ʼingu xa tʼutsi, ne ge xido m u xta tʼapi:

a) Ra hem ʼim ā ra m ǃuine nʼa nkʼoi;

b) Ra tʼub hem ʼim a ra thuhu ne hapu m ǃuira (CURP);

c) Nkʼoira hem ʼim a hapu m ǃuige da da pa din ʼu m ajani;

d) Nkʼoi ā ra tʼub hem ʼim a ra thuhu ne hapu m ǃu

e) Ne u dā m ʼa ra da nzaya.

Nu u ya hem 'im ā ya thuhu neu mara te ne da bādidigeā ra jāida hnu ngu mā ra hm ānda pa da nu ra za ne da fūt'ipa da bādira XeniHniM 'onda neu ya dānga hnnineu ya hem 'im ā hanjā dithok'i.

7.1.3 Ma da huxa ya thuhu

Ngotho yoho ya nfātsida thuniya jāiu petsixa huxa ya thuhu ra thoka m fātsihnte da jōbine kongeā dihuxa ra thuhu da tūni:

a) Ge xidithuniya jāiu to petsi60 ne ta 69 njeya, ne ua ya dipetsi70 njeya pa dithunira nfātsiya ta jāinu u to xa thāsiya thuhu ka hem 'ingu xa m 'ā ra ha dithokiya nfātsidige ya ta jāi70 njeya.

b) Ge dithogin'ā hnni;

c) Ge dān'anxu ne ua dim 'use;

d) Hnte dipetsira nguu;

e) Ge diñ'ehe to diunira bojā;ne

f) Ne u ma ra dim 'ā ra ndā nzaya.

7.1.4 Hem 'i habu da huxa ra thuhu

Pa dithunira nfātsi, ge tso diodiha thunira nfātsipu ka ra nguu nzaya, dige ā, ge xida bōise ra thuxthuhu.

Pa ge dīto tsu n'ardothi u hngitso te diodi, nuna ra nfātsigetso da hōne ra mpote, digātsin'ā hem 'itūntā 'ye, ne ma n'ā ra hem 'ipa ya nguu nzaya pu ha thunige xixithutsinuya te tōdi, kongen'ā dim 'ā ge xixa tūnira nfāxte.

Ra ndā nzaya num u ya xa thutsbi ya thuhu ka ra hem 'iha m engu ne ha m 'uidige ā te odi ne digem pu dithunira hem 'iha odira nfātsi, ge kongen'ā m 'ā xa xa thux ra thunu dige nt'adi.

Ngotho ya jāipetsige da thunira nfātsi, ge da bōdige hnte da gut'ira bojā pa diyut'ika ra nfātsidigeñ'ā.

7.1.5 Hem 'i huxa thuhu

a) T'adihem 'i;

b) Da hñā ra tūb hem 'ipa da tūnira m fātsiya ta jāiu te xijarm 'ediya m 'uika ra XeniHnniM 'onda;

c) Hem 'iuxa thuhu;

d) Hem 'iha dim 'ā xa thuhu;

e) Da hñā tūnira nfātsi, ngu xa m 'a;ne

f) Ge u ma ra da m 'ā ra ndā nzaya.

7.1.6 Te petsito tūnira m fāts'i

Ra ndā nzaya nu ha ga thokira m 'efine ha ga pot'ira hem 'ithuxthuhu pa gen u ya jāito tūninuna ra m 'efi, ngu ha xa thutsi ka hm ānda xinegira nhō ga thokinuya ne xipādiya jāiha tūnira nfāxte ka XeniHnniM 'onda ne ka ya Ta Hnni; ya hm ānda ha m 'ā ha diñāpipa dithokine ko te dihokipa gen u to da hñā ra fātsidigen'ā nu ha dinte ya m 'uiya hnnika ra XeniHnniM 'onda, ne u ma ra da m 'ā ra ndā nzaya ha dithokidigehā.

7.1.10 Te petsida hokito tūnira m fāts'i

a) Da hñā ngatho u te di tūni, digen'ā ra nfātsi;

b) Da thunira nfātsingu xa m 'ā dige ā dithni;ne

c) Ge xidinhñu ra za, ne hinda tsutso ge xidithāndira za giu ya m 'etsiga m 'uine hndā tsutso.

7.1.11 Num 'u hngihoki

a) Dā m 'ā m ajaniya nt'aniu di t'ani;

b) Ge xidiziya nhó ya túnidige ra m fàts'i;

c) Num u da m 'edine m 'u ne u da xegira túb hem 'iya ta ãipa CEM YBS ua ãa ya m 'u hubutúni;

d) Ge xidipa diháse m u ya bi t'oni ra m 'otse ba ehe te da zi num 'u hingitsa da ma da tu ua dathida m ehnito da pote ko n'a ra hem 'ira nt'at'i;

e) Da hokiraza te túnira m fàts'i;

f) Gim fàtsidigeu ya m efihokirihna m 'u t'at'i; neu m anida m á ya ãiote habu unira m fàts'i; ne

g) Ge u ma ra da m 'a ra ndá nzaya.

7.1.12 Num 'u hingihoki

a) Num 'u hinda ma da há ra m fàtsida túnine hingim á te ãa;

b) Num 'u hingim á m á ãanipa da túnira m fàts'i;

c) Hoki hingin'ap 'u ra m fàtsitúniua da patite túni;

d) To hokine h'at'a ya ãipa da dáhá pa da nzaya; ne

e) Ne u ma ra da odiya ãito ote habu túni.

7.1.10 Da ts 'u inu u to túnira n fàtsi.

7.1.10.1 U to dá thákira ya pa:

a) Num 'u yopidigeu ya m fàts'i túnine huxa ra thuhu, dá m 'am 'i, ta da hn 'u te thogine da thokira zapa hinda yopi; ne

b) Ge u ma ra da m 'a ra ndá nzaya.

7.1.10.2 Da thákidige ra n fàtsi:

a) Ge xidiziya tem 'e xa túnige him a to da uniu xa túnise;

b) Num 'u hngim á dá háse ra n fàxte ya yoho ne ta hñu dit'uni, ra n fàxte ne ge hinda m 'a hanja;

c) Num u hinda m 'a m á ãanine ua hinda da m á ãaniya hem 'i pa diyu t'ika ra n fàtsi;

d) Dá m 'o, da pot'i, ne ua to dá uniya fàtsiu xa túni;

e) Mu to dá uni, dá m 'o, da hm hi, dá m potuine ua hñák'a ua da utsim a ra digen 'u xa túnidige ra n fàtsi;

f) Num 'u diñápipa dinzayo n'a hm untsi ãipa didáhá ra t'etsinzaya ne da m 'a gen 'a fàts'i;

g) Mu dá pot'ipu ham 'u ika Hñni XeniM 'onda;

h) Mu xidibonse;

i) Mu da du; ne

j) Ge u ma ra da m 'a ra ndá nzaya.

Ra ndá nzaya to nu ha di thokinuna ra m 'efige xira tsedidinu ha thoki.

7.1.11 Te da m fàtsito túnira m fàts'i.

To túnira m fàts'i petsige da ma da há ra m 'otse te petsipa da ziditsu ra záná ne da m fàxte ãa ya m efihoki ãa ra hñni.

7.2 Danda to túnira m fàts'i

7.2.1 Geu ya ta ñiu petsi 60 a 68 njeya

Nu ha ta di hunira nfatsiya ñige ta dizudi 70 ra jeya du ge u ne ge xidi ñara m'edidige ra boñ.

7.2.2 Geu ya ta ñiu petsi 70 njeya

Da nda ne da tunira m fats'inum u da thandige ra za ñ pa ne m'edine hinte petsita da zi.

8. Nguu m fats'i

8.2 Nguu nu hanñ di thoki.

Ra hm untsinzaya gea to da nu ha da ñpidi thokira za ne te ma ya hem'idgea ra m fats'i.

8.2 Nguu nzaya ñpida hoki.

Ra nguun dñ nzaya nte m' ñira za pageu ya ta ñira CEM YBS; gea petsida nu ha di ñpidi thoki.

8.3 ñio te ne te ñipa di thoki.

8.3.1. Tebi

Ra hm untsinzaya di ñte digeha:

a) N' a ra nda, gea to nu ko ya m fats'iya hnñi;

b) N' a ra nfaxte di ñot'ige pa di fats'ira CEM YBS;

c) Kut'a ya m faxte, da gohi:

-N' a ra m pote ra nda to nu ra boñ tuni;

-N' a ra m pote ra nda nu ya nguun t'ñte;

-N' a ra m pote ra nda nu ya m efi;

-N' a ra m pote ra nda nu ya nguun nxadi; ne

-N' a ra m pote ra nda nu ra nte ya hnñine ya m engu M' ñika ra xeni Hnñi
M' ñonda;

d) N' a ra m pote ra nda ra nguun zaya nu ha di ma ra boñ a tunine ra CEM YBS;

e) N' a ra m pote digatho ya hnñine to padine ua n' a m pote nguun nxadi; ne

f) To nu te thokine unira boñ ra nguun zaya nte ya hnñira ha ñXeni hnñi M' ñonda.

N' a nguun' a u da hñin' a ra m pote num' u hñim' ñi.

Ra m efi da tuni m bo dige u ya ñito ñte da za.

Ra hm untsinda nzayo ge a to ñte petsi da t'ñde ne da etsi, honse ra m pote ra nda to nu thoki ra za thoki ko ra boñ tuni hoñ tsa di ña.

Ra hm untsi nda nzayo u te ma ya ñai ñ'e da numu to ma di geu ya ñai thogi ma ge etsi, numu da mayegi ra nda petsi ge da ma to da gohi.

Ra hm untsinda nzaya geu to ñte da mat' i pa da hm untsi num' u da nña ra m' edi.

Ra m faxte nzaya da udira hem' i ma ngu bi gohi ra nda nzaya, hñupa pa dintsan' i, num' u n' ñho da hokida mat' i n' a pa ne ñaxpa da hm unts' i.

Tsa da xñi da m' ñi ja ra hm untsi ra u to m pe fi ha ya nguun zaya, padi ua rau ya ñai pa da hogi ra za nu u nu te da thok' i ra hm untsi num' u ya 24 ora a ditsi fi.

Pageu ya hmuntsi da hoki ya jäito ote da thogira za, pets'i ge di m'ui di tho made num'u m'ui un ä ra ndä nzaya neu to nu dige ra thokira za ua ya m ponte nu u hingi m'ui, xa t'ets'i.

Da n'jutsin'a ra hëmi mä te bi hogi ne te bi mä ja hmuntsi ne da ot'i ya ntuny'e neu ya jäi to ote ra mfatsituni.

8.3.2 Te petsi da hoki

Ra ntsëdidihokira ndä nzaya:

- a) Dithogira thuxthuhu r'om 'ine ra hem 'ithutsiya to xa t'unira nfatsi, ngu xa m 'a ha dithokinuna ra m 'efigeny ya jäito xijarm 'ëdidituni, ne, ne ge darm engu pu, xe didit'uni ne ra nfaxte ge xi kamfri ya tadi da thogi to u da t'uni ne u to da dom'i ne da nu ha da japi page u to ne da ote n'ho nu u hingi petsi gatho ya hem'i ne ja pa ra m'edi ya mfatsi, nuya ge xidinuse ra ndä nzaya pa xidiyut'ira nfatsi;
- b) Ge xidin'u pa diyut'ira ra yö ja pa dinfatsi ne ge petsi ya jäi to ote ra mfatsi da nuto da uni ra mfatsi ma ra ya jäi di m pote u to ya xa ndogira pa ä da thutsiya ra yö thuhu ne dithunira nfatsipa genseyu;
- c) Di pati ya hem 'ihinginjapu pa da hogira za pa da hegira za ge da teniha thoki;
- d) Da un ha n'apipa dinte ya m 'uine ha dim 'apu ya thokipa dinte ya m 'uiya fatsi ya jäi to bi adira m fatsi, pa dibadine dihogira nhö, ra nfatsidige u xa thokipa genseyu;
- e) Dit'etsin'a ra m pote pa ya Hninine tubine ua ra ka ya nguu nxadi;
- f) Digukine dipot'iya hñä hm ända nuyü dinzayase; ne
- g) Ma ra ya mä hanja di thoki nuna ra hmändä.

9. Hanja dithoki

9.2 Ga thokiyu

- a) Ra dänga nzaya ka ra XenihaiM 'onda da juka ra hem 'ipa da udi to ne da füt'ikongeä ra CEM YBS;
 - b) Ge n'a ngu n'a ya m 'ëfinfatsi, dige ya ta jäipa diyut'ida nu hanja pa yut'ika ra faxta, ge hense xida ngatho ya hem 'i udit'api, ne ua m a ra u diopira m pote ya hem 'ipa da kuata, num u hñä to pote ua pehni ku n'a ra hemi m'ai hingi tsa da ma xa uni ra nguu nt'otho pa da m a habu ote ya jäi, ne da n'utsira hem i. Ha dithuts'im ä te gatho da gohite da thokidindüne diuadi. Ge xidin'jutsin'ara hem 'iha dithutsira ndüne ha digatsiya hm untsidigenseyu.
 - c) Ra ndä nguu nzaya ge xidinu ra za digey ya hem 'ibidatidigey ya ta jäi, m äjanine geu m ä ja ra hem 'im ä pa da füt'i ya ta jäi, di k'ähä ngatho ya hem 'iu t'adingu xa thutsika ya m 'ät'ihem 'i;
 - d) Pa da thogida thokinu u ya hem 'ikongey ya ta jäihingianjap'u. Nuna da hnu habu m 'uira nzaya kongeä to odira m fatsi. Ge nuna ra thändige xidigutsira ndä nzayo to ja ra tsedinuna nupu ha m 'uine ha tünia to adira faxte.
 - e) Ra nzaya mä da thokida udiko ya ja to ote to nu ne ja dihogingu mä ra thunipa da nza da füt'ine da tünira nfats'i, ngu xa m 'a ha dinjapaipa dithokine ha dithäkiya to diyut'ika ra nfatsinuna;
 - f) Ra ndä nzaya to ot'e da m ä to u biadipa da tüningu m ä ya hem 'ine u tengu boja xe t'epipa da tünii;
 - g) Ra nguu nzaya petsige da m ä to u da bonine da tünii ra nfatsine da tsifi to u da t'om 'i;
 - h) Nu u ya jäida tünin'a ra tub hem 'i ya ta jäina da tünihabu da hm ät'i, ne petsige da m ase to ä ya jäibiadine da gäxa ra hem 'im ä to ä ne ha m engu dige dizudixo ra 90 ra pa tsifige hä xa yut'ika ra nfatsi;
- Num u ngu tsudin'a ra thogihñihingitsa da m 'ä ne xiädige dathi, ra ndä nzaya to un nuna ra fatsige xididutsita ka ra nguu.
- i) Ra m 'otse petsi te da zida tünikonge ä ra tub hem 'im ä to ä ne ha m engu habu da m ä ra nguu nzaya; ne
 - j) Ra ngu nzaya mä da thokida kuatito u da tünira m fatsi.

Da dätira m 'otse ba ehe to da zihnda tünihokiu hingiza ua hñätiya jäipa ge u ya jäihm untsihani ha da t'etsipa da dähä da nzaya.

Num u hinda tsa ra ãitúnira nfátsitsa da má ne da unin'a ra hem ípa da ma da tu ra m 'otse ba ehe te da zikonge á ra thuhu ra mpote petsige da gáxa ra túb hem ípa da túnikonge ra hem ím á to á ne habu m 'uine honse tsa da hokihñu ua goho ne digepu ra nguu nzaya da thokingu da nãpu.

Num u da m 'edira túb hem ípa da túningu ya ta ãi, to túnipetsige da xifihabu túniua ko ra, pa da túnim a n'a.

9.2 Num u da mpadito túni.

Pa ge u petsiya j'eya dige túnira m fãtsi, num u da thákige diotho ra boã ra nguu ot'e da hokine da patíne da nu to da túnim á ra ra ãito adine ã pa ra m 'edene huxa ra thuhu ne tom 'i

Nu á ra nguu zaya pets'ige da xifinu u ya ãibipatíne da datira m fãtsidige a ra pa da ñut'ingu m 'uina xa t'epi.

10. To u nu dige á ra nguu nzaya.

Ya nguu nzaya m fãtsi petsige da un hadi ãpine da un pa da hogira za te hokine hinda yopikonge u ma ra ya thokipa di nte ya hninhokira ndá nzaya.

Ra CEMYBS tsa da hokikonge u ya nguu nzaya ya dānga hninipa da m fãtsinãp'ú ne konge u ma ra ya nguu nzaya nu pa ge u ya ãine u ya nguu nu ya nxadi, ne u ma ra pa da thokira hem íra za pa ge u to túnira nfátsine da hokite pãdiya m 'uia ya hninipe ge u ya ãi.

Ra CEMYBS tsa da hokine da kom benite ra za pa da tsa da tsonite benipa da thoki.

11. Ha di thokira m fãtsinte.

Pa da nu ha di ãpine da tenida nu ra m fãtsinu u ya ta ãim 'uingu ya m fãtsi ã to ot'e.

Nu u to túntira m fãtsi da m fãtsi ã ra Hninite thokinum u da tapinu u ya ngu nxadine ra hnini.

12. Ñaki

12.1. Habi da ñaki

Pa da ñákida thokida hokingum á ra hm ánda, ne ngu da má ya ãito ot'e ra m fãtsi.

Nu u ya hem íma ha di ãpida boni ã ra hem í poni ja ra "Gaceta del Gobierno" ra ndá nzaya, ne ã ra web dige ra nda nguu nzaya da nte ya hnindige á ra CEMYBS.

Ngum á ã ra xenithot'118 ra hm ánda, ne gatho ya hem ípa da hokine da udiruna ra thokida m á nuna ra hñá.

"NUNA RA THOKI, PA GE U YA HMUNTSINZAYA TSITSIHONIDA GOHI JA RA NGU NZAYA, HNGITSA PA GE U DA NTE, NU U TO HINDA HOKIRA ZA DA KAXA KO RA TSUTBI PA DA NU DA TE PA DI HOKI KON GE Á"

12.2 Maat'i

Ra hem ím áat'ite da thokipa da badiya ãida hokine da bonikonge ra nda nzaya ã ra Xenihaím 'onda konge á ra CEMYBS nguu nzaya da má ya ãigt'e ngu ra boã xa t'epipa ge u ya m fãtsi.

13. Negira za.

Ra CEMYBS da m etsiya thuhu to u ra m fãtsi, ne ngu má ã ra heke VIII dige ra Xeni12 dige ra hm ánda pa da negira za ne da ñut'ipa da badi ã ra Xenihaím 'onda ne ya Ta hnini.

14. Yanteni

Ra nda nguu nzayage ra tsedidinu ne da teningum á ã ra hem ím á ne u ya ãito ote da um barra uenda ã ya hm untsida hoki.

15. Nu hangu bithoki

15.1 Nu harã bithokinthi

Tsa da thokin'a ra hangu bithokinthi, konge á ra CEPS, pa da nu hangu dithokira za.

15.2 Hangu bibonine bithoki

Ra CEM YBS da unba ra uenda habu pa di hokiya nte pa ya hnine ya jaij'eya m' u ra CIEPS, ngu bigohiya hem' i.

16. Thandihangu xa tsanira boja, ne ha ga n'adi

Ra thandihangu ga tsanira boja ra za, nu ra fadidige te thoki, petsige da nu ra nzaya xa hñ'etsi to nu hangu tsana ra boja ja ra XenihaiM' onda, ra nda nzaya ra Xenihni M' onda, ne u nu dige ra CEM YBS, petsige da nu ha da jipipa didatiya m' fatisi to u tunipa da m' uira za.

17. Hñā n e ngaxte

Nu u hñigipha, uniua ya goxte ne tūniya m' fatisi, tsa da udikonge u to tūnira m' fatisiua gatho ya hnini, konge u:

a) Ko ra nt'ot'i:

Ja ya kuatā hem' im ā te beni jay a nguu ote ua jay a nguu m' u ote ra CEM YBS.

b) Ko ra nt'oxgu:

Ja ra CEM YBS ja ra 01 800 823 8580; ne pu ja ra m' uote nt'ozgu ra nda nzaya Xenim' onda (CATGEM), ra hda hñigip'ti 01 800 696 96 96 ne pa nthira ta HñniM' onda 070 Nzunine ja ra ta hnini.

c) Ko ra ntemet:

Ja ra pehnitsbigente grande 60.70@ edom ex.gob.mx ne xa ra xi www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Rase jai:

To nu ha thokira za nthidige ra CEM YBS nep' u ja ra ngu hoka tsutbiha m' uigatho nep' u ha nu ha hokira za ja ra nguu nzaya gatho to petsida nu dige ra nda nzaya XenihaiM' onda.

YA THOGI

N' A. Diguyki nuna ra hem' i hangu bi gohi ja ra "Gaceta dei Gobierno"

YOHO. Nuna ra hem' im ā te thogida nūtiira n' oho ra pa biboni ja ra hem' i mā te thogi "Gaceta del Gobierno" ra ndā nzaya M' onda.

HñU. Ya pa da tūniya n' fatisida tūningu xa t'epine m' uipa din'adira nhō.

GOHO. Pege u di thunira m' fatis' i ya jai ge da thuningu xa m' ā hm ā ka ya hem' inzaya u te di thuni.

KUT' A. Gotho u hixa n' u digen ā ra hem' in' fatisine xidinu ra nzaya hm untisi.

Ja ra HñniNzuni Lerdo, ra Hñāxu ra Xenihni M' onda, ra 28 pa dige ra n' a zānā j'eya 2014.

C.P. MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA
M' FAXTE DGE RA NTSUIM' ONDA
DGE YA M' EHñā RAZā PA GATHO U

Traducido por:
M. en C. Peta Benítez Navanete
Lengua O tom i:

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

RA M' EDE UENDA MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA, M' FAXTE THOKINTSUIXENIM' ONDA YA M' EHñā M' UIRA ZA NGU MA RA XENITHOT' I3 HEKIXI5, 6, 10, 11, 17 HEKIM' NE 18 RA HMāNDA NTE YA HNNIRA XENI HAIM' ONDA; HEKIS HEKIM' 19, 20, 21, NE 26 DGB RA HEM' IMā HMāNDA NTE YA HNNIM' ONDA; 14 HEKIM' BI BONINE M' UIRA HU NTSUIPA YA M' EHNA PA DA M' UIRA ZA YA JĀINE 10 HEKE VIII Mā RA HEM' IM' UIMBO, NE

KONGEHA

Geā nu ā ya m' feniraza ra nzaya ra XenihaiM' onda petsida tsonida nu da m' uira zanu u ya ta jai, m' ehñā ne ya ngo da nu pa dinte, geu ne m' uira XenihaiM' onda.

Ge ko ra m 'ede ra ndä nzayo pede ya jaim 'uika ra xenihni (NEG I) ne ko ra ndä nzayo nu ha thogiya m 'ede jaidige ra nzayo un ra nte ya hni (CONEVAL) 39.5 % gehu xitho thogiya m 'ui, ge nu ya ta jai ge xixa nguyu ge xinxo 7.5% nuyu m 'uika ra xenihni m 'onda pege ne hm ä a tho xa ngutho digeyu ra 7.4% nuy xixa ntsediya m 'ui.

Ge nu ya hni ka xenihni m 'onda ge xix ante ya thogiga m 'ui, ge em bixo 7.8 % ngotho yu xa nu ra (CONEVAL) ge ne ma n'agige enbixoxo 35,700 ya ta jaiu thorthogiya m 'uine xi jarm 'ediya boja.

Nu karXeniHni m 'onda ge em bixim 'uiya jaito xipetsiya n'jeya ngu ta ra 2012, bihm ä ge em bixim im 'uira 17,600 ya jai, ge m 'tsotse ra, 60% ya jaiu xim im 'uira thogiboja.

Ge pa ndiyut'inuna ra n'fatsinte ka ra hni pa ya ta jai, ge binduira pa ra 07 ra h'iu nzänä ra 2013, bibonira ka ra hiam u hem 'i "Gaceta del gobierno" nu ra hem 'iha dithunu ra n'fatsi, ha m 'aä te dithunira n'fatsi, ne ya hem 'iu te dido pa dithuni ra n'fatsipä gen u.

Ge ngu ra nzaya hm untsin 'u ha dim 'aäpu, dige ä xa thutsika ra CAySPG /2014/001/E/002 bim 'aä ka nduihm untsira pa ra 20 ra n'ä ra zänä dige ra j'eya 2014, ngum ä ra hem 'intofo 21506A000/RO-011/2014, ra pa 23 n'äänä ra j'eya 2014, bi thogine biboningu m ä ra nduira xeni23 xa thutsu dige ra hm ända pa dinte ya m 'uiya hni ka ra Xenihni m 'onda, bi thogine biboningu m ä ra nduidipetsida thokinuya:

Nu ge konge ra hem 'im 'ede 208F1A000/RESOL-025/2014, dige ra pa 24 ra n'ä nzänä ra j'eya 2014, ra ndä nzaya nu ha ga thoki, xa thokika ra hm ända pa xidinte ya m 'efika ra xenihni m 'onda ne ka ya Ta hni ilige ya hm ända, ä xa n'jiki digen ä ra n'fatsim 'efithoki; digehia xa hm ä, ge xidipestidige dā thokinuya:

XA M 'UI RA NGUTHO KO RA NDÄ NZAYO NU JA DIM 'UIRA XA NHD YA M 'EHÑÄ, NE XA NGUKU NUNA YA HEM 'I PA DINFATSIYA NTE YA JÄI

HAGU BIGOHIRA M FAXTE RA NTSUIM 'ONDA RA M 'EHÑÄ M 'UIRA ZA PAGE Ä BITHOKIHA DIAPIDA NTE PAGEU YA TA JÄI

3. Gathom ä

3.1 Te dā thoki

Ra thokida nte ta jai pets'ige da hogira za ne dipetsite da ziya jai nu upets'ig6 j'eya un u ya m 'eite jai pa da tūniti da zi pa da n'ote ya ta jai

1.2 M 'etsika Hni niu te tūni

Ra m 'efine hindä tsutsa.

2. Ra hñä xa hm ä

Pa dithokiya m 'efiya hm ända, ge xa t'ode nuya:

1. Ta jai, Pa ge ya ta jaiu dipetsi60 j'eya.

2. Te dā tūni, nu u ta jaim 'uote kon gena ra thokiya ta jaim 'uira za.

3. Dithutira nxadi, ge xidithutira nxadiya ta jai, pa dibādite dihokin'ä ra m 'efi.

4. CEM YBS, ra Ndä Nzayo nu ra M 'ehñä ka ra Xenine pa dinte ya Hni.

5. CEPS, nu ä ra ntsuihonine nu ha bibonira za digeyu ya jaihm untsiñäkipa gatho ya nte.

6. Hm untsinzaya, ra hm untsinzaya un ne handiha dihogixa nhö ä dim 'äpu ra n'fatsinte pa ya ta jai.

7. To Jan asu da hoki, Ra ta ngu nzaya da nte ya hni pa gerya ta jaidige ä ra CEM YBS.

8. Nguu nzaya m a ha dithoki, nu ra ngu u nzaya pehniya hem 'ine teniha dithokida nte ya ta jai.

9. Hm ända, Ra Hm ända japida nte digeä ra XeniHni m 'onda.

10. Thuxthuhu t'om 'i, habu luxa ya thuhu gathou odine t'om 'ida bonigeu to bida te t'adi xa thuxpu pa da tūniya m 'fatsi ta jai.

11. Ha ngu u dithuni, ge xidithuni ne xituntin'a ra n'ail ne xithutubira thunu, a to n'otsipa dithunira m'otse ntsi.
 12. Habu dithutsi, gep'u habu da m'apa da gaha ya hem'iya jaito me da n'utida thokida nte ya ta jai.
 13. Tou da t'uni, geu ya thuhu to da tunigey'u ya jaim'ura Xenim'onda ote nuna ra thaka n'atsinte pa ya ta jai.
 14. Hinte p'etsite da zi, hangum'uiya jaih'nte taha ra boja pa da daite da zi.
 15. Thoki, ra thoki hem'ipa dinfatsi ya m'uiya ta jai.
 16. Thokipa dinte ya hnini, nu u ya ngu nzaya ya nda nzaya da pati hngiranguho da unite ne ua n'a ra mpadi to da tunira m'ats'ingum'a ra hem'ihanja dithoki.
 17. Ha thoki, ra thoki hem'ipa dinfatsi ya m'uiya ta jai.
 18. T'ote boja, ra t'ote boja a padidihna ya jige dithuniya jira m'otse tsi.
 19. To adi, ya jaito adipagem'u da t'uni, da hna da tunipa da m'ura za.
 20. Japa ra m'edi, te da thogine da ntsu'biua hinditsa te da m'efin'a ra jai.
3. Habu da tsoni
- 3.1. Gatho
- Da nu xa nhuo te tsiba jipetsi60 jeya ua m'aram'ine hnte ha ua te zija ra Xenihaim'onda konge a didatite da zi.
- 3.2. Ngujaya
- a) Dithuniya ta jira n'atsipa dinxadi;
 - b) Da xihha dim'efse;ne
 - c) Xidihogira nhio ra nzakine ra boja.
4. Ote gatho
- 4.1. Gatho ya hnini
- Ya ta jaim'ura Xenihaim'onda.
- 4.2. T'otse hnini
- 4.3. Habu tsunihnni
- Ya ta jaine digempuua hnte ha xangu te da zim'ura Xenihaim'onda
5. Ha tsegi
- Nuna ra thokida nu gatho ya 125 danga Hnnira Xenihnni.M'onda habu m'uiya ta jaih'nte ha te da zingu m'ura t'epi pageu.
- Ya hninihabu jira m'editunijeya m'uko ra CEPS pageu ngu ra m'ama nda.
6. M'fatsi
- 6.1. Ya m'fatsim'ui
- a) T'utira xahni;
 - b) Xidituningotho u te dijam'edipa dinxadi;ne
 - c) Dithombiya te m'eu n'a ngu n'a ya to n'atsim'uxta uadira nxadi.
- 6.2. Tengu ra m'fatsi

Ra m fait tunihinte da ngotbige jira ndā nzaya ra XenihaIM 'onda konge ra CEMYBS.

7. Hangu dim 'ot'i

7.1 Tou da t'uni

7.1.1 Te t'apine hanja di t'uni

a) Dipetsi60 j'eva ua m ara;

b) Dim 'i habu hinte ja ya m 'etsineu hinte ha te da zine japa ra m 'edi;ne

c) Dim 'i ja ra XeniHniIM 'onda.

Neu ma ra ya hem 'iu da t'api, ne ge dida nuya di t'api.

a) Ra hem 'im a ra m 'uine n'ank'oipa dinflu;

b) Nk'oim t'ub hem 'im a ra thuhu ne habu m 'ui (CURP);

c) Nk'oim a ham pu m 'uipa dinfidine dinflu;

d) Nk'oim t'ub hem 'i kuatira hnime a habu m 'uipa dinflu;ne

e) Ne u ma ra da m 'a ra nzaya.

Pa da t'ini diyohou ya j'eva petsiya ta ja, to adipetsite da t'apingu xa thutsika ra hem 'i, pe ge xido ya hem 'iu te xa t'odi.

7.1.2 Te da hnu pa da t'uni.

U to da thunira nfatsige nu u to xa yutika ra nfotsi, ne ge di thuntho ge nda thakbira nfatsingu xa m 'a ka ya hem 'iha xa m bonira thokinfatsi

a) Dipetsin'a ra thogi;

b) Diranu ne ua dim use;ne

c) Ne u ma ra da m 'a ra nzaya.

7.1.3 Ma da huxa ya thuhu

Pa di thunira nfotsi, ge tso dicdiha thunira nfotsipu ka ra nguu nzaya, dige a, ge xida bdi se ra thuxthuhu.

Pa ge di to tsu n'ardothi hngitso te di bdi, nuna ra nfotsigetso da hibe ra m pote, digatsin'a hem 'i-tunt'a ye, ne ma n'a ra hem 'ipa ya nguu nzaya pu ha thunige xixithutsinuya te t'odi.

Ngotho ya apetsige da thunira nfotsi, ge da bdi ge hinte da gutira boja pa di yutika ra nfots.

7.1.4 Hem 'i habu da huxa ra thuhu

a) Hem 'ipa ha di jiti

b) Hem 'iha xa nnu ge xi jarm 'edira thogika XeniHniIM 'onda;

c) Hem 'i thuxthuhu;

d) Hem 'iha di hñutsipa di uni;ne

e) Ne ma ra dim 'a ra nda nzaya.

7.1.5 Hem 'i huxa thuhu

Ra nda nzayo nu ha di japi pa di uat'ine xidi thutsin'a ra thuxthuhu ya jiu xinfatsingu xa m 'a ka ra hm andā xima majanipa to tsa da jitiya jaim 'u ika ra xeniHniIM 'onda ne ka ya ta hñi; nu ja dinja pa di uat'ine dim poti ra

thuxthuhu ya to nfatsine ya thuxm 'efige xidirase ra m 'uipa dinte ya Hninixa hokira ndä Nzayo ka ra XeniHniniM 'onda, ne ma ra ya hm ända u da hm ä dâ thokipa dijehiä.

7.1.6 Te petsito t'unira m fats'i

- a) Dihñ'ä ra nxadi;
- b) Di hñ'ä ya te jam 'edipa dinzadiu dihini;
- c) Ne dihiñ'ä ngatho pa te dinxadi; ne
- d) Xidinhñu ra nhö, diranguntho ne nixidä t'utso.

7.1.13 Te petsida hokito t'unira m fats'i

- a) Da unite gatho da t'apidiyeä ra ta jäi;
- b) Da thunira nfatsingu xa m 'ä diye ä dihini; ne
- c) Ge xidinhñu ra za, ne hinda tsutso ge xidithändira za.
- d) Da hñä num u ya bi'toni ra m'otse ba ehe te da zi, num'u hingitsa da ma datu ua dathida m ehni to da pöte ko n'a ra hem 'ira za;
- e) Gim fatsidiyeu ya m efihokirihniä m 'u t'ai; neu manida mä ya jäiote habu unira m fats'i; ne
- f) Nema ra u dim ä ha da päira nzaya.

7.1.14 Num 'u hingihoki

- a) Num 'u hindam ka ra nguu nxadi;
- b) Num 'u hingim ä m äjüanipa da t'unira m fats'i;
- c) Num u uadito da uniu ya nfatsiu xa thuni;
- d) Gim fatsidiyeu ya m efihokirihniä m 'u t'ai; neu manida mä ya jäiote habu unira m fats'i; ne
- e) Nema ra u dim ä ha da päira nzaya.

7.1.15 Num 'u hingihoki

U dänjukiua ya hinte dâ thuni

- a) Num u da ne dam 'o ra m fatsia xa t'uni;
- b) Däm 'o, ua to däm potui, ne ua to da uniya nfatsiu xa t'uni;
- c) Num u hindam 'ä hñu yopika nxadine hindam 'ä ge da thäki;
- d) Mu hoki u hingiza kora t'ub hem 'im 'ä toä ya ta 'jäi;
- e) Num 'u hingim ä m äjüani ne ua hingida ngotho ya hem 'iu hin a jüanige hinda jütika ra m fats'i;
- f) Dim fatsin 'a ra tsisinzayo ua xidim apira t'etsihñänsu ge hinda nfatsi;
- g) Dim podipu ha dim 'uika ra XeniHniniM 'onda;
- h) Mu da nesa dâ boni;
- i) Mu da du;
- j) Nema ra u dim 'ä ra Ndä Nzayo.

Hense ya ndā nzayo tsa da nu pa dithokira m'efi.

7.1.10 Da ts'uitou t'uni.

Ya to xa thunira n'fatsige xi'ay a ntsedidim 'ā ra nxadi.

7.2 Dandā to t'uniram f'ats'i

Ra gātsinxadiya n'fatsi j'ige num uxa uadiya nxadige dithuniya n'fatsi.

8. Nguu m'fats'i

8.3 Nguu un hanja dithoki.

Ya j'igeā to da nu ha da j'ipidi thokira za ne te mā ya hem 'idigeā ra m'fats'i.

8.2 Nguu nzaya j'ipida hoki.

Ra nguundā nzaya nte m'ūira za pageu ya ta j'ira CEM YBS; geā p'etsida nu ha di j'ipidithoki.

8.3 J'aiote ne tenidithoki.

8.3.1. T'etbi

Ya j'aito ote:

a) N'ā ra ndā, geā to nu ko ya m'fats'i ya hnini;

b) N'ā ra n'faxe di'fot'ige pa di f'ats'i ra CEM YBS;

c) Kutā ya m'faxe, da gohi:

-N'ā ra m'pote ra ndā to nu ra boja t'uni;

-N'ā ra m'pote ra ndā nu ya ngu n't'othe;

-N'ā ra m'pote ra ndā nu ya m'efi;

-N'ā ra m'pote ra ndā nu ya ngu nxadi; ne

-N'ā ra m'pote ra ndā nte nu u ya m'engu.

d) N'ā ra m'pote ra ndā ra ngu nzaya nu ha dim a ra boja ā t'unine ra CEM YBS;

e) N'ā ra m'pote digatho ya hninine to pādi; ne

f) To nu te thokine unira boja ra ngu nzaya nte ya hnini ha i'XenihniM 'onda.

N'ā ngu n'ā u da h'nin'ā ra m'pote num 'ū h'ndim 'ūi.

Ra m'efi da t'uni m'bo dige u ya j'aito ote dra za.

Ya j'ai to ote p'etsi da t'ode ne da etsi, honse ra m'pote ra ndā to nu thoki ra za thoki ko ra boja t'uni hose tsa da fiā.

Nu u te mā ya j'ai o't'e da numu to mā di geu ya j'ai thogi mā ge etsi, numu da mayegi ra ndā p'etsi ge da mā to da gohi.

Ya j'ai to ote da mat'i pa da hmuntsi num'u da nja ra m'edi.

Ra m'faxe nzaya da udira hem'i mā ngu bi gohi ra ndā nzaya, h'fupa pa dintsan'i, num 'u n'itho da hokida mat'in'ā pa ne n'āxpa da hmunts'i.

Tsa da xifi da m'ui ja ra hmuntsi ra u to m'p'efi ha ya ngu nzaya, padi ua rau ya j'ai pa da hogi ra za nu u nu te da thok'i.

Pageu ya hmuntsi da hoki ya j'ai to ote da thogira za, p'ets'i ge di m'ui di tho made num'u m'ui un ā ra ndā nzaya neu to nu dige ra thokira za ua ya m'ponte nu u h'ingi m'ui, xa t'ets'i.

Da n'jutsin'a ra hemi mā te bi hogi ne te bi mā ja hmuntsi ne da ot'i ya ntuny'e neu ya jāi to ote ra mfatsi t'uni.

8.3.2 Te petsi da hoki

Petsi da hoki ya jātoot'e:

- a) Da nunjamfri ya tadi da thogitou da t'unineuto da dom'i ne da nu ha da japipageu to ne da ote niho nu u hingi petsi gatho ya hem'i ne japa ra m'ediya m fatsi,
- b) Petsi ya jāi to ote ra mfatsi da nuto da uni ra mfatsi ma ra ya jāi di mpote u to ya xa ndogi ra pa ā da thutsi ya ra'yo thuhu ne di thunira nōtsipa gen'u ;
- c) Da nu pa da uni ma ra u ya jāi to biadira m fatsi, pa dibādine dihogixa nhio, ra nfatsidige u xa thoki;
- d) Da thogine da patiya hem 'hinginjapupa da hogira zapa da hegira za ge da teniha thoki;
- e) Da hokine da patinu mā te hoki di geu; ne

f) Ma ra ya māhanja di thoki.

9. Hanja di thoki

9.3 Ja thokiyu

- a) Hangu bihogine petsixa t'epi, ra nzaya ra Xenihaim'onda da juka ra hem 'ipa da udi to ne da fūt'ikongea ra CEMYBS;
- b) Pageu to petsiya j'eya ra thoki, nu u ya ta jipets'i ya j'eya da hfiuxa ya thuhu hubu m 'uira, ko ya hem 'ipa da kuata, num u hin'a to pote ua pehni ku n'a ra hemi m'ai hingi tsa da ma xa uni ra nguu nt'othe pa da ma habu ote ya 'jai, ne da njitsira hem i Ha di thuts'im ā te gatho da gohite da thokidindune diuadi;
- c) Ra da nu ra za digeu ya hem 'ibidatidigeu ya ta jai, m'ajanine geu m ā ja ra hem 'im ā pa da fūt'i;
- d) Pa da thogida thokinu u ya hem 'ikongeu ya ta jai hingianjap'u. Nuna da hnu habu m 'uira nzaya kongea to odira m fatsi;
- e) Ra nzaya m ā da thokida udiko ya ja to ote to nu ne ja di hokingu m ā ra thunipa da nza da fūt'ine da t'unira nfats'i;
- f) Ya jaito ote da m ā to u biadipa da t'uningu m ā ya hem 'ine u tengu boja xe t'epipa da t'uni;
- g) Ra nguu nzaya petsige da m ā to u da bonine da t'uni ra nfatsine da tsifito u da t'om'i;

Da datira m 'otse ba ehe to da zihinda t'unihokiyu hingiza ua hāt'iya jai pa ge u ya jaihm untsihani ha da t'etsipa da dāhā da nzaya.

10. To u nu dige ā ra nguu nzaya.

Ya nguu nzaya m fatsi petsige da un hadi jipine da un pa da hogira za te hokine hinda yopikonge u ma ra ya thokipa di nte ya hninihokira ndā nzaya raa CEMYBS tsa da hokikonge u ya nguu nzaya ya dānga hnini pa da m fatsin jap'u ne konge u ma ra ya nguu nzaya nu pa ge u ya jaine u ya nguu nu ya nxadi, ne u ma ra pa da thokira hem 'ira za pa ge u to t'unira nfatsine da hokite pādiya m 'uija ya hnini pa ge u ya jai.

Ra CEMYBS tsa da hokine da kom benite ra za pa da tsa da tsonite benipa da thoki.

11. Ha di thokira m fatsinte.

Pa da nu ha di jipine da tenida nu ra m fatsinu u ya ta jaim 'uingu ya m fatsija to ote.

Nu u to t'unira m fatsi da m fatsija ra Hninite thokinu m u da tapinu u ya ngu nxadine ra hnini.

12. Naki

12.1. Habu da naki.

Pa da nākida thokida hokingu m ā ra hm ānda ne ngu da m ā ya jaito ote ra m fatsi.

Nu u ya hem 'im a ha di jipida boni ja ra hem 'i poni ja ra "Gaceta del Gobierno" ra ndä nzaya, ne ja ra web dige ra nda nguu nzaya da nte ya hninidige ä ra CEMYBS.

Ngu mä ja ra xenithot'i18 ra hm ända, ne gatho ya hem 'ipa da hokine da uдинuna ra thokida m ä nuna ra hm ända.

"NUNA RA THOKI, PA GE U YA HMUNTSIJÄIHONIDA GOHI JA RA NGU NZAYA, HNG ITSA PA GE U DANTE, NU U TO H NDA HOKIRA ZA DA KAXA KO RA TSUTBI PA DA NU DA TE PA DI HOKI KON GE Ä"

12.2 M ä te da thoki.

Ra hem 'im ä te da thokipa da bädiya j äida hokine da bonikonge ra nda nzaya ja ra Xenihaim 'onda konge ä ra CEMYBS nguu nzaya da m ä ya j äiote ngu ra bo ja xa t epipa ge u ya m f ätsi.

13. Negira za.

Ra CEMYBS da m etsiya thuhu to u ra m f ätsi, ne ngu mä ja ra heke VIII dige ra Xenil2 dige ra hm ända pa da negira za ne da nütipa da bädi ja ra Xenihaim 'onda ne ya d änga hñi.

14. Ya nteni.

Ra nda nu ne da teningu mä ja ra hem 'im ä ne u ya j äito ote da um bar ra uenda ja ya hm untsida hoki.

15. Nu hangu bithoki.

15.1 Nu han ja bithokinthi.

Tsa da thokin ä ra hangu bithokinthi, konge ä ra CIEPS, pa da nu hangu dithokira za.

15.2 Hangu bibonine bithoki

Ra CEMYBS da unba ra uenda habu pa di hokiya nte pa ya hñinine ya j äi j eya m u ra CIEPS, ngu bigohiya hem 'i.

16. Thandi, nu ne f ädi

Ra thandi ra za, nu ra f ädidige te thoki, petsige da nu ra nzaya xa hñi 'etsi to nu hangu tsana ra bo ja ja ra Xenihaim 'onda, ra nda nzaya ra Xenihñi M 'onda, ne u nu dige ra CEMYBS, petsige da nu ha da j äpipa didatiya m f ätsi to u tünipa da m uira za.

17. Unine nngaxte

Nu u hñigipha, uniua ya goxte ne tünia m f ätsi, tsa da udikonge u to tünia m f ätsiua gatho ya hñi, konge u:

a) Ko ra xenintot'i:

Ja ya kuat ä hem 'im ä te beni j äya nguu ote ua j äya nguu m u ote ra CEMYBS.

b) Ko ra ntoxgu:

Ja ra CEMYBS ja ra 01 800 823 8580; ne pu ja ra m u iote n tozgu ra nda nzaya Xenim 'onda (CATGEM), ra k äda hñigipt'i 01 800 696 96 96 ne pa nthia ta HñniM 'onda 070 Nzunine ja ra ta hñni.

c) Ko ra ntemet:

Ja ra pehnitsbi; ne ja ra www secogem gob m xSAM.

d) Rase j ä:

To nu ha thokira za nthidige ra CEMYBS nep u ja ra ngu hoka tsutbiha m u igatho nep u ha nu ha hokira za ja ra nguu nzaya gatho to petsida nu dige ra nda nzaya Xenihaim 'onda.

YA THOGI

N Ä. Uдинuna ra hem 'i hangu bi gohi ja ra "Gaceta dei Gobierno" nda nzaya.

YOHO. Nu pa dim podinuna ra hm ända xa njiki ka ra "Gaceta del Gobierno" ge hñig tsa da m podita digatsiya pau xa thutsidpenseña

HÑU .Nuna ra hem 'in~~f~~atsige da n~~j~~ukige pa xinfadira nhò.

GOHO .Page u dithunira m~~f~~ats'i ya ~~j~~ai ge da thuninguxa m'ã hmã ka ya hem 'inzaya u te dithuni.

KUT'Ä Gotho u hixa n'ú digen'ã ra hem 'in~~f~~atsine xidinu ra nzaya hm untsi.

Ja ra HniniNzuniLendo, ra Hñaxu ra Xeni Hnini M'onda, ra 28 pa dige ra n'a zănã j'eya 2014.

C.P. MARÍA MERCEDES COLÍN GUADARRAMA
M~~F~~AXTE D~~I~~GE RANTSUIM'ONDA
PA YA M'EHÑÀ PA DI MUIRA NHID

Traducido por:
M. en C. Petra Benítez Navamete
Lengua Otmí:

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

ÑANTE RAFAEL DIAZ BERMÚDEZ, NZAYA NU RA RA NTSUIKA RA XENIM'ONDA PA HA GA NTE YA HNINI
ÑATHO, NGU MÄ JA RA XENI3 HEKE XI, 5, 6, 10, 11, 17, HEKE V NE 18 DGEÄ RA HMÄNDA NTE RA XENIHAI
M'ONDA; XI, 8 HEKE III 19, 20, 21 NE 26 NGU MÄ RA HMÄNDA HAIM'ONDA; 12 HEKE XXVIII DGE RA HMÄNDA
NUA BIM UIRA HU NTSUIXENIM'ONDA PA DA NE GATHO YA HNNINATHO UM UIJA RA XENIHAIM'ONDA NE
10 HEKE XXIII DGE Ä HEM IMÄ HA DIM UI, NE

KONGEHA

Ge nu ra m'efi ka ya hnini ra Dänga Nzaya ka ra XeniHniniM'onda ge xipetsida tsotse da nu pa dim 'uixixa nhò ya nzaki
ya ~~j~~aim engu ka xeniHnini ko ya m'engu, ne ge xidinte ne ya hnini ge enbixibenin~~j~~apu u da hokixa hñitsin~~j~~apu Ka ra
hmända pa ngotho ra haim'onda.

Nu ä ra j'eya 2007, ra Nzaya ra XeniM'onda, konge ä ra tsuiXeniM'onda pa da nte gatho ya hnini, ñätho ~~j~~ä ra hniniXeni
M'onda, biñ'o ne thokige embirita~~j~~ä n'a ra bätshnähñu, ge ä petsida ts'it'ipa da m'ui ra za ba da petsite da ziya bätsh
ñätho petsi5 ne retä ma kutä j'eya 15 ne dinxadi~~j~~ä ya ngu nxadidige ünira nzaya XeniHaim'onda, tünira m'otse ba
ëhe te da zine ~~j~~ä pa ra m'edipa da nxadine bo~~j~~ä pa da daiya m'itu; pa da m'fexte ~~j~~ä ya hnini rangutho, gen'ä ra gäts'ite
thoki.

Ge un karXeniHniniM'onda m'uiya m'engu u tixi~~j~~arm 'edige hinte ha ra bo~~j~~ä xi~~j~~ä ya tsedidige nuna ra thogige xixa n'ú
ra nzaya nu ra nte ya hnini, (CONEVAL), gen'ú ne m'ã ge xidä n'ú ya ha din~~f~~atsi, ya m'üne ha di thokika ya hnini u m'upu
pa din~~f~~atsi.

Ge nu ra ndä nzaya M'onda hm untsinu ya m'uiya ngotho chub bätshi (UNICEP), ya nxutsine ya tsunt'uu xi~~j~~arm 'edi ya
m'uka ya xenige dithuniu xa m'ä dige ya m'etim upu.

Ge nu ra nguu nzayo m'ede (NEG I) ya ~~j~~aim 'uika nguu bitepe ge xim'itsudi xò 20.3 % dige ya bätshñätho u di petsi3
ne ta 15 nj'eya dige ka ra xeniHniniM'onda hingipa nguu nxadi, ge xò 36% ngu xa m'ã ra ndä nzaya pede tengu ya ~~j~~ai
geu petsi6 ne 14 nj'eya u hingim pefi.

Nu ra m'ã ra ra pede m'ui~~j~~äka ya hnininguu 2010 ä bigukira nzayao pede tengu ya ~~j~~aim upu ka ya hnini (NEG I) ka ra
Xeni HniniM'onda ge xim'ui23,322 ya bätshidige petsi3 ne ta 14 nj'eya u hñätho n'a ra hñä, ge ebixitsudixò 0.7%
ngotho ya bätshu m'ui~~j~~äka ra XeniHniniM'onda, ge xixa nguu ngotho u yachub bätshiya bätshixa pehn'ixangu ya m'ede ge
ya bätshu hingihñän~~f~~ ge xitsudixò 546 xa m'hm'ã.

Ge n'a u dige nu benida thokipa da nte ra za page u to tünira m'fatsi, pa da bonixanhò ~~j~~ä ra nxadine pa hinda hñe kiza
ngu nxadine, diñ'ep'ú da m'ui ra za ra nzaki.

Pa di thokira za nuna ra nte rita~~j~~ä n'a ra bätshñätho, ra pa 20 ra nduira zănã ra j'eya 2009, bint'udi~~j~~ä ra hem 'ibiboni~~j~~ä ra
"Gaceta del Gobierno" ra Ndä nzaya XeniM'onda ya hem im'ä han~~j~~ä di thokira za ra pa 31 ra gätsira zănã ra j'eya 2013 ya,
m'pod'ine te tädipa da ñut'ine da tünira m'fats'i.

Nu u ya jato o'te nuna ra thokida nu ta hubu da tsoni, ngu bigohiCAS/APADR NA/SE/01/2014/02 bigohire goho hm untsi; ra pa 20 ka gats'ira zana ra jya 2014, bihoginai ma ra hem 'i.21506A000/RO-008/2014 ra pa 22 ra n'a n'zana dige 2014, ra nda m 'uithokida nte ya hningu ma ja ra xeni23 dige ra hem 'im a ra hm anda pa da da nte ra za ja ra xeniha M 'onda, poninuna ra hem 'i kongena, petsida hokira za nuya:

Ge konge ra m 'ede hem 'i208F1A000/RESOL-026/2014, dige ra pa 24 n'a n'zana ra j'eya 2014, ra Nda Nzayo nu ha ga hogiya m 'efi, ngu xa thutsika ra hem 'inu ra nte ya hnika ra XeniHniM 'onda ne ka ya Ta Hni, dige ra njukuna; ngu m 'etho xa m 'a, pa geh'a:

NGU BIGOHIMA TE THOKITO NU M 'U HNGIM 'UIRA NTSUIXENIM 'ONDA PA GE U YA HNNIÑÄTHO, JA GE BI MPADIYA HEM IM A HA DIJAPIDA NTE PA N 'A RA TAJÄ N 'A RA BÄTSIÑÄTHO.

M A HA DIJAPIRA THOKIPA DINTE GINTAJÄ N 'A RA BÄTSIÑÄTHO

1. Page u gatho

1.1 Te dibonira thoki

Nu a benithokipa da nte ya hninginta ja n'a ra batsifiaho, pets'ige da tsikpa da petsite da zinu u ya batsipetsi5 ne ge ta 15 jya nu u nxadija ya nguu nxadiunira nda nzaya ja XenihaIM 'onda, ko ra tunira m 'otse ba ehe de da zi, te jipira m 'edipa da nxadine boja pa da doniya m 'tu.

Nuna ra m fenida thokira za ko nge u to m pefiko ya nzaya o'te ya jingu ra ta da hm ini, ra danga hniko ra nzaya Xeni haIM 'onda page u ya batsifiaho pa dipetsine da m 'uira za hinte hiekihabu nxadine da m 'uixa nhio ne hindä tsutsa.

1.2 U te petsika ra hniha ga thondi

Ra hni, ra nxadine pa hindä tutsa

2. Ya hña

Pa da thokikonge u ya hem 'i, da nu kongey'a;

To da tuni, page u ya tsuntü ne ya xutsifiaho m 'uija ya hnitunira m fatsigentakä n'a ra batsi fiaho.

To n'fatsi, ya nxisine ya tsuntü hña ho u xa thakipa dithunira n'fatsidige ra m 'otsipa dinte ya m 'uiya Hniresibatsi hña ho.

M 'otse nts'i, ge ngotho u ya nts'ipa da tunibenithokipa da nte n'a ra batsifiaho.

CEDPEM, ra ntsuiXen'ihaim 'onda pa da nte gatho ya hniñiaho XenihaIM 'onda.

CEPS, Ra ntsuihonine nu te dibonidige ya hm untsine fiahipa gatho.

Hm untsi, ra to ote ne tenidithokida nte ya hninge ta ja n'a ra batsifiaho.

Ntsui, nu u ya jiope pa da tunira m fatsipa dinte ge da nta ja n'a ra batsifiaho.

Habu ma da thoki, nupu habu hangu dithokira ntsuiXeniM 'onda pa da nte ya hniñiaho ja ne XenihaIM 'onda.

Habu nu ha dithoki, nu u ya jaisisi ne teniha dithokipa da nte ra za da n'ta ja n'a ra batsifiaho.

Hm anda, a ra hm anda pa da nte ya hniXenihaIM 'onda.

Tom 'ihabu huxa ya thuhu, habu hnu xa ya tuhu tom 'ida tunira m fatsingu ma ne hinto ja pa ra m edida nte nu ya ta ja pa didets'in'a ra batsihña ho.

Taja, nu u to m pefi ja ya m efunira nda nzaya nupu ha ba hm utsiya m boho ne fiahipa da nu te da thokine u ja ya nda nzaya ja ya danga hniXeniM 'onda ne u ya jipa da nte xanhio.

Tengu batsitunira m fatsi, gatho ya thuhu to u tuninuna ra m fatsim 'uija ra XenihaIM 'onda pa da nte ko nta ja n'a ra batsi.

Xithor thogira hñuni, ge u ya jaihinte petsim efipa da daha ne hingitsudida donite da zi.

Ha ga thoki, ra thokipa da matsiko n'a ra ta ja ra batsifiaho.

Thokipa da nte ya hnini, ge u n'a u te thokipa da m fxa ya jiu hingipetsira ngutho ne pati, ge a ha da jipipa dithoki ngu xa thokidim ui.

M a ha dithoki, nu u m a ha dithokinunu ra m ftsi.

Ko te thokiboja, nu u xa m boniray'o pa nguta dipehnigatho thadiya thuhu gatho ne ra m ftsi.

To adi, nu ra nxutsine ra tsuntu ge da huxa ra thuhu konge ra ta, ra me ua to pote pam u da bonida tunira m ftsi, da hña m uxta tunira m ftsi.

Ha ditunira nfts, ra boja a tuni to nfts, ge diukikonge n'a ra chub hem inukiboja.

To pote, nu a ra jiam asu pa da nxadine da nu ra batsim u hinte dim uiya ta.

To jarm edi, num u dim uin'a ra batsida thoka tsutbihnte diha ra boja ua hindim uira za.

3. Ta habu tsoni

3.1 Nxoge

Da thokira za pa da nuxa nhio ne pa hinda hiekiya nguu nxadiya nxutsine ya tsuntu natho nu u pa ja ya nguu nxadi tub batsine yoho danga tsuntu nu u hinte petsite da zi, konge da tunim otse te da zi, un u ya m etsipa da nxadine ko ra boja.

3.2 Gehia

a) Da tunin'a ra m otse te da zinzana nguu nzana nu u to tunira m ftsints;

b) Da tuninu u ra m etsipa da nxadi;

c) Da tunira boja pa da doniya m tu pa da m a ja ya ngu nxadixa za;

d) Da n'ani pa da m ftsiko ya hniniatho ko u ya jiam pfiko ra nzaya M ondaya M 'ondau tsa ja ra Xenihaim ondaya daga hnini u to hoka tsutbi; ne.

e) Da nani nu u ya ta ya batsito tunira m ftsipa da nxadi.

4. Gatho ha bu ote

4.1 Gatho ya Hnini

Nxutsine ya tsuntu natho nu u m uia HaiXeniHniniM onda.

4.2 Tsotse ya Hnini

Nxutsine ya tsuntu petsige da zine da nxadija ya nguu nxadija ra Xenihaim onda.

4.3 Ya Hninida ote

Nxutsine ya tsuntu natho ne petsi5 ne ge ta 15 njeya ne hinte petsite da zi, nu u nxadija ya nguu nxadim ukua ja ra Xeni haim onda.

5. Habu ote

Nunu ra m benithokida tsonihabu m uiya nxutsine ya tsuntu ne hinte petsite da zim uia ya hnini43 ka ya ta hniniatho ngu xa m a ra hm anda ge xipetsi da nu ge nu u m uika ra Xenihaim onda, ne hangum uira boja pa da tuni.

Nupu habu m uida um ba njam finjeya m u ko ra CEPS pa da un habu dingum a ra hm anda.

6. M ftsi

6.1 Nda u ya nfts

Nu u m ftsihnte da jutihinin'arboja ne da tuni:

6.1.1 Ya m fatsi

- a) N'á ra m otse ba ehe te da zinzānā ngu nzānā;
- b) Nu nā ra m otse ra gātsira jēya habu diehe m a ra ya te m e u, hangu dim u ra boḅ; ne
- c) N'á ra ntēnim etsiu pa dinxadingu jēya kutā ya bātsi, ne da datinum u ya binduira jēya nxadi.

6.1.2 Ko ra boḅ

Da tūna ra boḅ pa da daniya m'itu t'api ḅa nguu nxadine dihuḅikonge ra cuḅ hem' inḅikiboḅ.

6.2 Tengu da tūni

Nu ā ne nthokida unira ndā nzaya ta hniniXenihaiM'onda konge ra CEDEPIEM da unimade 50 % dige ā ra boḅ nē m a n'ā m ade ya taḅ. Da thokipupa digen'ā te ḅa pa ra m'edito ote, nu ā ra m fatsira nzaya XenihaiM'onda da nḅu ngu uni page ā.

Ra n fatsi ditūnige xidiun ra nzaya ka ra XeniHniniM'onda, ge diunira n fatsi ngu xa m'ā digen'ā tūnira boḅipa geh'ā xa m'ā

Nu ā uniya taḅ geu thūḅbiya njit'inum u retā m a kutā to m pefi ḅa ya ngu nzaya XenihaiM'onda ne ḅa ya ngu nzaya dānga hnine u m a ra to m fatsi. Ra CEDEPIEM tsa da nkom benipa da nu hadibonim a ra.

Ra m fatsi boḅ da tūninu u to bipoḅniya thuhu pa da doniya m'itu pa ḅa ra nguu nxadida tūni \$ 1,200.00 (n'ā m'ō ne yo nthebe 00/100 M N.) ne da theke m ade, m ade \$ 750.00 (yoto nthebe m bexu 00/100 M N.) ra nduira jēya nxadine m a n'ā pa dizote konge \$ 450.00 goho nthebe ne n'ote 00/100 M N), ra hñu dige ā hñu nzānā ra jēya.

7. Hangu dim at'i

7.1 To u da tūni

7.1.1 Tengu dim ui

Pa da tūninuna ra m fatsi to xixa njit'ika ra n fatsi, nu u biadira n fatsi, pe ge pētsidā hokiu m'ā digehiā.

7.1.2. Te da t'apipa da tūni

- a) Dra bātsiu nātho dipets'15 ne ta ge 15 nḅeya, ne hinte dipetsite da zi;
- b) Dihau xa ra thuhu ḅa ra nguu nxadira haiXeniM'onda;
- c) Nu u ya ta, da hñu xa ya ntunt'y'e habu m ā da hokira za ngu m ā ya hem' i;
- d) Da m ā da nu pa nūt'ingum a ra hem' i bibonihabu m a to ne da fiut'i, honse tsa da hokira ta ua ra m e ra bātsi; ne
- e) Ne u m a ra da m ā ya j'aito ote.

Ne u m a ra ya hem' it'apida datinuya ya hem' i:

- a) Ra hem' im ā habu nxadi;
- b) Na ra nkoinuā ra hem' im ā hām u bim ui;
- c) Ra nk'oinu ā ra hem' ira hu (CURP) ne u hogu hem' i;
- d) N'ā ra nk'oinu hm it'ub hem' i;
- e) N'ā ra nk'oinu ā ra t'ub hem' im ā habu m engu ne habu m ui; ne
- f) N'ā ra nk'oinu u ra t'ub hem' ira m e, ra ta ne ua to pote.

Nuna ra m fātsida tunin'a ra nxutsiua n'a ra tsuntu dige n'a ra nguu ua yoho ngu da mā ya jaito ote.

Nu u ne da fādidige u ya batsige da thokingu mā ra hm ānda pa da nu ge majūānīpa da um ba ra uenda to ote ra haiXeni hāim 'onda ne za dānga hnīngum ā ya hem ihanjā da thoki.

7.1.3 Te da un pa da jam asu

Da hnu to u japa ra m 'ediya bātsiñ'ātho nu u huxa ya thuhu ne petsigotho ya hem 'ingu mā pada tūni.

- a) Hinte ditshiya me ne ra ta ua gātho yoho;
- b) Dipetsim a n'a diyoho ya ŋoui;
- c) Dim ūija ta hnini43 ne ge ya hninihā'ho ngu xa hm ā ra hm ānda ge petsiya hnika xenihniim 'onda; ne
- d) Na ra u da mā ya jaito ote.

7.1.4 thux thuhu

Rame, ne ra ta dige ra tūb, ua to pote petsida ma da nu jā ngu habu ote to tūninu ā ra m fātsiua gem pū habu da nu da nute da dātipa da tūni.

Num ū ya da hnu xa ra thuhu to u nu ha da ŋut'īnu u bim ā ra me ne ra ta dige ā ra bātsida tūnin'a ra hem ihabu ba ehe ra m 'ede pa da nu ge ya bigohi.

Gātho jipetsitsa da ma da huxa ra thuhu pa da tūnira m fātsine hinte da jōtipege hingenā ge ya da tūni.

7.1.5 Ra hem 'ida ŋut'ī

- a) Hem 'ipa da huxa ra thuhu;
- b) Hem 'iha dim ā ge xi jarm 'ediga m 'uika ra xenihniim 'onda.
- c) Hem ihabu mā da thokira ŋut'ī;
- d) Hem 'ihabu mā ge m fātsine hoka tsutbihm untis;
- e) Hem 'ipa da tūnira m fātsine;
- f) Ma ra u da tāpiya jaito ote.

7.1.6 Pa da zute to tūni

Ra CEDPIEM da ya thuhu to gātho da tūnikonge u ya m fādingu ma ne odiira hm ānda negipa da ŋut'īda bādi ra Xeni hai M 'onda ne ya nguu nzaya hnīnīpa da nu da hogi ra za nuna ra thokihoga nte dige ra XeniM 'onda, ne u ngu ma n'a mā ya hem 'idin japuyū.

7.1.7 Te petsi to tūni

- a) Da tūni n'a ra m 'otse ba ehe te da zinzānā ngu nzānā;
- b) Num u rinduiira j'eya nxo da tūninu u ya m 'etsipa dinxadi;
- c) Da tūninum ū bindui ne ra hūu ra hnu nzānā ra j'eya nxadine bojā pa didoni ya m 'ūu;
- d) Da t'ūni ra gātsi ra zānā ra j'eya n'a ra m 'otse ngu te m'ui ra bojā; ne
- e) Da ntsuni, rangutho ne ngu petsi hinda utsa.

7.1.8 te petsi da hoki' unira mfātsi

- a) Da nxadingātho ya pa ka nguu nxadi;

- b) Ge di m adiya ron m 'tu nxadi; ne
- c) Hindahieki ya nxadi;

7.1.9 Te petsi da hoki ra me ne ra ta

- a) Da mā da nu te tadi pa da thoki;
- b) Da dati ya hem'i mā ha da japi;
- c) Da dati xa nhi te tadi majuani ne ra pa tadi;
- d) Da huxa xa ntunye num'u ya bi t'uni ra mfats;
- e) Da tsani ra bojā honse page u xa tūningum 'a nuna ra hem 'infotsi;
- f) Ge xidim utū ā to xinfotsine xidinxadika nguu nxadine zām u dipa ka ra xadige hinda m 'edidigen 'ā
- g) Xidā m 'ā ha xixa nhā ra tōtē mu ya bihm untsiga tūnira nfotsi, ne da m 'ā ha xit'uni ra za ra foxte ngu m 'ā nuna ra hem 'infotsi;
- h) Ge xidinfa siya m 'efika ra nguu nxadine dā un u te jā ka ra nguu nxadim 'uipu ka ra nguu nxadi;
- i) Da t'uti to t'uni ra mfaxte ya m'ui. ya fiātho, ge hinda m'edi ja ra Xeni M'ondā ne gotho M'ondā;
- j) Da doti ja ra nguu ote ra guto zānā n'a ra hem'i ra t'uni habu nxadi ne xa huxa ra thuhu page ā ra jeya nxadi; ne
- k) Ne mu u ma ra u da mā ra nzaya nfatsi.

7.1.10 te petsi da hoki ya ta jā

- a) Da huxa ra ntunty'e ja ra hem 'i pa da thakira bojā ra njut'i;
- b) Da hoki n'itho pa da thakbi ra bojā da uni;
- c) Da dati n'itho ne dati ra bojā mfatsi nu u ya retsi ngu ma ya pa xa tutsi;
- d) Da mehni ja ra nguu nzaya nzānā ngu nzānā, ya hem'i da fiuti pa da dā ya mfatsi;
- e) ge xim pāhuikonge ra retsi, pa xidibādihanā ya m 'uine pa dim 'otsiko ra xadi; ne
- f) Ne u ma ra da mā ya jāi to ote.

7.1.11 Numu hinda hoki

- a) Num'u hingi ma mājuani pa di fiut'i ne da t'uni ra mfatsi;
- b) Num'u hinda da hoki nu u mā 7, 1, 8 ne 7, 1, 9, ngu mā da thoki ra hem'i;
- c) Num'u da boni da ypio ra mfatsi ne hinte da ma daxifi habu t'uni ra mfatsi;
- d) Nem'u hinda hoki ra zā ngu da mā, da pati to da uni;
- e) Hindā m 'otsiya tēx nzayo ne hindā jiat'intetsi; ne
- f) Ne u ma ra da mā ya jāi nzaya habu t'uni ra mfatsi.

7.1.12 Da tsui to t'uni ra mfatsi

7.1.12.1 Da thāki tengu ya mpa:

a) Page u mā ja ya hēm'i, c) ne e) ra m'ede 7, 1,9, nt'ot'i; di ge ra m'ede 7, 1,11, da thāki ra mfatsi ta thoki ra za ne ham'u ge da m engida tūnim anagi; ne

b) Ne ma ra da mā ra Ndā nzayo dige ra m fatsi.

7.1.12.2 Hinda thuni:

a) Page u mā ja ya c) ra m'ede 7. 1.8 ne ra a) ne ra e) di ge ra m'ede 7, 1, 11, da thāki ra mfatsi;

b) Num u hinda ziuaf'etho u xa thuni;

c) Dām 'o,ua dā pot'Ine ua to dā uniu xa tūni;

d) M u dā m padipu ha m 'uika ra XeniHniniM 'onda;

e) Ua dā bonse dige ra n fatsi.

f) Ua da du;ne

g) Nema ra u dim 'ā ra Nzayo M huntsi.

Ra Ndā Nzayoge xitso dinuya ha dithkira nhio.

7.1.13 Da m fatsipa da tūnira m fatsi

To tūnira m fatsige xipetsige da m a ja ra nguu nxadita da uadira j'eya nxadi.

Ra me ua ra ta ra bātsito tūnira nfatsige xida nu ge dām 'ā ngotho ya pa ka nguu nxadine xit'nixa nhio.

7.2 Geditsoitse ra m 'efira retsi

Ko ra tsotse ra retsige dithuninum u xta thandira za ra m 'uingotho ka ya nguu ua digātsira nxadi.

8.Nguu nzaya m fatsi

8.1 Nguu nzaya nu ha di j'apipa da t'uni

Ra nguu nzaya to ote ge ā peti da mā ha japi ne da badi te mā ya hēm 'i.

8.2 Nguu nzaya mā ge da t'uni

Ra nguu nzaya CED IP IEM ge ā xira tsedida nu ha da hokinuna ra m fatsi.

8.3 Pa da nu thokiraza nuna ra m fatsi

Ge xiditsotse ra nthāndira za ya thunin fatsi, ge bibonige bim 'uira hm untsi, ge ra ndā pa dithunida bonira bojā dige ra n fatsi.

8.3.1 Da zote

Ra ntsuige u:

a) Ra ndā nzaya, ge ā to da nu gatho u to nu ra za ne u to nu ra bojā ja nguu nzaya pa da nte ya hnini;

b) N 'a ra m fāte, ge ā ra ndā nzaya nu ya m fatsi ja CED IP IEM ;

c) Ge xidink'utā ya m fatsi, nguu ge u:

- To nu gatho jā nguu nzaya pa da nte ya hnini.
- N 'a ra m pote ja ra nguu nzaya nuu ya bojā habu to ote.
- N 'a ra m pote ja ra nguu nzaya pa ra nxadi ja ra nguu nzaya ote.
- N 'a ra nzayo un ra n fātis ka ra CED IP IEM ;ne

- N'á ra nzayo ka hfiársuse;

d) N'á ra mpote to nu thokira za ða nguu nzaya habu ote.

N'á ngu n'á da mã to da pote num ú hindim úinu u ya ndä; ra nzaya k ara hmuntsi ge di jut'i.

Nu u to m fätsintu ida m úi di ge ya pa da thogi ngu mã ya nt'oti m'efa bi mã.

Dim úi di ge mã ge to da hmuntsi ya ndä to nu ha di thoki ra za ne u ya m fätsi, num u da tsani di ma hiegi ra ndä da mã to da gohi.

8.3.2. Te hoki

Ge u da hokiya ntsuim gu mã da hokira za ya hem íim a da thokira za.

- a) Da nu da thogigatho ye hem íipa ra m fätsida thuni;
- b) Da un hanja mã ya hem íipa da thoki, ne da un hanja da ðapipage u da un ra nfätsi;
- c) Dithogi, hanja din ú ra boja pa ge u te da thoki dige ra nte;
- d) Da thokihanja dihokira pa dit'unira boja m u pu;
- e) Da thogiu xa thokipa dibonine diyut'iya j'eya dige da nu ra nte;
- f) Da n'adihanja xa tsanira boja, digätsira j'eya, ge dit'otínu u to xipätho nguu nzaya hnuya;
- g) Da thogihanja hnu ya ya boja u poni;
- h) Da thogiya boja u xa thutsija ya hem íinte; ne
- i) Da hnu xa tutsipa dithokiko ya nzaya m upu pa dithoki; ne
- j) Nema ra u dithokida m á ra ndä nzayotsutbipa dithokinuya ya hm ä xa thuxkua.

Ya ðanzaya hm untsim upu ge da uat'ipa da mã hanja to u da nzaya ne to da mpote ka ra nguu ha thuniboja ge xiha ra u tsa nu yu pa dit'etsi.

Ra nzaya nt'atige dikäha ra hem íipa dihm utsiu te xa thokine xa nfädi; dim ä xa hogiya m 'efiya hm untsinzaya, nu ka ra hem íweb negika ra CEDPIEM ne ha poniya nfädine m a ra ha da za da ne da boni.

Nu u ngotho xa thokira za ge da udira ndä nzaya ka ra CEDPIEM, num u hingija ra tsa da hoki ge da xifito da hokinura ra m 'efi.

8.4 Ya hm untsito nu ne to te uni

8.4.1 T'eti

Ge dihm untsiyuko:

- a) N'á nda nzaya, pa diñ'ot'ipa ge ra ndä nzaya ka ra Xenihniim 'onda;
- b) N'á ra nzaya nt'oti, ge da ndä nzaya ka CEDPIEM;
- c) Rato ya mpote nzaya digenya:
 - N'á ra m pote ge dinu ya boja;
 - N'á ra m pote nt'otínu nxadi;
 - Ra nda nzaya dinu ngotho ya m 'efinte ka ra Xenihaiim 'onda;

- N'á ra mpote hñänsu, dithätho ka ra nguu nzaya;

- Yoho ya nda nzaya mpefika ya nzayase.

d) N'á ra nda nzaya ha ya ja ya boja;ne

e) Goho to da tsan'í, da nto u:

- N'á ra mpote nguu ntóthe;

- N'á ra nda nzaya ka ra nguu nzaya nu ra nte dige ra Xenihaim'onda;ne

- Yoho ya mpote jam'úika ya Hñiniñätho.

N'á ngu n'á ya mpote da ñ'etsiya m fätsi. Dige ra ntsu ä ha u ne dinjut'í.

Nu ya hm untsihä ya ntsu da ñ'etsiya nzaya. Nu ya nda nzaya ne ya mpote nzaya m upu ha nu ha ditsan'íra jóbä hngi tsa to da ñ'etsi ya nzaya, nu u to xa tsan'im upu zäm u nu u hä tsa da ñ'etsiya nzaya.

Nu u da m ä ha te dithokidige ya hm untsinzaya ge ngätho dim uhu rangutho, nu m u da nhehu, ra nda nzaya tsa da ñäkipa dinhents'í.

Nu u dihm ä pa dithoki ge xithäkiu xa m'ä ngotho ya hm untsi; num u uadixixa t'oxhu, ge xit'ode a dä m'ä ra nda nzayo.

Ra hm untsinzaya da m ät'ida hm untsingu ka hñu nzana pa dihökuhu ya befine m unu jam'edige da pat'in'ítho da thoki num u jarra b'edi m u hixa tuts'íka ya hem'ípä u.

Ra nzaya ntót'ida gukira hem'ínu ha te dithoki u ä xa m ä ra nda nzaya.

Da ntót'in'á ra hem'í u da m ä n'á ngu n'á ra hm untsim'efi, ha ditutsiu te xa m ä, pa da tho kine nu u te da thokixa m ä, ne dituntä ya 'ye ngotho ya hm untsinzaya.

Da thoki u ya xa hñähu ya hm untsinzaya, ne tsa to da m ät'ika ya hm untsi, ya nxampate ne ya nzayase ngotho, nu m u jar m'edipa dihökuhu ya m ädihem'íne m ä ra u jam'edi.

Ra nda Hm untsinnzayo dihm untim u ya bihñu nzänä ge xixa m'ä zäm u num u dijam a su ya hm untsi ra pa hm untsi u xa m beniu a n'ítho da thokidige ya nzaya ge dihogira za, ge da thokin u hense n'ä 'yopu n'á ngu n'á ya hm untsi, ne dim upu ra nda nzaya, ra nzaya tót'ine ra mpote nzaya m upu ha hnu ya boja ne di 'yopu ne yoho ya mpote nzaya pa da m ä te da nja.

Ra nzaya ntót'ida gukira hem'ínu ha te dithoki u ä xa m ä ra nda nzaya.

Da ntót'in'á ra hem'í u da m ä n'á ngu n'á ra hm untsim'efi, ha ditutsiu te xa m ä, pa da tho kine nu u te da thokixa m ä, ne dituntä ya 'ye ngotho ya hm untsinzaya.

8.4.2 Ha te dithoki

Ge ya nthoki ya nda nzaya:

a) Da gut'ä da uniya ntót'inthadi, ne da thäkiu xa m ä to u da m'otsine da tutsi n'ä hem'íu da dom'íge xida hnu u xixa ntsedi ge da thuniya hem'íya jaiu te ka ne hinda m ä ra pa ä xa tsan'íne ua hñte dija ha ra ya hem'íu tadidige ra hnu nte jai, pa te dim'otsiu ya jaiu hñte to petsi, ge ra tsedira nda hm untsinzaya da hnuyü pa diyut'í;

b) Digätsida nyut'ingätho ya jaiu to da m fätsi dige u te tsa te da thunidige u ya nda nzaya xa benida nja pa ge u;

c) Mu da njam'edida pot'iu ya hem'ída m podi, pa xidihogine xida negira za pa ge ya hnu dinte ya jai;

d) Da hnu ha dithokira za ne pa dim äpuu xa m ä dige ra hnu nte ya jai, nu u xa m ä dige ra m fädi, da thutsi, ha xa ngohidige u, ne dinyut'im a ra ya jaiu to da m fätsige da nja pu pa dihogira za ne di tsotse ra m'efidige hu;

e) Da t'etsiya mpote nzaya nu ya ngätho hñni, hñätho ne ua ya xampate nguu nxadi;

f) Da potine da udiya hem 'iu xa nt'otihense uā;ne

g) Ma m u le xa thutsidige ra hem 'inzaya.

9. Hanja da thoki

9.1 Hanja ga thoki

a) Xa ngohu rangutho u xa m ā ha ponixa boja, dige ra nda nzaya ka ra haiXeni hniim 'onda dige ra hem 'im ā ha dithokiya m 'efikon ge ra CEDIPTEM;

b) Pa dida ne dithuniya hem 'i dige ra hnu m fatsige dithum pu ja ya nhu ha xa m ā ya nzaya, da uniu ya jaito ha nuna ra ntsui, ne digatsida thutsika ra hem 'idindune digatsinu ra m 'efi;

c) Ya nda nzaya nun ā ra befige xida nu ge xidarzau ya hem 'iha xa t'adi, dar za ne tsa da hnu m anhi ha xa thux u xa t'adi digeha ngu m ā ra hem 'in fatsi;

d) Ra hnu untsinzaya da nu to u da thunira m fatsidige u xa m ā ka ra hem 'iha thunira m fatsiu petsira tsedinuyi;

e) Ha xa nāpipa ya pa u dithuniya m fatsige hense ya nda nzaya nu ya nte ya jai padiham u;ne

f) Ra nguu nzaya to m ā da hokiya h'em ihabu hñux ya thuhu gatho to thunira n fatsi.

Pa da thunira m fatsida thakbinunu n'an 'yo hokiya hm untsi jai Honipa da t'otsida nzaya nu u n'ā 'yo hokipa da m 'edira m fatsi.

9.2 Da m podito thunira m fatsi

Nunu to da thakira m fatsi ge ya otho ra boja ngu m ā ya hem 'ixa thoki, ra nguu nzaya m ā da thokida potilo thunira m fatsi, ne da thunira n'ā ra jaint'adi jipira m 'edihnu xa ra thuhu ne t'om ida thuni.

Ra nzaya m ā le thokipetsida un'ā nguenda u ya jaito ne to xa potida dotira m fatsidige ra pa biyut'i, ngu bigohine ko ra boja m 'ui.

10. Nguu nzaya m fatsi

Ya nguu nzaya m fatsida nu ha da jipipa da hogira za ya m 'efi, ne u to da 'yopi, ra ya m fatsit'uniko ra nzaya XeniM 'onda.

Ra CEDIPTEM tsa da zitsiya m 'efiko ra n fatsira nzaya danga hniipa da t'unira n fatsi, nāpu ne konge u to nu ra m fatsi ngu ya nguu nzaya m fatsine u m ā ra ya nguu nzaya.

Ra CEDIPTEM tsa da hokin ā ra hem 'iha bim ā da hokira zau jarm 'edi, ne da tsonira m fatsi.

11. Ha dante ko ra m fatsi

Pa da thokine da nu ra m fatsiya jai ngu uote, ge da hnu u m ā ra hm untsinda nzaya.

To thunira m fatsipetsida m fxa ra hniite t'adi, konge u ya jai ka ra hni, ne ko ya nguu nxadi.

13. Nthudi

13.1 Habu nt'udi

Pa ra nthudira m fatsida thokingu m ā hm ānda, ne u ne da m ā ya jaito ote.

Nu ya hem 'im ā poni ja ra "Gaceta del Gobierno" nzaya, habu m ā web dige ra nguu nzaya n fatsipa da nte ya hniine ra CEDIPTEM digeny.

Ngu m ā ra xeni 18 dige ra hm ānda, gatho ya hem 'ipa da udite thokidim ā ne din jkipa dipadingu xa thutsika ra un nte hniidigen ā ra hm ām dā.

"NUNA RA THOKA MFATSIPA GATHO YA HNINI N'AN YO DIGE U YA HMUNTSIJA HONIRA T'ETSINGU RA NZAYA. HNGITSA PA GE U TO DA THUNIRA MFATSITSA DA THOKA TSUTBINGU MÄ JA RA HMÄNDA DIGE RA MFATSI"

12.2 Hem 'im ä to ne da ñut'i

Ra hem 'im ä to ne da ñut'ida hokira nda nzaya ja ra Xenim 'onda, konge ra CEDPIEM, ne ngu da mä ya jaigte, dige ä ra boja m 'ui.

13. Negithokira za

Ra CEDPIEM dipetsiya thuhu gatho to thunira m fatsi, ngu mä ka ra heke VIII dige ra xeni12 dige ra hm ända negithoki pehniha hñä ka ra Xenim 'onda ne ya ta Hñini.

14. Ra tenithoki

Ra ndä nzayonu ha thokidim 'äpu ra m 'efna ge tsa dihokine didä ra m 'efikarhem 'iya hm untsim u ya bihm untsi.

15. Nu ha bihogi

15.1 Nu ha bihoginhi

Tsa da thokin 'a pa da nu ha bihogikonge ra CEPS, pa da ntsa da hokira za da m fatsi.

15.2 Nu tengu bihogi

Ra CEDPIEM da datira uenda ne habu pa te hokingu mä dinte ya hnini j'eyam u ja ra CEPS.

16. Fadi, thändine fadi

Ra fadi, thändine fadidige ä ra m fatsinu ra boja ja ra Xenim 'onda, ra nguu nzaya fadidige ra nzaya Xenim 'onda, ne u to nu digem pu ka ra CEDPIEM, tsa da nu ha da jpine da nu ra za da datiya m fatsito thuni.

17. Ngoxte ne tsutbi

Nu u hingijhā te thoki, ngaxte ua tsutbine da tsunidithokipa da unira nfatsi, tsa da udikonge u ya ta ya me u ta ya bātsi, to thunine gatho, ya jaika ra hnini, ko nge hā:

e) Ko ra hem 'intat'i:

Ja ra nguu nzaya mä da thokiua ya nfatsija ra CEDPIEM.

f) Rantozgu:

Ja ra m 'uihabu thunira nfatsida ñä 01 (722) 2 12 89 85 ne 2 12 90 72; ne ja ra m 'uihabuote ra nzaya Xenim 'onda (CATGEM) ka ra hda hinte jti 01 800 696 96 96; ne ka ra SAMTEL 01 800 720 02 02, 01 800 711 58 78 ne 01 800 ne mä juani (466 3786) mbo ra ta Hñini 'onda ne 070 pa Nzuni j'arya ta hnini; ne 01 (722) 2 75 67 90, 01 (722) 2 75 67 96 ne 01 (722) 2 75 67 00 ra m 'ede 6581 ne 6616 dige ra nguu nfatsinu thokira za.

g) Ja ra nitemet:

Ja ra m pehnihem 'iyapu apadrha@edomex.gob.mx y en la página www.secogem.gob.mx/SAM.

h) Rasg:

To nu ha xa thokira za mbo ja ra CEDPIEM, mupu Nigrom ante No. 305 Col. La Merced Nzuni Xenihaim 'onda, C.P. 50080, ya nt'ozgu; 01 (722) 2 13 58 93 ta ra 95; ne ja ya thoka tsutbidige to nu ha thokira za pa ya hnini, habuote ya jaika nguu nzaya da nu ra nfaxte ha thokira za ra nzaya Xenihaim 'onda.

YA THOGL

N'Ä. Da bonika ra hem 'i ra ha thutsi ya thogi xa hmä "Gaceta del Gobierno".

YOHO. Nunu ya hem 'ipotingum ä da thokida yut'ira yoho ra pa bibonka ra tahem 'i "Gaceta del Gobierno" ndänzaya ne da m 'ui ahindapotine ta da thege ra nfatsi.

HÑU. Nuyi ya hem 'm ä ha dithokida bonigatho pa da nu ra za.

GOHO. Pa da thuniya nfatsida nu tengu ra boä m 'uipa dithuni.

K UT Ä. Gotho u hingim 'ä ge ä ra hem 'ida thoki, da nu ha dihokiya äigte.

Ja ra HniniNzuniLerdo, ra hñäxu ra Xenihnnim 'onda, ra pa 28 n'a zänä ra njäya 2014.

NÄNTE. RAFAEL DIAZ BERMÚDEZ
M FAXTE PA DA NTE GATHO YA HNNI
DIGE YA HNINI NÄTHO XENIHNNIM 'ONDA

Traducido por:
Universidad Intercultural del Estado de México
Lengua O tom i:
M. en C. Peta Benítez Navanete

1 Xa mpodi u xa njuki ka ra "Gaceta del Gobierno" ra pa ra 19 ra zänä rato di ge ra 2014

Hem 'iha xa thutsipa ha dinfatsiya äite thor thogiha gäm 'ui, ya ta äi 2014

LHA GÄ NHNU RA T ÜNIHÑUNIHA RA XENIHNNIM 'ONDA

ARTURO OSORNO SÁNCHEZ, RA NZAYA NT'OT'INU HA GA NTE YA M 'UIYA HNNIKA RA XENIHNNIMONDA, NE
NUÄ HA THUTSIHA RA XENI TOTI HNU 3 NE XENIXI 5, 6, 10, 11, KA RA HEKE IV, NE 18 HA RA HMÄNDA NU RA
NTE HA GÄ M 'UINGATHO YA JÄIHA RA XENIHNNIMONDA; 6 HEKE XI, NE 21 JA RA NTHUTSIRA HMÄNDA
HMUNTSINU RA NTE GATHO YA JÄIHA RA XENIHNNIMONDA NE 6 HEKE VIII JA RA THUTSIMBO NZAYA
NT'OT'INU RA NHÄ RA NTE YA HNNI NE

KONGEHA

Ge konge ra nfädira ts'its'inzaya ka ya xenihnnim 'onda, ra Ndä Nzaya NT'ot'inu ra Nte ya Hnnige xipetsidinu ha di
tsotse pa dihokira nhö ya m 'efixa nbeni, ha diäpipa dihbgi ra nhö ya ko te dihokipa dim 'uira nhö ya nzakiya äika ya
hnninuy ngu xijä ra m 'edi, ge xixa njikinuna ra nfatsim 'efiha gä nhnu ra tünihñunige ngu pa xiditsotse dinfatsiya äi
to xijä m 'ediga m 'uika ra xenihnni ha m 'ui, ngu gä tüniya m 'otse ha ho ya ntsi, ne xa thutsika ra m 'efinuna ge dinhnu
ranguho ya äika ya hnni.

Nu pa dithokira m 'efinuna dige ra nfatsipa dinte ya m 'uiya äika ya hnni ra tünihñunika ra XeniHnnim 'onda, ko ra pa
ra 30 dige ra n'a zänä 2012, bihöni ka ra periódico oficial "Gaceta del Gobierno" nuna ra hem 'iha gä nfatsiya äira pa 30
ra n'a zänä ra 2014 ka ra hem 'iya ha xa thutsim 'etho dige ya mpodinuya, ha m 'ä ha gä nfatsiya äim uya, nengu ha gä
da ya hem 'idige ya nfatsito tüninuy.

Ra zäm u m 'efithokika ya hnni, ge ngu xihogira nhö ya m 'efiya nzayo ka ya hnnine ngu xinfädiha gä thokira nhö ne ha
gä tüninuya, nuu xa nhnu ge xijä m 'edine xa mpodib nuya ya nhäkia) dige ra m 'ede 7.1.2.1; a) ra m 'ede 7.1.2.2.2; b) ra
m 'ede 7.1.2.2.3; ne h) ra m 'ede 9.1 dige ra ya m 'efira nzaya nu ha dinte ya m 'uiya äika ya hnni xa njikira pa ra 30 n'a
zänä ra Jäya 2014.

Ge xinu pa ditsotse dinfatsiya äidigen'ä ra m 'efi, pa hä dihä ra m 'otse ha ho ya ntsi, pa gengu ya äingu xijä m 'edi
xangu ya m 'uige hinte hä ra boä pa te didäiya ntsi, ne ua hingitsa te dihokipa didähä ra boä, ge xixa thutsika ra nhäki
h) dige ra m 'ede 9.1 ka ra hem 'ira m 'efira nzaya nu ha dinte ya m 'uiya äika ya hnni, ne ngu xixa m 'ä ge xinfaxiira
Ndä Nzaya nu ra Tsedira nt'ot'INzaya, ge pa dihöni ha diäpipa ha ditünira nfatsiu to xijä m 'edi, ge pa hndim 'ediya
to tüninuna ra nfatsi.

Ge ra hmuntsinzaya nu ha dithokine ha dim 'äpu ya thokim 'efihmä ka ra CAYS/PSAEM/SE-04/2014-01 ne nu ha xa thutsi
ra goho hmuntsi ra pa ra 18 ra zänä rato ra 2014, bihöni ya mpodi nuna ra m 'efi ka ya m 'ede xa thutsi
21506A000/RO_045/2014, ra pa 18 ra rato zänä 2014, dige ra Ndä Nzaya äira m 'efinu ha dinte ra m 'uiya äika ra hnni,
ngu xa thutsika ra xeni23 dige ra hmändä xa thutsika ra xeninu ha dinte ya m 'uiya äika ya hnnim 'onda, ngu xa njiki
ka ra tsedira hmändä.

Ge konge ra m 'ede ya hem 'ixa thutsi 208F1A000/RESOL-076/2014, ra pa 19 ra pa ra rato zänä 2014, ra ndä nzaya h'u ha
dithokira nhö ra m 'efidigen'ä, xa jikika ra hnnixeniM 'onda ne ka ya Ta hnningu xa hm ä ka hmändä, pa xin'u ne di
mpotim u jarm 'edipa dim 'efi, ngu xa tsutsim 'etho, ge njäpu xa böninuya pa dithändi:

KONGE RA NDĀ TSEDIRA NZĀYA NT'OT'INU HA GĀ NTE RA YA M ŪIYA JĀIKA YA HNNIGENGU XA MPODIYA THUTSINUNA RA M ĒFIUN HA GĀ NTE YA M ŪIYA JĀIKA YA HNNIDIGE RA T'ŪNIHŪNIYA JĀIKA RA XENI HNNIM ŌNDA, GE PA DIGOHINUYA:

RA THĀNDIHA GĀ NJAPIGĀ THOKIRA HMUNTSIMFATSIPA DĀ NTE NGATHO YA M ŪIYA JĀIKA RA XENI HNNIM ŌNDA

RA NT'ŪNIHŪNIHA RA XENI HNNIM ŌNDA

1 a 712

7121

a) a b)

a) Rank'oirā chub hem 'iha kuātā ra hm i, ha m 'ā ha ra m engu ra jāiā to adira nfoxe ne dikāha ra ndā hem 'inuna pa di thāndidigen 'ā, m u ngu ya hngim upu ne ua pa dinhēhuige ne dida n'ā nkoira hem 'im 'ā ha ra m engu pa di thāndi; ne

b)

7.1.2.2 a 71221

71222

a) a c)

a) Rank'oirā chub hem 'iha kuātā ra hm i, ha m 'ā ha ra m engu ra jāiā to adira nfoxe ne dikāha ra ndā hem 'inuna pa di thāndidigen 'ā, m u ngu ya hngim upu ne ua pa dinhēhuige, dida n'ā nkoira hem 'im 'ā ha ra m engu pa di thāndi;

b)

c)

71223

a)

a)

b) Rankoichub hem 'iha kuātā ra hm i, ha m ajuānim pote jāipa di thāndim ajuāniya hem 'itādi;

c)

d)

713.a 9

91

a) a g)

h) Ram 'otse ha hō ya ntsi ge xiditūnira m pote ha xa m 'ā ra tūnige dida ya chub hem 'iha kuātā ra hm ika ya nguu ha tūniya m 'otsixam 'ā;

Num u ngu thāndige ya hngitsa da m 'ā dā hā ya m 'otse ha hō ya ntsiya jāika ya nguu ha tūnira nfoxi ya jaito xinunā ra m ēfige xihāndiha di jāipa di ūnira nfaṣiā xa m boni;

i)

j)

92 a 17

YA THOGI

N'Ā .Dinjinunā ra hem 'ixa nādika ra njikhem 'ithogixinātho "Gaceta del Gobierno".

YOHO .Ngatho ya m podixa thutsika ra hem 'inuna ge diyutira pa ra hāxā dibonira hem 'i ya thogi "Gaceta del Gobierno" ne ka dinjapu dim upu ge hinda m podingu ta ditsotse y a pa xa m 'ā ne u ata digātsiya pa ra m ēfinu ra m ēfira nte ya hnini.

HŪ .Ngatho u hixa nhnu pa dim podidigen 'ā ra m ēfinu ra nte ya hnini, ge xihokira nzayo hm ntsi.

Ka ra HnniNzuniLerdo, ra Hñāxu ra XeniHnniM onda, ra pa 19 ra pa rato zānā ra jēya 2014.

ARTURO OSORNO SÁNCHEZ
NDĀ NZĀYA NT'OT'INUN RA NTE YA HNNI
DIGERA NDĀ NZĀYA KA RA XENI HNNIM ŌNDA

"Nuna ra m ēfige pa ngatho ya jai, ge hinto ta dā danidige ya nzaya tētsi. Ge xihm ādiya to di hokim a ra ya m ēfidige ra m ēfinu ra nte ka ya hnini Nu to ditsonira bojā digen 'ā ra m ēfin'ā ge ge xidim 'ā pa dinu ra ndā nzaya ne dinjotingu xa m 'āā ka ra hm āndā xa thutsi

Traducido por:

M .en C .Peta Benítez Navanete

Lengua Hñāhñu-O tom i:

ARTURO OSORNO SÁNCHEZ, NDĀ NZĀYA NT'OT'INU RA NTE YA HNNIYA M'UIKA YA YA HNNIXENIHNNI M'ONDA, XA M'Ā RA XENI3 HEKE XI, 6, 10, 11 HEKE M'NE 18 DIGE RA HMĀNDĀ NTE YA HNNI XENI M'ONDA, 6 HEKE XI, 8 HEKE XINE 21 M'Ā RA HMĀNDĀ NU YA NTE YA HNNIXENI M'ONDA NE 6 HEKE VIII NE NGU XA M'Ā RAMBO KARA NGUU NTE YA HNNI, NE

NGUJAYA

Ge konge ra m'efira Ndā Nzaya ka ra XeniHnniM'onda, ra Nzaya NT'ot'INU ra nte ya M'uiya Hnnige xipetsira ntsotse di nu ha dijapipa di hokim asu, ha dihogine ha dijapipa dinu ya tem ge u tūnipa dim ui ra nhb ya hnni ngu xi arm edi ya m'ui Pa hndi thogira thogi ka ya xeni hnni ha m'ui, ha gā tūniya m'otse ho ya ntsi.

Ge nuna ra m'efinu ra nte pa ngatho ya hnnidige ya tūb bātsipa dinte ya m'ui, ge xipetsira tsotse pa dinu ha dinfatsi pa ya n'āiya ntsika ya nguu ya jito xitsur thogiga m'uiya nzakine ha ua m'uin'ā ra m'engu ngu xitsudira thogidige ngu hngixotho ra jipetsir'etā ma kutā njēya, ne xipa n'otho dige tsedihnni tsudi, ne ha xo hñu njintsoi, ne ua xigoho njintsoi.

Ge pa di thokira nhb ra m'efinu ra nte pa ngatho ya hnnidige ya tūb bātsipa dinte ya m'ui, ra pa ra 30 ra n'ā nzānā 2014, binjika ra hem'ithogixin'ādi "Gaceta del Gobierno" nuya ya m'efi thāndi ha dinte ya m'uiya hnniko ra ra 30 ra n'ā nzānā 2014 ka ra hem'iha xa m'ā, ya m'podinum u jā, ha m'ā xa thutsiya n'otsi tūni, ne konge ya hem'int'adipa ya to xin'otsi.

Ge pa di tsotse didinu ha di kapipa dim'otsiya jāika ya hnni, ne ngu hndar'itipa di hñā ra m'otse ha di ho ya ntsi, ya jāiu to xi jā ya m'ediga m'ui ge xixa ngiya thogige hñte hā ra bojā, ne ngu hngit'ā pa dim'ā pa di hokinuya, ge ngu xi xa thutsika ra nheke g) dige ra m'ede 9.1 dige ya m'efinu ha gā n'fatsiya jāika ya hnnidige ya hem'iha gā t'adika ya nguu nzaya ge ra tsedigā n'ū, pa di thāndi ha di japipa didarza ra tūnipa ge u to xi jarm edi, ge pa hnda m'ediu to xi tūnira n'fatsidigen'ā ra m'efin fāte.

Ge nu ā ra hm untsi handigā thokira nhb ra n'fatsi, ngu xa m'ā CAYS/PPB/SE-04/2014/01 xa m'bonira hem'i pa di m'āā hamu ndā jā ra hm untsi bibonira pa ra 18 ra ra rato zānā ra jēya 2014, dige ra hm āndā nte ra xeni hai M'onda ra "Ndā nzayo gotho ya thok'i nte ya hnni, ngu ra hemi m'ede 21506A000/RO-046/2014, ra pa 18 rato nzānā 2014, di pen'i da thogi nuyu ya hem'i mā; di ge, ngu m'ēto, ra za mā i ge kongeha m'ēto xa m'ā, didigempu xa thutsira m'ā ka ra xeni 23 gira hm āndā pa ha dite ya m'uiya Hnnika ra Xeni hai M'onda, ge xa ngu ya nt'adipa di tūnira n'fatsidigensena.

Ge konge ra hem'im'ede 208F1A000/RESOL-075/2014, dige ra pa 19 rato nzānā ra jēya ra 2014, ra ndā nzaya nu ha di hogira nhb ya n'fatsi, ngu xa thutsika ra Hm āndā ha di hogira nhb ya n'fatsika xeni Hnni M'onda ne ka ya Ta Hnnine konge ya hm āndā, ge ha xibiguke ne ya hem'ot'ntā ra bipat'inyu ya hm ā n'fāte; nu gehi'ā xa njiki, ge xihm ā ge xidi t'adinuya:

KONGE BIGOHUIRA NDĀ NZĀYA NU HA GĀ NTE YA HNNI, PĀDHU HA GĀ MPODINUYA YA HMĀNDĀ HA GĀTHOKIRA MFĀTSIPA DI NTE YA M'UIYA DĀNGĀ BĀTSIPA DINTE RA NHID YA M'UI GE XIXA THOKIPA GEHU NUYA:

M'Ā HA GĀ THOKIYA M'EFINFĀTSIPA YA DĀNGĀ BĀTSIPA DINTE YA M'UL

1 a 9...

9.1...

a) a f...

g) Ra ngu n'fāte ge xidinu ne di handige ra mpote nzaya dinuya to xi tūnira m'fāte pā dim'ā di hñā ra n'fāte ge ra m'otse ntsine digempu ge xidixifi ra ndā nzaya ngu ya hem'iha gā tūnira n'fāte ge xixa ntsedidihandipa hñte di thoki u ngu hñā jūnipa di thokira nhb ra m'efipa ra pa ā di tūniya n'fatsi;

Num u ra ndā nzaya mpote handidige ya to xi tūniya n'fatsine ngu ua hngine da hñāmpiya m'otse ntsi tūni, ge ra ndā nzayo nu ra tsedidigen'ā ra n'fatsige xitso dinu ha di japipa di hokira nhb pa di tūnira n'fatsinuya; ne

h)...

9.2 a 17

YA THOGI

N'Ā. Din'ukununa ra hem'ika ra njiki hem'ithogixaxmu "Gaceta del Gobierno".

YOHO. Nu ya hñā xa m'podixa thutsika ra hem'inuna ge di yut'ira pa ra hñā dibonira hem'i ya thogi "Gaceta del Gobierno" ne ka di njapu dim upu ge hñā m'podingu ta di tsotse ya pa xa m'ā ne u ata digātsiya pa ra m'efinu ra m'efin nte ya hnni

HÑU. Ngatho u hixa nhnu pa dim podidigen 'a ra m 'efinu ra nte ya hnini, ge xihokira nzayo hm ntsi.

Ka ra HniniNzuniLerdo, ra Hñaxu ra XeniHniniM onda, ra pa 19 ra pa rato zānā ra j'eya 2014.

ARTURO OSORNO SÁNCHEZ
NDĀ NZĀYA NT'OT'INU RA NTE YA HNINI
DIGERA NDĀ NZĀYA KA RA XENIHNNIM 'ONDA

"Nuna ra m'efige pa ngatho ya ñi, ge hinto ta da danidige ya nzaya t'etsi. Ge xihm ādiya to dihokima ra ya m'efidige ra m'efinu ra nte ka ya hnini. Nu to ditsonira bo ña digen 'a ra m'efin 'a ge ge xidim 'a pa dinu ra ndā nzaya ne dinj'it'ingu xa m'āā ka ra hm āndā xa thutsi

Traducido por:

M. en C. Petra Benítez Navarrete

Lengua Hñahñu-Otomí:

ARTURO OSORNO SÁNCHEZ, NDĀ NZĀYA NT'OT'INU RA NTE YA HNININUYU M'Uika ya HNNIXENIHNNI M'ONDA, GE XA M'Ā KA RA XENI3 HEKE XI, 6, 10, 11 HEKE IV, NE 18 DIGERA HMĀNDA NTE YA HNNIXENI M'ONDA, 6 HEKE XI NE 21 M'Ā RA HMĀNDA NU YA NTE YA HNINI XENI M'ONDA NE 6 HEKE VIII NE NGU XA M'Ā RAMBO KA RA NGUU NTE YA HNINI, NE

NGUJAYA

Ge konge ra hñānsū ra Ndā nzayo ka ra Xenihnnim 'onda, ne konge ra nzaya nt'ot'inu ra nte ya hnini m'Uika ra xenige petsiditso'tse pa diha dim 'uira nhio ya nzakiya ñi m'ui ka ra haimengu XeniHnini M'onda, gehu xidithāndipa dinte ya hnini yu xa hm ā ka ya hem 'ipa dithokipa ngatho ya hnini m'upu, ge ngu xinfenige pa ya hinte di ña ra m'ediya thogiya ñim 'Uika ra xenihnni, geditūnira m'otse hā hō ya ntsi.

Ge pa dizotse ra m'efinuna ra m'efinu ra nte ya hnini peuirā 'ye ko ra ta, ge ngu xithandika ya ngu ya m'engu ha m'uhu, ge pa ditūnima hēgira n'fatsite ña ka ya hnini.

Ge pa ditūnira n'fatsinuya dige ra m'efinu ha dinte ya nte ya hnini ra thuhu ra 'ye peuko ra ta, ra pa ra 5 ra zānā retā ma n'a ra j'eya 2013, "Gaceta del Gobierno". Ge bo njukika ra hem 'ithogi, ra pa ra 30 ra nduinzānā 2014, ge ngu xim 'a ya m'podinuya, ha xa hm ā pa ditūniya n'fatsi, ne ya hem 'ite dit'adidigehiā ya ñito xitūnira n'fatsipe geseu.

Ge pa ditsotse didinu ha dikapipa dim 'otsiya ñika ya hnini, ne ngu hñdarñ'etipa dihñā ra m'otse ha diho ya ntsi, ya ñiyo to xi ña ya m'ediga m'uge xixa ngiya thogige hñte hā ra bo ña, ne ngu hñgitsa pa dim 'a pa dihokinuya, ge ngu xi xa thutsika ra nheke g) dige ra m'ede 9.1 dige ya m'efinu ha gā n'fatsiya ñika ya hnini dige ya hem 'iha gā t'adika ya ngu nzaya ge ra tsedigā n'ū, pa dithāndiha dinj'ipipa didarza ra tūnipa ge u to xi ña m'edi, ge pa hñda m'ediy to xi tūnira n'fatsidigen 'a ra m'efim fñxte.

Ge ra hm untsiā nu ha dim 'apu, ne ha dithokira CAYS/PDMC/SE-03/2014/01 ge xibihokira m'efihñu hm untsira pa 18 di ge ra zānā rato nj'eya ra 2014, bihogine binj'ikinuna ra hm ānda dige ka ra m'ede hem 'i21506A000/RO-047/2014 ge ra pa 18 dige ra rato zānā 2014 ā, ra Ndā nzayo un ngatho ya m'efiha dinte ya m'uiya hnini, ngu xa thutsika ra xeni23 di ge ra hm ām da ra n'ū ha dinte ya m'uiya xeniHniniM 'onda, dige ra njukixa thogidigensen 'a.

Ge konger ra m 'ede hem 'i208F1A000/RESOL-074/2014, ra pa nu ä 19 ra zänä rato ra 2014 m a hnnine nja pa da uadiu ya pya äinubu ya hnnine ntoiya hm untsim pede m eto ge ä ra Xenihnnim 'onda, ne ka ya Ta Hnni hinjaby ra pya äinubu ra ngu, pa da tünira m fätsine ya te äpu, pa nuu gotho ya äira hnipa da m u'ixa ö ge n'a e ngu ne pa da badim n p m u'iridige hia xa hm ä ge xidin'u nuya:

HA NJAPU XA M 'Ä RA NDÄ NZAYO N'OT'INU PA PA DN TE YA M 'UIYA HNNIGE XINU PA HA DIMPATIYA M 'EFIPA DINTE YA M 'UIYA HNNIPEUIRA YE KO RA TA, GE XIDIGOHIU PAPU:

GE NUNA RA M 'EFINU HA DINTE YA M 'UIYA HNNIPEUIRA YE KO RA TA

1 a 9...

9.1

a) a f)

g)

Num u ra ndä nzaya m pote handidige ya to xitüniya nfätsine ngu ua hngine da hñampiya m 'otse ntsiu tünige ra ndä nzayo nu ra tsedidigen 'ä ra nfätsige xitso dinu ha di äpipa dihokira nhö pa ditünira nfätsinuya; ne

h)...

9.2 a 17

YA THOGI

N 'A. Dinükkinuna ra hem 'i ka ra njkihäm 'ithogixäxm u "Gaceta del Gobierno".

YOHO. Nu ya hñä xa mpodixa thutsika ra hem 'inuna ge diyu'tira pa ra hixä dibonira hem'i ya thogi "Gaceta del Gobierno" ne ka di njapu dim upu ge hindä m podingu ta ditsotse ya pa xa m 'ä ne u ata digätsiya pa ra m 'efi

HñU. Ngätho u hixa nhnu pa dim podidigen 'ä ra m 'efinu ra nte ya hnni, ge xihokira nzayo hm ntsi.

Ka ra Hnni Nzuni Lerdo, ra Hñäxu ra Xenihnnim 'onda, ra pa 19 ra pa rato zänä ra j'eya 2014.

ARTURO OSORNO SÁNCHEZ
NDÄ NZAYA NT'OT'TUN RA NTE YA HNNI
DGE RA NDÄ NZAYA KA RA XENIHNNIM 'ONDA

"Nuna ra m 'efige pa ngätho ya äi, ge hinto ta dā danidige ya nzaya t'etsi. Ge xihm ädiya to dihokira ra ya m 'efidige ra m 'efinu ra nte ka ya hnni. Nu to ditsonira boä digen 'ä ra m 'efin'ä ge ge xidim 'ä pa dinu ra ndä nzaya ne dinjöttingu xa m 'ää ka ra hm ändä xa thutsi

Traducido por:

M. cn C. Peta Benítez Navarrete

Lengua Hñähñu-O tom i: